Ц4
С-36

ՈՒՇ
Ֆ-36

Ք34 460

ԵՊՀ Գրադարան
SU0159239

ԵՐԿԱՐ ՏԱՂԱՆ
ԵՐԳՈՑՈՒԹԻՒՆՔ
ՏՈՒԳԵՒՈՐԱԿԱՆՔ
Ընտրեալ և ելոքանեալ
յերգս վարդապետաց
Հայոց Թադէոս
մանկանէ
Ի կաթուղիկոսութեան ի[ն]
ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ
ԳԱՆԱՐԱՆԻՑ
Տպեցեալ Ջամպռկ[ո]
տպարանի[ն]
Ամի Տեառն [illegible]
Մեպհ[իրի] [illegible]

Bibliotheca Academiae Publicae Erivaniensis 1958
460

25+10687 46

ՍՏՈԳԱԿՈՒՐ

Ո գնեա՛ ինձ Ցե՛ց. և Տայսո՛
զսխեալսն յաւետու՛։

Ո՛ քեզ մաղթեմ՛ լեր ինձ յոյս Փառաւո՛ր
այժմ՛ և յեղս՛ ի մարմնոյս խակու՛։

ՅԵՐԵՄԻՈՅ ՄԱՐԳԱՐԷԻ

ՆԱԽԱՏԵՔՍՏ ՀԻՆ ՈՒՂՂԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

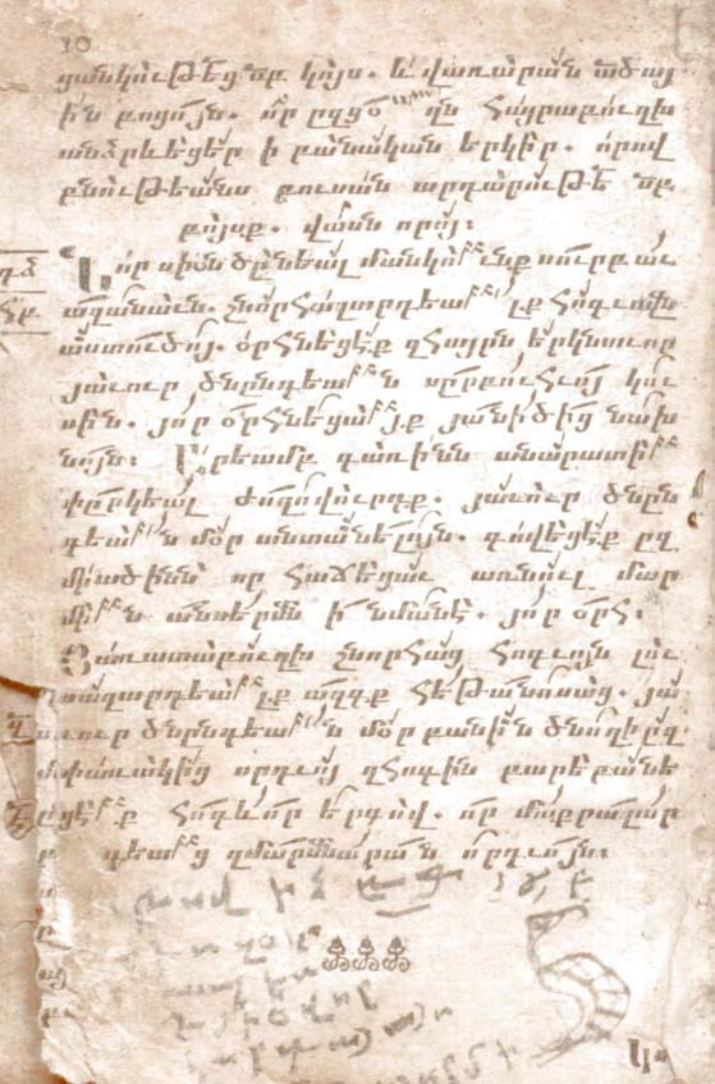
դեան՝ մօր ետն. քանզի որ ծընաւ զնոսա բաժ
մանակն ի հօրէ ծընեաւքն այսօր ծընաւ յոյժ
մով ապրանդիւ առաք օրհնեաւ առաջին
մէջ ընդմէջ ըն լուսոյ։ Յընծ ոչինչ ինքն
մարդեան այսօր ծնեալ եաքն արբուն հոգ

խեաց
յոլոմէ հասեալ անձրեւն կենաց ի մեզ
պղծեցին զերկիր նոքա ցօղիւ երկնային.
պահպանեաց յովակիմ ի անհաց եւսեբն մեզ
մասունս. փոխ. ԻԴ յունուար օրի
նահատակութիւն յովակիմայ եւ անհաց մերոց
հաւատոյ անձնիշխանին կենաց ի մեզ
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի. ամէն.
Ի ԻԵ յունուար օրի
յիշատակ մեծի եւսեբն ի հօրէ ծնեալ
ոչ ստեղծեալ քան զամենայն արարածս.
նա ի ծագեցեալ մատրկան. ըստ լուսոյ մեղ
ջոյ ի մեղսոյ մերոյ.
ոսոր լեցան խոնարհութեան եւ աղ հանդի
տութեան ի զաւանիկ հոգեւոր օրհնել առնոյն
զամենեսեան ի մեղսոյ մերոյ.
նախահօրն. փառք քոյ աստուածութեան մեղ
ջոյ ի մեղսոյ մերոյ. ԻՆ յունուար եւսեբն
տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի. ամէն.
մասունք մերկեան մարխամ յոր վառեցան
ջուրն աճեցան. զոր հաւատ մոմեխ զերկի
նաւակ կոտրեցան ի սինան լերինն աստ
մասունք. փոխ. ԻՆ յունուար օրի
պահպանեաց յովակիմ ի անհաց եւսեբն մեզ
կղզեցին ըստ ծովեղերն երկնային.
յոլոմէ հասեալ անձրեւն կենաց ի մեզ
խեաց

նախնի մեծ ոչ ընդունելու կուսին։ ընդ որ
վանքին մեծ և անհնարին ծնողաց սրբոյն ծնա
ող բանին բանիւ։

Ա՛ծհասեալ ժամն աբբայութեան խաչհանելոյ
և յակոբայ. պարզևէ զայր ի յայնց կողոց մերկ
առ գուտորնոցին և բանեն առ և աղէնք
այսոր ըզծնեալդ ի յայնոսիկ։ Ա՛ զակոբն և
մայր կենդանւոյ աջոյն ծընօղ հօր միաձեռն։ ու
ուխ քոյն մարմնոյն ընկոյց զանձրուա
նանըն յանձուոյ. երեսն։ Ա՛ր բարձրացեալ
զանկեալ բնութիւնս ի քէն ծնանողաւն
որդին յերկինս։ ըզկանխատեսն ելիոյ հա
յիւ և զմեծատաւնն եղոյծ ունայն։ Ա՛ր
Ա՛ս ողբաց։ ր ի մարդս ծնեալ մարդկան
հայր երկնաւոր ըս մարդ արէիր։ և ե
աղ բնութեաս այսօր պարգև ընկոյցեր
ըզ ընծող որդւոյդ միածնի. մնդ ծնաւ
աղրամ։ ըս մեզ ազատեաս։ Ա՛ր ցօղեցեր ի
մեզ յանդոյ օրինաց զմրդիւդ այսօր ի կոյ
ըս մարխամ. յորմէ ծընաւր մարմնով և
զարձեր նոսաւս ընդ մեզս նախաստեղծ ին
տաւանդ. մնդ։ Ա՛ր մարդ ըեղեր հոգ ի հո. ոգ
ընտիրս և զարդարեդ մեր զի փառաւկին։
այսօր յայնմ ծնողաց նմին եռաւր ընդմայր
բանին զմ ըմնիջս հայն. մնդ ամօր սրբոյ

Ա՛յսօր ընծայեա երկայնութիւն և պատ-
անեաւ ի բարձունս. երդուեաւ զի ոչ ընդ-
մի՛ւս յամե՛ն ծնանիցի այսպիսի:
Ա՛յսօր վերինքն սիրտ գոչէ վերդիս սրտ
բերիչն. զերկիր սրբեցաւ անեղմով յամե՛ն
ծնունդն: Ա՛յսօր անասո՛ղք և լուսին ընդ-
արեւուն երգահանեալ. զմիմեանս ողջոյնս ի հո-
գի յամե՛ն ծնունդեան ընծայ մատին:
Ա՛յսօր ծնեալն օրհնականք մանկամարք
նորոյ սիոնի. երիտասարդք և կուսանք
խընդալեաւ ծնունդեամբ. տիրուհոյն:
Ա՛յսօր գունդք մոգաբերացն և պարգեւք
հախտառեացն. յամե՛ն ծնընդեան մեր
բանին երգեն և զվիտառս ի բարձունս:
Օ՛ան կենաց տընկեալ յայրին սուրբ
կոյս. որ զհայրաձիս ընդ բնակեալն զծա-
ղիկ. և ետես՝՛ եր ի ժամու զորդին պատուա-
նորդեան. զերոյ զնախընթացն Ձաքարեան
մանահայեցաք յառնով. վասն որոյ օրհնա-
բանեմք զքեզ յառներ քո ծնընդեան:
Համաւորեր երկիր տիրուհի և անդադարեան
մաքուր ի փոյթ մեղացն. որ զզգեցա՛՛ յան-
երկնային առանց սերմանն ծրնանդ. որով
զկենացն հառեր զգհայն ամենայն քաղ-
քեանս. վասն: Ա՛նդ թեթեւ երկրային

Ծերակատարութեան նահապետաց շատ ազգ
ից հեթանոս մեղրն կերեալ։

(O) Հրաշագեղ սքանչելի կոյսն առեալ
[illegible]ակիմ և աննոյն սքանչեաս հեալ
[illegible] տառապանքն նոքօք հետև եալ.
[illegible] զպատուհասն տասողին ընծայ եալ

Ա՛ր նախնմանց իմոց առաքեալ ոմն ակ
բնեցեր զխարհուրդ սուրբ զհե-
ղեցուդ. խոնարհացոյց արկեալ հի-
մունս հաստատուածեան ընդառաջ ա՛ղ-
րոց. աղաչանօքն սոցա խնդասիրեա՛ լի՛ր.
Ա՛ր զօրհնութիւնն նախաստեղծին ա՛ծ
աղբիւրն ա՛րուաց և հիւսոյ. սփոփառանցեա՛լ
վայելմանցն ծառեցուցեր այսօր ի յո
վակիտ և ի յաւիտեան. ա՛մէն: Ա՛ր ընդհան
ուածեալ առաքեալդ նահապետին մե՛ր
բուա հոգւոյն. քահանայապետն և թագա
ւորն գոհանալով զնա ընդ ամենայն
ցեր այսօր ի յաւիտեան. ա՛մէն:

Ա՛ղաւթիք ղբեա՛ ած՝ անձառելի անբաւ զո
րութիւն. որ յամենայն ժամ խնամարկեցեր զմարդս մա՛րմնոյ. զի զան
գիմս այսօր ջնորհիւ փայլեա՛լ ցանգիտացեալսն
նընդեւամբ զմեզս մի՛ածնելդ. քո ընտ
րելոյն. աղաչեա՛: Ա՛ր յանեխ ըստնելդ գիմ
այուսեր զանխտիրտս առաքեալն. այսօր
մարգարէութեա՛ առաջնորդեալ ի յաւե
տեան աշխարհ

կոյս

աղա։ Ի յանմէալ երկրէ այսօր բառանա-
մէք բարեբեր բոյսըն բարի։ շնչեաւ
հովասուն ծաղիկըն դաշտաց միանմանըն
մանիաւք արմատ աղնկոյն անանհատ։

Թեան։ աղաչա։

Ար իւիք ոչ քեզ մոլեկեաց ընդառաջել հանդ-
էս քան զանդ առաքեաց։ այսօր հրամայեաւ
պարգեւօք ցնծացեր ծնընդեամբ ի յանմոյկ
անթառամ փառացդ յերկրի զանազբըդն մարդ
անմ։ ծրհնեալ ես ածէ հայ բոյսն լսիր
բոց։ Ար ելիր ինչն քոյրեքա փայլատակ
կեաց հնձեցդ ածէ ոչխն հնդամով և շարժ
մամբ յոյժ անեալ ի պակասութեամբն սուրբ
մարդկանէն։ այսօր զբերթուածամբ և
աղբիւրաբխութեամբ յորմանրեցեր տեղի ի
մեն։ անձառելի խոնարհութեամբ ընդ սրիկ
հանդարտ զօրինակեալ ըն մարդիա։ ծ։
Ար ի կանուխ ժամանակաց առաքեալդ
զեր զանօրինութեան քո ըզտեղին։ ասա
չար ես քաղաքի շինեալ բարձրի անուան
ըդ քում բառնալ։ այսօր առաքեա
պէս յայտնեալ զուարեր բնակարանն ած
ութեան քո յազարբ կոյսըն մարիամ։
հնեալ ես։ Ի զաւ ի օրհնեցիք բարձր
քան

քանզ բանին ընդ[illegible]ա կոյսն Աբ ի զբոյ
հոգւէ[illegible]նայ երգաբանեալ սը բրուհին.
ընդ[illegible]նաբեն այսօր օրինօք բնութե[illegible] զմայրն
այ բանին իւրէ ըզան ընդունելիս. բա-
Աբ ե դանա[illegible]ս մարգարէից և յերկանիկ
առաքելոյն օրհնաբանեա[illegible] լոյս բուհին.
ընդ[illegible]ծիչ երկանին Աայի զմայրն կենաց
ծրեսաւին այսօր ի յայ[illegible]նայ. բարձր.

Ա[illegible]ան[illegible]ա խոստացուե[illegible] և արուսեակ
զ[illegible]ալթանալոյ. այսօր մարիամ սբ
բուհին ի փառս քո ձագեանց մեզ
լոյս ծագուց օրինաց. անդադար ե[illegible]ալ
աղօթք ընդ[illegible]ի[illegible]ս շա մեծացուցանեմք.
Դրախտ աճապին և արեւելք ի[illegible]ան[illegible]ին.
այսօր մարիամ հրաշագեղ ծնաւ[illegible] ի յայն
նայե ի մայրութե[illegible] քո հրաւիրեաւ[illegible] քեզ
պրդի աստուածոյ. անդ։ Ջանդանակ աստ
բեցուցիչ և առնդ[illegible]ար պրբամաաեան աս-
տուածընկալ. այսօր մարիամ լուսանալոյ
ծառ միածին ծրնունդ յայտնեալ ծնո-
ղաց. ի ծնանդութե[illegible] քո կուսեական[illegible]

ծին պրդի աստուածոյ անդ։

Ա[illegible]ատաւ[illegible]լիդ. աճ անդրնկատ[illegible] ի հրեղ-
նայ այսօր հա[illegible]եայ ի հողի[illegible]նայ յայտ-
նեալ[illegible] ածուե[illegible] ընդ քո զմիշտ
կոյս

կայսրէն մարելնան. ապրելիւք սորա սղոց
մեռա մեզ առաքեաց։ Նշաժամնակ ծո
յոյ ծընունդ հօր և հաղեն այսօր սըրբե
կեր յարեվմից ժամանակաւոյր ի մօրէ
անձամբ մանրդեղութիւն։ ապրելիւք։

Յառաջ քան զպատարագ անտոյր ծը
նունդ հօր ի յերկինս. այսօր ընտրեցեր
իմաստութեամբ զմոյր անարատ անհոյր

ծնընդեան քո ի յերկիր։ աղօ։

Ա ամբաւոր փառաց քո Տէր ի դէմ եղեալ
հարցն է. ի շնորհալուչեն աւուր մեծ
ծնընդեան մանրիմանալ զքոյսեր դաւթի
թագաւորի ծ. նահապետ գիհեդանութեն
մերոյ թագաւորին ՚ՌՄՄ։ զի օրհնեալ
ընդբեզ ես ոյժմ ի յաւիտեան Նշդեւթ
կենաց և փրկութեան մերոյ Տէրն հօր
և որդւոյ. ի յարմատոյն յեսսեայ բուսեալ
մանն զաւազանին Տաճեալ ժամն ծ. շնոր
հանդարդ պայծառացոյ զգաւազանն իշխա
նութեն մերոյ Տէր բազմաբարի ՚ՌՄՄ։ զի օրհ
րնեալ ես ի յերկինս և ձառագայթք խնամա
լի Տոգւոյ սուրբ ոչ ի զրնծանելն աւուր
շրոնան ու բանիսութեն յոյսակիսնոյ և անմոռ
ի ծ. աղօթիւք սոցա լըցո զպետըս հա
րեց Տէր առատանալոյ ի կենդեցւոյ ՚ՌՄՄ։ զի։

Ձեռ. 2345 460

Ա[ր]ի բարձրութիւնս երկնից բանիւք բարեբանեա՛ զմարգարէն. եկ՛ի բանաստեղծ դիւանաւ հոգւոյն զգեցեալ այս օր զարեգաձկն արկեալ զգեստ և ընդ ո[ր] ամենք զանազանեցան առաւելապանծ, ծո[ր]նեալ ընթերք երգով եկեղեցիք տիեզերանոյ այս օր ասեն զգենումն ճշմարտեան քո և մեր։ Ա[ստ]ուածային սերտութեիդ և բանից

Ա[ր]ի 4. 8
Յայտ 12. 1

Եբէր
ԺՆ 33

ջեայ քեզ օրհնել՝ ոչ թամամլը աստուածա-
ծին. տեսանեակ կնոջ ոսկի
խորհրդանշեր խորան բանին հօր բարձ
բնլոյ. օրհ: Ապրուարեի հանդիսաբան
և գրաւական կենաց մարդկան մարիամ
աստուածամայրը. ընդունարան երկին
արիեան ջնորհաց խարիսխ յուսոյ հաս
տատութեան զնազաթիւ աւետրոց գա
բրիէլ անոյատ ոյժ. օրհնութեամբ եր
գով երկնելոյ տիեզ:

Օ անբընաեալ խորհուրդ. զանկն մարմ
նաց մեր.
զաբրիել աւետեր առ կոյս մարիա ամ
Ուրախալեր եզ հոգւոյն գուռ ընդունարան.
Եանմահ փեսային հասըն անախտական։

Կանոն Ներսիսեան Ինդաճնին։
( ) ըմնաուլինե։

Ի ՍԸՀՈՒԸԴՆ ԱՆՁԱՌ ԾԱՆՕՀԵՄՆԸ ՅՈՂ
ԴԱՑ ԵՒ ՅԱՒԼՏԵԱՆՑ. ՅԱՅՍԱՆԵՑԱՆ
ԼՕՄՄԸ ՀՐԵՇԱԱԼԵՄԻՆ ԱՅՍՕՐ ԱՌ
ԿՅՍՆՆ ՄԱՐԻԱՄ. ՁՕՐ ԱՌ ՈՐ՝ ԱՀԱԽՄԸ
ԲԱՆԵԼԽՕՆ ՎԱՆԱ ԱՆՁԱՆՑ ՄԻՆ ԲՈՑ։
ՆԱԺԱՆԱՆԱՒՆ ԱՌ ԻՒՐՔ ԵՒ ԱՆԱՄԱՐՄԻՆ
ԾՆՕՑԱԾԻՆ ԾՐՆՈՒՆՔ. ԱՅՍՕՐ ԱՒԵՏԵՒՔՆ
ԴԱԲԻԹ ԵՐԻ ՄԱՐԻԱՄ ՁԳԵՆԱՒ ԱԲՐԱՀԱՄ ԿՈՒ
ԱՒՆ. ՁՕՐ ԱՌ։ ՆԱԹԱՆԱՒԼԻՆ ԻՒ ՀԱՄԱՑ
ՆՈՅ՝ ԵՒ ՎԱՂԱԴԱԿԻՑ ՔՆՈՒԹԻԱՆՑ ԵՒՐԻՒՆՑ.
ԱՒՐԱՀԱՄԻ ԱՅՍՕՐ ՄԱՐԴԱՍԷՐԱՍԱԿՆ ՅՈՐՈ
1. 26 ՎԱՅՆԻ ԱՆԱՏԱՆ ԿՈՒՏԱՒԻՆ. ՁՕՐ ԱՌ։
ՆԵՐԱՆՁԻՆ ՓԱՌԱՑԱՆ ՀՕՐ ՆՈՒԱԿԱՐԱԴԻՐ
ԱՆ ՅԵՂԱՑԱԿՆ. ԻՒ ԾԱՌԱՅԱԿԱՆ ԽՈՆԱՐ
ՀԻՆ ԱՓԱՏԻՔՆ ԻՒ ՅԱՐԴԱՆՈՒԻ ՀՕԳՒՈՎ ՄԱՔ
ԲԵԼՈՑ. ՁՕՐ ԱՌ ՈՐ։ ՆԱԱՀՄԱՆՆԱՆ ՅԻՈՍ
ԹԵԱՆ՝ ԱԱՀՄԱՆԵԼԵԱՑՆ ԿԱՅՈՒԱԾԻՑ. ԻՒ ՎԵՐ
ՔԱՆ՝ ԸՂԲԱՆ ԱԱՀՄԱՆԻՆ ԱՅՍՕՐ ՅՈՐՈՎԱՅ
ՆԻՆ ՍԻՐԲՔՈՒՀՒՍ ԿՈՒՏԱՒԻՆ. ՁՕՐ ԱՌ ՈՐ։
ԱՒԲԱՀԱՄԻՆ ՄԻՐԱՄԵՑԵԼՈՑ ՔՆՈՒԹԵՆ
ՔԵՐԿԲԱԼ ԿՅՍ ՄԱՐԻԱՄ. ՁՕՐ ՈՂՋՈՒՆԱՆ
ՔԵՐ ԱՒԵՏԵՒՔ ԿԲԱՑՐԵՐ ԶԱՇՂՈՒՆ ԻՒ ՔՐԻՍ

ՁՕՐԻՆԱ

զի՛ երկնս ողջունէին. ա՛ռնեա միշտ բարեխօս
սեա՛ վանն անձանց մե՛ր ըստ։

Որ առաքեցեր զմիածինդ ի փրկու-
թիւն տիեզերացդ. անեղ Հո՛րն հաճե-
նիլ մարմին՝ ի սբ. կուսէն Հայր ե՛ր կնա՛ր
ծո՛ւ. զի՛ ա՛ռ քեզ ա՛նխմբելք բարեխօս վա՛ր
անձանց մե՛ր ըստ։ Որ զնախատրեա՛ն ա՛ռ
ի քէն մարգարէիւք եկիր կատարել. ան-
մայր ի հօրէ՝ անսկզբնաբար լինիլ ան
հայր ի սբ. կուսէն. զի՛ ա՛ռ քեզ։
Որ ելոյանն անձառիւ ի քէն յայտնեալ
ծածկեալ խորհրդոյ. ի քէն մնքրելոյ
երկանիկ կուսէն՝ հօր գործակից հնա՛ր
հաճարեալ. զո՛ր։ Որ զնախատճո՛ն ա՛նկ
ծից երկանց լուծեր ըզդատաստիկն. ա՛ր
ըզաբրամեակն սահմանեալ ծննդեանդ
ա՛նախառաքար ծնանելով ի քէն՝ ա՛ռնեա
միշտ բարեխօսեա՛ վանն անձանց մե՛ր ըստ։
Որ անխմանալիդ եօթերեք հայր անբա՛ղ
կիզեալ և անպատճառ. ի փրկութեան
մերոյ սկզբան առաքեցեր ըզմիածինդ
մարմնանալ ի սբ. կուսէն. ծո՛ր հնա՛ր
ե՛ր եաստուած հա՛ ըզնքն մե՛ր ըստ։
Որ ի հօրէ անմահնեալն ա՛նեղակից բանդ
աստուած. ըզդատաստիկ զծո՛ւթեանց

վեր

վերինացըն նախ ընդ Աւդ գալըս
տեառնդ առաքեցեր յանուանէ ծառայիս
Աւդիոսէ անձամբ և անբընակս հնդիկ
անեղ և համագոյ. զանօրինութեան
քոմ ի՛մ կացցէ. մանր բազում դիպեալ ըզբանս
կարան ես կատարել զեան. ծրհնեալ։

Ղ Ա՛ր՝ ծրհնեցեք բարձրարարք ընդ
յաւիտեան։ Նկայք փըրկեալք կենդ
րար իմանալ. զանձին հօր և յարգանդ
կուսին. ընդ երկնայինս դասուցն երգով
ըզնոր՝ Ա՛ր զանձնծս երկանց ծնընդեան
նախամօրն ելոյծ. անսահմանելիս ծնանել
լով յանապականն կուսէն. երգով ըզ
նոր՝ Ա՛ր վերբասուին նորոգեալք եղեք
ի հնութենէն մերոյ. վնասրնգող բնու
թեանս. երգով ըզնոր՝

Ա՛ր Աւրանալեր մանրեամբ՝ աճած ին. զի ի
տաձնրիդ մարբրեցեալ յանկարծակի եկ
ցես նոր. ըզքեզ ծրհնութիւբ մեծացուցա
նեմք։ Ա՛ր Աւրանալեր դաւրացն փակեալ ընդ
ած ոչխար մըտեալ. բայց նոր ած խոսացեալ.
ըզքեզ։ Ա՛ր Աւրանալեր աղբիւր կենդանեալ
ջրոյն կենդանութեն. զոր ծարաւելոյ ըզ
նութես ետուր ի յարբանն. ըզքեզ ծրհ
նութեամբ մեծացուսանեմք։

Նշ 44.2

Նշ 4.12

Ա

Ա. բան լեր Մարիամ կոյս անապական
Հաճիմայ սրբոյդ Հոգւոյն մաքուր լե
կա

Կանոն Ընծայականութեան Ճրագալուցին ։
Ի Մեծ Կիրակին ։

ԱՅԻՐԸ ԽՈՐՀՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ
զաբրիէլի սուրբ հրեշտակին. որ քարոզ
եւ ածող էր զաւրութեան աստուածայնոյն
ին ի երկինս։ Ոչ զայն ընդ քեզ մարդ
ամ ի քեզ որ հոգւովն եկեսցէ. եւ զօրու
թիւն բարձրելոյն ի վեր ծագեսցէ քո հովանոց
ցէ։ Որ ծնանելոցն է ի քէն սուրբ կոչի
առաքինի որդի. եւ ընդ հանուր քարոզի
ոչնչ հրաժար անմահ բանին։

Ա՛ւրհնեալ ես ի կանայս. ո՞ր ոչ ես ա
որ ծընանիր աշխարհի զարդարութիւն արա ։ 37
դանին. որ լուսաւորեաց զանգս մարդոց
մարդկան։ Ա՛ւրհնեալ ես ի կանայս
դաւրութիւն հինեալ. որ ծընանիր աշխարհի Նշէ
զար 44 ։ 2

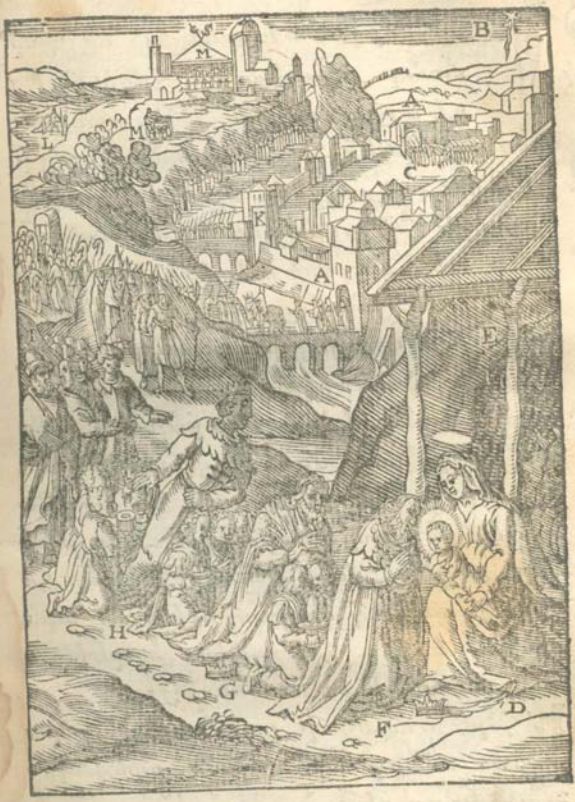
զԹագաւորըն քո. ար նըստիր ինձ որպէս ան
Դաս. արուեստաւորի ամենայնի։ Վասնզի իմանալի զոր
6. 37 ես առաջ քան զայս հնարս տացես ինձ. իմանամք զանձառելի ըզծը
նանդ. և երկրորդական ար ի կուտակ
մանութեան անատնաց։

Ղե Ար դասուց երկնաւորաց անխմանալի.
հ այսօր հողեղինաց յայտնեցեր ըզծածկեալ խորհուրդ. օրհնեալ ես ար՝ ան
հարցըն մերոց։ Ար բանմտեալ քրիստ
ից անտեսանելի. կերպասեալ ըզմերս ի
սրբոյ կուսէն սրբօրինակաբար. օրհ։
Ար առաւել բանբասեալ ես յաւիտե
նից. մերձաւորկնաբուսեալ լըցուցիչ հաղ
քիւր՝ կենդանարար. օրհնեալ ես ար։
— Զ Լըսեր օրհնեցիք բան ըզբարարիք ըզ
նա յաւիտեան։ Ար ըզկերպանդրա ծա
Փիլի ռայի էառ. և ըզմերս ի մանրմնի իւրում
2. 7 դասանպարտեցոյց. անդադարձ զովելով։
Ար այսօր մանրմնացաւ ի սրբոյ կուսէն
յայտնեցաւ անխճճելի. և ի բարձ ըզպատու
հաս նախանատեղծին. ժողովեսցուք առա
Սաղ ել բարձր։ Ար ելեալ ի բարձունըս գե
67 19 րեաց ըզգերութիւն մահու. այսօր բանիկի
անասպականն ի Հեռան պարգևն մարդկին.
քա

քանդանայք հոգևոր երկաթով առաքե-
~~~ ժող բան թերութարեն։
Նախանձն առաջի քո ածածկեն. և աղ
ընկեր[աբան]ն զամենայնսն ըզ կոյտ։ ո
Նայրե[խաւեան վնաս անձանոյ մերոյ. և
անշե[աբան]ն զհնածինն ոչսկեն։
Փըրկիր ըզմեզ ի փորձութե[ան]ե. և յա՛
մե՛ռան[աբան]յն վըրանդիչ մերոյ։
Ընդհանըր ընկերակ ալիծ ընդ անամաքութեանց ա
ըն դառնալ. այր ի բանըձնող ես բնաւ
կեալ խնայեա՛ ի քո ստրատիոտ։
Վանքն ընկերակ միածինն այրկի և քանդ
ալիծ. այր ի կռուէն մարմնացար. խնայ։
Նայրեանանե՛ն սուրբ գհոգին այր նա՛ըն
գծիկ ես և կեանք. և մի՛ անքանն ասան
ցուրբ փառք ի բանըձնող այ։
Ընաքուսքեն հրաշակերտ այր անյայտեր ի դ
մեզ. և բանըն հոյրակատն անտմբըռնե՛
լի. հնար փայլակնացեալ և ի մարմնի բնա
կեցաւ անվրնաս սրտեղրկ զամրատածս
ամենայն։ Ընաքուսքեն հրաշագործ այր
ի կուսէն ծագեցաւ. Ձառագայթեղրկ
զամրատածս ամենայն։ Երկինքըդ ցնծա՛ց
ին և երկիր ըս ուրախանայր։ և ք՛ս սա Բար
սուած ընդ մարդկան շնորհեցաւ։ 3-38
~~~

Ո՛ւ քե՛զ ապանե՛նիմք սահեսասե՛ր բեր՛հի.
գե՛ր ըմպգոյն և հրաշալի՛ և բաշխող բանու
թեանց, աղե՛ր ե՛ր ես ծարաւեացդ և հան
գի՛նա աշխատելոց. և եղե՛ր վերընկալ
աՃծայի՛ն բանիդ։

Ո ան՛ձանաւելի լուսոյ մտոյր և ըղձանակա՛
ղան անըսկըզբնակից որդւոյն. օրհնա՛ե
թեամ՛բ մեծացուցանեմք։ Ո ան՛հան
ա՛ընօրինե՛թեան մտոյր. և զանձնաւոր
տաՃար ե՛ղ բանին. օրհնա՛եթեամ՛։
Ո բա՛ւրից փըրկո՛ղեան մտոյր ար զան
ա՛նե՛լին հեղ ի յարգանսն եբարձ. ըզ
նա ամենեքեան. օրհնա՛ե։

Ծնունդ մեր օծեալ տէր ի քաղաքի դաւթի
մանուկ խանձարրատուտ եպեալ ի մսուրն

Գլուխ Բ

Ա

ՈՐՀՆԵԼԴԱՍ մեծ և սքանչելի որ յայտ եաւեր յայմանեցեան. Հնդկաստանեայք եր գեն զնդ հրեշտակ քրիստոս իսս ասեն աստ ուածն: Ընդ նմա ևս եր արքայ իւրեանց հեթանոսական. որդիք մանկանց ծրհնեցեք քրիստոս զի վասն մեր մանկամեայ եղեալ էր եւ երկրի ի խաչեաւն բանալ պատեցեալ. ոչ մեհենեալ ի հօրէ իւրմէ ի տաճարի յայրերն բանալեցեալ:

Ա յսօր ցնծան երկինք իմբեռնաւոր մեծաց պայծառ աւետեօք. և ասեն ծածկ ամենասուրբն զգենեան հանդերձ փրկութեան: Ա յսօր յայրերն ընծայեցան քրիստոս որդին աստ. և հրեշտակ բանալեալ տեսին յերկինս նոքա զերկիրն վայր իջեալ: Ա յսօր հովուացն տեսեալ զմանուկ ծնեալ ասեն

Ա ՚ գանին. և ընդ հրեշտակաւ երգէին միա-
2. Ի4 ւորք ի բարձունս աստ:

Ա հօրէ ծագեցար լուսաւորել զմեզ քան ծածս. ա՛ստղ բեթղեհեմի արեգակին ա՛ր փառքդ քեզ: Ընծայք ի յայրերն ընծայեցար բեթղեհէմ. ա՛ստ ի հովուացն

Ա ՚ յայտնեցար երկրաբազեալդ ի մոգուցն.
2. 11 ար

ա՛հ ըզեարնութիւնդ։ Այլ մե՛ք երդեսցո՛ւք
որ ի կուսէն մանկիսցայր. արդարոյ։

Պ Ընծակեցեն կաքո՛ց քանըզ հնդ. որ կին
ք յանա՛ձք քան զյարի տեառնո՛յ. և եկիր ի
փրկութիւն ըստեղծուածոց քոյ. ըզ
քեզ օրհնեմք ա՛ր՛ծ հայրցըն մերոց։
Ընընաձր ի կուսէ անձնաւո միութիւն. ան
բաժանե՛լի և ա՛խ միշտ գոլով ո՛չ մեկնեցաք
ի հայրական ծոցոյ. ըզոչ ընծութեամբ
ա՛ծնեալդ ընդընտանդ քո տուրբ ա՛ր
յայտնեցար մեզ լոյս ի լուսոյ. և լու
սովդ քո լցցե՛ր ըզտիեզերս. ըզքեզ։
Պ՛ա՛րձրեալ տեա՛ռն ընդ՛ զեր՛ օրհնե՛ք
զ ա՛ղբ ըզո՛՛՛ւ բան բնդարարչե՛ր ըզնան յաւե
հատեան։ Լ՛ըզծնեալն խորհրդա՛՛յ կո՛ծ՛՛
ա՛ն օրհնե՛ք զա՛ղբ. ըզո՛՛՛։ Օ՛ա՛նձնաւորեալ
ըզծնո՛՛՛նդ փրկչին գովե՛ք զա՛ղբ և
ա՛ռաւե՛՛՛ղ բան բնդր։

Ա՛ըմխիթեր ա՛ծածնէն յոյս և փրկութ
թեան մեր. ըզքե՛՛՛զ ընդա՛ծնող լու
ա՛՛յ մածայա՛յտանեմք։ Լ՛ըզքեզ ընտա՛յ
մայր և կոյս. ըզքե՛՛՛զ գա՛նձդ կենդա
ա՛ծ ա՛ղբիւրն. ձայնիւ յղնդուածոյ մե՛ մա՛ծ
ցուցա։ Ա՛ստո՛ւ ա՛ո՛ւրբ անճառա՛ւ լուսոյն
հրեշտակապետն օրհնութիւնք պատուե՛ր
ըզքե՛՛՛զ մածա։ Ա՛ն 5

ա Ա՛յնմ նախնեաց անհնից հայրը բամբասէր
խնամող առելիօղ և որ բանսրից. անհղ
և էկեցս էանկ. զի՛ր միշտ օրհնեն՝ դասք
անմարմնականացեալ յաւիժաբար հընչ
մամբ։ Ա՛ր կերտարան և կնիք հօրա
ռեալ վանն մեր ծառայի կերտ ի կուսէն.
որ էն ի յաղթուս փառաց անառես վեր
գ անանցն. ի յոյրէն ի՛ջեվա՛նի և ի մըտա՛ր
1. 53 յանբանից բառնեալ։ Օ՛ր կուսէն ամեն
նայեալ բանն՝ եկոյք ժողովուրդք ընդ
հնչիւնն բարեբանեսցուք և ընդ մո
գեցն երկրպագեսցուք. ընդ երկնային
զօրան երգեմո՛ցուք փառք ի բարձունս։

ա Ա՛ռաջայիք և կերտարան էնդերձեա՛ն
հօր բանդ աբեր. ընդքե՛ ո՛ր զայրէ
բանէրդ անելով փառք ի բարձունս։
Ա՛ր միացար ի մարմին անձառապէս Քրիշ
մարիամ ածծ ընդքե՛։ Ա՛ր զանիծքիցն
բարձեր զգ գառանպատուերթիւն գրիա
տա անառաւած. ընդքե՛ ո՛։

ձշ Ա՛ռերք զնծացեալքն. օրհնաբերեա՛լ մե
մ ծացայ։ Ա՛ւետա՛ւր հրեշտակին
աւետարաներ. ըզծընեա՛լ փրկիչն ի
որբոյ կուսէն։ Ա՛ոտ ուրախերք բերկ
բեալք. քանզիտե՛ր աւերանդ ընդքե՛։

Կ՚եսէր լսանն ի հօրէ անամեհեանէն՝ և անձառելի խորհըրդովէ. ի
ձեզ՝՝՝ ազն կ՚ասէիան ուրուհանէն առօրէ
նաթառ յերկրի երևեալ: Անտեսակ անձ
ժամանակ ի հօրէ՝՝՝ առաքեցաւ ի կուսէ. ի
գեղ՝՝՝ երկրս մեր գերութեան այսօր աշ
խարհիս երկնի ետ երկրի: Որ մանկութեան
ըզայրպանա՞ն և լուսոյ ըղմեղս աշխատ
հէ. զմեր օրհնե՝՝՝ն առաքանդաթ ատրա
բանք ամենայն զբանիցըն հօր և հոգւոյն
Լոյս եղեսոյ ծագեա՛լ ի հօրէ. և լինեսա
ւորեա՛ց ընդ ամենեսեան. ծնո՝՝՝նդ անապա
հան յանդնաւորէր լուսոյն. զոր միշտ փա
ռաւորեն՝ դա՝՝՝ա՛ք անմարմնոյն:
Այսանէ ի հրեշտաւորէն ոչՀ ետ բեթ
զհիմ ծընեալ յայրէն՝ մանո՝՝՝ւկ ան
ժամանակ ի հօրէ. և ժամանակաւ գոյա
ցեալ ծնեալ լինի ա՝՝՝ըՀ ամարդ:
Ա՛ն հովուացըն տեսեալ ընդհրաշալի ծա
գումն աստեղն. փութապես եկեալ տե
սին. մանո՝՝՝ւկ երեալ յանապատի մը
առաք. զոր միշտ փառաւորեն՝ դա՝՝՝ա՛ք
անմարմնոյն: Խընդա՛ և ուրախացիր ան

Ա՛՝՝՝
2. 16

հարս

Համբանայեալ մարիամ. քանզի ոչ լիքն
Ղ 2. 11 ծընաւ փրկիչ. ասէ ցնա կ օծեալ եքաղ
քի տեառնի. զոր միշտ փառաւորեն.
զաւաք երկրանի հոմլուսցին։

Զ Կ կնասնական յորմէնջնէ ծնեալ մարմ
Ե նոյ. ոչ յառաջքան զյաւիտեանսն բանդ
ի հօրէ երեւեցաւ. սէր ցոր ընչծ փառա
ւորեալ անսնա քո։ Կ քի ըօքեա զաղ
ձալ ընդ հօր անընակից զեն ոչդի. անձնա
ւորեալ ի խանձարուրսն սա
տեցան. երգեա։ Կ մեռանայն լարութեան
Ղ 2. 11 տրուշ ածգի մարդկան. ևս ի մեղսէն
Զ այսօր ընծայեցան. երգ։ Կ զտէր օրհ
նեա կ յիչէք լարձակարարիչք ընծայ յաւիտեան
Ոչ յանձառելի ամենայն ընդ հօր փառա
կիցդ քան կ նան ի յերկրի երեւեցաւ. ոչ
Ոչ ի հուսկ անսպառական Թագաւոր ոչ
նաւ քո։ ևս ի հրեշտականց անդադար փա
ռաբանեն զոչ. քանհանոյք օրհնեա։

Մ Կ ոյս լուսոյ մայր ևս կենսատար բանին
Ե քնական կ ոյն. քեզ ես լանխոհեն սգդ
ած ազինք ամենայն։ Կ սեռիցդ ինն մայր
ևս հրեշտակեալ կերակրեն ըստ կ զին քեզ
Ղ 2. 2 ասէ երանելոյն։ Կ ոյս ծանգեցաւ ի քէն նոր
աբելոյս ի խաւար կ ոյն. քեզ ես երա։

ա

Ո՛ ա՛հա՛ւ ո՛ր բանլեա՛ռըս վերմո՛ւցըն հո՛գ[ւ]
ո՛ր հընչմա՛մբ երգո՛ւլ ընկալեա՛ւ հովուանյն
օրհնեա՛ւ. ընձ ընտ՛ւդեա՛ւ ընծադա՛ւմբն
յառնեկեա՛ւ լուսոյն: Հրեշտակապե՛տեա՛ն
աւետո՛ւքն ընթանյեալք ի յայլն. տեսի՛ն
զի նուաստանյեա՛լ անտեսըն սերմո՛ւն
ի՛ց. մանո՛ւկ եղեա՛լ յանբանից մը
տո՛ւր: Վերտեսլ մոգուա՛ն ըզ փայլուա՛ն
աստե՛ղն. սա ըզա՛ծ գուշակեալ լինի. զի ի [ասո՛ր 2.2
տեսի՛լ մանկա՛նեըն ժամանեա՛լ նո՛ր
մա՛ւ մատուցանելո՛ւ զերկրպագութի՛ւն
Վա՛նք անմո՛ւրհականք հրկիզո՛ւք զո [ա
բացո՛ւ ի մե՛ջ հովուացյն ծրհնեկյն ըզծա
գա՛ւմըն լուսոյ. մե՛ծ ի՛ն ի հօրէ՛ մեզ ի
փրկութի՛ւն: Ա՛յս մի՛ ծագըն անստե՛ղ [ասո՛ր 2.11
նըշանա՛ւ եկի՛ւ՛ն ի բեթղեհե՛մ՛ ե՛ր
կիրպագին նո՛ւն. և ի յայրին մատուցի՛ւ
զընծայս խո՛րհըրդոյ: Ա՛յ հովի՛ւ ծ՛ըն ե՛ր
գե՛ն ընդ հրեշտակըն փա՛՛՛ռք ի բար
ձո՛՛՛յս մե՛ծ ի՛նչ ե՛ւյ. ո՛ր եկի՛ր և փրկի՛ր
կեցո՛ր ընդ հրեշտակըն քոյո՛վ յայտնութի՛ւն
Ա՛՛՛ստուածա՛վո՛ր և՛ քան զերկի՛նըս բարձ
բա՛ցեա՛լ ա՛՛՛ն զանհա՛՛՛ասնելի ընդ ա՛՛՛ղ
յո՛ւսո՛ւմն ա՛ր զանհա՛՛՛ասնելի ընդ ա՛՛՛ղ
ա՛՛՛ստուածա՛վո՛ր և՛ քան զերկի՛նըս բարձ
կեցո՛ր ընդ հրեշտակըն քոյո՛վ յայտնութի՛ւն
ո՛ր եկի՛ր և փրկի՛ր
ա՛յ հովի՛ւ ծ՛ըն ե՛ր
զընծայս խո՛րհըրդոյ: Ա՛յ հովի՛ւ ծ՛ըն ե՛ր
նըշանա՛ւ եկի՛ւ՛ն ի բեթղեհե՛մ՛ ե՛ր [ասո՛ր 2.11
մե՛ծ ի՛նչ ե՛ւյ. ո՛ր եկի՛ր և փրկի՛ր
մատուցի՛ւ զերկրպագութի՛ւն
Վա՛նք անմո՛ւրհականք հրկիզո՛ւք զո [ա
բացո՛ւ ի մե՛ջ հովուացյն ծրհնեկյն ըզծա
գա՛ւմըն լուսոյ. մե՛ծ ի՛ն ի հօրէ՛ մեզ ի
փրկութի՛ւն: Ա՛յս մի՛ ծագըն անստե՛ղ [ասո՛ր 2.11
նըշանա՛ւ եկի՛ւ՛ն ի բեթղեհե՛մ՛ ե՛ր
կիրպագին նո՛ւն. և ի յայրին մատուցի՛ւ
զընծայս խո՛րհըրդոյ: Ա՛յ հովի՛ւ ծ՛ըն ե՛ր
գե՛ն ընդ հրեշտակըն փա՛՛՛ռք ի բար
ձո՛՛՛յս մե՛ծ ի՛նչ ե՛ւյ. ո՛ր եկի՛ր և փրկի՛ր
կեցո՛ր ընդ հրեշտակըն քոյո՛վ յայտնութի՛ւն
Ա՛՛՛ստուածա՛վո՛ր և՛ քան զերկի՛նըս բարձ
բա՛ցեա՛լ ա՛՛՛ն զանհա՛՛՛ասնելի ընդ ա՛՛՛ղ
յո՛ւսո՛ւմն ա՛ր զանհա՛՛՛ասնելի ընդ ա՛՛՛ղ

ընդքեզ մի՛ շտեսցեն ակք։ Այո՛ եւ ականջք
ծառ քո՛ երկրեաւ մի՛ շտ կոչ ո՛ր զանբա՛՛՛
ձեւի ըզբանն անձնաւաթար յընդայած. եւ
ըզմարմնացեալն ա՛՛ծ ծրնանելով ի քէն.
զան վանն որոյ։ Ի լեռնէ վէմին առանց՝ ձե
2. 34 ռին հատեալ դանիէլ՛՛՛ն զուշակեաց
զան աւրեան ըզծնունդ քո հարցան երկնաւո
ր. մայր եւ յա՛ծ ծընդնդեան մընանալ
կոյս. վանն որոյ ամենեք։

գկ Ա՛ծա Ի՛ւրդէն ա՛ծուն ()ընծուխեան։

Ա՛ակից հօր եւ հոգւոյն՝ անըսկիզբն
որդի անմայր յա՛ռաջնաւմն անդ
րանիկ եւ ընդ՝ հօր յաւիտեան։
Ի ծոյլ հօր առաքեալ եղեալ ի մըսուր
յանբանից քանդ ամաւսած յոյանեալ։
Վի՛ ծընեալ ի քաղաքն դաւթի քարն
զեն հալուրքն ընդ հրեշտակս. եւ մո՛գք
հանդէրձ աստեղեն։
Ո՛ր ընդ մարմնացեալըն ա՛ծ բաբաքեր ի՛ յո
ւսիկեան քուսմ կրնչեր՝ ո՛ւրա՛՛՛ն
լեր անհարանացեալ մայր։ Ո՛ր զանաւրհնեալ
նելին էից ի յաւրհնեալն անաւրհնեալ
բար կրնչեր. ո՛ւրա։ Ո՛ր զանաւրհնեալ
քանըն գոյացեալ ըստուգապէս աշխար
հի ծընաւղ. ո՛ւր։ Ա՛բան

Աքանչելագո՛ր ծ աչ՛ք զբեզ բարե՛ դկ
բանեմք. որ ի՛ բրօթեակա՛ ծ՛՛՛ն անթո՛ւ հ
ըդ նըմա՛՛՛ս ա՛՛ր հա՛յցըն մե՛ռոյ։
Ո՛րում ո՛չ բաւեն եբկինք ընդա՛նալ ը զան
բաւելի զնաւելդ։ յարդանդի կուսի՛՛՛ն
ընա՛կեցար ծ՛ընար անձառապե՛՛՛ս ա՛ծո
ա՛ր։ Յո՛ր վերցեա՛ւ լ՛՛՛ 6. 2
եան սրօքն ա՛չ իջանե՛ին հայե՛լ ի քո՛ սո
տա՛ծա՛՛ւթիւնդ։ տեսանե՛լով ի գիրկըս
կուսի՛՛՛ն զարմացեա՛լք. օ՛րհնեցի՛ն ըզ
քե՛՛՛զ ա՛՛ր։ Ը՛զոր օ՛րհնեցի՛ք ե՛
բա՛՛ ընդ սրտարկե՛ք ընդնա յաւիտեան։
Ո՛ր եկուսակ անանպակա՛ն Թագաւոր ծ՛ը՛ղ ՚՛՛
նա՛ւ քրիստո՛՛՛ս ա՛՛ստըւած. յո՛ր լ 1. 32
ա՛՛՛ն դո՛՛՛ղն եմա՛նալի զօրու
թի՛ւնքն օ՛րհնեցի՛ք ժա՛ղովրդք. և՛ ը
Ո՛ր մ՛եկըզատեցա՛ւն ի յո՛րդանա՛նէ և՛
լ՛ւա՛ծ ըզտի՛՛՛ղեզ՛՛՛ս ի մե՛ղանց. վը՛՛՛ղ 3. 22
կո՛՛՛ւ ա՛՛՛ր յո՛՛՛ւ հօր. և՛ ո՛րե
մա՛նկ սո՛ւրբ հոգւո՛ւյն օ՛րհնեցի՛ք քահա՛
նայք. առա՛ւել բարբ՛ոյնե՛ցի՛ք ընդնա
յաւիտեան։

Լ՛՛՛ծաճ՛ին սո՛ւրբ կո՛յս անհաւանապե՛՛՛ւ
մա՛րեամ. որ օ՛րհնեա՛լ ես ի կանա՛յս ըզ
քե՛զ օ՛րհնեմ՛ք մի՛՛՛շտ որ արժանի՛դ ես
մեծա

մեծացուցանեմք: Ընդ այսպիսւոյ տա՛ճառ
և առաքեալն լուսոյ. որ ի քեզ փեսայ
եկեալ բանըն կենաց բնակեցաւ. զքեզ
Ա՛ր ուրբն կենդանի՝ որ ի մորենին վա
Ելից 3. 2 ռեցաւ. զոր ան վճռնաս յարգանդի քումդ
կրեցեր և ծընար աշխ և մարդ. զքեզ:

Ա՛ր կերպարան հօր և արուբբ ակնի
բանդ վանըն փրկութե՛ն աշխի մարդ
կան. այսօր ի կուսէ ըզկերպարանըս ծա
ռայի ընդունեցար մարդասիրա՛ պէս. քո՛
անճառակեցոյց գալստեամբ աղբ ըմեա
ռիզ ելիր: Ա՛ր յան՛մարոյց լուսոյ ծագ
կեալ ընդ հօր և սուրբ հոգւոյն ի քրօջէ
անկանըն հանդիպեր յաթոռ. այսօր խան
ձարրօք պատեցար և յանբանից մեզաւոր
եղար. մա՛ր: Ա՛ր եկիր ի փրկութե՛ն
աշխի մարդկան՝ Թագաւո՛ր փառաց քո
անճառ խոնարհութե՛ն. այսօր ըզմեզ
պատմապարտեալ անձն իմ ի մահ. հար
գեա՛ ի կեանսդ յաւիտենից. մարգա
սիրա՛ պէս. քո՛ անճ:

Ա՛ՅՆ ծընեալ այսօր ի բեթղեհէմ ի
յայրին ու դաստ՛ք վերին պըտարեցոյն
սնակացեալ զանմանելւոյ կա՛ր. զին
աճեին միջնոյ ծընեալ ընդանդ աշ՛ խ:

Այր ընթանալիք եղեն այսօր ի բեթլեհեմ ի յայրին. կանայք ծընանալիք ածք և մարդ. անամպականն ի ընտրյալ կուսական արվալ ոչ ինչ. զի առեալն Աստղին գնչակին ի մոգուս առ ի բերել զծնօդսյս աստուածաբանեալն. և հովիւքն ընդ հրեշտակս երգիկն ասելով. փառք ի բարձունս այլ ար առաքեաց ի փրկիչ

Թիւն մոգ ընդառնն աբ ծ։

Ա՛նտակերզեանական բանիւ հօ՛ր բիւնաւ կան՝ տան ձայր և առաջատատ տեղի ան տանելի լուսոյն. զքեզ ի մեծ ծայրեայ ներմք աղրժանսալիս երգալ աստուածամայր և կոյս։ Յորմէ կենդանատեղ ծառք յանեղէն հայաբերան ամենայն ե՛ղկանքն. անաբրիանալիս տղայացաւ յորովայնի՛ քուս. և ծընաւ առ ի քէն մանրիացեալ ամեն ծընդ բոլորիս. զքեզ։ Յորմէ զարհուրեալ դուղայիկն գառք վե՛ր բին զբ՛ առրեցնոյն. տղայանալիս առ ընդ կալեալ բարձեր ի գիրկս. և աբրամ սեր ուրախ՝ մայր լուսոյ ընդ զիս ընկեր ընկեր առնկան քո սուրբ ընկանեց. ընկերկեմ։

Ա՛յսօր գաւթիս ձեզ ծնաւ Փրկիչ որ է Քրիստոս Տէր ի քաղաքն Դաւթի։ Եւ այս նշան ձեզ՝ գտանիցէք մանուկ մի փաթթեալ եւ դրեալ ի մսուրի։ Եւ յանկարծ եղեւ ընդ հրեշտակին զօրութիւն երկնաւոր գովեստ տուեալ Աստուծոյ եւ ասէին։ Փառք ի բարձունս Աստուծոյ եւ ի երկրի խաղաղութիւն ի մարդիկ հաճութեան։ Եւ եղեւ իբրեւ գնացին հրեշտակքն յերկինս մարդիկ հովիւքն ասէին ընդ միմեանս։ Անցցուք մինչեւ ի Բեթղեհէմ եւ տեսցուք զբանն զայս որ եղեւ զոր Տէր յայտնեաց մեզ։ Եւ եկին շտապով եւ գտին զՄարիամ եւ զՅովսէփ եւ զմանուկն դրեալ ի մսուրի։ Իսկ տեսեալ՝ ծանուցին զբանն որ խօսեցաւ ցնոսա վասն մանկանն։ Եւ ամենայն որ լսէին զարմանային ի բանից հովուացն։ Եւ Մարիամ զամենայն բանս զայս պահէր եւ դնէր ի սրտի իւրում։ Եւ դարձան հովիւքն փառաւորելով եւ օրհնելով զԱստուած ի վասն ամենայն որ լսեցին եւ տեսին որպէս ասացեալ էր ցնոսա։

Եւ յետ ութ աւուրց թլփատելոյ մանկանն՝ կոչեցաւ անուն նորա Յիսուս որ կոչեցեալ էր յանձնառութենէ մինչեւ ի պատկանել։ Եւ յետ լնուլ աւուրց մաքրութեան նոցա ըստ օրինացն Մովսիսի՝ տարան զնա յԵրուսաղէմ մատուցանել զնա Տեառն։ Որպէս գրեալ է յօրէնսն Տեառն։ Եթէ ամենայն արու որ բանայ զարգանդ մատուցցի սուրբ Տեառն։ Եւ տալ զպատարագ ըստ ասացելոյն յօրէնսն Տեառն։ Զոյգ հաւոց կամ երկու ձագ աղաւնեաց։ Եւ ահա էր մարդ մի յԵրուսաղէմ եւ անուն նորա Սիմէոն։ Եւ մարդն այն արդար էր եւ երկիւղած Աստուծոյ։ Ակն ունելով զմխիթարութիւն Իսրայէլի։ Եւ Հոգին Սուրբ էր ի նմա։ Եւ էր նմա յայտնեալ ի Հոգւոյն Սրբոյ եթէ մի տեսցէ զմահ մինչեւ տեսցէ զՔրիստոս Տեառն։ Եւ եկն ի Հոգւոյն ի տաճարն։ Եւ յորժամ մատուցին ծնողքն զմանուկն զՅիսուս առնել ըստ սովորութեան օրինացն վասն նորա՝ նա առ զնա ի գիրկս իւր եւ օրհնեաց զԱստուած եւ ասէ։ Արձակեա զծառայ քո Տէր ըստ բանի քում ի խաղաղութեան։ Զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո զոր պատրաստեցեր առաջի երեսաց ամենայն ազգաց։ Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց եւ փառս ժողովրդեան քո Իսրայէլի։ Եւ էր Յովսէփ եւ մայր նորա զարմացեալ ի վերայ բանիցն որ ասէին վասն նորա։ Եւ օրհնեաց զնոսա Սիմէոն եւ ասէ ցՄարիամ մայր նորա։ Ահա այս դրեալ է ի հարուած եւ ի յարութիւն բազմաց յԻսրայէլի եւ ի նշան որում հակառակեսցին։ Եւ քո անձինդ սուր անցցէ զի յայտնեսցին ի սրտից բազմաց խորհուրդք։ Եւ էր Աննա մարգարէուհի դուստր Փանուէլի ի ցեղէն Ասերի։ Եւ այս կին ծեր յոյժ էր եւ կեցեալ էր ընդ այր իւր եօթն ամ ի կուսութենէ իւրմէ։ Եւ էր այրի ամաց ութսուն եւ չորից։ Որ ոչ հեռանայր ի տաճարէն պաշտելով զԱստուած ի պահս եւ ի պաղատանս գիշեր եւ ցերեկ։ Եւ այս ինքն ի նոյն ժամ կայր եւ խոստովանէր Տեառն։ Եւ խօսէր վասն նորա ամենայն որ ակն ունէին զփրկութիւն Երուսաղէմի։ Եւ յորժամ կատարեցին զամենայն ըստ օրինացն Տեառն՝ դարձան յԳալիլեա ի քաղաքն իւրեանց ի Նազարէթ։ Եւ մանուկն աճէր եւ զօրանայր հոգւով լցեալ իմաստութեամբ։ Եւ շնորհք Աստուծոյ էին ի նմա։

աթոռ նըստի՛ս և ընդ հօր ես յերկինս.
յանդգնեցայ մըտնել ես թագաւոր փա
ռաց ըզքեզ։ Որ ի քաւականէ ըսկիցն երկիր
պըրթեան ձայնի՛ւ անդադար օրհնաբա
նեմ. ի մոգուց պատուական պատուէրդ
յայրին. ըզքեզ։ Ըզ՚որ՝ օրհնեցէք և՛՚ւ
բարձր ա՛ռարիք ընդ նա յաւիտեան։

Ո Թագաւոր անմահ՝ քո՛՚ զեկուցի հօր
և հոգւոյն. որ տղայացաւն այսօր յանա
ռա՛ւ ի սո՛ւրբ կուսէն՝ փըրկելով ըզմեզ
ժողովո՛ւրդք օրհնեցէք։ Որ բարձրն ա
ռաքածոյ քո՛՚ փառակից հօր և հոգւոյն.
այսօր մե՛կըռտիլ ի յանձն էառ ի ձեռաց
հողեղինի. սըրբեալ ըզմեզ քահա
նայք օրհնեցէք և՛՚ւ բարձ։

Ըզքեզ աճապարեն. աղքեր անըզսպա՛ւ
լըսելոյն որ լուսաւորել գՀաւատացեալս.
միաբանական ձայնիւ երգով մեծացու
ցո՛ւմ պարծանըք կուսութեա՛ն մարդ
կան՝ դո՛ւ ո՛ւրախութի՛՚ւն հրեշտակաց.
դո՛ւ բարձող անլի՛ծելոյն. վասն ո՛րոյ ըզ
քեզ աճապարեն. մեծ։ Դո՛՚ւ ձրիացրիս
արիւնքըդ արիւնականն ա՛ղտեղութեան.
յորմէ ծագեաց փըրկութիւն՝ տիեզե
րաց. միաբանական ձայն։

Ըզ

Ա՛զքեզ ալաձէ՛մբ անբակեզբնահիչ
հօր ո՛ղբդ. որ ա՛յսօր նահատակեզ
ձին քընուքեամբ ի կո՛սկն ծբ՛
նաթատեաձ Ե՛մանբդ ողբ՛ բմեամեզ:
Ա՛զքեզ պալաձ տիմբ Կրակից հօր որ
դի. որ ա՛յսօր իմ մեռաւ եզաբ և ի
հրեշտակաց պատե՛ւ ե՛ցար աշբ Ե՛:
Ա՛զքին հաձցեա՛մբք զբ՛նարիս տուբբ
հո՛գի. որ ա՛յսօր առաւնահեզեալ Երկ՛
մամբը յաՅհանեցար աշխարհին ասաե՛ւ
Ռաձ ո՛ղբ՛ բմեամ մեզ:

Ա՛ր ի հրեշտակաց սպասաւորեան. այս
օր կամաւ հօր ի յերկրի երևե՛ցար մա՛բմ
նալ կո՛ստակեան ծընող՛ նազեալբ. զքե՛զ
ընդ զօրս անմարմնոց անդադար օրհ
նաբանեմք: Յորմէ զանչա՛ռեալ դո
ղան սրբելագոնդ ջնիկք աթոռոցն. թև՛
ասբծողեալ ծածկեն զերեսս իւրեանց՝
այսօր տղայբաբր ի կուսակեան խառեանցըն
հերձակբեցար մանբդամբս պա՛տ զքե՛:
Ա՛ր յանդատուա փառաց խոնարհեցար
յերկիր. ախտակիր ելիր հնազեղն քո՛
նաթեն. այսօր բզմեղն ցեաղ ըզնախա
հայբըն կենագործեցեր ի կեանսբդ յաւ
խոնհոց մանբդա՝ Ա՛զքեզ

Ա՛ղքեզ կոյս և մայր և քնանկարան աստուած
Ո՛րն նեղ մարդութեն. զահաբանեմք
և վերնօրհնեմք զերեսաց փրկօղ կենդա
նութե աղգի մարդկան. վասն որոյ ըզ
քեզ ածաճինն և կոյս բարեբանեմք զմայր
և զաղախին փրկչին մերոյ. Օրհնեցէք
հօր և հիւ՝ աւետեցաք անժամանակին յաւի
տեանից՝ ժամանակաւ յորովայնի քոյ բնա
կեցաւ և ի հօրէ ոչ մեկնեցաւ. վասն որոյ
Օրհնեալ ես քեզ ի խանձեղեալ և ի յաթոռ
փառաց ընդ հօր. անանգեալ ի մարդ
կանէ փառաւորութեամբ երկնեցաւ եր
կրապագեալ. վասն որոյ՝ Ա՛ղքեզ ոչ մի
այլ որդիք մարդկան այլ և վերինն զօրու
թիւնք. զանգ անմարմնոց հոգեղինաց
հրեղինաց զբնաւորեցեալն և հրեշտակաց.
զահաբանեն և վերնօրհնեն և փառաւո
րեն ընդմայր և զաղախին փրկչին։

Կանոն Հինգերորդի աւետեաց ( ) ձայնիւ ։

Յօթը որ յաթոռ փառաց ընդ
հօր ծընանեալ իսրբութ կու
սէ Մարիամայեակ բանն՝

Ա՛յ

Ա՛յսօր անպատրաստելի բանիդ հօր բանիդ
մի՛ և մինուճար յանբանականիցդ բոլընկեց
ձորն. և ի վերայ քեռօրեկիցդն հանդիչ։
Ա՛ր նմին ինքն և ձառագայթ փառացդն
հօր. և յայտնանիցէ հայցիր մերկըծ տուել և
յորդանանտ՚ն՚ և յորձանան. առաքելա
կան կոչմամբ ընտրեցեալ հրաւիր լինել։
Ա՛ղաչեալն ի սըրբոյն կամաց ընկալցուք
ի սիրտս մեր՚ն՚ր հաւատով. որ
պէս երբեմն ի գիրկսն սիմէոնի։
Ո՛րոնեալսուք զառաքեալն ի հօրէ՝ որ ի
խանձանքն ըսրբոց պատեցա՚ն՚ և վանքն
մեր. և փըրկեալ ըզմեզ յանիծից
նայ ադամայ։ Ա՛ւրանիլըր անապատ ծաղրա
35.1 ւէր և ծաղկեա՛ հաւատով ընդունելեա՚ն՚
մը յայսըմ հեռէ. քանզի քո՛վ յոյս
յոյսանեցաւ հեթանոսաց։

գկ Ա՛ր յանձառելի՛ ծոցոյդ հօր յերեւեցա՚ն՚
հ ծագեցա՛ ըստ մարդկան արդարութե՛ան
ըսկիզբն ունէր. զքեզ ընդ հրեշտակս բա
րեբանեմք ա՛ը՚ծ հա՚ր՚ըն մեր։
Ա՛ր խոնարհեցար յերկինից փըրկել զա
րարածս անյեղակա՛ր՚ձա. մարմնացար և
հուսկն էակից բանիդ հօր. զքեզ ընդ։
Ա՛ր և յանձառելիս պատեցար անեղա
նե

ծառայեալ մարդկանաւք յանձնառնու և
հա-
Յ·Ա·Ժ· համագոյ սէր հոգւոյն ի վերջին աւուրըս
սուրբ ՚ծ բանն. կերպարանին անեղին և
ա Յ·Ա·Ժ· ի ոկզբ բանիւ առ աՙծ և աս
էրն ի սկզբ բանիւ առ աՙծ և աս
ըզբեզ ՚ծածծին և կոյս. անդամ։
Ընդհեալ մարդկան գլորեալ. վասն որոյ
դառնապարտութեան. և քեզ կանդնեցու
զաւետարանիւդ քոյ քրիստոս. զոր ոչ
եկն բանիւն։ այլ երծանն կենաց
ուսոյց զմեզ փրկութեան։ և առաքեալսն
չձանձրոյց բընաւ կոչին ի քեզ փութալոյ
ի քեզ ամենայն ազգք։ զի ընծայեսցեն
քեզ զանձինս իբրև կենդանի պատարագ
սուրբ ՚ծ հանոյ։ զոր ընդունիցես ի
ձեռաց մերոց ի քաւութիւն մեղաց մերոց
և ի թողութիւն յանցանաց։ զի ամենայն
ոք որ հաւատայ անուան քում սուրբ
ունայն հօր խնկակից սուրբ հոգւոյն. զքե՛
՚Ա՛ղաւ Աստուածութեամբ օրհնե՛՛՛

կ՚ուսանին աղջիկներէն. վասնզի փոքրիկ
թեան աղջիկ մարդկան: Յառաջքան
գայ եհեան որդի նախայայրի տեան.
այսօր յերկիր երթեալ՝ ազգ եմ մարդ կա
տարեալ. խանձարրօք պատի՝ ըզանկի և
դնի յանբանին մէջտեղը. վասնզի փքիր:
1° բերելիք ի հրեաստանէ երկիր ար
դարութեան արեգակն. այսօր երկրորդ
գի անէրն յարևելից՝ եկեալ մոգունք.
և փառաբանել յերկնային լեռնացն
հովուացն. վասնզի փքիր:
2° ի անտեառ և անբընական քանակէր
պիղծն վերհագնի. ի փրկիչ ըզմեզ և
կեալ անանահից թագաւորն օրհնութեի
անառաքելոցն: 3° ուսաքն հրեշտակապետաց
աւ սերօբէն հողեղէն. անսէ ձրդն և ասրա
ծոյն անառաքեալ ի հօրէ մարմնանայ ի
քէն փրկիչն: 4° ընկերսի ի յիրդա
նան վերկայելով հօր և հոգւոյն. ոմանց
նաև ի բարձունս երթեին՝ մանկունքն օր
հնութիւն արդւոյ դաւթի:
5° նթաստատ ծաղիկ անդամատարած
շատ ձիւղ. վճռաբանեալ յարմատոյն
յիսահակ գքեզ ընտիրս կանչեալ վե

դէմն ընդունաբար՝ ն զոլ. սաստուածօ
ծին եւ՝ կոյս. զբեզ զսուրբ ծայրացանեալդ
Ուամենազաշակ պնդոյ զդէմն բանսաւոր
բարբառոյ յօրմէ կերեցար մեզ մարմնով
աստուածային ուրախութիւն տոյ բարեմեծ
լսոյն. ի ձայնակիսին ծառայէն գաբրիէլ՝ ՚ՀՀՀ՚
թեան սուրբ հոգւով՝ առատացար ամենեսեան
բեան զբեզ։ Ուառաքեալ ի մեզ
մերկ անամօթաբար ընդ այծօր յարա
բելոյն անխիթեալ վերին ակընարկէ
ր մարդոյ զոր եւ առաւածոյ լսեմ ընդ. բայ
լեսիա լուսաւորչեան՝ զայս զբեզ։

Վարդ ի Եղեմտէն առաքեալ ( ) վրդովեցեալ։

Նամարկոյ ընտիկեան առեալ
վասուց քոյ սուրբ. որ ի
մեզ հրաշագործեցար երկ
երիլ անձառապէս ծննդեամբ. այսօր ցնծ
ծաբերիէն յայտնեցար աւետեաց։
Ընդ ամենայնիսկան հոգեղինացն երգակից
լինի բոլոր տիեզերս. Քրիստոնեից
ծաբերիէն յայտնեցար աւետեաց։

հանդիսի վերնոյն։ Լ՚ինդ հանուր ծաւ
աչեցաւ ծափահարեն լուսոյ. մնդա՛ւ ելոյն,
հետևելով անտեղեան գնչականեալ ընդ
ծնունդ յայրին. անդ մնաւոյանն ին
զընծայս ա՛ծային ծնընդեանն։

Ա՛ր յետ թեանդես ընդ հօր և սուրբ
հոգւոյն անընկճելոյն որդի. խնամարհեցաւ
ի հայրական ծոցոյ՝ մնդրկելով մարմնա
ցաւ ի կուսէն բառնալով զյանցանսն
մահու յանցանաց նախահօրն. քեզ է՛ր
գեմք ընդ զօրս հրեշտակաց ի միջ հո
վուանցն. օրհնեալ ես քո՛ւ նախնեաւն
տեառն բանդ։ Լ՚ոյսօր ծընաւ որ ի հօրէ
յառաջ քան զյաւիտեան որդի. Ձնուա
գայթ փառաց և ծագումն յանմեհնելի
լուսոյն. աստղապաշտակ տեսլեամբն յայ
րին իջեվանեի և ի մանուկ անբանիկ բաղ
մեալ. քեզ է՛ր զգեմք։ Ա՛ստղաւոր փա
ռաց քո և արարիչ բանլորից. ա՛ծ հզօր
իշխան հայր հանդիպեալ լուսոյն. մն
նակ երևեալ այսօր անմնփախելով. և
յետ թեանն. քեզ է՛ր զգ։

Նաւ. 9.7

Ա՛ր խնամարհեցաւ ի հայրական ծոցոյ
բընակիլ յանբնակելիսն կուսին. ա՛ծ
հաւրցն մերոյ։ Ա՛ր զընծայսն յետ ի

զգ
հ

և ծնանի անախտ ազատել զանխտ ի ծ-
նունդս աստուծոյ հայել: Խոր[ե]նացի մեք
ղեկակիցըդ հօր և հոգւոյն անդադար հո
գևոր երգով աստուծոյ: Այսու
քեանէն ի հօրէ լոյս լինաստուածին և
բան. ձեռակ ոչ ոյլն հօր և հոգւոյն.
օծկնեցեալք և բարձր սրարեալք:
Օ՜ զծնեալն իսրբոյ կուսէն զխոստովան
նեալ թագաւորն. զլոկրոտագեղոյնն
ի մոգոյն. օծ: Որ ինքանեալ ի ջուր
սըն սրբեաց զյորդանան. և զմինչ
աեղոյն ի յովհաննէ. օծ:
Որ զանձառելին ծընանր նբ աստ
ծին կոյս. օծկնեալ յաւետեան:
Որ զարարչակիցըն հօր զկոկրգանի
զանն ասէ. յարտակոյն քոմ կրեցեր օ:
Օ՜ քոմ զեղեկիել եսաես ելինայիս ն զուսն. Եսայի
և հարսն անսխալ օծկն: 44.2
Բաշխեսա ծընունդ քոյ ի սբ կու
սէն. այսօր յուսայա սղգի մարդկան. ան
ըսկզբնակից բանդ էակից հօր:
Այսուհետ քո ոչ ըզնծայաւ երկիր.
և նորոգեալ երկն ասաւ. յարուցին
յանցանաց և մեղաց իւրոց: Դասոք հո
վուանցն յերկրի փառաւորեին զքրիս

ամենակեցոյց գալստեաւդ՝ որ երկնից
քո ամբարձոյս։

Ա ՅԺՄ ՅԱՅՍՆԿԱՑԱ ՄԵՋ՝ ԲԱՇԽԵԱԼԸՆ
բանզմեալ բանըն յանգանգիլ մըտալը.
զա՞ռն և երկնաւո՛ր հայր։ Ա՛յժմ ըզն
ծա՛ն զըսարքեցուսք երկինք. սեռանե՛
լով զհաւատս զանգիկն և զկրօնչելի ծը
նունդն. որ լո՛ւ յս աշխարհի ցուցեալ։
Ա՛նդ լինելոյ զըսարքեցման և վախճա
նելիւն սեռանե՛ն ամով լուսոյ սիրն
գոթեաւ ի հրաշելոյ վիճակն. զա՛ր ըզքո
նի՛կ հանգուցեալն։

Ո՛ՔԵՐ ՀԱՅՐ ՅԱՌԱՋՔԱՆ ՉԱՅՆ ԽՈՏԱՆԱ
բարե՛բանեն զասաք անմահրինոյ հրեշտա
կաց. ձայնիւ երգով զոչեն և աղաղակեն
ա՛ծ անսահման և ա՛ր՝ սեռոյդ փըրկիչ
գոլով։ Ա՛ւաքեցեր զքո միածնիդ մեր
միանալ ի՛նք կուսին՝ և անարատ ծընան
նիլ յարտաքսեալ անասնական. քանզեալով
ըզմեր նեղութի՛ւն. ա՛ծ։ Ընդ ո՛ր բարի
յերեսաւոր՝ մ երեւեցար հեթանոսաց. զի
արարիչն յաւիտենից տեղոյ եղեալ յոր
դեղրութիւն՝ կենդանոյ հոգի. ա՛ծ ան։

Ստեղծանե՛լն բնութի՛ւն որ եւ
յեսուէ՛ն ես ընդ հո՛ր ծը
նար ի սըրբոյ հուսէն. ընդ
քե՛զ բարե՛բանեմք ամենայնիւ հո՛ր։
Ստեղծանելն աշխարհ՛ի՛ն ար վանըն մեր
մարմնացա՛ւ՛ր. ես ցընծութե՛ն աշխարհ՛ին
յայտնեցար. ընդ։ Ստեղբաւեցար ի յոր
դանան ի յովհաննի՛ւ աղաւնակե՛րպ
սո՛ւրբ. հոգո՛ւ՛ն վրեկայեալ երկնային
ձայնին. ընդքե՛զ բարե՛։

Ստեղծանելն աշխարհ՛ի՛ն ար վանըն
մեր մարմնացա՛ւ՛ր. ես ցընծութե՛ն աշ
խարհի յայտնեցար. ընդքե՛զ բարե՛բա
նեմք ածածկին կոյս։ Օ՛ի արուամ աչըն
հանդա՛րժե՛լ՛ի՛ն բանիցըդ սո՛ւրբ
բե՛ր՛քն. նա քնանիցա՛ւ ի քուն յա՛ւի
տեան. ընդքե՛զ։ Յա՛րմ սատակե՛ալ դո
ղայի՛ն վախճանեցար ի լուսա՛ւո՛ր
ի գերեզման ընդ ընչան ընկալար. ընդքե՛զ
բարե՛բանեմք ածա՛։

Ի գիտ ար ի հոգ առաքեցար յորժամ ի
ջեր ի յերկինից ես մարմնացար ի սրբոյ
հուսէն. դու ես գառն ոչ ես ոչխարի հոր։
Ա՛յս

Ա. յսօր յայրէն ընծայեցար փրկիչ է՛ր
մեզ ուստի երկրպագեցէք. և հնչուացեն տե
սեալ ասէին. դուք ես։ Ա՛ն համառօտեցի
զամենայն տեսեալ զոգին սուրբ յիմ
հանդէս աղաղակեր ասելով. սակ գան
ոյ և մերդիմ հօր։

Ե Փաւստոս ըսեալ ասացաւծ սքանչելի մե
ծագործութեամբ. երկիր ի փրկիչ. զա
րարածըս քո ամենայն հարցընն մեզ։

Ը ընծայ ի կուսէ անձնաւորիլ բանդ ի
հօրէ ոչ մեկնեցար. օրհնեմք զքեզ այն
հաստատելոյ ընդ. ամէնից հա։ Ա՛րև եցար
յանշարժելի որ ի քէն ի յորդանան մկրտ
ուիլ ի յովհաննէ. որ ընդ ջուրսըն սրբեր
կեր սրբեա զմեզ ի մեղաց մերոց. ամա
Ը զ ոյ։ Ա՛մենայն գործք ձեր օրհնեն
ընդ ամ անդադար. զանընակիզն ձա՛
զանյաղթելի զթութեանդն օրհնեմք զ
դովեցիք եւ բարձրացարիք ընդ յաւ
քեան։ Ա՛ր ինձ փառք ի մէրկին ան
շարժելոյ որդին. և ինձ ի մէրկ
նից մարմնացեալ ի կուսէն օրհնեցէք։
Ա՛զնեաւն ի սուրբ ի կաւսէն զերեալն
յանգանից մրուր. և զմերկ բառեալն ի
սուրբ յորդանան. օրհ։ Ո՛ էակիցըն

հօր և ի բղեաց ելանելոյ հոգւոյն՝ վնասու
զօդ և զանընդատ տագնապելոյն լուսոյ որ
լուսաւորեալն ընդունէ ծրհնեալ։

Ա զկնաւորելիսդ քո աճապարանաստատ
ելր ոչ բոյսդ հիւղեաց հնար աճապարել
ըն մեծացուցանելոյ։ Այր յարգանդէ
քումմէ անապականաբար բնակեցաւ քո
նընջեց. և վերկիսէ անձանց մերոց. մեծ
ացաւ և վերկիսէ անձանց մերոց. մեծ
ացաւ ի քեզ ամենայն ազգ մարդկան
ակնհայտանալով քո ծրնունդ կենաց յայտնութեանդ
աշխարհի ծագեցար։ անմահացոյց լու
սոյն երկրպագեցուք։

Ա նարհեցար ի բարձանց՝ և մարմնա
յար ի կուսէն՝ որ ընտանեցար ի քեզ
զկնի՝՝՝ աւրհնեցեալ աւրհնածոց։
Երկինք էին բաւական փառաց այն
մանկանելոյդ յայրգանդ կուսին ժուժկա
լեա՝՝՝ ընդունել զգանձդ երկնայինս։
Ձորմէ առեալ սե ծօթէդն ոչ հրճուի ին
ա՝՝՝ ր և եղար իմիտուր անբանից։
Ի խոնարհութեան պատ
ճառ՝ ի քեզ ծնեալ ի կուսէ։ Ոչ ոք ի
մարդկանէ ընդունի զգանձդ երկնայինս։
Երկինք էին բաւական փառաց այն
մանկանելոյդ յայրգանդ կուսին ժուժկա
լեա՝՝՝ ընդունել զգանձդ երկնայինս։
Ձորմէ առեալ սե ծօթէդն ոչ հրճուի ին
ա՝՝՝ ր և եղար իմիտուր անբանից։

յանդամանից միմեանս. եւ մա՛ղքեն հետեւ
եկեղ ծագմամբ լուսափայլ առաւելն։

Սիրեն լեռայ եւ ամպ հովանի առնելոյ կոյս
որ յօրէցեր ի մէզ ձգեցաւն երկնայինն.
զքեզ բարեբանեալն ածածինն կոյս։
Ընդունիզ մարեմն եւ արօքն հովելիչն տուրբ
կոյս. քանզի պատաղելոն կենաց ի քէն
ալեաւ մեզ. զքեզ։ Ընդունիզ լուծիչ եւ
քաւիչ մեղաց տուրբ կոյս. որ զանառանե
լին կին ի գերկրեալ քո բարձեր. զքեզ։

Յն խոնարհեալ. առ ծառայն եկեալ։
ընծայքս բուն հայցեալ։ Ի երկինք պատա
ռեալ. Հայր ողորմեալ. զորդին դո՛ւ
առեալ։ Հոգին ած լցեալ. աղաւնաձեւ
պեալ. վեհակեաց փառեալ։

դ

Այս է լուծումն ի հօրէ առաքելական և մարմնացեալ Բանէ կուսին. զի վերջ ըստ նորին նորընթեացս զասելիսն նեռին ահագին։ Որոյ ածէ ի յերկիրն երեւեալ և ընդ մարդկան չըրջեալ. և փրկեալքն ըզտիեզերքս յանիծիցն ազատմամբ։ Վասն ի յերկինս վերկացեալ հօր քո ձայն անէ զանէ իմ մարդի. և ազգ հոգին ըզքեզ յայնահաս աղանձակէ ըստ երեւմանէ։

Ըզքեզ որ հոգւով և հրով մաքրեցեալ ըզմարդկան ազատեղութեն. ոչ ըստ էութ և ըզփրկիչ ամենեքեան օրհնեսցուք։ Փրկիչն երեւեալ և զանչարտս ասելեցոյց ի պատարանայ Թըշնամանէն. ոչ դրուԹիւ չարհերով ի ձեռն մըկրտուԹեան։ Ով կիսու ըզվերջս մեր այս օր երեւեալ ապրեցուցիչ. և զվայրագս եկ զաչխարհս ածայիչն ջընջել։

Յովհ. 3 ոբ 40 18

Ըզքեզ ես վիշապին փրկիչըն ջախջախեալ ի յերդմանաւ ես գետան. և ինն քեան իչխանուԹեամբ զանենեսեանն ազատեցոյց։ Օ հին մարդըն նորանգելով

վերը

փրկիչն ի մկրտութենէ՛ գայ այսօր. զի զ
զապականեալ բզբնութիւնս ջրով նո՛ր ըզ 3.16
դարձեցէք. անապականն ըզգեսա՛ւ փոխա
րէն ապրումն մեզ։ Ա՛ռկայսի՛ք և սքա
նչին աշխարհք. և ասացէ՛ք ի՛ւրեանց
թիւն մեղայ. ջրով և հոգւով վերասնը
բեալ ըզմեզ։

Տ՚ընօրինեցա՛ւ յաղագս դի՛ր կուսին ին աՁ
կա՛կից հօր և սուրբ հոգւոյն. բանն ա՛ հ
ռաքեա՛լ ի՛ հօրէ. յաղա՛գս նախա
սահ՛ղէ մա՛ր զոհ՛ն բանհանելով ըզ
յա՛ռնգանս. ժանգա՛հարդ օրհնեցի՛ք
զառաքեա՛լն ի հօրէ զնո՛ր ըզծ հարցընել
մեր։ Նախայաւիտեան որդին փա
կա՛կից հօր և սուրբ հոգւոյն. ի յո՛րդա
նան եկն այսօ՛ր մկրտե՛լ ի յո՛վհան
նէ. կերպացեա՛լ ի մա՛ր վս յաղագս ի՛ մ.
զնախահօրն եբարձ ըզմեզ. ժանգա՛հար։
Անբռնաբակա՛ն պարգեւեցա՛ն շնորհք ա
ռաքելոց ի՛ջմամբ սուրբ հոգւոյն
ջուրցըն սրբութեան. և հայր ինձ Ա՛ա՛ 3.17
րա՛ւ ասա՛ւ ի՛ւ. կրկնակի՛ ծնեալ
դեամբ դա՛ն որդի՛ իմ սիրելի. սիա
բան ի՛ մեզ օրհնեցո՛ւք զառաքեա՛լն

նամ՛ յանիմաեան։ Ընդունէն Երկնէն
և Երկրի աշխ և մանդ գալով. երկ
եալ ի հնամանութեան յորդանան ։ նոյ
խանձէն սմո՛ռնիա՛վ. լնեալ ըզ տիե
զե՛ռա՛ս ի միզայն. բարձ։ Ա՛ի բանալու
թեամբ օրհնելի՛ս՛ք քանդանայ՛ք և ծոզի
վե՛ռզք զամենասուրբ վերսրդութենն
ըզհանմագո՛մ՛ս՛ յ և ըզ մի աստուածոն

Թիւն. բարձրարար։

մ Յանձնառ փառանդ խնդասիրեցար ի մեր
բընութենի՝ ըս բան նդ աշխ և մանրմնա
յար ի սրբոյն կուսէն։ Այս ծնանդ ի՛նք
կուսէ անձնագական մանրմնով. ըզ քե՛զ
անդագանդ բարի բանեակ մեծանդուցա
նեմք։ Այսօր զեկեալդ ի փրկութենն
անդ ի մարդկան. միաբանութե՛ամբ առնե
քեռն մեծանդուցանեմք։

ո Պատկերակից՝ եղեր հնդեցելոյն բընա
տնութենեցար յաբրահամայ կուսէն բառդ
նշխ. ընդու՛ս՛ըս վերանալ գիտել սկսա
ցիր կերբ։ Ա՛ի բիացեալ ծիլ ի ձաշականանէ հա
3. 7 խանաեզբէն ըզ փառս. միաբանգամ վեր
լուսին՝ ընդունելով. ըզմի՛ս՛ըս վերա
նալ գիտել ի փառս։ Ա՛ի կերբաեալ ծիլ ի
յորդանան ի յաւետեանէ. ածնգէն բնութ
մարդ

մարմնավոր զոր ի մէջն էառ ըզմեզ ի
ընտանութիւն ծննդեամբն։
Ո անբաժանելի ըզբանըն հօր ի զանձն
կենդանի առնու մարդկութիւնս մեր ի
աստուածութեանն. բանըն բանեցաւ ի
մարմին. եւ ի մարդկանէն ի զանխառն
կուսէն Մարիամայ ի զանապական
ծնունդ

Ցորեք կը լսեան կենդանեացն ըզխօսս
հաւրդ քոյրոջեաց ի ամէնըրդէն աեսա
նելով տուրբ գնդին ա զաւետակերպ ի
մանմէն ի վերայ ջուրցն. աղաղակէր ե
աեղւոյ ահա գառն աստուծոյ որ ի հօրե վը
կայեցաւ դա է որդի իմ սիրելին ընդ
արամ ընդդէմ հաճեցայ։

Ամպ է բանուեցեր՝ Յաղթօղ՝ Յարուցեալ
արեւու՝ Լսող առաւօտու՝ Պայծառ որ
պէս լուսին՝ Ընտիր որպէս զարեգին՝
Ընդեղն ես ի յոյսդ՝ Եւ հաւն տագնա
ւոր սեռացն՝ Դուրն երկնից՝

Յանձառու։ Լուծանաք։ Ա՛յսօր զե-
Յարուցեալդն իմ մեռելոց քնակա-
նաւն մայր ևս կոչս. որ ըղնընջեք
ցեակսըն յաղագայ կենագործ անապա-
կան. զքեզ մեծացուցանեմք որ օրհ
նեալդ ես ի կանոյս։ Ա՛ղաղուիլն եղիկն
ևերկրի եղեր տաճար և անապատ. որ
ըղնընջեցեակսըն մեր հրեշտակն նախրոգի ց
կերակրուիլն աւետեաց ազգսըդ ըզ
քո տուրդ ըզկաթն. որ ըղնընջեցեակսըն
մեր վերըստին նախրոգի. զքեզ։

Որ զաւետիս՝ հոգւոյն իմ հրեշտակն է
հրեշտակին ընկալար ուրա՛խութիւնդ բեր
բեալդ ես՝ որ ընդ քե՛զ մարիամ անհաս
նայեալ։ Ա՛նընակիզելոյն բանըն հաստեցաւ
առնուլ մարդեղութեամբն ընկերեցաւ ի
կուսէդ քրիստոս աստուա՛ծ թագաւո
որն յաւիտեանից։ Ա՛ղաչեմք ըզքեզ ամե
ամտուածածին՝ ան՛ քրիստոս բանին հա
տեաց փըրկել զժողովուրդս ի՛ւր զմեր զը
նեաց արեամբն իւրում։

Ա՛ճապարանքով ընդքե՛զ որ ի հօրէ
բանդ և անձառելի ծընունդդ. որ իկոյ
ան՛ն

սէյն մարմնացար ցուցաբեր մեզ։ Աւետա-
ցուսանեմք զքեզ որ կոխեցեր զմահ
ամարձաճաճ ձ՞պէն և լուծեր զկենաց
մահուն. որ ի խաչին քարձրացար կամ
մեռար հօր։ Աւետացուսանեմք զքեզ
որ թաղեցար ի նոր ի գերեզման ձ՞նկի-
և յերրորդ աւուր յարեար. որ ի յեր-
կինս համարձաւ փառօք հօր։

Ա՛ր զհրեշտակին զգայնոյն լուեաւ ձ՞ Մ
հիացեալ երկրպագ՞ցար. քարեխո՛յ
սեամ վասն մե՞ր. մեք օրհնաբա-
նե՞մք զքրիստոս լիւ ի կանացս։ Պ՞՞
Ա՛ր զհրեն առաւաճ յորնվե՞նք քրիստ Ի.ԳՀ
կրեցեր անկիզելի մերե՞նն. քարե-
Ա՛ր զանշօշափելին հեյ ի գերկրս քո
սարձաճ դիեցուսեր հաթըսա՞ան.
քարեխո՛սեամ վասն։

Ա՛ղքեզ ե՞ս լեւաճ դառնն առ ձեզ կիսելու Մ
ընդ որ չէք հասց ես ինչն
Թէ ուշ աճ մի՞այն ապաճ ծիծն կոյս. օրհ 44.3
նութեա՞մբ մեծա՞յուսանեմք։

Ա՛ղքեզ որ ի՞ մարեսաւջն առ մօլոխ
սին ի մարգարէին. զհնար խորհուրդ
կուսի յայտնեցեր մարդկա՞ն ազգին.
օրհնութեա՞մբ մեծա՞յուսանեմք։

Ա՛ղքեզ

Ընդքեզ որ ի հօրէ անժամանակական
և ի մօրէ անեղատրամանական. ի ժա
մանակի ծնընդեան ի բոլորից փըրկու
թեան. յայտնեալ յայր որդի բարձրելոյն
ծրհնուքեամբ մեծա

Ո՛ր ըզբանն ահ ծառանակատելըր ընդու
նիլ յարուսյնէ միշտ կոչս. զքեզ մեծա
ցուցանեմք որ օրհնեալդ ես իկանայս
Ո՛ր ենոյ լուսոյն արժանի եղեր բառնա
լոյ խաւարըս քո մերմնոյ. զքեզ մեծ
Ընդառնա տաճար տրնօրհնութեա կոչե
ցար հոգւոյն սրբոյ միշտ կոչս. զքեզ

Ա
ռաքեալըր ահ ծածկեն տաճար անն
խախտելի. զքեզ մեծացուցա
նեմք: Յերկնային անարատա
բար. և զահ վայելչապէս ծրնունդ. ուրա
Սաղ Ընդդէմ մարգարէն սուրբ և տաճար քո
64.5 սքանչելի արդարութեամբ և դիւռնեալ
լեն ուրախ լեր աստուածածին:

Ընդառնա տաճար բնակարան անբառ
բանին եղեր. մարդանալ սուրբ կոչս.
զքեզ և ըզծընեալն ի քէն մեծացուցա
նեմք: Յարգանդի կրեցեր որ չառաք
քան զչափելիսն ի հօրէ ըզբանն. և

ծնանի մանկունք ի քէն։ Ա՛րդ խնդրէ
զնմանէ ի քէն անդադար բարեխօսեա
վասն անճանց մերոց. առ ո՛րդւին քո մի
ածիւրն փրկել ըզմեզ ի փորձութենէ
և յամենայն վտանգից մերոց։

Ո՛վ քաղցրահրաշ ծաղիկ բուրեալ յո՛ր
դեմայ հոտ անմահութեան ծնընդոցս
ևայլ յորժամ սիրեցաւ մանկ ընդ տիե
զերս. օրհնութի՛ւն ընդ քեզ մեծացուսյ
նեմք։ Դո՛ւ լուծիչ երկանց բարձոյ անկ
ծից. ծագումն արևին լուսոյն չընշմարուի
որով հեղգեաւ խաչարկն առաջին. օրհն
Ա՛ղբեր ունիմք բարեխօս կոյս անհաս
նացեալ. մայր անարատ և միմնատուիլ տա
չար բանին հօրն երկնաւորի՝ օրհ։

ա՛ղբ և ա՛ծաճիկն մարիամ ցան
կալի կուսից և պանծանք ազգի
մարդկան. մայր և աղա՛խ ին
մեծացուցանեմք։ Ա՛նկիւղ մարեկի և տա
չար ընդ հանուր լուսոյն. անարատ և
անխահ խոնարհ կուսութիւն. մայր և։
Ի՛ջեր հրեշտակ և մայր կենդանութե՛։ Ա՛ննն
և առաքեալն հրաշալի ծագմանմբ. մայր։ 3.20.
Ա՛ղբեր կոյս Աստուած Աստուած։ Օ՛ քեզ։

Օ՛ քեզ

Օ քեզ հայր։ Ընտանեաց։ Շնորհք։
Բանին առաք։ Օ երրեմն։ Յերկիմ տար։
Ընդհատուածքեզ։ Ալր յարդան։ Ընդհան։
Ընդքեզ ամենօրհնեալ աստուածածին։

Մնոյրդ լուսով և անապական աստուածդ բան ընդունելովդ մեծացուցանեմք։
Ընդքեզ պայծառ երկինք և առնել լուսոյ ընդունելովդ ծնօղ արարչին և մնրեսն անկիզելի։ մեծ։ Ընդքեզ դաշտն երկնից և ձայն հանապարհ արքայութեանդ. բարձոյ անլծից և սրծելի հոգեղէն մեծաւ։

Ընդքեզ ճաճանչին որ վերս օրհնէ ի ջուրցդ հրեշտակաց. անդ մանրդիան կենդանանալ մեծացուցանեմք։
Ընդքեզ բնակ հրեղէն ճաճանչեցեն յիմա նալի ջուրցն երանելոյ. անդ մանրդ։
Ընդքեզ մայր ումանուիչն մանրագործին յառաջ գոչակեալ. անդ մա։
Սիրեն լուսոյ։ Ընդկիզ մա։ Ընդնիզիկ լո։
Ամեր լ՚՚ առնն մանրեամ անհանդանաք ցեալ օրհնեալդ և կամայս։ Օ լոյսն ան ընտուեր յաղագանդի կրեցեալ։ օրհ։
Ան՚՚ դաշտ երկր վանէն մեր բարեխաո աե՚՚ օրհնեալդ և։

Ամէն

ձինդրս մեր։

աստ քեզ այլ մեր[illegible] կեցցուցանել զմեզ
կան դիտաւ սուրբ աճապին. բարեխո
թիւն անձանց մերոց։ Վանդ անուանա
ր ի քէն ծնեալ տէր[illegible] զ տէրն ի փրկիս
ուրախ լեր անհարանգիտել մայր. քանզի
ի փրկիչ անձանց մերոց։ Խընդա ու
զի ծագեաց մեզ լոյս ճշմարտու
թեան. քանզի անդադար օրհնեսցուք. քան
դ աստուածածինն և միշտ կոյս

Պնդակերպք։ Յորմէ կենդ։ Յորմէ զա։
Ոչխար ընտիր։ Առեղծուին։ Ոչխար ծագ։
Ոչխարք գնացք։ Ոչխարապետ։ Ոչխար ուր։
Ընդակերք աճ։ Ի գլուխ ընկ։ Այլ ու։
Օձանմանելն։ Օձանհայ։ Օձակերպ։
Ոչ ոք կարէ յայտնեալ։ ուրախ լեր։
Ար բոլորէն սրտիւք շնորհակալ
պահիւր. այսօր ի մէջ մարդկան ի գիր
կու հոգեղէնի յայտնեալ։ ուրախ լեր։
հաճեցաւ ի քումմ յարմարիլ։ ուրախ։
մեր ընդ հօր անապականաբար ծնանիլ
լեալդ ար ընդ քեզ։ Ի քոյ ծնեալս բազ
հրեշտակն. ուրախ լեր քեր
Ահաւ ի ձեռն ա[illegible]

Ա. Մեծապատիւ։ Ա. Հաստատեան։ Ա. Լեռնահ-
Մ. Ա այլ և կայս աղաչեին զբիւսատսի. որ
բարեխոսեսցէ մինչ աշխարհին. քեզ է երկ-
նեն ա՛մ ազինք։ Ա աքսէր աղաւնիի. և
հարան երկնից՝ մարիամ. տաճար և ա-
նա Թոռ այ բանին. քեզ։ Ա. և հաճեցան
3. 22 իմանալիքն ընդ հոգեղէնսս. և քեզ մեր
ձեցաք ի փայլէն կենաց. քեզ է ը։

Դ. Ղքեզ օրհնութեամբ մեծացուցա-
Մ. նեմք։ Ա՛ր ընդանան աւրէն յար
գանդի կրեցեր սքրբուհի անա
րատ. և անձառապէս ծընար զղվերա
ձգօղն երկնից. զղքեզ։ Ա՛ր երկ լու
սոյն արժանի եղեր բառնալոյ ի քո
դերկս. և արեգականն արդարութեան
եղեր արևելք. զղքեզ։

Ա. Հնարատ կայս աճապնդին մարիամ սքր
բուհի և մայր քրի. յարգանդի տարար
զանսահմանելին յամենեցունց. օրհնու թիւ
զղքեզ աճա՛ ծրծն մեծացուցանեմք։
Ա զքեզ երկնայինն դուռըն զոր եսեան
եղեկիէլ. և ասէրըն զոր ծանեսաւ դեղէ
ան. սեղբօքէ հոգեղէն վերհատոյն քերօքէ
կայ օրհ։ Ա՛րիս խորհուրդըս սոսկալիս
ի քեզ

ի քեզ տեսանի աճա՞ծ ըլլան. յիշեալն
անսէր ընկերական ծանձնդ անպարտս. կիւտու
թիւն յիւր ծընընդեանն մընալով անա
պահն. օրհնեալ։

Ա ճածին մայր լուսոյ ես քո կոյս լուսե
ղէն տաճար. որում ես երկինքդ չիմն բան
ական այն ի քեզ մարմնա
ցա՞ւ։ Ա՛ղքեզ անհարմանալեաւ որ մի
այդպէս ի կանայս օրհնեալ. կրելով ի քեզ
զանտանելի ղբընծուքեն. օրհնութեամբ
մեծացուցանելիք։ Ա՛ւրախալեր աշխա
փըրկութեան յոյս հաստատուքեն մարդ
կան. միջնորդ օրինացդ եւ ընծորհիդ. օրհնու
թեամբ անդադար գոհանալեաւ մեծ։

Ա՛ւրախասիր՝ աճածին՝ որ կուտաքեցդ
ես պարծանք ես մայր հաստատութեան
մարդկան. օգնական եւ չընորհ աշխարհի
մարիամ մայր եւ աղախին փրկչին մե
ծոյ։ Ա՛ղաչեալ՝ ամենեցունն զաճած տա
նելով զոր բընաւթեամբ անատնելին. զա
մենեցունց ամենակալն արժանի եղեր
կրել յորովայնի. որ երեւեցաւ աղքի
մարդկան։ Վ՛երօքեակն աշխարհ
յայր աճածին. ի գիրկս բառնալով զան
տրեալն ամենեցունն. որ նըստիս ի քե

ըօքէս. անհան մէշտ բարե խօսեա կեցու
ցանել ըզմեզ։

Ա Ւրախանայիր ածածկին վէր ըօրհնեալդ
ի սրբըեէից. ծափեըլով իքէն մեզ լայս
մայր եղեր վէրյաձգողին. ազգ եւ ազինք՝
ըզ քէզ մեծացուցանեմք։ Ի քէն եղեր
եկեղեցւոյ՝ խորհուրդ եղեր հնգեւոյն սրբըոյ.
ի հրեշտակայ ասպառազինեալ գաբրիէլ
քէզ աւետեաց. ազգ։ Ցեսանեմք ըզսոս
կալի զհրաշալին խորհուրդ յայտնեաւել.
Որ ի հնգեւոյն սրբըոյ յղացեալ զբանն աճ
Ղ. 20 մարմնով ծըննար. ազգ եւ։

Ո՛ անճին մայր եւ կոյս. ծա
ղօղ արեգականն ա՛րդա
րութեան ո՛ր լուսաւո
րեացյն ըզմեզ. հնազանդ եղբայր զքէզ
բարեբանեմք եւ փառաւորեմք ըզմիածինն
քո զըզրկին։ Ո՛ւյժ զօրէնըս բնութ
թեան մարդկան. հրաշափառ քո ծը
նանդ եւ զերազանցեաց բնութեանն անբռնա
պահեալ. եւ՛ կուսութեըդ քո ո՛չ խախ
տեցան կըննիք. հնազանդ եղբայր զքէզ։
Ո՛ քէզ մարեկն անկիզ լուսոյն վէրնա
ծին դաւառըն փանկեալ եւ աղբեր կըննքեալ.

Հնչեանը երգով զքեզ լա՛։
Նա՛խատեսային գուշակեա՛լ մայրը և՛ կոյս։

Ո՛վ ածին սո՛ւրբ կոյս։ Ո՛նանպա՛ս ծո՛ւրբեն։ մ
Ո՛վ զքե՛զ տա՛ծ։ Ո՛ւռ՛ւ պա՛րծ։ Ո՛ւռ՛ւ ձըշ։ մ
Ո՛ձ ածին և սը՛։ Օ՛ քե՛զ մա՛յր։ Ո՛ւ՛ր՛ւ՛։ մ
Ա՛ր զանձառե։ Ա՛ր զարարը։ Օ՛ քե՛զ։ մ
Ո՛վքե՛զ ևմք ապաւինեա՛լ։ քե՛զ մա՛յր ա՛յ մ
մե՛ղս։ Ա՛ր քան զերկինըս բարձրագո՛ւյն
մարիամ պարծանք է՛ակեղեցւոյ. քրիստո
սի՛ մայր անսո՛ւտ։ Ա՛ր քան զարեգակնըն
պայծառագո՛ւյն մարիամ. մի դադարիր՛
ւարեխոսե՛լ վասըն մե՛ր. քրիստո
սի՛ մայր անսո՛ւտ մե՛ղս։

Ընդեալ յոսկեփոխ զկոյսըն տիրա ծին.
և զմանուկն Յիսուս քառասնօրեայ կին։
Օրէնս տատրակայ ըս անդրանկածնին.
նուիրեալ ի տաճարն ըստ հնոյ օրինին։
Հոգին սուրբ ազդեալ ծեր սիմէօնին.
ընկալ զմանուկն ի գիրկըս քոյ կին։

Աղ Աստուածայնական պաղատեան տէրունական աղաչանաց ընծայութեան պատարագի։

Ա Ստուածայնական պաղատեան տէրունական աղաչանաց ընծայութեան պատարագի։ այսօր ի տաճարին երկիր կատարել զօրութիւնս։ վասն որոյ փրկչական հնչեցին ձայն։ Ա՛ր յանդրուանսն աթոռոյ նըստեսցի բարեբանեալ ի հրեշտակաց. այսօր ընդ ձեռն ձիոյ բանական ելի ի քրիստ. ո՛ր ընծայեցաք ցեղս ըզմեզ ի կեանսըդ յաւիտենից։

Ա՛ր արձակիչդ ես կապելոց պարդեւատուն ամենեցուն. այսօր հնչեցաք ծիրանեաւ նշանն արձանակեա և զիս ըզբազմամեղս. ի կապանաց մահու ի կեանսըդ յաւիտենից։

Աղ Այսօր անբասկըզբնական ծընանդեանդ հայր ամենայնի ծոցոյ բանին երեւեաւ երեսք ի տաճարին. ընծայիլ զաւրացածս հօր ի յերկինս։

Ա՛յսօր բանբեցաւ հրէից ծիրանեաւ նշանն. ո՛ր բանիւ զաւրացածս բանբեցաւ Ա.Բէ 1.3 ինքն ծնողն ամենից։ Ա՛յսօր և մեք ընդ ծիրանեացն սիմէոնի. ընդ որ հանդերձեալ հօր և սուրբ հոգւոյն. օրհնեաք։

Ա՛յսօր ի տաճարին երեւեալ կենդանարարն և ի

դիրկ

գիրկսէն սխմ՚ոնք գրդուէցան. զոր խնդ
դուքեամ՚ք ընկալաւ երուսաղէմ։
Յ՚յսոր երկիւղ երկինք անուանէցան.
զի տր՚ըն տերանց իջեալ յերկինից էյեր
կէր. և ընծայիլ յանձնառնուր ի զոր
ծոյ ձեռաց իւրոց։ Յ՚յսոր հետանոսաց
ղ ՚՚ 2.32 լոյս ծագէցաւ ըզն ազգ. և փառք իս
րոյ ժողովրդեանն իսրայէլ։
ՂԿ Յ՚յսո՚ր ե առաքեալն երկիր փե՚ր կինչ. և
ծերունեացն ի գիրկս ընկալեալ առեր.
անդ արձակես ընդ ծառայ քո տէր։
Յ՚յսո՚ր աշխարհի ցուցան՚ր լոյս. և փե՚ր
կո՚ւթի՚ տիեզերաց ք՚ս ա՚ղջ. որ մեր
դանդ՚ղ ես կեցո՚ զմեզ։ Յ՚յսոր խմն
նալի արե՚ւ դալին. որ ծագեցաւ տիեզե
րաց ք՚ս ա՚ղջ. որ մեր։
Ի՚սկ զբանն բանն ած մարմնացաւ ի կու
սէն. այսո՚ր դրդուեցաւ ի տաճարին։
Ի այսո՚ր յր ալեօքըն ծերունին ած՚ծոր
ղ ՚՚ 2.29 ունին ի գիրկս իւր. և օրհնէ զ զամուր
ած անեւրվ։ Յ՚րդ արձակե՚ս զ՚զծա
ռայս քո տ՚ր ըստ բանի քում ի խաղաղու
թի։ զի տեսին աչք իմ զփրկու՚թիդ ա՚ղջ։
ՂՀ
Հ
Ո՚րհնեմք ընդքեզ ո՚ր առաքեցար ի հո
րէ անձառելի բանդ ած յանձնառեր

ծառայեցուցանէ զնոսա. ամաչեսցեն
հայրցին մերոյ. Ա՚յսօր եկիր ի տանջանս
անհատանելի փրկիչ. և ի գիրկսըն սէր
մշտնջ գրգռեցեալ. որ ։ Աստուած սէր
ինչ հոգևնոր հընչմամբըն աղաղակեր.
արդ արձակեա ըղծառայս քո որ ըլսատ
բանի քումմ ի խաղաղութիւն. որ հա։
ի գիր՝ օրհնեա՛ ինձ և բարձր ա՛ղա
ղիկ ըզձայն յաւիտեան։ ()օրհնեա՛ ինձ
()ծնեալըն յամենասո՛ւրբ յոր բովիչ
յանապատ ի կուսէն. օրհ։ ()օրհնեա՛ ինձ
ինձ։ ()եկեալըն ա՛յսօր ի տաճարըն.
զընկալեալըն ի գիրկըսն սիմէոնի. օրհ
նեա՛ ինձ և։

Ա՚ղթող քրօբէականն ի՛ րեւեալ այսօր սիմ
մեոն. զնա՛ծ որդին ի գիրկս իւր բարձ
ձեալ. մանկունով. զոր զօրք ե՛րկնից ի բար
ձա՛ւրս հանապազ մեծացուցանէին։
Ընդ՚ունելն գնչէր. ցընծայր անլեզըն ծե
րունին ասե՛լով. սա է թագաւորն անս
մահ. զոր։ Ա՚ղաւաւորելով անդրանիկ. որ
ձանկեա զնս ի խաղաղութիւն. անապատ ծը
նողի քոյ բարե խոստմա՛նըդ. զոր զօր։
Ա՚ղոյ առեալ հրամանն ի սո՛ւրբ հնգաւոյն.
ոչ տեսանեն՛ մահ մինչև տեսցի զնա

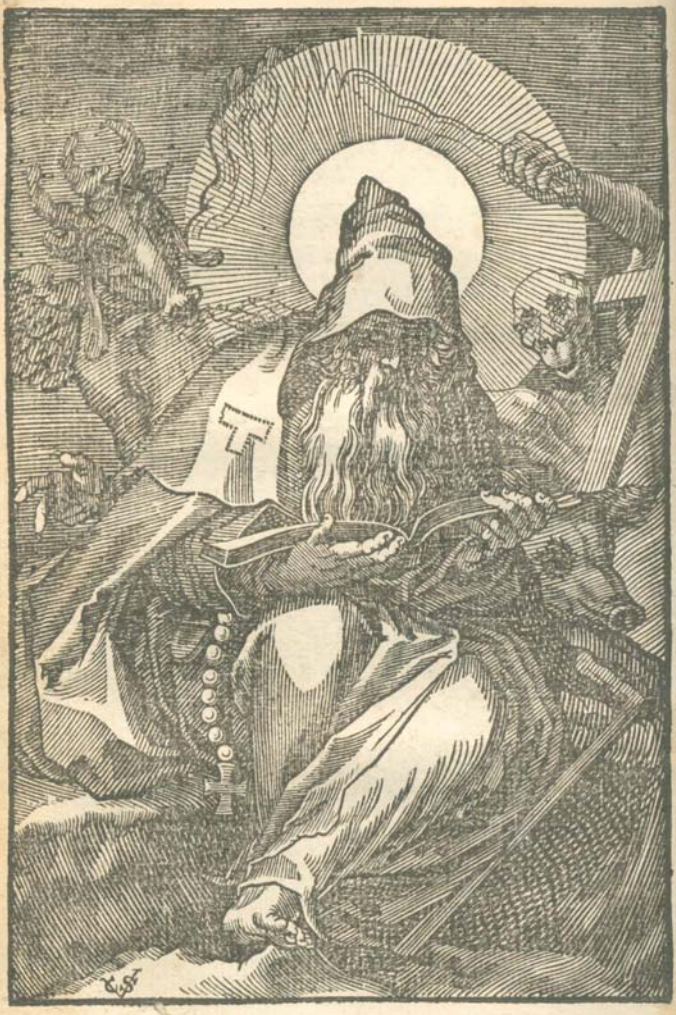
ծեանդ. որ աղօթիւք ծերոյն սրբոյ
Աւրոյ ընկալեալ՝ ի գիրկս իւր զօծեալդ
և հայցեր ի կենդանդ ընդմահ. և արձա
կել ի խաղաղութեն. որ։ Յորոյ այսօր
ի գիրկսն դրդուեցար և կատարեցեր զը
փափագումն ընծայելոյ քո ի տաճարին.

տէր աղօթիւք ծե։

Օ՝ր փառաբանեն ի բարձունս իմնա
լիք զօրութիւնքն. այսօր ի տաճարն եկիր
լրնծայութեամբ քրիստոս. որ ընծայեա
զարթածոս բանբերելոյ քոյ հօր։
Ի գիրկսն մանկանդ բարձեալ էիր ի
ծերունւոյն. որ բանիւք զարթածս բար
ձեալ ունիս քրիստոս. որ վասն մեր
մանկացար ի սրբուհոյ կուսէն։
Ա՝ման որոյ և մեք ընդ սիմէոնի գոչեմ
ցոյց որ ի հօրէ լոյս հաւատոյ լոյս ծագեցաւ
մեզ և կեա՛նք. փա՛ռք գալըս
տեառն քո՛ տէր։

Ո՝րպէսզի զբան բանին յանբակրկնական
ի հօրէ և սկիզբնատուրեալ ի կուսէն մար
մին զգեցմամբ. բանիւնդակերտո՛վ յա
րմարեալ և ընդ հօր գոլով. և առհաս
նեալ ժամանակաւոր ծնեալ լինելն ա՛ստղ
ած և մարդ։ Ընդ ծրինօք ան
հաս

հիւթանկանեալ հողանալ գոլով. զի ջրոյ
ջանգնեալքեա հնձին ընծայեսցէ աճեալ
գի՛ն իր ի ծոց հօր. տալոյ քառասնօ
րեայ բանալ ի գիւղն ծերունւոյն. և
յայտնապէս ծանուցանել այ՛սպէսաճ։
Այսու որով և սիմէօն ցընծայր հոգւովն
աղաղակէր ի տաճարին. արդ արձա
կե՛ս զծառայս քո տէր ըստ բանի
քում ի խաղաղութիւն. զի ընդ հանուր
տեսի զքրիստոս։ այ՛սպէսաճ և մարդ։

Ա՛ր զերազանցեալ զլուսոյ արուր
Եւ քան զերկնային մարդկան
երանելի՛ և հարցըս սքանչելոյն.
այո՛ քո բարեխօսեա վասն անձանց մե-
ղուց։ Ա՛ր անձնաշա՛կ լինելով զբանզմա՛ժա
մանակեայ աւուրըդ. յօժարութեամբ
բարձեր ընկալիս մարմնոյ. այո՛ քո։
Ընդմուռաց լինելմամբ աւաղի՛ քոխի՛ց. օգնա
կանե՛ր ոսկնզանց ըզկիւսատակըս զո։ զի
և ըզմեզ ընկալցի՛ զօրհնաբա՛նութի՛ւն։
Ա՛ր և հանդիպ զո ձրգնութե՛ն երկնա
կեա՛ց զլուարթունքըդ նայեցեա՛ զամ
նայեա՛ն. և մարմնի՛ տեսանելոյ զանմար
միս երբեմն ըզվանդ. ոչ աւրըդ հայր ան
տուն. բարեխօսեա՛ այո՛ քո վասն անձանց
մերոյ։ Ա՛ր զերանգոյն քան ըզբնութի՛ւն
հոգեղինաց ժուժկալեա՛ր. զանառակն տայն
ջանալ հաճելեր լինել յայներևոյթ Քրիս
տոսի. ոչ աւրըդ։ Ա՛ստուած էր մի՛ք ան
դէպ ըզձգնութե՛ն զո ասէ զկիսատու
ր՛ն երեք նախընթաց բարեաց կենցաղ
նաստարակեն. փոխեցար յերկրայնոց
յանամահից դասակցութե՛ն. ոչ աւր։

Զ Ա՛խտաւկի զբաղն միաձայնոյ երանելի՛ն զբ
հայր անատնեինս. վերնականն յուսոյն
ակնածանելով զերկրաւորս արհամարհ
հեաց. և զինուորեցաւ քրիզ ընծ աշխ
հարցըն մեռոյ։ Ա՛ենամարտեաւ ընդ
դեմ չարին բանսահնայր վիշապին.
ժուժկալեաւ համբերեաց ազգի ազգի
վըշտաց քարոզիչ կոչիլոմնան. ևզի։
Յանապատի բնակելով ազօթասիրեաւ
թևաւոցըն հալածեաց ըզբազմութիւն կ
դիմաց զօրացոյն. և քաջալերեաւ յորդո
րեաց ըզմիանձնեան աներևոյն. և զնա։

Զ Ո՛զիսր օրհնեցէք փա՛ռաբանեցէք սի
յինաւակի սորա բարեգործարարիք ըզնա
յա՛խտեան։ Ո՛ փառաւորըս երկանց բնա
կելով խարհնաշատ դեաց Աստուածեամբ
ի յայրս և ի ծերպըս քարանձաւաց. փա՛
11 38 ռաւորեցաւ մեծին եղիայի և յովհան
նէս մկրտչին. վերարձեաւ ընդ ա
ռաջ քան. փա՛ռաբան։

Ո Ա՛ր անմարմնականն վարուք պայծառա
եաւ ի մարմնի զօրացեաւ ուր. ոչ սուրբ
հայր անատնեինս. եղեր օրինակ բազմանց
եղեր դուռն մըտից կենաց Հանապատ
հին. յիշեցիր ըզմեզ առաջի քրիստո
սի

սիրտ քո տուրբ և արժան ընդունակ առնել
թիւրք։ Ո՞ տառեր ընդլուծ խոնարհու
թեան համբերող խրատահամբերութե-
և պարակեաց օրհնութիւն ընդ հրեշ
տակս. և խաչակրօն անդադար սաղմոս
երգութիւն. յիշեցոյ Ո՞ անուրոյ և մեր
աչսօր տօնեմք զհանգստատեաւն օր յի
շատակի քոյ. անմոռաց յիշատակ հոգ
եկոցեաց ի քեզ ընդմէջ զոզորմութիւն. քո

տուրբ և արժան ընդու-

Ո՞ր ջնորհօք սէր հոգւոյն բարձեր ընդ
խաչելն փրկչական յորդիգրութիւն շը
նորհս. ով տուրբ հայր անատնիկս. որ
ժառանգեր երկնային կոչմանն ի հրեշտա
կական դասակցութիւնսն. օրհնեմք
միշտ զքո բարերարութիւն։ Այսօր և մանն
կունք տուրբ եկեղեցւոյ տօնեն զքեզ
չակրօն քո սէր զնիշատակս. ով տուրբ
հայր Հրեղենատրանց. զի ընկալցին զանա
պական պարգևսն ի քէ Քրիստոս մերոյ. օր։
Ո՞ առաքեալդ ուղիղ ընկալեալ զք
փառս յաջակողմանն քէ ընդ ի միմեանսն
կուսանան. հոգեկոցեաց ի քէ ըզթողու

ռանգեցեք ըզկեանսըն յաւիտենից։
Պարծանք եկեղեցւոյ և ուրախութիւն
հրեշտակաց. ով սուրբ հայր անտօն. զա
ղաչանս մեր համասպազ մնատո սուրբդ
րօրդութեանն։ Որ ի մարմնի կառնես
գեալ և զանմարմնոյսն քեզ ընկալիլ ի քեզ
ըզվարս. ով սուրբ։ Խաժա կ հոգև
արական՝ լըցեալ ածայինն ուրախութիւն՝
ով սուրբ հայր անտօն. զաղա։

Ընդմահ թագաւորին սիրելի զինուորք.
զլսակ դուք ընկալայք ոմն թագաւորք.
Ընդքան վերին զօրաց պատուհեաւն ա֊
հաւ որ.
Հարկեայ ձեզ լուսեղէն խորան երկնաւոր.
Այնքան առ ձեզ ամպօք փառօք լուսաւոր.
Մատոյց ըզբարեխոնն անթառամաւոր.

ՈՒ զերկնաւոր թագաւորութիւնդ քո՞ զծերևակ ցանկեր ի յերկրի. հաստատեալ զաճեռն թագաւորութեան Քրիստոսի թագաւորիմ յաղթողանոյն թագաւորիմ յաղթողանոյն թագաւորիմ յաղթողանոյն

քարեպաշէ։ Որ հնարէիցեր յաչխարհի
Թագաւորել մեծին Թէոդոսի. և կա
տարեալ ըզկեանսըս հաւատով ուղղա
փառութեաբ. վերապիսեցեր այսօր յերկ
նից Թագաւորութիւնդ. քարեպ։

(Ո)րհնեմք զքեզ քրիստոս Թագաւ
որ. որ յաղթող ի խաչիդ քո վարս
հես ընդսուրբըդս քո սքանչելի փառօք քո
որ հնձէ հարցըն մերոց։ Յայծր ցրնծան
զնաւարեալսնըդ երկնից ընդ Հրեշտակսն
Թագաւորին. քանզի երգէ քարեպաշ
տութեամբ Թէոդոս մեծ Թագաւորն
ընդ վեց Թևեանն զօրան երկնից այ հա
յր նորածնեալ եկեղեցիք հինգ
տաց. ընդ սրբոյն յն Թէոդոսի քարե
պաշտ Թագաւորի. երկնեցուք քեզ երգ
նոր հնձէ. հարցըն։ Զհոր օրհնեցէք
ընդ սրբոյն բարձրարարիք զնշիճ
քանըն հնձ յայտեաւն։ Որ ի յերկրի
ի պատահեալ ի հրեշտակացն. և ի յեր
կինն թեամբն իւրով. ընդ սրբոյն բարձր։
Որ հաւատով պարտեաց ըզթշնամին.
և ստոլեաւ զի հիմնեցոյց սէր զեկեղեցի.
ընդ սրբոյն բարձր։

Թէ՛ նա իմ։ Աստուած փրկիչ մեր
ես ո՛ւ լսեր մեզ ի կարգամբ առ քեզ բարեխօ
սելութեամբ սուրբ Թագաւորին։
Որ բարեպաշտութեամբ հիմնեցաւ զեկե
ղեցիդ տէր. եւ կարգաւորեաց ուղղափա
ռութեամբ ընդ քո ժողովուրդս։ Որդ ան
կեալ աղաչեմք ընդ քեզ մարդասէր տէր.
յիշատակէ սորա պարգեւեա մեզ. զերկ
նայինն քո զեմաղաղութիւնդ։

Որ երանելի եւ բարեպաշտ Թէոդոս
մեծ Թագաւոր. բարեխօսէր վասն
մեր առ Քրիստոս երկնաւոր. Թողու
մեզ ըզմեղսս մեր։ Որ երկրբռպագողդ
ես քեզ եւ հիմնադիր սքե հաւատոյ. բար
Որ Թագաւորաց ես իւրերկրի պարծանք
եւ իւրերկնեցս պատակեալ. բարեխ։

Որ երանելիդ առնելոյ տիեզերա
կան իշխանութիւնդ ընկալար ի քէ ըզ
Քրիստ պարծանաց. որ Թէոդոս մեծ
Թագաւոր վասն մեր բարեխօսեա առ
Քրիստոս երկնաւոր։ Որ քոյին սքե
աղօթիւքդ վանեցեր ըզթշնամին. կո
խեալ ընդ սատանայ ընդ երկնայինն սրն
գաթսեցար. որ Քրիստ։ Աստուած եւ մեք հա
ւատացեալքս առնեմք զքո յիշատակս.

երկնութիւն առաքելոյ ընկերէ պետա
կողին. ով թէոդոս։

Ճ ապան Տրտաց նախատրին։

Ար գերագոյն քան զգնութիւնս հրա դձ
գալոյ ընդ երկիր աստուածոյ. առ թա ոկ
գաւորըն հայաստանեայց. գաւազան
նաւ քո բարկութիւն՝ զկամարութիւնն
յիմասս փոխարկեաւ։ վասն որոյ մահ
կնդանք եկեղեցւոյ յիշատակի սրբոյ օրդ
նեն զգնէ տէր։ Ար համանձմանն Դան 4.30
բաբելացւոյն ընդունարկին. ի յան
բանիւդ փոխեալ կէր բոպատան յանդա
նակն բրտնութենէն նըւաճելով
զարքայն մեծ տրդատ. վասն որոյ։
Ար ի ձեռն մաղթանաւդ սրբոյդ
գերկրպրեւ. ի մարդկայինն գնութենէս
դարձոյցեր յանասանէղէն ի գնութե
նէն նորանաւեղեանդ զարքայն
մեծ տրդատ. վասն։

Դաւիթ զօրացեալ հնազանդէն աստուծոյ. պարսեալ և երգեալ զերկուխ գովեստուս։

Կանոն Պասեքի Մարգարէին. ի Յայիսեայ առաքելոյն։

Յաղթօղ դատաւ յօրհնաբանեալն երանելին դաւիթ. որ զօրաւոր եղեալ ի վերայ սկզբնադրին և հաստատ պատուհաս զանօրէնին ընդդուխնէթ. զմարգարէին արարչին եւ քաւիչ բարեխօս առ Տ՚ր վասնձանց մերոց։ Ասարուք զերդմնարութիւնս բնութեանս կենաց երկրի. նայեցարուք ընդ արդարսն յակոբ ուր հաձոյ եղեւ Տ՚ր վարուքն եւ բնաւք. ընդնա արարայուք բարեխօս։ Այ եղիւ գլուխ առաքելոց սրբոցն. և կոչեցաւ եղբայր տեառն և առնէ դաւթեան. ընդնա արարա։

Այր երջանիկ լսեսովքն զուարթանայր մանգարէն դաւիթ. և հնդուեվքն վերակացեալ ի կամարսն լուսեղինս. ընդնա։ Այր հոգեկիր բնութեամբ զուարակեալ ընդ ոգի հոգւոյն. և ազատեր ըզթագաւորն ի դիւականն ախտէն. ընդնա արարա։ Այր հրաշալարդեալ դերաւ ի հարցն թագաւորաց. և մանկակից եղեւ սուրբ առաքելոյն. ընդնա արարա։

Ա ես ձեզ յամենայնի եմ զգուշաւոր իբրև զա-
քս ոչ պահեցաք այլ խոստովանիմք առ-
քեզ. մի՛ անտեսաներ այլ գլխով ի
մեզ ելոյծ հա՛ռ ըզյն մեզ տէր։ Ա՛ծուղ
դաւթի սիրելւոյ քո և յակոբայ ար
դարոյ անպչեմք զքեզ. մի՛ անտես։
Ա՛ր նըստիս ի գլուխս և հայիս յան
դնդս. յիշեա ողորմութիւնք քո զդաւ
թէ. և անօթեւանիւք սրբոցդոյն յակոբայ
խրնայեա ի մեզ ելոյծ հա՛ռ ըզյն։

Ա՛ղ ասէ ծերունեայդ բարձր ա՛ղաղակէ ընդ
նմա յաւետեան։ Ա՛ր լինաբեաց զերանելի
լինն ըզդաւթէ. յաւանչնարդութիւն
լիցի. ծէր։ Ա՛ր կայցոյց զըսքանչելին ըզ
յակոբ. պարիսպսպ շէնըզնացաւս եկեղե
ցւոյ իւրոյ. ծէրհնեայդ բարձր։

Ա՛նընկիզելն ածծ լոյս ի լուսոյ. ար ծա
գեցար մեզ եղջ իւր փրկութեան ի տանն
դաւթի. աղօթիւք սուրբ ա՛ստուա՛ծ
ածղումեա մեզ։ Ա՛նմանութեանց վերնոյ թա
գաւոր յաւետեանց. ար մանկունքն երեւե
ցան յերկրի ի պաշտել դաւթի. աղօ։
Յանաչնութեան ածահագին անուանեցաւ մեր
դարձն դաւթի. և ի վերջին ժամ երեցար
ձեզն կոչեցաք ըսքանչելին յակոբ. աղօ։

Ա՛րդ

Ա

Ա. Երդնում եր դաւթի հրշմարտութիւն. ա
Ե՛ոչ ստեայց նմա. ի պտղոյ յորովայ
նէ նորա նստուցանեմ ի յաթոռ նորա.
օրհնեցէք զաստուածութիւն նորա ամենայն
երկիր: Ա. Ագեայ մեզ եր վեղջեր ի
դաւիթ. պատրաստեաց զվրագ օծե
ցեալ իւրոյ. գովեցէք զաստուածութիւն նո:
Ա. յաւիտեան զնտրեաց իւր եր ժառան
գել նմանաւ զնոսա ժողովուրդ ըզհպա
տեն իւրոյ: բարեբանեցէք զաստուա
ծութիւն նորա ամե:

Ա. Օրհնեցէք զաստ՛ր յօրհնութիւն ի հա
նալ. քանզի ծագեաց՛ մեզ եղջիւր
փրկութեան ի տանէ դաւթի կենցաղա
նել զոմն՛ ի կամեցեալ. օրհնեցէք զա
ստ՛ր յօրհնութիւն ի նոր: Ա. ամանգն Ես. ա
ծագեաց՛ յարմատոյն յեսսեայ. դաւ ԺԱ. Ա
թի մարգարէն և ինորիկն շառաւիղ
առաքեալն յակոբոս անկնատեալ և սպա
սաւի՛ր բանին աստուծոյ: օրհ:

Ա. Եկեղեցի՛ս օրհնեցէք զաստ՛ր. ա՛ր
երկոքո՛ւմբք զնտրելովք առաքեալքն
յակոբեան և մարգարէիւքն դաւթի
հաստատեաց զհիմն՛ հնոցս սուրբք եկե
ղեցոյ. օրհնեցէք:

Ա

Ա տեփանոսի նախասէմայի քարկոծմանն

Ա՛ծհատանի՛կ քառի՛ քրիստոսի հոգի՛ր
այսօր ի միջի՛ մեզ. և՛մ
տեր ի վե՛րնատունըն խորհուրդ
դայ յա՛խտեհականի՛ց։ Ա՛ր ընտրեցար
ի դասս երկնա՛ւոր զօրացն. պա՛տակե
ցար ի թագա՛ւորէն. զանթառա՛մ ըզ
պա՛տանէն. և՛ մկրտեցար արեամբդ
քո՛վ սրբոյն առաջի՛ն վըկայ քրիստո՛
սի տա՛ւրդ տաճա՛փանոս. նախատարկա՛
ւ՛ գըդ մա՛ծ։ Ա՛ռատեար ընդ դէմ
թըշնամա՛ւն. այսօր և գնեցե՛ր արեամբ
ըդ քո՛վ զարքայ՛ա՛վ՛ւթիւն. ի պարծա՛նա
ազգի՛ մարդկան. ձրգնաւո՛ր քրիստոսի
գո՛հ՛ւթիւն երեք սրբըբե՛նիւն. ա՛ր ընկա
ւա՛ւ ըզ վկայդ՝ ի՛ւր զտաւրդ տաճա՛փան
նոս. ի վե՛ր ի՛ն և՛ ա՛՛ր՛ւաս՛՛ղ՛ի
Ա՛ր ընտրեցար ի կո՛չումն մա՛ռ քեզ կան
զարմզուԹե՛ն աղաչանաւո՛ր լի՛նել
տաւրդ տաճա՛փանոս. զարեխոսեա՛ մա՛ռ
քի՛ւ վանս անձանց մերոց։ Ա՛ր խընդրե
ցե՛ր զԹողուԹի՛ ի վե՛րայ քոյ քարաձի՛դ
ժո՛ղովրդն տա՛ւրդ տաճա՛փանոս. և՛ այժմ
վա՛սըն զո՛ւխտաւորացս ա՛զատեա՛ զընդ
ա՛ղ

անձամբ հօր նըստեալ ըլլայ։ Ալ ամբողջ ե
ղբը զամբարիւռնականին առնուլ պըտակ
նահատ ի վըկայս. ան պըտակիչըն ը
զոյ եւ վանըն մեր քաղքէն խոսեա
դկ Աւազաքեաղ եւ նախալըկայ քրի սո՛ւրբ
սանեփանոս. ուր զոգաբարկոծումըն յանձն
առեր. եւ յանմահ՛ ըզձակարանըն
վերափոխեցաւր. աղաչեա զմեզ
հանդիսել մեզ զգիտանոս անձամբ
Տ՛ունկ անմահ իմանալի դրախտին հոր
հեցար ի հօրէ. եւ լո՛ւսաւորեցար անձա
ռապէս. այսօր ցընծա՛ն դասք հրեշտա
կանց ընդ քո մեծապայծառ ձերդհանեդ
աղաչեա զաս։ Ի՛նձ աստեղծ մարդոյն պը
տուղ ընծայեցար մեզ յայնմ ըժենալի
լոյսն. եւ հայրենի՛ս աւանդութեանն
եղեր ժառանգորդ. աղաչեա զմս։
Ա՛նհասարս վըկայից յիւր քրի գըտար.
եւ անտուժ ածոյին փառացն արժանաւոր
եղեր. բանաստեղծ՛ն զինու քո վիրաւո
րեցար. եւ նախաստեղծըն սպանօղա
ցեալ բերկրեցար. աղաս։ Ո՛ւսմակար
գեալք եւ մեք ընդ անմարմնական բազ
մութիւնսն. վերահայցեմք ընդ հրեշտէն
լեզուացն. աղերսանուէրս մատեանոք. հայ

ցեւ՝ մէ լ՝ էին մարդանէր փըրկիչ. [illegible]
եա՛ ի մեզ առեղծող մեր ու կեանք այ
խարհին:

Ա՛նդ երկնային հնդեղինաց դաւքն. գ
այսօր աճնեմք ըզյիշատակ սրբոյն սուրբ
փանսոսի. բարեբանելով ըզքեզ տ՛ս՛ր
աշխ հայրըն մերոյ: Ալ հրճշտակա Ղուկ
կէրպ տեսլեամբ աւրհնաբար պատերազ 6.15
մեան. զքարկոծումըն յանձնեցաւ. խոս
տովանելով ըզքեզ քրիստո՛ս աշխ
հայրդ: Ալ անպարտազրելի յաճախեցաւ
տեսօղ և բարեխօս իւր ուխտաւորացս.
այսօր յիշատակաւ սրբոյն առաքիանոսի.
գովեմք ըզքեզ քրիստո՛ս ամէն:
Ա՛զգը օրհնեցի՛ զ՛ս՛ զ՛ս՛ զ՛ս

ղ՚ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։ Ո՚չ
զի ոչ ունիմ զիշխանութիւն ասել զայս, այլ
զի ոչ ոք ի մարդկանէ ընդունի զպատիւ
զայս, եթէ ոչ ի կամաց Աստուծոյ։ Ես
ասեմ, զի ինձ ոչ ոք

ջթեկ՝ ը իվերսյ քո քանձդ ոնցես. աւ
Ա՛կնէցեք արդարոյ Ա՛ ժողովք ուղղու
վառանց. այսօր ըզխաստակիս քո տեսնեմք.
Ա՛ արատասուօ՝ք հայցեմք ի քէն ձիշմա

ըմեր վրկոյ ըրկոստոսն. ա՛մէն։

Ընծայ այսօր եկեղեցի սոյ. զքո՛ վայ
ելլասպիս տօնի գալշատակս. ո՛վ սուրբ
առաքեանցն. մեծ և պատուական անուա
նեդ ի վրկոյս. ա՛ղաչեա՛ զնա՛ր հնարս։
Ա՛մենայնի՛ւ բարեաց ա՛մ աշխարհի. և
լուսազարդ Հանճարտարհոյն եղեր ժառան
գորդ. ո՛վ՝ նա՛ սուրբ առաքեանցն. մեծ և։
Ա՛ռաւաձայկեն գինու վառեցար սուրբ
հոգւովն. սեաննեղով լերկինըս հայրե
նի վառօք զնդեն առաուծոյ. ո՛՝ն
տեր սուրբ առաքեանցն. մեծ և պատուա։

Պ Եառոտս վէմ Հաւատոյ. անյաղթելն ի
դրանց դժոխոյ։
Պ օղոս ընտրեալ անօթն. և առեսանօղ երկ
րորդ երկնից։

Ջընծայ այսօր եկեղեցի աչ. յիշատակ սուրբ՝ որ այնպիսեաց ծին. հանդերձեալ կեանքն վաստակեցան. զոր ընդունեալ զանձանց վարձուց. յայտնեալ թեամբ հոգւոյ իւրոյ սրբոյ. զանդաստանել ի փառս սուրբ Երրորդութեանն։ Այր եկուորութեան անձառելոյ միաճնին. յայտնութեամբ հոգւոյ իւրոյ սուրբ դասս հնազանդ. եւ ի բռնակալին արժանացեալ ընդարկին սրբոյ. վերամուսնանալիս ի դրանոյ դժոխոց։ Այր անմարմնոց դասուց հրեղէնանդ. հնդկելին բնութեամբ. զերազանց կեանս ցեան ծոց. եւ բարձրացեալ ի յերկնայինն խորհուրդսն. անձանձր բանիւն արժանացեալ

Ա՛սոր 16 17

հանդերձեալ։

Այր զերազոյն ընտրելոյն առաքելոցըն դասուց ծոց. անուանեցեալ լինիլ զերանելի լինն զրպետրոս՝ զկնի տեառն։ զկնի նոր հաւատոյ տուչ հինին եկեղեցւոյ։ Այր յատուկ գործոն Տ֊ոյ կոչմանէ. առաքելոցն զանօթեն ընտրու 9 15 թեամբն. յայտնելով աշխարհի զանչառ անօրինութեանն քո զկնի՝ սրբոյ. յօրհնաբանութիւն կոչել զկենդանոյս։

ջօքն ա՛ղխատրհե՛ծ. հա՛ատատե՛ցեր զեկե
ղե՛ցի՛ քո քրիստո՛սս. մնղթանօ՛ք սո՛
ցա՛ խընայեա՛ ի մե՛զ։

Ե Ա՛ր խոստացա՛ր տալ ըզ փա՛կանս արբայ
Ա՛ՈՒՄ ութեան յերկինից՝ երանելոյն պետրո՛սի.
1619 ո՛ր հրաւի՛ր ընա՛յ ըզ մե՛զ ի յո՛ր կենացն
յաւիտենից՝. աղաչանօ՛ք սորա կե՛ցո՛ զմե՛զ
ա՛ր ա՛ՂԾ հա՛ր լցեա՛ զ մե՛ռոց։ Ա՛ր լսո՛
րեցեր ի մարդկանէ հա՛ւատարի՛մ սո՛ւրբ
Պ՚ՈՒ զառաքեալըն պօղո՛սս. ո՛րոշեցեալ յաւե՛
12.2 տարանո՛ն լինել քե՛զ խոստովանօ՛ղ.
ա՛ղա՛ղ։ Փա՛կօղն արբայութե՛ան երկնից
սո՛ւրբ առաքեալըն պետրո՛ս արձա՛կէ
ժո՛ՂԺկալեա՛լ քե՛զ խաչա՛կեցեա՛ս. ա՛ղ։

Գ Ը՛ղձո՛ր օրհնեցէ՛ք բարձրա՛րարչ՛ի յա՛ղ
թողականն ձայնի՛ւ ընդ սմա՛կեալըն ի՛ մի՛շ
տո՛ւրբոց։ Ա՛ր ընտրեաց զե՛րանելո՛ւսա
քեանն. ա՛մո՛ղջ հաւատո՛ց սո՛ւրբ եկե
ղեցւոյ. ի տիեզերակա՛ն ի հրաշափառակն
զդաւո՛ղականն ա՛ղթո՛ւսըն չյա՛ղթելո՛ւ.
բարձրա՛րարչ՛ի։ Ո՛ւրմնանօ՛ղ աղաւնո՛ւյ
արծաթատա՛ռն ԹԵ՛ՂՔն ի գո՛ւն ո՛սկւոյ
Ձ՚ՂՇմարի՛ւտ սո՛ւրբ հո՛գին. և լսո՛ւսոյ զոր
փա՛ՀՂՄՆ փարեցե՛ր ընդնո՛ք. բարձր
ա՛րարչ՛ի յա՛ղթո՛։

Ա՛մե՛ն։

Ա՛մէնէ՛ք հաւատոյ այսօր փայլէն հայր
ՀՀ ՀՀ ՀՀ

Որ ի հնչմանէ ողջոյնդ ծնաւ
քեզ բեռ զղջմունք եւ ցաւ
կեանս. բայց նա որ ի յերկրի եմուտ
յանձ. ուստի՞ առեալ սէր զայդ
Ցօհա պետրոս. Հրաւէր: Որ յանդգնի զանձնակե
21 19 նվ. մանկունս իւրոյ լինիլ կոչումն ա
պետ 3. 14 րեալքն խանձին. զի ոչ ոք ի քեզ
ընդունելոյս մեր ընտրել զբաժակ չա
նաց սէր բարւոյ ոչ ոք պետրոսի. ժառան
գելոյ ընկեր նա ամենայն խաչին:

հբ Որ անապատ երկիր կոչի ի լերինն. պա
ծանկեալ տրտմութիւնք չանազանութիւն.
լսոյ նա որ պայծառ քան զարեգակն
Դաւ արտասխայեալ շուրջանակի սէրբարոյն
9. 3 պետրոս. Հրաւէր: Որ զերանգոյն քեզ բա
2 Կոր քեցոյ. վերստին արձակել ի յերբանկի խո
12. 4 րհուրդ ներկոյ. եւ ոչ հրաւիրանս ի վե
տակայն աղբեամբք զմայլեալ. երբ ընդ
թեանն աղբիւրաւորիւր տեսլեան
սուրբն պետրոս. Հրաւիրեալ ի
Որ անհոգ հաղորդեալն ընտրեալ. քա
րիզելով զանունըն տեառն ի հեթա
նոսս. եւ կատարեալ զընթացսըն
հաւատոյ. ալեսակեալ հի զմիմեանս արեան
եւ արտասուս. ժառանգ

Յովհաննէս Աւետարանչին հ։

ԳԿ Ո՛վ Քո կամ յիւրաքանչիւր ժողովի միշտ յեկեղեցիս անեղանելի ծընանդեղ հայրապետական. զոր ի վերս հաստատեցեր՝ ի դիմաց սրբոյն. և յայտնեցեր ժողովոյ մարդկան զճա՛ճակիչս խարհուրդ. Լսեայն անաստկիզըն ի հուսկն սկիզնաւոր ըեաւր. ի յիւրիւրի մատնիմ էրիւ՛ էցաւ. զոր սեռ՛ն քարոզք բանին Աշխատ առնելք. և ճաշասուցին աշխէզբայ ա՛ն տալուածք և մարդ։ Խոհակիչն բանն Աստ միանալ ի մարմին. անսիմիսն գոլով յիւ

ՅՀԿ ծնելք. որպէս եղե՛ն ակնառաւէս որ
1.1 դիքն սրբոյն. և ընդ հանուր քարո
զեցին զբա՛նըն մարմին եղեալ։

Ո՛վ անմահական ի հօրէ մանկացաւ ի հուսկն Թանձրացեալ բանդ անճմըռնելի. զոր ի մանկա՛ն շշանփեցին որդիքն սրբոյն. և հնձեցին ընդ տիեզերս զա՛ՀԱՏին կենաց։ Ո՛վ զանասեռդ յեից ղեղոյդ անասանելի. պատրաստեալ մարմ նով ծաճկեցեր. զոր ի լերկ՛ն ա՛րտա փայլեաւ տեսին որդիքն սրբոյն. և մանք

մանքեցան անձամբ տեսլեամբ զԱբրահամ
սպեղծ լուսոյն։ Ար կենսարար քանիւ
քո անմահացեալք և մնչիւն եղիցն զԱ-
ղաչանս. յանձն առեալ ընդունել զաս
ժամ 1022 ժակ չարչարանացդ ընդ քեզ։ զի ընկալ
ցին ի քէն ըզվարս ա՛ն վախճանին
կենացն։

5 Ար զամենայնսն յօչընչէ արարեր ևս ըս
տեղծեր ըզմարդն ի յանմահութիւն. ի
պատկեր քոյ ստուերանդգ քո ըզքեզ ծանե
նել ամենայնից հայրապետն մեծաց։
Ար զանկեալն ի մահ պատրանօք բանս
արկուին. կանգնեցեր ի փառս անաչինդ
գալըստեամբդ քո յաշխարհս. ըզգ-
ուշանալն ի մահ պատրանօք բանս
Ար կոչեցեր ըզտիեզ ևս ի հաւատոյ
ձրիացմանն. ընտրելովք քո առաքելովք
և ցուցեր աւետարանիչ զնրդիան օրհն
մանն. ըզքեզ։ Ար զոր օրհնեցեք ևս
6 բանիւ արարիչ ընդնա յաւիտեան։
Ար ըստ կամաւոր յօժարուէ իւրեանց
զօրացոյց աջ զառաքեալսն. և հրաւիրեցոյց
յերկնից արքայութիւն օրհնեցեք ևս
զընդհատ ընդ ամենայն ազգս։
Ար ըստ կամաւորին յօժարութեան իւրեանց
բանիւ արարիչ ընդնա յաւիտեան։

Ա ղբիւրն արիամանն սրբ ի վերուստ հղեա
չեցին զբանըդ. կենդանի ծագեալ ի հօրէ.
և ընդաւիղեալ հրաւիրեցին յօրհնաբան
նաւթիւնն սուրբ երրորդութեանդ. բայ
ցեխասուերէ սոցա ո՞ղորմեա մեղ ոտիդ ան
կանդրդ մարմնացար ի կուսէն քան զքեզ
տեսին. աւետարանեցին յաշխարհին զգա
լատա միածնէդ. բանիւ: Օ հարցարանս
և ընդմէնջ ընդ քէզ յանձնառէին. հանդէր
դիլ փառաց քոյ տէր և քոմէ գալըս
տեսանդ. բանիւ ամէն:

Ա ոգին ըմ կանխէ՛ առ քէզ ոչընչ. որ ծա
գէցեր զբոլոր ըզ ընչս հրամանաւ քո յաշխարհս.
ընտրեալք քո առաքեալովք. վասընն սո
յա կենցաղ ըզմեզ: Ի ընդեղ հնարհօք հո
գւոյդ սրբոյ ևս բարձրացեալ խաչեալ
խոնարհեալ երկնից տեղեկացեալ էիցն ան
չար էութեան միածնի քո. աւետարա
նեցին յաշխարհս. վասընն: Կարօղ
եղիցն ամէն զօրութիւնք. ընդունելոյ ըզբա
ժակ չարչարանացդ միածնի քո սրբոյ
որոսմանն. և ընդ այլմէ դասոյ. վա՛:

Ա՛ր յանըսասուէրս ի լուսոյն ընկալաւ ըզ
ծագումըն հնարհնց. մալ երանելի առ
յօհաննէս. և հրաշազոր դրդ գլխոյդ
յիր

յԱ ըզմանկ դասս աճապարելոյն. Հայցեաք
ի տեառնէ զթողութիւն յանցանացդ։ Յո՛ 3
Ո՛ր փարեցաք ըզսմբատաբերն պատանոյ 1325
ցանն զանմատոյց ըմբռնոյն. և մանր բեցաք
ո՛րպես զմանկն ի հնար. լուսաղարդեա՛ղ
ի՛ր եւեցաք խմիչ սրբոցդ ո՛րպէս յոյս
տեղւոջ ա՛րեգանին. Հայցեաք։ Ո՛ր ի կենդա
նի՛ մաղթեցին ա՛րքայ ըզբնակա՛մն
չնորհոյ. և ի թեւս հոգւոյն հանե՛ր յան
նմանելին. ա՛ւետասրանեցե՛ր ի մի՛ջոցն
ջնաւորանկոյ հօր զեհակոյ որդին. Հայ

Ի վերատեսանէից առաքելոյ Պետրոսի։

Երանելի ես, առաքեալդ Տրա՛ւ գՁ
բեալք ի սիրզամանէ և ընտրեա՛լք
յորովայնէ սպասաւորք և քարո՛զ
կամք և վկայք ա՛ծ որդւոյն. քարե
խօսեցէք առ ա՛ր ի՛ անձանց մերոց։
Ա՛ր առիք իշխանութի՛ւն ի վե՛ր քան զդեւս
մարդկան. կանգնել և արձակե՛լ յերկինս
և ի՛ յերկրի. արձակեցէ՛ք զմեզ ի կա
պանաց մե՛ղաց մերոց։ Խանգակեալք
ընդ՝ քի՛ն և ընդ նմին թագաւորեա՛լք.
ի միւսանգամ գալստեան նորա նըշա
խելոցէ՛ք դատաւո՛րք. Թո՛ղութի՛ւն հնար
հեգէ՛ք և ի՛ մեզ մեղաւորացս։ Ամ
18 18

Օ՛ր
աւուրս առեալ ե՛ծ՝ալակէն արա՛րեր ոք
զերկիր մարդկան. ո՛րպէս զամենեսեան
յարքայական սեղանն. քարե խօսո՛ւթի՛ւ
առցի՛ք ի՛ր խըճայեա՛ ի մե՛զ։ Ա՛րդ հրա 2 Կոր
մայեցէ՛ք հոտ անո՛ւշ լինել ընդ տէ՛ր 2. 16
զերս. ո՛մանց հո՛տ ի մահո՛ւանէ ի մա՛հ և
ոմանց ի կենա՛ց ի կեա՛նս. քարե քեզ։
Ա՛րդ խնա՛յացի՛ր նըստե՛լ յաթո՛ռ դատո՛ղ 22 30
զգաստ՝ դատե՛լ զազգս երի՛ւ յա՛յնմ աւ
ուր ահեղ՝ն. քարե։

Ո անաՀնարդս և վանարդանեաս եկեղե
ցւոյ քՀամբերեալ. յիշատակաւ պատու
եմք այսօր. բարեխօս։ Յոր միշտ ակա
պարելիք կաթՀղիկէ եկեղեցւոյ. և
պետակ սուրբ ծնանց հաստատելոյ. բան։
Յանգրանաբար աճապարէն խորհրդոյն.
և բացօդք դրանն արքայութեանն բնակիլ ց.
բարեխօսեցեալք առաջ վանին անձամբ մե
ռոյ։

Ա ակիչ բանդիդ հօր և հոգւոյն սրբ իջեր
ի յերկնից ի փրկութեն ազգի մարդ
կան. աՀչեր հարցըն մերոյ։ Ար պահե
ցեր զյաղթող ըզգեղանութեն սրբոյն այս
քեղեցին. այսօր և մեք ընդհանուր ցընծա
թեր օրհնեմք զգեղեր. աՀրեր հարցոյ։
Ար առաւել բարձրացեալդ ես յաւիտե
նից. այսօր ընդ դասս վերակացոյ քոյ բա
րեբանեմք զգեղեր. աՀրեր հարցըն։
Ի չար օրհնեցեալք բան՝ ըզր արարիչք ըզ
նան յաւիտեան։ Ար ընտրեցեալ զերանե
լի առաքեալսն և նոցօք սրբոյդ ի հանապատ
ըզափեզերըս քրիստոնս բան՝։ Ար ըզխան
արր կռապաշտութեն ցրեր վանեցեր և ըզ
լոյս գիտութեն ընդ հանուր յերկիր ծա
ւալեցեր. ընդ նոսին բան՝ր։

ՆՊ ար զդգթութիւնդ քո զամառս հե
ղիր յերկնից ի մէջ սրբոց առաքելոց
քոց։ աղաչանօք սուրբ մարգարէից
Ար լուծիր սուրբ ամբարչան շընորհք
հնազանդ սրբոց ընդ ամմ երկիր։ աղա։
Ար անբօք լուսաւորչիցդ մկրտութիւ Ապ
սաւազանին զեկեղեցի քո սբ։ աղաչ։ 28 19
Ար ընդ իսկզբանէ պատուեալ եղեն իսկ ր
քո ընտրից հօր։ առաքելական կոչմամբ ըղ
տիեզերս հրաւիրեցեալն յամառել հանապազ
մասին։ վարդապետութիւ սուրբ ամենեք
քեան օրհնեացիք զկաթ։ Ար ընդ ակնան
տեսք և սպասաւորք եղեն մարգեցելոց
բանին։ գոր իմբոյ անմանրմնոյդ դա
ռուցն հանդիսիցեալ ընտրեն։ վարդա։
Ար ոյժ դատաստական աթոռս ահեղ առեն
հանդերձեալ մընայ։ կամաւրէ ի մեզ
դատաստան ըստ գթութեան առ ոտս անկ
ցիք զըղջացեալ սնձամբ պաղատելով։
հաշտեցուցանել զքեզ ընդ ամենագ զա
հաւորն։

Ար ողորմեալք այդ սիրեցք հաւանոյ կա ա
Թուղկն եկեղեցւոյ։ քրիստոս այդ եր
հնաւոր վարդապետին աշակերտք։ քա
ղեհամեցիք ընտրել զհաստատութիւն ամե
նայն

նայն ա՛ղեաւ[illegible]։ Լ[illegible]ա՛րեկամք քրիստո
ա՛ր եւ հաղարապետք ազգային խորհրդ
դոյն. ընդունո՛ղ զք զբանսն կենաց
եւ լուսաւորիչդ ազգիդ տիեզերաց. բարե։
Պատասխանի աչխեղ ասեն՝ եւ դատա
պարտողք ըզքո՛ւ ոչ խոստովանի՛ցաց. ա
ղաչե՛ մեք ըզձեզ բարեխօս։

Եւ[illegible]քեն հոյակերպք քաջուն՛ պատրաստ ի ձեռ
[illegible]ուեն սրբոց քոց պատաքելոյն. խրճանդ
եա՛ տեսի ի յանձնի հոգւո՛ս մեր։
Օ՛ն[illegible]ա ընտրեցեր յաւուրս գիտութեա՛ զքո
ժանդակելոյն անձինս. տրտմա՛ւորեալ ի
նոսա դհոգի հնարիա՛ց քո՛ց. որով
վանեալ հերձուածոյն զանգլստացդ զքրիշ
նամեն. բարեխօսե՛ա՛ս ո՛ւ՛ղղա՛ւ. խոր։
Ա՛րք ըզխաւարն անգիտութե՛ մերկա՛ն
գին յամենայնի աղտոց. զգեաստաւորեալ
զհեթանո՛սս. պատաքելական կոչմամբ
ի յա՛յս կենացըն յաւիտենից. բարեխո։
Ա՛ծան ծրոյ եւ մեք հաւատացեալք. կա
տարեալդ ըզ[illegible]նտակ սրբոցդ պատաքե
լ[illegible]ոյն. աղաչե՛մք ը՛ղքե՛զ ա՛ր միոյն
գրեթէ ծգ ե՛ս պատասխանեա՛ի մեզ
ըզմեծ քո զողորմութի՛դ. տէ՛ր ո՛ղ
[illegible]եցուցանեա զա՛ր արարածս։

Ա՛շակերտք քո. և առ ամենայն որ
մկ ձեռս առաքեալք. բարեխօսեցեալք առ
տէր վաստակեալ մեր: Ա՛ղբ առաքք ըզպատուա-
կր քարոզել աներկիւղ ըզբանձն կենացդ
յայտնեալ. բարեխ: Ա՛ղբ արժանիք եղեք Ա՛ռա
13 16
աւետանել մարմնով զնդրկն աստուածդ
յայտնածոյ. բարեխ:

Ա՛ղբ սիրօղդ քո արարչին արարածոց
ձք քո զբ առաքեալք. բարեխօսեցեալք առ
Ա՛ղբ քարոզդ ընդ հանուր տիեզերաց
ձք քո զբ առաքեալք. բարեխ: Ա՛ղբ պատահիդ
կք ահ եւ երկեղեցեալ ձք քո զբ առաքեալք:

Ա՛ստուածային Ա՛ռաքելոցն
Ղուկիայ:

հբ Յաջորդմամբ ծովակն հնչր զբանիւ
թեայ բազմամբք. և զբ առաքեալքն
անդրանիկ խորհուրդ. և լոյս գո-
րանանց երկնատաճան ակունք պատրիկ զբ
եկեղեցեայ. բարեխօս լերուր զբ տէր
վասն անձանց մերոց: Ա՛շխատակիցք
քանիցն բազկացեալ հիմունքն սրբոյն
սէր ծնեալ. լերկնեալ անշարժք հաւիտեան ծառք
պատուա. և անդրկեան. բարեխօս լե:

Ի բարեբանն հնգետյն վերանակը ե՛ որոտ
մունք ահ եղեռնաց. յոլմանք հրեղենք
անտեղք լուսափայլք. յի թագաւորին
վանայ լանջից սուրբ յօհաննէս և յայ
կերնս բարեխօս լերուք առաջ վանն։
Այրանաւնակ այգետյն հրեղէն պարիսպք
և բարձր աշտարակք. անկեղէն բաժակք
և ժիր մատուռունակք. հայաստանեայց
հայր հոգևոր բարեխաւսին և թագէնս
բարեխօս։ Վանական հօտին անմահ ա
րօտք և ջուրք հանդերձեաւն հնկոզ հո
վիւք խաւարահալածք բանաւոր փա
րախ արբեղ թօխման և փրկիչ պահն. ը։
Ի մնըրաւորն հոգետյն անօթ ընտրեալք
և ձրհնափայլք. թագաւորք երկրի ի՛
խառնք աշխարհի անտանկան գանձուց բաշ
խող յայնօր ալիւեան յերդա յայնի
բեան. բար։ Ի բնէք սրբբեան ու ուրու
թեան խորհուրդ կանոց և հոգևոր
պետք. փողոց հընչմունք բարբառք աւ
հաւաց ընդ ամ երկիր ամբրբեղ շնաւոն
և մատաթիւն. բարե։ Ի անկին կենաց
կանուխ քարող և աւետարանիչ. երգ
փրկութեան հընչուն ա հանր. ազգի
մնըդկան պարծանք սբբեղ մատեանն.
բարե

քարեխօսն լեր առ քրիստոս վասն անձանց
մերոց։

Ընդհատեալ դադարեալ անտէն տեսօղ և
երկրորդ երկնից. նկնկանօղ բարձանց
խորոց բանալի. երկնաստան սուրբ
առաքեալ պօղոս հայր հանճառապանծ.
քարեխօսն լեր առ քրիստոս։

Աստուածանամանիս աշակերտացն Քրիստոսի

Ա.

ասիմա զեօթեն արիւեան հոգւոյն զօ-
թիւն. և առաքեցե՛ր ըզ ծառայս
սուրբ զառաքեալսն. կոչել զհեթան
Ա.սա յարբանին ուրախութե՛ խառնեցեալ ն
9.5 ժանիկն՝ աղաչս։ Ա՛ր տէրտեղաց իշխա-
նութեան հանդերձս արարեր ըզ սուրբ զա-
ռաքեալսն. կապել և արձակել զոդիս
մարդկան յերկինս և՛ յերկրի. և ա՛ծո-
ռակե՛ց լինել քեզ խոստացար յա-
ժամ նալսոյս յանծա՛ռ դատողականն. աղ
5 Ա՛ր ի հօրէ՛ առաքեցեար ի փրկութիւն
աշխարհի մարդկան. միածին՝ որդի և բանգ
ետ. ըզ քեզ բա՛ր բանեանքն ծառայեաց
հա՛յրըն մե՛ր։ Ա՛ր զընտրեալսն ի քէն
Ա.ժե յառաջ քան զ լինիլն աշխարհի. առա
1.4 քեցեր ընդ սիրելիս առաքեալսդ սրբոյ
ութեանդ՝ ըզ քեզ։ Ա՛ր զսա մարմնոյ
չարչարանացն քոյ՝ ելին կամաւ չարչա
ակնոյք. որոյ ի փառսն հայրենի լինել
նըմանն քեզ խոստացար. ըզ քեզ բա՛ր։
7 Ա՛ղաչե՛ օրհնեցեք ե՛ս բարձր ամենե
ընդնա յաւիտեան։ Ա՛ղեղեցի՛ք հեթա
նանոյ հանատատեա՛ք առաքելովքն
զրա՛նն ս՛րով երկինք հանատատեցան. ս՛ր
Ա՛հանայք և ժողովո՛ւրդք միաբան

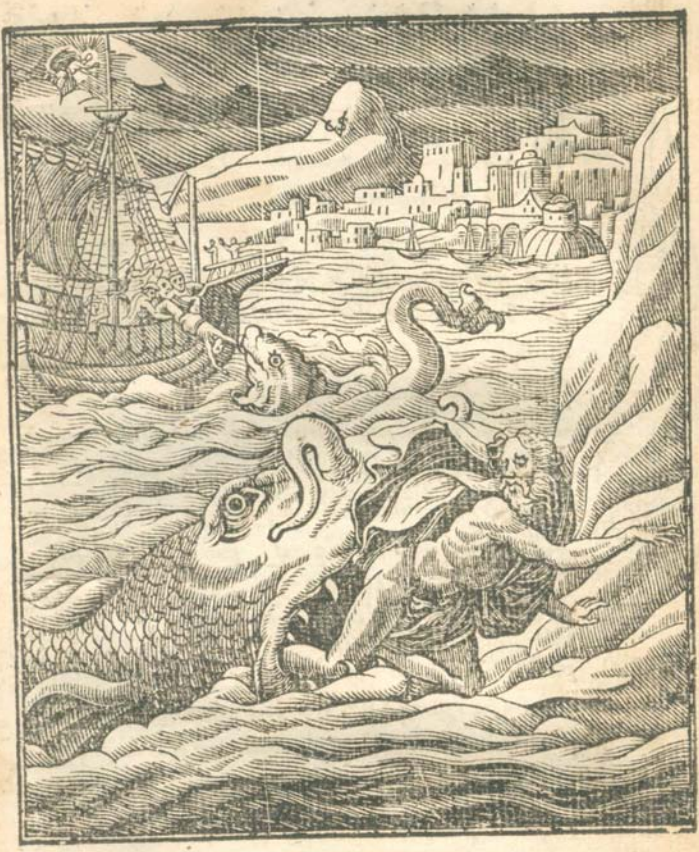
ձայնիւ երգով. զլսոյն Աշխարհիս ոչ
ծանեցաւ առաքելովքն. օրհ։

ա Այլ առաքօղ միածնիդ որդւոյ Եւսեր
յայտնարկն զմտերմութիւն քո ի սիրելեաս
նէ. ազգ՝ ազգաց՝ ցանօք սոցայ՝ ոգւոյ՝ ձայն՝
մեռ մեզ։ Փառասէրն հօր ձառագայթ
ոս ջնարհեցեր աշխարհի լուսաւո
րիչ զառաքեալսն. ազգ՝ ։ Ակնդանա
րար սուրբ հնգիւ որ յերեսս բաժա
նեալ հանգեաւ ի քէ առաքեալսն. ազգ։

ա Այսօ՝ ր երկնայնոյսն վայր իջեալ սո՞
նեն ընդ հնձիցն. զի շատ սուրբ
առաքելոցն քով սրբ դասեցին ըզմեր
դիկ ընդ հրեշտակս. փառաւորելովն
սուրբ զերկրորդութիւնն հաստատոյ։
Այսօ՝ ր պարակից եղեալ վերնոյն ոմ
դիք նոր սիօնի ի յիշատակի՝ լերուացն
հրեղինայ. սրտիվք եղիև՝ ըզդեցեալ
ըզքո. փառաւո։ Այսօ՝ ր քահանայիդ
ևս պաշտօնեայք սբ՝ եկեղեցւոյ ոճնախելի
բեն զյիշատակ լուսոյն ծագողայն. ի՞
րսիվք մաքրեալ ծծումբեամբք սուրբ
հոգւոյն. փառաւորելովն։

մկ Առաքեա՝ լք աւետուճոյ. ընտրեա՞լք
ի սիրելեաննէ՝ նախ քան զաշխարհս.

ՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐԾԱՆԵՑԻ ԵՂԵՔ ՏԵՒԱՆԵԼՍԷՆ
ՏԵՒԵՑԵՒՆ ՀՐԵՂԷՆԱՅ. ԵԱՐԵԽՕՍԵՑԵՔ ԱՌ
ՀԱՐ՝ ՎԱՍՆ ՄԱՆԿԱՀԱՑԳ ԼՔԱԼ ԶԵՑՈՑ
ԼՈՒԱՐԵԿԱՒՈՒՄՔ ՔԱՀԱՏՍ ՍԻ՝ ՀԱՆՁԱՐԱ
ԱՊԵՍՔ ԱՍՏԱԾԱՅԱՅՆՆԵՑՆ ԽՈՐՀԸՐԴԱՑԱ.
ՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐԾԱՆԵՑԻ ԻՒ ՀՈՍԱՆՆԱՒԱ ՄԵՂՍԱՑ ԾՈՎԵՑ
ՎԵՐԱԾՆԵՔ ԶՄԱՐԴԷՍ Ի ԻՒ ԱԼԱՀՆԱՑ ՀԱՄԱՀ.
ՔԱՐԵԽ. ՎՆԵՐԱԳՈՒՀՑՆ ՔԱՆՆ ԸՆԶԵՆԱՒ.
ՄՆՆՁԱՆԱՒԵԼՑՆ ՀԱՒԱՏՔ ԵՐԱՆՆՈՒԹԵԱՆ.
ՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՐԾԱՆԵՑԻ ԻՒ ԴԱՂԵՑԱՒԱՆ ՏԵՒԱՒՔՆ ՀԱՅԱՍ
ՂՂ 22 30 ՁԵՔ ՅԻՒՐԱՔԱՆԱՆՑՈՒՆ ԱՂԹՈՂՈՒԹԵՆ ՔՐԻՍՏՈՍ
ՍՒՆ. ԵԱՒ. ՎՆԱՍՔ ԱՇԱՒԱՐՈՒՄՆԱՑ ՀՐԵՇՏԱՑ
ԿԱՅՑ. ՔԵԶ ԵՐԱՆԵՆՆ ԱՒԵՏՈՒՐՀՆԵԱՑ ԿՅՈՒ
ՄԱՐԴԻՍԱՆ. ՈՎՀԱՆՆԷՍ Ը ԶԻՆԱԿԻՑ ԵԱՒՆՆ ՈՐ
ԸՆԴ ՀՕՐ ԿՐԵԱՑԵՐ ԻՔԵԶ ԱՆԱՍԵՐՄՆԱՊԷՆ.
ՈՒՐՀԱՒՈՒԹԻԱՆ ԵԱՐԵԽՕՍԵԱՑ. ՎԱՐՔՆ ՔԱՀՈՒ
ԹԵԱՆՆ ՄԵՂԱՑ ՈՒՆԻ ԸՍՑ։

Յովնան ի կաւերեալ՝ ի նինուէ գնալ.
նաւէն՝ ի ծովն արկեալ և կիտէն կլլեալ.
և յետ երից աւուրց՝ ի ցամաք ձգեալ.

ԿԱ
ստ
Հ

Ո՛ զանձանելոյ ծածկանաւքն խո՛ր
հուրդ անօրինութեանդ քո.
մի՛ զգաստանալ ընդ ամենայն ոյ
ժեր անտեսանաճ հայրըդն մերոյ։
Ո՛ զամանակահան թագաւորն քո՛ յե՛ր
կիր ի նիշանակեանց յօնան՝ ի փո՛ր կիտին
պահելով կենդանի աղջիկ հարց։
Ո՛ զգիքերկահան քո՛ անեւտրանի գա՛ն
շակելով զհարկսն ուրդ. նիներուէի՛ քարո
զե՛ր անպահանջութի՛ն. աղջիկ հարցն։
Վաճրիքդ տեառն զգաստի՛ր օրհնեցէք.
քաղցրանաձայն երգով բանիդ արարչի՛ք
յաւիտեան։ Վ. ինչերդ զգաստի՛ր օրհնե։
Ո՛ առաքեաց հզօրմանութեամբ զմարգա
րէն յօ՛նան. քարոզէ նինուէացւոցն
անպահանջութի՛ն. օրհնեցէ՛ք ընդ զի՛սար
քաւեաց ամենայն ժողովուրդք. և բարձր
արարէք զձայնն երկնաւոր։ Վ. զինչերդ
զգաստի՛ր օրհնեցէ՛ք. Ո՛ ամբարձանե՛ր ի
փո՛ր կիտին զփախուցեա՛լ մարգարէն.
և ծանոյց զդիւթութիւնն անարա՛ւ պա
հելով. դո՛վեցէ՛ք ընդ աւրհնեալսն պա՛շ

տճեաց՝ք ՚ի քե. և բանձրա՛ցրե՛ք զկա՛կի՛ց
քանըն հօր։ Խօրհէ՛ք ըզա՛ր օրհնեսցի՝
ո՛ւր լուա՛ծ մնըգա՛րէ՛ն ի խորհո՛ց անդ՛ընդ
դոց. և փրկեա՛ց ի դըժո՛խոց ա՛պականո՛ւ
թե՛նէ. բա՛րե բանեցե՛ք ընդ քե՛րթո՛ղ
քա՛հանա՛յ՛ք ՚ի քե. և բանձրա՛ցրե՛ք զկա՛
ռակի՛ց սո՛ւրբ զհոգի՛ն։

Ա՛՛ր ըզա՛րկի՛ն։ Զա՛յն բա՛։ Խարեխօ՛ս։ Մ
Ո՛ղորմութե՛՛ա բաշխո՛ղ ըրնատ՛՛՛ս սը ո
դըթա՛ցար ի՛՛ ք՛ա՛ յարաբաձա. դըթա՛՛
յիս ի մե՛ղաւո՛ր. սը ո՛ղորմա՛՛ծդ ե՛ս յա՛՛
մե՛ղանչի՛։ Ո՛՛ ի բարկութե՛՛ զողո՛ղմո՛՛
թի՛՛՛ն յիշեցե՛՛ սո՛ւ քո՛ ստե՛ղծուածո՛ն.
յիշեա՛՛ զիս ըզմե՛ղաւո՛ր. սը ո՛ղորմ՛
Ո՛՛ ի ժամանակե՛ա՛ն մերձենալ մա՛՛՛ն ո
փըրկեցե՛ր ը՛՛՛ն ինձ՛՛՛ն. փըրկեա՛՛
զմե՛զ ի հրոյն յա՛՛ւիտենից՝. սը ո՛ղորը։
Կա՛՛նխեա՛՛՛ ՚ի յօ՛՛ս՛՛ո՛՛ւ ա՛՛ուա՛՛քելով յա՛՛ն ա
մա՛՛հուա՛՛՛ն պա՛՛րգեւո՛՛՛ն. նո՛՛ն՛՛ա՛՛
ի մա՛՛՛հա՛՛՛ն քա՛՛՛ր՛՛՛։ Յա՛՛՛հե՛՛՛՛ ՚ի բարեբա
ո՛՛՛ մա՛՛՛րգա՛՛՛րէ՛՛՛ն զա՛՛՛՛ր՛՛՛ն՛՛՛ա՛՛՛ւո՛՛՛ղ թա՛՛՛՛ա՛՛՛ո՛՛՛
րե՛՛՛՛ն. խո՛՛՛՛ն՛՛՛ա՛՛՛՛ր՛՛՛հե՛՛՛ա՛՛՛՛՛ զի՛՛՛՛ջա՛՛՛՛ն՛՛՛՛ք՛՛՛ ը՛՛՛՛ն
սո՛՛՛ւ։ Պա՛՛՛՛հո՛՛՛՛՛

ա Ո՛վ ասպետ՝ և առաւօտ խանդաղատութեան
յանձնակատար տեառնէդ. և զմի՛
հնձ փանրատեաց զերկիւղ: Աստ՝
օրհնութեն նոր երգեին քեզ Թագաւոր
անմա՛հ. փրկակոչիդ ի ձեռանց մա՛
հու: Ընդ ու՛րս և զփրկութեանդ
պատուական արեամբդ քոյ սրբո՛
յ. փրկեա՛ զբրիստոս և հրոյն յաւէ
տեսլեայ:

ա Յծնո՛ղն մարգարէին անզգաստիկ նո՛
Յծնունդ՝ յացուցեալ. ա՛հա եղեալ աւուրք
3·4 և այլ ոչ՛ ևս լինի՛ նմին:

Զայնի՛ հառաչմամբ պանդամեին՝ առ
քե՛ զքրիստոս. փրկութեա՛ ըզմեզ ի՛
մանուա՛թ հրաւիրմանէս և՛ ևկեցո՛
Լայա՛ ընդ լուսոյ առաւօտուն ողբը
մուխեա՛ն քո դո՛ւռն. և լրւեար ձայ
նի՛ տղայոց անմեղաց բիւրաւորաց փրկ
կե՛լով ի՛ մանկուանէ: Այս մեք ընդ նո
սին հայցեմք ի քէն՝ փրկի՛ չ ողբը
մա՛ծ. փրկեա՛ զմեզ ի՛ սպանանելոյ
գե՛հենոյն. և՛ քեզ փա՛ռք յաւիտեա՛նս
ա՛մէն:

դ Ա՛ր առաքեա՛լքդ զյոհան՝. քարոզել մե
մէ ծի քաղաքին նինուէի՛ ծ. յայտնելով
զսո

զանազան քո զմանրդատիրութիւնդ ի [illegible]ընդ-
ընկալ. և զիմն առաշխարհութիւնս։
Ա Լեսանէ ի կիսէն երկիք օրեայ թանդմամբ Ապր
պահելով կենդանի զ. յօրինակ թանդ 1240
մանն քո և յարութեան [illegible]ն. կեցո՛ և
զիս պահօքդ ընդ մեռեալսն։ Ար լսեար ձայն Յհան
նի աղօթից՝ երկոտասան թիւրուց և 4. 11
մանկանց տղայոց զ. նեբրօղ գրքոյն և
երկայնամի [illegible]ս. լուր այժմ և կրկնէ որ
կանդամն առ քեզ։

Ա [illegible]պաշխարութեան ամպրեցաւ քաղաքքն Զկ
նի՝ նուէրացուց. լսեսցէ ձայնի մարգարէ Հբ
կին՝ երկի թառնութիւն մեղաց։ Ա հան Յհան
բանն առ թանգաւորն պատուէր տայր 3. 6
ժողովրդեանն. լսեսցէ ձայնի մար։
Ա՛ բերանոց մանկանց տղայոց զմր
քաջն երկնից յօգնութիւն կոչէին. ի
լսեսցէ ձայնի մար։

ակ

Ի՛մեռանել երթորդութեն՝ ընտրեալ ծառայ Ա՛ստուծոյ եւ հաւատարիմ. յաղթօղ սպառնալիցն եւ քաջ հաստատակ. երանելոյն սուրբ ըդ սոր գիր ջնջհայ օրհնեալն. բարեխօս լեր առ քրիստոս վասն անձանց մերոց։

Մարտաւորին երկնաւորի՝ որ զօրապետ եւ մեռանողի. սի լոյ անմահին խաչ չեալ յաղթօղ եղիր. երանելոյն սուրբ ըդ սորգիս խաչիւ պըսակեալ. բարեխօս։

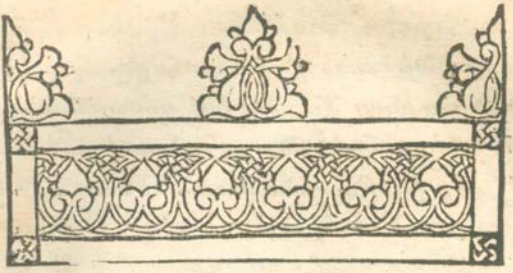
Բ՛ըզգալոն սրդարութե՛ն մեծ կարա պետ պայծառ արուեստակ. ցնծացեալ յա թնմեռելոց ի յերկս արեւուն. երանելոյն սուրբ ըդ սորգիս անշէջ հառատայթ. բարեխօս։

Լ՛ուսաւորը հայոց մեծաց դիմեալ ի մեջ երկրի ի հրեղէնէ. հնազանդեալ ի դաշտ ծառիկածին. երանելոյն սուրբ ըդ սորգիս տունկ անմահութե՛ն. բարեխօս։

Ո՛ւսաքելական զինուոր վառեալ մըշտեր ի մեծ հանդէս քաջութե՛ն. մարտիրոս որ դատիվդ ես պարս վըհկայեալ. երանելոյն սուրբ ըդ սորգիս՝ եւ մարտիրոս մեծ պըսակաւորըդ. բարեխօս լեր ըզուք առ տէր վ։

Գ. Երանգոյն պատիւ առեր ի քարձրելոյն
քանին բարեխօս. կատարել խընդրուա-
ծոց ազդ լըսող աղօթից. Երագահան սիրտ
ըդ սարդիս դիւաց հալածիչ. բարեխո-
Յանալոյ կենաց մարդկան զօրեղ բը-
ժիշկ սրբոյ արատաուան. նեղելոյն դիւ
րիւ վշտաց մըխիթար. Երագահան ազ
ըդ սարդիս դէրեաց գերհան. բար։
Գ. Եղբօրիկ անուն բարի քաղցր և անուշ
պատուղ շըրթանց հաւատացելոյ. ի գի
շերի և ի տուընջեան յուսով կոչեցեալ
ընդ աճմ առեղն յիշեալ և փառաւորեալ.
Երգէս զբըղ սարդիս դէրեաց ազատիչ։
Սաղատարտ յուսոյ անմահ բանին եդեալ
ի գլուխ մերոյ իշխանին. սուսեր աջոյ
վահան հաւատոյ զքանսեր զօրաց և զո
րապետաց. Երագահան զբըղ սարդիս
ամուր պարիսպ ընտիր հեծելոյ. բար։
Աճապարջար տուրք դիտապետ նըշանա
գունդ անուանի ի խաչ և յեկեղեցի.
առաւել պագծոյ ի գլուխս գագաթ.
ի գագաթան տեղւոյն օրհնեալ սրբոյ
մեծութեան. Երագահան սիրտ ըդ սարդիս
քանհեաց կործանիչ. բարեխօս։

Ա. Զամ անմահական փառօք զարդարեալ.
զպատուէր պղտղոյն ջուտել յոչ առեալ։

Կանոն բոան բաբելիկնդանին։

Զանոր ընդ հօր յիշուեցե ևս հա
մարոյ սուրբ հոգւոյն. ընդ պատ
կերն իւրեանց խառնեաւ ընդ
հոգանիւթ բնութեցե՝ զոր զարդարեաւ
փառօք եդ ի դրախտին փափկութեցե։
Յորում ցընծայր զուարճացեալ անտրխ
րանիւն խընդութեք. քանզի զնոճ տեսա
նէր միշտ խնդարհեալ ի դրախտին. յոր
մէ գլուխն չանազայթ տընկաւորիր
ի յինքեան. Կ անդ ուրոյ աղաչեաց մայր
ոչ մարխամ զմիածինն քո զորդին զնոր
հեսցէ տառապակին. ժամանեալ վերս
տին մեզ ողորմիսին՝ վայելչութեանն։
Կ յաւր յորինակ նախատեղծին ադա
մայ. որ ի դրախտին փափկութեցե ուրախա
նայր ընդ հրեշտակս. ցընծասցուք և մեք
ի յորդ

ի յօրհնութիւն հաց եւ գինւոյ։ Ա՛յսօր ի խոր
Յովհ. 2. 16 հնութեան ածասաւ զձեզ նախահօրն. այր ի պատ
ղիչն ամենայն ձանձակեալով զուարճանայր.
ձանձակեացաք եւ մեք զպատուիրանս նո՛ր
Ա՛յսօր ի տուն պատ մուճանին առաջնոյ.
արտոյ պատեալ զարդարիւր ի փառս
մարդն առաջին. զարդարիցուք եւ մեք
ընծայիւն օրհնոք։ Յընծա մանրիամ պատ
ուական անդամոսածեան արեւելք. եւ ա
ռաքեա զմոս ի քէն ըզծնեալն ընծ վասն
մեր. զի դարձեալ վերըստին զմեզ ի
դրախտին ժառանգութիւն։

Ա՛ւրախանայր եկեղեցի քրիստոսով. փրկ
ակատ ն առնէ ի տնօրէնութենէ. մանրիամատիկն
ի կնաւէն վասն քո՛ այ հարցըն մերոց։
Ա՛յսօր ցընծայն արդիւք ազանոյ. քան
զի որ խակըզբա՛ն օրինադիր պահպան
Մատ. 4. 2 նալ յանձն առնու ընծ հարցն մերոց։
Ա՛յսօր երկրորդ ադամ վանն առաջնոյն
անձաշակ կ լինելով. ըզձաշակիմ պատ
ղիչն քաւեալ ըզպատուիրա՛ն. ընծ հարց։
Ի զո՛ր օրհնեցիք քա՛ զձեր արարիչն զե
նան յաւէ՛ս առեալ։ Ար ել պահոյդ քառասն
օրեայ փրկիչն պահեցի վ հարսնա
ցեալ

ցեաւ եկեղեցի. զի մշտով ի յառաքեալսն
ընդ փեսային յարուցեալոյ բան ընդ:
Ակայք հաւատացեալքդ քրիստոսի.
ցընծալ թեամբ մեր պահեսցուք. ընդ սն
մահին մանկտ մեռանելով մեղաց. զի
յարութիւն նորա կենդանասցուք արդա
րութեամբ. բան ընդ արար:

Ո՛ր ընտրեցար ի սկզբանէ անապա
կան կոյս մարիամ. լինել առաքար սըր
բութեան. անձառ լսեցեր որ ի հո
րէն. առնա միշտ բարեխօսեա կենցաղա
նել ըզմեզ. Ո՛ր առի քեզ ես երկրորդ ա
դամ զամն առաջնոյ ես յաներանդ բնու
թիւ մերոյ զի պահեսցես զմահաբեր
պտղոյն լուծեալ զպատրանս առնա:
Ո՛ր ընդ անգէտս մերոյ առաւածոյ ընդծնեալն
ի քէն վասն մեր. զի ընդ նմին պահեսցես զմեզ. առ
բան յարութեամբ նո
ր նաւրդեցեալք. առնա միշտ բան:

Ո՛ր հրեշտակ ի Աղաւթարեա լինէր ա
ռաջի զառաջինն ոչ պահելով զպատուիրանն
մեռաւ. զնարհեցեր ի քէն օրհ
նակ մեզ պատուիրան կենաց. զի պահե
լով կենդանասցուք. աղաւթարեա:

Ո՛ր ի խորհուրդ քո կամաւքդ մահուան

Ծննդ. 3. 19

եկեղեցի՝ զոր քրիստոս մեռանելոյ ՚ի օրի
նաց մեղաց. զի յարուցեալ ընդ քեզ նո
րոգեցան ի փառս. այլ չՀՀ։

ՀՀ Ի բարձանց։ փա՛ռք յարութեան զոր ետ
Աւր աղբամանակն չարչարանաց խաչի զոյ
քրիստոս. եկեղեցի՝ զ՚հեթանոսսն.
չարչարակից գոլով քեզ սրբոյ թեամբ
սա՛հօք. փա՛ռք յար։ Տուր մեզ տե մա
հաւ զո նմանիլ մեռելութեանդ մեղաց. զի
և կենդ՚ց քոց հաղորդիլ. արժանաց՚եր
կնադանական աղբեայութեանդ. փա՛ռ։

Որ հայիս քաղցրութեամբ յարա
րածեր զո հայր ամենակալ. օրհ
նեաւ տէրն հաւրցն մերոյ։
Աւր լինէր ի փրկիչ զարթածեր զո նո
դիդ մխածին. օրհնեաւ։ Աւր խոնարհ
ութեամբ զարթածեր զո հոգիդ
ձիշմարիտ. օրհնե։ Աւր տէր Հ՚ռհայն
գործեր զո ըզ քեզ օրհնեն։ Աւր յոյզն
չէ դադարեցեր զեզ կենդ՚ր և զեզ երկր՚ի
շեա զմեզ տէր մարդասիրութեանդ զո.
ամենայն գործ։ Աւր անդադար փառա
բանեն ի քո արարածոց. ը՚ն հոգի զա
ղաչանա՛ք եկեղեցւոյ քոյ. ամենայն։

ո

Այր լաքումանըմ. խոստովանիմառ
քէզ Աստուած տանտաւակ որդին. Թող լինի՝
ըզմեզ ի՛մ և աղի՛ մեռա։ Տէր՝ որ զբ Աստ
Թանգաւը ի կիրճն քանատասի. գլխա և 7.29
Հին իմ ձեռնարկ և աղի՛ր։ Տէր՝ որ դասր 1 Թես
ձուկեր ըզմաքսաւորն ի գիտութիւն 18 14.
Ճշմարտութեան. դարձի և զիս ըզմեզ
լուրեալս և աղի՛ մեռա։

ա

Տէր՝ որ ի վէրս քերծեցից՝ փափաքաւ
նիս քաղցրութեամբ խոնարհեալ ընդ
կա՛լ զանգաչանս մեր։ Տէր՝ որ չնորհե
ցեր ողբմութեան ազգիս մերդիան.
քաղցրա։ Տէր՝ որ ուսուցեր մեզ յամե
նայն ժամ փառս տալ աստուածնըզ. քամ
սերբեալ. քաղցրա։

Ո՛ր հանդուցիցես հասանել հարցընդ մե
րոյ աստուած. ընտ մեզ անդադար օրհ
նել զՀայր անանձն քո սուրբ։
Ո՛ր երկեցուցանդ աղերսիւք հրաշացուցեր
խոնջ հնոցին՝ ըզքո զանչափ զօրութիւնդ.
ընտ մեզ անդադար օրհնել զՀայր
անանձն քո սուրբ։ Ո՛ր ապրեցուցեր զե
րիս մանկունսն ի միջ հրոյն բարբա
քեալ լսոյն. ընտ մեզ անդադար օրհ
նել զՀայր անանձն քո սուրբ։

Ո՛ՀՀ

ՃԷ Ընդ որ օրհնեցից զՄիածառանութեամբ
բարեբարութիւնք յաւիտեան զնեցն ա-
րանամբ։ Օծանիմանալին ի լիութեան
երկրաւորքս ընդ երկնայինսըն. միաբա
նութեամբ բարեբարութիւնք յաւիտեան
զնեցն հնամեակս։ Օծանհան ի բարե
րութեան. քահանայք և ժողովրդոցք մի
առանութիւն բարեբարութիւնք յաւիտեան
զնեցն հնարայելի։

ԻԱ Աստուած բանիւ մոլորեալ. խղճայեաց յա
րանցն քո հայր ամենակալ և պղծե
մեաւ Աղեգանն արդարութեան. ծանգեա
ի հոգիս մեր ընդ այս ձըշմարտութեան.
և պղծ։ Ցոյր մեզ որ՝ վիճակեալ ի
փրկեաւ ինեղեցից մերոց հնգիտ ձրշ
մարտութեան։

ԻԲ Ձկեզ վայելել ամենց օրհնութիւնն զնոր
հնանամբ։ Օհայր և զնդրկի և ըզնոր
զնպիտ գոհութեամբ բարեբանութեամբ։
Օերրորդութեամբ միանականն գոհիմք և
ըզմի աստուածութեան։

ԻԳ Ով յաժենանկի էս կարօղ օրհնեմք ըզ
քեզ ամէն. աստուած հանրցին մերոց։
Ով անսպասական քոյոյ զօրութեամբ պահե
ցեր զյոյսսայեաս ըստ ի քեզ սորբ ըզ
մանն

մանկտան. փըրկեա և զպահել մարդա-
կե ար՝ աըծ։ Խարձրասցուցանեմք
զուխըմ վանուն քո սուրբ. թագաւո՛ր
ոյ յաթոռ փառաց նըստոյն. օգնեա մեզ
խնդրուածեան մերում. աըծ։

Վանըծըք ըզտի՛ր օրհնեցեք և քա՛րձր — գ
արարիք ըզնա յաւի՛տեան։ Ջիւք և
զիշերըք ըզտի՛ր օրհնեցեք. և քա՛՛րձր։
Աղաչեմ ըզտէր օրհնեցէք և առաւե-
ո՛՛ղ և քարձրարարիք ըզնա՛ յաւե-
ի՛՛տեան։

Խնդրուածեան խմնամ ծգնեա վհձ ար՝. — ո
արպէս երբեմն յովհաննէ և տղի՛՛ըմեան.
Ի յանցանաց իմոց մաքրեա զիս ար՝.
արպէս երբեմն ըզմաքսաւորն և տղի՛։
Խնդրագա՛՛ւն շըրթանց փըրկեա զիս
ար՝ և յարբունէ անարգեա՛՛ց և ո՛՛ղ՛՛ըմեան։

Վերանայն զինուորութիւնք հրեշտակաց — տ
անդադար ձայնիւ օրհնեն ըզքեզ. հայր
անեղական աըծ և միայն մարդասէր.
Ա՛ր օրհնութի՛՛ւն քեզ երկրածինքս եղ
գեւսպուք. անաչեալ ի հօրէ ո՛րդի՛՛ միա
ծին. անե՛՛ւ Ա՛՛րախուածք ընդքեզ դաւիճն
արարածք քանշաղ պարգեւաց սուրբ
հնդկի՛՛ն Հրեշտակին. անե՛՛ղական։

Ա՛ր

ԺԷ Եւ ելից զանձինս իմ ի վերայ անկանելոյ ինձ. եւ ես
աղօ- ի ձեռն Տեառն Աստուծոյ իմոյ. եւ ասացի ցամաքեալ
թիւն. ի մէջ ազգաց իմոց Իսրայէլի. եւ ոչ ոք ասաց
ցիս. ցի՞ է այս բան զոր ասացեր.

օրհնեսցուք և փառս տայցուք նմին։
Ա խաճկի և անմահի. երկիւղիւ երկիր
պագցուք և փ։ ՀՀ. զհոգին՝ չընտրեսցուք
թե. գայնուք մեծացուսցուք և փա։

Բարեբանեալ ես Քրիստոս աստուած հ
աշխ հայրոցն մերոց։ Գովեստեացն օ
ուխտս ընդ ծառայիցն քոյս առաքեսցես։ 1719
աշխ հայր։ Բարձրացուցեր զմանկունս ե
կեղեցւոյ սըսբոյ քո. այժ։ Պշտր օրհնէ գ
ցէ՛ք և բա՛ր բերեսցուք ըզնա յա՛ր
ի տեառն։ Տիւք և գիշերք ըզտր օրհ
րեցեալ ա՛ր բա՛։ ՊՀՐ ընդ ձեզ և
օրհնե՛ցցէ։ Հա՛ւատա՛ր բ ըարձր
արարչ ծիք ընդ՛նա յաւի՛տեան։

Ա լսեանդիմ ի բազմութեէ մեղաց ի
մոյ։ աշխ խաղաղութե՛ օգնեա՛ մեզ։
Ա՛ղեկսծիմ հոգւով անօրէնութե՛ իմոյ,
Քրիստոս խնդրեսցէ՛ օգնեա՛ մեզ։
Ա խորհս մեղաց ծուլս առաքե՛ըեալ ը
վիմ. նա՛ւասպետ լարի փրկեա՛ զմեզ։
Ա՛ր ընակեա՛ցդ ե՛ս ի յերկինս օրհ տ
նե՛ա՛մբ զքեզ։ Օ՛ր հանապազ օրհ
նեսցուք զանուն սո՛ւրբ քո։
Բարձր արարչ ընդ՛նա անտե՛ա՛ծ
մեր։

Բարե

ղ Ա՛մբե՛ք անե՛ք ի յա՛ւե՛տ ո՛չ ոք զ-
ր՛ա՛ղջ հա՛յըդն մե՛րոյ։ Ա՛յ ք՛անգ՛ ա՛ռ-
նե՛ր ի մե՛՛նջ զմղա՛ղմա՛ւ՛թի՛ւն քո՛։ ա՛յ՛ո՛
Ո՛սա՛ո՛ղմա՛ւ՛թե՛ան ք՛՛ա՛մ փո՛ր՛կե՛ա զմե՛զ
ի՛ նե՛ղչա՛՛յ մե՛րոյ։ ա՛յ՛ո՛։ Ա՛զ ո՛ր օ՛ր՛հնո՛՛
յի՛՛ք ե՛՛ւ բա՛ր՛ձրա՛ր՛ա՛ր՛ի՛՛ք ըզ՛ն՛ա յա՛՛յ՛ի՛ս՛ե՛ա՛ն՝
Ա՛՛զ՛ն՛ը՛ս՛ա՛ե՛՛ն ի քե՛՛ր՛օ՛ր՛ե՛ա՛կա՛ն ա՛ղ՛ե՛ո՛ւ։ ո՛՛
Օ՛ ք՛ա՛ղա՛ա՛՛ւ՛ր՛ն՛ ք՛ո՛՛ ե՛՛ւ զ՛ա՛՛ծ խ՛ա՛ղա՛ղ՛՛ո՛՛ղ
ք՛ե՛՛։ օ՛ր՛հնե՛ա՛յ՛ք ժ՛ո՛ղո՛՛վո՛ւ՛րդ՛ք ե՛՛ւ ք՛ա՛՛ր՛։
Օ՛՛ո՛ր փ՛ա՛ռ՛ա՛՛յ՛ք՛ա՛՛նէ՛ն ղ՛՛ո՛՛ղ՛ք ա՛մ՛ա՛ր՛մ՛ա՛ն՛ո՛՛յ։
Հ՛ր՛ե՛շտա՛՛կա՛՛յ։ ք՛ա՛հ՛ա՛ն՛ա՛յ՛ք ա՛՛՛ծ՛ա՛ք՛ա՛՛նե՛լո՛ւ
ժ՛ո՛ղո՛վո՛ւ՛րդ՛ք։ ա՛ռ՛ա՛ւե՛՛լ ք՛ա՛ր՛ձ՛ր՛ա՛յ՛ո՛՛՛ւ՛ն՝
ի՛՛ն՛ք ը՛զ ը՛ն՛ա՛՛ յա՛՛յ՛ի՛՛ս՛ե՛ա՛ն։

ղ Ա՛՛ի՛՛ն՛ա՛ս ի՛՛ն՛։ Ա՛զ՛ ո՛՛՛ր՛ ո՛՛՛ր՛ե՛ա ի՛՛ն՛ձ ա՛՛՛ղ՛ծ՝
Ի՛՛ լ՛ս՛ե՛լ ը՛զ՛ձ՛այ՛ն փո՛ղո՛՛ց՛ն յա՛՛հ՛ա՛ղ՛ի՛՛ն ա՛՛ւ
ա՛ւ՛ր՛ն։ յո՛ր՛ժա՛՛մ հ՛ա՛ն՛ի՛կ՛ա՛՛ն՛ հ՛ր՛ե՛շտա՛կ՛
պ՛ե՛՛ա՛ն։ ե՛՛ւ կո՛չ՛ե՛ ի դ՛ա՛ւո՛՛ա՛՛ս՛տա՛ն։ ա՛ղո՛ւ։
Ի՛՛ն՛ը՛ս՛ա՛ի՛՛լ ք՛ո՛ յա՛տ՛ե՛՛ա՛ն՛ դ՛ա՛ւո՛տա՛ւո՛՛ր ա՛՛յ՛ն՛ք՛ը՝
յո՛ր՛ժա՛՛մ ա՛ւ՛ն՛ե՛ա հ՛ր՛ա՛փ՛ո՛ւ՛ր՛ձ՛ո՛ւ՛թ՛ի՛՛ք՝ ը՛զ՛ք՛ը՛ն
ն՛ո՛ւ՛թ՛ի՛՛ ո՛ր՛դ՛ո՛ւ՛յ մ՛ա՛՛ր՛դ՛ի՛կ՛ա՛ն։ ա՛ղո՛ւ։

ղ Ի՛՛ բա՛ր՛ձ՛ա՛ն՛ս՝ փ՛ա՛՛ւ՛ր՛ք՛ք՛ե՛զ ա՛ս՛տ՛ո՛ւ՛ա՛ծ՝
Ա՛՛յ՛ր՛ի՛կ՛ա՛յ՛ի՛ն՛ ը՛զ՛ի՛ն՛ա՛ւ՛ո՛՛ր՛ո՛ւ՛թ՛ե՛՛ա՛ն՛ ք՛ե՛զ հ՛ր՛ա՛շ՛ա՛լ՛ի՛՛
ձ՛այ՛ն՛ի՛ւ։ փ՛ա՛ւ՛ա՛ւ՛ա՛ն՛ե՛՛ա՛ն՛ ա՛ս՛ե՛լո՛ւ՛ն՛։ ո՛ր՛ն՛ը՛ն
ա՛ն՛ա ի ք՛ե՛՛ր՛օ՛ր՛ե՛ա՛ն փ՛ա՛՛։ Ա՛յ՛ր՛ի՛կ՛ա՛յ՛ի՛ն՛ ո՛՛ր
դ՛ի՛ք մ՛ա՛ր՛դ՛ի՛կ՛ա՛ն ա՛՛՛ղ՛մ՛ա՛ն՛ի՛՛ք ե՛՛ւ օ՛ր՛հ՛ն՛ա՛՛ւ՛ք՛։

ա՛ղա

Առաջ
հետ յանեբևայ։

Ա. Ղազար. վիրակա՞ն ընդ մեզ և պա-
ղատի կարդամ առ քեզ. հայր բանըդ
մա՞գունք. վիրակա՞ն ընդ մեզ և պա-
կե՞ր ընդ մեզ։ Ա. Ընձե՞ն իմ ան քեզ պա-
խ ըստացդ ծագեաց մեզ փո՞րկող փըր-
մեայ։ Ա. Բերգահին արդարութեան յի
գաւարդ էս Թագաւորդ. փըրկե՞ր
ընդ մեզ և պահել յանեբևայի Թշնա-
անքեդ զաչս էմ առ քեզ որ Թա
իւրով. ինձ։ Ո՞վ ես դու որ առ քեզ
և ահ յաւիտենից. ինձ ծգ։

Ա. Ղազար. Ես եմ Տէր Աստուած քո։ Ոչ
ունիս դու ուրուք ինձ առաջի։ Ա. Ո՞վ
ես դու որ առ քեզ ես

Աստուածային շնորհաց արբոյն [illegible] Հոգւոյն։

Ա՛ր ընտրեցեր ի սկզբանէ զՀայաստ եղեալն ի մարգարէն. եր և զերեսուս բեալ քեզ Թէ ո՞դ ըմն. զոր խաւնեցեր ի դամս երկաւոր զօրացդ. աղաչանօք սո րա կեցո՛ զոգւոյ զքրիստոս Թագաւոր։ Ա՛ր յօրինակ անեղութիւն վիշապ օձին զոր ե՛ կո՛խեր հրամայ եղեր. արիւաբար Թէ ո՞դ ըմն զերեւելի զգլուխ վիշապին խո՛ր տակեաց քոյով զօրութեամբ. աղաչա։

Ա՛ր ընդ հո՛ւրն արկեա՛ր յերկիր բո՛րբոքել յեր յոգիս արբոյն Թէոդորոսի. եր և ընդ սաՀանն լուցեա՛ր ընկոյն և մաղայ զանձն ողջակէզ քեզ պատարագ ընդու նել. աղաչա։

Եւ օձէն խաբեալ Եւայ և պղտղէն կերեալ
մատոյց և առ Ադամ փառասէր զերկեալ։

Ա՛ր զծնեալսն սրբոյ Հոգւոյն պահպանեալ ի դրախտին անապականելոյն. զոր ոչ պահեցեալ նախնեացն ի մեղս. Ձնունդամբք պատուականին Քրիստոսի մեռելոց և մահու. վասն որոյ չեմք հեա մեզ աեր ձնանիլ ըստ բաղցրութեան քոյ պատուիրանացդ։

Ա՛ր զանապական վիրօք մեղաց հարեալ յոգիս ի թշնամանէն. և ի բանսարկուական հնդանդութեան. կարօտացեալք մարդասիրի բանականացդ ընդ ցաւոցս մեր. վասն որոյ բժշկել կեա զմեզ քրիստոս ո՛րպէս մարդասէր։ Ա՛ր եկիր ի փրկութեան մարդկան ծնեալ ի դեառնամբ կուսէն մարիամայ. և կեաս դառնարար քո յայրութեանդ. հրաւիրեցեր ընդ մահացեալսն ի յայրութիւնն անմահ հրաւէր. վասն որոյ աղաչեմք մեք քո՛յ կեցո զմեզ փրկակից։

Ա՛ր գերադոյն փառօք բարձրացար ի երկինս. և զմանկունս եկեղեցւոյ քոյ քրիստոս. խոստացար հանդերձել ի յերկնային վայրսն հրեշտակաց. անշէջ մեք առաջնորդեա մեզ

ահ՝ ը ի յայրդարձութիւն։ Ալ զդառնու-
թիւն պատուհասն ձայնին սրտիվ մեռանք յայր
4.2 շարժութիւն. պահելով զի բառնայնոցեսայ
փոխեցեալ ի քաղցրութիւն ծիլնայց զոչ
ձայնականաւն. աղաչեմ՝ մի արբու մեզ ՚ի զու
րախարար ը սիրոյ քոյ զբաժակին։
Ալ անապականն ծնընդեամբըդ զի լիո
ծեր զերկունըն նախաստծին. մերթիամ
մոյր սաստուծոյ բանիւ խոստա առ միածինն
որդին լուծանել զկապանսն մեզայ մե
ոյ. և աղաչեա՝ վերկիր զանձինսս
մեր ը ի փորձութենէ։
Ալ յառաջ քան զյաւիտեանս անժա
մանակ ծընեալ ի հօրէ. անչառելի
եղիկ եղիկնք և
ամպ առաջի սատրեած սրտով եղեն երկինք
երկիր. օրհնեմք զըզ քեզ աշխ հայցըն
մեզայ։ Ալ ը պատկեր հաստութենըդ քո
զարդարեցեր զզմարդն առաջին. և զըզ
պատուիրանն ոչ պահելովդ զրկեալ ի
հնդ ընդ մահուէ անկեալ թագաւորեսս
3.19 թեան. օրհ։ Ալ զդըմնութենէ արդիւ
կան սիրոյ քոյ ոչ դարձուցեր յերդուս
ագամայ. այլ հնարեցեր ըզգոյն անդ
րկեն գառնապոյ ի կեանս սրտիվ զհնօվք
5.24 յանմահութենէ վերստին հաստեցեր ը. օրհն։

Ը Լ՛ուծեր օրհնեսցեք զտէր ամենայն ըզբարութիւնս
ընդնմա յաւիտեան։ Լ՛ուծ նախանձօրէն
Ովհան տըրտմեալ՝ որ վասն եղելոյն ի դրախտին
3. 24 կենաց. ընկալցուք և մեք զսաստ-
թիւր անաշխարհութիւնդ՝ զի յարութիւնն ըն
ջիւր արժանասցուք մտանել դրախտին ե
Ովհան կեղեցւոյ. ամէն։ Լ՛ուծ ենովհայ նահա
4. 26 պետին որ յաւետացաւ կոչել զանունն տե
աստուծոյ. յաւետացուք և մեք յարու
թիւնն քրիստոսի յանդնել նմովաւ ի կե
անսպըն յաւիտեանից. ամէն։

Ը Լ՛ր ընդ կեանքն անմահ հարատև մահկանա
ցու քնութիւնն ի քեզ կրեցեր սուրբ կոյ
մարիամ. արդ մեռեալքս ոչք յադա
մայ կենդանացաք յիւսով յարութիւ
ան նա միշտ բարեխօսեա վասն անձանց
մերոց։

Ը Լ՛ր ընդ բանն անեղական զկամն երից դիւ
ացուրթիւն. անձառաւաքար ծընաւ մար
ին երկեալ ի փորկութիւնէ երկնականացա
աւ։ Լ՛ր ըզ պղտուեցեալն ի քէն կենդանի ընծայ
եցեր մեռեալն արդասայ. զսրդոյ պահչիք
քառասան օրեայ քահանայ զկերպարանն ձայն
հումն ի յանվախձան ըմնութիւն վերադառնայ
ի կեանս. ամէն։

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Աղբ գալըստեանմէ քո վէրացածէր ըզ մեզ
յաշխատակաւն մեղայ ծուլէն. ապաւա
րեալ լերմամբ անուանիդ վկային հաւա
տոյ զոր խոստացեր հրաշագործեցեալ. եր
գեմբք քոկ ընդ փառս ի բարձունս։

Ա՛ստուած քո՝ քով օրհնեմք. փա
ռաւորեմք ըզ քեզ աստուածծ
հայրըզն մերոյ։ Այլոյր ի հնոյն
ի բաբելէն. փառաւոր։ Այն փրկեցեր զե
րկիս մանկունսն ի հրոյն բռնաւորէ. փ։
Այգւոր օրհնեցեք եւքան ըզոր արարիք ընդ
նա յաւիտեան։ Առակիցըն հօր էիցեալ ի
հնոյն եւ թօթափիցեր ըզհուրն ի նոցանէ.
եւ անկեալ պահեալ ընդ մանկունսն ի հրոյն
օրհ։ Այմանկունքըն ի հնոյն գոհացան
նելին՝ որ պահեցեր ըզմեզ ի հրոյ. եւ ար
ժանի արարեր օրհնել ընդքեզ աշխ եւ
գովել զանունն քո յաւիտեան։

Ո՛վ կենդանարար հանճարակ զինս անձ
կաւծ։ Այնըզ ըրկեալ աւետ թօնչամին
ենձ յարուցանէ։ Այսուտէտ բարբերը
անձին իմոյ ասելէն։

Ի համբառնալ իմում ամբոխ զաչս իմ

ՈՒ ՀԱՐՑԱՆՔ ՈՐ ՈՉ ՈՒՆԻՄ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ԵՒ ՈՉ ՏԱՃԱՐ ԵՒ ՈՉ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ԽԱՉ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ԱՒԱԶԱՆ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ՍԿԵՒՌԱՅ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ՍԱՐԳԻՍ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ՍԱՄՈՒԷԼ ԵՒ ՈՉ ՍՈՒՐԲ ՍԱՀԱԿ

առնդէ ըղնաւաբեդիա ի յայեաց Տուխուա.
քանզի կորընչիմ ի մեղայ անօրինաւ
թեհան իմոյ։

ա Բարձրեաւ անձաւոր ամէն փառաւք քեզ։
Բարձրեաւ վասըն վերինն աթոռոյն. ա
հանէր վե ահեղ առենդէն. բարձր։
Բարձրեաւեա դու յերկինս ամէն. յայտ
երկիր ե՛ն փառաւք քո. բարձր։ Օ ի դու
բարձրացար ըզմեզ փրկեցեր. նըզատար
ընդ այմ հօր մեզ կեանսա հնորհեցեր.
բարձրեաւ անձաւոր։

հ Պատրաստ հարրըչն մերոյ բարեբան
հեաւէչ անուն քո յայեաւեան։
Պ ան ուխտի հարրըչն մերոյ. ամէն մի
մանուկ ինպատ վասն անուանիդ քոմէ
սրբեցեր։ Պատաւեր փառաւորեալ անուն
փառաց քոյ ամենայն յայեաւեան։

գ Ըզաչր օրհնեցեալք ե՛ք տէր ըզրարբարիկ. ըզ
նա՛ յայեաւեան։ Ց ուբ ե՛ք գիշերըզ ըզչր
օրհնեցեալք. ե՛ք առաւեաւ տէր ըզբարբարիկ
Խորհիկ ըզտէր օրհնեցե՛ք ամէն
ե՛ռաւ ե՛ւ ըզ տէր ըզբարբարիկ ըզ
ընտա՛ յայեաւեան։

դ Պ ղնչիմ ըզքեզ տէր պարգեւեա ինձ.
ապաշխարութիւնք լըսեսցես ըզմեզ ըստ ե՛ն
ողորմ

ոգիք արդարոց։ Օրհնեսցեն զքեզ ամենայն
սուրբք քո, որ ընկալան զանուն քո սուրբ։
Ա Ի զի ոչ ինչ է մեզ ապաստան, եթե ոչ
քեզ, Տէր, որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է
մեզ յոյս, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ողորմեցար
մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ապաւէն, եթե ոչ քեզ,
Տէր, որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ
ուրախութիւն, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ող-
որմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ զուարճու-
թիւն, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ողորմեցար
մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ փառք, եթե ոչ քեզ,
Տէր, որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ
կեանք, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ողորմեցար
մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ յարութիւն, եթե ոչ
քեզ, Տէր, որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է
մեզ յուսով հրճուիլ, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ուրա-
խութիւն, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ողորմե-
ցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ապրիլ, եթե ոչ
քեզ, Տէր, որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է
մեզ մեռանիլ, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ող-
որմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ելանել ի
գերեզմանէ, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ողոր-
մեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ելանել ի դա-
տաստանէ, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ ողոր-
մեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ժառանգել
զարքայութիւն, եթե ոչ քեզ, Տէր, որ
ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ելանել
ի դիտաւորութիւն, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-
ձանց ծրհնեալ լինել, եթե ոչ քեզ, Տէր,
որ ողորմեցար մեզ։ Ոչ ինչ է մեզ ան-

ա Աղաչեմ զքեզ հայր երկնաւոր. մի՛ դատաստաներ զերեսս քո լինին. զի հնարեմք եմ ես վաղվաղակի լսել ինձ տէր Աղօթեամբ անձն իմ անօթիկնութեանէ. մի՛ կո ընծաւաներ զիս տո՛ր ատեանօրիկնութեան իմոյ. որ խոնդրօծդ ես մաղթեա՛լ ոչխա րիս: Հանապազ մե՛ղաք ընկերդին անձն իմ. ընկալ զիս ոգեերթեա՛մն զղպետուս. որ ծրկիմն աչե՛կածեա՛լ յանցանօք:

ա Փառք պատի՛ւ և դոհութի՛ւն տէր անու անդ քո՛մ սրբոյ: Վա՛մ սրբոյ տէ՛ ռութեդդ վայելէ փառք պատի՛ւ և՛եր կրկոպա՛ծութի՛ւ: Հրնեա՛ տէր բարե բար որ ուսո՛ւցեր մեզ յա՛մ ժամ փառն տա՛ր անուանդ քո՛մ սրբոյ:

հ Փառաւորեա՛լ յա՛ւիտեան աթո՛ռ հարցն մերոյ կեցո՛ զմե՛զ: Ա՛ր արարիր ոդոր մութի՛ւն լի՛ջ հնոցին և կենարար յո դո՛վ քով փրկեցեր զերիս մանկունսն: Հաւրըն բարբառեա՛լ մանկունքն հաւ ատա՛վըն շնջո՛ցին և պատկերի ոսկւոյ՛ն մատուցի՛ն խունկս. այլ քե՛զ աստուած հա՛յրցըն մե՛րոյ: Ա՛ղաւ օրհնեցի՛ք բարձ րա՛րեր ընդնա յա՛ւիտեան: Օծո՛ղը ըզ ցօղ ողորմութեանն երկնի մանկանցն ի հնո

հնանքին. բարձ։ Լաչնն ած լոյս ծա
գեալ ի հնոյքն. զգալուստ միածնին եր
գելին մանկունքըն. բարձր։ Լքեալ առ
նոսա կենսաբեր հրեշտակն. գհայր ի
յերկինըս ասյր փառաւորել. բարձր։

Ա Եղջ աչեր բանզուտ ողորմ ասաբաւ ած — ո
մեղայ ողորմեա։ Ա Եղջ աչեր և անկա
նիմ առաջի քոյ. մեղայ ողորմեա։
Ա Եղջ աչեր խոստովանիմ ըզ յանցանս
քո. մեղայ ողորմեա։

Լուսեղ երկնայինն զծրուքերին օրհնեցեք — ա
ըզ ձեր ամենայն երկիր. ևքն բնակիչք
երկրին. Օանձն ոչ փառաւորա գմիւ
սիկ յերկրի ոչրգիք մարդկան ինչանք
և դասաւորք երկրի. Զայնիւ երգով
ցընծութեամբ բարեբանեցեք զայծ ի սըր
բութեան մանկունք եհիղեցուցէ սըրբոյ

Ա անձաւ ըծութեամբ և ընդ միածնութեան — հ
բանբերանեցարուք ամէն ամէն հաւրցըն մե
ծաց։ Ար վասըն հաւրցըն մերոյ քրիստ
է փրկիչ զարարածըս քո ամէն ամէն։
Ար նըմանէ ի քրօքէն և հայիս քաղց
ցանեցիր յարարածըս քո ամէն ամէն։

Ի զձեր օրհնեցեք և բարձրացրարկեք ըզ — դ
հաւ յաւիտեան։ Ցինք և գովեցեք ըզհայր

օրհնեալ ցիկը. և առ՝ իբրև զարդեալ աղախին
ունէր զերկաթսն օրհնեցեալ՝ ոչ ասացեալ և ա-
ռաւել քան զարդեալ արար զինքն ընդ
ընտանի յանձնախոհեան։

ա (Ա)հաւասիկ ես Եղիսէոյ քեզ ասեմ քան-
եաւ զկնի։ Եղիսէ անօրինեցաւ ամե՛ն
քեանն ոչ պահելեցաւ զպատուիրանսն տ-
ռո։ Ասացիր ես ի բարկութենէ՝
քո՛ւմէն. անցայ իմիջոյ ձեզ ցամաքումն քո՛մէ։

ա Այր ասէր ես Երկիւղ և երկիւղ ժողո-
օրհնեցո՛ւսոյն զընտրութիւնք երկնից հո-
գւոյ երդում։ (Ա)րհնեմք ձեզ քեզ ձեր
փառաց թագաւոր։ որ ջնարհեցեր զ
մարդ ձայնակից լինիլ զընտրեցոյն
երկնից։ Այն երկիւղածքն անմահ ար-
թիւք սրբոյն քո՛ւմէ կայրդամք առ
քեզ լուր ձայնիդ մերոյ։

ա Այս փառաց բանդ ասէ՝ որ ծագիցեր
ի մէջ ըղլոյս գիտութեանդ կարդամք առ
քեզ ասէ. առաւօտոն աղօթք մեր հաճոյ
անցին քեզ։ (Ա)նմարմինոյ վէր օրհնեալ
ի մարդկանէ երկրպագեալ. բնակեալդ
լուսոյ անմատոյց կարդամք առ քեզ ասէ։
առաւօտ։ Այրեք սրբեցեան տէրութեանդ մի
առանական ասծուածքն բնակեալդ ի լոյս ա-

Օ՛գնական մեր լեր տէր և անպա՛տճ կեան
մեզնայն ժամ ամբողջ անեղբարդ գնա՛ս
տանել քո ի քեզ։ Նոյը ըստ մարգարէ
ո՛ր խըտամօղդ ես յաստեղայն ջնո՛րհեա՛
մեզ խաղաղութիւն. հաստատել ինձ ահա՛
գիտա։ Աղբիւր միածին ո՛ր ի կաւատ ես
քո՛ բօթէից ջնո՛րհեա մեզ յաջակողմանն։
գանիլ ընդ սո՛ւրբըն քո։ Նո՛ւիրեա՛ զըշ
մարիտ ո՛ր միշտ յանձնա՛ փա՛ռաւոր բանիլ
բանիս ընկա՛լ ըզմեր օ՛րհնեըդութիւնս
ի ժամ ե՛րեք կո՛չեա։

Ն՛ուիրեալ Շ աբանիշ սրբոյն Աւետեա
աղեին հա՛յրապետի։

Պա՛նակունըք նո՛ր սի՛օնի. փա՛ռաբան
նիւք սո՛ւրբ երըս ըդա՛ւթեանն ըզ կո՛չ
տուակ սրբոյն կո՛ւըդիր հա՛յրապետութեն. տա՛
հաբերով այսօր ընդ ըզո՛ւրս ա՛նմահ ընծան։
օ՛րհնեցիք ըզտէ՛ր յօրհնութիւնն ի
նոր։ Ի յարեա՛ն սրբոյ թո՛ւեանն ել ի տե՛
ղեաց փա՛ռաբանութեան. ըզ յիշատա
կարան հա՛յրապետութեանն սրբոյն։

Պահեր զեղեամ խոշիւն անասուն որդւոյն։
ցանկալոյը ընտրէ զորսոյն յաջմամբ եղ
ջեր կինն։

Երկնեմք զքեզ անընկճելիզքն հայր ողջոյն ի միածնի. զոր առաքեցեր ի դարձումն մեզ լեալ աչխարհին. դարձա՛ւ եւ զմեզ ի մեղացս ողջոյն քոյ չարչարանօքդ։ Պահեմք զքեզ քանզի եւ լոյս ար զտիրան կան քո պատկերդ. լնուցուլ ձրագիւ քո զհոգեառ վերանկանգնեցեր կանգնեա՛ւ զանկեալքն մեղօք քովքն զի զարչարանօքդ եւ Յաղերեանեմք զփանուանկիսրդ հօր պհոգիդ ձըշմարիտ. ար նորոգեցեր զմեզ հնացեալս մեղօք հրնոյն ադամայ. նորոգեա՛ւ եւ զմեզ ի մեղացս նորոգութիւք քո չնորհաւքն։ Աւրհնեալքդ բանդրեւ լոյս հոլհաստեալ զօրութիւք. եւ բնակիրան ազգ հնգետոյն արդի ծընանդ զբանն անճ. քանզի՛ խոնեա վանըն մեր ա ծամճին մանրիմամբ։

Ա՛ղ 8 15։ 18 12

Այս ինչ ասի ծընանդ եւ ծագումն. որ ի հիր ի խընդիր մալ բեալ անչարի բնութիւն. զոր ընդ խաչին քարձեր ի վէրս ողջոյն. մանրեա զմեզ ի մեղայ մերոյ։ Այլ զմեզ սրբեալ էից մանրութիւն. ար ա ծեր

Ա ծեր տան քո աւել ի մէջդ զաշխարհս մանք
15 8 ընկնի. երանի դըտեաւ զպատակէր քո
նորոգեցեր. նա ըզդեա զմեզ ի հինու
Թ ինէ մէջդ։ Ա °նդ անառակին որդւոյն
15 21 գնչեմք առ հայր ըդ դըթած. մեղաք
յերկինս և առաջի քո քաւիչ յանցա
նաց. եր ընդ յաւաջ սիրով դընկեա
համբուրիւ. մանքեա ըզմեզ։

Պաղ Ա ղերիւր կենաց բըղխեաւ յեդեմայ ծո
106 ածածին՝. որով աբրեցաւ երկիր ծա
33 րաւոտ հոգւովն խմաստիւք. տար մեզ
մաղթեամ անգնիւրս արտասուաց. մանք ընդ։

Ա ր զաթոռակայնդըդ կերպարան ըզ գեղո
ցիկ
Ե գեր ծառային՝. և զարդարեալ փառօք
Ղ Եդեր ի դրախտին՝. օրհնեալես որ՝ աչք
հարցին մերոց։ Ա ր ձայնակամբ պատ
գին մահու յանմահիկ կենաց՝ մեռանք.
իսկ գալըստեամբ քո վէր ըստին փակեալ
դրախտին՝ դուռըն բացաւ. օրհ։

Ա ր փոխանակ մահաբերին ծրով անկճ
քըն տըրտմագին՝. մեզ փայտ կենաց և
տէր ղխաչ քո լուծեր նուաճ ըզկապ մա
հու. օրհնե։ Ա ՛զ որ օրհնեցիք և բարձր
Շ ապարիւք ընդնա յաւիտեան։ Ա ր ապրե
ցոյց զնոյ տապանաւըն պահելով հայր ա՛շ
խար

ի սկզբանէ ։ եւ ոչ ոք ի մեզանէ մարդկան հե-
տէ ընդ նմա պատահեալ ։ վասն որոյ հարցանեմ
զքեզ պատճառակ հօր հանգուցեալ քո ։ եւ
զի ոչ դադարեմք մեք ի մեր ամենայն ժամ
աղաչել զնա վասն քո ։ եւ ոչ ինչ ուրանամք
զի ոչ ծուլ այս աշխարհ ի ձեռնադրութեան
քահանայութեան ։ եւ ի սմա զօժանդակեալ հո-
գին սուրբ ։ եւ զայս ամենայն ոչ ուրանամք ։
Ասէ ցնոսա ։ Ես ոչ ուրանամ զայս ամենայն
զոր դուք ասէք ։ եւ զի ես ոչ ուրանամ զայս
ամենայն ։ ահա ես ինքն ի ձեռն ձեռնադրու-
թեան եպիսկոպոսութեան ։ եւ ի ձեռն աղօթից
սրբոց առաքելոցն ։ եւ ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ
ընդունեալ զաստիճանս եպիսկոպոսութեան ։
եւ ոչ ուրանամ զայս ամենայն ։ զոր դուք
ասէք ։ եւ ոչ ուրանամ զհայրն ։ եւ ոչ զորդին ։
եւ ոչ զհոգին սուրբ ։ եւ ոչ զաստուածութիւն
նոցա ։ եւ ոչ զմարդեղութիւն նոցա ։ եւ ոչ
զանձինս մեր ։ եւ ոչ զհաւատս մեր ։ եւ ոչ
զմկրտութիւն ։ եւ ոչ զպատարագ ։ եւ ոչ զա-
ղօթս ։ եւ ոչ զհաղորդութիւն ։ եւ ոչ զայլ
ամենայն զոր ասէք ։ եւ ոչ ուրանամ զայս
ամենայն ։ զոր դուք ասէք ։ եւ ոչ ուրանամ
զհայրն ։ եւ ոչ զորդին ։ եւ ոչ զհոգին սուրբ ։
եւ ոչ զաստուածութիւն նոցա ։ եւ ոչ զմարդե-
ղութիւն նոցա ։ եւ ոչ զանձինս մեր ։ եւ ոչ
զհաւատս մեր ։ եւ ոչ զմկրտութիւն ։ եւ ոչ
զպատարագ ։ եւ ոչ զաղօթս ։ եւ ոչ զհաղոր-
դութիւն ։ եւ ոչ զայլ ամենայն զոր ասէք

ա Ի՛նդ լուսամփոյլ զըսարքնոյն ընդայ՛րու
յեանէն օրհնեսցո՛ւք. և մա՛ղթելով խընդ
դրե՛սցուք մաքրե՛ր ըզմե՛զ Ի՛մեզայց։
Ի՛նդ խընկաքե՛ր սուրբ կանանցն ան
մո՛ռ բանըմանանաւշոյ. խո՛նկաս ա՛ղո
թից մատո՛ւսցուք մաքրե՛ր ըզ։
Ի՛ոնդ խաղաքե՛րիցն արտասուս զմա՛րդ
կա՛ն բանձո՛ղն արտասուաց. սա՛զա՛ղ
տեսցուք արտասուո՛ք մա՛քրե՛ր։
Ի՛նդ զրկատանսկ սահելով յա՛ղթա՛ղ լի
ցո՛ւք փորձողին. և ը՛նդ հրե՛շտակս ե՛ր
զե՛սցուք փառք ի՛ բարձո՛ւնս ա՛՛յ

բ Ո՛րհնեա՛լ ա՛ր՝ ա՛ըծ հարցըն մե
ծո՛յ։ Ա՛ր ի՛ջեր ի՛մեզ հնազան՛դն և
փրկակեցեր զմեզ ըզհին մանկանման. ըզ
քե՛զ օրհնե՛մք անդադար ա՛ըծ հարցըն։
Ա՛նանման սո՛ւրբ երրորդութի՛ւնդ
յա՛ղի ես բաղե՛ցանե՛ալ. ընկա՛լ ընդ մե՛ր
օրհնեբդութի՛ւն ա՛ծ։ Ի՛ զ ա՛ր օ՛րհնե՛ցիք
և բարձր արարի՛ք ըզնո՛ր յա՛ւերժա՛ն։
Ի՛մանայն ժո՛ղովո՛ւրդք մի՛աբա՛ն ե՛ր
բաղե՛ցանե՛ցի՛ք. և բարձր։ Ի՛ զ նըշանա
գ ա՛ւետե՛ր քաղե՛ցանե՛ցի՛ք. և բար։

Դա՛ր

ա Պարձն զցասումն քո ի մէնջ յաղագս
հեթ հողեղինացս. բանմանագութեաւ խնամ
եաւ և մի կործաներ: Պանգնեաց զմն
կեալս իգալ ըմանդ զվիրաւորեալս ի թըշ
նամոյն. որ բնաւիկդ ես հիւանդացդ բըն
ժշկեաց զնմ զհիւանդութիւն: Ո՛վ յոն
ցառագ իմոյ թանձրագալ անձն ինձ գոլեմ
ողորմեա ըզմանաքսաւորն. ալըծ քաւեաց զնս
ըզ մեզաւորս:

տ Պր ընկեր ըդ ես քան զնմ ընդ միաս և զնր
հաւրդս. փառաց թանգաւորը խընայեա
ի մեզ: Պր միայն անմահ զանմահութիւն և
զանեղծութիւն. փա: Պր ընդ սաին իւրոյ եր
բորդութիւնն անբաժանելի. փառաց:
Պր երկրպագեալ դու ի հրեշտակաց և
ի մարդկանէ. փառաց:

ե Պր ապրեցուցեր զերկիր մանկունսն ի
հնոյին և ի զնս զինս ապրեցոյ յահապիկն հո
րեայն ալր աղբ մի
գոյ օրհնութիւն ըզ հնչեալն ի յօղ փախէ
գին և ի ծոյ զթագաւորըն յամենի ատա
րելն. ընդ նոսին օրհնեմք ըզքեզ ալր
ալրծ հա: Ե՛ն հարցըն մերոյ գովեմք ըզ
քեզ և առաւել ի բարբարոսականէ. որ
զվիաճինդաւանեցեր փրկիչ ըզմեզ ալր
ալրծ

դ

ար՛ծ։ Ես՛ զ ար օրհնեցիկը։ Ա՛ի համանմա
թիւ տուք փառս ի՛ բարձր արարչիկ
ըզնա յաւիտեան։ Ա՛ր ի բարձունըս բնա
կեալ ըզխոնարհըս տեսանես։ Ա՛ի
Ա՛ահաւոյք և պաշտօնեայք ի՛րիւ տա
ճարդք ի՛ կոչանք. անդադար զնաստու
ած՛ծոյ գովեցիկք ի՛ բարձր։

ե

Ա՛նդրէասեցիս քընարող գանգռեալ բո՛լ
ժըշկեա զհոգւոյ խոյլ գրեւանդութի՛ւն։
և կեցո մեայն մարդասէր։ Ա՛ր ե՛րկայնա
միտ ես առ աննենսեան ոչն ըմբռնեալ ան
էին խոյլ բանալոյ մեզ կե՛ցո։ Ա՛մենա
բառական ողորմութեան շնորհըդ պար
գեւեա ինձ յահագին աւուրն ըզթո՛ղու
թի՛ւն։ և կեցո։

տ

Օ՛րհնեմք զքեզ անբիկ զբըն հայր.
յաւիտեանից ժամ օրհնութի՛ւն ի բարձունս
վա՛ւելիմք ըզքեզ միածին որդի. յաւիտ
հաւր ժամ գո՛հանալի՛ք ի քա։ Լա՛րեքա
նեմք ըզքեզ սուրբ հոգի. յաւիտեան
ժամ փառ՛ք քեզ՝ աւրհ՛ծ.

ղ

Ա՛ր ահաւոր գոյնիլ զծնո՛ղիքն յո՛ղջոս գո
ղանա՛ւորս փախեցեր ըզքոց հնոյին. ըզ
քեզ օրհնե՛մք անդադար աւ՛ծ հարցին
մերոյ։ Ա՛ր ըզ ծառայս քո զվնտան
զեան լոյս

գեաղան ի հնոյն պահեցեր անասնական.
ընդ քեզ ծանուցեր արարիչ նոր գոլով.
ընդ քեզ օրհնեմք։ Ո՛նդ երանելի մանն
կաթսն ի ըղեացուք ի նեղչայն մերոյ փրկ
կեա ըղմեզ. ևմի լնասցաւ մատներ զի
գիներ արեան քո ես։ ընդ քեզ օրհ։
Ընդ նոր օրհնեցեալ ևառաքեցեալ քան զեր
ամարեր ըղնոա յաւետեան։ Օ՛ն քան
ժանեալ սուրբ զերըսդուքին արժա
նաւոր ձայնիւ. գոլովըմ օրհնեցեալ ևա
առաւ։ Օ՛երկրորդաձեալըն յիսմ արա
ծածոց համբնակաւն ձայնիւ. բանե
բանելով օրհ։
Ա՛ձգումն քո գրթնեքեղդ բազմանեղ
անձին խմոյ. ոգի՛ բուեաւոյծ քաւիչ երկ
ի՛ քեզ ան յիշեալ ևս. մեղայ չարին
խաբմամբ. ոգի՛ ևմ միւսանգամ գալըն
աեանըն յորժամ գան դատել զերկիր ու։
Օ՛րհնեացուք և գոլեացուք առաւել
քարգր արարացուք ևքարեբանեացուք զա
նուն քո. փրկիչ քեզ վայելէ փառք։
Ընդ շահեալ ևմարդկիկ ևայմարտըմծոց
լեզուք. ընդ քեզ միայն օրհնեն փրկիչ
քեզ։ Ա՛րկայնոյն զծըրթիքինքն անդադար
օրհնուեցիան մանուցանեն քեզ. փրկ

Ա

Ա ՚ուղիղն ձանապարհը քո յամենայն
ժ ժամ. ա՚ր ա՚լծ հարցընն մեզ։
Ի՚չ ըանաւոր պատասխանդ յանձանց խո՚
նարհայ ընկալ. ա՚ր։ Ի՚ տաձարի սէր
բ՚ըեզ՝ փոռատրութեի՚ մատուցանելիք
ք՚եզ. ա՚ր ասաս Ի՚չ ա՚ր օրհնեցիք ե՚ս
բաղձալ պատրիկք ըզնան յա՚խտեան։
Տ՚ուք և գիշերը ըղտաւ օրհնեցի՚ք. ո՚ր
ատ՚ա՚ւ՚ը ա՚ր բաղձալ պատրիկք ըզնան
յա՚խտեան։ Ի՚ տալոյն ըզ ա՚ր օրհ
նեցի՚ք ա՚ր։ Վա՚ հանատա՚յք ան
դադա՚ր բառ բանեցի՚ք զանբ՚ընեալի և՚
զյայտնի ա՚ծուածին. և ատաւ՚ը ա՚ր։

Ա՚եղաք մինչ՚ և՚ երկինս և զերդար ընդ
ցաւատումն քո չա՚րչա՚ցաք ի մեզ. ա՚ր ըզնտ
ա՚ծ քո՚ւմ ոգի բանեցի՚ք ոգի բանա մեզ։
Ի՚ջաք մինչ ի դըժոխս ընկալ՚ղա՚ծ ը՚ք յա
նօրէնութեան մերում. ա՚ր յիշեա՚ ընդ
դինս արեան ո՚րդւոյ քո և ոգի բանա։
Ա՚լա՚ծ ա՚ ի՚նձ ա՚ր ընդ չանաւ խաչի քո
ընդ դիմա՚ն ա՚տ և զանբ՚ընեալ գա
զանն. և՚ մի տար յա՚սպնա՚կանութե՚ի զքո

ժա՚ռանգութե՚ի՚ն։

Ընդ՚մանք փո՚ղոց սա՚ղմոսարանաւ և՚
քնարիւ. օրհնեցի՚ք ըզ՚ա՚ր ի յերկինս։

Ալդիւք սիմանի ցընծալեք և ուրախու-
թեամբ. դովեցէք զնդրկին միածին։
Նա ելոյց զմդին ամենայն շունչ քան-
քանեցէք. երգով լուձայնիւ ցընծալ։
Ա ակնկալեալ եկեղեցւոյ փառաբանիչք
նոր երկրորդութեանն. օրհնեցէք ընդ
հայրն երկնաւոր անդադար երգով։
Պ աշտօնեայք քան լուսաւորեալը զոր
ասացհանեն. դովեցէք զնդրկին միա
ծին անդադ։ Վ ահանայք հոգևոր եր
գով ընդ սերովբէին և ընդ քերովբէին.
բարեբանեցէք զհոգին ճշմարիտ ան։
Ա ամբառնալով զաչս մեր կարդամբանո
քեզ մարդասէր որ յահեղ պակերոյ ո
Թոռնդ նըստաւ։ Լ ինդ հովանաւորչի
քո պահեա զղմեզ բազմադութ. որ յան
մահ բնութեան զօրացըդ դողմ։
փառք քեզ աստ փառաւորեալ յաւե
տեան. փա՛ռք առաքելոյ աւրհնեալ
նըզդ քո։

Ա. որբեր առասպել զանուն քո սուրբ
Թագաւոր հրեշտակ և աքանչելագործ։
Զ Ո՛չիք՝ Գործք քո օրհնեն՝ ըզքեզ. և
առաւել՝ բարեբանութեանն։
Որ ընդհուպ շնչուցեր և զմանկունսն
պատերազմողս. գործք։ Օրհուրեալ
որբքայիկ ընդ տեսիլ հրեշտակին ձայ
նէ՞ր եկայք արտաքս ծառայքդ իմ։
Գան զի և ես ընդ ձեզ օրհնեմ զթագաւորն
3·93 անմահ։
Յ Յաճախեալ ժամ աղաչանք իմ առ քո՞ հա
ր մերոց իմոց սուրբ աթոռ զնա տէր։
Յանապատս իմոց զարհուրելս սերտե՞ս
անգիտեմ ըզքեզ Թագո՛ր ինձ տէր։
Ո՛ր տանուտեաց իմոց մի լքեր տե՞ր ու զի
պանդուխտեմ ես յանապատ երկրի։
Ա Ո՛չ հաբանեալքեզ տուր փառս ի բար
ձունս Թագաւորին յաւիտենից։
Օ՛ր նա փառօքն փառաւորեալ. ի յեր
կինս և ի յերկրի։ Աւետարերեա՛ր զան
ձինըս մեր. լուսատու տիեզերաց։
Հ Որ համբոյրըն մերոց ունքն փառաւո
րեա՛ յաւիտեան։ Ընդրչակից հօր որ
դիդ միածին. կենդանարար ոգո և յոյս
աշխարհի։ Ընա ողորմութեան քոյ
կեցո

կեցո զմեզ փրկիչ։ Եւ տուրբ զանուն
ո՛ր փառաւորեսցուք։ Ի զո՛ր օրհնեցից զ
Եւ քա՛ղցր բարբառիք ըզկնա յաւիտեան։
Պիւշերք ըզո՛ր օրհնեցից եւ առաւե՛ւ
քա՛ղցր։ Խորհել ըզո՛ր օրհնեցից
Ո Թագաւորն ամենեցունն ամենայն ժո
ղովրդք։ օրհնեցից եւ առաւեցն։
Ի՛նչ ինձ իմ Աղամեա՛ կինդ աստուա՛ծ
իմ ո՛ղորմեա՛ կինդ։ զի անպատասխանի
եմ յամենայնի Թո՛ղ կինդ տէր։
Տառապեա՛լք Ա՛նանպարտքդ քո մե
ղիդ են ես միայն մոլորեցայ դարձո՛ զիս։
եւ ողորմեա՛ կինդ աստուա՛ծ։
Ի՛նչ քո Աստուածութիւնդ քո ա՛ղաղա
կեա ես միայն եմ մեղուցեա՛լ քա՛ւեա
զիս։ եւ ողորմեա՛ կինդ աս։
Յարժա՛մ գայցես բանգո՛ւմ հրեշտա՛կօք
Աստ
ո՛ւ տէր ի դատե՛լ զերկիր։
Յայն ժա՛մ շարժին զօրութիւնք երկ
նից տէր ի յա՛յտ քո։ Ա՛յն յա՛յտ
առաւ լեր իմ օգնակա՛ն տէր իմ եւ ա՛
ոչ։
Ա՛նակնկա՛նքեցն զերեսա՛ք իմ՝ ի հնոցին
ըզքե՛զ զօրհնեին ա՛յրք համա՛ր ըզնա մեր
Ի ոսոխ՛ն աթ՛ոռ հանմի՛ւ զոր խոստացար
ա՛ւ

անտրտունջ. առաքեա՛ եւ ինքն ընկեա՛ զապատուի
նահա՛ջդ ի քեզ ա՛ըծ հանդերձեալն մերոց։
Ուղիղն ձանապարհը՛դ քո՛ ա՛ըծ. մի՛
դնեւեա՛ յանցաւորացս ողորմութի՛ն ջոր
հեա առ։ Լո՛ւր ա՛ո՛ր օրհնեա՛կ՝ աք եւ քարձր
արարի՛ք ընձա յա՛ւիտեան։ Վասն ըզ ըս
տե՛ր օրհնեցա՛ծ ես՝ ուր քարձր։
Լո՛սաւորեա՛ ըզտե՛ր օրհնե՛ա՛ցդ. եւ
՛ո՛ր քարձր արարի՛ք։

Ե՛ն ինձ իմ ես դու՝ ա՛ռ քա՛ւիչ յանցանաց
իմոց. մի՛ անհամե առնե՛ր ղբաղխումն
արտաքուստ իմոց. ողորմա՛ծ լինձ առ
տուած։ Լո՛ւ քեզ անպա՛կասեցայ ո՛րպէս
զանառա՛կ ոդիւն. հա՛ռ մե՛ զայ յեր
կինս եւ առաքի՛չ քո՛ ո։ Վերակեա՛ դիս ա՛ըծ
ի բազում մե՛ղաց իմոց՝ ա՛րա ար՛ժա՛նիկ
քա՛յին ա՛ըծ ա՛ղբայրս թեառնդ։ ա՛ղօթ։

Լո՛ւսդ առաւօտու կա՛նխեցի յա՛նդիման
լի՛նիլ քեզ. Թագաւո՛ր իմ՝ եւ աղ
աւե՛ր իմ։ Լո՛ւսդ առաւօտու լսե՛ցիս ձայնի իմում
ա՛ռ Թագաւո՛ր։ Լո՛ւսդ ըզքեզ աղաչեմ
ա՛ռ նոյեանց յաղօթս իմ. Թագ։

Ա՛լ՝ ա՛ըծ հատցէն մե՛ռոյ. յաստեղնիկ
աղբատութե՛ան ա՛ռ ա՛ռաքե՛ա զքո՛ ա՛ռատութի՛ն։

ի՛ն ձայնըն ըզ քեզ փառաւ՛ռըկէն։ Այ՛ւ
Երգելո՛վ զայս ասէ՝ ինո՛ր հնաւանդ քո՛ւ ըլլա
Թէպէ՝ ո՛րհնեմք և փառաւո՛ւրեմք։

Ա՛զ ար ո՛րհնեցի՛ք և բարձրա՛ցուցի՛ք ըզ
նա յա՛ւիտեան։ Ո՛ր զայրեցո՛ւ զնո՛ւթիւն
բոցոյն ի՛նոր փո՛խարկելով։ ի առջո՛ւմանէ
հրո՛ւյն զերիս մանկտնո՛ւն անկէզ պահեալ
և բա՛րձրացուցի՛ք։ Երանելո՛ւք աճապա՛նդն
աւետեա՛ծքըն չորրորդին։ բընտանա՛ւրըն
պահապետ՝ զո՛րհնաբանո՛ւն զուարճա
ցո՛ւցո՛ւ։ և բարձրա՛ցուցի՛ք։

Ա՛ղեք ի՛մ բազո՛ւմն յայժ ծա՛նր էն
քան զա՛ւազ ծո՛ւոյ։ քանզի քե՛զ ա՛ւրհնո՛ւ
մեղայ ա՛ղօրմեա՛ ինձ աո՛ր ծ։ Լա՛ւ ար ըզ
գա՛ւն ողո՛րմութի՛ւնդ ա՛ր ողբալո՛վ կա՛րգամ
առ քե՛զ։ քան զի՛ քե՛զ ։ Ե՛րգ յա՛ւ ըզ
գո՛ւթութի՛ւնդ։ քո բազո՛ւմողո՛ւմ և՛ մաղ
դասէ՛ր։ քան։

Ա՛մենայն երկիր տա՛ւք փառա ա՛ստ
ո՛ր երկին և փո՛ւշկեա՛ց ըզ մե՛զ։ Ա՛մենայն
հո՛գիք ձայնե՛ւ ըզնծո՛ւթեա՛ստ մի՛ւ բա՛ն
րե՛բանեցի՛ք ըզ ա՛ր։ Օ՛ւ երգո՛ւյ մե՛զ ար
զփո՛ւշկութիւն և գկեա՛ստ հա՛ւզկ

ատան՝ խո՛տայիւղ։

Ա՛ն ի՛նձ ըզ ձայնն քեզ վե՛րա գո՛ւշեմք
մի

ա՛րգա՛ր եւս յամենայնի տէր զմեր ածել
ի վերայ մեր աջոյ հա՛յրական մերոյ։
Վասնզի ոչ պահեցաք զպատուիրանսն
քո. նըւաղեցաք մեք յամենայնի. արդ
թո՛ղ մեզ տէր ընդ յանցանսըն մեր աջոյ հա՛յ։
Օ՛րհնեա՛լ տէր եւ փառաւորեա՛լ անո
քեզ պաղատիմք. այլմի՛ խոպան մնա
ներ ըզմեզ եւ մի՛ դարձր զնախատ քո աջոյ։

Ղ Ա՛զատ օրհնեցեա՛ք զա՛ռ ըզր անարիւք յա
ւիտեան։ Օ՛անըսկիզբըն զանըն հօր զմ
անէն էիդ. ըզր ի զաթբիլօն ի հնոցեայն ըզ
հնուրն ի յօդ փոխարկեաց. սպառազրելով
զերիս մանկունսըն. զա՛ռ ըզր անարա։
Ա՛ր ընդ լոյս փառաց ծագեա՛լ ի մէջ հնո
ցին օրհնաբանեցին. ընդ նոսին համա
ձայնեա՛ք երգեցողա՛ք խոնարհ սըրտիւք.
զի ընդ ամենայն զանազանեալն հրոյն զա՛ռ ըզր
քո՛ւմըն. զա՛ռ ըզր անարա։

Ի Ա՛ստուած իմ Ա՛ստուա՛ծ քո՛ւ տէր. մե՛ղայ
մղծուեա՛ւ Ա՛ստուա՛ծ անօ՛րինեցայ. եւ մատ
նեցայ ի ձեռս անօ՛րէն թագաւորին. արդ
անկեա՛ր ազատեա՛ զմեզ ի նմա տէր։
Վասն զամենեսեան առաւե՛լ մեղայ տէր
քեզ զրեթէ. քան զամենեսեան անօրի
նեցայ եւ մատնեցայ ի ձեռս անօ՛րէն թագ
նամոյն. արդ։ Ա՛մե

ա Ամենայն արարած համբառնայրի ըզ
ձեռնըն, ձեռնըս. օրհնեցից ըզ տէր
յորժամ զբնակեալն ի մեզ երկիւղս: Ամենայն
ժողովեսցուք յօրհնութեան ի նոյնմ խորհրդի.
գոհեցեալ ըզտէր յորժամ զբնակեալն
Զայնխուռեցուսցէ ցընծութեամբ. բարեբանեալ
ընդ առաջս եկեալ ի տէր ամենայն հո
րոմ. զբնակեալն ի մեզ:

մկ Ընթերցանք ի պատարագսդ եղերգիւք տէր
ասաւծոյ մերոյ: Արդեւ ի սահմանս
անուն տէր այլ մերոյ: Ո՛ի նանիւր ազգ
ասաւծոյ մեր. փոխարէն ընդունել ի կենցաղոյսմանէ:

հբ Յօդնութենէն մեզ ժամանեալ կարօղ եր
աստուածի ի բարձանց զի զխաղաղութեն զ
Ա՛պահեա զքո յաւետարանին ալէլուիա:
Ա՛պաւէնս մեր ի փրկիչ հզօր թագաւո
ծէր. ընդընշան յանդիմանէ խաչի զոյառա
քեալսմեզ. ու՛: Ա՛ր ի գիւղեմք քեզ ի բեր
ձունս եւ անմարմնոց բառաչեսցուք. զնոյն
չանդրս մեր զերկիւղիս ընկալ զի բարե

ա Ա՛ստուածդ. ու՛ պատ:
Ա՛ղաչեմ զքեզ տէր ամենակալ ա
ռաքինիչ յաւետեանց ալէլուիա
Հզօրդ թագաւորդ այնմանկ.
Ա՛ղաչեմ զքեզ տէր ամենակալ
փրկիչ

փրկեցեր ի հնոցին. փրկեա՛ զմեզ ի
հրոյն յաւիտենից. ա՛ստ ։ Աստուածե
ցաց ի քէզ ծգնականն Լեր՝ որ զի դու
միայն ես մարդասէր. ա՛ստ հարց։

դ Պօրծեալ տո՛ն ընծաէր օրհնեցէք և
բարձրացարարէք զնա յաւիտեան։
Պ՝ի՛շեալ եղեալ՝ տ՛ր օրհնե՛ա՛ծ
ցէք և բարձր։ Պ՝օրհնեցէք զնա
ցէք և բարձր ացարէք զնա յաւիտեան

աղերսիւս աղեկ՛ ի՛ւս։

ա Աղաչեցէք՝ որ ի՛ւերայ մեր ժողովրդեան
քոյ և բան՝ փրկութեա՛ն քո. պահ՛պանեցէ՛
զանձինսս մեր ի մեղաց։ Պ՝ողովրդեան
քո՝ և ձեռնտուութի՛ւն քո՝ և լոյս երե՛ւ
սաց քոց. առաքինորդեսցէ մեզ ի յաջո՛ղ
ղութի՛ւն։ Պ՝ր ողովմածդ ես զքեզ և
երկայնամիտ՝ որ չնկալ զանզգեստս մեր.
քանզի խոստացեա՛ր սո՛ւրբ աստուածա՛ծ
նէն։

ա Ջ՝ ընդունո՛ւր միւռանգամ՝ քո՛ գալուս
տեառնդ լուսոյ և երկեայ. զի ուսոյ իսրա
քոյ պատուիրանացն եթէ գա՛ս դու ի
գա՛տէ զերկիր։ Ջ՝ ի՛շեցի՛ զնա՛ր զոր
դարձս լոյս և զարհուրեցայ. զի ծանեայ
ձեռնտո՛ւութեամբ զա՛հաւոր և զանա՛ւուր
ընդ

ալէլուիա։

Այլ՝ սրբոյ հոգւոյն ալէլուիա ալէլուիա։ ՄԿ
Ո՜ անուն սեաւն այլ՝ ալէլուիա ալէլուիա։ ԶՄ

ողիդ մեզ ըզ կեանսըս փառք։

Թեաւմբ սասելով. քեզ հոգւոյդ սպրդեա
չելիս սրբասնեցեր նոսա ձայնիւ ցընծու-
փառք։ Նարեքամեցեր զաչս ի սքան
փառք։ Ո՜րգեցեր տուր ևրկեղ
ցեք ընտրեալց սրդիք սիոնի սասելով.
քեզ սրդոյդ շնորհողի դ մեզ ըզ կեանսըս
փառք։ Ո՜րգեցեր տուր ևրկեղ
նըմանեալ դասուցանող ժողովուրդք սաս
լով. քեզ հօր սըւողիդ մեզ ըզ կեանսըս
փառք։ Ո՜րգեցեր տուր ևրկնայինսըն
կան հոգիդ սբ. տր՝ և կենդանարար ըն
մեր։ Ո՜ր գիտակդ ես գաղտնեաց մարդ
րեմք զթողութիւն բանդ յանցանաց
Առաջի քոյ անկանիմք զ փրկիչ. խընդ
հայր երկնաւոր ընկալ զաղաչանս մեր
Ո՜ր օրհնին ի հրեշտակսն անդադար.
յայնմիկ ըզ սրդսըդ դասաւոր։

գիւթ արարչական սիրոյ քոյ առ քո արար
րածս. Ո՜վ ի քո գըթութիւնդ ապաւէն
նեաւ ապաչեմ. ողորմեայ ինձ յաւուր
ըզքո դատաստանին։ ՏՐ՝ լուսեղէն և ըզ

Տէրտեսքն մեծ ատենս յորմէ եղև հինչ ամ
բաստանն։

Կանոն Յոթերորդ Աղերսելի տաւնական պատ
հոյն ։

Ա՛ր ամբարիշտը զծրումեամբ զիմանալ
լեացն այնմարմ վերինն. և ի նմանէ
հաստատեալքն ոչ ընտրեն զպատրա
հրեշտականացն. ծրկնեալ մեք զանհաստատելի
զծրումեէն ։ Ա՛ր ոչ ամբարիշտ մեծատուն
տեղծէր երկրն ըստ աշխարհ զգալի. և ի
դրախտ հոր յարեանն ոչընտրես եղեալ
գանձրդն առաջինն. ծր Ա՛ր չինեցեր բարձ
րատոհմ զերկնիցի քո խորհրդեամբ. և
ի սմանկանգրգեալ ոչընտրես զքանծղս քո
նին ձը շամրատութե. ծրկնեալ մեք ։

Ա՛նատանէլսցին սաղատար բանբծղ հնոցս
բարձողին. որ ծրնան զնծ մարմնով զան
մարմնաբար ծրնուղէն հնր. բարեխո
սեա վասն մեր ընծաձիւն մարիամ։

Ա՛ր զանբարկանս սուտ քինն կանգեալ տըն
տես քնութե մերոյ. ի մանաւանդեամբ
ընդպատրոյս ելեալ քոյոյ պատանապա
նայ. թուղ և զմեր ընդյանցանս ո
գնմանեամբդ. քո քրիստոս։

Ա՛ր զպատմականն առաջինն զնբ զգե
ցուցեր ծծմամբ հոգւոյն. մերկացաք
մերնբ

Ա՛ր ամբարիշտը զծրումեամբ զիմանալ
լեացն այնմարմ վերինն. և ի նմանէ
հաստատեալքն ոչ ընտրեն զպատրա
հրեշտականացն. ծրկնեալ մեք զանհաստատելի
զծրումեէն ։ Ա՛ր ոչ ամբարիշտ մեծատուն
տեղծէր երկրն ըստ աշխարհ զգալի. և ի
դրախտ հոր յարեանն ոչընտրես եղեալ
գանձրդն առաջինն. ծր Ա՛ր չինեցեր բարձ
րատոհմ զերկնիցի քո խորհրդեամբ. և
ի սմանկանգրգեալ ոչընտրես զքանծղս քո
նին ձը շամրատութե. ծրկնեալ մեք ։

Ա՛նատանէլսցին սաղատար բանբծղ հնոցս
բարձողին. որ ծրնան զնծ մարմնով զան
մարմնաբար ծրնուղէն հնր. բարեխո
սեա վասն մեր ընծաձիւն մարիամ։

Ա՛ր զանբարկանս սուտ քինն կանգեալ տըն
տես քնութե մերոյ. ի մանաւանդեամբ
ընդպատրոյս ելեալ քոյոյ պատանապա
նայ. թուղ և զմեր ընդյանցանս ո
գնմանեամբդ. քո քրիստոս։

Ա՛ր զպատմականն առաջինն զնբ զգե
ցուցեր ծծմամբ հոգւոյն. մերկացաք
մերնբ

մեղքը ընտ նախահօր ըն պատրանաց.
ղեցո ըզնոյն վէրըստին. ո՛ղջմնու-
Յիծծոյն կայծակուանն ի սրբ՛ըեկեցո՛ն
հրպտլին՝ ամմաք բառիս մէ ըձեցաք գո՛լ
պարտասան քուռմ խորհրդոյ. շնո՛րհեա
ըզնոյն մաքրութիւն ի թո՛ղութիւն մեղաց մե
րոց։ ՚Ի՚ր վաւերար ի յարփւոյն ևս ո՛չ
կիզար ըստ մո՛րենոյն. այլ ետո՛ւր գնաց
ըն կենաց կերակուր բանաւորաց. բարե
խոսեա՛ սո՛ւ ՚քս ջընջել ըզդիւր մեղաց մե
՚Ո՛րարշակիչ ըզդ հո՛ր համագո՛յ հոգւոյդ
որդի՛ ևս բան. ո՛ր ըզդ խորհո՛ւրդ անո՛րէն
նո՛ւիրեր ըզդ քո՛ ծա՛նուցեր առեա՛նողանցն.
ընդքե՛զ օ՛րհնեա՛լ ես ՚ք՚ս ՚ամ՚ ՚ա՛ըտած հա՛յրըն մե
րոց։ ՚Ի՚ր գիւրակա՛ն քո օ՛ր զա՛նարգա՛ծ
պատարագիդ գենո՛ւմն. զանկա՛տար տե՛
սանել ա՛ըթահամ։ Ետե՛ս սա՛հակա՛ւ ևս ըզնո
ծացա՛ւ. ըզ։ ՚Ի՚ր գկե՛նարար խաչ քո գո՛ւ
շակի՛ր սանդո՛ւխըըն յա՛կո՛բայ. ո՛րով
հրեշտակք ի յե՛րկիր իջեա՛լ ու՛ մարդիկք
յե՛րկինս ելին՝. ըզդքե՛զ։ ՚Ի՚ գ ՚ա՛ր օ՛րհ
նեցիք քա՛ըզ ա՛րա՛րչ ՚ա՛ռա՛ք գնա՛ յա՛ւի
տեա՛նս։ ՚Ա՛խա՛ճա՛ւա՛յ ըզդնո՛ւթե՛ն մե՛ծ
նահա՛տակին յո՛բայ ա՛ըդա՛ւարչ հո՛ղիք ՚ըզ
դնա՛ւորայ քա՛ըզ ա՛րա՛րչ՚ա՛ռա՛ք ըզդ
հո՛ղիք

հայրն Երկրաւոր։ Ա՛նդ ոմանք ի նոցանէ յո-
սեփայ. ոմն յաղթեաց մեղաց ցանկութեանց Ովան
մանկունք սիրոյն քաջքն արարչագործք 39 12
զքոյ թագաւորն։ Ա՛նդ օրինակին ցքն. Ովան
մեղքիսեդեկի քահանայապետէն. դանք 14 20
քահանայից քաջքն արարչագործք զհոն
դինն Ձիւշմարիտ։

Ա՛ստուածատունկ խրնկածքեր ծառայ մ
նու շահիա քուրանատանէն. ոմն իգնա՛ցյո
հոգւոյն վերատակաց ընծայեցաք. Եւ զանազա
հուրքե պատուոյն ի ժամու Եատուր մեզ.
վանն որոյ անհնեքեան՝ ըզքեզ միշտ մեծա
յոյսյանեալք։ Օ՛ծանապատական քաղքոջն յոյծ
այնէն գրախտին յորովայն քո տընկեալ
քրիստոսե՛ր յարմատոյն յեսսեայ ծա
ղիկ. վայելուչ կուսական՝ ծընընդեանդ.
վանն։ Յարփոյն լուսոյ ծագումն ի քեզ ո՛ր
վանեաց ըզձրագ մարմնոյն ընչս աչխար 8 15
հիւ. ո՛րով գաւեա՛ւ զպատկերն ի նրա
կան. զոր վիշ ըրատնէն նոր ոգեաց յոմա
զին կերպարանն. վանն որոյ քարեխո
սեա՝ նորոգել զմեզ ի հնութենէ մեղաց։ —
Շ՛նորհեա մեզ ընդ աղքատաց օրի ”
հակին՝ զպարծել ժուժկալութիւն. ո ո
ղի կամաւոր աղքատութեանդ արքայու 16 20

երկնից ընդ նըմին ի լեցուսք արժանի. ըստ
մեզ և աղաւթից քոյ աստ։ Այր փոխան
նոյն հայցին կարծուեցեք գնացն անանձինս
թե նըման ինորհեցին. և ընդ մեծատանն
անգթութեանն ի գործն աբրահամեան ըղծա
ղ — ընկալաւ. ըստր. Այնուհետեւ զայդ
1622 սըրտից ստանալ մեզ աղաւթութեամբ ի
քէն որ գաղթութեն. զի մի ընդ մեծա
ղ — տանըն հայցեսցուք ի բաց հնանցնել ծագին
1624 մանէն ջուր ի զովացումն. ըստր մեզ
և աղաւթ։

Այր ընդ լոյս աստղոյն քո բանի. ծագե
ցեր յաշխարհս մեր խաւարն անգիտու
թեան. ըստաւորութեամբ և զմեզ հօր իմաստու
թեան։ Այր գնացն գնդին դատաստանին
ղ — օրինակ. նոյ շանակեցեր առ մեծատանն
1625 և զղջացարա՛ս. ներ հայաբանք տալով
զոր պատ ընկալան։ Այ անդ որոյ անդէն
գնեաք ըզգերեզ որ. փըրկել ընդմեզ ի հրոյ
մեղայ և տանջանա՛ց հանգչիլ ի գոգ
նահապետին արդարոյ։ Այրուվ ևմեք
ընդ հրեշտակացըն գասուց. անբաժանե
լի որ երբն բնութեամբ։ Համայնից
նեաք ի գերեզմանք ընդ փառս ի յարքնեան։

ամաչեր թեամբ անձն քո յառնեսցես
զձ
ակ. իմոյ ի մեջ հայրցն մերոց։
Ա
Ա ման ասուսան քո մեծի. մի մնաս
հ
նեղ ըզմեզ խաղաղ. ակ. իմոյ։
Ի արձակ յուսայնեցիմք գուլելով զանուն
քո սուրբ. ակ. իմոյ։ Ի զեր օրհնեա
ցեկք եւ բարձր արարեկը ընկնա յաւիտ։
Որ ի կենդանեաց ես կենդանեալ
ի վերայ թևանց հողմոյն. ժողովեսցուք օր։
Որ նընաւ ի բարձունսըն յաթոռ ընդ աջ
մեզ բարեխոսեսցին. քահանայք օրհ։
Օ երջան գիս յերկոգայեք ոսոխացն. ա
յտնեսցին վերստանգիր ապրեսցուք. ա
ռ
տ՛ր բաներ։ Յանեբևայ թշնամեացն
ա
ի գայլոնի նեռից բռնաւորեսին պատ
հեա ի ոդի։ Փրկեսցես գիս ի յանցանաց
մերոց ի մէնջ. ա նուրնգեա գիս հոգով
գիտո՛ թեան ա ոդ՛ ր։
Ի զհայրն ի երկնաւոր օրհնեցիք եւ հղ
ըեշտա՛ կա ո՛ր միայն ի թագաւոր փա
ռաց։ Օ՛ոդին՝ սիածին գոհութե՛ բա
նեցիք զ ո՛ր ե՛կն եւ փրկեաց ըզ
մեզ։ Օ մելխիթա՛ի՛ սուրբ գհոգի՛ն
ամենայն շունչք բարեբանեցէ՛ք զ ո՛ր ե՛ս
մեզ։

վայրկ
որ բերեալ քո՛ւմ հանդատիդ քեզ
ա՛ր յարդարածոյդ քոյ։ Ա՛սա ա՛րժանի
դատաղդ. զի դու միայն ես փառաւորեալ
ա՛ր Հայրդ։ Օ՛ր հանապ
ատիդ օրհնեսցուք զմիայն օրհնեա՛ծ Քա
րիշտոսիկըս քո ի յերկին ես։ Օ՛ր
օրհնե՛մք զքեզ ա՛ղբիւրդ անդադար ա՛ղբ ե
ա՛ր Թագաւոր երկնից։ Ես ա՛ղաչեմ զքեզ
Թագաւոր երկնից զի մեզ ես հայր։
Ո՛րդի միայնոյ ես ա՛ստուածոյ ոչ ե
նա՛ւանեալ բարի. հնո՛ւրհեա հնձնաւա՛ճան
գիտա հայր ամենակալ։ Ա՛ստ զքեզ պատրա
նա՛ղ զիս կորուսանեն. այլ դո՛ւ նա՛ւանեալ ե
բարի. հնո՛ւրհեա։ Ա՛ր միայն իշխանդ ես

վայելել օրհնութեան. զի դու միայն ես փա
ռաւորեալ փրկչաբար քրիստոս աստուած։

Հ Օրհնեալ ես տէր և փառաւորեալ ա
նուն քո յաւիտեան. ամէն։ աղօ
մէ հանգչեմք մերոյ։ Օ օրհնեցուսցէ երկիր
մանկանցն ընդ սերովբէս ըն քառեբա
նեմք. օրհնեալ ես տէր և փառաւորեա՛
Օ անյանգիելի հրեշտ թագաւորդ. ընդ
քերովբէսըն բառեբանեմք. օրհնեալ։

Ի ձ՚ի օրհնեցէք և առաւել բարձր ա
րարիչք ըզնա յաւիտեան։ Լուցէք Օ երկ
կրօպագեանըն ի հրէշտակաց զփառաւո
րեանն անդադար. բառեցարուցուք օրհ
նեցէք։ Լուսկ Օ ահաւոր զփառաւո
րեալ զամենասուրբ վերին ուժդ ի ձեռ
զանգաւթելի զքրիստոսէն՝ քահանայ օրհ
նեցէք և առաւել։

Պ երգեսցէ օր գալոց քո տէր. լուր ձայ
նի հրեշտակի իմոյ որ կարգամէ առ քեզ.
և ողջ լիցեմ։ Լանկիր իմոյ ունկընդիր
տէր և ի միտ առ զաղաչանս իմ. զառաւօ
տուն որ կարգամն առ քեզ. և ողջ լ։

Ա՚ր ընկալցեալեսմ ի խորհրդս չարեաց.
աւուրք զննդեան քո առաքեա՛ առ հա որ
կարգաւ։

Օ՚րհ

ՂՁ

Ո՛րհնեմք զՔեզ ամէն ըստ ամենայն
քում ի յերկիրս: Ցո՛ւր մեզ ի մաստուածել
փառաւորել զՔեզ ի տուչ և ի գիւղ
րին. ընդ հրեշտակըս քո ի յերկիրս:
Լո՛ւր ձայնի աղաղակ ժողովրդեան քո.
Ո՛վ լեր մեր ապաւէն պահելով ի խաղա
ղութեան:

Հ

Պարգեւն մերոյ ամէն զՔեզ բարեբա
նեմք ոչ օրհնաբեր ի յաւիտեան:
Ա՛ման ունկամի հարցըն մերոյ. մի մերժե՛ր
զՔեզ մեզ ի քո բազում գթութենդ. ոչ
Յհայտո՛ր առեներն յահեղ յայնըմ ար
ուր մղձրմեայ անձամբ մերոյ. ոչ օրհ
Լզաւր օրհնեցի՛ք եւ եւ բարձր պարարիք
զՔեզ նա յաւիտեան: Աղաչեք Աբրա
կունքն ի հնոցին միաբանութեամբ
երգէին ասելով. ամենայն գործք
ձեր զՔեզ օրհնեցէ՛ք: Աղաչեք Աբե զայն տե
սեալ անօրէնն պրքայի՛ն զի ոչ այրէին
մանկունքն ի հնոցին. զայրի՛ հարեալ
սելով ևւ եւ բարբառանեմ զանանձ թա
գաւորն:

Ա

Ո՛ղորմեա ինձ ամէն զի՛ քո՛ միայնոյ մե
ղայ: Ա՛ռաւել լըսա զիս ի տընկոյ յան
ցանաց աղերսուր բերժըշկութե՛ն. և ո՛չ

զբաղմունք թեշխամին և կամ խոսուտ զինու
որսալ։
մուխեան քրիստ։ Աւործանեաց զինս տա
ղու ողորմած ինձ ալիք լսատ մեծի ողոր
ի։ քեզ ես հանձարձի զայս բիմ. թե՞ղ
ինձ զի մե՛ղս ես մի մինչեւ բարեգութ
ա Հրաւորեաց յանցանք անձն իմ առ
կան ի յիսուսչէ աննշան նորոգեալ օր։
բարձր։ Այսպէս Աւր զայդպս ուրդուդ մարդ
հայրական ծոյլոյ առաքեալ օրհնեցիք
քեզօքէս։ Այցէք Օ լոյսն անքընկնին ի
նեցիք բարձր աղաղակ զոր նընասեալը ի
գաւոր փառաց. օրհնեալ։ Աւ ես օրհ
Աւզարիանոյ ձայնիս եղբեմըք քեզ թա
մի գանքն զքեզ փառաւորեն. օրհնեալ։
աղ մեռոց։ Աւր հրաշալի ձայնիս վեր ընտրեցն
Օրհնեալես ես ր աղաչ հայրըչն
շեաւ աչքովըդ քո սրբոյն Աւ կեցո։
ի վերանգէ ամրացու զոգեզ ընդ հովա
բեան զոգեր զոգհիս Աւ կեցո։ Աւ յայ
ի մանալի լուսովըդ քո փրկիչ. լուսաւո
մեզ մարդասէր Աւ կեցո։
Աւուսա խաղաղութեան ծաչեաւ ի ա
ողորմեան։
հնազանդ և մարմնոյ անձնիս իշխանութեան. Աւ
զոր ըմեան։ Յարձնե փրկեաւ զինս ու

որսալ. հա՛յր բարեդա՛ւ բնաւ ինձ հեա՛ւ գնալ եւ ողորմեա՛ց ինձ ա՛ռ ընդ՛ունդ ինձ առանց պա՛տճառի զիս քանզի՛ մեղա՛ւ քան զամենայն ա՛ռ՝ պա՛տասխա՛ն։ փրկուեա՛ի ի վըտան

ՃԱ՛՛՛

օրհնեցէք զՏէր ամենայն հոգիք ձեր. եւ զամենայն ներքինս ձեր զանուն սրբութեան նորա.

Օրհնեա՛ հոգի իմ զՏէր, եւ մի՛ մոռանար զամենայն հատուցմունս նորա.

Որ թողու զամենայն անօրէնութիւնս քո, եւ բժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո.

Որ փրկէ ի կորստենէ զկեանս քո, եւ պսակէ զքեզ ողորմութեամբ եւ գթութեամբ.

Որ յագեցուցանէ զբարութեամբ զցանկութիւնս քո, նորոգեսցի իբրեւ զարծուոյ զերիտասարդութիւն քո.

Գործէ ողորմութիւն Տէր, եւ դատաստան ամենայն նեղեալս.

Ծանոյց զճանապարհս իւր Մովսիսի, որդւոց Իսրայէլի զկամս իւր.

Ողորմած եւ ողորմելի է Տէր, երկայնամիտ եւ բազմողորմ.

Ոչ յաւիտեան սրտմտեսցի, եւ ոչ յաւիտեան բարկասցի.

Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ, եւ ոչ ըստ անօրէնութեանց մերոց հատոյց մեզ.

Զի որչափ բարձրանայ երկինք ի վերայ երկրի, զայնչափ զօրացոյց ողորմութիւն նորա ի վերայ երկիւղածացն զնա.

Որչափ հեռի է արեւելք յարեւմտից, զայնչափ հեռացոյց ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր.

Որպէս ողորմի հայր որդւոցն, ողորմեցաւ Տէր երկիւղածացն զնա.

Զի նա գիտէ զկազմուածս մեր, յիշէ զի հող եմք մեք.

Մարդոյ օրք իբրեւ զխոտ, իբրեւ զծաղիկ արտի՝ նոյնպէս ծաղկեսցի.

Զի հոգի անցանիցէ ի նմա, եւ ոչ գոյասցէ, եւ ոչ ծանիցէ զտեղի իւր եւս.

Եւ ողորմութիւն Տեառն յաւիտենից եւ մինչեւ յաւիտեան ի վերայ երկիւղածացն զնա.

Եւ արդարութիւն նորա ի վերայ որդւոց որդւոցն.

Որոց պահեն զուխտ նորա, եւ յիշեն զպատուիրանս նորա առնել զնոսա.

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր, եւ թագաւորութիւն նորա ամենեցուն տիրէ.

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա, զօրք զօրաւորք առնողք զբանի նորա, լսել ձայնի խօսից նորա.

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրք նորա, սպասաւորք նորա առնողք զկամս նորա.

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն գործք նորա, յամենայն տեղիս իշխանութեան նորա.

Օրհնեա՛ հոգի իմ զՏէր.

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հոգիք ձեր. եւ զամենայն ներքինս ձեր զանուն սրբութեան նորա.

Օրհնեա՛ հոգի իմ զՏէր, եւ մի՛ մոռանար զամենայն հատուցմունս նորա.

Որ թողու զամենայն անօրէնութիւնս քո, եւ բժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո.

Որ փրկէ ի կորստենէ զկեանս քո, եւ պսակէ զքեզ ողորմութեամբ եւ գթութեամբ.

Որ յագեցուցանէ զբարութեամբ զցանկութիւնս քո, նորոգեսցի իբրեւ զարծուոյ զերիտասարդութիւն քո.

Գործէ ողորմութիւն Տէր, եւ դատաստան ամենայն նեղեալս.

Ծանոյց զճանապարհս իւր Մովսիսի, որդւոց Իսրայէլի զկամս իւր.

Ողորմած եւ ողորմելի է Տէր, երկայնամիտ եւ բազմողորմ.

Ոչ յաւիտեան սրտմտեսցի, եւ ոչ յաւիտեան բարկասցի.

Ոչ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ, եւ ոչ ըստ անօրէնութեանց մերոց հատոյց մեզ.

Զի որչափ բարձրանայ երկինք ի վերայ երկրի, զայնչափ զօրացոյց ողորմութիւն նորա ի վերայ երկիւղածացն զնա.

Որչափ հեռի է արեւելք յարեւմտից, զայնչափ հեռացոյց ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր.

Որպէս ողորմի հայր որդւոցն, ողորմեցաւ Տէր երկիւղածացն զնա.

Զի նա գիտէ զկազմուածս մեր, յիշէ զի հող եմք մեք.

Մարդոյ օրք իբրեւ զխոտ, իբրեւ զծաղիկ արտի՝ նոյնպէս ծաղկեսցի.

Զի հոգի անցանիցէ ի նմա, եւ ոչ գոյասցէ, եւ ոչ ծանիցէ զտեղի իւր եւս.

Եւ ողորմութիւն Տեառն յաւիտենից եւ մինչեւ յաւիտեան ի վերայ երկիւղածացն զնա.

Եւ արդարութիւն նորա ի վերայ որդւոց որդւոցն.

Որոց պահեն զուխտ նորա, եւ յիշեն զպատուիրանս նորա առնել զնոսա.

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր, եւ թագաւորութիւն նորա ամենեցուն տիրէ.

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա, զօրք զօրաւորք առնողք զբանի նորա, լսել ձայնի խօսից նորա.

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն զօրք նորա, սպասաւորք նորա առնողք զկամս նորա.

Օրհնեցէք զՏէր ամենայն գործք նորա, յամենայն տեղիս իշխանութեան նորա.

Օրհնեա՛ հոգի իմ զՏէր.

Հբ Օ՛երկնե՛ր գո՛վեցի՛ւսդ քա՛հանաւո՛ր պատա-
րա՛գ քե՛զ եմ՛ընտա՛նե՛լ ա՛րեգակա՛նս վե՛ր
ա՛ւա՛գքե՛մ՛ք. Թա՛գաւո՛ր յա՛ւի՛տեանց։
Յա՛ի՛մ փո՛րձո՛ւթի՛ն թո՛ղնաման՛ն՛ն. ա՛մենա-
կա՛լո՛ղ աչքե՛լո՛ղ քո՛ւ սրտպա՛նե՛ա՛ ըղմե՛ղ
թա՛։ Ո՛ւ մի՛շտնջենաւո՛ր քո՛ւ լե՛րանց. ո՛
ըլնադրե՛ցա՛ք փա՛ա՛ւո՛րե՛ւ՛ո՛ք ղե՛րբո՛ր
դո՛ւթե՛ւ՛դ. Թա՛գաւո՛ր։

Հբ Պահպանի՛ւ խրատո՛ւքդ ի՛քէն ձա՛ւ մի՛ ան-
տե՛ս առնե՛ր. այլ ընդո՛ւնե՛ա խրատո՛ւքդ
զկ ի՛քէն զամենայնի՛ւ զո՛ր ուղե՛ր խոս-
հ ի՛ւ քո՛ւ. յո՛ղնո՛ւթե՛ւ՛ անձա՛ն՛ւդ մե՛ռց։
ուղ Ո՛ւ՛ղիղ տո՛ւր սահմանո՛ւթե՛ւ զնտի՛ւս մե՛ր փո՛ր
մի կի՛ւ. այլ ամրացո՛ւ հաստատո՛ւն հա՛ւատո՛ւդ
յանձի՛նո՛ւս մե՛ր. զոյո՛ւս զսէ՛ր և՛ զհաւա՛տս
մինչև՛ յա՛ւիտեա՛ն։ Ո՛ղջե՛ւ ըացո՛ւսցես ի
մե՛ղ ը՛զհնո՛ւրհս քո՛ւ զի՛ ը՛զրմնո՛ւթի՛ւն. ո՛ւր ո՛ւղղ
խոստո՛ւվանի՛ւցո՛ւք հա՛ւատո՛ւով ո՛ղջ զերբո՛ր
դո՛ւթե՛ւ՛դ. զհայր և՛ զորդի՛ւ և՛ ը՛զսո՛ղ զհո-
գի՛ւդ յաւիտեա՛նս ամէ՛ն։

Ո՛ւրբ ա՛ղջ հայր ա՛նըսկի՛զբն ա՛յ
խաչէ՛ւ ո՛ղջմո՛ւեաց մա՛ղտասէ՛ր.
ա՛ղջ հա՛ղցո՛ւն մե՛ռց։ Ո՛ւրբ ա՛ղջ
որդի՛ւդ մի՛ած է՛ն. մե՛ղաւորացբս թո՛ղո՛ւ
թո՛ւն շը՛նորհե՛ա մա՛ղտասէ՛ր. ա՛ղջ։

Մբ

Ա՛ք աՀրը հոգիդ ձեզ շմարիտ. ի հանեաՀ
բանկալեՀ ամրացա մարդասէր. աՀրը։ ա
Ընդ ՀրՀ օրհնեցէք բան զեր ամարեք ընդ ե
նա յաւիտեան։ Ընդ ո՞րչափ ցօղանայր ընդ
ինձանել հրեշտակին. և մանկանցն օրհ
նաբանեաՀ անել բան զեր։ Յարուցեալ Ղ՝ան
աղաչիանք բանբասելոյն զքրօքեակա 3·51
օրհնութիւն եղգեալ։ բարձր։
Քրիստոս աՀրը անստուգ. ոդը ՀՀ ը ո
մեա։ Ընդ ո՞րչափ ինձ զերկեայ զիս
մայր ինձ. աղաչեմ փրկիչ ոդը ՀՀ ը։
Ոչ իրաւարեալ մեզք անկանիմ առ քեզ
փրկիչ մի անտես առներ. ոդը։
Ո՛ անընակի զեն ՀրՀ զհայրն ամենակալ. ա
բանբասանեցէք ընդ զբանբերթուն յերկ
նից։ Ո՛ա՛ ի հօրէ ծրնեաՀ զնդրկեն միա
ծին. բանբասանեցէք հրեշտակայքն ձայ
նիւ։ Ա՛ն զնորոգօղ սուրբ զհոգին ձայ
նիւ ցընծութիւն. բանբասանեցէք անըն
ուելի ձայնիւ։
Ա՛ստուած բարձրեալ աՀաւոր. և աքան ա
չելագործ ապաքին անձանց մերոց. օրհ
նեմք զքեզ ՀրՀ հարցըն մերոց։
Ո՛ր ինքեր իմով հնոյիեն և փրկեցեր մեզ
ըստքանչելեօք զերիս մանկունսն. ՀրՀ։

Վ.Եզ հրճշտակք երկիր ըսպասանեն և սե-
ղոքք սըրբանայց ձայնիւ օրհնեն զք-
քեզ. աՀԸ: Պ.սրբեալք տան ընկտիր օրհ
նեցեք(ՀՀ)ք և բարձրաբարեք զնա
յաւիտեան: Տիւք և գիշեր՝ օրհնեցք զք
զնոր՝ օրհ: Խոսայիկ ըզտե՝ ոչ՝ ՀՐ օրհ
նեսցէ: Պ.մեռանայն ժողովո՝ ՀՀՀՀ ըրդք երք
գով օրհնութեա՝ ՀՀՀՀ մք. և բարձ:

ա Պ.ախքսաւոն հանդաստանօք ի տանջարին
կան ըզքաւութի՝. նովին ձայնիւ և ես
18 13 գոչեմ: ողորմեա ինձ աստուած:
գ 2 3 4 2 Պ.տանգիկն աղաղակեր ի խաչին՝ յիշեաւ զին
որ՝. նովին: Պ.հաւատաւ ոդրկն աղեբոս
գ 15 21 նօք անգիտեր ըզքեզ. հայր մեղայ յեր
կինս և առաւջի քո. նովին:

ա Պ.նըձակիզքն ոՀՀ և ընտաւեսր երկնաւ
որ. բարեբանեաՀ ըզօրաց անմահին երկ
նաւորաց. ըզքեզ օրհնեմըք հայր անըս
կիզքն: Խոնարհեցար ի բարձանց վասն
մերոյ փըրկութե. արձակեցե՝ չկապեըցդ
բըժիշկ հոգւոյ մերոյ. ըզքեզ գովեմք
ոըդերդ միաձին: Որ հակիցդ ես ընդ հօր
և փառակից միածնին. բաշխող պարգե
աց և տըւօղ անըմանութե. ըզքեզ բարե
բանեմք առաւք հոգերդ շըշմարիտ:

Օրհ

ԻԱ Օրհնեցէք ըզՏէր. և օրհնեցէք զՏէր
նովսէն Նաթան։ Գովեցէք ըզՏէր. և բա
րեբանեցէք զանունն Նաթան։
Աշխատանեցէք օր ընդ օրէ ցկիզբն
Թիւն Նաթան։

ԻԲ Տուր մեզ տէր զօգնութիւն ի նեղու
Թեան. զի օրհնեսցուք հանապազ զՔ
հաւատ անուանդ քո սուրբ։ Պահեա զմեզ
տէր յամենայն փորձութենէ. յանէ բուխ
Թիւնն ելանէ ի գազանէն նեեմիա Նաթան։

ԻԳ Գո՛ւ յոյս մեր և ապաւէն յամենայն
ժամանակի. որ օրհնի՛ս հանապազ ի
քոյոց արարածոց։

ԻԴ Ի ամենայն ջերմեռն քոյ տէր պահէ
ցե ըզմեզ. և՝ ոչ ընկրկեսցէ սիրտ հովուե
ցն զհոտսդ։ Օ՛ր ըստ Թիւն սրբոյն խա
զի քոյ բերկոտեա պահեսցէ ըզմեզ. և եղի
ցի մեզ պահապան ի տուէ և ի գիշերի։
Նմա՛ւր երկիւղածացդ քոյ նըշան. և՝
զկնս յաղթութեան ընդդիմամանե
րանց Թիւնն։

Պարեն ընդ անմարմնոց զօրաց հրեղինաց։
մանկունք քաւառնաթ իւք սեբաստական
նաց։
Առնգլն արիացան դէմ անօրինաց։
զմայլեալք սիրով վերին արքային փա
ռաց։
Ընդ որս լինեալ յիսուս ի լիճնեն սառած
ալեսակ լուսոյ շնորհեալ երկինս հրաշ
քեաց։

Այսօր ընդ անմարմինսըն դասս
պարեն. որք ի սբ[ա]բաստիայ
չքնաւութեամբ պանծերազ
մեալք յաղթեցին թշնամանքն. քարե
խնամութիք սոյա քով խընայեա ի մեզ։

Նե ըզմայնութիք անօրինն բըռնատուրըն. զկ
աճապարին արիութիք վանեալ. տաբեալ
ժառանգութիք հանգերեցին տանջա
նանցն. քարե Ազուլիլ պատուականն մար
միոցն ի գերեզմանակ օդոյն. տապանակեցին
ի լըռին սահմանեցոյ յանապատելի տանջա
նացն. զսա էր երկինըս համարձակեալ
և զգոնութիւն ի քինն խընդրելին. որ
նայեա ի մեզ։

Այսօր զանյաղթելի մարտիրոսացն. ե
կեղեցի տօնե ըզյիշատակ չքնաւութե
նըք ի սբ[ա]բաստիայ պատերազմակալք ընդ
թշնամանացն յաղթեցին քաջութիք. սո
ցունք աղաչանօք քով խընայեա ի մեզ։

Այսօր անառանելի չարչարանօք նահա
կեալք ի լըռին սուրբ երա
նե

նեալ քաւասանդքն. որք ի բարձանոյ սկս
չանելի ձառագայթիցն նըշխոյիւք տա
պացեալք լինեին. որ իջեր համբարձ
քոյ քո խըն[illegible]: Այսօր իւ լուսաւոր աճապ[illegible]
Աղ 65 12 Երկրպագանեցին ընդ ջուր. մանրեալք
նոյ զասկի փորձելով երկիր. և համբոյր
ձեալք ի յերկինայն զիմաստութենէն
դասելով ըզ անմահութիւն զըւարթանան.
երբեմն փառաւորեալ ի միջ սըրբոց քոյ

քրիստոս խընայ:

Ղ Այսօր տանելով զպետրոսակ քոյ և
յովհաննէս վերկայիցն. որպէս ի սեբաստիայ
արիաբար ընդդիմամարտեալք հերձո
ղին ըզմոլորելոյն անօրէնն հռոմպատու
թեան. բարեպաշտութեամբ զքեզ դաւա
հեալ միամտակաւն սուրբք երրորդութեին.
օրհնեալ ես ով աստուած հայրապետաց
մերոց: Որպէս հանդիսացեալքդ խրախո
սեալով ընդ երկնայինն զիմաստութենէն
բարերիցըն հոյլըն. և միաբանութիւ
թեամբ յարհանարակելն իւրեանց զպետրոս վերայ
կարդացին յօգնութիւն. ամենահակառակ
զօրութեամբդ միշտ թանպատր յաւե
տենից. ծիր: Ուսուցիչ բնութեանցն յերկրա
բեղմն սուրբ արեանցն. ի ձեռին պա

տուանկան մարմնոյն իւ դրժընդակ օգոյն.
և վերնախնամ առնուցուածեամբ զնու
գայնք արձակ փայլմամբ բուրբեալ պըտ
սակըս յանմահացոյց լուսոյն. քեզ յաւէ
ժաբար հնչնչմամբ ընդ հոգեղինացեալն
դասըս վերս երգեսցուք. օրհնեալ։

Ա՛ղաւո՛ր օրհնեցեալ Նարեկ արարչի՛ն և
յաղթողական ձայնիւ ընդունակեալդ իմիջ
արուեստ։ Ա՛յսօր հրաշափառ ծագմամբդ
որդի՛ն միածին. զնուագդայթս աճ
ուելեն՝ երևեցոյցեալ իմիջ լըսելին.
արփիահրաշ փայլմամբ լուծանելով
ըզպատճառսն դառնացուցանէ դիմընդակ
օգոյն. ե՛ր-ղո՛ւ-ո՛ւ-ղ բարձր ասա՛։

Ա՛յսօր վերնանորոգող սուրբ հոգի՛ն
ընշանաւոր նախագուշակ տեսլեամբ հօ
տապետին յայտնեալ ըզգանձըն հոգե
որս. և զոյգ ձայնիւ հրամայեցիր ի փայ
լուածն նըշուլեցըն հանդիսանալ իւ հո
գեղինացեալ

ա՛ն ՚ի՛ն ղ՚ո՛ւ-ղ. ե՛ր-ղո՛ւ։

Հրաշափա՛ռ ծագումն ընտրեալ քոյ
տուն. որ իմիջ լըսե՛ն ձին. վըստահացոյց
զբ՚ըզքոնանմանն. ոգեշունչ մեզ ա՛ն ծ
Ա՛ստուած՝ յոր ժողովուրդ քո չընկրկ
ծագեալ իմիջ քաւութ՛ան ոսկեայն. զնուագ

Ձայնյց զբ ըզմնիկնեան. ուղղեմեա
Նրանեի վըկայք քո ջնհամակեալք
ի պատերազմի. Ես ընկալան զանապա
կան պըշտաման. ողջ

Պ Այսօր ցընծան դառք հրեշակաց. քան
զի անուանեցք ձեր գրեցան ի դըպրուն
կենաց ով տերըք քառասնիզք: ընդ որս
եւ մեք երգեացուք ջնր օրհնութիւն:
Ով երջանիկ ճառագայթք որք զօրու
թեամբ ածայնոյն ըզպատերազմն ընձին
եղկայուցիք եւ աղօթիւք ըզպահանմն
մեն յորմէդ տասինըն լըցուցեալք:
Ես ք եւ սիրեցեալք ի քէն լուսաւորիչ
աշխարհի. պարծանըք սք եկեղեցւոյ.
բարեխօսեցէք առ տէր վասն անձանց
մերոց:

Օ անուանըն տեն ի ուսանելնակաւ ցըն
առնիւս. պայծառ ածեալ հաւատով
ցեալք պըշտակիցն. որք ի սեբաստիոյ
ծովն վնաս զծովածուփ կենցաղոյս լու
ծին ըզվտանգ. Չըգհնութիւք սուրբ
մարդեանցն ըզհաւատ ընդունեալ ան
ձանց: Վարիսաձիւ ի քրիստոս ձաւա
գայթիւք տապանեալ ցըր ծովըն սուռ
նապատ լըցին. վանըն զի պատուա
հան

կան անբանդին հիմ՝ ղեր վ. դիմադուսանակ ըզ
ծնվելն վարդապետին նե՛րկեր. Հրգնոր
թեամբ սիրայ։ Ամագաւոր ե՛րկնա՛
ւոր. ար ընդելիր սիրոյդ զոյ բարեգթու
թեամբ՝ ըլլալցեր. զմիաբանութենէնդ
մեր օ՛րհնեա. զի միմ՛՛՛ոք ծոյտեա՛լ ի
բանասարկուէն եւցէ արտաքս ի կորըս
տա՛կան բաղա՛՛նիս. Հրգնորթեամբ
սիրայ՛՛՛ոյդ մաղթե՛՛սցո՛՛ւք զՀայաստա՛ն
թիւն անձանց։

Ա՛՛յսօր մեծապէս պանծայեալ ըզնո՛ւ շաբ
ծայ սիրոյ. ընդ յաղթօղ Հրգնորթեան
սիրելոյդ քաջանկիցն. որք հա՛՛ստատ
հանդերձացան՝ եւ միանձնեալք առ
օ՛՛րհնեա լեա առաքելոցըր թագաւոր
անմահ։ Ա՛՛յսօր կայծեալք սիրոյ բեղ
նաւորին՝ յաւետնկին ի սերտասիրայ եւ
ըղդաստութեան սահմանմանեալցն հան՛՛
տուլ քաղցրացուցին. եւ նոյա միանձն
նեալք առ
Ա՛՛յս

Այսօր բանեաւ եղէն զբանսն վերինն
Երուսաղէմի. կոչելով սուրբ ըզքաւոն
անէնն յանձնառ ի փառսն ել յանսպառ
տուեալ ի կեանս. ել նոցայ մի։ Այսօր սե
քաստիայ եղէ երկրորդ յարդանան ի՛ջ
մամբ որդւոյն աստուծոյ. ել փայլէ՛ն ս
նանձնառ սրբոցն ի վերայ սըրբոց քառաս
նիցն. ել նոցա միանձնեայն։

Ասէ ցնա Յովհաննէս գրեա առ եպիսկոպոսն Եփեսոսի.
Այսոքիկ կայէքը ընկնիլ ի մէջ փորձանաց։

ԺԷ

Ա Որ պատուիրան Աստուծոյ ընդ
առաքեալսն էր ընտրեալ Պետրոս
առաքեալն Յիսուսի Քրիստոսի, զոր
տուն. անսասկման ժամանակաւ ի
մեղացն մերոց սուրբ հոգւովն
և մկրտեալ: Որ ըզգեան քո օրինաց
հաստատեցեր գործով մերով օրինակ. հա
նեալով ըզգիշերն ի գլուխս յաղթեան ան
տանց իւր. զնաւթեալ մերոյն անօրինա
բար ի բոլոր կերակին ծովուն ամենայն:
Ա անն որոյ և մեք պաղատեսցուք առ
քեզ քրիստոնեայ. հնարչեաւ մեզ յամօթ
լինելոյ քեզ յանդիման ի ն. մանաւանդ զոր
թիւք ընտ անմարմնոյն որ յերկինս:
Ղ ա 18:1 Ա.զգայնոյ ասուածոյ ծնեալն անմահական
Ղ ա քոյ մարդեղութեան. զհմանալի այլեւս որոյ
Ղ ա 6.12 մերոյ. բանսցեալ ողորմութեամբ հայ
ել ի լոյս քո քրիստոնս:
Պ անտահար արդարութեան հանապատ
ցեր ի մեզ ըզմիտսն մեր. դասոել զհն
գիւ և ընդմարմին ն. արդարանալիս դատ
մամբ ընտ օրինացոյ քոյ քրիստոնս:
Ղ ա 18:2 Լսակ անհիրաւ դատաւորին որ ի քաղաքն
Ղ ա էնաւթեանն մերոյ. ուղղեալ զերկիւղ
քո

քո սո՛ւրբ. և անպատկառ լիմարդկա
նէ ոչ առնելով դա՛տ զերկնելոյն։
Այլ յանմահ սո՛ւրբ փեսայիդ այրի հո
գի՛ երթ պաղատանի. ուստի զերասունսըս քո 1 ա
խմե՛ւմ դատաւորի՛ն. առնել ինձ դա 18.3
տաստան արդար ընդ ոսոխի մա՛րմնոյ
նմոյ։ Անբիծ կոյս անարատ զանա
պական փեսայդ աղաչեա. զի հաշտեսցի
ընդ այրի եղեալ հոգի իս. և միաւորեա
ցի դարձեա՛լ սիրով ընդ հեռացեա՛լն
ի նմանէ։

Երբ սկիզբն փրկութեան մերոյ օրի
նակի երևելեաւք մանգաղիկն մօտեր
աստուածային վառեա՛լ բոցով ըզմտրե
նին անկիզելի. ի նմա նաւթիւն կուսա
կան ծնընդեանն. ծրհնեալ տէր անտես
ա՛ծ հա՛ւրցըն ըմեզ։ Որ յօրինակ քո 1 ա
դալոտեանդ յաշխարհս առաքեցեր զմո 3.10
սէս ի յեգիպտոս. ազատեալով զերինն ի
րայէլ. արեամբ գառինն խորհրդոյ
որպես և դու գառն աստուածդ քո կենա
րար արեամբդ ընդնոսս խորհրդել. ծրհ
նեալ տէր անտե՛ւսած հա՛ւր։ Որ ի նման
նաւթիւն կարմիր ծովուն քաժանե
ցեր խաչիւն ըզծով աշխարհական.
խոր

խոտատեղիսվ զիմանալի զգլուխ վիշա
պին խվերոյ ջնւոց. և առաջնորդեցը
ամպով հոգւոյն ժողովիլ զդեւսն քո ի չկը
կենս. օրհ. Ա՛ղաւ Ա՛ՀՐ ՔՐ
նայն գործըք տեառն ըզա՛ օրհնեցէք
Ա՛ՀՐ յաւր մաքրեսցէ պահօք քոնւամս
բեայ ընտ մծխախ. զի եղցի՛ք ի լեառն
Ելէց 20 18 իմանալի առ աստուած. ա՛ ՀՐ ՔՐ
3 10 Ա՛ՀՐ յաւր ընդ մեծին եղիայի սրբբեալք
19 8 պահօք. զի տեսլեան ահագին լուսոյնայր
ժանասցուք հոգւով. ա՛ ՀՐ ՔՐ
Ա՛ա Ա՛ՀՐ յաւր պահօք ձրշմարտութեան՝ եւ
3 41 յուք ի լեառնէն փորձութե՛ ընդ քեզ. պա
տերազմեա՛ք ընդ թշնամւոյն. զի յաղ
թեսցուք նովաւ. ա՛՛ ՀՐ
Մ Ա՛ստուածա՛շունչ գիրքդ քո սրբբեցոյ
քանզի բարձոյ որ զամենայնն կրկ զօրու
թե՛. բա՛րեխօսեա՛ առ տէ՛ր վասն մերոյ
փրկու՛թեան. Ա՛այր սրբբեա՛ւք
բարձրանա՛ւդ սերբեցիս զանտեսն յինն
քեանդ ընքեզ կրեալ ծագեցե՛ր զլոյս
Ա՛ա 11 30 աշխարհին. քա՛ւ ընտ կենդանի՛ սր զան
մահութե՛ պատուէն ի քէն եառեր նախ
հաւդ մերն Եւայէ ի մահաբեր երկանցն
ազատե՛լով. բա՛րեխօսեա՛։

Վասն

Զ անտա՛նէր արդա՛ր սէր հանատանեցեալ ի
մեզ դատո՛ղ բնութե՛ն ըզ միտս մե՛ծ ը-
նդրեա՛ սլմա դատե՛լ զանճննս իրաւ
ամբ և արդարութե՛ամբ. խնայեա՛ ի
մե՛զ ո՛ր ողորմութե՛ն։ Վասայ երկնաւոր
հայրեա՛ք քո եկե՛ղեցւոյ. զայրի՛ եղեա՛լ ի
քէն զհո՛գիս մեղա՛ծ. մնքեա՛ գլխաւ
թե՛ և յօդեա՛ ի քե՛զ միութեա՛մբ.
խնայեա ի։ Ո՛ր մանո՛ւածք մարմնոյ քո մե
ռա՛ցեր ըզմե՛զ. և յարո՛ւթե՛ք քո յա
րո՛ւցեր ի մե՛զ զարդարութի՛ծն. տո՛ւր
զո՛րութի՛ հնազանդե՛լ
ըզկամըս մարմնո՛ւյս. խնայեա։

Ո՛ր փառաբանեա՛ ի հրեշտակա՛ց ընդ
հո՛ր և հոգւո՛յն. քրիստո՛ս ա՛րդիւնա
տուո՛ծոյ. խոնարհեցա՛ր ի հողեղէն բնու
թի՛ս հա՛մբերելո՛վ խաչի՛ վա՛րձն մե՛ր.
վասն ո՛րոյ գլխա՛ ի մե՛զ մարդասէրդ
փրկեա՛ք։ Ո՛ր ընդ հինն մարդէն մեր մե
ղա՛ւ՛ցի խաչի՛ն սպաներ նո՛րոգելով ըզ
նո՛ր մարդն արդարութե՛ք. յուսով
կենացն անվախճանից ի նո՛րոգութի՛ն մեր
նո՛ր ադամայ. վասն։ Ա՛ստղանապա՛տ զո
յարութեա՛մբդ առնուն թագաւո՛ր.
կերդանացո՛ւ զմեռեալըս մեզ՝ կեր

դանակին գործ՛վք քարեաց ըստ ըն-
տաւի՛ր քոյ պատուիրանաց. վասն։

Ա՛ստ արքայն լինի՛ր ըստ դէմն տապանին.
1334 զի՛ ի բախե՛լ տուրբ վէմսայնի քոյ
յուք ընտիրատես քոյ մտից ընդ քեզ և
հո՛ր քոյ ես հպատա՛կդ լինել օ՛րհնի.
և երջանկա՛ւք երկրպագութեա՛ն ըն-
փառս ի բարձունս։

Ա՛յլ պատմէ մեր՛ոյ այծ. որ տալիս
յուկեր զերիս մանկունսն ի հնա-
գիւն փառաւորեալ յաւիտեան։
Երգիչ՛ն մանկունքն ի հնա՛կեան տաճ՛ն
լոյ. օրհնեա՛ւ ես Թագաւոր տ՛ն տանդ.
փառաւորեալ յաւ։ Ի բերա՛ն ըզ
քոյ հոյն բարբառեա՛ն ձայնիւ քոյիւ
լուեալ եղբե՛ն։ փառս։
Լ՛զաւր օրհնեցէ՛ք բանք ա՛րարչի ընդա-
յաւիտեան։ Օ՛ Թագաւորեա՛ն ե՛ս հրեշ
տակին օրհնութեամբ. բանք ա՛ր։
Վա՛հանայք աճապանեալ ժողովուրդք
առաւել քանք։

Ա՛յլ պատմէ առ քե՛զ տ՛ր զաչս իմ տնոյ
եաց կին զերեփուքե՛ն ընդ քով և ողորմեա։

Ա՛ստ

Պահեցո յոյս և ապաւէն կեանք. զերծո զիս
յորոգայթէ մեղաց. և ոչ ելանեմ։
Ակնկալութիւն իմ և փրկութիւն իմ. ապրեցո
զիս յորոգայթէ մեղաց։

Տէր Երկնից և երկրի ամբարձիր յոյս
մեր։ Խնդանայեա յանձինսս մերս քո թա
գաւոր երկնից և երկրի։ Աղաչեմք զքեզ
քեզ այդ ամա փրկիչ։ յիւսացելոյս ի
քեզ։

Այր ըստ ընծայից մերոյ այծ.որ ի նեղութիւն
կեցուսցես, ըզմեզ. առաւել ևս փառաւո
րեալ յարիսառաջս։ Այդքիսի զօրութիւն
քո է։ ի հնարս ընկերեցեալ պահկին մանկ
կունքն. որք գտան ի գիտութիւն յօդուած
ծրհնութիւն։ Ը ինձուցի ի զեզ ուղղ հոգի.
զեզ սպասեալ ես արհամարհեցին զեզ բոլոր
նաւորին. ընդ որոյ ըստ հրեշտակին
ծրհնաբանեցին։ Ի զ տէր ծրհնեցեր
բաիթր ամարդիք զեզնա յաւիտեան։

Տիւք և գիշեր ձայն զեզ ըզ ծրհնեցող
յակ.ք բաիթր։ Ախորհել ընզ ամ ծրհ
հեսոգ ՚ՀՀՀ։ Ծաստուածեցեր յաւիտե
նից. բաիթր ամարդիք։

Ակնկալութիւն յանցանաց ծանրապէսնել
անձն իմ. միայնոյ քեզ մարդասիրի

աղաչեմ զողմանաց քոնձ աստուած։
Ընդղեմանձ ատամաուաց և հատաչանօք
աշխատ իմոյ. անդադար հայցեմ քաւմանձ
զուարթ քահանայիս ընծ։ Անգամագնեցո
մարդասէր չնորհեաւ զթութղնէդ իմոյ
յանցանաց. զի ան քեզ միայնապատասխ.

քահանայ։

Ար է բանձնանըս գնանեմ զ ես և ի
քեզ ես ձեռ ապաւինեալ. արարածձ ամե
նայն օրհնեն զքեզ։ Ար մնուրեալց հո
գիւդ ես զարձեալ իմձնէ ընդցաւոյմանէն քո
ած։ Ար ծարաւեալց աղբեւրդ ես և քահ
7 37 նէ։ Ար ծառայեալց մեղաւորաց. արարածձ։

Ար յաւիտեան ( ) օրհնեալ յաւի
տեան Աստուած հարցն և ամ յաւիտե
աղօ նից. օրհնեալ։ Ար ներատուն իւրոց քոյ քե
թեքից գալեալ. և առաւել քաւթրա
ցեալս յաւիտեան։ Ընդ որ օրհնեցեալք
քարձր արարչեք ընդնա յաւիտեան։
Ողորմեա զմեզ ամենից. քարձր արա
րեք զմեզ։ Ընդատեալն յաղթող փրկուածց
քարձր արարչեք։
Աստուած մարդասէր ար զմարքսաւորն
5 28 արդարացուցեր. քահանայ զնա ընդ մեղաւ
Աղ 3 11 որս։ Ար քաղցեալս հանդերձեր քո զմեզ

ձեցեաչն ի քեզ բժիկեցեր. քաւեա՛ց։
Ա՛ր բանիւ հրամանի քո զանդամալուծն
առողջացուցեր քաւեա՛ց։

Ո՛ բանթո՛ւնք երկնից հնազանդեր բդեշխի
ի ձայն հընչմանծն գքեզ փառաւորեն։
Նչ՛իկրանը տեսանկ քանանա՛ն հօտն ձեր
ահւ երկնչիլ գքեզ փառաւորեն։
Ո՛ տէրութիւնդ քո հանապազ օրհ
ՃԷ՛ք. ա՛ր ի բարձունս հաստատ եա փառաւո
րեալ։

Ա՛ր յաւիտենից ցուցեր զքո սքանչե
լեսդ. ևւ ի բոլորից փառաւորեցար եր
բեակ միւԼիւ. գքեզ ընդ օրհնանսանըն
բարեբանեմք։ Ա՛ր զքեզ բորբոքեալ ըզ
հա՛ւրն ի ցօղ փոխեցեր. և զարդեւլեալոն
ի նըվիրն պահպանեցուցեր. գքեզ ընդ։
Ա՛ր զքեզ բըռնաւԼի թագաւորին խարտա
կեցեր. և զյուսացեալսն ի գերութիւնդ
քո փառաւորեցեր. գքեզ ընդ օրհնա։
Գ՛ովրծըք տեառն զա՛ր օրհնեցէ՛ք ՏԷ՛Ր
քահանայք տեառն։ Գ՛իշերըք
զա՛ր օրհնեցէ՛ք ՏԷ՛Ր Ի՛ զ նըստեալն ի
յաԼթոռ փառաց. զա՛ր քահանայսն ի
հրեշտակաց. զա՛ր նա անդադար օրհնե
ցէ՛ք ՏԷ՛Ր. քահանայ։ Ա՛ր զա՛ր օրհ

նաբ

նեսցէ՝ ասէ։ Ա՛ր յայնմ փառանդ ածուածէն
դուրս ը զըսաթուածնաք երկնից. ըզնա
Ա՛ր զաղաղակ կընայէն այլազգւոյ. ամե՛ն
կանայք փըրկիչ մանրամասնապէս. Ե՛ զիմն
ապաշխարուածէ. այրա արժանի ըզ ձայն
մեղանչելոյս ընդունօղ։ Ա՛ր հանապատմանէ
ձայնի աղաղակողին. ոչ լըսեցեր փըրկիչ ըն
դունակ մեղաւորաց. Ե՛ զի։ Ա՛ր զառաջ
նանպարգեւի քո նըշխառ. ոչ խնայեցեր
ընձեռել շանըն հովուասիրի. Ե՛ զիմն։
Ա՛յլինայէն զօրութեացըն զինուորեա
թիքն. քանզ երեք սըրբեննդ կան յան
դադար փառաբանութեան։ Ա՛ռաքելոց
Ե՛մարգարէիցըն դասըն. փառաբանեն
առէլով փա՛ռք վե՛ռնաձագողիդ ը՛զ
ըստ։ Ա՛յե մե՛ք հանդիսակից ընդունելո՛ւ.
փոխանակ երե՛ք ընդէ՛ր վերինն զօրութիւնք
գոչէ ըսէլ առաջագո՛ւթ. փա՛ռք ի բար

ձունս աստուա՛ծոյ։

Ա՛յլմանութեանպէտն գոհանամք ըզքէն.
տէ՛ր ե՛ւ աստ՛ուած հայրըդըն մերոյ փառաւո
րեալ յաւիտեանս։ Ա՛ր եր կայնամիտդ ես
յաւէտ. խնամ յեա՛ խոնարհ ա՛ր ա՛ստ հար։
Ա՛ստուածնա՛ր քոմէ խոնդրուածք իքէն.
վե՛ր առեա՛ ա՛ռանց երկմտի ա՛ր ա՛ստ հա՛ւ։

Ա՛ղ

ԹՂԹ ԱՅՐ ՍՂՔԻ ՄԵՐՈՒԹԻՒՆԴ ՀԱՆԱ
ԱՅԱՂ ՕՐՀՆԱԼԱՆԵՔՔ։ ԱՐ ԻՆՔԸ ԻՆՔՆԱՅՆ
ՓԸՐԿԵՑԵՐ ԶՄԱՆԿՈՒՆՍ ԻՒՐՈՅ ԱՆՑ
ԸՆԱՅՑ. ՀԻՄԱՑԵՐ ԶԶ ՀԱՒԱՏՔՆ ՀԱՂՄԱՔԵՐ
ՅՕՂՈՂՔԼ. ԶԶ ՔՈ։ ԱՎԴԵԼՈՒՆ ՄԱՆԿՈՒՆՔՆ Ի
ՄԵՋ ՀՐՆՈՑԻՆ ՍԱՂՄՈՍՔԵՔ ԼՄ ՕՐՀՆՈՒԹԵՔ.
ԳՈՎԶԻՆ ԶՂՔԵԶ ԹԱԳԱՒՈՐ ՓԱՌԱՑ. ԶՂ
ՔՈ ՀԱՐ։

Ա ՆԱՆԻՐ ԱՌԱՔԼ ՔՈ ԼՒ ԽՐՆԴՔԵՄ
ՂԹՈՂԼԵԼ ՅԱՆՑԱՆԱՑ ԽՄՑ. ՄԻ ԱՆԱՏԵ
ԱՒՆԵՐ ՀԱՅՐ ԶԱՂԱՂԱՆՆ ԻՒՐ։ ԱՂԱՂԱԿԵՄ
ՈՐՊԷՍ ՄԱՔԱՍԱՒՈՐՆ. ԼՒ ՀԵՂՂՈՒՄ ԶԱՐԱՒ
ՈՒԼ ԻՄ ԱՌԱՔԼ ՔՈ ՈՐՊԷՍ ՊՈՒՆԿՆ ՄԻ
ԱՆԱՏԵ ԱՒ։ ՅԱՆԵՐԵՒՆՑԼԹ ԹԸ ՀԱՒԱՏՑԱՆ
ՊԱՐԱՏԵՑԱՅ. ԼՒ Ի ԴԱՂԱՆՆ ՆԵՒՈՒՑ ԵԱՆԱՆ
ԿՈՒՆ ՎԻՐԱՒՈՐԵՑԱՅ. ՄԻ ԱՆ։

ՕՐՀՆԵՑՔԵ ԶՂ ՀԱՐ ՅԵՐԿԻՆՔՈՒ ՔՕՂՔ ԼՒ
ՀԱՄ ՀՐԵՇՏԱԿՔ. ՈՐ ՀՆԴԿԵԴՔ ՀԱՐԿԱՒ
ՐՆԼԹԵ. ԱՍԱՒՍՒՐՆՔ ԷՔ ՏԵՒՆ։

ՕՐՀՆԵՑՔԵ ԶՂ ՀԱՐ ՅԵՐԿՐԻ ԿՏՔ ԼՒ Ա
ՄԵՆԱՅՆ ԿԱՅՍՈՒՔ. ՈՐ ՍԵՒԱԿԵԴ ԵՔ ԶԱՒ
ՆԱՒՐ ՀՕՏԻ ՓԱՌԱՒԱՆԻՆ ԷՔ ՏԵՒՆ։

ՕՐՀՆՈՒԹԻՆ ՆՈՐ ԵՐԳԵՑԵՔ ՏԵՒՆ ԵՒ
ՂԵՑԵՔ ՍՐԲՈՑ. ՈՐ ՆՐԳԻԴԵԴ ԵՔ ՎԵՐԻՆ
ԱԻՕՆԻ ՕՐՀՆԱԼԱՆԻՆ ԷՔ ՍՈՒՆ։ ՀԱՆԱՊԱՀ

օրհնեմք զքեզ անհասանելի փրկիչ
որ միայնով ես փառաւորեալ ի յարք

բանիդ քոց։

Ն՚ աշխարհ մեր. որ հաստատեցեր զ
լոյս և զխաւար ի սկզբանէ. օրհնեմք
եր ընծայ հարցըն մերոց։ Անդրադարձ
նիկ լայնեցին մեզ։ Ապրեցուցա
նել զերկիս մանկունսն ի հնոյին և ի մա
բիլոնէ։ Խորհրդարարեք զիա ընծայ հարցըն
մերոց յաւիտենից. որ ասելեցոյց զծրմ
նաբանսն և զերեսից մանկունսն։ Զի տեր Լ՚զ
նա անդադար բարեբանեսցուք զեմք։

Ա՚ր ի տուէ օրհնէր անդադար ձայնիւ
արձակեիք և մարդկանէք. ի գիշերի և
յաւուրս ժամու. ընդ նա անդադար բան։
Օ՚ւրբեալքեաղ ըզհնչուրըն չիշուսկին այլ
թիւք սուրբ մանկունքն ի հնոյին. և
զշհրաշալի ըզ ձայնն ընդ հրեշտակս եր
գէին սասելով ըզ նա։

Ա՚նհասանիմ առաջի քոյ Ա՚ստուած.
բանմամբ ոչն ոչ ըմեռ։ Ա՚ղաղակեմ առ
քեզ փրկիչ Ա՚ստուած. քանանայցէն ըզ
ձայնն. բանդ։ Ա՚նբասաւորին հնուաց
մանք. կանդամ առ քեզ Ա՚ստուած զփրկ
կիչ և զաւրեղական։ բան։

Օ՚րհ

Ո՛րհնեմք զքեզ հանդերձեալ սո՛ւրբ. ի յաւիտեա՛ն յան ժամ։

Պա՛տուեմք զքեզ սրդիդ միածնի՛ն՝ տէ՛ր. ի յաւիտեա՛ն յան ժամ։ Խաչեա՛լ զքեզ հնդկից ձերշանդ՝ ի յաւիտեա՛ն յան ժամ։

Ա՛ր զերկիս մանկունսն ի հրոյն փրկէ՝ որ ցուսանելով զգզօրութիւն՝ անեղ բնութեանդ՝ զքեզ օրհնեմք ամէն։ Ա՛մէն երանաւէտ ուխտին՝ առ հարսն եղելոյն. փրկեա զմեզ յաւիտենական հրոյն. զքեզ։ Որ առեսեալ հրոյն յինդեան զարարիչդ. ի զայրեցոյդ բնու թիւն անկիզանող առնէր. զքեզ օրհ։

Ի՛զաւր օրհնեցեալդ բանդ աղաղակէ զնա յաւիտեան։ Զինչ լա՛ւ լոյս զլաւն օրհնեցեա՛լ։ բանդ։ Ո՛րպիսի՛ զքաւոր՝ օրհնեսցէ՛ այ։ Ա՛ն ընտրեալն յաւիտեա՛ն։ բանդ։

Ա՛ղաղակեմք ի՛նձ քեզ ողորմութիւնք քոյ մեծա՛ծ. զի կարօտ եմ ես ընդ քեզ քոյ ողորմութեանդ։ ողորմեա՛յ ի՛մ։ ր ինձ

ըստքս. ողբրմեա՛ ինձ։ Ընկալ՛ զաղօթս իմ զաղա-
չանս իմ՝ ճշմարտութեանդ սրբոյ քոյ. ու-
ղիղ առաջնորդեա՛ զիս ի ճանապարհ քո։

ա Ի քաջութեանդ վարձ վայելէ՛ օրհնու-
թիւն աստուածային։ Որ անմարմնոցդ դա-
սուց հաստատէս քահանդիս. քեզ վայելէ
օրհ։ Որ մարմնաւորացդ ազգի. արարչիդ
ես ձեռնօգնական. քեզ վայելէ։ Որ մեռելոցդն
յարուցանել յարութեամբ ես ձայնեցուցեալ. քեզ։

մկ Ա՛ նակնկալ քեզ տէր օրհնեցից սրբոյ ա-
նունդն որ ինձ. և միշտ երգիցէ անուն տէ-
օրհնեալ։ Ակամայիւք լուսոյ զարդա-
րեալ զազգդ մարդկան Քաղաւորդն
քեան. և միշտ եղիցի։ Որդիք լուսոյ տուք
ընկալարուք հօրդն լուսոյ. որդւոյն միածնի
և սուրբ հոգւոյն յաւիտեանս ամէն։

հբ Ա՛ զքեզ կարդամք յօգնականէ՛ որ ան-
քննն ակամբ պահէս զիմաստս կեանս. և
զիս փրկեա՛ ի փորձութենէն. ազեցուցոյ
անկարեալ։ Ա՛ զքեզ աղաչեմ՛ք տէր ան-
սահմանելի պահեա զնոյնս մեզ. ի քոյոց
ի պատուիրանից. ա՛ւ։ Ա՛ զքեզ փառաւո-
րեմ՛ք տէր ո՛րդեստեաց ելիցդ կեր
պեան կենդանեացդ. հայեա՛ քաղցրու-
թեամբ քոյ։ ա՛ւ։

Ամբռոս արքեպ Պրեփարէ Հայոց լուսաւորչէ։

Յածը զուարձացեալ ցընծայէ զկ
եղեցի. զրնխտ ասպուած
առաքնակ ծաղկեաւք. յորմէ
տրեաւ մեզ առնկէն անմահութեան ճա՛ր
զրիգո՛րիոս. և պատրաստէ ընտրել երկն
ըզսրեղբս առեհասն։

Բան

Յոհ 15.1 Առաքեալք ողկոյզաբեր Աքիմարիտ որ Թէնն. մշտանկեաղ հայրական աճ ծայրն աջնն. յորմէ բղխեաց բաժակն ուրախ արար սրբոտմեցելոյ ազնուս. սրով սր քեալ ըմպելեցաք յանբախտութիւն հնգեարս: Նահատակքեր հընչումն հանրածայնն հողմնոյն. Հառաջայթեալ հրով աճ ծայրն հոգւոյն. սրով հալեցաւ սառն կռասպաշտութիւն հիւսիսականաց ազանց. և եղեն ծաղկեալք աստուածայինն գիտութեամբն: Նրանխտ նորազուարճ տընկեալ յաշխարհիս հայոց. բանմնջեն քրբատամբք աղր գրիգորիոս արքեալ ի վտակաց հնոմանն քաղցոյն Աքիմարիտ բանն. ծաղկաւէտ լըցեալ հրաշապեղ տընկօք: Նրկնային լոյս ծագեալ ի յերկրի ցուցանր. պայծառացեալ փայլ մանր ի յարփւոյն կենաց. որով հելբէ ցաւ խաւար թանձրամած հայհոյութեան հեռացց ազգի. և տեսին զչքս ընկրկաց սրբոց հոգւոյն: Օձրաց հրեղինաց ան մարմնական դասուց. պարակեալ ցըն ծան ընդ հնդանիւթ բնութեանս. որ ընծայեաց տեառն անաուածոյ զանձր գրի գործիս. որով նըւիրեն ի փառս ուղղա-

փառ-

փառս հաւատոյ մանկունք։ Նմանապէս
քաղաքն կերպարան բարեաց. Հնովաս
պէտ բարի՝ որ գրիգորիան. քաղցրա
ձայն հընչմանէ դարձուցիչ մոլորեալ հո
տին. Ժողովեալ ի հօտ ճշմարիտ հն
ազնիւ։ Նահատակ յոյժ քաջհանդգնապէտ
անբիծ. քարոզիչ ճշմարիտ աշխարհ
քնծայեցեր տանս սուրբ ժողովուրդ մաք
րեալ. հրաւիրեալ ի փառս վերնոյն սի
նեի։ Աղաչ պարծանաց արշակունեաց
կալուածոյ. առաքելական վարդապետ որ գրի
գոր լուսաւորիչ. յօրինեցեր քաղաքդ ակամբք
հանդիսից հատուածոյ թեան. վայելուչ
պճնակ հիւսեալ սուրբ եկեղեցւոյ։
Առանգորդ եղեր հայրենի սեահակաց
հօտին. վիճակեալ թադէոսի որ առա
քելոյն. պարգեւական զառակ կենդանի
նոր շիւղացնորին՝ շառաւիղ հնոցհայ ա
զգիդ հայցեալ։ Ի փշաքաղ արմատոյ
վարդ կարմրերփեան ծաղկեալ. առա
քեալներն որ գրիգորիոս. անուշահոտ
բանդամոյ լցեր ընդհայաստան աշխարհս.
յայտնեալ ի մէզ ըզհնա գիտութեան,
Առատալիծաւ ծաղիկ ի յերկրի յոյսդ.
քաղ

քաղցրաձայն արմանէնի եւ անոնց ազգին
կեսալ. պարապատմեալ պըտղով հաւատոյ
Սաղ մակառակըք: Խոստովանող քրիստո
91 14 վեկայ. բազմանալ ըստ նահատակ ըլլալ
գործոնս. զպակասութիւն ըստ ընդունե
ի մէնքնէ քրիստ կրեցեր. որով ըզնոյ
եկեղեցի ի փառս որդւոյդ սիմնէր:
Ընծող հոգեւոր աճմանման սիրով. գո
րովագութիւն հոյը պարծանաց ըլլալ գոր
գործոնս. բարեպաշտութեամբ մարմնոյդ մեր
ցիր ըզմեզ ի յաղտոյ մեղաց. եւ ծընար
որդիս լուսափայլ բանիդ: Ակրպարան
փառաց մնաճնէր որդւոյն. մարարիրա
յաղթող ըլլալ գրիգորիոնս. բնաւորեալ
Թիս ընկալան երկնագնաց Թաղեաց ոտից
քոց սուրբ. զի բնաւորեցեր ըզմեզ յեր
կիւղն ըլլալ: Խոյանատանեանց հոյը հաւա
տոյ հեղինակ ընտրեալ. Հրեշտակական
վարուք ըլլալ գրիգորիոնս. ի կանխեղ ոլո
րեալ հոգեալ յարքնէ սրունք սրբոյս
հեալ մարմնոյդ. հանատաստլով ըզմեզ
ի վեմ հաւատոյ: Զոյնիս մաղթանօք ըզ
յիշատակս քո տօնեմք. լուսաւորիչ հո
գւոյ մերոյ հոյը գրիգորիոնս. կանխիչ
երկաթիս ծանուցաս եւ դանդաղկոսկիծ կա
խաղա

խաղաղասէր ընկալեալ. գնահատմանէ եւ
ծնողաց տուեալ ծանկալ մարմնոյ քոյ
սորըք։ Ոչ ակօք հաւատոյ ընդ ծով
աշխարհիս անցեր. վըշտակիր մարմնով
ձեր գրիգորիոս. տանջեալ ջարդեցան
սատուածակիր քաղաք անդամոց քոյ
սորըք. զի զլուծեալ անդամք հոգւոցս
հանապատեսցես վերըստին։

Ձըշմարիտ հոգւոյն հանձարով լը
ցեալ. աղբերաբար ջնորհիւ տէր գրի
գորիոս. սատրագլուխ եղեր ջրաչար
չար պարսպատմամբ և սեռասցմամբ ձրգ
նեալ. զի լուացես զմեզ ի յաղտոյ մե
ղաց։ Պաքրոզական աղ համեմիչ հոյակա
տանեալց եղեր. արիաբար հըսկիչ հայր
գրիգորիոս. սատուածայինն օրհնացըն
քեռնանքարձ ողմէ կրեցեր ընչաձնրուս
թիւն աղին. որով բարձեր ի մէնջ զբե
ռիներս մեղաց։ Յեռեալ ընդ ոսկւոյ.
ակամբք պատուական մարգարտաշար
հիւսեմբք. զարշրաբանայ քոյ թիւս ձեր
գրիգորիոս. գեղարանօք անուշք և անա
սանօք չարահնար տանջեալ. դանդաղ
հաւանդս և գայլս սատուածաբան քե
րանոյդ։

«Լահանամ քաղցի՝ քէ ընաբեանը՝ արքայ
ին գինուած՝ ու գրիգո՞րիան. ասո՞ւա
գլուխ կախմանմէ գառնանո՞ւա շընչմանն
արիաբար առւած. զի ուղղեցոյս ըզ
դնացս ոտից մեր յերկիրն։ Ը առաւիղ
լուսազարդ Ձանամարտիւն կենայ՝ յեր
կրին աւետեաց հետեւիլ՝ ու գրիգո՞րիան.
Մինրաշո՞ւնչ եղեր քացախ ընկալեալ հո
գի աշունչ ոգնականդ. պարգեւեալ ու
ղախուԹեան մեզ օծումն։ Լսակիանձիլ
գերագոյն պատուական գըլխոյն. հո
մանմանեալ հոգւով՝ հայր գրիգո՞րիան.
կլուիեալ հարուածովք եղեալ նմանիլ
ա՞ծազարդ գլուխ քո. ուրուկ քարձրա
յան գըլո՞խք կորացեալ մեզ՝ Ղնաձ
խարհիկ պարծանք հոգեղէն քաուԹես.
չարչարանօք ժուժկալեալ՝ ու գրիգո՞
րիան. առատասկա տանջեալ քեզանօք
քեզեալ և կապարատ հալեալ. խանձողէ
գան նը շնաըը քո սո՞ըը ոսկերացդ։
Պարակիչ հոգեղինաց երկնայի՞ն զօրացն
սըրթափայլ զգեստիւք ա՞ր գրիգո՞րիան
ի խոր վիրապն իջեր ի տըղմին խոր
դառնաշունչ օձին. զի փըրկեցոյս ըզ
մեզ իւր վիշապէն։

Ո՛չ երեւոյնդն աղօթիւք և հայեւոր սէր
բով. վաստակեալ յուսով ՚ի դրախտին
նս. զանկեալքս ի յերկինից ի խորս ան
դունդս զվիրաւորեալ զս մեղօք. վերս
քերեա ընդ քեզ յերկնային խորհուրդս։
Ա՛եսին քաղցրութեան մեզ ի վէրս տա
շնորհեալ. երիւք հնկօք ամօք իւիրա
պէն ձրդնեալ. ՚ի ծայրէն տեսլեամբն և
լեալ բժշկիչդ ըզհայրուածեալսն ի դի
տաբան տատանին. և լուսանիալ բանիւ
բըղխմամբ հանստատեցեր ի հաւատս։
Ո՛սկանչ տեսլեանն ի վէրս տա յայտ
նեալ. մարգարէական շրջ հոգւով տես
նող եղեր. բացման խորանին վերնա
կան յարկին և երկնային լուսոյն. խառ
նելով մարդկան ընդ հրեշտակս զօրսն։
Ա՛րդապոյն արեամբ վէրկայեցոյ ան՝
մանրբեցաւ երկիր ի յատոյ մեզայ. որ
և հիմնեցաւ խորանն խորհրդոյ տաճար
պաշտօնեանն չնեալ. յորմէ բըղխեաց ակ
բեր քաւութեան մեզայ։ Տանն ոչ
տեսանող բարւոյ. արժանանալ չնորհիւ
՚ի դրիգորէն. կարծանիլ բազմեաց
քակտիչ մեհենից զօրութեամբ խա
չին. քահանայապետ ընտրեալ աստուած

այլ՝ յայտնութեամբն։ Խոբոնուցին հրամանաւն իւ վերստաւ կոչեալ. յառաքելական աթոռ ՚ի գրիգորիոս. յոր դառնալ բանիւ հոգևոր ծնընդեամբ լուսաւորեցեր զհայաստան աշխարհս. ընդ ամ տեղիս շինեալ խոբան փառացան ՚ի։ Յանկալի սրբոչիցն անմանրամասնական վարուք մանրաթափիլ մարմնով ՚ի գրիգորիոս. յանապատի բնակեցար հանդոյն յովհաննու և եղիայի ՚ի ձգնեանց ծրիներս գիր ՚ի ծածկին պատուամանց նրմանն մեծին մնախի։ Ի լուծելոյն մեզ՚ի տառապեալ որդեացս. ՚ի ծանուցեալ ծրնող հայր գրի գոր ՚ի։ Հայցմամբ աղօթից առ հայրն երկնաւոր խնդրեաս. կատարել զնեթայ ըս մեր ուղղափառութեամբ։ Որ ի կանէտ մահուան կենարար լանին. կենդանի վկայ ՚ի գրիգորիոս. առ ծնեալն ի հօրէ արդէն միածին լոյս ըստ՝ ձրշմարիտ հայ ցեան. լուսաւորել զանձինս մեր ՚ի ծածկին գիտութեն։ Ինար քաղցրախօս ՚ի ծածկին հոգւոյն. յօրինեալ մրմունվ ևմամբ հոգւոյն. առ լուսեալն ի հօրէ փառակից որդւոյ սուրբ հոգւոն մաղթեան. զի մաքրեսցէ զմեզ ի մեղաց մերոց։

Երկինք ամ այսօր ցընծացեք ընդ
ուծապայծառ փառսըն սեպհուհ
գերազանց լերկնն. քանզի ինձ
բնակեցաւ որն գրիգորիոս սիմն
լուսոյ հայրապետն ազգիս եկեղեցւոյ. ո
րով ցընծայ ի փառս վերնոյն սիոնի:
Որ առաւել խորին խոհերդով խընդ
քան զարթասեացն բարձրը մասսիս
քանզի ինձ հանդեաւ որն գրիգորիոս
տապանն ապրեցուսիչ ի հոսանայ մեղաց
հայաստան աղանց. որով փրկիմք
միշտ ի ջրհոսից հոսանաց: Վեղապատճ լու
սով բերկրեաւ զուարճանայ լեառնն սե
պհուհ հանդոյն սինայի. յորում եկաց
կամարն ամպեղէն սուրբըն գրիգորիոս
գերահրաշ լուսով զարդարեաւ նըմանա
մօխսի. որով փայլին երեսք հնարհօք որ
հոգւոյն: Օծրօծք հրեղինայ պարփակեալ
պահիւր լեառնըն հանդըստեան սըրբոյն
գրիգորի տեսլեամբ կարմրադէմ. զորըս
պարրասեն կառքըն կենդանի մաքրափայլ
աղօթք որ լուսաւորչին հօրըն հոգևո
զոր ամ ար ունիմք միշտ քարեխօս:
Ամանանմանեալ ամովսացնին եսայեայ
կայծակնամաքուր որ մարգարէին տր

գրի

դրիգորիոս. վկայեաւն սրօքեից կի
Ա. այ զի կենդանեայն եղև աեսանող հոգւով
6. 2 կենդանին. զանդրդադախոր ըզձրն երկ
նից կամաը յօրինեաւ: Ը նորտարաչն ա
ջակն չե պատուեցաւ լեառնն սեպուհոյ
ի տիպս անբրայ և ահեղմանն. յորմէ
բղխեաց աղբեւրըն լուսոյ ջրերս բարե
համան և վըտակս յորդահաղագ հոսանօք.
որով ցընծայ երկիր ի բերս արմրաեաց:
Ընդնդեամբ սուրբ կուսին՝ յայրըն
քեթևհեմ յորդորեցյն դրստեըքն եայի
լինել կանաչեթ ի մայր ՚քն. յորում
ծագեցաւ խորհուրդըն պայծառ երկնա
նանն լերինն ի յայրըն մանեաւ մանր բական
վարուք. որով սրբբեմըք միշտ ի յաղ
տոյ մեղաց: Յորհուրդ խանձելոյն գերա
քաշ տեղւոյն դողգոթայ՝ ծածկապն ի
սմէն լերին տեսանի. զինն արքայակա
սպանմանըն գործի՝ կենդանց արքային ի կե
նաց գործիս նըւիրեաւլ. որով փըրկեաց
յե ըզմեզ յաւիտենից մահուանէ:

Ո՛ Յորհուրդ սեպուհոյ սեպհականն փա
ռաց հնգաւոյն սրբբեալ մարգարէին ծա
նուցեալ. զոր և հարցանէր զնորընծայ
և ըզ լեառնըն ոն թէ ով քանակիցէ. զոր
և տե

14. Եւ Սաղ
մոն ընդ
գնաց
ի Զբօնա
տեղին
Սամարիա
եւ տեսին
զնա
մարդիկ
նորա
ելեալ
ի քաղաքէն
ընդ
առաջ
նոցա
եւ
ասեն
ցնա
Ահա
մարդիկ
ի քաղաքէն
մերմէ
եկին
առ
մեզ
եւ
կամիմք
երթալ
առ
նոսա
եւ
կոչել
զնոսա
ի
մեզ
ի
տեղին
մեր
եւ
ոչ
գիտեմք
զի
ոչ
ունին
ինչ
ուտել
եւ
ոչ
ըմպել
եւ
ոչ
հագուստ
ի
քաղաքին
մերում
եւ
ոչ
ունին
ուր
երթան
եւ
ոչ
ուր
կալցին
զնոսա

Ա՛ր ըզ[ան]ա՛րն անգի՛տութեան՝ հիւսի
ա՛նկա՛[ա՛]նայս. հա՛լածե՛ցեր լուսաւո՛ւչդ
քա՛նիւ սըրբո՛յն գրիգո՛րի. ըզ-

գ Լ՛ո՛ղ տէ՛ր Լ՛՛ո՛ղ լուսաւո՛ւրչին լի՛նաս
րեալք նո՛վա՛ւ բարձր ա՛րարի՛ք ըզ ըմ՛ան
ա՛նբա՛ռուե՛ր: Ա՛՛յո՛ր ժո՛ղո՛վուրդք հա
ստատա՛՛նեալ ց ա՛շակի՛ր տեա՛ք ձըշմա՛րտու
թի՛ւ ի ձե՛ռն սըրբո՛յն գրիգո՛՛ր՛՛ր՛՛.
օ՛րհնեցէ՛ք ըզ լո՛յան անըսկի՛զն բարձր
ա՛րարի՛ք ըզ՛նա՛ յաւիտեան:
Ա՛՛յո՛ր նորածնեա՛լք ա՛ւազա՛՛նուն. լու
սաւո՛ւրեա՛լք խմա՛նաութի՛ւ ի ձե՛ռն սո՛ւրբ
լուսաւո՛՛ր՛՛չին՛՛ն. գո՛վեցէ՛ք ըզ լոյսն
ի հո՛ղջ. բարձր ա՛րարի՛ք ըզ՛նա՛:
Ա՛՛յո՛ր երկնաւո՛ր պատարա՛՛գին՝. կա՛
տա՛րեալք քահանայու՛թեան ի ձե՛ռն տե՛ր
քահանայապե՛՛տի՛՛ն՛՛ն. բարե բա՛նեցէ՛ք
զբաշխօղն չնո՛րհա՛յ. բարձր:
Ա՛ր կո՛չեցէ՛ք ըզ հեռացեա՛լսն ի հա՛րատա
նիս քո՛ միաձնին՝ ըմ՛միել զբաժակն ի մա
Գործ տուածն թեան ի ձե՛ռն սո՛ւրբո՛յն գրիգո՛րի.
22. 3 բարե խօսու՛թեամբ տուա՛ր մե՛զ
տէ՛՛ր: Ա՛ր գերագո՛յնդ՝ քան ըզ գնու՛թի՛ւն
չարչարանո՛՛ք քո ընտրե՛լոյն. դարձուցե՛ր
ըզ մի՛լրեալսն ի դի՛տութի՛ւն ճշմա՛՛ր
տու

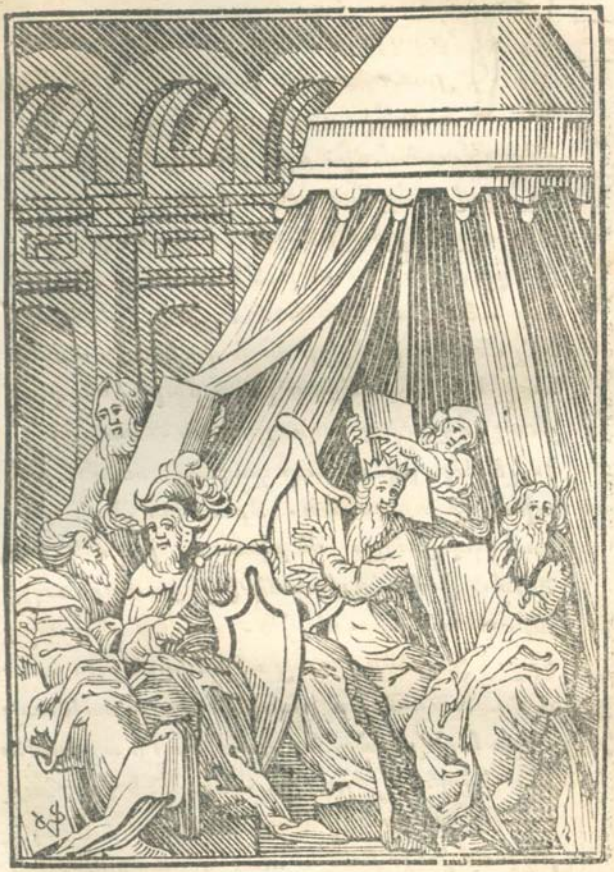
տուքեան. քարեխօս ՚ի՛ր ի վիրաւոն ան
դընդայնին ջանքեր նուաճ զգլուխ վիշա
պին. ի գիւն նեղբնանն ինքնամբ նորին
քարձրացուցեր զմեզ ի յերկինս. քա
րեխօսու։

Ա՛յսօր զիմանալի լուսոյն ծագօղն ի ս
խաւարի նըստեալոցս. զգրիգորիոս սուրբ
հայրապետին. եկայք վերապատուեսցուք։
Ա՛յսօր զանապական հոգւոյն պարգևատ
քաշխող ՚ի դուռս թորգոմայ. յորդիս
լուսոյ նուաճ ծրնեաղք. եկայք։
Ա՛յսօր զնաձայնն քանկն պատմօղն ի
հայաստան աշխարհի. աշակերտեաղք
նըման մանկտնեաք. եկայք.
Ա՛յսօր երգի եկեղեցի ՚ի՛րդուաղք ին
քովք ընդ հրեշտակս. յինշատակի լու
սաւորչին փառք ի քարձունս աստու
ծոյ։

գ Ա՛յսօր տօնի եկեղեցի ուրախու
մի թեամբ ընդ յինշատակ սրբոյն գրի
գորի. որով լուսաւորեալ պայծառա
ցաւ վայելչապէս. ի հանդիսըձրս յոս
կէ հուսով զնդրեալ ևս սրբակեաց.
օրհնեցիք մանկտնեաք զքրիստոս թա
գաւորն։

Ա՛յսօր

Ա՛յսօր ցընծա՛ն նորածնեալ որդիք լուսոյ յիշատակաւ սո՛ւրբ լուսաւո՛րչին որով հրաւիրեցաւն ի հանրանկա՛ն սո՛նտ պահա՛ն. մկատանել զնդ փեսայի՛ն եր կնա՛ւորի ի յառաջատարի՛ն լուսեղէն.օրն նեցկէք: Ա՛յսօր քահանա՛յք հնգեւո՛ր պա տարագի՛ն ըսպասաւո՛րք վերապատուեն զք քահանայապե՛տըն սո՛ւրբ. որով ե՛ր կնայնոց քահանայա՛պետութե՛ն հաղոր դեա՛լք. յո՛ր վերափոխեա՛լ այսօր մըտա՛ն ի սրբերո՛ւթի՛ սրբոց միշտ բարեխո՛ սել առա՛ջի՛ր վանո՛ր մե՛ր. օրն:

Պատկեր Սամուէլ Աստուծոյ.
մատուցանէ Հոգի իւղայիւեանս։

ԳԼ

Որ ըզ խորհուրդ քո գանլսատեանդ յառաջագոյն գուշակեցեր. մանր գարնի լուքն ինքայելի զոր ընտրեցեր յէտ մեսիս. որք խոստման հոգւովն սրբեալ բազմապատկիք ծրինակօք. տո՛ր մեզ փրկիչ ի պղծմանէ և ըզ մեղայն ըզ թողութիւն։ Ի մերձենալ ամենայ վերջին զոր տեսանօղքն ծանուցին. ըզ հասանն նիւ մեր փրկողիդ աւուն վախճան ժամուս նակին. երևեցար իմիջ մարդկան զգե ցեալ ըզ կերպ ծառայական. տո՛ր։

Ի վերջ երորդ աւուր զադամ ստեղծեր ի սկիզբ քո տիեզական. որ ոչ պահեաց ըզ պատուիրանըն մերկացաւ ըզ պատմուճան ճանն. իսկ նոր ադամդ իվեց դարուն այդ աշխարհ կերուսելէն. տո՛ր մեզ փրկիչ։ Ցամաքեր լուսոյ անընտրելին և առաքեալսդ անձառ բանին. որ ըզ նախնեացդ մերն հնայի բանքեր զանէծսըն տրտմալի. հայցեալ յորդւոյ քո միածնի հօր հաշտուեաւնըն միջնորդի. բանիւնալ իմիջ ըզ խաչվերութիւն և տալ զոգւոյ զնաղ ղութիւն։

Ի՛սաա

Ծն. 3. 16

Ա՛ստ աւետեայ մարգարէին որ առ փըր
կեա՛լքս աբեամբ գառնին. ըզնծամբք Սաղ
և մեք ծառք անտա՛ի ը գալուստ տնըզ 95 12
կըրկնակի. շնո՛րհեա մե՛զ տէր ընդ ա՛րդա
րոյն ընդ առ ի՛քէն տրնկեալ ծառանգա
ա՛ֆքըմ յաւսո՛վ ըզուարձանալ և յերկ
րոյդին ընդ քե՛զ ըզնծալ։

Ա՛մէն նըմանն տայ աւետիս զաքա՛րեայ Ոտ
նորսիեն. եթէ ուրախ լեր ահա գայ առ 9. 9
քե՛զ խոնարհ և հեզ արքայ. նըստեալ
ի յիշ և յաւանակ կրկրին աղանց դող
օրինակ. նըստեալդ յաթոռ քե՛րբ՛եից
նիստ գրքթուքեամբ իմեր հոգւոց։

Օ՛ձհե՛զ փառաց քոց երկնա՛ւն որ լինիք
լա՛կ յերկրորդո՛ւմն. էստես դաւրքն
յաւուրքա՛զդն ծանա՛յց կանխաւ աղքմամբ
հոգւոյն. թէ յայտնապէս ա՛ծ գայցէ հուր Սաղ
առաքի իւր երրորդի. յայնժամ յիստա 49 3
ի մե՛զ խնայեա գրքթա՛ք և ո՛ղորմեա։
Ա՛ստուածածին անհանդրդա՛ցեալ յերկ
րե յերկինս հարան ընծայեալ. յոր
ժամ բանիմ լուսոյ նըմանք քո մի
ածնիդ յաջակողմանն. յայնժամ մեղ
քեա՛ ընդ մեր ըզնոյն փրկել ըզ
մե՛զ յահեղ բոյնն. հաւանդանիլ
ընդ

ընդ ամբարսոյն՝ երգել քեզ փառս ընդ
երկնայնոյն։

ՂԿ Ո՛ր յանձառելի ծոց հօր ծածկեաւ
5 անբընկնելն ծընուսդ և բանն. և ի հրեշ
տակից երկընպագեալ փառաբանելիր.
ընդ քեզ բարբառիմք աՀր և հայրըն մե
րոց։ Ո՛ր խոնարհութեամբ իջեալ յաշ
խարհ շինուցեր զոց մեզանց. ամրակս
երբեմն ի բանբերըն ի միջ հընոցեալ. ընդ
քեզ բարբառիմք։ Ո՛ր ըստնախաձայն
մարգարէիցն եկիր ի լրումըն խորհըր
դոյ. զոր անօրինաբար կատարեցեր վասըն
մերոյ փըրկութեան. ընդ քեզ բառ։

Ղ Ի՛նչ օրհնեսցուք բանբեր արարիչք զնաՀ
յաբեհաեան։ Ո՛ր յայտնեցար հոգւովն տէս
Դան 7. 9 լեամբ դանիէլի մարգարէ՛ի՝ ՚ՈՀ՚ն. զոր
միւս անգամ գալըստեանն քոյ զկար
Դան հուրդ. բանբեր։ Ո՛ր զոր յորդիդ գա
7. 18 զանն ահեղ զնախընտանեաց յաստա՛՚ծ
ծո՛՚յ. ծանոյց բարեաց զօրութիւն՝ ՚աՀ
որդւոյն. բարբեր։ Ո՛ր զոր հինաւուրցն
Դան 7. 13 ՚աՀ նմանեալ տեսեալ յանթառ քեզ որբ
կան՚ն. և զորդի ընդ ամպս երկնից ե
կեալ. բանբեր։

Մ Ա՛սաուածածինն պայծառ քան զքեզ
կինա

կինս որ իմէջ ծագեցեր ընդ լոյսն մեծ
և գերազանց. որ ոչ խանգարես անպիտոյ
թե հանգածեցուս. սրբբեւսկան ձայնիւ
զքէզ բարեբանեմք և հոգևոր երգով
մեծացուցանեմք։ Ա՛մէն թերեւս և լուիցի
սուտը. որ զանձրևէն կենաց ի քէզ
հեղեալ ի յերկնային ծովէն զոր հոսեր
ցեր ի յերկիր ծարաւուտ. սրբբեւսկա։
Պարտէզ փակեալ ածաուծնկ եղեր. որ
և ծաղկեցն կենաց իմէջ գրախտի քո
ի հոգևոյն տընկեալ անմահական պըտ
ղովք եւլոյ ընդ ամենեսին սրբբեւսկ։

Լաստ 19. 1

Լուկ 4. 12

ո

Ո՞ր ոգեղմութեամ՛ մէջ զգե՞ցյար մեր
մին. և նորոգեցեր զոչնացեալ քո. նո
րոգեա՛ և զմե՛զ հոգեւով քրիստոս և՛ մի
զոհ՛ցամեա՛։ Ո՞ր ի խաչին՛ն մե՞ռ
ար մեղմնով. և զմեռեալ քո դարձու
ցեր ի կեանս. կեցո՛ և զմե՛զ հոգեւով
քրիստոս և՛։ Ո՞ր յարեա՛ր ըզ մե՛ռ
ելոյն. և յարուցեր ըզբնութիւնն մեր
յոսոխ. յարո՛ և զմե՛զ հոգեւով քրիս՛
տոս և ոգեհ՛։ Ո՞ր ըզսիրելի՛ն քո՞
զդեցար ծոն. կնքեցեր ի գերեզմանիդ.
կնքեա՛ և զմե՛զ հոգեւով ի՛ կեանս. և՛
ոգեհ՛ցամեա՛։

ա Ա՛ն[ր]հրաշ տեսլեամբ յայրմբեցե քո
ամ[ե]ր. ա՛հեղակե՛ղծ փայլմանբ. զա՛ր հո՛ւրբ
ցան զբ[ա]ռայ[ա]ժոխք. և մեռեա՛լք ընդ
կենդանա՛ւդ յարեա՛ն և ի հաւատս հա
մո՛ւրէն յարմբեցա՛ն։

Մատ 3՛ո՛ր ժամ փառո՛ք հայրեն[ի] քո ծագ[ի]ս
25 31 լ՛ի յե՛րկինց. և յա՛ր[ու]ցանես զբա[ռա]յ
ռեալն. յայնժամ դա՛տեա՛ ընդ աշխ
քո[ւմն]։ և կոչեա՛ զմե՛զ ի փա՛ռսն քո։

ղ ա 3՛ո՛ր ժամ հեծանոցա՛ դատաղա՛տեան
3 17 քո՛ւ ամե՛ն. սէրբես բզկա՛լ աշխա՛ր[հ]ի.
յերշտեմա՛ղաքն սրբա՛յութեա՛ն[ի]ն. ժո
ղովեա՛ զմե՛զ ընդ ա՛րդարո՛ւն։ 3՛ո՛ր ժամ
եկեղեցի՛ հա՛րանացեա՛լ միանայ ընդ փե՛
սայի՛դ. ընդ խնամտո՛ւն սբ՛ կո՛ւսա՛ր[ի]ն
նացն արժանացո՛ւ առաքանտո՛ւն ըզմե՛զ
ընդ նոսին երդե՛լ ըզփառս ի բարձունս։

ղկ Ա՛ստղա՛ծ հա՛յրդ[ի]ն մե՛ր[ո]յ
ո՛ղորմեա՛։ Ա՛յրբ մա՛նկունքն
ի հնոցին երգե՛ին. հա՛յր
անըսկի՛զբն քե՛զ պարծեսցի՛ա՛ն ձ[ա]յնի՛ւք
մե՛ր։ Ո՛ջանե՛ր առն ցօղա՛ցին և հովան[ի]
լինեն ընտա՛ս. սու՛րբ հնդի՛ն քաջալերե՛ց ա
սե՛ր

ակրը ևս ընդ ձեզ եմ յաւիտեան։

ԼՂ ամ օրհնեցէք զ բարձր ածրիւք
ընդ նմա յաւիտեան։ Օ՛ակաւ ոչ քանըն հօր.
որ երևեցաւ ի մեջ հնոցին՝ օրհնեցէք
ամենայն ազինք. զ բարձր ածրիւք։
Ընդ ջրըս հրեշտակաց. միաբանակա՛ն
օրհնութիւ՛ք բարեբանեցէք զի՛ վերա՛ք
բծքեցին. և բարձր։ Ընդ երկի՛ս մա՛ն
կնեան. զհամբանակիցըն հօր անդադար
բարեբանեցէք քահանայք ժողովրդք.
աւաւէ. բարձր ածրիւք։

Վ՛ր ըհատոն աստուած յոյս սպանիցեմ
ընդեղ. հնարհեա զթոդութիւն բանալոյ
յանցանացդ իմոց։ Ա՛ու քեզ բազմա
գութ ապաւինեալ կարդամբք միմբոժեր
ըզմեզ յողորմութենէդ քումմէ։
Արարիչ զանազան ալեղակերտ աու քեզ.
յիշեա և զիս տէր ի քում յարքայու
թեանդ։

Յ՛իշեա զմեզ տէր յորժամ գան թագա
ւորութեամբըդ քո։ Հնարհեա մեզ
տէր զթոդութիւն բանալոյ յանցանացդ
մերոց։ Ասո՛ մեզ տէր փառըս տալ
մեծի տէրութեանդըդ քոյ։

Օ՛րհնեալ տէր աջ հայրըն մերոց։

Ա՛մենաքո թանգաւոր յաւիտենից օրհնեմ զքեզ
Ա՛ր ի հնոյն զերիս մանկունսն անվնաս
զ յուսեր. օրհնեաւ տէր զերծ։ Ա՛զ որ
օրհնեցէք Օձրան եւ ձրեաց. Եւ
բարձր արարէք զնոսա յաւիտեան։
Օ թանաւորն քրիստոս. Եւ բարձր։
Օ նորոգչութեան հոգւոյն. Եւ բարձր։
ղ Ա՛զ մեզ ի մարխաւանն լինելի ամէն քեզ
քէն. որ միայնոյ էս բանսմագուէթ թիւրոց
թէք՝ ոգւով՝ ամեն ինձ աստուած։
Ա՛ռ տէր ոչ քո շրջմանտուէթ՝ էս սէ
բոյդ. Եւ քրիստոս զոչ ծանօթակրս գահոյ
նեաց սիրեալ իմոյ. ոգւով՝ ամեն։
Տուր ի՛նձ ցնծութէթ՝ փրկութէթ. Եւ
հոգեւոր ուրախ զոչ քո հանապատեան զինւ Եվ
ճ Ա՛զ քեզ օրհնեմք աւր՝ քեզ փառս մա
տուցանեմք։ Ա՛զ քեզ տէր ամենակալ
անձինդ մեր օրհնեցուցեր։ Օրհնեալ
էս աւր. օրհնեմք զոչ քեզ գոհեմք եվ փա
ռաւորեմք։
ի Ա՛րդեօք մեր ոչ օրհնեալ էս ու. ոչ զի
էն ձանապարհէթ քո։ Ա՛ոդար էս
դուս ու ոչ զի էն ձանապարհէթ քո։ աչք
երկնայնամիտ խոնարհեաց յանարատ ծնող
էն։ Ա՛ր յաւիտենից էս առաւել քարոզ
յեալ։

ցեան։ աղաղակեմք առ Երկնաւոր
խնամեայ յարարածոց քո։

Զ Ա՛զատ օրհնեալ ցիկք և բարձր
անարիւնք ընդ յաւիտեան։ Տիւք և գի
շերք ընդ օրհնեալ ցիկ և առաւ
ուր բարձ։ Լուսոյ ծիլ ընդ զատիկ
օրհնեմ զձմեռնային։ Օրասուն
աճ. ակն և աղբերիկ ամենանային. ամե
նայն գոյիկ օրհնեցեալ։ և բարձրացու
ցիկ ընդ։

Ը Լեալ յանպատում զնս ակնկոծեան. և մեղք
նմ բամբասեմ զնս յանդիմանեն։
Բուդ զնչ ապրիլ մեղս գործեալ անձամբս.
որ չեմ առնելոց յայնպիսին հրամայես։
Ա եղայ քեզ քրիստոս ծրդի աստուածոյ.
շնորհեա զթողութիւն բամբասմ յանցա
նաց խնդոյ։

Թ Օրհնեմք ընդ քեզ անընդհատ հայր.
որ յաւիտեան օրհնես ի դասուց քերու
բեից։ Որովհետև ընդ քեզ միածին որդի.
որ անդադար փառաբանես ի դասուց
սերովբեից։ Ընդադար բերանով ան
հանգիստ բարբառով. քարեբանեմիք
աստուած ընդդէմ որ փառակիցդ ես հօր
և որդւոյ։

Օրհ

ե Օրհնեալ տէր ամաստեաց օրհնեալ
Օրհնեալ տէր ամէն ծ այր յօղեցեալ երից
մանկանցն. օրհնեալ տէր ամէն օրհնեալ
զ Թանձրացեալ հնարըն վիշտց զբոր
քեալ բոցոյն. ծանուցեալ բընակեալ
բնին ահ ՚ի՛՚աչր ևբ՚՚ս բարեբանեմ ըզ
է քեզ տէր: Ի զեր օրհնեցէք ևբարձր
ամբարձք ընդնայեհեան: Ի իշեր ըզ
տէր օրհնեցէք ևառաւեհ՚՚՚՚՚ը:
Ի՚՚ ըզ տէր օրհնեսցե՚՚ ՚՚՚ր որ ի բաբէ
լոն առաքեցեր ըզ միածին որդի ս. ե՚՚՚՚
զհնար հընոցին շիջուցեր յերից ման
կանցն. ընդ նոսին օրհնեմք ըզքեզ
դովեմք ևփառաւորեմք:
ը Ձի որ ի մէջ լերինն. աղբեւրացուցեր
Նուէր ընդ ձորս ի վիմէն: Ձէր ի սբ՚՚ատ խմէն.
17.6 հան ինձ արտասուս անպակասութեե:
ի Ձի կեցից և ապաշխարութեք ապրեցայց.
ի հանդերձեալ. քոյ դատաստանաց:
ա Ձի ահ ծովուքն երկրպադութեք տնբաժ
նելի. որ ի հրեշտակսն անդադար ձրկ
նաբանեն: Նմանութեամբ վիհուսրութեք.
փառաբանեն ըզքեզ ի շխան հայր սբ ծ:
Ձրբք կերպեան կենդանիքըն վայե
լուչ աղաղակեն առ քեզ ի շխանայ կից որ
դե

դէն ևս քանդ ածիծ։ Ինչանուելիւնք
աթուռոյ գովչին ընդքեզ. ամենասուրբ
հնդիկ և բոլորիւն աստուածածն։

Ո՛րհնեալեա տէր զձեր հարցըն մերոյ. և
օրհնեալ անուն նորա՝ միանդ քոյ. անդ
ուրախ հարցըն մերոյ։ Արանգինը
տաղեցաք մեք քան զամ հեթանոսս. ի՛
անուան սրբոյդ քոյ կեցի ընդմէզ անտըն։
Ո՛րհնեալեա տէր որ նընտիս ի քրօքէս
և հայեիս յանդունդս թանգաւոր յատեսե
նից ան։ Արգահ օրհնեցեք. ընդ քարթ
արարիչք ընդնա յաւիտեան։ Ալ կոչեն
զի արար զամ արարածս. ընդ զարդա
րեաց բանիւ օրհնեցեք. ընդ բարեր։
Ո՛ր անդադար օրհնեն զամ արարածք.
քանզանայք աստուեր գովեցեք. ընդ բան։
Աղաչեալ անձամբ կարդամ աս քեզ
հայր երկնաւոր. օգնեա ինձ ինեղեա
թեօ. ար մեղքս եմ մեռանիլ օգնեա ինձ։
Ի բառաւորեցայ ես յանեբևոյթ թըշնա
մեյն բըժիշկ հիւանդաց բժիշկեա
զիմ զհիւանդութիւն. ար մեղքս եմ։
Ի՛ոլորեցայ ես ոտ զանչաւք կորուսեալ.
խընդրօղ գէ բերեց. խընդրեա զիս ընդ
մոլորեալ. ար մեղքս։

ա Ո՛րհնեմք զՔեզ ամենայն անբնակիզբդ
հայր անհասանելի և փառաւորեա՛ զանձն
մարմնով զհնազանդութեանդ։ Կանվեմք զՔեզ
քեզ ո՛րդի հնոյ արարչակից բանդ. նորոգ
ծո՛ղ և կերակրե՛ զպղծեալ մարդկան. Թագաւո-
ր՛ յաւիտենից. Ո՛ Քեզ բարեբանեն
ամ՛ ազինք. մի՛շտ ընծայելով անընդ
պատ աղերս սո՛ւրբ հոգիդ Քրիստոսի
Թեառն։

ե Ա՛ամենաճա՛ հայ ըզքո՛ւն մեր ըզհոգ բարեբանել
երկի՛ յա՛ւիտեան։ Ո՛ր արդարե
յամենահա՛յնի. տեղւո՛ւ կենցա՛ղ զմեզ։
զ Ո՛ւռեա՛ զմե՛զ փառաւո՛րեալ տեղւո՛ւ կե-
նցա՛ղ զմեզ։ Ի զատո՛ր ծո՛ւրհնե՛ցեալ
ո՛ւ բարձր ա՛րարիչ ընդնա՛ յաւիտեան։
Ջի՛ւք և դիւք ըզքեզ ո՛ւրհնեցի՛ք ա՛ռ
աւետա՛ւորեալ բարձր ա՛րարիչ ընդնա՛ յ։
Ի սրտից զքեզ ո՛ւրհնե՛ զքո՛ւ
ցեալ Ո՛ւրհնե՛ սուրբ. ամէ՛ն և ա՛րա
րիչ ամենա՛յնի. ա՛մ գո՛րծք ո՛ւրհնեցեալք
և բարձրացո՛ւ՛ ցեալք ընդ ընդնա՛ յաւի՛ւ
է Ե՛ղիցի քեզ շո՛ւք բարեա՛ զիս. և ո՛ղորմ
ա՛ւ ինձ ո՛ւրհնե՛ ա՛ւր։ Ա՛ստուա՛ծ եմ քառասուո
հօտի քո՛ և առ քե՛զ ա՛պաւինի՛մ հովիւ
քաւրի խո՛նդութե՛ զիս ըզ մո՛ւրթեա՛ն։
և ո՛ղորմ

Ա ՀԲ

Ա ՀԳ

Ա ՀԴ

Ա ՀԵ

Ա ՀԶ

Ա ՀԷ

ՍՈՒՐԲ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ԵՐԿՆԱՒՈՐ ԱՍՏՈՒԱԾ ԵՒ ՓՐԿԻՉ ՀՈԳՒՈՅ ՅԱՂԹԱՀԱՐ ԵՂԵՑԻՔ ԶՔԵԶ ՈՐ ՉԱՐՉԱՐԵՑԵՐ ԶՄԵԶ ԱՆՈՒՆ ՔՈՅ ՅԱՅԼԱՓՈԽԵՑԱՆ։ ՕՐՀՆԵԱԼ ԵՍ ԱՍՏՈՒԱԾ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ՉԱՐՉԱՐԵՑԵՐ ԶՄԵԶ ԱՆՈՒՆ ՔՈՅ ՅԱՅԼԱՓՈԽԵՑԱՆ։ ԱՄԱՆ ԱՐԱՐԱ ՀԱՄԱՌ Ա ՍԻՐԵԼՈՅՆ ՔՈՅ ՄԵՐԺԵՐ ԶՄԵԶ։ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ ՄԵՐ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ԱՌԱՒԵԼ ԵԱՐԴՐԱՑԵԱԼ ԴԱՍ ՅԱՅԼԱՓՈԽԵՑԱՆ։ ԴԱՒԼԵԱՔ Ո՞Վ ԵՒ ՓԱՌԱՍԱՐԵԱԼ. ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ ՄԵՐ ՀԱՅՐ ՄԵՐ ՈՐ ՉԱՐՉԱՐԵՑԵՐ ԶՄԵԶ ԱՆՈՒՆ ՔՈՅ ՅԱՅԼԱՓՈԽԵՑԱՆ։ ՕՐՀՆԵՑԵՔ ԵՒ ԴԱՐԴԱՐԱՑԵՔ ԶՔՆԱՆ ՅԱՅԼԱՓՈԽԵՑԱՆ։ ՕՐՀՆԵՑԵՔ ԶՏԱՊԱՐԱՆՆ ԱՐԱՐԱՉԱԳՈՑ ԱՄԵՆԱՅՆ ԱՂԻՆՔ. ՕՐՀՆԵՑԵՔ ԵՒ ԴԱՒԼԵՑԵՔ ԱՆԴԱԴԱՐ ՁԱՅՆԻՒ. ԵՒ ԵԱՒ։ ԼՍԵՑԷ ԶՔԱՐՈՅՆ ՕՐՀՆԵՑԵՔ ԶԹԱՓԱՒՈՐՆ ԹԱՓԱՒՈՐԵԱՑ ԵՒ ՂԵՐՆ ԶԵՆ ՏԵՐՈՒՆ. ՔԱՀԱՆԱՅՔ ԵՒ ԺԱՂՎԻՒՐԴՔ ՍՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒՆ ՕՐՀՆԵՑԵՔ ԵՒ ԴԱՒԼԵՑԵՔ ՀԱՂԱՒՈՐ ԵՐ ԴՈՒԼ. ԵՒ ԵԱՒ ԱՐԱՐԷՐ։

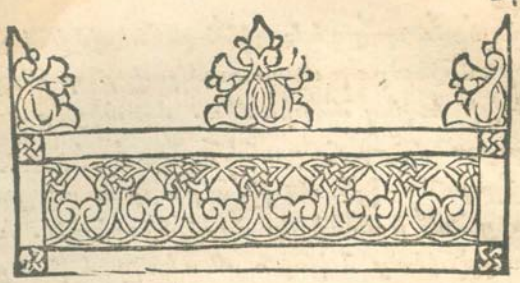
Ո ԱՓՐՈՒՐԵԱԼ ԴԱՂԱՑԱՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ՄԵՂ ԱՆՁՆ ԲՄ. ՅԱՀԵՂԵՂ ՔՈՅ ԴԱՍԱՒՈՐԱՑ ՅՈՂՈՎԵԱՑՆ ՅԱՆՑԵԼԻՆ ՍՈՒՐԲ ՅԱՆՑԵԼԻՆ։ ՎԱՆՁԻ ԿԱՄԱՒ ՄԵՐՁԵՑԱՒ ՅԻՆ ԻՄ ՄԵՂՆ ՄԵՐ ԱՐԴ ԿԱՑԻ ԵՒ ՇՈՒՏ ԲՆԱՎ ՅԱՆՑԵԼ ԼԻՆ ՊԱՏՒԱՒՈՐԱՑՆ։ ՈՐԴ ԱՆԿԵԱԼ ԱՂԱՒ ՀԻՄ ՓԵՐԵԿԻՆ ԵՒ ԵԱՐԵ ԶԱՅՆ. ԽՆԱՅԵԱՑ ՀԻՆ ԻՄ ՄԵՂՍՍԵՑԱՒՆ. ԵՒ ՈՂՈՐՄԵԱՑ ԲՆԱՎ ԶԱՂՄԱՒՈՐՂՆ։

ՄԱ

Աստուածդ է անպաշխարութեան։ Ա՛ն զկո՛յ
զերծ ըզ մի հանգերս կենդանի. զի աստ է
Ա՛ն վերակաց զնա յամենագէն հրեշտակն.
զի աստուածդ է անպաշ։
Ա՛ստուածոմբ զամենեսեան. և զբանսարկուն
պաշտօնեա. մանաւանդ քեզ մարդա
սէր։ Ա՛նդ ի բարձանց երկիր. և ըստ
աստուածեցեր. զարարածդն քո փրկիչ։
Ա՛ն հանատաստն ածրարեր զեկեղեցի խա
չիւ քով. փառաւոր գալստեանն քոյ տէր։
Ա՛նախեա՛ղքս իժամ առաւօտս։
օրհնեա՛մք զքեզ տէր ընդ զբարս
թագաւոր երկնից։ Ա՛ղբա՛ զմեզ արժանիս
առ ընդունել զքեզ տէր ընդ ամենայն
ցուք զքեզ տէր ընդ։ Ա՛րբ աստուած
փրկչակա՛ն մեր փրկչեհարած զմեզ յոր
ժամ գա՛ս ի նանրանգե՛լ զերկիր։
Ո՛ր յայս լեր ի մանկութեանդ խոնդ. մի
թողցե՛ր զնա տէր աստուածդ իմ։
Ո՛ր յայս լեր ի ժամանակի ծերութեան
մոյ. մի թողցե՛ր։ Ո՛ր յայս լեր իմիւս
անգամ գալստեանդն քո. մի անտես
առներ զնա տէր աստուածդ իմ։

Յա ըզ սիրելին զղաչուա կո ձեայ.
Յարոյց զե ըզմանեհեւ կեանըս ընուհեայ։

Կանոն Յարութեանն Պ ՚աչարա։

ՅՍՕՐ ԳՈՒ՚ՈՎ՚ՒՐԱ

Թանիայ. քո ամենազօր հրա
մանաւբդ. ձայնեցե՛ր ը զա՛
զարու և գնդացաւ մանկ. գնժոխք սար
սեցաւ ապականութեի լուծաւ. կենդա
նարար քո՝ կեցո՛ զմեզ։ Ո՚յսօր գոլով
եբեթանիայ զքո՛ զաշխարհակեցոյց աբե
գյարեթե՛ր. յանաջագո՛ յն ծանուցեր
անապականաբար կոչմանբ զմերբօ բեայն
ի թաղմանէ. կենդա։ Ո՚յսօր գոլով ի
բեթանիայ. եբրայեցւոց մանկունքն ըս
քանչացեա՛լ ասէին. զմարիամ՛ և զեզ
բայրն ի թաղմանէ յարուցեալ տրդուայն
մարիամու. կենդանարար։

Կենդանութե՛ց բաշխող քրիստոնե՛ բե
թանիայ եկաւ երեա՛լ սյսօր. բանբկամին

զանգամբ պարգևէ զկնդաձնութիւն։
Տընօրինաբար արտասուէլով ընդ մարթ
Թայլ և ընդ մայիամու. ողջակիցըր և
որպէս մարդ հարցանէր ուր եդիք ըզ
զազարոս։ Ա՛ն ոմն զնծ բարբառով յա
ղուցանէ ի մեռելոյ ըզջերեքօրեայն. և
զուգընթաց ձայնիւն մեռեալն ելէն ար
տաքս անանպակաձև։

Յաճախին ձայնէ գոչմանըն սարսեցին
դողալով կարապետըք դժոխոյն. և մե
ռեալն ելէն արտաքս անանպակաձև։
Կացեալ ի դուռս այրին և ձայնէր ազդ
արարօղ բարբառովն ի գերեզմանն. զան
զնըկ ելէկ արտաքս անանպակաձև։
Ա՛ղէալ ի գերեզմանէն երիզապնդ պա
տանեօքըն մեռեալն. հրամայեաց լու
ծանել ի կեանսըն յաւիտենից։

Ա՛ճախին գոչմամբ ձայն արկեալ առ գա
զարոս կոչեցեր ի Թաղմանէ. աշըճ հարց
ըն մերոյ։ Ա՛ր զարտասուս մարիամու և
մարթայի ոչ անտես արարեր բարեբար
աշըճ։ Ո՛ չորեքօրեայ զմեռեալն իշխա
նութիւք անանպակաձև կոչեցեր ի Թաղմա
նէ. աշըճ։ Ա՛ոծեալ աշ ըզհոր ծրն
նեցեալ [illegible] զարմացեալ ըզ
հան

նա յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։ Զի՞նչ ըզքեզ ըզհո՛ր օրհնեցէք ազգք ամենայն ի փառս անուան իւրոյ եւ ասացէք յաւիտեան։

Զաճայեն ձայնէ դիմանըն սարսեցուին
դժոխալով դըժոխք. և երիզապինդ մա-
ռեալն ըզ գեցաւ զանմահութիւնն։
Յիսուս միածինն անմահութեամբ պանդ
գնաւոր եւ եւ ըմե՞ղ. խանդա
նեաց զոր ընտրեցեալ մահու։ Իջեալ մա՛ղ
արտասուաց մարմնոյ եւ մեղացեալ ան
կեալ առոտոյն տեա՞ն. խըն դրելին
գնդրձեցին եղեալն։ Յանդի՛ւ բանն
ած կենադործեաց ըզ ղաղարոս ի թադ
մանե՛ն. և եկեալ արտաքս անանդա
կան։

Այր ի երկնից ընդ երկիր բանդ ած մարդ
ղեալ խըրթոյ կուսէն. յարութեի՛ եկիր
առնել բանըկամին քոմ ղազարու։ փառք
դալըստեանըդ քոմ քրիստո՛ս թադա
որ անմահ։ Յորմէ դողան դառք հրէշ
տակաց մարդա սիրանալ արտասուեցեր
11 35 ողբասակցելով ընդ մարթայի և ընդ մայ
րիամայ։ փառք դալըստեանըդ։
Ղազար կենաց և անմահութեան. ածային
ձայնիւ դողացուցեր ընդ մահ. և նորոգե
ցեր զտրքօրեայ զմեռեանըն։ փառք։

Մանկունք Եբրայեցւոցըն հանդերձ ծա-
ղօք ՚ զանձամ ՚ զբ. Թադեաւսըն օրհնելին
աստուած ։

Ա՛ր վէր օրհնեա յաթոռըս քերդ բէնից. ի վէրայ նատել յաւանակ կի հայձեցար. բարեբանեաւ ո՛ր եկերդ ի կէցուցանել։ Ա՛սաի և մէք գայլթակայն օրհնութեանցն ըզձայն մատուցանեմք քեզ Թագաւո՛ր փառաց ընդ տղայն օրհնաբանելով. բարեբա նեա՛ր։ Ա՛ւետանաւ ի բարձունս ա՛ստ ի՛ւր բարեբանեալ եկեալ անուամբ Տեա՛ն ա՛ստ ի՛ւր։ և օրհնութիւն ո՛ր գալոյդ ես ա նուա՛մբ Տե՛ն ա՛ստ ի՛ւր։

Ա՛յսօր զանընակիղեն բանն ո՛ր յաթո՛ռ փառաց ընդ հօր կերկրի երևեալ տե սանք. քրօքեանկան ձայնիւն օրհնեցուք օրհնեալ եկեալ անուամբ Տե՛ն։

Ա՛յսօր յաւանակ քերօքիկ և տղայքն եբ բայեցուոյ բարեբանեն. օրհնութի՛ւ։

Ա՛յսօր զուարճացան սիրելիքդ փա՛ռս 2011 տեա՛մբ ա՛ծորդւոյն յերուսաղէմ. և դո էիւն հընչմամբ երգով. օրհ։

Ո՛ր ի քրօքեականն աթո՛ռ ընդ հօ՛ր նըս տիլր բանդ ա՛ծ. այսօր խոնարհութիւ՛ն հըստաը մարմնո՛վ հոր յաւանակի. ըզ

քեզ

քեզ բարեբանեմք աստուած հայրըն մե-
ռոյ։ Որ ի սրօքեն ըզն սրբասաց ձայ-
նիւ անդադար օրհնաբանիս. այսօր
ի դասուց երբայեցւոց որդի դաւթի փա-
ռաբանեցար. ըզքեզ բարեբանեմք։
Որ ի հրակէզ ըմպէ ցն երգաբանեալ հընչ
մամբ ի բարձունս օրհնաբանիս. այս
օր ի ծերոց և ի տղայոց գովեցար ողջոյն
նա երգով. ըզքեզ բարեբանեմք։
Ա՛ղ ետր օրհնեցիք բարձր ամարիք ըզ
նա յաւիտեան։ Ա՛յսօր ըզ գանձատա
փրկչին մեր ոյ. ըստնծուքէ ուծնեցնող
երուսա՛ղէմ. ժողովուրդք որք
ի հեթանոսաց. բարձր։ Ա՛յսօր ընդ
մանկանց երբայեցւոց. գհին աւուրցն
քակեալ նոր արքայ իսրա՛յէն. ման
կունք սուրբ ևկեղեցւոյ. բարձր։
Ա՛յսօր ընդ ծերոյն օրհնաբանիս. ու
րախութէ բարեբանեցիք զանմահ թա
գաւորն երկնից։ քահանայք հո
գևոր երգով բարձր ամարիք ըզ նա
յաւիտեան։
Ա՛ւրհնեսջիր յոյժ դուստրը սիօնի պայ
ծառացիր երուսաղէմ զարդարեա ըզ
դրունսըն քո քաղաքդ աստուծոյ։

Յանդէպ ընդ որ էհան ի յոթիսն փառաց.
Ես 21. 7 այսօր մըտանէ ի քէզ նըշտեաւ ի վերայ յաւանակին նորոյ։ Օնելը և տղայք ոտ տիվք ձիթենեաց միաբանութիւք եր գեին. օրհնութիւն ի բդեշխ դաւթի օրհ նեալ եկեալ անուամբ տեն։

քկ Աւրախնէրեկ ղեկիոթ. ի գալստեան
" նը միաձնին. ուրախնէր և ցընծա հանդերձ ամենայն սըրբովք։
Նշնդամ յոյժ դաւառը վէրնին սիօնի. ահա թագաւոր քո գայ նըշտեալ ի յաւա
Օ տանակի նորոյ. արդար և փըրկիչ փըրկե
9. 9 և կեցուցեալ։ Օ ուարձայիր և լեր կրեաց ժողովուրդ ես։ մատ գնաստը ծայգ կեաղըս հանատով և ասաս. օրհնեալ ո՛ր եկիդըդ թագաւոր տիեզերաց։
Օ քրիստոս թագաւոր ո՛րհն ի
" յաթիս փառաց. տեսաք ի յերկրի նըշտեալ ի նոր յաւանակի։
Ո՛նդ առաջնէլեալ արքայիսն դանք ե բ
րայեցւոց. ծնըրքն ոտոտվք ձիթենեաց
Օկ և տղայքն արմաւենեաց։
12 13 Ա՛ինպատանիքն ձայ՛նիւ գոչէին երգ
նոր. քանըզքանելով զանըմա՛ն թա
գաւորն։

Ա՛ՀՐԱ

Պետակի կերդն քանդեն հնձր որ ի վերայ դկ
քերծելիցն հանդչի. այսօր ի վերայ ձհ
յաւանական նորոյ նըստեալ. ծրհնեալսիր տր
քոյ եկեալ յանդիմիկ թագաւորն։ թգ
Յառաջ քան զ յաւիտեանս որդին որ ի
վերայ քառակերպիցն գալմի. այսօր ի
ծերոց և ի տղայոց փառաւորեցաւ. ծրհ։
Ընկայք նոր ժողովուրդք ընդ անմար
ճրագըն դասս բանմունեանն. լոզսա հընչ
մամբ երգով քանցըր ձայնիւ փառա
տրեցէք. ծրհնեալ։
Այսօր ընդ հրակերպեանն դասուցան օրհ ըկ
նաբանիկ ըստն ծերըն ասատ՝՝՝

ԱՂաւաղ գնչուհի քո յաշխարհս մըտեր իքաղաքն երուսաղէմ ժամ նըստեաղ ի վերայ հոդեղէնն նոր յանանակէ՞ն. կոչէլ զնէթանոս յերկրըպագութիւն։ Ոչ երբէք ասասվք ձի թեհենեօք և տղայքն ոստովք ամրմանվեհօ՞ք. և երամ երամ դասուընքն աղաղակէի՞ն. ովսաննա օրհնեալ եկեալ ի յանունն տեառն։

Յընծայասա սուրբ սիօն քերկրեցան սուրբ եկելցի՞ք. և խընդութեամբ քաղմանա ելիւն ընդ առա՞ջ. օրհնէլին զգալոստա քո փըրկիչ յաշխարհ։

Յորժամ եկըն Յս յերուսաղէմ իքաղաքն Ոչ երբէք ասասվք ձի թեհենեօ՞ք. և զնաճ որդւին փառանա՞ն։ Խլեռնէ ձի թեհենեաց տաբրաճա նէլին մանկունքն ըզհանդերձս իւրեա՞ն ցանէի՞ն. ոճ որդւոյն սուրբ թագաւորին։ Ոստովք և տերևաթ ձի թեհենեօք. Ե բրայեցւոց մանկունքն օրհնէի՞ն։

Նախ ծն. ա.ե.բրահ. լեր. Երուսաղէմ քա Աստ
ղա՛ւթ. Ա՛ցրնծա՛ սիօն մայր Եկեղեցի։ 99 10

ո

Ո՛ դաղուստ քո քրիստոս այսօր յերու
սաղէմ նմո Եկեղեցի սուրբ. յաղ
թական երգով բարեբանեմք. օրհ
նեա՛ Եկեա՛ անուա՛մբ տեա՛ն։ Ա՛ր վանքն
մերոյ փըրկութեան յաւանակի նըս
տիլ յանձն արար. ընդ մանկանսըն
բարեբանեմք. օրհնեալ ծաղաւոր
Երկինսւոր. զԵկեղեցի քո անշարժ պա
հեա. Ա՛ զերկրը պանծա՛ա անուանըդ
քո՛մ պահեա՛ի խաղաղութեան։

ո

Ա՛յ յարութեան յաւուր գալստեան 8. 3
փըրկչին՝ ամբածանիցին մանկունքն ըզ Աղ
հանդերձս. և անդադար ձայնիւ օրհ
նէին օրհնեա՛ եկեա՛ անուա՛մբ տեա՛ն։
Ա՛ստս ի ծառոյ բերեա՛ մատուցանէին
ա՛ծ որդւոյն առ Հա՛նապարհն. և։
Ի ծերոյ բըղխեա՛ օրհնութի՛ն և իտղոյ
ոց փառաբանութի՛ւն. և անդադար։

Յօձիկն պատրեալ նախնիքն և պրպղոյն կե
ցան, զբնութեամբ յանմահ կենացս զտերեւն
ըզգեցան։

Վեհ՛ր ի հօրէ ծնեալ ո՛րդի
յանեղից գոյացողից ղեղեալքս
ղերկնային և ղերկ
րաւարս էութե՛ն. ա՛
րարածք ամե՛նայն
տուք փառս ա՛րարչին յաւիտեանից։
Պա՛տկեր անեղութե՛ն փառացըն հօր ի
պատկե՛ր բարերարութե՛ն իւրոյ. արար
զմարդկայինն բնութի՛ւնս. արար։
Լո՛յս ի հօրէ լուսոյ ծադեա՛ր լուսա
փայլ զարդարեաց զադամ. ի դրախտին
եղեա՛ն անմահ ազնկոյն երկրագործ.
արարածք ամե՛նայն։

Եկայք որդիք մարդկան այսօր ընդ
յո՛ւր ընդհօրն զգվըտանգ՝ որ մերկացաւ
մե՛ղքք ընդփառս արարչին. և զգեցաւ
ղէրըզկենսաւոյն ծածկոյթ փիլոնաւոր անդ
չա՛ռ լուսոյն։ Պա՛տմեցէ՛ք զորդին առ
տուածոյ այսօր ցընծութեամբ ո՛րդիք ա
դամայ. որ երկին ի խընդիր եղեա՛ւ պատ
կերին. և գրառեալ նմանութեա՛ւ ի փառս
ա՛ռաջին պատմուճանին։

Ո՛ր նմանգո՛ղ քնութե՛ մերոյ յիւրաս.

ուր իմաստուն հընազանեան մարդոյն
Աստ զանպիտուն այսօր. չորացուցեր զքեզ
ելենին՝ ու ըղձայ ի հնանգեալ մեղաց նա
բոգեա ի կեանս անմահ։

Ա՛ր առաքիչդ ես յաւիտեան ենդ. ու ստեղ
ծեր զարարածս ամենայն յոչընչէ.
ըղքեզ օրհնեմք այլ հարցքն մերոյ։
Ա՛ր թագաւորդ ես թագաւորաց. ու
շնորհես բանաւոր կենդանի մարդ ի հո
գին. ըղ։ Ա՛ր ապաւէնդ ես մերձ ընդ։
Ու խնամես զյուսացեալսն իքեզ քո տես
չութիւդ՝ ըղ։ Ի զոր՝ օրհնեցեք ու՛ր
բարձր պարծիք ընդնա յաւիտեան։
Օրհնեցեք Օ թագաւորն ու զմեր ծն
ուր նըմա միայոյ վայելել ծրհնութիւն.
ե՛ռ։ Օրհնեցեք Օ ի ծառայ
մեզ սքանչելի խորհուրդ տուր ըզբոլոր
դութեանն ու զմիաձուլեն քրիստոս.
ե՛ռ։

Ա՛ռ ամենասեան գըթածդ թագաւոր
խաղաղութեան. ըզքեզ աղաչեմք միայն
մարդասէր։ Ա՛րուր այսօր փափաքեալ
ցանկալի հոգւով ու մարմնով. մեր ուր
դութիւդ իւրովք խընդրեր ընդ բարձրա
գոյն ընդփառս յերկրին կենդանեաց։

Տէ՛ր ողորմեա՛ մեզ։ Տէ՛ր ողորմեա՛ մեզ։ Տէ՛ր ողորմեա՛ մեզ։ Ամէն։

Ա՛ղաչեմ զքեզ ո՛վ բարերա՛ր Աստուա՛ծ ամենակա՛լ եւ ամենազո՛ր Հա՛յր մեր երկնաւո՛ր, ընդ որոյ եւ քեզ վայել է փառք եւ իշխանութիւն, պատիւ եւ երկիր պագանել, ընդ Միածնի քում Որդւոյ եւ ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, որ ես ամենայնի արարիչ եւ ստեղծիչ, եւ ամենայն ինչ ի քէն է, եւ ոչ ինչ է ինձ ի քէն զատ, զի ես ոչ ինչ եմ առանց քո ողորմութեան։ Ա՛ղաչեմ զքեզ, ո՛վ Տէ՛ր իմ, ընդունի՛ զաղաւթս իմ եւ զխնդրուածս իմ, զոր խնդրեմ ի քէն, եւ ոչ ինչ

քո սահմանը զմիմդ ի հողոյն. Թաւանալ
գել նըմին զանապատում ըզկեանսն։
Նոկ պատրանօք բանսարկուին ի դրախ
տէն արտաքս անկեալ. ի յաւէժ կենդա
նութեըն մահ առիթ պըտղով մեռանել.
մերկացաւ ըզփառս անըստուերը լուսոյն։
Ա՛յլդու փըրկիչ բարերար որ մարմնա
ցար ի ծոց կուսէն. և հեղմամբ արեանդ.
քո բարձեր զյանցանս նախահաստեղծին.
փըրկեալով ըզմեզ յանիծից նորա։
Որ ըստ պատուէրդ նախահօրըն յանձն
առին յօժարութեամբ. լմնալ զբաժակ
չարչարանացդ ընդ քեզ որդիքըն զերբ
թեան. հնարհեա մեզ ևս ըզբաժակ քո
փըրկութեանն։ Նմին անգամ քո գալըն
առնըն յոյժ ամաչ գան դատել զերկիր.
ընդ նոսին դանաւորեա ընկերել ի փառս
յաջակողմանն. որով հանցուք քեզ զօրհ
նութիւն յանվրսպառ յաւիտեանից։

Տ ասանկ կուտա նայ.
Հընկից իմաստ նայ.
և այլոյն անմ տայ։

ԿԿ Մանաւանդ կուսանաց քոյրացն պատրաստ
տեառ կրաց լապտերս ընդ. Եւ ինքն ընդ
առաջ երկնաւոր փեսային ելս
ռեալ լապտերօք։ Խոկ յիմարացդ կու
սին ոչնայեցեալք ի լիցուցն. անպատ
րաստ գտանել զնա գալըստեանն քրիստոսին՝ ի
ջեալ լոյս։ Այն որոյ եւ մեք պատրաս
տեսցուք կրաց հոգեւոր. զի մըտցուք ի կա
ռաջս նորա. անմահ փեսային վառեալ։
Յորժամ յերկնից փառաւք գայ քրիստոս
տիս յաթոռ դատողին կան. եւ բաժանեսս
զազգս ամենայն ի. յայնժամ կողմանըն քրիստ
Ապ դաւորեալ լուսով զընդ յօդեացն։
2533 Յորժամ զտանջողսդ պատուհասին պա
Ապ հանդերձեալ ի ծառայից. ընդ կրկնա
2520 շակ քանքարդ ին. արժանասցո զգեզ
քրիստոս ուրախութեան քո յերկինս։
Յորժամ կոչեսս ընտրեալսդ ի սկզբ
քանէ աշխարհի. ժառանգել զպատ
րաստեալսն. հնարհեա մեզ ընդ նոսին
զարքայութեան քո քրիստոս։
ԿԶ Այլ սքանչելիդ ես ի բարձունսըս տէր
և ահաւոր քան զերկրի անուն քո
աստուած

ՀԻՒԱՆԱՑՆ։

ՄՂ

ՄՂ ՁՆասցուք արտաքս ընտ շինմանն հինգ
ձայն աստուածային բարբառոյն. զի
փութասցուք կանխեալ յառաջ քան զը
ընդ դաստ խմաստուն կիւսանասցն. մնա
նել ի յանապատ ել երկնաւոր փեսայիւն։
ՄՂ հաստատեցեր ազգ ի մարդկան հրով
փորձել ի յերկրորդումն. պահեա անան
զամս ընդ քո փորկեալքս ծրն։

Ի զուր ծրհնեցէք ես՝ ու բարձր աբարիք
ընդ նա յաւետեան։ ( )րհնեցէք Օ թա
գաւորըն յաւիտենից ըմ՝ որ էկն և փրը
կեաց զամ ազրատածս. ես՝ բարձր աբ։
( )րհնեցէք ՄՂ ազար գաղտաեաւքն ի
րով զիրկուքն որդւոյ մարդկան ես։
Կո՞ր ազրատածք պատուեաք ի հրեշտա
կաց զերծեաք ի խաւարչ անդ լցոյն. ես։
Ա՛ն գաւանեսցուք պատրաստեաք արքնեսուք.
ընդ առաջել որ գաս ի դատել զերկիր։
Ընդ դաստ վառեալ լապտերըք հաւատոյ
ընդ դաստ խմաստունն կիւսանասցն. մնա
նել ի յանապատ ել երկնաւոր փեսայիւն։
ՄՂ վկայասցես ըմ՝ զերծակցաք ջրովք
առ զմահմէ յանդունդս. ծրհնեալ։
ՄՂ վկայասցես ըմ՝ զերծակցաք ջրովք
առ զմահմէ յանդունդս. ծրհնեալ։

ՄՂ

Ա՛ն

Ա՛ն

Ա՛ն

ա Ա՛ր նրնտիս ի քրօքէս ա՛ըւած քանդ այս
Ա՛ր օր վասըն մե՛ր խոնարհուե՛ք նրնտար
13. 3 իւըրի՛նըն ձիթենեաց. օ՛րհնե՛մք ըզ քե՛զ
անդադար երգո՛ղ։ Ա՛ր համա՛պդ ես
խո՛րհըրդոյըդ հա՛յրենի. աշա՛կերտաց
քո՛յ ծա՛նուցեր ը՛զ խորհո՛ւրդ քո՛ գալըս
աեա՛նդ. օ՛րհնե՛մք։ Ա՛ր յամե՛նայնց ես
արա՛րիչ և ըստեղծի՛չ կենդանո՛ւթեանն
այսօր ըզ ծաղկեա՛ծ խորհո՛ւրդ երրոր
դութեա՛նըդ յայ՛տնեցեր եկեղեցւո՛յ սի՛ր
քո՛յ քո՛յ. օ՛րհնե՛մք ըզ։

զ Ա՛հաւո՛ր ես թա՛գաւո՛ր քրօ՛ջ՛կանն ձա՛յ
մէ ձի՛ւ օրհնեա՛լ. ի յերկի՛նս ի՛ յերկրի և
յա՛մէ ժամանակի՛։ Ա՛հաւո՛ր ես թա՛գաւ
որ որնո՛րոգես զքո՛յ զարարածս. հանատա՛
տես ի հաւատս ի գի՛տուե՛ի՛ ձըշմա՛րտու
թե՛ն։ Ա՛ճեսաւո՛րեա՛ ըզ մե՛զ ձո՛ւն ի միւսան
գա՛մ քո՛յ գալըստեա՛նդ. յո՛րժա՛մ ծա՛
դիս ի յերկինից և նո՛րոգես զքո՛յ զա՛րա
րա՛ծս։

գ Ն՛ահա՛տակ մե՛զ ա՛ր ա՛րքո՛ւնե՛ի՛ ընդ ի՛
նդ մա՛նաւանդ կուսանացն. և զհոգւոյ մե՛ր
լնապա՛ըրըս պա՛յծա՛ռացո՛։ Ա՛ր կո՛ր նչո՛ւմք ի
քէ՛ն ա՛ր զարհուրե՛լ՛ք ի՛ պա՛տասխա
նո՛ւն. զա՛մէնն առե՛լով ե՛թէ՛ ո՛չ գի՛
առե՛ր

աւետ ըզձեզ։ Յայրժամ գան փառօք հօր
գամառէ ըզտիեզերս ամ։ ջնորհեա և մեզ
ձեր կալ ի յաջմէ քումմէ։ Խաչեալ մեզ
գաճառն ողորմութեամբ երկնաւոր փեսայ
ին. և մըտցուք ի յառաջաստ ընդ ի սաս
տուն կոչսանան։ Ամէն։

Ամէն
25 10

Ա՛ր ամենայն ժողովուրդ ընդ
ամաջ փեսային և մըտցուք ի յառաջաստ
նորան. զի մի ծնաւցուք աբրտաքս ունի զյե
մար կոչսանան։ Պայծառասցին լոյս
սերըք հոգւոյ մերոյ. և բազմեցուսցես
ըզմեզ ընդ հրաւիրեալսն ի կոչումն ար
քայութեանն երկնից։

զ

Կանոն Աղօթից Ողորմութեան։

Ո՛ր յանձնաւ փառաց բազմեաւ ընդ
հօր անըսկիզբ զհնամակից բանդ. այս
օր բազմիլ ես հոդիզեղն սըրն յանձն
առեր. ծրհնե՞մք զքեհաղդ ի փըրկութեի
աշխարհի։ Ա՛ր անձնաւ ածութեամբդ՝
ծծեաւ զքո ծառայակաւ կերպ. այսօր
հաձեցար օծմանիլ իւղով ի մեղաւորաց.
ծրհնե՞մք։ Ա՛ր կենարար թաղման քո
գուշակ զիւղոյն ծանուցեր զօծութիւն. այս
օր յաղագսին յայտնեցար խորհուրդդ

Ա՛ր

Ծննդ. 1.27

Ար խօրհրդեաւ ծայր ընդ հօր և հո-
գւոյն արար ի պատկեր իւր զմարդն
առաջին. այսօր որդիք մարդկան ժա՛ղո
վեան խորհին մանանել ի մահ զորդին
աշ: Յուդա ծէր սիրոյն աշակերտ փոխա
նակեաց զանեղծութիւն առ վարդապե
տին. մանանելով քահանայիցն ընդ երե
սին արծաթոյ Ար զանմեռնա ծին անօրի
նաբ կամաւ յանձնաւոր փրկիչ ընդ մե
ղաւորացս. վասն անձառ խոնարհութե
ընդ քո՛ և մեզ մղորմեաց:

Ար խօրհրդոյ ես տէր ընծ անմահ.
զծածկեա՛լ խորհուրդ էարկին անպակասել
վանեա. ըզքե՛զ օրհնեմք տէ՛ հայրըզն մե
րոյ: Ար ընդնախանձն սպրահամու զհան
դէս. խորհգոյնս ծանուցեր ա՛ւետեօք
որդւոյն պատուեալ. ըզ քե՛զ օրհնեմք:
Ար ընտրեա՛ ծածկելոյ յայտնի գոլ յի՛ն
դա՛ս արծաթոյ զանհասանելիդ մանակ
ըզքե՛զ օ. Ի՛զ որ՝ օրհնեցէ՛ք ե՛ւ բարձր
արարէ՛ք ըզնա յաւիտեան: Օ ընտրեալն
ի վերուին զօրսըն ծածկապատ խորհուրդ.
քահանայապետն հրնընեալ վաճառեին զնա՛
ե՛ւ բարձր: Ար վասըն մեր համբերեալ
բանսարկուին. կամաւ վիճառուր ա՛րձ
բանն. ե՛ւ բան:

Ի՛զ

Ա

Ղազարոս ի խաչեցեալն ի մէջ երկուց
խուրհի զխորհուրդ. մնանելոյ անօրէն
երկնաւոր վարդապետին սպանուելեան
ապրծանեայ: Ալ յաւուրս արտասուելոյ
ասաս ի ծառայէ դատապարտեալ. վի
զգամեզ փըրկեսցես ի յանհնչին ագամայ:
Ա յաւր եկեալ կամաւ փըրկիչն աւրհ մատ
նիլ յանօրէնն ժողովըրդին. վասըն փըր
կուե հիւթանոսաց: Ա յաւր մնանել բանն
ի բանաւոր հօտե. և յառաջնոյ դատա
պարտի յանօրինայ ժողովը րդին. վա
Ա յաւր հոգին ըզձըրըն դատապարտի. և ար
ծաթոյ վաճառի արարիչն արարածոց. վ
Ա որ ըսքանչելիք այսօր տեսանեմըք
յաչխարհի իմջ հնդեղինայ. արարած
արարչին ըսպասնուե խորհին զնորհուրդ.
Ա ր բանիւն իւրով զերկինս և զերկիրըս
հաստատեաց յօչընչէ գոյացուցեալ. վա
ծառի այսօր դիւրագին ընդ երեսին
արծաթոյ: Ալ վ յաւդաս արտասուելի
երկնաւոր վարդապետին սպանուելեան
խորհի զխորհուրդ. մնանելոյ անօրէն

Ոչ՝ անձառելի իւր խոնարհութեամբ. մաքրեաց զիւր զաշակերտան ոտիցն լուացմամբ։

Եբանգելն երկնից մըշտնջենաւոր հօր ս՚ըդէն. նեղութիւնս ծանեալ իմ՚ովս խլեր քան զհրաշս. ծա՛ռայի առեալ զկերպ անկողնապետի աշխարհումըն։ Յանին զմաքրեցեալսըն զբազում զռամս լըսանայը. զի զնոսունարհուրթիւն ենուամ՝ տըպաւորեացն. երբոր դնեթեանըն գո՞չ օթեվան։ Յաշխէ զմարմին իւր ևմ՚զարնեն չնա՞ռ ուխտ անուանեալ. և յիշատակ կամն եւր մահուանն. մերձենցելոցս ի նա՞ սըրբութեամբ։

Յղութիւր լսեաց և ձառագայթ անչիզնեն լոյս. որ լըսանա՞ւ յանձն ա՛ ուեր զոռս աշակերտաց՞ն. մնքրեա՛ ի մէնջ զմեզ խաւարին խորհըրդոյ ևմ լուսաւորեա զմեզ։ Որ մնրմնով և արեամբ քո ցնեցեր զբազթողուե մեզնից. որ ըմի՞շտ պատարագիս իմով անճ՚ախասիկ ծո. մ։ Որ քահիչ զայս նոր ուխտ ցուցեր յետ առաքնոյ քոյ. մնհատեցե՞ս ի ձաշակ մանե նախահօ ծրն. մնքրեա՛ ի մէնջ։ Որ

Ար 1423

Ար

տեսեր զոմն՝ զոր չիմանիցեն. այսօր խո
նարհեցար ի լըսանալ զոմոս աշակեր
տանցն. մըդիւ՝ ոչ այլ ոմն՝ : Նոյն հօր և
քահանայապետ՝ն ձըշմարիտ. որ զայ
խոնարհակեցոյց չըզմանրին և զանրիւնըդ
քո բաշխեցե՛ր ի յաւուրսն. ա՛ յսօր
հաղորդին հօղեղնքս ՚ա՛ծայի՛ն խոր
հըրդոյդ. մըդի՛ :

Յորմէ սանրեա՛ս սերօբէքն ոչ իշխե
լո՛ն նայիլ. ա՛ յսօր ի ծառայի՛ կերպա
րանս եղեր նախատա՛ւորեան բանն. օրհ
նեցէք զՀՆ՚ հոգևո՛ր երգով: Որ զըմ
տուբակէ ըսեն այսօր ձըշմարտապէս կա
տա՛ րեաց. լըւանալո՛վ զոմոս աշա
կերտացն ի պատրանա՛ց Թըշնամոյն.
օրհ: Ա՛յսօր վերըսաին նորոգեցաք ի յա
նիծից նահա՛ տօրն. ձայակերը՛վ զՀՆ
մորմին և զարիւն որդո՛ւն աստո՛ւծոյ. օ:

Յայդ ի հայրապան ծոյլոյ ծաղեաւ հայտ
ծերըմ՛ զխաւար մեղաց. կենսաբերդ յայտ
նեցեր այսօր զնորհո՛ւրդ ըմարեաւ քո աշա
կերտացն. օրհնեա՛ եկեա՛ղ ի փըրկուն
մեզ տե՛ր ձ հաղորդն մերոյ: Օ՚ր օրհնեն
դաւթ լուսեղէնք զմոս տաժանեալըս լը
ացեր զանիծիցըն մերկացեա՛լ ի մեղ
ծաձ

ծանծկոյթ ըզգեստ ծառայի սփածանը. օրհ
նեալ։ Ընտանեականութեանէ աղբեւրը զկնի
դանդրոյըդ. բաշխեցիր զմարմինըդ քո.
նմրծգեղոյ ընդ մահացեալըն յանոյա
նաթ ի պատրանաց թրիչնատնէն. օրհ.

Ղ Ուցիք Աստուածայի փառաց հօր և սպատ
կեր քառերորդութեանէ. ար ըզգեցեալն այս
օր ըզգեստ ծանուցականն կերպի. ընկոյց
ամ սպղինք օրհնեցիք հնգեւոր երգով։
Ար անձառ խոնարհութիւնդ ի մանրամա
սոն աշակերտանայն. ընդ մարդկայինն ազ
գի գընացար ուղեցոյց ի յերկինս. ընդ
Ար բաշխմամբ կենդանատուր խորհրդ
դոյ անապական ճաշակմամբըն. հրամ
բեաց ընդ մեզ յերկինց արքայութենէն. ընդ

Գ Ընկոյզդ ըզբոյս պրպտեր զոհ թուոյ. այս
օր անձառ խոնարհութիւնդ ի վերնատուն
ըն խորհրդոյդ. ընդգեստ ծառայի ընդ
փածանիլ յանձն առեր. օրհնեմ զքեզ
զկեսդ ի կամսուր չարչարանս։
Ար բամ երկրպագեն դառը հրեշտակայ
խոնարհեցար ի լըսանալ զմտաս հոգե
զէնս. բնիժըշկեր տաքօք ընդ գայրագոյս
նախահօրն բնիժըշկեաց զհոգւոյ խոց
զհիւանդութիւնս։

Ո՛ր է ևս ըհնուրդըս փըրկականս ելկէզէ
ցուն բանչեակեր աշակէրտացն զմանրմինըդ
քն. նա ըսդելով ըզ մահացեալսն ի ձա
շակմանէ. հաղո՞ըդս այսմ ընկալ ըզ
մեզ միայն մարդասէր։

Ո՛րանըկիզն յիւնէ դէս ամաըճած. ա
այսօր ըզգեցար ըզ ճաշ հնդելէն ծա
ռայէ ծածկելով ըզ մերկութիւնն նախա
հօրն. օրհնեա՛լ եկեա՛ղ ի փըրկութի՛ւն
սգոյի մարդկան։ Ո՛ր վերծըհնա՛ւ ի հրե
ղէն քերովբէից. այսօր ելկիր կամաւ ի
վերնասանդնէն խորհըրդոյն. լուացեր զոչ
շակէրտացն յօրինակ վանցն մեր. օրհ Յօհ
նեա՛լ եկեա՛ղ։ Ո՛ր յանթա՛ւ փառաց նըզա 13 13
տիս ընդ հօր. այսօր բազմիլ ընդ աշա
կէրտացն յանձն առեր. բանչեըցիր ըզ
մարմին և պարիսն քո սուրբ. օրհնեա՛լ։

Ո՛յսօր կանդնեցար առաջան մըկըրտու ակ
թե ի թաղուելն մեզանց մերոց։ մկ

Ո՛յսօր աւրըն մեր լուսանայր զնաս աշա
կէրտացն և պատուիրէր զայս անել։
Ո՛չինչ ի ձէնջ եղբայրք մնանելոց ե զնա
ի մէնէ և ա՛րըշն յաշակէրտացդ։
Օ՛այն լուեալ պետրոսի ամէն արկեր անձ
յինքեանց՝ս հարցանել թէ ո՛վ ինչ։

Լանըն

Բ. ամբըն գնը աստղ յօ՝ տըըտմեցոյց զին՛ը
գնշահէ բտան և խոնվեցան ամե՛նեքեան։

Ի յաւր իւրում սուրբ եւ յայտնի
այնոցիկ նեղութեանցն ուխտի ձիւշ
մարտուածեան քո. ի վերնայ
առնելն խորհրդոյդ տագնապել յոյժ
դառն ի հոգին փրկիչ մեր եւ դուժ
գառն աստուածոյ. դիմեալ կամաւ ի մահ
խաչին առն բառնալ զմեղս աշխարհի.
վասն որոյ ի խնայեա ի մեզ քոմ կամաւս ըր
քոմ չարչարանօք։ Ի յաւր որ ի հրեղէն
զօրաց երկնից միշտ փառաբանեալ երկրի
պագեն բանդ. որ թէեւ առ հայր մար
ճանդ ընկալեալ ընդդէմ ծղ քոյ վասն
իմ զարհամարհանս. ուստի կամաւ կրե
լովդ զերկուղ ի հրեշտակաց զօրանայիցն
զօրացուցիչդ երկնաւորաց եւ երկրաւոր
ոց. վասն որոյ։ Ի յաւր յանաչք նըշա
նակեալ հրամանաւդն քո կատարիւր յայ ու
շակերտաց դանն. քանզի զհնալիւդդ քոյ 2243
հաւրեսաց ցըրուեցան հօտն ըստ մարգա 13·7
րէին. եւ կատեցար անկանելիդ ի յան
նայէ եւ ի կայիւսիկ դատապարտեալ. ի 30
ծառայէ ապստակեցար եւ նահատանաց 1822
թուք կէրպարանդդ հօր ընկալար. վա
Ի յաւ

Ի յայսր ընկերմեն հաւատոյ չարժեալ փոր
ձին ի նա թեւեռութե՛ մնալու. առ ի քէն
թափայուսեալ ընկ մարդկայէն տրկարնե
թէն յանդիմանելով. և առ յոյս դարձ
ի մեղաւորսն որ դատաստանէն արտա
սուելովն ընկալաւ ի քէն երթալ հարց
մանք սիրոյն վերին ուրացո՛ղ թե՛ն ընկ
բաժակցութիւն. ընդ նմին ի բաժակ
ընկալ զքո և զնորհեա մեզ արտասո՛ւս
ապաշխարութե՛ն։

Ի յայսր զոր երկնային լուսեղինացն ա
հին պատուեալ բանդատարանէն նիւթե
մացեալ դատաք երբայեցւոյն. զի մանա
լի լայդ ի գիշերին ջահիւք և սուսերօք
եկեալ ըմբռնել զանըմբռնելիդ։ ի
ման որ ի երկրպագեմք անձամբ
քո խոնարհութեամբդ։ Ի յայսր զոր սե
րովբէքըն ծածկեին ըզդէմս յահէ փա
ռացդ առատածո՛ւթեդ՝ ինչ կրըցաեա՛ն
Ար ուրդին յայտա. ի համբոյր մուծեալ
1445 նենգաւո՛ւթե՛ն նոյ շանակ ի մուխ մնդու
անմահին. վասն։ Ի յայսր ընդ դերանգոյն
անօրէնութե՛ն քո ուրդ աստուածոյ
հոյլք անմանրմնացեալն հրաբուն սեռիցն.
պահանջեալ զարդմանայն՝ տեսանելով

զան

զմեռ տեսանելիդ մնանեաւք կամաւք ի
ձեռն մեղաւորաց. վաւ՝ Այսօր բարւոք Սաղ
կամաք և մերձաւորութիւք քո հեթուն եղիցի ի 37 12
քէն քրիստոնեայ ծառայացն և երկեալ[ք]
քո և յանուանէ դէմ պատերազմին՝ ուրք ի
դըստրաց և փարիսեցւոյ. և շուրջ եղեն Սաղ
շանըք բազումք զնուաւորք պիղատոսի 21 17
և հերովդէի վասն։

Պ՛ղծանեսցուք եհաւմբեն մոլեալ յաւ բզ
դան. զիւր ընդ ծոց զվնդրպապետն ընդ
երեսն արծաթոյ հերձեցոյ ընտանեացն։
Ա՛ղաչեմ զրուա համբուրելոյ ասէ ընդ
նա կայսրնւք. ով համբոյր նենգութեա
նըշան է մահու մահու։ Ա՛ն երկայտ լինի
քէնէ գնա ծայնն ոտ հոգւոյն. և ըզգեցեալ
ընդ սահմանոյ ուրախս հանդերձ արկաւ
զիւրեան։

Ա՛ղբիւրին յորում մանուխն փրկիչըն Սաղ
մեր ի մահ խաչին եւ ի լեառնէն ձիթենեաց. 14 36
աղօթեալ զայս ասէր հայր անցո յինէն
զբաժակս։ Ա՛ռ անօրէն աշակերտին
թողեալ ընդ՛ուն. սիրոյ նորա և փոխ
թողեալ ուր քահանայիս. ասէր ինձ գինչ
կամիք տալ զի մատնեցից ընդվնդրպապետին
Յո՛ղմէակ հնձողիցն կըշռեցին ար
ծաթ.

ծաթ բազում. սուրեալ տարան առ պիղա
տոս անեն ի խաչ հան ի խաչ զի հայհոյէ
ի օրինաց։

ԳՁ Ա Յ ՔԸ յերկինից անընկճելի որդի. ի հո
ղեղէն ի քանւեքէ մարդկան զջրէա
րանըս յանձն առեր. օրհնեմք զքեզ որ
հե՛ր յառաջքան զամենայն յաւիտեան.
որ անապեր բանիւ լինիլ ամ երկրի. ի
յերկրի յաւետիս կայեալ տեսանիմն ա
րարածք. օրհնեմք։ Յորմէ դժոխն զըս
արթուցանք երկնից. այսօր երկիր կամաւ ի
խաչ գերզարդեամբըն խոյեցար. օրհ։

Գ Ի զաւր օրհնեցեք բարձր արարչի՛ք յան ի
Յօհ տեան։ Ի զինանւորըն գերզարդեամբըն
1934 յարձակեալ. խոյեա՛՛՛ց զկնի կենդարա
րին. բարձրացար։ Ի ստոյ աղբեր երկն
դանձարար բղխեալ. լցե՛՛՛ց զամե
զերս ի մեզանց. բարձր։

Ա Ի կեալդ ի փրկութե՛՛՛ն աչգի մարդ
կան. ի ծառայէ յանձն առնուս մատ
նել ի դատաստան. համբերելով վանն
ըզմեզ կենցաղանել։ Անանեալ պիղա
տոս որպես մահապարտ. ի յանայլ
և ի կայսերական դատապարտեալ. համբե։
Ացեալ ի յաւետն երկրորդ ադամ. վա
ռա

առաքինեան ոգւոյ պարտեացըն Թողու
Թեան. համբերե։

Ով ըսքանչելի՜ և տեսիլ տհաւան զնրա
րինն երկին և երկրի այսօր տեսաք ի խա
չին։ Ցեսեաւ ըզ ամբն ի խաչին. խա՜չ
րեցաւ արեգականն. և վարագոյր տաճա՜
րինն ցերկայր վերնասա մինչ ի վայր։
Ընդարձակեաց խաչեցաւ ձեռն իմիջ՚ի
յանօրինաց. զի լըցցի գիրն որ ասէ
Թէ ընդ անօրէնսըն համարեցաւ։

Որ Թագաւորդ ես Թագաւորաց ըզ՚ի
ծառայէ դառապարտ եալ. հարեր ըզ՚ի
վասըն մեր երկայնամիտ տէ՛ր քեզ
փառք։ Որ պատուական խաչիդըդ զո
ջըն՝ և սուրբ արեանդըդ հեղմանըդ. կէ
ցուցանել ըզ մեզ կամեցար. երկայնա
միտ տէ՛ր քեզ փառք։ Որ մարդասիրաբար վիճակ
ամենեցուն ամենայնի համբերեցեր. և
ի մանչէ ըզ մեզ կոխեցեր. երկայնամիտ
տէ՛ր քեզ փառք։

Ա՛կայ՛ց հա՜ւատացեալք երկրըպա
զեսցուք սուրբ երըրդութեան. զի՛ հայն
դատապարտեալ կ՚ելեալ՚ի խա՜չ և՜ զա
նել. անըմահ՚ացաւ Թագաւորն։

Օգ 1917

Օ՜ն երկինք ո՞չ բանէ՛ն տա՛նիլ զիա՛ն յա պատուհա՛նի՛ս ւսո՛ւլ բարձանալ և եկեղե՛ցի ի տեղի՛ կառավարման ի՛մ խա՛չ ելլա՛նել. անո՛ր: Հրացեալ պիտո՛ւս թեա՛նց երկնից. ընդ թանձրութիւն տո՛ն ինո՛ր գերբեզմա՛նի. քանզի զի՛ ո՛ր ան մա՛հն կ՚ կեո՛ւթե. վասն ա՛րատածո՛ց փրկուԹեա՛ն ըզ մա՛՛՛

որ վերածեաց զինքն ի ծովէն սանատեայ Ա՛սո-
ալեայն և լռեցեին։ Ա՛յլ ելոյն ընտրեաց 1431
հօտին փոքու սասաեր զան ըհնձրդն ոչ
պիտելն. որով դառնայր և հնազան
դիւր զոտս և ըզ դլուխս մնքրել մաղ 3՛օհ
թէր. գըլխոյս ասէ չէ ինչ պիտոյ լուա 13. 9
յումըն զըմոյ զի լուացեալէ. ապից ըդ
պէտք են մնքրուելէ յոդիլ ի գլուխըս
ապըրուելեան։ Ա՛մուս իւրոց աշակէր
տաց զոր նախ բանիւ վարդապետեաց.
այսօր գործով ըզծայրագոյն ԷՅոյց լին
քեան զխոնարհուելէ. սպասաւորեալ
հողէզբնոց այն որ անտեսն է հրեղ
նոց. տարեալ պաշտօն իւր ծառայելոյն
այն որ պաշտին ի սրբըքերց։
Ա՛թէ ուրս ասէ էիկ և վարդապետըս
քոյըրիկ. զաշակերտացդ և զծառայիդ
զնաղա լուացի ի հնոյ աղտից. մինմեանց
և դուք համնքնուելէ յուցեք ընկնոյն
խոնարհուելէ բարձրացելոյն ի կործա
նումն և անկելոյ բնուելէ կանգնումն։
Օ՛ր մնքրեցեր յաւանգանին մնքուր
ձեռօք զնաղա նոցին. և ուսուցեր խոնարհ
հուելէ յանգիծող լինել չար հնպատրոին.
և զի մի լուա զախիմըն մեղաց աղաչանօք
սրբ

սէրբոյ գընդին՝ եւ ըզգենայս ուղեւորս
տին խոնարհութեամբ ելին ի յերկիրն։

Ողբ. Երեմիայի քան Յովհաննու
Ոսկեբերանի։

Ո՞վ ի մէնջ զօրէ նաբել մեծիւ զոր խօսեցաւն
ի սենեակի. Եկեր ըզգածն օրինակին
Լուկ 12. 8 և ըզ բաղարձն ընդ եղեգին՝ ըզ հինն
ինո՞ր ես փոխեալ ըզ սուտերն ի ճշմա
րտութիւն փոխան դատին ինքըն գո
լով դատն աստուծոյ նըւիրեալ։
Ո՞նդ բաղարձին հայ անխըմիր եւ
ըզ մարմնին իւր զերկնաւորն. ըզ կուսա
ծինն անսերմնաւոր զանապական եւ զհո
գեւորն։ ընդ ոչխարին սրեան՝ ոչխարին
եւ մեզ զարիւն իւր ոչխար կերակին՝ և
եղեգան դառնապտուղին փոխանն ըզ վարս
ձծայրին։ Ցաղագս արարածոյ զհայ
ըն կենաց եւ քաղցեալն՝ և ըզ բաժակն
ուրախարար ողբ յայգամայ սերմանեցեր
Ա ե ըն։ այս նոր ուխտ ի խոյ՝ սրեան փո
22 20 խան՝ հընձոյ ուխտին սրեանց՝ զոր յի
շատակ ինմ առնէիցէք մինչեւ եկիցէ եւ մինւ
անգամ։ Ցաղագս լեառնքըս եւ քիչն հայցեմք
ընդ ժողովեալ մեռանանին՝ որ զկենա
րա

բարձր. քո մարմին բաշխեաւ եւտուր
ընդ բաժակին. հանրհեա եւ մեզ որ ընդ
նմանին հաղորդ լինիլ քոյոմ սեղանին. կե
նաց հայիդ յոր փակագիծք եւ ըմպե
լոյդ ոսկ ծաղրաւիմք: Ո յընտրելոցդ աշա
կերտաց յիւդաս մեկնեաւ ի տուրբ գա
ռանին. զբարձող մեղաց գանուն ոչ մատ
նէր ի մահ ընդ արծաթոյ. ի յինթերի
սըն հոգեւոր մերձի ժըղովրդին եւ նեռն
գաւառն. ուսեալով ընդ վարդապետըն
յաձախ զեռանդութիւն:

Ոչխարն խոսէր աղերսալի խաւարելոյն
վասըն դարձի. մինն ի ձէնջ ասէ եղեսրը
զիս մատնելոյ է առ իմէնէ. պետրոս ըզ
եեաէլ զայն զարհուրելոր եւ անկն արկէր առ
յովհաննէս. հարցանել թե ո՞վ իցէ 1324
դաւաճանող վարդապետին:

Ո՛րպէս Աքեռպան ըսո Ո՛ուհաոս:

Ոչնամով սիրոյն յիւր սիրելեաց ընդ
արտմանելոյն փարատեաց. թագեալ
պատառ առն յիւդայի նշանակեաւ
զգողն մատնիչ. զոր առեալ եւ մերկա
ցաւ յամառաւածայինն հոգւոյն չհորհնաց.
մնռնեցաւ նախանձաւորին ընդ մատնութե
վարդապետին: Ո՛յրագոյն լուսոյն
զբր

զբնակեալ խաւարանկերն արտաքս ելեալ. տէրըն յայտներ լոյս երկեցոյց ընդդէմ թագաւորին ի գիշերին. պետրոս խօսի ընդ խարխուսելն և կըշտամբելոյ հաւախօսն. զի՛ւրն յարշաւէ զխնկին ասէր և ընդ դալուստ հնգեցն պատմէր։ Աւդրոնեանն յայնկոյս ձորոյն ի վերնատունն եւ խոր
Յօհ 18. 1 հրոյն. Եմմաւս պարտէզ ընդ պարտի զի ընկոյզ զադամ յադէնն դրախտին. մանգիլա և զմեզ տէր ընդ նըմին ուս տի հաներ նախ զառաջինն. զի ժառանգել ընդ հայրենիկն արժանասցուք մեք վերըստին։ Հոգայր ըզկրն ըզն սըրտանձնար երիւքն եղեալ առանձնա
Մար 14. 38 բան. փըրկել զաշխարհս հնգից յօժար բայց ի քնութենի մարմնոյս տկար. ոչ այն ուժգին և զօրաւոր և այն անզօր վըտանգաւոր. այլ մի և նոյն գոլ միաւոր կընկէր քղկիրսն կամաւոր։ Զոյնիւ մաղթէր ազօթական վանն իմ առ հայր իւր երկնեան. ծանըրը գըներ խոնարհական ո՛րպէս կըրկնի ծանր ան. եթէ փըրկիլ մարդկան հնարն առանց մահու իմ որ գրեալ. բաժակ մահուս չինէն անցցէ ոչ իմ կամաւ այլ քոյդ եսցէ։

Պ. Ո՞վ եաւ երկիւղ քրիստոնէի հնամանն
ողջունաձև կայլակ վիժմանն. ի զօրանալ Պ. ոս
հրեշտակ մերձեալ զծնրնական գիրըն 22 43
լցեալ. զի կատարեալ էառ զբնութիւն
ածելն բան ըղմարդկութեանէ. պարտիր
զերկիւղ և զոլորտումեն յերկրմանէն
կրել տնօրինութեան։

Ո՛րպէս Պ. Հեսուայն ըսա Պարիսպ.
և ասէ գնոսա։

Ձնաւագոյնք փառաց էին որ ըստ բնու
թեանս մարդկային. տակնապեցան ի
գիշերին աղօթեցեալ ամ հայր յերկինս.
ծագեաւ ի մէջ ղոյժ երկնային և փարա
տեաւ զերկիւղ չարին. մնասունք հոգւոյ
մեր և մարմին յերկիւղ քո տէր բնեաւս
ցին։ Ուրբեալ յուդայս որ մատնելոյ Ց.
հանդերձ դանձն փարեսեցւոյ. անկան 18. 6
նոքան առնելոյն որը յարեան
չէն կանգնելոյ. յուդայս նենգաւ համ Պ. ոս
բուրելով առիթ մահու նոքան տալով. 22 47
փրկան սիրոյ զնա մատնելով չար ընդ
բարւոյ վըճարելով։ Յոյնժամ առ գնութ
սիրոյն պետրոս ըզծառային անուն մալ Ց.
քոս. և հատ սուսերը զականջն աջոյ ն[ո]ր 18 10
լըսաւ ձեռնէն իւրոյ. եկն ու՛րըն մեր արա
գասէն

գանձիս յուսկըն մերձեալ բըժշըկապետս առողջացոյց ու ծածապետս զոր ոչ տեսին կուլայն հանդէս։ Այր հօտին փոքուս ցըրուեալ քանդըմի զհնվլիւնըն քաջ հարեալ. պէս արուս միայն ըզհետ երթեալ ի յաղջկա նէ վիմին շարժեալ. նըշանակեալ հաւըն խօսեր առ ի պետրոս ուրն ակն արկեր. զբանըն յիշեր զառն արտասուեր ի գլուխ մանկն դարձեալ կնգնուր։ Ընդ որհեալ վիմին եկեղեցւոյ զոր պահեցեր ի հոսե լոյ. և կանգնեցեր ի գլուրելոյ վանըն սըրբ աիւն աքտասուելոյ. կանգնեա և զիս ուր ընդ նըմին ի գլորմանէ սայթաքողին. տա լով աչացս յորդ արտասուս և ջուր նըման ծովակ գըլխոյս։ Ով կամաւ զանկապելին կապեալ ըզձեռնս արձակողին. ի յապա րանսըն տանէին կայսեւփայ և անհայրին, ծառայն զերեսն այն ապտակէր յորմէ սրբ Ար բէկն Թևաոքոսէր. Թուէ արձակեալ 1465 պինդ բերանով յայն որ կուրին լոյս ծա գեալ Թեքոլէն։

Ծրուն Ալեքսարան ըստ Ասպնէոսի։

Յայնժամ ասէ։

Ո՞ր կապանաց մարդկան լուծիչ որ կա պեցեալ ընդ կապելոյն. զիս արձակեա յինք

յինքնակապես մեղայ կապիլ ոչխարաց
նոցա. որ ընդ մեզօք պարտաւորելն կացեր
անմեղդ ի յատեանին. յոր ժամ փառաւք գան
հայրենիկն մի՛ դատեսցես զնա ընդ նոսին
Պատուհասանօք հինն անպատմայ որ ձաղե
ցար վասըն նորա. զընկերս զամենի մեղայ 27 31
լըսըելն որով զերեսս իմ ծածկեցին. որ
նեռըեցըր չար ծառային ածեալ ձեռնք
քեզ ապտակին. հար ուժգնակի զդէմըս
չարին ի բակս և զնս եհար ուժգնին։
Զ. Ա՛ՀԼՆ լուսոյ յատեանին ի յուրբաթ
թուս հինոյ գատակին. կայր առաջի դատաւո
րին ծառայն նրասարի ի յատեանին. ի հար
ցանել պիղատոսի ետրն ոչ առնէր պա
տասխանի. զի կանխատես գիտըն լըսոյն
եղէ՛ ես մարդ որ ո՛չ խօսի։
Ա՛ՄԱԿԱՆ դասք զինուորացն արկին Ա՛ՂՂ
Հանդերձ նախատանաց. այնմ որոյ 37 15
զգեստն էր լոյս փառաց իբեւէ զօծոյ զինձ
քեամբ արկած. ի ծունր իջեալ կատա
կէին զգլուխն եղեգամբ հարկանէին.
պըճատկ ի փշոյ բանըրկին ընկուժէ մեղայ Ա՛ՄՆ
ըն բարձողին։ Ա՛ոակալին սերտելէ ոյ 27 29
բառնայր ինքեամբ ընկոյտ խաչին. մինչ
ի տեղի գողգոթային յուրում եդեալ
մնըրդն

Ա՛ր մարդն առաջին. Եւ առնէ ընդէ՞ր գինի
1523 զընձռսեալ և կէ բակո՛ւր լերեաւ խառնեալ.
արուղ զլուղն դառնէն Ճաշակ փո՛խեաց
մեղ քաղցր և ախորժակ։

Ա՛ ի՛ ընակա՛նքըն զարհո՛ւրեալ առեալն զղ
Սաղ տո՛ղըն մերկասեալ. և զղ հանդերձըն
21 19 բաժնեալ սակաւ՛ն Ճանին վի՛Ճակ արկեալ.
Սաղ ընդ ձեռան և զո՛տըն ծակեցի՛ն՝ լսա յայտ
21 18 նանէն դաւԹեան ձայնին՝. ընդ փայտ
խաչին բևեռեցին զմա՛տո՛ւնան որ գրեաց
ի տա՛խտակին։

Ո՛րպէս Ա՛ստուած ըսա Ա՛ստուածոյ։
Ի սէ՛ր նոցա խնդալ։

Տ՛ուրաճեա՛լ ձեռք ընդ ձեռասյ ոտք ընդ
ոտից ընԹամնալեաց. փայտ ընդ փայտի
դառնէն պղտղոյ կեանք ընդ մահու փո՛
խարկելով. ի՛ մէջ երկո՛ւց անօրի՛նայ կայր
մերկացեա՛լ տուօղն օրինաց. զո՛ր ոչ տե
սին անգիտքըն կուրայ քան ի միոյն յաւա՛
զակաց։ Ի՛ պսակե՛ց ց արեգա՛կանն ըղ տիւն
անդո՛ր գիշե՛ր բանման. զընտուէ՛ըն քօղ արկ
մերկութե՛ն գլխո՛ւ մեռելոյ անկն անարժան.
Ա՛ր ի՛ մէջ օրեայն նըստեմնցաւ յորժամ ադամ
1533 մեղօք մեռաւ. ի յենանե բորդն ի ըմյս դարձ
ձաւ յորժամ մահուամբ մահըն լուծաւ։

Յ ՕՂԵՐ արտաքսելը ցանագին մայր ետն որ
կայր մերձ ան՛ւ խաչին. յորժամ լըսեր
ընդ ճարաւին բանբանելոց իւր միածնին.
Եառնն քացախ խառնեաւ լիզն այնմ որ
բըղխեաց դեռ յաղեկն. և ի վեհն վը
տակ բարւն արբոյց տոհմին դառնայողիւ։
Լուծեալ յերրորդ ժամու ճչեին զիարս
նախնեացն մեղն եւային. և վեցն անկեալ
մարդն ան՛ւաջին հանանական բանիւ նո
ցին. և սոցա ժամու ետն խաչին՝ զի քաւ
եսցէ զմեղս նոցին. և յորժամ եղ ա
դամեան հին էդ զատազան իմջ դրախ
տին։ Վաթսուն բարբառ ընդ իմ հղի
եղի առ հայր գոչէր. զհնգեհն կամաւ հնձ Աՠՠ
ան՛ւանդէր զհնգեհն մարդկան նոցն ընծայ 1534
էր. երկիր հիմամբք սասանեցաւ և վա Աՠՠ
րագոյն ընդ մէջ հերձաւ. վիմք ի յին 2751
քեանց պատառեցան և գերեզմանք մեռ
հնձ բացան։ Վաթսուն ի աքանչելեաց
ան՛ծ մնրմնջել վասն իմ խաչեան. մերոյ
քնութեամբըս մեռանիմ ան՛ծ անմահ
խնամոյանն. կըրկնամըտակ կողին ան՛ղ
բերեալ եկեղեցի իւր հաստատէ. ջրով ըն
մաքրի զարբունն ըմպէ զորդի ընդ հնձ
փառաւորի։

ԺԿ Ի ՈՐՈՒ ՆՐԿ ՄԵՅԻ Ա ՈՐԲԱԹՈՒ Ց ԵՐԵԿԻՆ։

Ո՛րոգ՚ը տրե՛ւ զերայ ո՛ր զգեցու ցե՛ր մեզ լոյս փառաց. արկար ըզքե՛ւ ի զի՛նուորաց զքրիստի՛ւ կարմիր նախատանաց. մե՛րկեա յինե՛ն ըզքուրձ մե՛ղաց ըզտրտմագո՛յնն առեա՛ւ ներկած. և ըզգեցո՛ զնո՛ւրբ խալէն ըզպա՛տ մուճակն իմ զփառաջի՛ն։ Ն՚ՕրԻնաւո՛ր Թա դաւո՛րիդ ի ծո՛ւնր իջեալ խաղ սուռնէին. ծածկեալ ըզգլուխըդ կը՛ւփեին և եղե գամբ հարկանէին. և զիմ անկեալ միտ ի գե՛տին ի հնազանդել կամաց չարին. մի Թողուցուս խաղալ սուլին այլ կա՛նգնես ցեւս զնս վե՛րըստին։ Լ՚ամեալ բանը ըզդ.քո մա՛ըմին յեւս վըզՀրո՛յ դատաւորին. ատատիկ եաւ զՀարուած գանին վասը՛ն գանից նախատեղծ՛ին. զի՛ս որ յոտից մինչև գլուխ ցաւոք ներկի՛մ անՀընարին. առողջայո՛ դարձեա՛լ կըրկին որպէ՛ս չնոր Հօք աւա՛ղանին։ Սըրբափա՛յլ սըզա՛նեալ զա՛ըդանն զոր զգեցուցեր ահարո՛նին փո խան պըրակ ի փշո՛յ եդին մըշակք այգւոյն խորայիլին. ըզփուշ մեղա՛յ Հանցես յի՛նէն զոր չիս Հմար իմ Թըշնամին. և ողջացո զեսայԹուածծ վիրին զն սպի՛ք մեղայըն ջը՛ն

ջեսայիին։ Ո՛ր

Ո՛րպէս Աբեսաղոմ Աւաքեաց։

Ա՛տոմն ըմնդ՝ ել քեզ ընդ լերինն՝ եւ ըզ քա
ցեան ի ծառաւին՝։ այրեաը կամաւք Աղ
քաղցրասցին Ձաշակք պղտղին գառնա 6822
գունին։ ըզդառնութիւն Թունաւո՛
րին զոր ի մասունս հոգւոյս արկին։ Հէր
քեա՛ ի բաց Հանդերձ սովին եւ քաղցրա
ցի սէր քո՛ ի սմին։ Աստ՛ուածեալ ծառոյ մա
հաբերին այն որ բուսաւ ի մէջ դրախ
տին։ փրկանն բարձեր ընդ փայտ խաչին
ի գողգոթայ Հաներ տեղին։ զի՛ մահ ի
մե՛ղս անկեալ զոգի եւ ծանրագոյն բար
ձոյ բեռին՝։ բարձ ի յուսոյդ ըստ ո՛չնա
րին՝ Հան ի յերկինս յուխտեալ տեղին։
Ի յո՛ւրբաթին ժամ երրո՛րդին բեւեռ
ցա՛ր ո՛ր՝ ի խաչին՝։ լուծեր գյանցանսն նա
խաստեղծին եւ կապեցեր ըզ Թշնամին՝։
զի՛ս ամբարո՛ն ընդ Հնձանեաւ կենդանա
րար քո նըշանին՝։ եւ ի ծագեցին յարեւե
լից լուսաւորեա լուսաւ՛ղորին։
Ո՛ բանեաւ աւազակին բացեր ըզդո՛ւռն
ադին դրախտին՝։ լըսո՛ Հաւատոյ սըրտի
նորին կատարեցեր ըզ խընդրելին՝։ ամէն
եւ ինձ ո՛ր ընդ նըմին լըսել ըզնոյն պա
տասխանին՝։ այսօր ընդ իս իցես յադին՝ Ղ 23 43
ի Հայրենիս քո աւազին։ Ո՛ր

Օրինակ Ուխտին նոր Ապրելոյ։

Ապրեսուք ի զեղչ ելլին հիմունք երկ
րի տատանելին. եւ վարագոյր հինն ձրի
նին վերձաւ եւ վայր պատառեցին. աղդ
ընդ վիմայն որք շարժելին՝ շարժեա զան
շարժ սիրոյս ի բարին. ընդ պատառել
վանդակուրին՝ զիմ պատառեա ըզգիր
պարտին։ Ուրեմն ընդ քո՛ղարկեալ
Ասա խաւարանայր միջօրէին. եւ գետնմանրք
27 52 բանային մարմինք սրբոցըն յառնելին.
ընդ խաւարիլ լուսաւորանին մաքրեա յի
նէն զգործ խաւարին. ընդ մեռելոյն
որք յարնելին կանգնեա զմեզք մեռեալ
հոգին։ Ալ՛ որ սիրոյ պատուիրանին
գործով լցցոյ եղեր բանին. աղօթե
23 33 լովն առ հայր յերկինս Թո՛ղուլ ըզմեղս
որ ի խաչին. ինձ որ հոգւովս հաւատոյ
ցեան երկրպագեմ քեզ միածին. Թո՛ղ
ըզ լաճուսըն հրամանին մի յիշեսցին
մեղքն աւետիսին։ Ասրսեցին սանդա
րանոց ի յաւանդելին առ հայր զհո
գին. որ ի դժոխս իջեր նեղբին՝ ի
Ա եա բանտ մահու եւ խաւարին. կապեալ զիշ
3. 19 խանն ըն մանգածին՝ հաներ զհոգիսն որ
ի բանտին. եւ զնս հանցեն որ ընդ նո

սէն բանտէ մեզմէն աղջամըղջէն։

Ո՛րնէ Պ. Եփեսեան ըսա Պարկեոսի։
Իբրեւ այգ եղեւ։

Պ. ղեբրաշն անապական որ յետ մահուն անմահ արար. բղխեալ ի քէն վըտակ կըրկին ի նորոգութիւն կողածնին. բայց ըղբերան իմ յարբուցութեն քո պրեաշն կենարարին. լեւա դարձեալ յանապատ նէն թէ ոչ չնորհօք այլ պրուտասուօք։

Յանմահիդ մեռանելոյ զմեռեալ հոգ գիս կենդանացոյ. թաղմամբ ինոր գե բերմանի զթաղեալս ի մեղսս վերածեա. ի գթի ներքնոճութեն իջանելով ի գերեզ մանդ վերաբերեա. ի տուբեր մահու քո բնակելով լուսաւորեա և զիս հոգւով։

Պրա իմ առ քեզ աղաղակիդ բանդ որ ըզ հոգի ի սկզբանէն. որ կամաւոր վանջն մարդկան կրեցեր մարմնով զոյս ամ. ինձ լսելի արա ըզձայն յարքայութե ըդ քո կոչմանն. ընդ ժողովոյդ անդ անդ բանկացն օրհնել ըզքեզ միշտ յաւե տեան։

Պատեալ սուրբք կըտաւոք զմարմին յիսուս
սբ. գնեն ինարեմաթիա կոյս դերեզմանի։

Կանոն Աւետեաց Յաղագս Տեառն Յիսուսի։

Արդեւաւտիւն առաւեցին այսօր
խնդրեմք պարզեա ի պէղատոսէ.
Եւ արկին զոր լցան արդեն զօթոյզ հա
ւանեն պատիլ ի յօսեփոյ։
Աւետեաւտիւն առաւեցին այսօր զէ
նի իսոր գերեզմանեն. Եւ գանձն առմա
հուէ կենդի մաւտանեաւ քահանայիցն։
Աւրարածոյ փերկուեցի զիս այսօր Եգա
ի նոր տափոր վիմի. զոր օրհնեն զօրք
երկնից երգով պահպանի ի գինուորաց։
Աւետեանին յաւետեսից զիս այսօր խըն
դրի որպէս մեռեալ ի պղատոսէ. Եւ
մերկութեան ծածկեցին ագամայ
յանձն առնուս պատիլ ի յօսեփոյ։ Աոտ 1534
Աւնահաւատեացոյ տըւօղ զիս այսօր ի
հող մահու խոնարհեցար. Եւ քանկեաղն
ի ըլյս անմահոյ թագեցար մարմնով
ի սիրտ երկրի։ Աւրեգանին արդարու
թեան զբնաստոս այսօր Եգաւ ի գը
բի տուտերականն. Եւ փառացեալ հօր
Աոտ 2760
Ձառագայթ ծածկեցար վիմով ի մէջ
երկրի։
Աւսուածին մարմնով զիս այսօր գընի ի
կոյս

կոյս գերեզմանի. Եւ լուծիչն երկնից զը
ժոխոց մնուանեաւ կընքի քահանայիցն։
Ընթանան բնութիւնք արարչին առեղծ-
այսօր նընջի ի մեջ մահացելոյն. որ պա
Ար հէն գինել ամբոխն պահպանի ի գինուո
2766 րայ։ Յերնծուելիւն արարածոյ ձեռ այս
օր արտասուի որպէս մեռեալ ի տըրտ
մաշգեցեցին. Եւ բնութիւնն անմահնա-
խընկի ի գաստիճն իւղաբերից։

Ո՞ք զքեզ օրհնեմիք Թագաւոր յաւիտե
նից անմահ. ամատեաւծ հարցըն մեզ։
Ո՞ր ոչ բնութիւնք ապրարածոյ զձեռ
տասիւր. մահուամբ սպանեալ դը
նի ի նոր գերեզմանի. նա՞ ր գինս ընդու
նելով մահ ծրտ. գովեմիք ըզքեզ տէր հա։
Որ անսիակ գրով հանատաւեալ քարոզիչ.
կընքի մտանեաւ անկորնչաւ պա
հելով ըզմե՞ղ հաւատովք երրորդու
թեամ ծնող. գովեմիք ըզքեզ տէր հարց։

Ո՞զ օրհնեմիմ սո՞ցեք և բարձրաթո
րե՞ք զնա յաւիտեան։ Օրհնեմիմ
ո՞ցեք։ Ո՞ք Թագաւորն յիմանալի
զօրացն անհիւ պատուեալ. և՞ բարձ,
Օրհնեմիմ՞ ոցեք Ո՞ անյաղթելի գեթ
գաւորն որ պահի ի գինուորութեան գանձն
անմահութեան. և՞ բան։ Ար

Ար քանչիզդ ես բարութեց և պարգև ո
անուն արարածոց քոց. այսօր հաճեցար
խրնդրել և պարգևի մասին և պիղատոսի
գիր և մեզ չնորհեցեր զպարգևս ողորմու
թեան քո: Ար զանձոն ըզլայս փառաց
եբեր զօթոյ ըզքեզ արիար. այսօր ան
ձոն խնայարհութեք պատեցար ի յմխե
փոյ ի գերեզմանի սրբեանդ. զի ըզհո
նութիւն մեղաց մերոց նորոգեցես ի
կեանս անմահ: Ար յերեքեամեայ ես
ընդ հող անապարանգրելի բանդ. այսօր
մնատանեաւ քահանայիցն պարանգրել
ի յանձնառութիւր անկազապատելի գանձ.
զի ըզմեզ փրկեցես ի յանցանաց մե
ղաց մերոց:

Յ ա
Յաւիտ ծ վի ձրշմարիտ և արդար հայ
ցէր ի պիղատոսէ զհասարակաց ըզպարգ
գևատուն. ար տրւաւ ըմեզ գանձ ան
կազմապատելի: Պատեաց ծշ տաբրբ կրտա 1546
ւօք զմնրմինըն տրւնեական զարկօնն ըզ
ըցս ոգի զօթոյ. ար ըզգեցոյց ըմեզ զ
ըզգեստ անկազմապատելի: Այդ ծշ ինո
բանիր ի վիմի և մատանեաւ կընքեցաւ
ար զնախանաեղծըն կենդանացոյց. և
զմարդկան կապանըս մանուելոյծ:

Յաղ

դկ
սա
ԺԲ

Յ[illegible]ևսկ[illegible]ի քեզ հաւատացեալ պիղծ
առասպ[illegible]ղբսեր. [illegible]ևդրկե[illegible]լ զնա բնակեա[illegible]նդ
մարմին։ Օ աննախանձ զամուսնացած
ցեալ մարմինն պատեա[illegible]ղ զբ կլուսաւոր
է[illegible]դ ի գերեզմանին։ Որ արարիչդ եւ
ապրարածոյ հանգուցեա[illegible]լդ ի քեզ բնակես։

վկ
սա
ԺԲ

Վերջին կնքելոյն յերկրորդ։

Ղուկաս Յհաննէս Ա[illegible]ղու։

ա[illegible]
ՀՂ

Յաղեա[illegible]ք բրիստոնեայ իմ[illegible]ք[illegible]ոյ ընդ
ա[illegible]կ լսիւրիա։ Նկատ[illegible]ք ժողով
վոգեբուդք. երդեցո[illegible]ք տեառն
ա[illegible]կ։ Յա[illegible]րուցեալըն ի մեռեալսն ա[illegible]կ[illegible]ոա[illegible]
լո[illegible]ւիա. որ պանխա[illegible]րհաս լուսաւո[illegible]րեաց
ընկ[illegible] լսիւրիա։

Պ[illegible]ատուսկեք զծ[illegible]րհնա[illegible]թիւն յա[illegible]րա[illegible]ւգե
ղըն եմ[illegible]ռեալց։ Որ նորոգեա[illegible]ցն ըզա[illegible]
գը[illegible] հա[illegible] օ[illegible]րհնութի[illegible]ս երգե[illegible]ցո[illegible]ք. յա[illegible]
Նկատ[illegible] հա[illegible] ժողովուրդք հա[illegible] օրհնու
թիւնս երգե[illegible]ցո[illegible]ք յա[illegible]րա[illegible]ւգե։

Ա[illegible]մէն յա[illegible]նձն առնէ ըզ[illegible]ա[illegible]րեալ
խո[illegible]ւ եւ համբերե[illegible]ցէ. ակն լսիւրիա։
Ծ[illegible]ա[illegible]ղեցաւ ի սի[illegible]ո[illegible]ն երեքօրեայ. ա
կն լսիւրիա. եւ յա[illegible]րեա[illegible]ւ ա[illegible]ա[illegible]ւ պիտ[illegible] ակն լսիւ

Յա[illegible]

Յարուցեալդ ի մեռելոց երկրպագեսցեն քեզ ամենայն ազգք հեթանոսաց. եւ փառաւորեսցեն զանուն քո յաւիտեան. ալէլուիա։

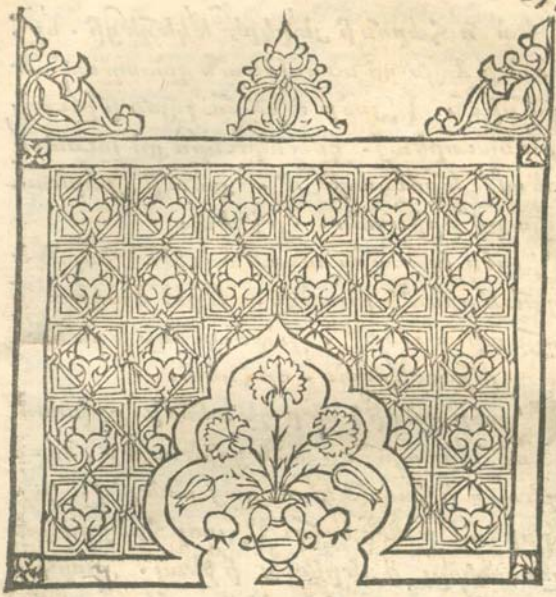
Տուր օրհնութիւն տան այսորիկ որ շինեցաւ ի մեռելոց։ Նա ըզդիժխոյն գերեսցայ մեծ հուսմբն իւրով. եւ զկնիջօրէն կապեսցայ առնէք։ Ձի հզօր ձեռամբ հարեալ իւրով. որ կարծէ ի պատերազմի. առնէ։

Յարուցեալդ ի մեռելոց քրիստոս. երգեցողք անդադար ի տաճարի սորա օրհնութիւնս ալէլուիա ալէլուիա։ Փրկիչդ տիեզերաց կենարարդ յարութեամբն. երգէ։ Նկայք մանկունք առաքեալք երկնից սուրբ փեսայիդն. երգեցողք։

Որ յարեարդ ի մեռելոց կենդանոյ թեամբ պարգեւատուդ քոյ անմահ թագաւորութեան. ընդ երկնայիսն զքեզ երգեսցեն։ Որ օրհնութիւն քեզ երգեցողք. ալէլուիա։ Որ միշտ ամենայն ըզմահ լուծեալ զանմահութիւն մեզ շնորհեցեր կենդանացեալ քո յարութեամբդ. ընդ երկնայսն։ Որ ի յերկինսն հանեալ եւ ընդ աջմէ հօր նստեալ յաթոռ փառացդ բանդ աստուածային. ընդ երկնայիսն։

Յարեաւ ի մեռելոց տէր ըն մեր քրիստոս.
եւլոյծ զզղօրութիւն մահու և դժոխոց։

Աստծո կենսաբեր Յարութեան Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի։

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՅՈՅ ՓԵՆՏԱՅՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՔ

Երկնաւոր. քեզ աւետիք խնդութիւն

թեամ՝ն հարան ի մէրկրէ Եկեղեցի. ծրճ
նեա ի ձայն ցընծութեան զանապէտ ծ
քո սիրոյն։ Ա՛սօր անձամբ լոյսն ելաւոյ
Ա՛սաց լուսաւորեաց. զմանկանէսնըս քո լուսաւո
ցո. 1 րեամ՝ երկնաւորէ՝մ. քանզի յարեաւ
ըմբս քո քրիստոնս։ երկնեաւ։
Ա՛սօր խաչարձն անգիմաւորէ հալածե
ցաւ երրեակ լուսոյն՝ Աւրէն ծագեամ՝ց
լոյս գիտութեա՝մ։ յարուցեալն ի մեռե
լոց քրիստոնս։ երկնեաւ։
Ա՛սօր զանձկ մեր զնամամբ քրիստո՝
սի արասցո՝ զ ածն ցընծութիւն։ նորո
գեալք ի հնութենէ՝ մեղանց ապրելով։ քո
յարեաւ ի մե՝ռելոց։ Ա՛սօր հրեշտակքն
լուսափայլ ի երկինէ իջեալ. զարհու
թեամ՝ սոյ ընդ պահապանսն. Ա՛ստուած կա
նանչին քարոզէր ասելով. քո յարեաւ։
Ա՛սօր նոր խորհիլ կուսեցեալք ի քրիս
տոս. ազատեալ լք աշրեամբ գաւթին ա
ռաւծոյ. պարեսցուք քնդ երկնայինսն
ասելով. քո յարեաւ։
Ա՛սօր մեծ աւետիք ազգիս նախա
ղկ տելիքն տրեաւ. արի ո՛ր նըստիս լոռ
ղ՛ե անտո՛ւ երկ քեզ յարուցեալն քո՛։ ա
ցո. 14 տրեա՛ծ հարցէն մեռոյց։ Ա՛սօր ձայն
անե՛։

աւետեաց յեսայի զոչէ՝ն լսեսջիս . դիմ
տեբքն իւղայքիբ տեսած յարուցեալ
ըզ յարութի ըն քո՛ զքո . ա՛ղաւ
Ա յաջը հրեշտակք յերկնից ի ջեաջ տան
զաւետիս մա՛ դգկան . յարեաւ խանչե
լեաւն և յարոյց ըզձե՛զ ըն ի նբեան . ա՛ղջ
Գ Ի զ ա՛ր ծրհնեցէ՛ք և բարձրացարիբ ըզ
նա՛ յաւի՛տեան : Ա յաջը ա՛ղջն մե՛ր յա
բեաւ եկայք տեսբեացո՛ւք ընդ հրեշտակս .
յաղթական եղբո՛ւ ծրհ : Ա յաջը սիճնլու
սոյ ծագեաց սո՛ւրբ եկեղեցւոյ . յարու
յեաւն ի մեռելոց քո՛ . ծրհ .
Մ Ա ստուածածին տանէր լուսոյ ա՛ր մար
ձի՛ւ պաբագբեալ անձառաբար ծընաղ
ըզբանն աստրհա՛ծ . զքե՛զ բարե բանեալ
ա՛ծածյո՛ւցանեմք : Ա՛ւրախ լեր և քա՛րկ
բեա մայրը ե՛ս կոյս . քանզի ծընեաւն ի կոյ
սէ՛ զոր ըն ա՛ծ ընտի՛ն յարութի՛ծ ծընաւ ի
կոյս զե՛ ըն ա՛մանեն . զքե՛զ : Ջ ընծա՛ և զու
արձանայր հրան ի յերկրի՛ և երկնից . քան
զի այսօ՛ր ե՛ր կնայտոյն ի՛ջեաւ տայրն քե՛զ
զաւետիս յարուե՛ միածնի ա՛ղաւ քո՛ . ըզ
Ա յաջը ըզ պատե՛ք յարբարանայն երկոց ի՛ս
բայիլի փոխեցէ՛ք . ի փրկուածի՛ հոգւոյ
զա՛ի՛ կ սո՛ւրբ յարութի՛ւ քո՛ քրիստո՛ս :

Այսօր ընդ առեալսն օրհնակին ա՛նբան
գանանցըն զենմանոց. պարգևեցե՛ր մեզ
գանն աստուածոյ. զարի՛ւնըդ քո՛ փրկե
կահան։ Այսօր ընդ անդրանկացն ազա
յ Կր տաւ Թեան ազատեցե՛ր զոզդեւթեանըն. պըղ
1520 տուղ կենաց նընջեցե՛ըզ և՛ անդրանիկ
մե՛ռե՛լոց։

ա Այսօր հրեշտակք ի բարձունս ա՛ւրհ
նեցին ընդ մարդկան. որք իջեալ ի
յերկինից տան զաւետիս աշխարհի. ըզնո
ծացեք այսօր քո՛ յարեա՛ւ ի մե՛ռե՛լոց։
Այսօր զաւրթեցուն ի վիմին խըզնկաթե
բիւ՛զ կանանցն. պո՛ղբ ձայնի՛ւ ըզնծու
թի՛ւ պատմե՛լ աշակերտացն առելով. ըզնո
ծացեք այսօր քո՛ յարեա՛։
Այսօր վիմին հաւատոյ և՛ յօհաննու սի
բերւոյ. ընդ հակառակս ընթացեալ ի գե
ղեզման յարուցելոյն. զո՛ր տեսեալ պատ
20.4 մե՛ին քո՛ յարեա՛։ Այսօր և՛ մե՛ք զուա
պրէսցեա՛ք պոյծառասյուք տօնիւս
ընդ հաշտութե՛ն աչ մեռանոց արկցո՛ք
գերկրս սերով. և՛ միաբան գո՛չեսցուք.
քրիստոս յա։

Ո՛ր եկիր ի փըրկութիւն տիեզե-
րաց Թագաւո՛ր յաւիտենից քրիս-
տոս. զքե՛զ փառաւորե՛մք ա՛ըժ
հաւըչըմը մերոյ։ Յանձն առեր ըզ
ջարչարանըս կամաւորապէս. և ըզ մա՛հ
ձաշակեցեր վասըն մե՛ր զքե՛զ փառ։
Կե՛նդանի վի՛ժուիլ ի գե՛րեզմանի. և ըն-
ծե՛ր ըզկնի՛ք մահո՛ւ յանցանաց. զքե՛զ
փառաւորե՛մք։ Ո՛ւ տեր օրհնեցո՛ք
քաղցր ա՛ըարկիք ըզնա՛ յաւիտեան։
Ո՛յսրուցեանըն ի մեռելոց ձի՛ն ա՛ըաւած.
որ ընդմի՛ջ խա՛փա՛նեաց յարուցի՛ն ի՛ւ
րո՛վ. քաղցր ո՛ըարկիք։ Ո՛սքանչելի յա-
րուցի՛ն քոյի՛ն ձո՛յ. ամենայն ժողո՛վ
վե՛ըրկք բարե բանեցո՛ւ. քաղ։
Յանձառ փառաց խո՛ն։ Ո՛ւս ծեա՛ր ի
սուրբ։ Ո՛յսօր գե։

Ընդ ո՛ր ի հո՛րե ընչեաց մարմնացար ի
հուահին. խնչեցար կամաւ հնո՛ր վասըն մե՛ր
ըզ մե՛զ ըսպաներ. սո՛ւրբ ա՛ըժ ողո՛ըմեա
մե՛զ։ Ո՛ր յարարածոց ես անբռնաւնդա-
կելի. ի խաչափայտին բևեռեալ ըզ մա՛հ
կոխեցեր. սբ։ Ո՛ր ինանխնամըն զան-
կեալն ի ծառայութե՛ն մահո՛ւ. սպառուածկա՛ծ
մարմնո՛վ և արեամ՛բըդ քո ազատեցեր.

սո՛ւրբ։ Ո՛ւնդ

ՄՐ Ո՛նդ լսեսանէք միաշաբաթին կանխե
ցին կանայքն ի գերեզմանն. ի խընդ
կէր զանապակաս մնրմին։
Մատ 16. 4 Եւ գտին զվէմն զարձեալ ի դրաց գե
րեզմանին. եւ լուեալ բարբառ ի հրեշ
տակէն եթէ յարեաւ քրիստոս եւ խանփա
Մատ 28. 9 հեաց զմահ։ Եւ հանդիպեալ քան ահ ը
առաքեցան եւ տրբեալ ողջոյն կենդանա
բար. առաքեցեք զնոսա ի փերկութիւն
տիեզերաց։

Ա՛յս եւ բնութեամբ մեռելոց է. Յանփոփոխ
առ նոր արօրն։

ՀՄՀ Ո՛րհնեաքեա դու քո՛ր յարեաքդ ի մե
ծարուցեալ։ Ա՛ռաւոտեալն։ Ակրակրս։
Պայծառացեր եկեղեցի հեթանոսաց.
յարուԹեամբ քրիստոսիր յարեաւն
այսօր ի մեռելոց. պսակեաց զքեզ խա
չիւն խաւրով. ահ ընդ հարցըն մերոց։
Ա՛յսօր ողջոյ յինքեան ընդ կրծանուամբ
ելբ մանկ. քանզի որ յաղա մահուանէ էին. կենդանացան յարուԹեամբ քրիստո
սիր. ահ հա։ Ա՛յսօր ցընծան մանկունք
սուագանաստի. քանզի քրիստո՛ս յարու
ցեալ փարատեաց զանէգ ևզ զարբումա
Թին. եւ լուսաւորեաց զաշխարհս. ահ։

Ընդ որ ծրհնեցէջք զա յրեր աբարեր
զ
ընդնա յաւ ա տեան։ Ա յսօր և զօրա
զաբ որ եկայք ընծայացուք. աղ ես ք
117. 24 Աղ ես ք ընդ ուրանալ մինչև յանդիման սեղա
նոյ. զա յրեր։ Հանդրայուցէք ընդ որ
ա ծ մերգոյն մարգարէն. երկրորդա
5. 98. կ ես ք սրտառուանդանի ոմոյ նորա. որ
եբաբ ընդառաքեսի մահու իմ ծնջ.
Թիւնս կամ։ Ազ ա յրեա ինձ ա ծ։
ա ընսել արա յ ինձ ընդ ամէն յարու թե.
ա ւետաւա ր հրեշտակին. որ քարո
զեայն ընդ յարու թե. ազ ա յրեա։
Ա ր յարեաբդ ի մեռելոց ըքս ա ստուա ծ.
ա մէն կեա նըս հաբ տեցէր. պարգեւա
ա ա ծ ամենեցուն. ազ ա յրեա։
գ Հաւատ ա ք յարու թե քո
Հ բաբձանց։ Ա ստուա ք յարու թե քո
ա մէն կեա նըս հաբ տեցէր. պարգեւա
յ ա ր յարեաբդ ի մեռելոց ըքս ա ստուա ծ.
զեայն ընդ յարու թե. ազ ա յրեա։
ա ւետաւա ր հրեշտակին. որ քարո
ա ր քարձրացեալ ի մեռելոց ըքս ա ստուա ծ.
Թիւնս կամ։ Ազ ա յրեա ինձ ընդ ամէն յարու թե.
ա ընսել արա յ ինձ ընդ ամէն յարու թե.
ա ւետաւա ր հրեշտակին. որ քարո
զեայն ընդ յարու թե. ազ ա յրեա։
դ Ընդ ունել զա ր ծրհնեցէջք զա յրեր
ընդնա յաւ ա տեան։ Ա յսօր և զօրա
ա ծ մերգոյն մարգարէն. երկրորդա
5. 98. կ ես ք սրտառուանդանի ոմոյ նորա. որ
եբաբ ընդառաքեսի մահու իմ ծնջ.
Թիւնս կամ։ Ազ ա յրեա ինձ ա ծ։
ա ընսել արա յ ինձ ընդ ամէն յարու թե.
ա ւետաւա ր հրեշտակին. որ քարո
զեայն ընդ յարու թե. ազ ա յրեա։
Ա ր յարեաբդ ի մեռելոց ըքս ա ստուա ծ.
ա մէն կեա նըս հաբ տեցէր. պարգեւա
տո ւ ամենեցուն. ազ ա յրեա։
ա ր քարձրացեալ ի մեռելոց ըքս ա ստուա ծ.
Թիւնս կամ։ Ազ ա յրեա ինձ ընդ ամէն յարու թե.
ա ընսել արա յ ինձ ընդ ամէն յարու թե.
ա ւետաւա ր հրեշտակին. որ քարո
զեայն ընդ յարու թե. ազ ա յրեա։
ե Ընդ ունել զա ր ծրհնեցէջք զա յրեր
ընդնա յաւ ա տեան։ Ա յսօր և զօրա
ա ծ մերգոյն մարգարէն. երկրորդա
5. 98. կ ես ք սրտառուանդանի ոմոյ նորա. որ
եբաբ ընդառաքեսի մահու իմ ծնջ.
Թիւնս կամ։ Ազ ա յրեա ինձ ա ծ։
ա ընսել արա յ ինձ ընդ ամէն յարու թե.
ա ւետաւա ր հրեշտակին. որ քարո
զեայն ընդ յարու թե. ազ ա յրեա։
Ա ր յարեաբդ ի մեռելոց ըքս ա ստուա ծ.
ա մէն կեա նըս հաբ տեցէր. պարգեւա
տո ւ ամենեցուն. ազ ա յրեա։
զ Հաւատ ա ք յարու թե քո
Հ բաբձանց։ Ա ստուա ք յարու թե քո

ի պանշոնեայս և յերկրպագիւս. ամբաւ
հանդերձեալ։ Ար զամենայնսին յանձն ա
ռեր վասըն մեր բարեբանը. խընայեա
յարաբածըս քո յարուեստըդ քո. ամէն։

Ա՛զիւր օրհնեցէք բանըդ արարչէ ըզ
նա յաւիտեան։ Ար յանապատին ա
նուն նըշանի բարեբանեալըն ի հրեշտա
կաց. կամաւը չարչարանաց համբեր մա
հու խաչի մանրացեալ բանն. անպա
դար օրհնեցէք և գովեցէք բանըդ ա
բարեբ։ Ա՛ւ ինձեալ ի գերեզմանն անպա
կան մանրանալ. զի նորոգեսցէ ըզհրնա
թեմ մեռելութեանս մերոյ յարուեստըն ի
ըսկ անդադար օրհնեցէք։

Ա՛ ԵՑԾԱՅՈՒԹԻՒՆ։ Ա՛ԵՑԾԱՅՈՒ։ Ա՛ԵՑԾԱՅՈՒ։

Ա՛ՆՁԱՒԵԼԻՆ հօր էակից ի խոր երե
կամաւ հօր անըմբռնաւ։ Ա՛նմահութեա
տըւօղ բերնաւոն ի գերեզմանն ի՛ջեր ո՛ր
պէս մեռոյդ անըմբռնաւ։ Ա՛ւ յերրորդ աւ
ուր յարեար յոյս յարուեստեան ցնծացար
մեզ անըմբռնաւ։

Ա՛նդ կանայքն իւղաբերան առ քեզ ա
ռաւօտեամբ կենդանի՛դ յաւիտենից
քեզ ընկալ և ըզմեզ։ փո՛խանակ խընկոյ
ըն զօրհնաբանութիւն։ փո՛խանակ մո՛ր
աւե

աւետաւեր զբաւարեցայն զբեթուել քո
մեզ հանդիպեսցի յուսալ գիտութիւնդ.
մի խիթարել զհոգիս և լուսաւորել
Ընդ նմանէն աշխատասիրութիւնդ քարո
զիչ ցայսաւր. զի զքո միայն ըզաքան
չելոյ լեզուդ. որ յարեամբդ խոստովան
նազօր թագաւորն անմահ:

Ընդ երիս մանկանցն ծրհնաբանեան.

Ա՛ր խոնարհեցար ի յերկինս և իջեր ե
կերակուր միածինն որդի և քահանայ ած
նարհութեամբ և խաչի հանրեցար
փրկեցեր զմեզ. ասացեա՛ծ:

Ա՛ղաչեցար ինորը ի գերեզմանի և յարու
ցեար զնորոգեցեր զմարմինս. ընդ ա՛ծ:

Ա՛ղաչեցար ծրհնեցի՛ր զարդեր արարիչ զմեզ
նա յաւիտեան: Օ թագաւորն այն
մեզ և զնոցա զնա յաւիտե՛նից. ամէն
նախ ժողո՛վուրդք բանիբանելո՛վ զար
ձրարարիչն: Ա՛ր մեհուամբն զմեզ խա
փանեաց. և յարութեամբն իւրով
զյարութի՛ն մեզ պարգեւեա՛ց. զարդ:

Ա՛ր ըզկնի շուակին: Ա՛ր զմեզ ունէր:

Ա՛ր զանչափելին:

Ա՛ր խոնարհեցար ի յերկինս և իջեր ե
կերակուր միածին որդի և քահանայ ած
նարհութեամբ և խաչի հանրեցար
փրկեցեր զմեզ. ասացեա՛ծ:

ա՞ղը ըմեամ՞ բանամ՞ւո՞ր հ՞ծտ՞ւ։ Ա՞ր կ՞ւնդ՞ւնե
ցե՞ը ը՞ղ՞ւամ՞ք զո՞ւ ի՞մ՞ջ ե՞ր՞կ՞ւ՞ւ։ Ա՞ւ ե՞ւե՞ւ՞ւ
զա՞ւ՞ձ՞ւ՞ցա՞ւ՞ր փ՞ւ՞ր՞կ՞ւ՞ցե՞ը ը՞ղ՞ւ տ՞ւ՞ե՞ղ՞ի՞ւ՞ս։ ո՞
ղ՞ւ՞ր՞ը՞ը՞ամ՞՞։ Ա՞ւ՞ձ՞ղ՞ե՞ց՞ա՞ւ ի՞ն՞ո՞ւ ի՞ գ՞ե՞ր՞ի՞ղ
մ՞ն՞ի։ Ա՞ւ յ՞ա՞ր՞ն՞ւ՞ց՞ե՞ա՞՞ւ յ՞ե՞ր՞ը՞ւ՞ն՞ը՞դ ա՞ւ՞ւ՞ր
ի՞ յ՞ե՞ր՞կ՞ի՞ն՞ը՞ս հ՞ա՞մ՞յ՞ա՞ր՞ձ՞ա՞ն՞ը ։ ղ՞ւ՞ը՞ը՞ւ՞ր։

ա Ա՞ր ա՞ն՞ձ՞ի՞ն՞ ե՞ւ՞ւ՞թ՞ք՞ հ՞ծ՞ղ՞ ե՞ն փ՞ա՞ռ՞ա
կ՞ի՞ց ջ՞ո՞ր՞յ՞ա՞ր՞ի՞ւ՞ մ՞ա՞ր՞մ՞ի՞ն՞ք՞ յ՞ա՞ն՞ձ՞ն ա՞ն՞ւ՞ե՞ր
վ՞ա՞ս՞ն՞ւ՞ մ՞ե՞ր։ Մ՞ի՞շ՞տ՞ն՞ե՞ն՞ա՞ւ՞ր օ՞ր՞հ՞ն՞ա՞ւ՞ե՞ք՞
ի՞ հ՞ր՞ե՞շ՞տ՞ա՞կ՞ա՞ն՞ց՞ օ՞ր՞հ՞ն՞ե՞ա՞լ՞ի՞ս՞ ե՞ա՞ր։
Ա՞ր ե՞ա՞կ՞ղ ե՞ս ը՞ն՞դ հ՞ծ՞ր ա՞՞ ե՞ե՞ հ՞ո՞գ՞ւ՞ն՞յ՞ն։
խ՞ա՞ւ՞ե՞ց՞ա՞ր ե՞ւ ք՞ա՞ղ՞ե՞ց՞ա՞ր կ՞ա՞մ՞ա՞՞ւ հ՞ծ՞ր վ՞ա՞ս՞ն՞ւ՞
մ՞ե՞ր։ Մ՞ի՞շ՞տ՞ը՞ն՞։ Ա՞ր մ՞ի՞ւ՞ս ա՞ն՞գ՞ա՞մ՞ ղ՞ա՞լ՞ի՞ց՞ ե՞ս
հ՞ա՞յ՞ր՞ե՞ն՞ի փ՞ա՞ռ՞ծ՞ք՞։ Հ՞ն՞ա՞ր հ՞ե՞ր՞ձ՞ի՞լ՞ ա՞ճ՞ա՞ս՞ի՞կ՞ս
յ՞ա՞ր՞ո՞ւ՞ք՞ի՞ տ՞ի՞ե՞ղ՞ե՞ր՞ա՞ց՞։ յ՞ա՞՞ մ՞ա՞ր՞ա՞ւ՞ ծ՞ն՞ող
յ՞ա՞ւ՞ի՞տ՞ե՞ն՞ից՞ օ՞ր՞ս։

ե Ի՞ն՞ղ՞ ո՞ր ե՞ս ի՞ր՞ե՞ղ՞ի՞ն՞ ա՞ղ՞ի՞ւ՞ ը՞ն՞դ՞ր՞ա
ղ՞ե՞ւ՞ հ՞ա՞ն՞գ՞ի՞ս՞։ Ե՞ր՞ե՞ք՞ ս՞ը՞ը՞ք՞ե՞ա՞ն՞ ձ՞ա՞յ
ն՞ի՞ւ՞, ե՞ւ դ՞ա՞տ՞ա՞ւ՞ղ հ՞ո՞գ՞ե՞ղ՞ի՞ն՞ա՞ց՞ օ՞ր՞հ՞ն՞ա՞ծ՞
ն՞ի՞ս՞ ա՞՞ւ՞ա՞՞ծ՞ հ՞ա՞ն՞ը՞ց՞ի՞ն՞ մ՞ե՞ր՞ո՞ց՞։
Պ՞ա՞տ՞կ՞ե՞ր՞ա՞կ՞ի՞ց՞ ե՞ղ՞ե՞ր հ՞ա՞ղ՞ե՞ց՞ի՞ն՞ ք՞ը՞ն՞ու
թ՞ե՞ը՞ս։ Մ՞ա՞ր՞դ՞ա՞ե՞ւ ը՞ն՞ա՞կ՞ի՞ն՞ գ՞ը՞թ՞ա՞ց՞ա՞ր կ՞ա՞ւ
ս՞ա՞կ՞ա՞՞ն՞ ծ՞ն՞ո՞ղ՞ե՞ա՞մ՞ը՞դ ա՞ղ՞ա՞տ՞ե՞ղ՞ե՞ր ը՞ղ՞ մ՞ե՞ղ՞
ա՞՞ը՞ա՞՞ծ՞։ Վ՞ա՞՞ն՞զ՞ի՞ մ՞ի՞ն՞՞ յ՞ա՞՞ն՞ց՞յ՞ա՞ն՞ք՞ ա՞՞ե՞
5. 15 ն՞ե՞ք՞ե՞ա՞ն՞ մ՞ե՞ւ՞ա՞ք՞։ ա՞՞ւ՞ ի՞ խ՞ա՞ւ՞ե՞ց՞ը՞ն՞ ք՞ո՞ ք՞ը՞ ա
մ՞ե՞ն՞

մեռանել եւ ոչ ոք ի մեզանէ ինքեան սպանանել։ Ապա
դ եթէ ոք օրհնեցէք զայնոսիկ որ անիծանեն զձեզ։ եւ
աղաչեցէք զայնոսիկ որ վնասեն ձեզ։ Եւ ոչ
միայն զայս այլ եւ զամենայն ինչ որ ի մեզ
է ի հոգի եւ ի մարմին։ Ի ձեզ է ամենայն
բարի գործ եւ ի ձեզ է ամենայն չար գործ։
Ի ձեզ է երկիւղ։ Ի ձեզ է սէր։ Ի ձեզ է
մ ամենայն ինչ որ ի մեզ է։ Ամենակիրքն Քրիստոս
ո ամենայն ինչ կամեցաւ զի մեզ ազատեսցէ ի
հոգեւոր հիւանդութենէ։ Ոչ միայն մեր մարմինս
ցաւը ի կուսէն ընդ մահ խաչի ի յանձն առեր
եւ թաղեցաւ յերկրի։ Այլ յօթն ամիս զհոգի
եւ զանմահական մարմինըն ետն։ Կամ
նայեցեն ոմք մեռեալ խընկերք խընդրեին։
այլ հրեշտակին ձայնեաւ ասէր։ Զի խընդրէք
զրկեք ըզկենդանին ընդ մեռեալս։
Կա ըզ Թըշնամին կապեաց եւ ըզ դժոխս
աւերեաց յարուցեալ ի մեռելոց քրիստոս
տուա ա՛ըծ։ պարգեւե անդրի մարդկան
զՔՃ զՀՈՐՄԻԱԹԻՆ։
Սնկալէ տեսիլ հրեշտակին ի փառս
տ տր քո գերեզմանին։ ընդ այդ հա
պատասխան զարհուրեցոյց։ Ոչ մանաւանդ մեր
ինձեան ձայնիւ քարքառեր աճա տեսլեր
կա

կանայն. փայտատեսչի զսուզ և զսրբոտ
մուրթին: Ալ կանայք զզգածոտք ա՛ծ
ասիլք զաՀնեցուն զայն և զյաղուրթի
ընդ մեռեալըն զի խընդրիք:

ա Փայլականաձև հրեշտահն ի՛ջեաւ յերկ
նից զարհուրեցոյց զպահապանան.
և զսրբոյն զկանայսըն խընդութեամբ լը
ցոյց. Ընձասիլ կանայք ցընծացիք այսօր
յարեաւ ջոր ի մեռելոց. և լայս մեծ
խաչին ծագեաց: Ալեւտիս լըլեալ է
սուրբ հրեշտակին ընդանայնին առ ա
շակերտսըն. սպառելով նոցա զյարու
թիւնըն սուրհն:

Թիւնըն սուրհն:

չ Թագաւորըն փառաց քրիստոս ո՛ր
վասըն մեր մարմնացաւ ի սրբոյ կու
սէն և խաչի համբերեցաւ. միաբանող
թիւ երգս ի բարերարնեսցուք:
Ալ զգեցաւ ի բերքորեայ յանձն էառ
յարուցեալ ի մեռելոց ի՛շխանութիւն. միա
բանութիւն: Ալարդոլպես ընդդրունըս
դի ժոխոց խորտակեաց. երկեղեցայ ի
քանի զգեցոյց զմեծ վայելչութիւն. միա
բանութիւն:

ախտայատիեաեան բանին պատմիչ
առաքեցար յաշխարհի որ յոյժ հ
հանդիսի մկրտիչ. սրտաբեր զան
տըն ճշմարտին մերոց։ Որ ընդ հրեշտա
կային անտեսանելին. յարդանդիւ կու
սին սեսեալ քո և երկրպագեալ. ազ։
Որք հաւատով ընդ յիշատակըս քո տօ
նեմք. և անդադար ձայնիւ ընդքեզ ու
նիմք բանբեխօս։ սրտաբեր զանատնա։
Ընդ որ գոհեցիք ըզտէր քրիստոս ամենա
և յաւետեան։ Օմեծին ի ծնանդեան
կանանց զկարապետին և զմկրտիչն յո
հաննու զառաքինութեանն ընդհանդէս. տօ
նելով այսօր ի ձայն հընչեմք. գոհեցիք։
Ի սյոտացեալ յոյսն յորովայնի հոգւով ի ծնեալ
դեանըն քեզ. որ ի փրկութիւն աշխար Ա՜՜
հի յայտնեցար աւրհ բանն. գոհեցիք։ 1.41
Յանապատի բարբառոյ ձայնի և զմկ
կրտչին յօհաննու. զյաղթականակ մար
տի ընդգրեհատմանըն կատարելեալ այս
օր ընդյիշատակ. գոհեցիք ընդտէր։

Ա՜՜ Ընդառատ ամձայր տընօրէն։

Որ ընդբանն ահ։ Որ ի ծոց լուսոյն։

Ա՛ր ամենայն արքայութիւնք երկնից զոր յո
հանեաց մկրտիչն. ուր եղեւ ա՛ն խաւարտին
քարոզ փրկութեան յաւիտենից. ա
ղօթիւք սորա՛ն լսեր մեզ և՛ողորմեա՛
Ա՛ստ ՚ր առաւել քան զմարգարէսն մեծ ի
11 11 ծնունդըս կա՛նանց. ըղքեզ մեզ յայտ
նեաց ա՛ծ և մանդ յերկրի երեւեալ. ա՛
Զա՛յն բարբառոյ յանապատի և կա՛տա
րիչ խորհրդոյ. գըլանաւոր այսօր ի
հերոդիայ. վերապրեցաւ ի դաշա՛ն
մարմնոյ. աղօթիւք սո՛ս

Ա՛ր կենաքաղաքացին յո՛հա՛ննէս մեծ ի
ծնունդըս կա՛նանց. քարոզիչըր յանապա
տի աղդ արարօղ բարբառոյն. ըղծա
գումըն լուսոյ արեգականն արդա՛րու
թեան. Ա՛ղաչեմբիս մարգարէ և ձեռ
նադրօղ արդուիցն այ՝ յաւուրս ընթացից կա
տարեա՛ և պատմօղ ա՛ծայինն օրինացն.
հրդէհըր զա՛նապատարհ թագաւորին յաւ
իտենից. Յա՛նօրէնն գինաբրուտըն մա
Ա՛ստ ղ. 25 լեգնեա՛լ հերովդիադա. ի պարգևի
մանկին խընդրելըր ըզգլուխս մարգարէ
ին. չիջնա՛ցանել զարուսեակին և զան
աղօթս լսատուին։

դէմ

Ա՛ռաքեա՛լ կո՛ղմիք աս՛ւաձ՝ եկէք ղեկոյք հեթանոսաց. ի գլուխոց լերանց գայցէմք ձայնի տա՛ճ զփառս ։ և պատմեցէք զքաջութիւն յարուցեալն ի մեռելոց։ Այրկնաւորը փեսային հաբանայեա՛ք եկեղեցի՛ ։ զա՛ր զարեաց ի նեղբոյ ի հանդերձեալս յոսկի հուրն պըսակեա՛լ. քանզի ահա գայ առ քե՛զ քրիստոս փառաց թագաւորն։ Պախայեա՛լ սրդիք սիօնի ի թագաւորն ըն քո. տե՛սեցէք զնշոլթ զնաւակա տիս հնգաւոյ մերոյ. հաղթեա՛լ ի հնոլ թենէ և ընդ հրեշտակս օրհնեսցուք զքո փառաց թագաւորն։

Վքանչելի՛ ես խորհուրդ տնօրէնու թեա՛ն քո քրիստոս. սո՛ր լջեր ի հօրէ ի սէր հարսին եկեղեցւոյ զոր ընտրեցեր. սրով փառաբանիս քրիստոս աստ մանկ թագաւոր։ Այրևէցար յարուցեալ եկեղեցւոյ քո հիմանցն. յորմէ թօմաս հրաժարիւր ոչ հաւատալ զքե՛զ տեսողացն. սրոմ ցուցեր այսօր փակեալ քողէն զվերըն մանկունդ։

Ա՛ր

Յոհ 2028 Ասրսէլով Թօմայի շշմափիչը զխոյուած
տիգին և զբևեռացին. և գուժել վերա
ձայներ ահր՝ և ահաճ դաւանելով զկայու
ցեալդ. որով առաք զերանելին մերք մէ
տեսեալ հաւատացաք։

ակ 5 Ար խոնարհեցայր յանձառ փառաց փե
սայդ անմահ և երկնաւոր. ի սէր հար
սին քո եկեղեցւոյ զոր մաքրեցեր յա
ղտնից վերըստին ծնընդեամբն. օրհ
նեմք զքեզ աշխ հաւրցըն մերոց։
Ար կենդանարար նոր կարուածդ նո
րոգեցեր զհնակեալքըս մեղօք. որով
ցնծայ այսօր եկեղեցի ընդ նորոգումըն
քոմէ եռանեան մերոյ. օրհնեմք զքեզ։
Այսօր մանկունք առագաստիսպայծառա
կեալք վայելչութեբ. տօնեն ընդ զօրըս
հրեշտակաց զնաւակատիս փըրկութեան
մերոյ. օրհնեմք։ Այլ ահր օրհնեցեք
և բարձր արարիք ըզնա յաւիտեան։
Արոգեցարուք նորոգութբ հինացս
այսօր կարուածոյդն քրիստոսէ նոր
ժողովուրդք. և բարձր Այր խրատիչ
կոչեցեալ ի քէն՝ նոր օրհնութիւն վեր
առաքեցոյուք. նորոգիչն ահ երեքից
կարուցելոյն ի մեռելոց. և բարձր։

Ա՛ր խնդրանիդ արքայականն ամրապատու-
թեան նոր օրհնութիւն տայցուք. և ան
դադար բարեբանեսցուք։ Ա՛ր տաճա
րիդ անձնատուր լուծանն որ ի հօրէ նոր եր-
երգեսցուք. և. Օհոր խաղաղարանիդ
հրաշալի նոր խաղաղման բանին և մեր
ձեռն. հոգևոր երգով բարեբանեսցուք։

Ո՛ր վերնատուն նորոգեցեր ըզմեզ ի
հնութենէ հինն ադամայ. և զբանիզբնա
տուչն գերեցիկաբեմ ձեն նըկարեցեր նո
րանաւեղծեալ յոգիս հրաշափառապէս.
ազաչեմք ըզքեզ քո ողորմեա։

Ա՛ր զբարձրագոյն հանճարեաց խոր
հուրդ հանդերձելոյն սյսօր ծանուցեր.
կենդանարար և սքանչելի քո յարուցիդ
ի մեռելոց. աղա։ Ա՛նդ քեզ յարուցեր
յուսով յանմահութիւն զմահկանացու բնու
թիւն. զրով նըստար ընդ անջիկ հօր զլուխ
եկեղեցւոյ հրաւիրեալ զանդամսն քո
ի նոյն միութիւն. ազաչեմք։

Ա՛յսօր նոր ժողովուրդք ընդ երկայ
նոյդ լուսեղինացն համանձնեալք. նորո
գիչն ազգի մարդկան վերներգեսցուք
ո՛ր վասն մեր մեռաւ և յարեաւ. մաս
նակից փառաւորեալ քո յարութեան։

Ա՛յսօր որդիք սիօնի ծրնեալք աւանդի նման ընտրհօք յորդիս աստուծոյ. իմաստա կանին տաճարի բնութեան մերոյ զոր վերջիք ղփեսայն եբեալ յարադաստ նոր դերեզմանին. ասելով թա՝ Ա՛յսօր մանկունք հաւատոյ կատարելով գնանակա տիս վերինն երուսաղէմ. նորոգեցէք զի պատմուճանն հոգւոյ ձերոյ և ընդ որդւոյ լուսոյ նորս սիօնի. բարեբանեցէք զքէ թագաւորն. ասել՝

Ո՛ւ եկիր ի փրկութիւն վանն ամենագէն մարդկան. ըղքեզ անդադար բանբեանեմ՝ քո ամէն հաւրցըն մերոյ: Յանձն առեր ըղչարչարանս և խաչի համբերեցեր. ըղքեզ անդադար: Կշնորհեցար վիմով յարուցեալդ մեռելոց. ըղքեզ անդ: Ա՛զ ամէն օրհնեցեք քա՛րգը աւրհնեցէք ըղնա յաւիտեան: Ա՛ր անմահն մարմնով վախճան փրկու թե՛ մերոյ ըղմահ ձեռնակեաց. և խա փանեաց ըղմահն թագաւորի՛ն. ք. Ա՛ր յաւէժ կենդանութեան առհասատ չեայ ըղչարութիւն ածելին մարմնոյն պարգևեաց մարդկան. և հա՛ս առաւել քա՛ր:

Ա՛ր
ի բանդ արձակեցէք ըզնա յափտեան։

ը Եւ ասէր ցնոսա երկրորդ անգամ։ Ո՞զ-
արդ օրհնեցէք զերկիր մեր փըրկիչ մեր փըրկե։ Ո՛զար

Ա՛ր ըստան ըզմա՛ն Թա՛ղմա՛մէն իւրում և
յարութի՛ւն իւրում մե՛զ կեա՛նըս պարգև
եաց միա՛բան հա՛ւատացեա՛ք. օ՛րհնե՛:
Ա՛ր նըշանա՛ւ ընդ անձի՛ն հո՛ր ծնո՛ղի իւրոյ
և մարդասի՛րապէս խընամո՛ւ զարարածըս
քո՛ւոնութեա՛ք հո՛գևո՛ր երգա՛լ. օ՛րհնե՛:

ա Ղա՛ւ ես քո՛ կեա՛նք և յարո՛ւթիւն անձ
գի՛ մարդկա՛ն ազգումե՛ս: Ղա՛ւ յարու
ցեա՛լ նո՛րոգեցեր ընտրեալըս քո՛ւո՛ր:
Յայս յարո՛ւթեան մե՛րոյ. աղաչե՛ս կե
նաց և փրկութեա՛ն ազգումե՛ս:

ա Յարո՛ւցեա՛լ ա՛ռն ի գի՛ բեզմանէն միա
ծին ո՛րդին փա՛ռքն և լո՛յս փառաց հա՛
զեաց յաշխարհս. և՛ երկի՛նք և երկի՛ր ը
նծա՛յին: Ա՛ռ և յարութիւն ա՛ծոյ
գո՛յն քա՛նզի դրա՛նք յերկնից բացե՛ալ
ղեն և հնա՛ւտաւուշ բո՛ւրեաց յաշխարհս. ա՛
լըցոյց զարարա՛ծս աւետա՛ւն:

Օ՛ր՛ըզ երկնից ընկեա՛լ ելն և քանակե՛լ
շուրջ զըզգե՛ստն և՛ հոգեղէն բար
բառա՛ւն երգե՛ն, ա՛ր օրհնեա՛ց քո՛ յա՛
րութիւնդ:

Ա՛ռնակից ըզբնո՛ւն բանըդ մա՛րմնացեալ ի կոյ
սէ՛ն յանձն ա՛ռեր կամա՛ւ զխա՛չն և
զա՛ւրըս ա՛ռ՝ ա՛ղա՛ս ա՛ւե՛տ հանդչեցո՛ւ
մե՛

մերոց։ Վանիկ հօր և հմգուոյն բանդ
առելսն՝ ի գերեզմանն իջեր մինա
լով առանակաւ՝ ոչն ալծ։ Յարեաւ ի
մեռելոց յաւուրս երրորդ՝ լսեցան
լով վիշտառնութեն՝ ըմհոն՝ ։

Կ Կ՝ղ որ օրհնեցեք բարձր արարիչ ընդ
նամ յաւիտեան։ Երաշխի ընդ յարու
թեն աստուածորդոյն. ժողովուրդ
բարի բանեալ բարձր։ Վ՝ի աբան գո
վեցեք ընդ յարուցեալն ի մեռելոց. քահ
նայ՝ յոր հմգուեր երդում քան։

ո Ն՝ջիր յերկնից ոդի՝ այ և մարմնացար
ի սբ՝ ոդւոյ ի սբ՝ կուսէն. որ անմեռնելդ ես ի
մեռ՝ ոդւոյ մեռար։ Վ՝կիր ի տարտարոսն
հանատրտակես՝ ալծ և խոչընդոտ վանն
աղգի մարդկան. և ի գերեզմանն իջեր
անանպատկան ոդիր։ Օմհոյ լուծեր և
զոչխարն անդամոեցեր կարուզապես
եար՝. և ի մեռելոց յարեար ինչանոս
Թեոմն ոդիրմեան։

ս Ս՝քանչելի հրեշտակին ասէն ցկնծալ
Թեոմն ինչետ ի գերեզմանէն հարկա
նեզձեր. փոխ յարուԹեանն տեառն։
Ի հարկանել փոխոյն սպհնապանքն
զարհուրեցան և եղեզձեն. ի յայնէն որ
պես

պես մեռեալ։ Այլ եղիւ ի հրեշտակէն
քառքառ եղեւ ուրախութեան ձայն յա
երեսաց փառաց յանմահութեանն աստուա
Յոհ ա. ծոցըն փակեալ եր[illegible] յիսուս ա
2019 շակերտացն ասէ ասելոյն. խաղաղութի
ընդ ձեզ։

Յայս Օրհնէ զաբաթոջ Աշխարհայ
Պիճաճինն պօ՚ն է։

Ա՛ր յանթո՛ւռ փառաց ընծայեաց ընդ հօր.
օրհնաբա՛նեալ ի դասո՛ւց քերովբէից
օրհնեա՛լ տի՛ր ա՛ստ֊ծ հա՛յոցըն մե՛ռոյ։
Ա՛ր եկիր ի փըրկիչ ազգիս մարդկան ա
դամ. ի՛ ձա՛շակմա՛նէ մահացուին պըտ
ղոյն. օրհնեա՛ւ։ Ա՛ր փոխանա՛կ ծառոյն
գիտութե՛ն եառ՛ր ըզկաղ քո՛ւր. և՛ա՛ր
բո՛ւժեր ըզմե՛զ ի կուլպո՛ւն աղբե՛ր ընդ. օրհ։
Ըզնո՛ր օրհնեցի՛ք և՛ բարձր ա՛ղաղակի՛ք
ըզընտիր յա՛ւիտեա՛ն։ Ա՛ր երկնա՛ւոր ըզվան
գա՛ւոր երկնո՛ւորս նահատա՛կն. ծընա՛նէ
լո՛վ և սո՛ւրբոյ կո՛ւսէ [illegible]ն. օրհ։
Ա՛ր եբա՛րձ ըզփշաքո՛ր անիծադրո՛ւթի՛
բուսա՛ւթե՛րին. բո՛ւժեա՛լոյ լի վերայ[illegible]
չի [illegible]ն. օրհնեցի՛ք և՛։ Ա՛ր ձա՛շակեալն
ըզլեղի դա՛ռնութե՛ն վա՛նն ազգի մարդ
կան

կան. և այնպէսէտ ընդմարմին և զա
րհուն իւր զանազանակա[illegible]ն ծրհնե։

ՈՒր խոնարհեցաւ յերկինս ի հայրա
կան ծոցոյ. միածինն որդի առաւ[illegible]ծոյ
և առեալ մարմին ի սրբոյ կուսէն. վա
ստէրոյ փրկութեան ողջմտեա։
Ընդ մեզ ասլուած չրջեցաւ ընդ մե
ղաւորացս. և կոխեցեր ըզգլուխս վիշա
պին և չինչան խայթոցք մահաբերին.
և փրկեցեր ըզտիեզերս ողջ։
Լուեաւեցեր ըզմեղսս մերս ի վերայ խա
չին. և համբերեալ մահու իջեր ի գերեզ
մանն. կենդանասուն չարհեցեր ընկալսեալցս
ի խաւարչի. և զօրութիւք յարեար ողջ։
Քանզի ըզ յաւուրն ահ ծ որդւոյն
այսօր աւետեաց առաքեալքն և քա
ղմութիւք հրճուտ կային. երգէին երգ
նուագս լուսեղէն ձայնիւ. Զայն ակնդէտ գա
բրիելեան փողոյն. այսօր գոչէր աւե
տարանչ աւետիք ընդ աշխարհի. երգ։
Լոյս մեծ է ահաւոր. այսօր ծագեաց
աւրհն եկեղեցւոյ յարնելեայնէն ի մեռե
լոց քրիստոս. երգեսցուք. երգեսո։
Ընդ հանգանել դէպ ծ ինչեր յերկինս ի յե
ղակարգս. և անձառելի ծագմամբ տիեզ
երնեա

ըմբռնեցար յայդմանդէ կուսին աթեղա կո-
աղբատրութեանէ. օրհնեմք զքեզ ած-
հաղորդեա մեզ։ Այնուհետեւ ի հօրէ ե-
կիր կամաւ ի մահ խաչին. եւ ընդ յարու-
գերծանել զմահուանէ վարեցեալ
այլ ի ծնոյդ հօր ոչ բաժանեցար. օրհ-
Այնմահուանէ տըւօղ քեզ ի քէն ի
հող մահու. կատարելով զնաղանդն հոգ-
եւգողին եդար ի գիրկ հանգստեան. այլ
ակնարկելով ի դրժոխս հաներ զ-
կապեալսըն քաջութեամբ եւ ոչք նըզ
քեզ ի տանջանս. օրհ։ Այլ ոչ օրհնե-
ցիք եւ քարձր արարիք ընդ նահատակ յաւի-
տեան։ Որ անապականն թագաւորեալ
ըստ զանազան երկրի. ի քանելով ի տա-
րին անապատութեն ջնորհեաց նմանատեղոյն
ի խաչարին. օրհ։ Որ կենսաբեր յարու-
թիւնն իւրով աղատեաց զպատմականս ի
կեանս անմահ. եւ սուրբ մարմնով և
րեամբըն հրաւիրեաց զմեզ յերկնից որ
քայրութեին. օրհնեցէք եւ։

Այնկեր ի տեսութիւնն անտեսանելոյդ
աշըք եւ մտերմին զգեցար ի սըրբոյ կու-
սէն. կենսատիչ եւ յոյս մեր կեցոյ զմեզ։
Աստչի համբերեցեր վասն մեղ մարդկան
եւ մե-

և մէրմովը ջանչարեալ փըրկեցեր ի մա
հուանէ. կեցուցիչ։ Ա՛դամը և գերբեզմա
նի կեանքը աչխարհի և յարուցեալ յեր
քորդ աւուր զմարդիկ և կեանքս փոխե
ցեր. կեցուցիչ։

Ա՛րդեօսոք քեզ ընդ հրեշտա՛կս
յաղթական՝ օրհներդութի՛ւն։
Ա՛րմանհուամբ քո մեռանցեր զմահ. և
յարութի՛ւն պարգևեցեր հնազանդութ զը
նութե՛ն. Երգես։ Ա՛զգս մեզ չա
նապարհ նորոգմանն և մաքրեցեր զանձ
աեղութի՛ւ յանցանացըն զոր պատրեաց
Թըշնամին. Երգեօդ։

Կամեցեր ընդ մեզ ի տաղաւար երգն ի գե
րեզմանն և տեսին զյարութիւնըն
աեառն։ Ա՛այսու դուռըն յարութե՛ւդ
բեզմանէն կը նքերես լոյս ծագեաց տիե
զերաց։ Յարեաւ տէր և մեռելից հզօր
զօրութե՛ հաստատեաց զհնմանս եակ
զեցոյ սըրբոյ։

Ա՛ագաւ բեաց ձեզ ի վերա հեթանո
սաց. և լուսաղարդեաւ սպայծառացոյց
աց. և լուսաղարդեաւ սպայծառացոյց
աե զ կենդանի. Ժողովուրդք ընդ քո բա
րեբանե՛ցեք։ Օ գեցաւ. ու ըզօրութե՛
ընդ մէջ եւր ածաւ. բանդի չինջոյց զհոգ

Թո՛չ մանո՛ւկ խանչիճն ի բերան. ժամու։
Յարեաւ ած և աւետեաց զամենայն նմա
փեսային զարդարեցան և մանկունքն հան
ղորդեցան մարմնոյ և արեան կենսատա
րին. ժողովուրդք ըզ։

Ա՛ր ի յերկինքն իջեր անընակիզեան
ած բան ես լոյս. զքեզ ամենեքին
քեան օրհնեսցուք ած ծ հարցըն
ժերոց։ Ա՛ր ի խաչն բաւեցեալ ես հե
ղեր զարիւնդ ի փրկու թիւ տիեզերաց.
զքեզ ամենեքին։ Ա՛ր ի գերեզմանի եդեալ
և յարեար յոմանոցդ քո յանուր երբոր
դիս. զքեզ ամենեքին։ Ի գո՛ր օրհնեցիք
ես՞ր քան զքեզ աթոռիկք ըզհան յանի
տեանն։ Ա՛ր ի խաչին բաւեցար և ի գոր
ծոց ձեռաց իւրոց ապրեցար. և կերպ
կաւ ընկալար ըզ ղէղ. ամենայն արա
րածոցք գովեցուք բարձր աթոռիկք։
Ա՛մէն աւրհնեմ՝ ած ածեալքն խաւա
րեալ և ցերկար վարձադոյն տաճարին վե
րնատ ի վայրն. վերինք պատառեալ եր
կիր շարժեաւ. ամենայն։ Ով ահիցեալ ի
մէջ երկրի և ի յերթալդ առեալ յարեան
ածեալն. և ի յերկինսն համակարձա
ած. ամե։

Ի՛ջեր

Լ՚ջեր յերկնից որդի՝ ով ազատեցեր զա
րարածս. անկանխիմ առաջի քո ոդոր
մեա ինձ ողորմած: Լ՚խաչին քո՚ն հեծեծանք
ձայնիւ եւ ընդ մարդն ի կատարած մահու ար
ձակեցեր. եւ զիս ու՚րախս առներ որ
մեղաց եմ մեռեալ: Ողորմելին հօր
յանմատոյց ըսուրն որ ինձ ի գերեզ
ման. կենդանացուցեր զարարածդ քո.
եւ զիս ու՚րախս առներ քանզի քեզ միայն
նոյ մեղայ:

Լ՚գերեզման քո՚ կանխեցին կանայք քո՚ն
զիւղս եւ զխունկսն բերին. ի պաղիլ
Թաղման քո՚ զի զինջք ըզհնդպետրոսը
վէր ածեր ի կեանս: Խոխաճանակ հուդայն
զհաւատս անբիծ՝ եւ զաղաչանըս մեր
ընդ առաւօտեան կանացն ընկալ. որք
զաղջկան կենաց լուսոյ եւսէբի ուսկանէն:
Ա՚ռաւն ամէնեցուն առաքելոյն յարեաւ
յարուցիչդն մեր առ բանց ըզդրժոխս.
եւ զերկնայինսն կարեաց ի յանդիպ կա

Երկրպագեմք քեզ քո՛ր ի ձեռն սըրբոց առաքելոցըն ծա նօ՛ցար մեզ. տէ՛ր ողորմեա՛ մեզ։ Աշակերտեալք ի սըրբոց առաքելոյն. ուսա՛ք փառաւորել զքեզ ի տաճարի սրբութեա՛ն քո. զի՛ հին ծնեցուցեր ի վերայ վիմի հաւատոյ. տէ՛ր։ Ընկա՛յք ժողովուրդք ա՛ղք ի հեթանոսա՛ց. ցընծա՛ալեօք առնեսցուք զնաւակա տիս նո՛ր եկեղեցւոյն. քարե քանե՛լով զտէ՛ր։ Ընդ՞ որ օրհնեցեա՛լք և փառաւել քարձր ա՛րարչի՛ք զըղնան յաւիտեան։

Ո՞նդ անմանրմնակա՛ն քամմութեա՛ն ըզքո թագաւորն ո՛ր եկաւորի այսօր ի՛ նո՛ր եկեղեցի. ա՛մ առ ընդ՛ ընդ գովեցեա՛լք և փառաւել։ Ընկա՛յք հաւատացեալքդ առ երկրպագութեան յեկեղեցիս օրհնեցեա՛լք զա՛ղջ. ա՛րարի՛ք տօն ո՛ր բախտութե՛ան մեզ և յանկենդանս սեղանոյ. և փառաւել քարձր։

Այսօր հրեշտակա՛ք քամմութի՛ւքըն տո՛ նակից լինի՛ն ընդ մեզ. քանզի երկնաւո՛ր թագաւորն եկաւորի ի տաճարդ կենդանի

կեղեցի։ Իսկ նա և դուարձայիր հան-
նայեալ էր ի՝ եկեղեցի. քանզի ըզ քեզ
ա՛ր ըզեն տերանդ՝ ընտելութեամբ և համբերա՛ւ
բնական է քեզ։ Ա՛ւասանդրեա՛ լուսա-
ւորեա՛ կանո՛ղիկ եկեղեցի. քանզի և
քեզ չեղ ա՛ծելին ի՝ հօրէ լուսոյ ծագեա՛ց.
և լուսաւորեա՛ց ըզ մանկունսն քո։
Ո՛րք արժանաւորեցայք ի կո՛չումն փա-
ռաւորութեա՛ն քրիստոսի՛ մերոյ։ Ե՛
կա՛յք ժողովո՛ւրդք ի՛ բգեցիք ան՛ և ըզ-
նո՛ր. և ըգեցի՛մք զանո՛նն նոյա՛ ձայ
նի՛ւ ըզնծութի՛ւն յօրհնութի՛ւն իւո՛ր։
Օ՛ծրայեա՛լքս ի՛ քե՛զ ըզի՛ ժողովո՛ւրդք
հաւատա՛ցեալոյ. Ձերշմանըմա խոստովա
նութեա՛ն մի՛ օ՛ծրհնե՛մք ղնո՛ր ըզ՛ ա՛ծ
այն կո՛նտաքեր անօրհնութե՛ն քո։ փա
ռաւորեալ վ զա՛հատո՛ր և ըզ սքանչելի՛
անունն քո ա՛ր բա՛ր լսե՛ծ ի՛ վերայ ամե
նայն երկրի։ Ա՛ւրաքեալ եկեղեցի տուրք
հարսն ե՛ր ընտաւոր խո՛րհըրդոյն. ի՛ փառս
ամե՛նատուրք ե՛ր՛ր՛ըդութե՛ն. ո՛ր հա
մագոյ ի՛շխանութեամբըն հա՛ւրոյ զոյ
դարեաց ծագումնմբ լուսոյ պըճնակեալ
ղքե՛զ ի պատի՛՛՛ւ ամե՛նա՛՛՛յն սը՛ր
քո՛ւք ի՛ հրո՛ւք։

Ո՛վ անապակիան քահանայապետ մեր Յիսուս Քրիստոս, որ ի
քեզ հանապազ կենդանի է, միշտ աղաչելով վասն մեր առ
Հայր քո, որ կարող է ամենայն ժամ փրկել զանձինս մեր
ի մահու մեղաց. զի ամենայն ժամ կենդանի ես դու ի
յաջմէ Հօրդ, որ ամենայն ինչ կարող է առնել. զի
ամենայն ինչ ի քեզ կայ, որ ես Որդի Աստուծոյ եւ
Տէր ամենայնի. զի ամենայն ինչ ի քեզ կայ, որ ես
Որդի Աստուծոյ եւ Տէր ամենայնի. զի ամենայն ինչ
ի քեզ կայ, որ ես Որդի Աստուծոյ եւ Տէր ամենայնի.
զի ամենայն ինչ ի քեզ կայ, որ ես Որդի Աստուծոյ
եւ Տէր ամենայնի. զի ամենայն ինչ ի քեզ կայ, որ
ես Որդի Աստուծոյ եւ Տէր ամենայնի. զի ամենայն
ինչ ի քեզ կայ, որ ես Որդի Աստուծոյ եւ Տէր ամե-
նայնի. զի ամենայն ինչ ի քեզ կայ, որ ես Որդի Աս-
տուծոյ եւ Տէր ամենայնի. զի ամենայն ինչ ի քեզ
կայ, որ ես Որդի Աստուծոյ եւ Տէր ամենայնի. զի
ամենայն ինչ ի քեզ կայ, որ ես Որդի Աստուծոյ եւ
Տէր ամենայնի. զի ամենայն ինչ ի քեզ կայ, որ ես

երէքսըրբեան հրեշտակային ծրհնո՛ւ

Թեամբ. ընդ նա հոգևոր երդմ՛վ։

Պ՛ատանի՛ն պըտուղն առաջին ծառոյն
ըզնախնատեղծըն մահացոյց. խակ որդին
միածին Աստուծ՛ն և փրկիչ ըզմե՛զ։

Օ՛ երանելո՛ն ես ի յանձն առեր ըզխա՛չ
չի յարութեա՛նդ մեռելոց. ըզնչեա՛ս
զձեռադիրն ընդ յանցանաց. կենդանուս
թո՛ղեր ի դերեզմանի եղբայր վանն ի հո՛ղ
դոյ ստեղծեա՛լ մարդոյն. զմե՛զ մե՛

ռեալ զանձն ըմ կենդանացո՛։

Ա՛նկէն ի գերեզմանին առաւծաբեան
առըթ կանայքն. յօծանո՛ւել խընկել զա
նապական մարմինն։

Պ՛ատմէին հրեշտակին քաջալերըմբ ըզ
նոսա առնըլ. ըզնծայեք յարեա՛ւ ո՛ր
պէս յառա՛ջն ասաց։

Լ՛ուեա՛լ ի հրեշտակէն զաւետիս յա
րութեանըն. պատմէին աշակերտացն ե՛

Թէ յարեա՛ւ քրիստո՛ս։

Ա՛ր Թագաւորդ՛ն յաւիտենից ո՛ր և
արարիչ ամենայն լինելոց. օ՛րհնեա՛լ
ես տէր որ ե՛կ լոյսն մե՛զ։

Ա՛ր ստուգութեա՛ն ես ի սերմանէ Դ՛
փառաւորեա՛լ յամենայնիսկան բանի
մեռ

մի՛ լքեսցես զմեզ. այլ օգնական եղիր մեզ
կանգնել և ի գլուխ նահատակացն բաժանեալ
վաստակն մերոյ փրկութեան. որ կենդանի ես
Այ՛ օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն:

Այ՛ օրը զգալիքն մեր որ զգացեալ
օրհնեցուք. քանզի իմիք նորա բաշ
խեսյաւ մեզ պարգեւ անմահութեան. որ ե
ւրծ հա՛ր: Այ՛ սիրտ օրհնեսցէ զիս և
բարձրասրտիկք ընդ նա յաւիտեան:
Այ՛ օրը նշանաւ սուրբ խաչին քո՛ զմե՛զ
կրկի երեւ՛ուեալ. օրհնեա: Այ՛ օրը ընդ
դէմ թշնամանացն կենաց անպարտե՛լ
լի ցո՛ւցա՛ւ մեզ. օրհնեա՛:

Այ՛ կամաւոր խաչելութիւդ քո՛ որ բար
ձեր ընդ մեզ. զգթիչ բարեբանեալ անձ
նեցո՛ւն յաղթութիւն: Այ՛ երեքօրեայ
թաղմանդ քո՛ որ մեռա՛եր զմահ. ի
Այ՛ լուսափայլ յարութիւդ քո՛ կենդանի
ծեսեր զաշխարհս. զգթիչ քա՛:

Այ՛ամն աւետաւոր հրեշտակին զընտր
ցեալ ծաղկեայ զառանցմանն կանոնեա. զքոյ
պատուիրսդ զգեալ յարութիւն: Այ՛ յուսահա
տիկ սրտիւք սրբասնեցիք այլ ցնծացեալք բերո
կրօրեալ. խրճնական գեւոյդ ծածկեան և
փախստական յարութիւն: Այ՛ աւետարանեցիք
ի գանձ լեառ աւետարանեցիք աշակերտ
տանցն

տանէն. Եթէ յարեաւ քրիստոս ի մեռելոց
փառեաց ընդմէջ։

Ղ Այսօր թևակոտրեալ քո իմաչէն. ի գինամբ
ոչխարին խոցեալ զնապատիւ ընկալդ.
ձեր ձեզ հայրցիսը մերոյ։
Լոկ բղխումեն սուրբը արեան քո ի լեր
ազգ ըզտիեզերս յանկիծիչն սատանայ
ձեր աւետ։ Պ արգևատուս քարեխոս ի
տեսօղ սրտից մեր. Եւ դաշ ի գերել
մահ. ձեր։ Ի գնալ Ի մեռնայն գոչէր
օրհնեցեք։ Ա՛ր յանեխիչ գոյդ ա
բարօրեն իւր հեղումամբ. զ դատաստանեալքն
օրհնաբանիչ եղեալ. ամէն։

Ա՛ր զ դատակնիքն մահու եմ լոյծ կուրծ
անդրնդանալ մարմնոյն զգիծանալ
մարդոյն. ամէն։ Ա՛ր զատաբնանձրակիցն
քաղցրամոյ գոյդ ձանչակմամբ դառնըսէ
թեան. զի հաղորդեսցուք մարմնոյ և ա
րեանըն տեառն. Ա՛մէն։

Ե Այր անըսկիզբն որ ի բօրհնեալ դեռ
ի դասուց քերովբէից. զգեցեալ աղաչե՛մք
նոյնմեսայ քոյոց հատանանց։
Ա՛նդէ ի հօրէ ձեր յանուանէ քոմ զյաւէ
տեանս օրդի. փառակից հո՛ր. ոգոյն
մեռ

մեռ զանարատ քո. Ընկալարիւ սուրբ հոգի՛ւդ. ողորմեա՛ քոյ։

ա Այսօր զուարճացան տիեզերք ամենայն Ընկալարիւ յարուԹիւնդ նաՀ որ ղազարոս. քանզի զդիւժոխս աւերեաց և գերեաց զանդեղեամն ինամի։

Այսօր լուսափայլեալ մեծանպարծահռչակմամբ հրեշտակապետն ի վերայ վիմին կանանցն աւետիր ասելով. զի խնդրէք զկենդանին ընդ մեռեալս։

Այսօր քարկրեցան կանայքն իւղաբերք աւետեօք յարուԹեանն նաՀ որդւոյն. դարձան յանապատեանն ասելով յարեաւ աստուած։

բ Որ զբԹացար ի սուրբ մանկունսն և ի քեզ փրկեցեր ի բռնաբռնեալ բռոյնն. ընդ քեզ միշտ օրհնեմք աստուած հարցն մերոյ։ Որ ողորմեցար աղքի մարդկան և ի քեզ մարմնացար ի սուրբ կուսէն ընդ քեզ միշտ օրհնեմք։ Որ երեքծրեայ Թաղմամբ քո՛ւ ետր շար ժեցան հիմունք երկրի. ընդ քեզ երեքմանս բայցեր ընդ մեռեալսն յարուցեր. ընդ քեզ միշտ օրհնեմք։

գ Նոցեք Որ պայծառացոյցն ընդ փայտ խաչին. ամարաձանեալ

լոյ զիւր զանաւրատ բանսն Աիմն. և ետ
զկին յանդթնեաան արանձնոց երկոց.
անմեղանալ գնալոյ օրհնեցեալք։
Ուշանեալ խստութիւն կողմ երկրի և դո
ղալոյ ստասանելոյն դիմաստիք. քանզի որ
ինամոյ արգելեալ քո աղաղակիցն առ տր.
անմեղանայ։ Նա զարգելեալն ի բըռնու Աղ
թենէ մահու անաւելոյց երեքօրեայ ՃՃ.
յարութենէն երկոյն անմե։

Ո՛ր խանգիստ և թանգիստ վասըն մե ո
ծոյ փըրկութեանն և յարեան իմեռե
լոց. խնայեա ի ժողովուրդս քո Աիայն
մարդասէր։ Ո՛ր ըզդժոխս աւերեցեր
և ըզգերեալսըն փըրկեցեր. և մեզ
կեանըս շնորհեցեր խնայեա ի ժողով։
Ո՛ր ի յերկինըս հանգիստ և ընդ ամ
Աի հօր նըստար. Աիմնուանգամ քո գալըս
տեառնն խնայեա ի ժողով։

Քանզելի կանայքն աներկիւղ եկին ո
ի տեսանել ըզգերեզմանն՝ զի կա ա
տարեալ սէրըն մերժեաց զերկիւղն։ Յօհ
Նկին ի խըմկել ըզտէրունեան մար 4. 18
միոնն՝ և աներկիւղ յարուցեալ ի գերեզման
նէն. և վերըստին լցաւըն ծաղեաց յոյ
խարհս։

Վա

Վարձեաց հրեշտակքն զյարմնթիհնչն
ան։ Եւ բանայն գերեզմանքը նըշնջեց
լոց. Եւ յարուբ ոնչն յաղթեաց մահու։

Ե Որ զարդարեալ նորընձեցեր զարարած
ծոց գոյացուքիւնս. հանապազ հօր եւ հո
գւոյն ըզքեզ միշտ օրհնեմք ոչձ հանդերձ
մերոց։ Որ կամաւոր խոնարհնութեըդ
քո յանձն առեր ըզյարքսարանս ի խա
չին՝ բեւեւեցար. ըզքեզ միշտ օրհ։

Որ զմահացու մեր բընութիս վերս
առեղծեր հենդանութեաւ հրաշափառ քո
յարութեանդ. ըզքեզ։

Զ Ոչ որ օրհնեցեք գովեցեք եւ բաժդը
արարեք ըզնա յաւիտեան։

Որ ի քէն ի գերեզմանն եւ աւերեաց ըզդը
ժոխս. մեծ եւ հըզօր զօրութեաւ եւ յա
րեաւ ի մեռելոց. օրհ։ Ոչ սահմանի
աշխարհն որ ազատեաց ի մեղացըզ ամ՛ե
զերս ան. նորահրաշ յարութեն իւ
րով. օրհնեցեք։

Ե Ոկիր ի յարքսարանդս չարչարանացըն
լուծիչ. բեւեւեցար ի խաչին՝ լուծեր
ըզկապանըս մեղաց մերոց. ոչ կայս յա
րութե՞ մերոյ ազօրեակ։ Ոչ որ ի գե
րեզմանն աւերեցեր ըզդըժոխս. եւ յա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

Ա

ԻՐ ԱՐԱՐԱԾՈՅՆ ԶՀՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՆ
ԸՆԴ ՄԻՋՈՑ ԵՐԿՐՈՊԱՊԻՏ ՔՐԻՍՏՈՍ
ԹԱԳԱՒՈՐԸ ԸՆԴ ՀՕՐ ԱՒՐԲ ՀՈ
ԳԱՑԱՆ. ՕՐՀՆԵՑԱԼԵՍ ՏԵՐ ԱՍՏԾՈ
ԱԾ ՀԱՅՐՍԸՆ ՄԵՐՈՑ։ ՈՐ ԽՈՆԱՐՀԵՑԱՒ
ՅԱՆՁԱՆ ՓԱՌԱՑ ԵԿԵԱՂ ԻՇԽԱՆՈՒԹԻՒՆ Ի
ՄԱՀ ԽԱՉԻՆ ԴԸ ՂԸՐԴԵՑԱՒՆ ԴՐԺՈՒԽՔ.
ՅԱՇՏԵՂ ՓԱՌԱՑ ՔՈՅ. ՕՐՀՆԵՑԱԼԵՍ։
ՆՈՒ ՀՐԱՇԱՓԱՌ ՔՈ ՅԱՐՈՒԹԵԱՄԲԸՂՔ ԿԵ
ՆԱՁՈՐԾԵՑԵՐ ԶԻՆ ՁՄԵՂՔ ԸՂՄԵՌԵԱԼ.
ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՁԱՒ ՓԱՌՔ Ի ԱՐՔԱՅՆ. ՕՐ։
ՈՒՂԻՒՂ ՈՒՂՂԱՓԱՌ ԹԱԳԱՒՈՐՆԴ ՔՈՂՑ
ԲԱՌԱՅՆ ԵՐԳՈՂ ՕՐՀՆԵՑՔՔ ԵՒ ԲԱՐՁՐԱՑԱ
ՈՒՆՔ ԸՂՆԱՅ ՅԱՒԻՏԵԱՆ։

ՈՐ պատուականն խոչընդոտութեամբ հրա
շագործեաց ըզ փրկուԹիւն յաւիտենից
նընջեցեալցն. քաղցրաբայն երգով։

Օ՜ յարուցեալն իշխանութեամբ զփա
ռաւորից հօր. և մեզ երբ հնչուցն. ընդ վեց
թևեանն սրծբեաղումնդ դասս. գովեցեալք
եւ բարձր արար։

ԹՒՉՍՆ ԵՄ ՈՐ ՂԸՐՄԱՆ ԵՂԱՌ ԱՅՍՐՎԱԾ
ԵՄ ՄԱՐՄՆԻՆ ԸՄԱՑԱ։ ՈՐ Ի ԱՐՔԱՅԻՑ ԽՈՐ
ԲԱՆԴ ԱՍՏԻՃԱԾ ԵՒ ՎԱՍՆ ՄԵՐ ՄԱՐՄՆԱ
ՑԱՐ Ի ՍՐԲՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿ. ՍՂՄՈՒՄԱ։

ՈՐ

Ար ի խաչին տարածեցեր զձեռսն քո
զուկըս քո. և վասն մեր ի հեղեր զանբիծն
քոյոյ. ողորմեա ինձ ամենաբարձ։

Ար ի գերեզմանի եղար անմահական և
յարուցեալ հնարեցեր զդժոխսն. ո՛ւ
Ար ի յերկինսըս հանդերձեալ ամենայն
ծնողս ընդ անձն հօր նըստար յաջոյ
փառացդ. ողորմեա ինձ։

Ա՛ր յարութեանդ փառաբանեալ վայելէ
երկնայնամիտ ուրս։ Ո՛ր հնազանդեալ քո յա
րութիւնդ ատելի ածեր զմահ մահով
ծանուցեր քոյին կամաւորս մահուամբդ.
քո։ Ո՛չ ինչ ահեղ երեւեցաւկիս իւիմիս
որ քարնեղեր առ աջ կանայսն յարեւա
ձեղն ի մեռելոց. քո յարութեանդ։

Ա՛նընկիղեալ ձեր և ամենաողոր որ առա
քեցեր զսպասեալսն որդիսդ քո իսրայել
թիւ մեղ. օրհնեմք զքեզ ամ հարցեալն
մերոց։ Ո՛րչափ ի հօրէ անձառ միաբեղ
ի կուսականն սրսալայնկ երեւեալ մարմնով
ի փրկութիւն մեղ. օրէն։ Ար հնազանդ ի
քրօքեա և յան մարմնոյ վերս օրհնիս քրիս
տոս սէրբառաց ձայնիւս. համբերելովդ
չարչարանաց ի խաչին քաձրացար խոր
տակեցեր զգեղ րութիւն մահուս. օրհ։

դ Ի՞զարդ Աստուծոյ անվնասելի զքեզ գտնել
ցնէք. զյարուցեալն ընդ ի գերեզմանէն ա-
նապականն մատնիլ: Օ քարոզ հրեշտա-
կին լինել կանանցն ընթացեալ պատ-
մել աշակերտացն ասելով յարեաւ
ածէ: Նա ձեզ ընդ առաջ երթայ՝ եր-
կանկայեալ հանցուք զօրհնաւքին՝ փրկիչն զգ
ձեզ ասելով յարեաւ ածէ. ամենայնի:

ե Ի զնէր ան ի մարմնացեալ ի կուսէն. և
չհոգնէին բրնաւթիւնս ամպ տեսեր ի
մեզոց: Ի զնէր ան քաւեռեցեալ ի խաչին.
ըղմեռանիլ յանձն առեր կենդանա
տու մեռելոց: Ի զայր ան ի ննջեցեալոց
ի վիմէ. և մատանեաւ կընքեցեալ գանձ
ըդ կենաց աշխարհի: Յարեաւ ան ի մեռ
ելոցն ընդդիմակաց. ի յերկինսըս հանդ
գարձաւ և ընդառաջ հօր նըստաւ:

զ Ի զրիստոս յարեաւ ի մեռելոց:
Ի նդ աշխոյժն առաւօտուն կանխեաւ
կանանցն ի գերեզմանն ասելով. քո՛ յ:
Ա՛ւ առ նոսա ասէր հրեշտակին. գի՛
խըղդրէք ըզկենդանին ընդ մեռեալս.
քո՛ յար: Վ՛ատեցարո՛ւք ով սո՛ւրբ կա
նա՛ք և ասա՛ ասացէք աշակերտացն ասելով.
քրիստոս յարեաւ ի մեռ:

Ե

Ա՛ր զծառայի զգեղեցկացարդութիւն յանձն առեր վասն մեր. և խոնարհեա՛լ քո կամ մանե՛ լի մեր բընութիւն. օրհնեա՛լ ես ո՛ր աշխ հարցընն մերոց. Ա՛ր խաչեցար հա չնութեամբ հօր միածին որդի. և թաղ մամբն երիք օրեայ ընդ բընութիմահու լուծեր. օրհնե։ Ա՛ր փառաւորը յարու թիւ ըդ-քո կանգնեցեր ընդմիշտ հայեալն. ի քէ ըկիները համբարձար ընդ աջմէ հօր նըստաւ. օրհնեա՛լ։ Ա՛զիտ՝ օրհնեա՛լ

Դ

ցեր և բարձրարարկ՛ ընկնա՛ յաւետեան, Բաշխել յարութեամբ փըրկչին նո՛ր գեցան արարածք. միաբանութի՛ օրհ։ Ո՛ղջո՛ւ սաղմոսերգն գընժոխք տեսանե

ըմ՛ ըզ թագաւորն անմահ. միա։

Ե

Ի՛նչ՝ ես իմ Ա՛ր ինչ՛ ես ըզքեզ յերկրպագ ա՛՛՛ղ աղաչեմ զքեզ մարդասէր՝ ա՛՛՛ղ ընտ ըզ բընութեան. վանըն յանցանացն խաւարեալ զքեզ ա՛՛՛ղ ընդունել մեզ ա՛՛՛ղ ա րարած։ Ա՛ խաչին քո՛ եռեռեցար կամաւո բարեկ՛՛՛ և զխոցումըն յանձն առեր ի զինուորէ՛՛՛ն. վանըն յա։ Ա՛ գերեզմանի եղար անմահականացար փըրկիչ և զթամըտութեն յանձն առեր զի րիք օրեա՛՛՛ յ. յարուցեալ ընյս ծագե

ցայր ստուեր բանբաստ Քրիստոս. ոդոր.

ա Աւետարան որ կանայքն հանդերձ
ի գերեզմանէ Քրիստոսի ընդ քեզ օրհ.

աղաղակէր յարեաւ քրիստոս։

Ա՛ն հրեշտակն զօրութեամբ փչէլով
կենարար մարմնոյ փրկչին մերոյ։
Ո՛ երբեմն զնուազ անուշութեամբ ի յօծմանէն
դերեզմանն հանդերձ խըղնկօք։

ա Ա՛ն խեղճին կանայքն ընդ առաւօտն ի
յամենապատուական ի կեանսն։
Հնարհեա՛ մե՛զ զ վերածել ընդ քե՛զ
սիրտ երկրի և յերրորդ աւուրս յարեանէր.
ծր ըզմահ խաչի ի յանձն առեր եղար ի
Ա՛ր կենդանութիւնդ ամենեցուն ազգ
Չնչակամանե՛ մեղայրեր պղտղէն։
կերակրեցար. յայտ՛ դա անկե՛ղծն ի
տապարտեալ բարձար ի խաչ և ընդեաե
դես ծածկելոց գի՛ ոճղ այսօր ի հնդից դա
բա՛նապարկուէն խաբամամբ։ Ա՛ր դատաւոր
յայտ՛ դա անկե՛ղծն յանդուգնիչ կենաց
ի բարձանոյ և առեր մարմին ի կուսէն.
ան բաժանելի հակամարդեա խոնարհեցեալ
ա Ա՛ր համակիդ հօր և սուրբ հոգւոյն
անմեղնայն ազինըք բա՛։

Ա՛ն խաղաղութեամբ և զաւրօքն դըժոխոց.
անմեղնայն ազինըք։ Օ յարուցեալն ի
երկրէ և վերեալն ի նոր գերեզմանէ.
քա՛։ բեր ատարկէք։ Օ խաչեալն ի մէջ

ե Այնմահրուքէ եկիր ի չորշտրանս ա
խծառայէ աստուած կենդան։ օրհնեմք զ
քեզ այծ հարցէն մերոց։ Այրածեցեր
զձեռըս քո ի վէր բայ խաչին և ընդ անօ
րէնըս համարեցար։ օրհնեմք։
Այր զմեռանիլ յանձն առեր վասն արա
րածոց։ և ի գինաւարէն դեղագործէն
ը խոյեցար։ օրհ։ Ի զէր Այնա հնազանդ
եղար մա՛ր քո արարիչ։
Այր ձնխաբար յօժարութէ եկեալ ի
նմրնգամն եղծեալ մարդոյն։ և խաչի
յանձն առնու զմահ։ ք՛նան։
Այր կրկն ի ստորին կողմ երկրի և դոզա
լով սատանեցան դրժոխք։ այսօր յարու
ց յեալ վերածեաց զընկերեալսն։ ք՛նան
հնազանդեր։
ո Այր յաթոռ փառացն յաստիս բանդ տալ
խնամարհեցար ի հոյրական ծոցոյ ա՛ռեր
մարմին ի կուսէն։ վէր բարձանգնեալ ի
աեղի ըստ բանկեալ լուսոյն գՀոգւոյեալ
քնութիւնս։ Այր կանգնեցեր զչխաչ քո
խաչ ի երկրի։ և սովաւ զգ սրծքեափակ
դաւանն դրախային քա՛ցեր նախատեղ
ծին։ կենդանարծելով ի Ճաշակմանէ մա
հաբեր պատղին։ Այ զօրութեամբ խա
չի

ջի՛ քո քրիստոնս հինեցո՛ւցէր զկաթուղի
կն՛ էկեղեցի բընա՛կարան՝ ըբ եըրր
դո՛ըեանդ՝ լուսաւորիչ՛լ ըզհնըեա՛
նոսա ի սո՛ւն կըբկնակի ծնընդեամբ։

ա Ա՛զատուԼե՛ քի՛ամեհեքեան օրհնեա
՛ցնէք. զի՛ նա միայն ա՛ըջ փա՛ռո
բեան յա՛ւիտեա՛ն։ Ա՛զատագո՛ըե յա
ըուԼե՛ տե՛սանե՛լո՛վ հրեշտակին՝ նա՛
զըրանայր ի պա՛տմել ըզկե՛նսաբե՛ր յա՛
ըուԼե՛ւնն։ Ձայն աւետեաց լըսե՛ին՝ ա
ռաջնո՛ըեա՛ն սուրբ կանայ՛ք. ի հրեշտա
կէն՝ դանո՛ղին ա՛ըմխուԼեամբ յա՛ռա
ջեամբն։

ա Ա՛ւե՛ըզ ըրակա՛ն խը՛նդուԼե՛ն՛ էր ա՛ւե
՛տին ե՛ըանե՛լի՛ կանանցն ա՛ուետե՛լ ի
հրեշտակե՛՛ն. ա՛նե՛ըկե՛ւղ խը՛նդա՛Ե՛ւ
բե՛ըկըրե՛լո՛ւ ուրախա՛Ե՛ւ ընԼանայ՛ն
ա՛ըտամե՛լ աշա՛կե՛ըտա՛՛ն ա՛ւետե՛՛՛լ ըզ
Ա՛ըր մա՛հուն ե՛ըկիւղիւ՝ ընդ մե՛ռեալըս
Համարեա՛Ե կա՛ըծէաք նա՛ ինքն իշխող
նուԼե՛ք յա՛ըո՛ւցեա՛լ. զմահո՛ւ ե՛Լոյծ զին
խանութիւն և կե՛նդա՛նութիւն պա՛ըգե
գե՛ւեա՛՛ց ա՛ւետի՛ մա՛՛՛ըդկան։

Ա՛յլ ի բա՛ց ե՛դեալ ընդ հրեշտակն ե՛ըկիւ
ղի՛ն ըզկաըծին. նախաժամանեցին ի
պատիւ

պատիւ՝ այնմ[ի]կ. ուր մանկունքն եւ ոչ ընդ
ընդմէն եւ զանմանդուն պարգեւեաց. առ
()ր[ն]ուեցին ի բարձունս. անօրինեա
ցեալքն ի կուսէն Թագաւորին մերոյ.
աղէկտուխն աղէկտուխ: ()ր[ն]ուեցին ի
բարձունս. անասանելի եւ հանասանուն
յաւուրն մերոյ. աղէ: ()ր[ն]ուեցին ի
բարձունս. անբաժանելի եւ միանանական
ընդ երրորդութեանն. աղէ:

Սուրբ երկրորդութեան. ի հնչումն
հարցն մերոց: Ո՛ր ընդ ոչ անապա
կան աբեհնոյդ ցօղեցեր տիեզերացդ
ի վերոյ խաչին. օրհնեմք զքեզ միշտ եւ փա
ռաւորեմք: Ո՛ր թաղմամբն երեքօրեայ
յարութեամբ ըզմեզ ծագեցեր տիեզերացդ.
օրհնեմք: Ի գլուխ օրհնեցեալքն եւ բարձր
արարիչք ըզնա յաւիտեան:
Ո՛ր ի բարձունս երեւեցար ընդ երրո
թիւն. եւ եղեր պարգեւս ծրդւոյդ մարդ
կան. օրհնեմ: Այս ի մեռեալս ազատ
առանց օգնականի. քահանայք օրհ:
Ա[ն]կից հօր համասուրբութեամբ եկիր ի մեզ
ցայրանն. զմարդասիրս ողորմիս յանձն ա
ռեր խաչի համբերելով ի ջեր ի գերեզ
մանն

Ա՛ղաչեմ զձեզ եղբարս՝ ընդ ողորմութիւն Աստուծոյ
կացուցանել զմարմինս ձեր պատարագ կենդանի՝ սուրբ՝
հաճոյ Աստուծոյ՝ զպաշտօն բանական ձեր։ Եւ մի՛
կերպանայք այսմ աշխարհի, այլ պարզեցարուք
նորոգութեամբ միտից ձերոց, ընդ որս ճանաչիցէք
զկամս Աստուծոյ՝ զբարին եւ զհաճոյն եւ զկատարեալն։
Ասեմ ես շնորհաւք՝ որ է ինձ տրեալ՝ ամենայն
որ իցէ ի ձէնջ, մի՛ ամբարձցի ոք ի սմա՛ քան զոր
պարտ է ամբարձանել, այլ ամբարձանիցի ի
չափ՝ որպէս Աստուած բաժանեաց ամենեցուն
հաւատս։ Որպէս ի մարմնի մի՛ բազումս
անդամս ունիմք, եւ ոչ ամենայն անդամք
գործեն զգործ միով կերպիւ, նոյնպէս մեք
բազումք մի՛ մարմին եմք ի Քրիստոս, եւ
մասնաւորապէս անդամք միմեանց։ Ունիմք
շնորհս զանազանս ըստ շնորհացն՝ որ տրեալ
է մեզ։ Եթէ մարգարէութիւն՝ ըստ համեմատութեան
հաւատոյ։ Եթէ պաշտօն՝ ի պաշտօնի։ Եթէ
որ ուսուցանէ՝ ի վարդապետութեան։ Եթէ
որ յորդորէ՝ ի յորդորելն։ Որ տայ՝ ի պարզութեան։
Որ առաջնորդէ՝ ի հոգածութեան։ Որ
ողորմի՝ ի հեզութեան։ Սէրն անկեղծ լիցի։
Ատեցէք զչարն, եւ հաստատեցարուք ի բարին։
Սիրով եղբայրական ընդ միմեանս գթասիրեցէք։
Յաղագս պատուոյ միմեանց զմիմեանս
յաղագուցէք։ Ի գործ պաշտօնի մի՛ ծուլանայք։
Հոգւով եռասցուք։ ԶՏէր ծառայեցէք։ Յուսով
ուրախ լերուք։ Յհնութեան համբերեցէք։
Յաղօթս յարատեւեցէք։ Ի պէտս սրբոց
հաղորդեցարուք։ Զհիւրասիրութիւն հետամտեցէք։
Օրհնեցէք զհալածիչս ձեր։ Օրհնեցէք եւ մի՛
նզովէք։ Ուրախ լերուք ընդ ուրախացեալս՝
եւ լացէք ընդ լալոցս։ Զհամակամութիւն
ունիմք ընդ միմեանս։ Զհպարտութիւն մի՛
խորհիք, այլ ընդ խոնարհսն հաճեցարուք։
Մի՛ լերուք ինքնահաճք։ Զոք չարի փոխարէն
մի՛ հատուցանէք։ Զբարին խորհեցարուք
առաջի ամենայն մարդկան։ Եթէ կարող իցէ
կողմն ձեր, ընդ ամենայն մարդկան խաղաղութիւն
ունիմք։ Մի՛ վրէժխնդիր լերուք, սիրելիք
իմ, այլ տուք տեղի բարկութեան Աստուծոյ։
Զի գրեալ է՝ թէ Ինձ է վրէժխնդրութիւն, եւ
Ես հատուցից, ասէ Տէր։ Ապա եթէ քաղցցէ
թշնամի քո՝ կերակրեա՛ զնա, եթէ ծարաւի՝
արբո՛ զնա։ Զի այսպէս առնելով՝ կրակունս
հուր կուտեսցես ի գլուխ նորա։ Մի՛ յաղթեցի
ի չարէ, այլ յաղթեա՛ չարին բարեաւ։

չհանդուրժեալ չարչարանաց արարչին
խաւարեցոյց ըզ լոյսն ի միջօրէի. ի յայ-
գ Լռեցեր՝ օրհնեցէք բանբեր արարչիդ յամե-
նեսեան։ Այս վկայաւորըն գերազարեամբըն
յարձակեալ. խոցեալ՝ ոչ վկող կենդա-
նարարին՝ բանիւք։ Աստի աղաչեաւ կենդա-
նարար բրղխեալ. լցեալ՝ ոչ զսիեզերս
խնդութեան. բանիւք։
դ Յանձնայնի բանիւ մարդկան ընչից նայեա
յիս գթութեամբ և խնայեա զիս դու մի
այն ես մարդասէր։ Այս խաչիւըդ քո
կենարարեալ պահեա. և յարութեամբըդ
քո փրկեա և ապրեցո զիս դու։
Այս ի միւսանգամ ի գալստեանն քո՞ր.
վերընտրէն զիս նորոգեա և ապրեցո զիս։
ա Այսօր յարութեամբ քով ուրախացեալք հաւա-
տայեալք. ի մի ուրախ հայր ամենա-
կալ։ Այսօր և կանայքն ի զարթուցիչըն աւե-
տիս տալով առաքելոյն. օրհնեն զնընչից
պհայր։ Այսօր և հրեշտակք ի յերկինըս
հոգևորք հընչեամբք երգով օրհնեն։
ե Որ յաւիտենից ես աջ և ազգ ամենայն
կենդանանութեան. խոնարհեցար ի քեզ
չարանն հանդերձելով խաչի և մահու-
գաբեզ օրհնեմք ընչից հարցըն մերոց։

Ա

Որ ամէնայն բարութեամբ եւ իբր
քրիստոնեայ աշխատասցիս. Եւ զայր ինձ
փոր վիճի անապականն մարմնով զքեզ։
Որ հակիր զգեստ հօր եւ սիրոյ հոգւոյն.
ինքեր ի զգեցեալս փրկչական զգեստեան
անեղրեալով ըզմանկ. զքեզ օրհ։

Ընդ ար լ՝ բրգով օրհնէ քեզ բանդր արտ
ըստ քեզ յաւետեան։ Որ երկնից ընդ զօրսն
քեզ ըստ զգեժոխոյ՝ խաւարէն ըդով անօրինաւ
քեզ իւրոյ. քրիստոս թագաւոր փա
ռաց փառաւորեալ ի գերութենէ զերեալն
եկայք ժողովրդիք երգով։

Որ բանիւ հոգւոյդ՝ զարարած հանիր
բանն ի հօրէ քոյ. եւ մահու խայտի զմա
նայնոյն վասն մեր համբերեալ յաղթեաց
մահու ի հրեշտակապետեամբ. եկայք ժո։

Բրնատուս աստուած որ տարածեալեր
ըզ ձեռս քո ի խաչին. եւ լուծեր ըզ
հնիք դատապարտութեամբ մերոյ. որ ի
մեզ՝ ի մեռեալ, ի խաչին քեւեւեցար եւ հեղմամբ
արեանդ քո փրկեցեր ըզ ամենքեսն ի
մեղանչ. որ ի աղեցար խնչ երկրի եւ
երկնից ասուր յորեաք ըզգեժոխա
սեւութիւներ քանիս. որ ըմեռայ։

Ի խանձանիշ փայտին դու զքրգեան դու

ժանիք. զնրաւնքեք սահքա հոգւոյն նորա
գեցաւ երկիր. ոչվե սա որ խափանեաց
ըզմահ։ Հրեշտակն ահեղ եւ սքանչելի
մարդեաման. սա է որ սկիզբն բանին որ
յառաջքան զյաւիտեանս ոչդիտեր. սակ
թագաւորն որ խափանեաց։

Յայնժամ ձգ յանուր երրորդի. վկայքն
պատառեցան երկիր շարժեցաւ սահանք
ցան դրժանիք. սա է կենդանիկն յաւի
տենից քրիստոս։

Յայսմ ժամու ելանէ ամէն էակն Աբրահամ
խաչին պոռնէ։ Տայիսկ ես[ո]ն։

Ա Ամատուրնքեք երկիր՝ ի չարչարա
նեաւր. ևս ի վերայ նախասահմանեցին ըզմա
ռանիլ յանձրն սուրբ. զի՞ր ոչնչա
հարցըն մերոց։ Ընդ նահատականդ մնդու
որպէս մարհատարտ. դատաստարտեաւք ի
խաչ ելեր վասն ազգի մարդկան. զի՞ր։
Ընդ մահուանէդ սրբոյ քոյ ոչնչա. ի գե
ղեզմանի ի քեր յարուցիչդ մեռելոց
զի՞ր ոչնչա։ Ի զոր օրհնեցեք նարեկ
Ա տարէք զեազգնեալն ի վերայ խաչին։
Ար հանդնեցաւն ըզքառանկիւն սեղանն
խաչին. յաղթող քառամարմնոյն ոչնչա
պատառեցաւ. յորմէ սեղանոյ բուռ
բեաց

թեայ
ա Ա ձայնակիցդ յարութիւն քո ետուր զերկնու-
տո՛ւս ոմն։
թիւնս։ վկայ մեք պատառեցան՝ քրիս-
ժեցաւ. վկայ մեք պատառեցան՝ քրիս-
տոս յարեաւ քո տէր երկիւղ շար
փառաւորեալ։ Ա՛ր յարեաւ քո տէր երկիւղ շար
երկրպագի քրիստոս ի գրկի աստուածոյ.
Ա՛ր յարեա՛ւ քո տէր երկիւղ շար
ա փառաւորեալ կ՚քո յարութիւնդ։
աստուածած ոգի։
Ո՛ չարչարանըս յանձն առեր ախտակիր
հոգեկիցնացս եղեր վասըն մերոյ փըր
կութեան և գերեզմանի եղար. անկո
ղնատ պահելով զպարարածըս քանդ
դի կուսին կրեցար՝ քանդ ա՛ըաած ոգի։
զոր ելկինք ոչ բաւէին տանիլ յարքան
քարած ոգ քան զայ մ միտըս զիս լսանոյ.
այծ ոգ ըմեռաւ։ Ա՛ր ան հասոդ ես յա
ձնկնելով յանդրնին յիւրեք քանդ
սուբ ոգի մեռանիլ քո ի կուսէն։
ա Ա՛յս չըշմարիտ որ ի հօրէ առաքեցար
տեսիլ նորոգելով զմե՛զ։ քարձր։

թեցան զինուորքացըն դամ[illegible]աքն. յարփե
անփայլ հրեշտակէն ի[illegible]մարտն և դողա
լով շարժեցան երկիր։ Ա[illegible]ուաւօտեա՛ն
աբ կանանցըն դիտելով ըզվիմանփոր դե
րեզմանն. քերելով զինուղս անո[illegible]ւըս ի
յօծմանըն կիներարար մարմնոյն անսպա
րագիր հակառութեանն։ Այլ տեսեալ
զգերեզմանն վերանըստեալ ի վիմին՝ տայր
փնտռելով սրբոյ[illegible]ն ասէ դանդիր
նղջիցն տուր փղոյն. քանզի յարեաւ
որ յառաջն ասաց։

Ա[illegible]րարիչդ արարածոց քո՝ այնմա[illegible]յ
ծրբ ի խաչին բևեռեաւ. ե՛ր զինաւ
որըն գերազանդեամբըն յարձա[illegible]կեալ ըզ
կո՛ղ քո խոցեալ. ե՛ր ո՞ըծ հարկըն մե
րոց։ Կենդանի՛դ յաւիտե՛նից քոյ այնմ
ա[illegible]՛յսօր՛ ի գերեզմանի եդեալ. ե՛[illegible]՛ր
սահմանքըն սահեին զգուշո[illegible]՛ւթիք
ըզգե՛րեզման քո՝ ե՛ր ո՞ըծ հարկ։
Յարեաւ ի մե՛ռելոց քո՝ ամենա[illegible]՛յսօր՛ ըզ
գերեզման աւերեալ. ե՛ր կի՛նդանին
թիւն սարգևեցեր աքարա՛ծոյ քոյո՛վ
յարութի՛ւդ. ե՛ր ո՞ըծ։ Ա՛զ ե՛ր՝ Ա՛զնա
օրհնե՛լով բանդր աքարե՛ք յաւիտեա՛ն։
Օ՛ր հանապատըն յօհանեսս մանգամ
[illegible]

ինն ի դրախտ. սաբաթանքն ի ըզգա-
լսեստ արեգականն արդարոյ. ընդնա-
Աւրեամ սալանկին արգելեաքն ի մեղա-
սեր բանտին. ազատեցաւքն ի յոտից
գալընտեանն ածորդեայն ի լերկնից. ըզ-
Աւրն եկեալ կատարեաց զմարգարէից
ընդսեսուեէ. սաբերլ վկայ զդրանձնա-
դրժոխոյն և ըզգօրութեէ մահուն. ըզ-
Աջեր յերկինից ի հօրէ և մարմնացեալ ի
կուսէն. հանգերծ վիշակիչ վանեն
սեր ըզմահ չհաշակեցեր. Ինկիր ի տար
տարանեն չարչարանացեն լուծիչ. խոս
չեցալ զթաղեցաւ. երդար ի գերեզ
մանի. քրիստոս յոտն ելեալ. Ինչ յերրորդ
աւուր յարեաւ առնականօրէն. պար
գևելով աշխարհի զխաղաղութիւնն և
զմեծ ողորմութիւն։

Բայլալի յարութիւնն ըզպահանպանեցն
զարհուրեցոյց. և հրեշտակին ի յերկինից
իջեալ ի ձայն ահեղ յարութեան ածոր
դեայն. կանանցն աւետիր յարեաւ ա
ռաջ։ Ձայնիկ հրեշտակին զլուարձա
ցան առքսամնգեաց կանայքն. և դար
ձան խընդութեէ ետուն աւետիս առա
քելացն. Երեկ յարեաւ նախանձամե
լին

լինի։ Այսպէս լուսաղեղեալք յօրհնեա՛ն
թէ նոր օրհնեսցուք զՀայր։ քանզի մեր
միտն ոչ իմիջն էառ ի հրեշտականց եր
կըրպագութիւն առնու. ի սրբոցն ի
ն քրմութեան։

Ոնուք զպա՛ռս ի բարձունս Թադաո
սին յաւե՛տեանից. որ փրկեաց ՚ց զպաղտ
րդեան մարդկան՝ ի ծառայութենէ՛ն
Թշնամւոյն. օրհնութիւն առաքողին՛ն
ի բարձունս։ Այ՛ ինքն իշխանութիւ
բանզեցաւ ի վերոյ խաչին՝ կապեա ՚ց
զիշխանսն մեղասին. զմահու գերեաւ
սըն յադամայ կենադործեաց ի կեան
անմահ. օրհնութիւն։ Այսոյանէրեան
արդէն փառակից հօր և սուրբ հոգւոյն
գընէ ՚՚ ինքը գերեզմանի. նոր նո՛ր
գեղ զին զկենսատա՛ւ լեռն մեղք. օրհ
Ի՛ սկսանելեան սերծէքն նըմատեալ ինքն
րոյ վիմին. հաստեալ ՚՚ ի փոշ յարու
թեանըն առաւն. պահակքն ՚՚ պատ
նայն յահէն՝ եղեն ոբպէս մեռեալ. օր
Ի՛ սպեղծոս արար ՚՚ զմե՛զ ինք
սերբոց քոց աւետիքելոյն. որք արժանի
եղեն աւետանել զքեզ ի յաւերժութե՛ան
քո. արժանաւորեա տէր ՚՚ աւետանել
զքեզ։

ընդեղ ի միասանգամ քո գալըստեանն։
ծրհնութիւն առաքելին է։

Ո Թագաւորըն քո՝ օրհնութիւ եղիցի ղ
քանըքանեցիք առնոյին երկիր։
Ընթրողին երկնի և երկրի. մատուսցուք
երգիլ գոհաքանութիւն ամենայն եր
կիր։ Արդարդութե և մի ապստուածու
թեանն. մատուսցուք պատիւ երկըրպա ԻԿ
դութիւն յաւիտեանս ամէն։ Ի

Ա ռնձառելի քնութիւն և բան
հնր առաքեցեալ ի հայրական
ծոցոյ ևառելի մարդին իսրը
քոյ կուսէն. սուրբ ասըծ հարցըն մերոյ։
Ներհալ ի փըրկութիւ մեզ Թագաւոր
անանց յանձն առեր ըղմահ խաչի. և
իջեր ի դերեզմանն անասական. սուրբ։
Նո յարուցեալ ի մեռելոց երիքօրեայ
ըմբս ծագեցար տիեզերաց. իշխանութիւք
լուծեր վերկնեսս մահու. սուրբ ասըծ։
Ընդունիր օրհնեցիք քո զրգր ապարիք զքա
գաւորն անմահեցուն իշխան հայր միշտ
և յաւիտեան։ Ո յարուցեալն ի մեռե
լոց քրիստոս ասըծ. ժողովուրդք առաք
եալ քո զրգր ապարիք ընդնա յաւիտեան։

Ո ա

Ա

Ա՛ր յանդիմանդ ի մեռելոց քո՝ աղաչած.
և մեզ կեանսս ընդ երկեսեր մոլորեա՛.
Ա՛ր զանկեալն ինձանձանձն ի մեղս. պա
տուական արեամբդ քո կանգնեսցե՛ս. և
Ն՛ս յարութեա՛դ քո զաշխարհս կեցո՛ց
ցե՛ս. և ըզդրո՛նսն ի ժողով փրկեսցե՛ս և

Յ

Յ՛արեա՛ւ տէրո՛ն ի գերեզմանէն.

Ո՛նդ յառնե՛ր փրկիչն մե՛ր
ի՛ր կիր ջրժեցա՛ւ. վկայե՛ք պատա
ռեցա՛ն: Ա՛ռաքեալքն ըսկսան ի վե
րայ վիմի՛ն զարհուրեցա՛լ ըզպահ
պա՛նսն առ դրանն գերեզմանին.

Ա

Ա՛ստուածա՛յինն ըզգերեզմանսն բո
լորեա՛ւ դա՛մբք հրեշտակայ. առ
ան՛նսն ը զո՛րն յա՛ւրս ըմպեա՛լ ի
գերեզմանէն: Ա՛ծաւալ կանայք եկին
ի գերեզման՝ փրկիչ՛ն ա՛նո՛ւշ ի
ղոք ի խընկո՛ք. յօ՛ծանե՛ւ և զմա՛ր
միրնն տէրունական: Ա՛ռաքեալ՛ն
հրեշտակն. նո՛ստէր խրե՛ցաւ վի՛մ՛ն
աւետարանէր կանանցն. յա՛րեաւ
փրկիչն տիեզերաց:

Ա՛խա

Ե Ա՛մեա յաւիտեան ոլորդ փա՛ռաւորեա
հո՛ր և սո՛ւրբ հոգւո՛յն. որ միշտ յա՛ն
ձա՛ռ փա՛ռագ բանբեռանիս ի վերինն ո՛ր
բանդ. ընդքեզ օ՛րհնե՛ալ մ՛ք ա՛ծիծ հա՛րցըն
մեր ըս՛ւ. Ա՛ղեալ մա՛րդ ձըշմա՛րիտ եկիր
կամա՛ւ ի չա՛րչարանս և բա՛ռձեր ըզ փա՛յտ
խաչի՛ն ա՛ղաչ բառականդ մա՛հու. ընդքեզ
Ի՛ դերեզմա՛ն իջեր խափանի՛ր մահու. ե՛
բեզ օ՛րհաց յա՛րուցեա՛լ լո՛յս ծագեցա՛ր
սառեբանըս՛տացս. ընդքեզ

Ը Ա՛զա՛ր օրհնեցի՛մք բարձրանա՛լդ քրիստո՛ս
զնա յա՛ւիտեան. Օ՛թագա՛ւորըն քո՛ ո՛ր
վանըն մեր յա՛նցա՛նոց ընդմի՛ձ ձա՛շա
կեաց. բարձր. Օ՛ՀԱԿԻ՛ՑՆ բանըն հո՛ր. ո՛ր
ո՛ր երեք օ՛րեայ թա՛ղմամբ ղդըժո՛խս ա՛ւե
րեաւց. բարձր ա՛րա՛.

Թ Ա՛նըսակիզբըն բանդ ա՛ն ձա՛ռաբելի՛ ծի՛ղ
նա՛նդ. ո՛ր ա՛ռաքմամբ հո՛ր ի՛ջեր ի յեր
նին վո՛ւ մերոյ փըրկի՛չ ըզքե՛զ. ընդքեզ
աղաչե՛մք ո՛ղջ բարեա՛ց ա՛ռաքեա՛լ
Ա՛ր անեղ ա՛ծո՛ւթե՛ և ա՛ն ախտա՛ւոր խելի՛
ըզնո՛ւթե՛. ի՛ կո՛ւսէն ծընա՛ւ նախա՛ն
տե՛ղ ի՛ն կերպա՛մբ. և եկիր կամա՛ւ ի
չարչա՛ր մ՛ահան. ընդքեզ. Ի՛ խաչ ի՛ն բևեռ
ե՛ցար կամա՛ւ և հո՛ր և սո՛ւրբ հոգւո՛յն. ո՛
իջեր

իջեր ի գերեզմանն անմահ քընութեե. և յարեաւ ի մեռելոց քրիստոս. զբեզ
ա Աղաչեմ յարութիւդ ծրհնեմիք մարդա
սէր. աղաղակեմիք առ քեզ.
Օնր ծրհնեն սէրօքէն և գովեն քրիս
տոքէն. աղաղակ. Հնդադարը բեզ
ան հանգիստ բանբասով. ամէն.
ա Վեհա՛լ և մեր ծրհնութիւնեդ հրճշ
տանկացեալ ուրգե՛ մի եւ ասեմիք փա՛ռք
յարութեանն քո տէր. Ար խաչելեալ
վասն մեր թաղեցա՛ր եւ յարեա՛ր
աղաւնեցեր խռեղաց. Ար՛ աստուած՝
սո՛ւրբ եւ հզօ՛ր սո՛ւրբ անմահ
թաղաւոր.
հ Վ՛յսօր ձենաւ մեզ պատարագ անարատ
գառն ա՛յ. ի վերայ խաչին կախիլ
հօր և սո՛ւրբ հոգւոյն աղաւաղ հայրցըն
մերոց. Վ՛յսօր բանայ մեզ արքեպափակ
դուռըն դրախտին հրաւիրելոցս ի կո
չումն արքայականն սեղանոյն. ուրուհաւն
մարմնոյ և արեան ա՛յ հայրցըն.
Ա՛ն հրաշալի յարութիւդ քո քրիստոս
տիեզերք ամենայն նո՛ր փեսուր զարդա
րեալ. մըռամանեն ի յարդարեալ ընդ փե
սայիդ քրիստոս՝ ա՛յ հայրցըն մերոց.
Ա՛ղ

գ Ո՞ւր է օրհնեցեք Ո՞հաւել բարձրացա
րեք ըզձեռն ձեր ի սրբութիւն։ Օծեսցի՛ն ըզ
դեղեաւ մեծամիտն ի քառանկիւն սեղանն
խաչին՝ բարձրացեալ սէր օրհնէք սարսեալ
դողդոջին առաւել։ Ո՛ր ընդօղմանապատին
աբեղեն ի կողմնոյ աղբեր բղխեալ արբոյց տիե
զերական ժողովուրդ հնթանանաց առ։

ո Ո՛ր տրբամանհաղորդ քահանայապետք խա
չին՝ ազատեցեր ըզմարդն ի տրբամաղ
դեաց փայտէն և ի մեղսաճաշակ պղտղոյն.
քրիստոս ա՛րձակ և մեզ ողորմեաց։

Ո՛ր մանուսմբ քո կենդանի և մեռեալ
թաքեղդ յերկրի. նորոգեցեր զարձեալ
զնշխարսն և զնոցայեալ քնութիւնն.
քրիստոս։ Ո՛ր ես բնքօրհնյ յարութիւնդ քո
և համբառնմամբդ յերկինսն. վերա
ծեր ըզմարդն առ կենաց փայտին և յան
մահական ճաշակին. քրիստոս։

ա Տեսիլ փայլակնանձև զնեալոլնոյն ի վի
մին հընչեցեալ առ խոնհագեաց կա
նայսն. փարատեցոյց զերկիւղսնոց
տրբամութիւնն։ Պահանպանքըն պակու
ցեալ անթաքեղ լինեին. և կանանցն առ
տանրեան՝ և մահ մահու յաղթեալ
և ծանուցան մահ։

Վանք

ՅԱՆՁԱՆԱ ՓԱՌԱՑ ԽՈՆԱՐՀԵՑԱՐ ԵՒ ԸՆԴ ԳԵՂԱՐ ԸՆԿՆՂԵՂՆ ԲԸՆՈՒԹԻՆ։ ՎԵՐԱԾ ՈՒԵՐ ԶԱՆԿԵԱՑՆ Ի ԳԼԽԻՄԱՆԵ ՅՈՒՄԱՆԿԱՆ ԻՆ ԿԵԱՑՈՒ։ ԸՆԴՔԵՂ ՕՐՀՆԵՔ ՄՔ ԱՆԱ ՊԱԿԱՍԱՐ ԶԱՒՈՂ ԱՒՏՈՒԱԾ։

ԱՆԱՊԱՏԱԿԱՆ ԸՆԴ ՄԱՀՈՒ ԴԱՏԱՒՈՐԱՐ ՏԵՒԵԼ Ի ՎԵՐԱՅ ԽՈՍԵԱՆ։ ՈՐ ՓՈՒԼԱՆԱՒԿ ԴԱՒՆՈՒԹԵՔ ԱԼՏՂՈՒՆ ԱՐԲՈՒՆԵՔՐ ՄԵՂ Ի ՄԻԴԱՒՈՐՈՒԿՈՂԵԴ։ ԸՆԴՔԵՂ ՕՐՀՆԵՔ ։

ԶՆԱՔԵՒՑԱՐ Ի ԴԼԺՆԽԱ ՅԱՆՑԱՆԵԼՈՒ ԸՆԴ ԶՕՐՈՒԹԻՆ՝ ԱՒՏՈՒԱԾՆԵԹԵԴ։ ՔԱՂԽԵՑԵՔ ԸՆԴԴԼՆԽ ԽՈՐԴԱԽՈՂԻՆ ԽԱՓԱՆԵՑԵՐ ԸՆԴ ՁՕՐՈՒԹԻՆ ՄԱՀՈՒ. ԸՆԴՔԵՂ։

ՆՇԱՒԵՍ ՁԾՈՒԹԵՑԱՆ ՔՈ ՔՕ՝ ԼԻՒՏԱՒՈՐ ԸՆԿԵՐ ՍՈՒՐԲ ԶԵԿԵՂԵՑԻՆ։ ՊԱՀԵԱՑ ԸՂՁԱՆ ԱՆՁՆԱՐԺ ՅԱՒԻՏԵԱՆ։ ՅՕԺՆԵ ԱՅՍՕՐ ԿԵՐՈՒԱՍՏԵՂԻՆ։ ՀԱՒԱՏԱՑԵԼՈՑ ԲԱՆԱՄԱՆ ԹԵԱՄԲ. ՀՆԱՒԱԿԱՏԻՆ ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑՒ Ն։ ՊԱՀԵԱՑ ԸՂՁԱՆ ԱՆՁՆԱՐԺ։

ՆԱՅԱՆ ԴՐՈՒՆՔԴ ՀԱՒԱՏՈՑ ՆՈՐ ՍԻՈՆԻ. ՀՆԴԱՒԱՆԵԼ ՀԱՆԱՄԱՆ ՓԵՒՍՑՒ ՅԱՌԱՋԱՍՏ. ԲԱՒԶԽԵ ՀՄԱՐՄԱՐԻՆ ՔՈ ԵՒ ՁԱՐԿԵՆ։ ՊԱՀ։

Ա՛ր եկէր կանմա՛ հօր ի խաչ ելա դէ
հնել վանն ազգի մերոցն. Թա՛ զ
գաւառ փառաց քրիստոն ամենե
քեան օրհնե՛ սգուք: Ար մանո՛ւ խա
չի համբերեցիր վասն մեր. անմեհնե
լիդ ի հօրէ՛. Թագաւ: Ար երիքօրեայ
Թաղումամբ պահեցար կենդանի յարու
թիւն մեր և կեա՛նք. Թագաւո՛ր փա
ռ՛ զանց օրհնե՛ սգուք և բարձր սբա
րեկ՛ք ըզնա յաւիտեան: Ար իվերայ
խաչին կոչեց զարիւն իւր ըզո. և փրը
կեաց զարարա՛ծս ի մեղանց. օրհնե՛:
Ար ընդմէջ կոխեաց զդժոխս աւերեաց.
յարուցեա՛ւ ի մեռելո՛ց ազատեաց ըզ
մեզ. օրհնե՛ սգուք և բարձր:

Ա՛ր կամաւ հօր ըզաւրէնսդրանս յանձն
առեր բանդ ա՛ըծ. ոդի: Ար հանա՛ւատը
սբ՛ հոգւոյն ըզդերեալսըն փրկեցեր
քո յարո՛ւթեդ՝ ոդի սգուք:

Փառաբանակից հօր ո՛րդի ո՛ր վասըն
մե՛ր խաչեցա՛ր. զդժոխս աւերեա՛ր
յարեա՛ր յա՛ւե՛ր երրորդի փա՛ռք յա
րուեա՛ք քո ա՛ր: Ընդ շատականա՛ւտին ի՛
ջանն. ո՛ր ընդ հա՛յրապա՛տ սուն երկիւղ ի.
զոր

զարհուրեցուցիչ առդրանըն զեր բերմանին.
փառս։ Այլ ըսքանչելի սուրբ կանանցն
աւետարանին ըստ ասելովն յարեաւ քո՝ յա
րուցիչըն մեռելոց. փա՛ռք։

Ղ Այր բարեբանեալ դուն ի դասուց քերո՛ց
ակեաց անմահ թագաւորը. ծերնեա՛լուս
ես գովեալ յաւիտեան։

Այր խնարհեցաւ յերկինս և առաւ մար
մին զնախասաւեղծեալն ադամայ. ծեր
նեա՛լուս ես։ Այր նըմատուս իւրոցն չը
բերկրեցաւն կենդանեալ քո յարո՛ւց.
Գ ծերն։ Կարծրըք ոտն ընդոր օրհնեցի՛ք
քան զբո սարկըք յաւի՛տեան։

Կինըրք ընդոր օրհ։ Այ զնըմատեալն ի
յանդու փառաց. ընդ քահա՛յ րեբանեալն
ի հրեշտակաց. ընդնա անդադար։

Աւրհնեցէ՛ք ընդո՛ր օրհնեսցի՛ք Այր յա
հէ փառաց ա՛ծուածեանն. գովեցէ՛ք զն
զարթուածն երկնից. ընդնա անդադար
օրհնեցէ՛ք։

Ե Խա՛չ եղեր քա՛ղ ազատ մարմնա
ցեալդ ի կուսէն կամաւ հօր և հոգւոյն.
ի փրկութի՛ւն աշխարհի մարդկան։

Այ գերեզմանի եդար անապական զի զմե
ռեալ[illegible] զոր բերեր զամենայն փրկ

փըրկեցէ՛ր ի ձեռաց մահու։ Այլ յիր
բորդ աւուր յարեար ա՛ծ ամպիկս ի յիր
կիսըս համարձար ընդ ա՛ծոյդ հնձ նըչ-
ատա։ փառաւորեա՛լդ ի հրեշտակաց և
ի մարդկ բոպա՛ծեա՛լդ ի սեր ծ՛ածնէից։

Ա՛ծամնըչն կանխե՛լ ի թագաւորն
կիսդատա՛նուն տեսին ըզվէ՛ս ի դրանն
ի քաղ մի՛ թաւեար։ Ղաւիթ ըզգերեզ
մանն և՛ ա՛ռնոյն տեսա՛նէին և տե՛ղեամն
Թեամբ լայնն յա՛ւետաճամարեա՛ք։

Ա՛յր խաչեցեա՛լդն զի՛ ըմա յա՛ւետա՛ճա
տեա՛լ քա՛նզի՛ քրիստոս փա՛ռօք մե՛ծաւ
յարեաւ։

Ա՛յր ի քառա՛կերպեան նըշա՛տիս յաթո՛ռ
ա՛նըլուռելի՛ ձայնիւ ծ՛ըհնէս ի պայծառ
դա՛ռնէ։ հո՛գևաւո՛ր երգո՛վ. ա՛ըծ հա՛ըցէն
մե՛ռց։ Ա՛յր ի վիցԹևեան սրծ՛ակո՛ըղ
հա՛՛նգչէն և խոնա՛մեա զա՛ըտաբածըս. նըչա՛
նաւ խաչե՛ա՛լդ ըզմե՛զ ապրեցուցէ՛ր. ա՛ա
տըւած հա՛ըց։ Ա՛յր նըստեա՛ն ի յա՛ծո՛ո
փառաց ա՛ռաքե՛լ բարձրեա՛լ գո՛վեա՛լ.
նըչա՛նաւ խաչի՛ քո՛յ ըզմե՛զ ապրեցուցէ՛ք
ա՛ատըւած հա՛ըցէն մե՛ռց։

Ա. Յաւր փրկական՝ որ խաչելոյն դուռը
ձայնեա անդադրեալ. ա՛ղ։ Ա. Յաւր
մերեալ ի գերեզմանն աւերեաց զդէմ
ժողով. ա՛մէն։ Ա. Յաւր ի յերկինս
համբարձաւ ընդ ամպովք հօր նըստաւ. ա՛մէն։

ո Ա. Ողորմեսցես մեզ ամենակալ տէր ա-
մէն։

Ա. Որ ի յերկինից ի հօրէ ինքեր անբաժանելի
որդի. նո՛ր կենաց զգեցեալ աւերեա
ցեր սուրբ։ Ա. Որ զչառագայթս աճ
ուրդ երևեցուցեր փրկիչ. զպատ
հասեալ նոցին զարհուրեցուցեր. ողո՛ր։
Ա. Որ ձեռօքըն թմրմայի շշափեցար փըր
կիչ. առաւշաւիղ լուսոյն մերոյ դրօքըն
փակելովք. ողո՛րմեա։

ո Ա. Հաւատիս ձայնիւըդ քո քեզ ի վերայ խո
հեմն դաւազուցեր զպարարածս ամ. տէրկ
նային և զերկրաւորըն բընութիւն։
Ա. Հաւատիս երևումըն հրեշտակին՝ զար
հուրեցոյց զկանայսն ասելով. դի խընդ
րեք զկենդանինն ընդ մեռեալս։
Ա. Ո՛վ յահիկ զօրութիւն աճ որդւոյն զար
հուրեցան կարասպետքըդ զժոխայնն ասե
լով. հանգարձիք իշխանք զդրունըս
ձեր ի վեր։

ե Ա. Յորժամ ի խաչին բևեռեցաք քրիստոս

ամբաց ե զնգամբ նորոգեցեր ի նախա
ստեղծ բընութենեն. օրհնեալ ես որ ամբաց
հարցըն մերոց։ Որ ի սպասաւորին սուղ
տուկեցար ևնի զինաւորին գեղարդեամբ
ընդ խոցեցար. օրհ։ Համբեցար ի մէջ
երկրի և յերրորդ աւուր յարեար ամե
նակարող փըրկիչ. օրհ։ Պարծիք տեառն
ընդ ամբ օրհնեցեք և բարձր արարիք զը
նա յաւիտեան։ Պինչեր ընդ ամբ օրհ
նեցեք Որ երեր յերուսաղեմ և բարձնեցա
և ի հօրէ առաքեցար ի յերկիր. վասն
մեր մեղաւորացս յինչեաւ զմեզ տէր։
Աստուածէ ընդ ամբ օրհնեցուք Որ բանիւ
քով բարձեալ ունիս զամենայն արա
րածս. և ի խաչին վասն մեր քաւեաց
յար. յինչեաւ զմեզ տէր։

Անեղակից բանիդ հօր և եղելոց պատ
ճառ որ ծընար ի կուսէն. ընդ քեզ ծա
նեալք աստուածացան սրբեալք մեռան աղ
գի մարդկան։ Աերօբէից անձաւոր և
դասուց երկնայնոց և մեռելոց. որ
ի խաչին քաւեցեար. ընդ քեզ ծա։
Կենդանութեան արբեր. ևս պարգեւա
ւոյ առաւ ողորմութեան որ յարեար

ա Ա՛ր ի վե՛րդ ես քան ընդմիտս և զխոր
հնդրդս համագոյական եղբ՛ոյս արարօ՛ղ
ի հօրէ՛ առաքեա՛ր վասն մե՛ր և մարմ
նացար ի տէ՛ր ի կո՛ւսէն։ Ո՛ւնքընկնէն ի
յիւրեթեան ա՛ըծ անօ՛րինեցար յարգա՛ն
դի կուսին։ ապրեցուցանել զնախաստեղ
ծին ծընունդն։ և վերըմա՛ն նո՛ր ոգի՛
ի փառս։ Ա՛յ շատացար մարդեղանել
աըծ։ այլև խաչի համբերեցար ըզթա
ղո՛ւմըն յանձն առեր զերեքօրեայ։ և յա

ե՛ռեցա՛ւ հնդրդեցեր զնշխարսն։

Ա Ինածին որդի աստուածոյ։ զահեա
րան նո՛ւմըն սըրբոյ մարգարէ՛ին այս
նո՛ր լուսափայլեալ պայծառացար։
ծա՛ղկեալ աըր անաղա՛ւ հա՛ղըցըն
մե՛ր։ Ա՛մէն։ ո՛ւրախ եղիր երկիր ի չար
ջարանս։ և ըզմեզ հաբեր փայտին բա՛ր
ձեր ի վերայ կենսաբեր ա՛՛՛ւսոյդ։ ո՛ւրախ
նդին կենաց փայտ մե՛զ շնո՛րհեցեր։ ծո՛ր։
Վ՛ անդին կո՛ղնդնեն վերա՛ւորեալ ընտանի
հայրն։ ի քո՛ յանապատա՛ւ կո՛ղզընկալ
ըզխոցո՛ւմըն գե՛ղա՛՛՛ւդեանն։ ո՛ւ տես
պանկան արեամբըդ քո՛վ լուսաւո՛րեցեր
աո՛ւրբ ընկերեցի։ ծո՛ր։

գ Ո՛ղջո՛ւն ծո՛ւնեցի՛ք բարձր արարչի՛ք ընդ

ընտանի յանախնեան։ Արնածին որդին
ի խաչին քահանայ. աբեսամբ մանրմնով
զընկեր ի գերեզմանի. անմեռնայն գործք
ծերհնեալ քարք։ Ի ընեայ երանելին
կան հանգիստ. զաբեսիկս սուրբ յայրուեցեալ
պատուին աշակերտացն ետեղ յարեան
տէր. անմեռնայ։ Ի նթացեալք ի միաբանին.
պետրոս և յովհաննէս. սեռականի՞ն
զի գերեզմանն. յաստուածայինն մարը
մընայն ունայն. անմեռնայ։

Ա Կիր ի փրկութեն թագաւոր անմահ. Ա
և ընդմիջ ձաշակեցեր փրկիչ աշխարհի.
ոդոմ՝ րմեա։ Լսայէի հատեր երեցը ածծ
վանքն մարդկան. և զթաղումն յանձն
առեր զերեքօրեայ. ոդոմ։ Նշեւ մեռե
ցոյ յարեար իշխանութեամբ արարիս
ամբ. զի՞ս զմեղք զմեռեալս հարթ
գեա և կեցո՝ ոդոմ։

Ո յարութիւն ածորդւոյն հեշտատակ Ո
պետն այսօր աւետեր կանանցն ասե
ցեալ. յարուցեալն տէ՞ր ի գերեզմանէն։
Ի նթացեալ կանայքն խընդութեբ պատ
մեին աշակերտացն ասելով. յարուցեալ։
ամն որոյ և մեք ընդ հրեշտակին գոչեա
ցուք զյարութիւնն քրի. որ փրկեացն զմեզ
մեռ ի ջեռացք մանուս։

Աստուածն վերհամբարձաւ Տէր Յ՚ս՚ երկինս. առաքեալքն ուխտեալ զանձառութիւնն

Ամբարձաւ Տէրն մեր յերկինս՝ ա
նբնակ աշակերտաց ձգն. նմանա
պէս ի քաղաքիդ յերուսաղէմ՝ մի
նչև զհնուցեալ զզօրութիւն ի բար
ձոյց։ Այնմանեակ սիրով առաքեալ
ըն միահաւրհ և միակրօն ձն. միաբան նոյս
տեին ի սիրով վերնատուն՝ և ամենա
նիւթն գալստեան սիրով հոգւոյն։
Յանկարծակի եղեւ ի նմանութեամբ լու
սոյ փայլմամ ձն. և եկեալ բնակեցաւ ի
սիրով առաքեա՝ լն. մինչդեռ նոքա
նիւթն ի սիրով վերնատունն։

Ամբարձաւ Տէրն մեր քրիստոս օրհ
նութիւն ընդ ամս Երկնից ձց. և առա
քեացն Երկրպագեալ դարձան յերու 1 ա-
սաղէմ՝ մեծ. միաբանութեամբ վերա 24 49
ռաքէին զաղօթս։ Այսեալ ի յերկինսն 1 ա-
քրիստոս զօրօք բարձութեամբ հրեշտա 24 52
կա ձց. որք անդադար եկեալ և ասէին՝ մեծ.
օրհնեալ եկեալ ի յանունն տեառն։
Ելեալ ընդ աջմէ ծնողին. կամաս
րեալ ընդ ամենայնեսեալ պարգեւ ձան. մի
խիթարիչ հոգին գայ առ ձեզ՝ մեծ։
աղ

աղաչեմ զայն եւ զմեծ զնոյն մուրհակ,

ՂԿ Ո Երհնեսցի տէրսահակ քաղցրութեամբ քոյ
Ս ամբ որ պահեցեր զմեզ յերկրի. այս
Սաղ օր համբարձեր փառաւք յերկինս առ
64 12 հայր հրեշտակաց դասուք. օրհնեաւ ամբ
ամբ հայրցէն մերոյ: Հիացան վերինքն
Ես մարդկային քո կերպ հարցաւանեալը ք
63. 1 զեսայեանն. ովք սա դիմեաւ յերկրէ ա
բիւնազգեստեաւք. օր: Ո՞րդէ՞ն հրեշ
տակքն զդաւթեան առաքեն առ բարս
Սաղ պանոս դրանց երկնից. անուն համբար
23. 7 ձեք իշխանք զդրանս ձեր ի վեր և
— մեծացե՛ք բերքայ. օրհ: Ո՞ւր օրհնեցիք
Գ զ՚ամբ զարթեալ որ ելեր ի գերեզմանէ
Ես 3. 8 Որ եղեն ի կառս իւր և զնկեցաւ գիշխանքն
Սաղ մահու. օրհնեցիք: Որ եդ յամպս զ
103. նացոյս իւր և վերացաւ առ հայր ի
յերկինս. օրհ: Որ նըստաւ զնդ աջմէ
հօր հաւանաւր սբ հոգւոյն. օրհ:
— Ո ր անդրմուրհակ քոյ հրաշեցեր զաշ
խարհս. և իջեալ փըրկեցեր ի յանկ
ծից ադամայ. սյսօր համբարձար փա
ռօք յերկինս տէ՛ր զոր անդրմուրհակ
մերդ ամ: Որ ելեր ի բարձրադիտակ
քաղաքեն. առանելով զգեծելուքեն
փրկուս

ի՛ր ակութիւնէ. այսօր։ Ա՚ր Երէքօրեայ
Թաղումանէ քովէ դառնալ տեսեր ըլլ
դահանձնող վիշապն։ այսօր։

ա Իշխանութիւնէ երկնից զարհուրեցան տե
սանելով զքեզ քո՛ տէր. երկիր ամէն երկիր
սարսեալ անկին ի վէմս Թագաւորը փա
ռաց։ Սակ մարմնացեալ բանն անարատ
որ ի խաչին ըզ մեզ ընպան։ և վերստ
յանեալ փառօք գայ յերկինսըս առ
հըզօր գօրութէ՛ իւրում։

Սա կ՚որ ի գերեզմանին յարեաւ աւե
րեաց ըզդժոխս. և վեր հանեալ զմեզ
փառօք գայ ամ հայր ՚որ կարօղ ի պա
տերազմի։

Ա՚ր հանեալ զանձն այսօր ա՚ծայրէն հիսուս
նուէթէ ի հայրապահն իւ՚կաւս. սպաւ
զեզ լո՚վ ի հրեշտակապետն գաս՚ւոյն
ոզք նզովածէ՛ն ամբռնել. հանեալ
ձէ՚ռ՚ք իշխանք ըզդրունդըս ձեր ի
վե՚ր և մտցէ՛ք Թագաւորը փա՚ռաց։
Իշխան վերնական իշխանութիւնքն և
առնակալք ձա՚յնիւ. աղաղակելի՛ն առ
միմեա՚նս. ո՞վ սա Թագաւորը փառաց։
Երեսաց մա՚րմնով և աքսորելի՛ զրոյս
Թեամբ. հանգա՚րձէ՛մ՚ք իշ

Աղաղակել ի վերայ սիրելեաց իւրոց
հրաշալի ձայնիւ. Երգել ի
սրտիւ իւրում ի սայլիցն ի
վերայ սայլիցն ի Թագաւորի փառացն.
Քարկոծել ընտիրսն ի ազատել զիմ
կան. Համբաւ

դՃ հը Այրը տրնկակից եղաք նըմանութե
մանիւ քո ո՛րդի աստուածոյ. ապրած
նաւորեա՛ զմեզ մա՛րդիկ կերպարանա
կիս լինել քեզ փառացն Թագաւորի
քե՛ մարդեղութեան եկեղեցիք սըրբոյն
զքե՛ զգեցա՛ հոգևո՛ր. Օ՜հի՛ն մարդեղ
խաչակից քեզ արարեր ի զկեսթոյմ
զա՛ յլ՛ն չի՛ զո՛ւգեր աշխատեցեր զմ
մե՛ռա՛ւ կենարար փայտիւն յո՛րմա
մաճառ ի չի՛թք արեան քոյ ա՛րբուց
զա՛ զատե՛ղեր. քե՛ զ՝ ա՛ստեղ զըթա
թե՛ղդ քո՛ ա՛ծայինն մարդեղութեանդ
հաւատարեցեր զմեզ մարմնո՛յ քոյ ևս ա
թեան. պատարագե՛ցեր հօր ի հոգ՛ո ա՛
նուշեայ զմեզ մարմնի՛դ ա՛ռ ի մեզ. ևս հատ
բարձար լուսափայլ ամպովք յայտնեցար
իշխանութեանդ ևս պետութեդ ա՛րք հան
դե՛ գեղ հարցանե՛ին զքե՛ այսոքե՛ ո՛ր դի
3. 10 մեա՛ք գա՛ն կերդո՛վ մնա. ևս յեկեղեցւո՛յ
քո՛ ո՛ւսան զմ զատմնպատի՛կ զնմանե՛
տե՛ղի ըս քո. քեզ

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ ոչ
ի մարդկանէ ինչ կարեցար, այլ ամենայն
ինչ ի քէն կարի է, եւ ամենայն ինչ ի քէն
կամիս, եւ ոչ կորուստ մարդկան, այլ
զի ամենեքին ապրեսցին, եւ գալ առ
գիտութիւն ճշմարտութեան. ընկալ
զաղաչանս մեր, զոր մատուցանեմք
առաջի քո, եւ զհամբերութիւն քո
ցուցեալ ի վերայ մեր, մի՛ դարձուցա-
նիցես ի մեզ զերեսս քո, այլ ողորմեա
մեզ, եւ ի ծանրութենէ մեղաց մերոց
ազատեա զմեզ, եւ զամենայն քրիստո-
նեայս, զի ամենեքին ի քէն ապրեսցուք
եւ ոչ ոք կորիցէ ի մէնջ, այլ ամենեքին
ի քէն ապրեսցուք, եւ ի քէն ամենայն
ինչ կարի է, եւ ոչ ինչ ի մարդկանէ.
զի քեզ վայելէ փառք եւ պատիւ եւ
երկրպագութիւն, հանդերձ Որդով քո
միածնով եւ Հոգւովդ քո սուրբ եւ
կենարար, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ
զմարդկային ցեղս ի սկզբանէ ստեղծեր
եւ ի պատկեր քո զմեզ արարեր, եւ
զանապական պարգեւս շնորհեցեր մեզ,
եւ ի դրախտ զմեզ մտուցեր, եւ զանա-
պական կեանս խոստացար մեզ, եւ
զանմահական պատիւ, եւ զանդադար
ուրախութիւն, եւ զանդրդուելի հանգիստ
ի քէն ակնկալեցուցեր մեզ, եւ ի քէն
ամենայն ինչ կարի է, եւ ոչ ինչ ի մարդ-
կանէ. զի քեզ վայելէ փառք եւ պատիւ
եւ երկրպագութիւն, հանդերձ Որդով քո
միածնով եւ Հոգւովդ քո սուրբ եւ
կենարար, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ
զմարդկային ցեղս ի սկզբանէ ստեղծեր
եւ ի պատկեր քո զմեզ արարեր, եւ
զանապական պարգեւս շնորհեցեր մեզ,
եւ ի դրախտ զմեզ մտուցեր, եւ զանա-
պական կեանս խոստացար մեզ, եւ
զանմահական պատիւ, եւ զանդադար
ուրախութիւն, եւ զանդրդուելի հանգիստ
ի քէն ակնկալեցուցեր մեզ, եւ ի քէն
ամենայն ինչ կարի է, եւ ոչ ինչ ի մարդ-
կանէ. զի քեզ վայելէ փառք եւ պատիւ
եւ երկրպագութիւն, հանդերձ Որդով քո
միածնով եւ Հոգւովդ քո սուրբ եւ
կենարար, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ
զմարդկային ցեղս ի սկզբանէ ստեղծեր
եւ ի պատկեր քո զմեզ արարեր, եւ
զանապական պարգեւս շնորհեցեր մեզ,
եւ ի դրախտ զմեզ մտուցեր, եւ զանա-
պական կեանս խոստացար մեզ, եւ
զանմահական պատիւ, եւ զանդադար
ուրախութիւն, եւ զանդրդուելի հանգիստ
ի քէն ակնկալեցուցեր մեզ, եւ ի քէն
ամենայն ինչ կարի է, եւ ոչ ինչ ի մարդ-
կանէ. զի քեզ վայելէ փառք եւ պատիւ
եւ երկրպագութիւն, հանդերձ Որդով քո
միածնով եւ Հոգւովդ քո սուրբ եւ
կենարար, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ
զմարդկային ցեղս ի սկզբանէ ստեղծեր
եւ ի պատկեր քո զմեզ արարեր, եւ
զանապական պարգեւս շնորհեցեր մեզ,
եւ ի դրախտ զմեզ մտուցեր, եւ զանա-
պական կեանս խոստացար մեզ, եւ
զանմահական պատիւ, եւ զանդադար
ուրախութիւն, եւ զանդրդուելի հանգիստ
ի քէն ակնկալեցուցեր մեզ, եւ ի քէն
ամենայն ինչ կարի է, եւ ոչ ինչ ի մարդ-
կանէ. զի քեզ վայելէ փառք եւ պատիւ
եւ երկրպագութիւն, հանդերձ Որդով քո
միածնով եւ Հոգւովդ քո սուրբ եւ
կենարար, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ո՛վ ամենակալ Տէր Աստուած մեր, որ
զմարդկային ցեղս ի սկզբանէ ստեղծեր
եւ ի պատկեր քո զմեզ արարեր, եւ
զանապական պարգեւս շնորհեցեր մեզ,
եւ ի դրախտ զմեզ մտուցեր, եւ զանա-
պական կեանս խոստացար մեզ, եւ
զանմահական պատիւ, եւ զանդադար
ուրախութիւն, եւ զանդրդուելի հանգիստ
ի քէն ակնկալեցուցեր մեզ, եւ ի քէն
ամենայն ինչ կարի է, եւ ոչ ինչ ի մարդ-
կանէ. զի քեզ վայելէ փառք եւ պատիւ
եւ երկրպագութիւն, հանդերձ Որդով քո
միածնով եւ Հոգւովդ քո սուրբ եւ
կենարար, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից. ամէն:

Ալր զվանդուեանն աւուրը դառնութեամբ լե
զուին քաղցրայոյսը ըզձաշակին. դառն
նեաւ ըզքեզ՝ որ՝ աւասպակին. և մեք
ածեմք ողորմեայ։

ա Փառաւորեալ անձնատուէն յարութեանդ
քո։ Ալր կամաւ հօր և հնազանդ ի վերայ
քառաթեւեանն պատրաստեալ գամեան այ.
փառաւորեալ։ Վասն անմահ թագաւորին
հետապատեալ ի դժոխս. կապեալ զիշ
խանըն մեղսասէրը զմահու գերեալսըն
յադամայ կենդանարծեաց ի կեանս ան
մահ. փառաւորեալ։

հ Փառաւորելով զանձնէն քո սիրելդ աշխ
հայ ըզցեղն մերոյ։ Ալր յանըսակը զենան
կան ի հօրէ առաքեցար և առեր զմարմին
ի սրբոյ կուսէն. աւ։ Ալր չարչարեցար
մարմնով վասըն մեր և բարեխե՛ր ըզ մեղս
մեր ի խաչափայտն. աւ։ Ի զոր՝ օրհ
նեցեք բարձր արարիչ ըզնա յաւիտեան
Ալր ի խաչին բեւեռեալ քո ըզմահ կա՛
խեաց. և ըզնախանձոտեցիսն ի ծառայութիւ
մահու անձատեցոյց. բարձր։

Ալր ի գերեզմանի եդաւ ողջոյն մերդ. և
ի հրեշտակաց մեծարեցաւ հօր
քոյ զերծաւ. բարձր ալր։

Ալր

Ար սոսկանքի հնացմամբ ըզ սահանպնսըն
զարհուրեցոյց. և ըզ սըրտմանըն[1] իւր
բերկրեցոյց փառաւորոյց. զարձը։

Ո՞ւ ժամանակ կոչ ալծ անըսկիզբն և անն
չառեալ ի անտե՞ս ս սրբ՞ելոյ. որ մշտ
ըստ հօր ծրագրանքաւ՞ գործս ի յաւետման
հնոյ. զգաստացեալք ծրագրանքիւք և
գործք. որդի անտուճոյ ի զրոյս բանին
Ար ան ուսքեցար ի հօրէ և մանկանայր անն
չառնայիր ի սբ՞ ի կուսէն. հայ ձեցար
ըզ զբաւհ խաղ՞ չէին ի յանձէն այլ ո
նոյ. վասն[2] խանակ զանատապարտութեա՞ բնաւ
խոտաեցիր՞ն. որդի։ Ար բն՞ ուեռեցար
ի խաչին յաղագս մե՞ր՝ յանցանաց փրկ
կի՞ չ բանիւ բրչ՞ուսոյ զոչ՞ գմամբ ձա՞ ա՞յ
նու զարթածըս զմոլորեալսն՞ ձեր. և ըզ
լուսաւորսըն խաւարեցոյց՞ր. որդի։
Ար ընդ մեռեալըս համարեալ զԹա
զուն ընկալաւքն բովանդակելի՞ անո՞ր
ծնող. յարուցեալ յերկնա՞ղ ա՞ ա՞յ
ուր հրեշտակացն աւետարանի՞ վերեամբ.
քարոզեցար աշակե՞ պատուիր կանա՞ղցս.
որդի ամատուս։

Ո՞ անձառելի յարութիւնդն հրաշ՞ շա
ցեալ

ցեան Հրեշտակքն գոհեր ան կանայն ա
սելով. յարուցեալ է այլ ոչ իւքեր
մանկն։ Ար եակիցդ ես ընդ հօր ա
հաւոր յարութիւն քո իւքեր ցմանկն.
որ թանեսեալ կանայքն խընդութեամ
քարկեցին։ Յարեաւ ուրն իմեռելոց
էրգոցութիւնս դժոխոց խորտակեաց.
և զարգելեալն ինման կորեաց ընքան

էլ յարութեամբն իւրով։

Յ Անգամ որ քրիստոս էգալիկ հօր ևհո
գւոյն. որ վասըն մեր մարմնացար
իսաբրը կուսկն. Թագաւոր փառաց
քրիստոս քեզ փառք։ Ար կամաւոր մա
հուամբդ զմեզ ազատեցեր. և առաւ
պակաս յարութեամբդ քո նորոգեցեր
զաշխարհս. Թագաւոր։ Ար կենդանա
բար արեամբդ քո լուսաւորեցեր սուրբ
զեկեղեցի. երեսիմբ քեզ ընդ հրեշ

տակս սաղմոսվ. Թա։

Քահանայ այս խորհուրդ ա-
նդուլթը առ մեզ հասեալ.
զոր հոգւոյ լուսատուն ի պաշտ-
պանի իւրում լուեալ. երթե տօն մե՛ծ
այսօր իմոյ դաւանն որ ի յերկինս։
Վ անգն ի յերկրի՝ երկնաւորին
որ ի յերկին. ըստ դասի երկնայնոցն
տօնէին ուրախութիւ՛. ի հրեշտակացն
սկսեա՛լ մինչ ի յաթոռսըն կանգնելոյ
Որ ի ջրըմրդին դասն պաշտպան է
զեալ լուսաւորչին. ի դանձն իւր փո՛ւ
թայեա՛լ ուրախութիւ՛ տանակցութեան.
զոր հարցմամբ ի նմանէ տեղեկանայր
մարմնով հրեշտակն։ Այս քանզի մե՛ծ
այս խորհուրդ ի փրկութիւն բանաւո
րաց. հրեշտակայ և մարդկան առ հա
սարակ կատարեա՛լ. երկոցունց սե՛ռիւքն
խնամոյն յարմարութիւն։
Այս զի շարժեա՛լ նա խանձու երիցագոյն
զաւակին. ի գե՛ւտ մոլորեալ և կորու ա-
սե՛լ անառակին. հրամայէ հայրն վե՛ր 1532
րին ուրախանա՛լ խնդասէր։
Վ անն որոյ և մե՛ք հանդիսայեա՛լք ընդ

նմա՛ն

նոսին. Երգեցողք օրհնութիւն հանապ
բակաց փրկողին. որ Եբաւրձ ըզխոս
վութիւն և հանուստեանց զխաղաղութիւն:
Այսօր ցընծայ եկեղեցի երկնաւորաց
և երկրայնոց. քանզի մեհենաչք ի մի
մտանց ընտ նախահօրըն յանցանաց. մի
աւորի վերընատին անարգական խոտանը
հուրեամբն: Այսօր զիարն հանմոյ
նիոյ ի մանալեանց և ըզդալեանց. որ և ըզ
մերդն ի պատկեր իւր ստեղծ զանկեանչն
ի պատրանաց. օրհնեցէք որդիք մերդ
կան՝ կանգնեալը երկրորդ արարչին
Թէ՛ն: Որ զհանդերձեալըն խորհուրդ
հոգւոյն յայտնեաց առաքելոցն. և ե
կեալ կատարեաց հօր և հոգւոյ առաք
մամբ. օրհնեցէք: Որ ի լերումն քո
լորից՝ անօրինականն մեծ խորհրդոյն.
առնելովն սո խիղճ փառօք առ հայր
վերս համբարձաւ օրհնեցէք:
Օնր տեսեալ ամենասնին՝ ի հիւսմանն
ըզվերինսն. ամենասուելովն սո միաբանս
եթէ այսպէս եկեալ յերկրի. կարմրա
գեալ հանդերձիւ ի տիգասանց բըղխեալ
կնդկէն: Ատաի լուեալ ինամանէ զոր
ժանահանս պատասխանին՝ եթէ զդգ

ըեաւ ամէն մարդկան ի գերեզման արեամբ Ա. ԱՌ
գնեցեր։ յորմէ օրհնութիւնք նման ի վերուկէ 63. 3
լոյս արեւուն ծորա։

Ա յսօր արարիչդ արարածոց որ ոտ ե
բանիւրաշ արարչութեամբ զարդարե
ցեր զերկնիսեցիկ. ընդ քեզ բարեբանեմք
անստգնած հարցըն մերոց։ Ա յսօր կենդ
դանիք յաւիտենից. որ ընդ մեղօք մե
ռեալ բնութիւնս բարձրացուցեր փա
ռօք յերկինս. ընդ քեզ բարեբան։

Ա յսօր որ զտարագրեալս ըստ յանցա
նանցն. գերագոյն քան զամենայնին ընդ
քեզ յաթոռ հօր հանգուցեր. ընդ քեզ գ
բարեբանեմք։ Ա զոր օրհնեցեք ե՛ւ
բարձր արարիք ըզնա յաւիտեան։
Ո՛ղորմի ուրդք հեթանոսաց որք ընդ
հրեշտակըս բարձրացայք. որով զանձաձ
փառան ընկալայք օրհնեցեք։
Ա՛հանայք և պաշտօնեայք որք ընդ
քրովբէսըն դասեցայք. ընդ նոսին հաւա
ձայնեալք որ դասեցոյցն օրհնեցեք ե՛ւ
բարձր արարիք։

Ա ստուածածինն մեր լուսոյ արեգա դ
կանն արդարութեան արուեստք. որ ի
խաւար աշխարհիս ծագեցեր ըզ լոյսըն
գերա

գերապանց օրհնութիւնք ընդ քեզ բարեբանեալ մեծացուցանեմք։

Ընդ քեզ թեթեւ լսեսուր աղաւնակ խոնարհութիւն. որ ըզցօղն կենաց ի յաղագս մարեալ բնութեանս յօդէր. օրհնեմ։

Աւրհնեմ հոգեղէն և մարմնաւոր քեզ որ զանաւեան ի նոցունց յերկնային գումարս կրեցեր. օրհնեմ։

Որ բանիւ բան նրդ հօր գոյացուցեր զի մնանալով. ի պաշտօն փառաց քոց և ճաշակիցս փառակցանդ. աղերսեմ մաղթանօք սուրբ երկրորդ բանաւոր բնութեան։

Որ անձամբ պատրաստեալ քեզ զնուագիս ընդունել։ և ի ձեռն նոցա որ ի խոնարհս քան զընտան. աղերսեմ։ Արդ և մեք վերջացեալքս յամենատես քո հնարիցն. ձայնանամբք նորոք գերբի վերոյ քան զառ ժանն. աղաչեմ։ Ո անտ որոյ և մեք հանդիպ առաքեալք ընդ նոսին. տօնեմք յիշատուածք զհանուրական զփրկութեան. վայելեալք յանճառ ծածկին քո պարգեւին։

Վասն անապատիս որ ընկղմեալ հանդիսատ առատ բնութեանդ. բազմապատիկ քեզ որ ի վեց թեւեան սերովբէիդ. բարեխօսեալ ընդ ամենայնի ազգի մարդկան։

Տ՛ուրք ընդ վերին՝ և զծրուրքդ հղոց
րին՝ ի շխանուրքն՝ վ՛հագոյնք և քահա
նայապետք երիցունդք. քահեխօս՝
Հրեշտականապետք երկնաւորք և հրեշտա
կաց զինուորուրքն՝ պետուրքն՝ քարճ
բայեալք ի քահանայապետուրն երրորդ.
քար՝ Ա՛րք ի սկզբան փըրկուրքն՝ ի քաջ
հովուին յայտնուրեան՝ այնքան հո
տիցըն հովուաց եղջակսըլով երդեին՝ ղկ
ընդհանուրն համաձայնեալ երգեմք և մեք հ
զփառս ի բարձունս՝

Ո՛ր ամենաքօր զծրուրքունդ քո
յուսեր ի քաջիցն՝ փըրկեալ
զերիս մանկունսն ի հնոցէն.
ըզքեզ օրհնե՛մք անտըճա՛ծ հայրըն մե
րոց՝ Ա՛ր ըզբազմազեղ նեղուրքն՝ քո
քոյուսեր զծրայերկնաւորայ՝ տարածե
լով զբազուկսդ քո ի խաչին՝ ըզքեզ
օրհնե՛մք՝ Ա՛ր ըզբազմագութ ողոր
մուրքդ քո յուսեր առ ազգըս մարդ
կան՝ Թանգեալ ի սիրտ երկրի՝ զի զմա
հու բարձես զերկիւղ՝ ըզքեզ՝ ղ
Ա՛զատ օրհնեցէ՛ք բարձր արարչեք ըզ
նա՛ յաւիտեան՝ Ամէն՝ անճըշտական խո
նաք

նարհեալ ի հոդեզնէն գոյացութենէն. համ
քերեալ չարչարանաց զմահ խաչի և
յանձնէառ. բարձ։ Աչս ինքեան ի գե
ընչման անապական և առուրբ մարմնով.
յարուցեալ յերրորդ աւուր ըստ ծա
գեալ տիեզերաց. բարձր։ Նոյն հրճշտա
կապետն ինքեան ի գերեզմանէն կենա
տուին. աւետեր առ սուրբ կանայսն տէր
յարեաւ ի մեռելոց. բարձր։

Յարեաւ եր ի մեռելոց առաքելոյն. Ես մեզ
փրկիչ ողջմեաս. Վասն զ քրիստոսի
Թագաւորին անմահի. Երկիր բաղագա
նեմք և գյարուցիկնըդ քո փառաւո
բեմք։ Փառք փրկողի՛ դ և միածնին
անմահի. փրկեա զժողովուրդըս քո
զոր ըստացար պատուականն արեամբըդ
քով սրբոցով։

Յորժամ եկիր ի գերեզմանն՝ ի՛ վեղ
բեր կանայքն. Ես քերին ըզխնկան ի
խընկել զանապական մարմինն։

Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր
այ՛ն՛ր՛ե՛ա՛ւ՛ ք՛ո՛ պատմեցեք աշակերտացըն
գյարուցիկնըդն տեառն։ Նոկ նոյա զայր
հնազանդ՛ե՛լ՛ ո՛վ՛ ա՛հ՛գ՛ի՛ն տեսլեանն. պա՛տ՛
մե՛ր՛ն՛ աշակերտացըդն զահագին տեսիլն։

Նոյ

Ա. Յաջր գրնծա՛ն երկինք լ՛ երկի՛ր յա՛ յ
րուեթ՛ քո տր աշ՛ր ծ հա՛րցն՛ն մերոց։
Ա. Յաջր նորոգեցյան տ՛ուեզ՛երք ամե՛նայն
յարո՛ւեթ՛ քո տ՛ր. աշ՛ծ։ Ա. Յաջր հրեշ
տակապե՛տն աւետա՛րանչ՛ր. զյարո՛ւեթ՛ ք
քո տ՛ր. աշ՛ւատ՛ծ։ Ա. զ՛ւտր՝ օրհնեցե՛ք
բա՛րձր արարչ՛ք զընա՛ յաւիտեան։
Ա՛ր չարչարանո՛ք խաչի՛ն փրկեա՛ց զտի՛ւ
զե՛րս. լ՛ հեղմամբ արեամն իւրով զ՛ծ
դրւեթ՛ մե՛զ շնորհեաց. բա՛րձր։
Ա՛ր երե՛քօրեայ թա՛ղմամբ զդըժո՛խս աւե
րեաց. լ՛ յարո՛ւեթ՛ն՝ իւրով զյարո՛ւեթ՛
մե՛զ պարգևեաց. բա՛րձր։
Ա՛ր ըզկերպարանսըս մահացո՛ւ բընու
թե՛ ազգի մարդկան՝. յանձն առ՛ր
աշ՛ւատ՛ծ բանդ էակից հո՛ր. լ՛ եկիր՝ կա՛
մա՛ւ ի խաչ։ Ա՛ր ի վերայ նախատե՛ղծ՛ն
ըզմե՛ռանի՛ւ յանձն առ՛ր համբերե
լո՛վ չարչարանաց ի խաչի՛ն բա՛րձրացար
բանդ դոյակից հո՛ր. լ՛ իջեր ի գե՛րեզ
ման։ Ա՛ւ յերրո՛ր րդ աւո՛ւր յարեար զմա
հու լուծե՛ր զի՛շխանութի՛ւն. արձակե
լո՛վ զըմբըռնեալսն ի՛ւմանէ բանդ փա
ռակից հո՛ր։ լ՛ հըստակ ընդ այ՛ժմ՝

ա

Ա՛ղ հրեշտակն յերկինք՝ աւետաւո՛ր
երջանիկ և սո՛ւրբ կանանցըն քարոզեր
անեղնի. Ե՛ձեմ զ վերջատիճն լսոյն ծա
գեա՛լ ի յաշխարհ։ Ա՛յսօր տեսիլ ահե
լակերպ հրեշտակապետի՛ն մերձեալ ե
դմնդղ զինուորացն. այսօր սրբոտաբե
կեա՛լ պահապանացըն զարհուրեալ մե՛ռա
նելո՛ն. Ե՛ձեմ զ վեր։ Ա՛յսօր ցընծայ
երուսաղէմըն վերին՝ այսօր ցընծայ սիո՛ն
մայր եկեղեցի. քանզի փրկիչըն մեր յա
րեաւ և աւերեա՛ց լուզդժխոս. Ե՛ձեմ զ
վերջատիճն լսոյն ծանեա՛լ ի հո՛գւոյ։

հ

Փա՛ռս աւո՛րեալ է անո՛ւն քո սո՛ւրբ.
ան՛ո՛ւ ա՛ղբ տա՛ծ հայրըդ՛ն մեր։
Ա՛ր ե քանձո՛ն ըս քրիստո՛սեալդ ես. Ե՛ս հայ
ի՛ս յարարածո՛ս քո՛ քոյոցըս ե՛ք. փառ։
Ա՛ր ե յերկրի՛ երևե՛ցար և ընդ մարդ
կան՛ շրջեցա՛ր. Թանգա՛ւոր յաւիտե
նից. փառ։ Ի զո՛ր ա՛ վհատա՛ն արարա՛ծք
օրհնե՛ա՛ցէ՛ք. և ամբա՛ր արա՛ ըն՛ք զե՛
կեալըս ի փրկութի՛ն մեր։
Ա՛ր Ե՛կաք ես՛ հո՛ր և սո՛ւրբ հոգւո՛յն. ի
յերկրի՛ երևե՛ցար. ամե՛նայն ա՛րա՛.
Ա՛ր հրեշտակա՛յն ա՛ռաքեա՛նելո՛ւն ես. ի
վերա՛յ խաչի՛ն առե՛ար. ամե՛նայն։

Ա՛ր

Որ սրբ֊ելէ֊ցին անհամանելնէ. իգէ
ըէզմանի է՞ դանէ. անէ՝ Որ քրիստոս
անհամանալնէն ի յերրորդ աւուր յա՞
րեանէ. անէ նոյն։

Թ Վէնա ի՞մ Պղ՞ա՞ր մեաց ընձ անա
տլեա՞ծ։ Պ՞ր ի հօրէ առաքեցար անդա
կնգձն սրդի. և ի սրբ֊ոյ կուսէն ծն֊նար.
պղ՞ր մեա՞։ Պ՞ր ի խաչի՞ն բևեռ֊ուեցար
անտրտա՞ծ բանդ. և ի հօրէ ոչ մէ֊կնեցար
ի՞ղէ։ Պ՞ր ի դերե֊զմանի եղար թաղտւոր
անմահ. և ի յերրորդ աւո՞ր յարեար.
պղ՞ր։ Պ՞ր ի յերկին֊ս նըս համբարձար ամե
նակարօղ. և ընդ աջմէ հօր նստտար. ո՞։

ա Ընշտակացըն դանաքն. յերկնէ֊ից ի յեր
կիր վայրապարեալ ի սպաս ծրդուէն ան
տա՞ծ։ Ընշտակին ձայնիւ. ցընծայր
կոյսըն՝ և ընթացեալ առաջակէ բռսըն
պատմէր։ Կենդանին յարեաւ. զէր
կո՞նըս մահո՞ւ երկ֊ն և կեա՞նըս պարգև
եաց աշխարհի։

Պ Պ՞ր յառաջքան զարև անո՞ն քո՞ ի յեր
կրի՞ էրևեցար. և ընդ մեզկան շըրջե֊
ցար աշ֊ակերտ֊ս մերոց։
Կամաւորապէ՞ս անշրնչացար և ի ծո՞ց
հօրդ ա՞նանդեցեր զքո՞ տե՞ զհո՞գ. ան
տլեա՞ծ։

Ղե 4.20

ա

բ

գ

դ

ե

Ո՞վ է խըմդրիչ զկենդանին ընդ մահ
առնելս. չէ աստ սիլ յարեաւ։

Ե Նըմանեսցի բանդ մարդ յանձնառ աթոռ
նըստուլ՝ զքեզ տեսանէ ի խաչին. վասն
այրաձոց քոց փըրկութեան. ա՛ղաչ ծ
հայցըն մերոց։ Ո՞ քեզ ոչ անքըն
նիւ նդ ես յիւրեաւ՝ն ըստացուածովքն
ապստակեալ. և՛ գինաւորըն գեղարդ
դեամբըն խոցեալ. զանարատ ըկկող քո՝
ի խաչին. աստղիւ։ ՚Ոչ թագաւոր դ ես
անմահ՝ն զմեռանիլ յանձն առեր. և՛
ըզթաղումն երիք օրեայ. վասն այրա
ձոց քոց փըրկութեան. աստղիւ՝ ծ։

Գ Ղաւր՝ ոչ հնազանդեցար Ա՛ստուծ՝ոյ բարձր
այրուիք ընդնա յատեանն։

Ո՞թագաւոր մեռանիս և ըզկանգնին ի
ձեռ ի յանօրինաց. և՛ ընդ ըզղիզի դա
հուիթ՝ ձաշակեալ վասն մեր. աստղ։
Ո՞նարատ գառն աղ պատարագեալ. և՛
ընդ խոցումն գեղարդեանն առեալ ի
կոյն. և՛ ընդ փըրկականն արիւնն ի՛ղձ ի
վերայ ամենայն տիեզերաց. աստ՝ուծ՝ոյ
բարձր այրուիք։

Ա Ստղն մերոյ փըրկութեան խնայարհ
ցար՝ ի յերկինս և ի՛ աջմ՝ն կալեալ
մար

մարմնացեալ աստուածային բան. ո՞ր
շ՞ա՞ր՞ա՞ն՞ա՞ն՞ մեզ։ Ո՞չ՞ շ՞ա՞տ՞ա՞կ՞ա՞ն՞ մարմնացեալ եւ երեւեցեալ մարդկան շնորհքն
կատարեցեալ զամենայն. եւ ո՞ր՞ չ՞ն՞ նեցեր յանձին անիծիցն. աստուա՞ծ։
Վ՞ր՞ի՞ս՞տ՞ո՞ս՞ որդի աստուածոյ ի մեռելոց յարուցեալ. եւ ո՞ր՞ չ՞ե՞ր՞կ՞ի՞ն՞ս՞ս՞ հաստատեալ
Հաւր. աստուա՞ծ բա՞ն՞ դ. ի։

ա Փառք յարութեան քո՞ չ՞ա՞ր՞։
Խաչիլ ի յանձն առեր զբո՞ղ՞ք՞ած եւ
ընդմէջ հաշակեցեր. զամենեսեան յարեր զհատանգեալսն ի քէն ուրբաղա
ղա՞կ՞ի՞ն՞ առեալ. փառք։ Ո՞ւ՞ր՞ք պա՞տ՞ուեցան ի խաչելութեանդ քո՞յ՞ տէր. եւ
գերեզմանք բացան. դժոխք զարհուր
եցան եւ մեռեալքդ յարուցեալ պղա
ղա՞կ՞ի՞ն՞ առ՞ն՞ված. փա։

բ Յարուցեալ տէր ի գերեզմանէն՝ ա
հեղակերպ վայրմամբ. պատառեցա՞ւ՞
ո՞ն վէմք եւ երկիր սանձանեցա՞ւ՞ ի յահեղ բարբառոյ մեծ կարապետին։
Ոչ հրեշտակն ի յերկնից ի գերեզմանդն
ան. հընչեցուցա՞ւ՞ ընդ ժզգայն ա
հեղ գոչմանն փո՞ղ՞ ի վերայ գե
րեզմանին։ Ոսկեհեալ սուրբ կանանցն

ի խոնարհել զմարմինն ըստ. եւ լըւեալ ի
հրեշտակաց ելանէ. ի թէթ յարեաւ ի
մեռելոց հաց. կենդանի՛ն յաւիտենից։
Ո՛ր յահեղակե՛ր բոլ աթոռ նըստի՛ն եւ — հ
ընդ հո՛ր ե՛ն յիւրեանս. խոնարհեցար
երկնից վասն մեր՝ փըրկութե՛ն քո
քեզ բարեբանեմք ո՛ըծ հայրըն մե
րոյ։ Ո՛ւսաւ սը՛ըբկ՛ն ի խոնարհ ու
նելով ընդ դէմս յարփիահրաշ փառաց
քոյ քրիստոս. իսկ յուդայի լըւբու
թէ՛ մերձեալ ի համբոյր նըշանակ եւ
առնէ մատնութեան. ըզքեզ քա՛։
Ո՛ր ի բարձրութե՛ն երկնից՝ էի՛ր ի ծոցս
հոր եւ սո՛ւրբ հոգւոյն. ե՛ւ ի դա
տաստան ը՛ըդայեալ դըժպրաց եւ փարիսե
ցւոց բարձար ի խաչ վասը՛ն մեր. ըզ։
Ի՛զ տո՛ր օրհնեցէ՛ք բարձր արարիք ըզ — գ
նա՛ յաւիտեան։ Հ՛ամբարձա՛ւ ո՛ծ ծառ
նո՛ւթե՛ւ եւ գ՛ըբ երկնից երգե՛ն ը՛ր՛ա՛ն.
ո՛վ է սա թագաւոր փառաց. բարձր։
Ա՛՛յ կ՛ նա՛՛ որ ի հովանաւոր է՛
ի լուսեղէ՛ն ամպոյն. ձայն եղե՛ւ դա՛ կ՛ որ
դի՛ իմ սիրելի՛. բարձր։
Ո՛ր վասը՛ն մեր յերկնի՛՛ց խո՛՛նարհ — ե
հե՛ցար. նորո՛գել ըզ տիե՛զերս. ա՛ղնաւ

եւ իջնէ փըրկիչ ի ղըրմիւթեան մը եւ
կեցո։ Ար ըստ հոդեվէճն բընութեան
մարդկան՝ զգեցեալ զմարմին. զվիրաւո
որեան լցիւ մեղօք. զանձն իմ մխի
թարեաւ ողբ։ Ար ըզդատաւկնիք մո
հու լուծեր զնախնւոտ ղծին. զդատող
պարտեաւ լցիւ մեղօք զկնգիս իմ նո
ր
ըզգեաւ ողբմամբ։

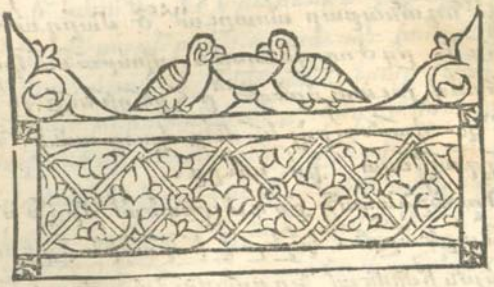
ա Վասըք թէ ամենազօր յայրուվթեանն։
Ո՛վ ամենազօր յայրուվթեանն երկրը
պագեմ քեզ բօբէքդն. եւ վերջ թուվեան սե
բօբէքդն հոգեւորական հընչմամբ եր
գեմն ասելով. փառըք։ Ո՛յսօր անուշա
հոտ բուրմամբ ընդունայկ՝ սուրբ
կանայքն. տեսանելով զհրեշտակին արե
գակնակերպ փայլմամբ եւ վերայ վիմին
գոչէր ասելով. փառըք քրիստոսի ա։
Ո՛յսօր արձակեցաք ի կապանացդ նախա
հօրն եւ վերընտիր նուրբամամբ յաւիտե
նական կեանքն եղաք ժառանգորդք. փ։

ա Աղաչեցեալ ո՛վ կոյս նահանջն ես կեանք. ի
սուրբ գոլըդ զմանն. երկնաւոր զսիհաւ
որ ընդհրեշտակապետին ըզձայնըն լըս
եալ. ո՛ւրախ ըլլաք զխաչելեալն խընդա
ղեկ[illegible] յայտ[illegible] [illegible]
մա

մանկ թագաւորն։ Ու ըսկիսաւ
լսել յոմնէ ծագեալ ի՞ սուրբ գեղեմ Պսա
մանն. եւ ամենայն զմշտաւորեալ պահապա 28.4
նացն ըսկիւզեալքը մեռանէին. ամէն
քեան չհրեշտականալեան որ գոչէր առ
կանայսն. որ՞ ոչ ըլլայ վնասել։
Ու ընթացեալ պետրոս ի՞ սուրբ յօհան
նէս. իր սուրբ գեղեմանն. եւ ամենայն
հանդիպեալ վարձանմակէն ևի սուրբ
կնաւանդն. ամէն քեանչ հրեշտականալե
ան որ գոչէր առ նոսա. որ՞ ոչ ըլլայ։
Ու ան բաւեալ յաղթող զօրութեամբ ՃՀ
թագաւորն երկնի և երկրի քրիստոսի.
ողջունանքն ընդ քեզ։
Ու փառակցութեամբ ընդ հօր վեր օրհ
նեա յանմահից. և խոնարհեալ մանկին
ըզգեցար փառաւոր թագաւոր. ողջ։
Ու կարողացիր ընդմէն կոխեցիր. և
յարուցեալ լուսաւորեցիր սուրբ զերկիր
ղեզիր անմահ էութիւն. ողջ
նահանգիք ըզքեզ։

Պատուհաս Հոգւոյն սրբոյ յոր Պետրոս տէր ի դասս առաքելոցն ըստ խոստմանն բանին։

Կանոն Պէնտեկոստէին (Ընդհանուր։

ՎԱՐԴԱՎԱՅՏ ՊԱՀՔԻ

Տեսլ՝ ի[illegible] մեծաձայն
հընչմանդ. ի բարձր ծնայ.
ի նմանութիւն լուսոյ փայլման հրաշի
նեաց զանկիզելի զջահ՝ Քրիստոս. մինչ
դեռ նըշատիճն ի սուրբ վիճակատանն։
Ընդհանրական՝ աղաւնի. անպըղծանելի որ
քընդնէ ընկեսրս սաստուածդ. զոր ա
ռեալ ի հօրէ պատմէ զահաւոյն եւ ըզմիւս
անգամ գալ՝ Քրիստոս. զոր քարոզել
յին հաւատացեալսն։ Ըրհնութիւն
ի բարձանէս եկեղին ի հօրէ հոգւոյն սըր
բոյ. որով առաքեալքն արբեցան ան
մահական բաժակ՝ Քրիստոս. ի հրաւիրել
յին զերկինս ի յերկիրս։

Կիւրղ

Ղամա 7. 23 Ա՛ե՛ղ ամաբարար անասնոյ մարդոյն հոգի. ըզ ժողովեանցըն միաբանական սերմով լուսաւորեցե՛ք հրեղինօք լերդ ուղիք. վասն որոյ եւ մեք այսօր առնե՛մք ըզգայնաստատ քո յուրբս։

Օ՛ուարձացան քո գայլատեա՛ռ մերկն ա՛ռ առաքեա՛լքն. կո՛չելով Քրիստոսին ըզգեցրուս եանըն Քրիստեա՛ն զգեստմամբ ձայն լերկուս՝ վասն որոյ եւ մեք այսօր առնե՛մ։

Հոգեւո՛րական սուրբք մերկացուածք. զարդարեցե՛ք նորօք ըզգեստիւք. ի զգեստըս լուսափա՛յլս եւ նորահիւս առո՛ւրս. վասն որոյ եւ մեք։

Ա՛ղերսողութիւնն անդադա՛րելի եւ զօրութե՛ն երկնային. լոյս ծա՛գեաւ յայ խաչիդ նըշմա՛ն հաւատո՛ւք։ Ա՛ր կ՚ըն յերկ նից. այսօր եւ հանդեսա՛ւ յառաքեալսըն Քրիստոսիա սուրբք հոգի՛ն. նըշմա՛ն։ Ա՛ր ի խորհո՛ւրդս փրկականս. այսօր ընդ կ՚ջանալ յառաքեալսըն ճանապարհ՛ն. նըշմա՛ն։

Յով 2. 28 Օ՛ հոգւո՛ն զգալուստըն առ՛նե՛մք ա՛ր մըկնե՛ք արեաց զառաքեալսըն հանդէս լով ինոսա հրեղէն լե՛զուօք. օրհնեա՛ յա-

յայնի առեալ։ Օ երկնաւորեալ հնազանդ աս-
նելիք վերադրելով աստուած խոնարհեալ
նկարագիր հաւատոյդ և կենդանարար օրէնս։
Ա յաւուր ուրախացեալք հնազանդեցիր. խոս-
տովանիմք աստուած զհնազանդն սուրբ
բնութեանդ և լցեալ զամենայնէ. օրհ
նեալ յաւիտեան։ Ա զնոր օրհնութեան։ Ա՛ գիր
ե։ Ա՛ ՀԱՍՏԱՏԵԼ բանիբ տեառնոջ երկ-
նից յաւիտեան։ Օ երկնային այսօր այս
ինամարարութեան օրն։

Ա յաւուր ընծայ ժողովրդեանդ. ցնծացա
ցեալ ընդ դայլոստա հնազանդն սուրբ
բոյն. մեծանայեսցանեմ զնէ ընդ հօրէ
րէն։ Ա յաւուր ցընծայիցե առաքեալքն.
զարդարեալ ընծայիւք և ընծորհակ հնազանդն
սուրբոյն. մեծանայեսցանեմ։

Ա յաւուր ընդունելագայիցն արքայածք.
ձրիացեալ ի՛՛՛

Ալր զամենայն լինելս՝ զծրութ֊ք֊ քոյ. Ա֊
ն դամս առաքելոցն իջեր բընակիլ֊ք հո
գի՝ ոդմրամեա։ Ալր անբաժանելի ես յիս
ծն֊ք֊ն ե֊ն հրեղէն լեզուս բաժանեալ
հանգեալր յառաքեալսն ոբ հոգի սղբ։
Ալ֊ ի քրօբեական՝ կաոսրդ հանդիսի.
այսօր իջեր յերկինս՝ ի դամս առաքելոց
ընդ֊՝ հոգի. օրհնեալ ես թագաւոր ան
մահ։ Ալր գընաս ի վերայ Թէ֊ոց հո֊ղմանց.
այսօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հան
գեալր յառաքեալսն սնարբ հոգի. օրհ
նեալ ե֊ս։ Ալր խնամեա տեսչութ֊ք զբո
զմարթածս. այսօր Եկիր ի հանատանել
զերկեղէցի քոսոք հոգի. օրհնեալ ես թա
գաւոր անմահ։

Յաղուէսք ընտրելոց մատաւանէնց.
սպառեալ մընայէն աւետեանսըն հո֊ր
հատատով ի վէր ընանալն։ Այ֊ հոգի
երևեալ սրբոցն. լցեալ յոյ խընդութ֊ք
սուրբ գառաքեալսըն հա։ Ալրք արբին
զհո֊ւրըն կենդանի. և ընթացեալ֊ք
արբուցին տիեզերացս. արք արբի֊նըն
կենդանատացն։

Ալր ի հարատալիւ ի յո֊ղ֊ղ֊ղեե֊ւ֊ն յան
ուն բըղխեալ֊նհատաբարը ի յո֊ղ֊ղ֊ւ֊ն
դուշ

դուշ տէրանակնոյը Հոգին այսօր. ի կիր
կընկէցուած ստիկ նշմարելու. ի գաւառ առա
քելոցին՝ ընդունիչ բոլորին ընդհանուր
օրհնեսցուք զնա երկնից բանգետին ի վե
րայ յանդակիզեան ի միշտ ի հաստատ
նամասին բընութեան անսրբիչ բանին
մամբ ի յոհան. դուշ արարչակից սուրբ
Հոգին այսօր. հրով բանեաւ ընդ
զուս քարոզիցին. ի լոյս աճեալ զանգղ
մարդկան բանամամբ պետպետ ընդոր
հաց ըզ։ Ա։ ի վերայ ջուրցընդ գոհ
լով գոյացոյց զարարածս. այն անդրը
պետն ի հօրէ և յոհան. դուշ ինչանա
կից նոր Հոգին այսօր. վերածնեալ ցզ
զուս ազգս ամենայն. ջրոյ կենդանութ բըղ
խեալ յերրորդ. ընդունա։

Աւետարան ըստ Մատթէոսի։ Ա։

Յայնժամ Յիսուս ածեալ
էր ի վերայ

իվերայ ջրոց. նոյն և ի ջնջուն առաջնոյն
ի հնարհել մեզ քոմ հակակին. զվգուէս
սիրով աղանձակերով զմարդիկ ծնանիս
ածակերով. ա՛րքա ։ Լաբանն վերծոյն
իմանալեաց և ըստորինն այսը զգալեաց.
որ մարդարէս տաս ի հնվուսաց և առա
քեալս ի ձրիհնորհաց. աւետաւոր ըզ մաք
սաւորս քարոզ բանի քոմ զհալածօղս.
ա՛րքա և մեզ։

Ա՛րսաւիէլի հոգմոյ ներման ահեղագոչ
ասատիկ հընչմամբ. երևեցար իվերնա
տանն հոգի դասանն երկոտասան. որք
առ ի քէն մերկ ըստեցան. արպէս զսակի
հրոյ մաքրեցան. մաքրեա իմ՝նք ըզ
մեզ մեղաց և ըզ գեցո ըզ լոյս փառաց։

Լ՝ակը յերկիր ածաբար գատել զանչ
նարհս ի շհատասքեր։ ընդ արդարութե՛
և ընդ մեղաց և ընդ չարին՝ գատաստան
նաց. քանչեր ըզգանձդ անհիւթական
պարգևս ետուր որդւոց մարդկան՝ մա՛։

Ակն ի սիրոյ զսեղծ առաքեաց յինքն
զանդամն իւր քև յօրեաց. վերկեղեցի իւր
զնր շինեաց եօթեղն սեամբ քո հաստա
տեաց. տընտես լինամ եղ զառաքեալսն
9. ։ եօթնեակ հնարհօք քո զարդարեաց. մա՛։

ՀԱՅ ԱՂՔԱՏՈՒԹԻՒՆ

Հայր մեր որ յերկինս ես, սրբեսցի անուն քո. եկեսցէ
արքայութիւն քո. եղիցի կամք քո որպէս յերկինս
եւ յերկրի. զհացն մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր.
եւ թող մեզ զպարտիս մեր որպէս եւ մեք թողումք
պարտապանաց մերոց. եւ մի տանիր զմեզ ի փորձու-
թիւն, այլ փրկեա զմեզ ի չարէ. զի քո է արքայու-
թիւն եւ զօրութիւն եւ փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ողորմեա մեզ, Տէր ամենակալ, Աստուած հարցն մերոց,
եւ հնազանդեցո զամենայն ազգս թշնամեաց մերոց
ոտից քոց տակ. եւ տուր մեզ խաղաղութիւն ամենայն
ժամ եւ ամենայն տեղի. եւ զամենայն մեղս մեր թո-
ղեա եւ ներեա մեզ, զի ողորմած եւ մարդասէր Աստուած
ես. եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ողորմեա մեզ, Տէր ամենակալ, Աստուած հարցն մերոց,
եւ հնազանդեցո զամենայն ազգս թշնամեաց մերոց
ոտից քոց տակ. եւ տուր մեզ խաղաղութիւն ամենայն
ժամ եւ ամենայն տեղի. եւ զամենայն մեղս մեր թո-
ղեա եւ ներեա մեզ, զի ողորմած եւ մարդասէր Աստուած
ես. եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ողորմեա մեզ, Տէր ամենակալ, Աստուած հարցն մերոց,
եւ հնազանդեցո զամենայն ազգս թշնամեաց մերոց
ոտից քոց տակ. եւ տուր մեզ խաղաղութիւն ամենայն
ժամ եւ ամենայն տեղի. եւ զամենայն մեղս մեր թո-
ղեա եւ ներեա մեզ, զի ողորմած եւ մարդասէր Աստուած
ես. եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ողորմեա մեզ, Տէր ամենակալ, Աստուած հարցն մերոց,
եւ հնազանդեցո զամենայն ազգս թշնամեաց մերոց
ոտից քոց տակ. եւ տուր մեզ խաղաղութիւն ամենայն
ժամ եւ ամենայն տեղի. եւ զամենայն մեղս մեր թո-
ղեա եւ ներեա մեզ, զի ողորմած եւ մարդասէր Աստուած
ես. եւ քեզ փառք յաւիտեանս. ամէն։

Ա՛ր ելքեր տիրապետ յերկինից սաստիկ հողմոյ նըմանն աճ յայտնապէս. և ի տրե՛ղ ջէն լեզուս բաժանեալ՝ հանդիսեար ի դասս առաքելոյն. ազնչե՛ք։ Ա՛ր ա՛րբուսյեր երկնաւոր գինեաւն իմաստութե՛ զհո՛գիս սրբոյց քոյ առաքելոյն. որք արբո՛ցին տրտմեա՛լոց որդւոյ սգամոյ լըզ բաժակն ուրախ արար յայգւոյն եդեմայ. ազնչե՛ք։

Ա՛ր յերկնայինն զօրս սնամարմնոյն նախ հեղե՛ր սառատապես հո՛գիդ Քրիստոսի. զնաճայինն և զգերագոյն քո՛ խմաստութե՛դ. լինել փառաքանչէ սուրբ երրո՛րդ դա՛րձեդ՝. ընդ նոսին՝ փառաւո՛րեմք զե՛րրեակ մի՛ա՛ւթե՛դ։ Ա՛ր զկերպանա՛նն նաճայինն առեղծեալ երրորդութե՛դ խո՛ր հըրդահ կցութե՛ք. զարդարե՛ցեր փըշմանէ 2022 ջնարհաց քոյ կենդանարար. և ըզ ծնեալսն առ ի նմանէ խնամեցար օրինօք և մարդարե՛ր ի՛ւք. ընդ նոսին՝։ Ա՛ր յերկրորդի լինելոյե՛դն յետ յարութե՛դ քումմ էակցեա՛ցեր՝. մնաւեալ ի վերնատունն դրօքըն փակե՛ալովք ջնարհելով ըստ առաջինն փըշմանն ըզքե՛զ մեռանելոյն. առաքե՛լոյն ասաց ա՛ռէք հոգի՛ սբ՝. ընդ։

Ո՛յսօր Երկնայինքն մեզ բանիւ
ցան ընդ երկրաւորսս նուագ
գան. քանզի նո՛ր ոգւոյն էից
հոգին կ՚իջ՝ նո՛ր վերնատունն. որով նո՛ր
բնակեցան դասք առաքելոցն։
Ո՛յսօր հոգանիւթեայ քնարիթիս ցընծայ
ընդ հօր հաշտութե՛ն. քանզի որ եբարձ
զհոգին՝ ի մարդկանէ զմնալոն եղելոյ.
դարձեալ վերըստին ընդնոյն պարգևէ։
Ո՛յսօր մանկունք Եկեղեցւոյ ածնեն ցըն
ծութի՛ղ զաշխատասէր հոգւոյն. որով
զարդարեցան լզգեստս լուսափայլս և
զերասպածաւս. երդեն ընդ սրբոյն
զերկիր սրբբեն։ Օ՚ննն
6. 3
Ո՛ր զինաբանեալն աշտանակին բաժանի Օ՚ննն
մամբ լեզուացըն քակեաց. այսօր ըզ 11. 9
բաժանեալ լեզուս անդադ միանգամեայ
դարձեալ ի սուրբ վերնատունն. անդ Լուկ
նոյն հոգւով օրհնեցեք զՏ՚ն զհին աստու 63 14
ծոյ։ Ո՛ր կ՚իջ հոգին տեառն և առաջ
նորոգեաց երկոտասանն ցեղիցն՝ նա բոյսիկ
ի յանապատին. այսօր երկոտասանն ա
ռաքելոցն առաջնորդք ի յաւետարանն։
ամէն

ամենայն։ Այր ի՛ լինի հոգին՝ ոչ ընդ բեռամբ
Լուկ. 31. 3 լինել չարատարափաբար խորանին՝ այսօր չի
նի զմարդիկ խորանաբ՝ երկորդութեն.

ամենայն հոգիք։

Դ Այր երանելի ես պատճառէիկ անտանա
չմոխ և երկոյց պատճառանաւ. հայրը աճ
ծինն և աննշանկիզեն. երգոյ պատճառ
անժամանակ ծնընդեամբ և հոգւոյ
բղխման աւաքննաբար. օրհնեալ աոր
աշխ ծ հաւրցեն ի մեր։ Այր կամաւ հօր
և սուրբ հոգւոյն անեղակից բանդ աս
աւրածծ. ի հայրական ծոցոյ իջեր աւե
տեօք գաբրիէլի երկրպագին թեր կրեաք
կուսին՝ յորմէ ծընար մարմնով անձա
ռաքար ի հոգւոյն սրբոյ. օրհնեալ։
Այր մարդասիրեքեն գուշակեցեր հոգիդ
յատաջագոյն զգալստեան քոյմ էակոյն՝
և ի յերդանան վերկայեցեր աղաւնան
կերպ իջմամբ ի վերոյ մկրտեցեալ բան
նէին՝ օրհնեալ։ Այդ տէր օրհնեցեք
բանդր արարիք երկնից յաւիտեան։
Այսօր համագոյակիցդեն հօր և երգոյ
հոգին՝ հրաշխայր ծագմամբ իջեալ ի
վերնատունդեն մերկր բոլոր երկրաս առա
քելոցն ի հաւրն անկիսելի. երգ։

Այսօր

Ա՛յսօր ատարչակիցըն հօր և ՚ի ղեկուց հո
գին. բըղխեաք անհնարաւոր ջուր կեն
դանի յերուսաղէմ. իմաստութեամբ և մաք
րութեամբ մեղայ. ըզ՚ի՛ր։

ո Ա՛ր իմ ըղձայ բըղխեաք զաւազանեն յես
սեայ հանդերձ երկնաւոր ջուրն կեն
ՀՃՃ 11. 2 հօգի. հոգի աստուածոյ և խոնարհ ըղձոյ. հոգի հեզութեա՛ և զօրութեա՛. հո՛գի ե
մաստութեա՛ և գիտութեա՛. հո՛գի երկիւղ
աՁ պաշտօնեութեան. աղաչե՛մ ըզնոր հեա և մեզ ողորմութեամբ ի քոյ պար գեւացդ։ Ա՛ր ղգուշակեաՁըն քո եսայեաւ կ՚ըսէ օծեալն ի քէն մարմնով. ասէ հոգի տէն ի՛մ ՚ի վերայ իս. զի՛ր և առաքե՛լ զըն ՀՃՃ 61. 1 խոնարհներուեամբ ընեել բացել՚ը վանեալ ի՛ւր զբանն մարգարէին. աղաչե՛մ։

Ա՛ր զառաքե՛ալն առ ի հօրէ և ի հոգւոյդ բանէն յայտնէ. մարգարէ իւ ըզն ծանօ՛ցեր զի՛ր ի դիմաց մարդացելոյն բարբառիւր առ մարդկութիւնս տէր ՀՃՃ տէր առաքեաց զիս և հոգի տեառն աղա 48 16
չե՛ մ՚ի չսորհեա՛ և։

ս Ա՛ստ երկնայնոյ հոգեղի՛նայ դա
սուցն. հո՛գւոյն սուրբ՚ի՛ն երդեմ՚ք.
ի՛մ՚ ա՛ւուրեա՛ք գալըստա հո՛գւոյն
սըրբոյ։

սըրբոյ։ Ի՞նդ առաքելոյ խոմբիւն այս
օր զուսրձանայեաչք վերագնչեմք հոգւով
փա՛ռս։ Ա՛ստանօր վերնատունն
սիօնի սրդիք նորոյ. երդեցեկք ձայնիւ
վերնոյն. փա՛ռ։ Ա՛ձայն ցընծութեան
ամենայն հոգիք տայցուք. զմեզ նորոգի
գձ | զնն ըզփառս. փա՛ռ։

Ա՛ծանօթ Պատրիարքի Ա՛ղեքսանդրիոյ։

Ա՛րեգա՛կն արդարութեան ջս
ծագեա՛ր յաշխարհ հա՛լածեաց
ընչասա՛ցն անգի՛տութեա՛ն. և՛ յետ մա
հու և՛ յարութեա՛ն համբարձա՛ւ առ հա՛յր
յո՛ւրմէ՛ ծագեա՛ց. ո՛ր երկրորդակի՛ երկ
նաւորաց և՛ երկրաւորացն ընդ հո՛ր և՛
սո՛ւրբ հոգւոյն. վանա՛ծրդ և մե՛ռ՛ք ենք
կենդանացանե՛մք հո՛ր հոգւո՛վ և՛ ձրէ
մարտութեամբ։ Ա՛ր փո՛խանակ ծոցո՛
ծինն բանին ո՛ր է՛ր կերկնս. առաքե
ցաւ աւետի՛քըն հո՛ր ի բարձանց՝ հո՛գի՛ն
ձրէ՛շմարտութեան. մի՛խիթարել զորս
յադամայ սերտ մե՛ղելոց և՛ հրամի՛նէ՛ր
զընտրեա՛լ զդասս առաքե՛լոյն. վանա՛
Ա՛յօր սրբոմանակ՛ն և գիշերայինն լու
ծա՛ն երկունք ծնընդեա՛ն նախամօրն.

քան

քանզի զծնեալսն ըստ մարմնոյ ի մահ և
յապա՛կառնէ. վերըստին ծնանի՛ հո
գին յերկին լուսոյ հօրն երկնաւորի. վ։
Ա՛ր համագո՛յդ եմ հօր և որդւոյ անձա՛ո
ռաքար բնդհանուն ի միշտ էէն։ ա՛ՅՈՐ Օ ա՛ո
բնդհանեցեր ջուր կենդանի՛ յերուսա՛ղէմ։ 14.՝8
հոգի՛ ՚այ՝ ա՛ղ՛ ՚ր՛ բաեաւ։
Ա՛ր ա՛րարչակից եմ հօր և որդւոյ. ա՛րո՛վ
կո՛ղդանանաճնեա՛ք ի ջո՛ւրց ա՛բարձաք.
ա՛ՅՈՐ ա՛րդեաս ՚այ ծնանի՛ս ի՛ ջո՛ւրց. հա՛
գի՛՚ անատ։ Ա՛ր փա՛ռակից եմ հօր և որ
դւոյ. և՛ քննեա՛ս բզխո՛րս ա՛ստուա՛ծոյ. 1 Կոր
ա՛ՅՈՐ խո՛րհդէաս խնա՛ամիս ջ՛ամա՛ս 2.10
աշխարհի արա՛՚ բեր. հոգի՛՚։
Ա՛ր անքընն՛նդ ես յէ՛՚ն՛բեան՛՚ն համա հ
գոյ երրորդութի՛՚. երեքսըբեան միտ դկ
րութի՛՚ միակ բնութի՛՚ աճուրդի՛՚. ըզքեզ
բարեբանե՛մք ա՛ստուա՛ծ հա՛՚րըն՛՚ մերոյ։
Ա՛ր ես պատճա՛ռ որդւոյ ծնընդեա՛մբ
հոգւոյ յառաջքան զյաւիտեանս. յորմէ
հոգիդ ճառագայթեալ անորի՛՚ բաժան
մանբ. ըզքեզ բա՛՚ր։ Ա՛ր էակի՛՚ դո ես
հօր որդի լոյս ի լուսո՛՚յ ծագումն անճառ.
անեղակից սո՛ւրբ հոգի հօր և որդւոյ
հաւասար. ըզքեզ բա՛՚րեբա։

գ Ա՛զատ օրհնեցէ՛ք զարթը արարչէ՛ն զբա՛ղ
խեաղն ի՛ջնդրէ՛ն։ Ա՛յսօր ամենայն հո
գի՛ք բանա՛ւո՛ր ըմպ. սա՛ւրթ զՏնդիկն ձրշ
մարտութե՛ն. ար բոցատիպ լեզուօք ա
հեղագո՛ղ սանտի՛կ հողմոյ հրնչմամբ ի
ջեա՛լ ի յե՛ր՛կրկրա՛ց. օ՛րհնեցէ՛ք ի
ձայն գոհութեա՛ն զարթը արարչէ՛ն ըզ
նա՛ յաւիտեան։ Ա՛յսօր քահանայք ե
կեղե՛ցւոյ. սա՛ւրթ զհոգին կենդանարար
ար բաշխէ՛ առաքելա՛ւո՛ր զբա՛ժանսպատի՛կ
պարգե՛ս յեկեղեցիս արդա՛՛ր ըն՛՛ց.
գո՛վեցէ՛ք հնգեւոր երկո՛՛վ զարթը արա
րարչէ՛ն զբաղ խեաղն։

ե Ա՛ղբիւր կենա՛ց բաշխող հնարհաց հո՛
գեդ ի՛ջեա՛լ ի զարգանդ. զա՛նապատ
կա՛ն պարգեւըս զո՛՛ բաժանեցէ՛ք յա՛
ռաքեալսն։ Ա՛ր ի վերոյ ջուրցըն գոլով
առեղծանէիր զարարածս. ի՛ջեալ ի ջո՛ւրս
աւազանի՛՛ն ծնանիս ո՛րդիս ա՛՛ց։
Ա՛ր զմարդարեա՛լ նորոգես միշտ լզնոր
քն վերկեղեցի. պե՛տպետս հնարհաց զոյ
պարգեւորէ փայլին մանկա՛՛նըքն սորա։

զ Ո՛գիք հրեղինեայն. այսօր ասնեն ընդ
մեզ ըզդաշնա՛ւորհոգւոյն աստուածոյ։
Տ՛ենանողն յաւուրս նշխանակէր զառաստա
քա՛ւղն

բա՛ղեղս վլ՛ատակ խմա՛ստից խո՛ր հ՛ետ՛ե՛ւլ՛ ի՛ր
հ՛ոգ՛ւ՛ոյն։ Վ։ Ի՛մ՛ն հաւատոյ զմայլե՛ալ
անմա՛հական բա՛ժակաւն այսօր բաշ
խե՛ր ծա՛ղրաւեա՛ց։ Վ։ Ե՛տ՛ո՛յս այս գնա
ցի՛ք. ցընծա՛յ քաղա՛քն ե՛ւ սի՛ո՛ն մայր
ե՛կե՛ղե՛ց՛եա՛ք։ Վ։ անո՛ւ ո՛ր՛ոյ և մե՛ք ե՛ր՛ո՛ւեա՛կ և
մի՛ աստուածա՛ւո՛ւեանն՝ ե՛ր՛ո՛ւեմք ընդ փա՛ռս
ի՛ բա՛ր՛ձո՛ւեսս։

Կանո՛ն ի՛ն՛ք՛ե՛ր՛ո՛ւդի աստուա՛ծ՛ն ()ւ՛ն։

Ա՛՛ն՛ր՛ա՛կ՛ր՛ա՛ւ՛ա՛ն՛ա՛բա՛ր ե՛ր՛ա՛ղ՛ա՛խ՛ո՛ւ՛մ՛ն ի՛ր
հ՛ո՛ր՛ի՛ ա՛ն՛ա՛գ՛ի՛ն՛ ձ՛ր՛ա՛ւ՛մ՛ա՛ն՛ր՛ի՛ա՛ւ՛. ո՛ր
հ՛ո՛ր՛ն՛ա՛մ՛ա՛ն՛բ ձ՛այն՛ի՛ ի՛ջ՛ ի՛ւ՛ե՛ր՛ն՛ա՛
տ՛ո՛ւ՛ն՛ն՛ այսօր ն՛ը՛շ՛մ՛ա՛ն՛ ս՛ա՛մ՛ա՛տ՛ի՛կ՛ հ՛ո՛ղ՛ի՛ն՛ յ՛. ա՛ն՛ր
փա՛ռա՛ւո՛ր՛ե՛մ՛բ հ՛ո՛գ՛ե՛ւո՛ր ե՛ր՛գ՛ե՛մ՛ք։

() հա՛մ՛ա՛գ՛ո՛յ՛ա՛կ՛ի՛ց՛ա՛ն՛ հ՛ո՛ր և ո՛ր՛ո՛ւ՛դ՛ զ՛բա՛ղ
խո՛ղ՛ո՛ւ՛ն՛ շ՛ա՛ր՛ք՛ն՛ա՛յ. ո՛ր ի՛ հ՛ր՛ե՛ղ՛ի՛ն՛ լ՛ե՛ր՛ո՛ւ՛ս
բա՛ժ՛ա՛ն՛ե՛ա՛ւ՛ զ՛բա՛ղ՛ա՛ն՛ն՛ ը՛ն՛ծ՛ա՛յ՛ո՛ւ՛մ՛ն՛ լ՛ե՛զ՛ո՛ւ
ա՛յ՛ ն՛ո՛ր՛ հ՛ե՛ա՛յ՛ տ՛ո՛ւ՛ր՛բ ա՛ն՛ա՛ա՛ք՛ե՛լ՛ո՛յ՛ն՛. զ՛ո՛ր։

() ա՛ղ՛ա՛ւ՛ի՛ւ՛ր՛ն՛ խ՛մ՛ն՛ա՛տ՛ո՛ւ՛թ՛ի՛ե՛ր՛ ը՛զ՛ կ՛ա՛տ՛ա՛ր՛ե՛ա՛լ՛ն՛
ա՛ն՛ձ՛ն՛ա՛ւ՛ո՛ր՛ո՛ւ՛թ՛ե՛ա՛ն՛մ՛ա՛ն՛ ո՛ր՛ խ՛օ՛տ՛ե՛ց՛ա՛ւ՛. յ՛ո՛ւ՛
ր՛ի՛ն՛ա՛ւ և խ՛մ՛ն՛ը՛կ՛ա՛ր՛ի՛ն՛ և յ՛ա՛ւ՛ե՛տ՛ա՛ր՛ա՛ն՛ն՛.
զ՛ո՛ր փա՛ռա՛ւո՛ր՛ե՛մ՛ք։

Ղ. Յաւուր յաջորդի դարձեալ առաքեալքն գան յԵրուսաղէմ հանդերձեալք. զի որպէս մերկութեանց փոխանակ բանիւն մարմնացելոյ ե զեաւ ընդ նմա. փառք նմա տացուք նմին ընդ հաւատոյ ձայնիւք։ Ղ. Յաւուր բազմեցաւ Քրիստոս ի կենդանի յերուսաղէմ յորմէ լքցան գնացք աճապարին. և ընթացեալք արբուցին զինն տիեզերաց զբառնալոյսն ի աղբերանց եդեմայ. փառք նմա։ Ղ. Յաւուր յօդնուվ ի մանաւանդ յամպոց հոգւոյն զուարթացան բոյսք եկեղեցւոյ։ պարարտացան դաշտք արդարութեան և գեղեցկացան ի նախապատք մաքուր կուսութեան. փառ։

Ղ. Հեղանեալդ աճ և եղիցուս էակ որ առաքեցեր յաշխարհ զանեղականդ քո զՀոգիդ. ի փառս միածնի որդւոյ քոյ. օրհնեալ ես տէր՝ աճ հարցընն մերոց։ Ամաւնեալ հօրն անձառ ծընընդեամբ որ ետուր միխիթարիչ առաքեալցդ քոյ սրբոյց. զկնի գիդ քո տիրական գալուդ. օրհնեալ։ Ազդիդ աստուածայն անեղ էութեան. կատարեալ անձնաւորութեամբ և կատարող բոլորից ընդ հօր և ընդ որդւոյ միաւորեալ բնութեամբ. օրհնեալ։

Ղ. Ի՞չ ետուր Ամենայն հոգիք զկնի քո գալդ

գալ եկեք. զնակի՛ց ընդ հօր և որդւոյ
երեքսըրբեան ձայնիւ։ Ի գիտուն եր
կնային զարկեա՛լ բանին յերկիր բա
նա՛ծ. ար մկրտեա՛ց այսօր զանա
քեալսն ի սբ վերնատանն. ամէնայն։
Օ՛ղջոյն ի հօրէ զանա՛ տաբաժղես անբիծն
իմմանուէլ. ար խօսեցա՛ւն ընդ հին և նո՛ր
օրէնս ա՛ստուածոյ. ամէնայն։

Ո՛ղջեր ա՛ր սրբոյն Թա՛ք քոյ յաշխարհ.
և ընդ մեռեա՛լ բնութեանս ի կեա՛նս
վերածո՛խեցեր։ Ո՛ղջեր ա՛ր առ հայր
փառաւո՛ր ի յերկինս. և մխիթարիչ ա
ռաքեալցն առա՛քեցեր ա՛ր զհոգիդ։
Բանդեր ա՛ր այսօր ըղգանձդ երկնային.
և բաշխեցեր առատապէս պարգե՛ս աղ
քատ բնութեանս։

Ո՛յսօր անբիծ գիտութե՛ բնիկեալ ի
սբ՛ վերնատանն. յորմէ լցան սի՛ր
զերբ գնացի՛ւք գետնոյն ո՛ստմամբ։
Ո՛յսօր ինջաւ ի յերկինս. հօր աջոյն
ի բարձանց. տալ աւետիս անդամոյ դառ
նա՛լ յերեքեմ վերըստին։ Ո՛յսօր խո՛ն
դայ նոր սիօն՝ որդւովք ի՛ւրովք զոր
ծընա՛ւ. օծմամբ հոգւոյն նո՛ր ածեալ յոր
դի՛ս լուսոյ և առելչեան։

Ո՛յսօր

Ա. յաւր ի ձայն գոհութեանն զհոգին ընդ
հօր և որդւոյն. հոգիւք ամենայն օրհնե
ցեք զերրեքսրբութեանն երգեցուք։
Ա. յաւր ցընծամք երկրաւորքս ընդ գա
լստեանն երկնայինին. և պարծելով ընդ
դէմ հրեշտակս երգեմք զսքանչելիս իբարձունս։

Կանոն Ի Երեքշաբթէ Առաւօտեան ()ձի։

Ա. Նամհանրամբ բաժակ հե
ղեմք յերկնից սուրբ հո
գի. զոր այրքինն ի վերնա
տանըն դաւիթ սուրբ առաքեալքն. օրհ
նեալ սուրբ հոգիդ Քրիստոսի։
Ա. ոտանակս ծաւալեալ ի մէջ հաւրքն
կենդանի. քանզի այրեալք առաքեալքն
և արբուցին տէր եզերեայց. օրհնեալ սուրբ։ Ա. յաւր մեծանակս ցընծան եմ
կեղեցիք հեթանոսաց. ըզմայլեալք
ուրախութեամբ ի քրիստոս կենդանարար
բաժակ. օրհնեալ։
Ա. նըսկիզբն առաքեալ ծոբ հոգի. զմարգարէութեանց նախատգիշակումն այր
տաիպայլեալ լուսաւորեցեր. առաքա
պետս հեղեալ յառաքեալսն։
Ա. նժամանակ օրդի միածին. ըզխոյս
տայեալ

ամպեաւ պարզեաս աւետեացն ի վերնայ
տունն աւատեաւ լըցեր. ամէն։

Ա՛ւետեակաւ հոգւոյ երկնաւորը. զանբան
ժանելի լուսոյդ ըղձագունի հոգեղի
նայնեաս հնոր հեցեր. ամատաս։

Ա՛ռնաւելի բը ղեսուն ի հօրէ հնդ խոդ
ձըշմարիտ. այսօր իւէ բնանաւնեն խոր
հըրդոյ խոնարհեաւ հաներեաւ յառա
քեանն. աւը ծ հաւրցէն մերոյ։

Ա՛նքննել ի խորհոյդ այ բընաւոդ ընդ հօր
վհատոր. այսօր ի հրեղէն թեւոյն խոնար
հեաւ հաներեաւ յառաքեալն. աւրծ։

Ա՛նընապատ աղբիւր լուսոյ սբ հոգի այս
օր ի հրեղէն լեզուս բաժանեաւ հան
դեաւ յառաքեալն. աւը ծ։ Ա՛ղաւ օրհ
նեցէք բարձր արարչի ը հոգին ձըշմա
րիտ։ Ա՛ր անձամբ խոնարհութ հաներեաւ
յառաքեալն. սպանծալի աւրհնեալ
պատկ եղեաւ ի նոսա. բարձր։

Ա՛ր զանձառելի խորհուրդ երրորդութ
թեանն յայտնեաց նոցա. ի մասամբ թե
աղբիւր կենդանի բընդեաւ ի նոսա. բար։

Ա՛ր ի հայրական իսկութենէն յառաջ
բընդեաւ աղբիւր լուսոյ. և ձառագայթ
արձակ լուսով ըն զաւարձացուցեաւ
լըցեր

ակ

ի

ա

դ

ա

Ա՛ւրն

2. 10

լըցեր զառաքեալսն. աղաչանօք սոյն ի
զօրսմեռան։ Ա՛ր զեռնէթիւն քո հրեղինացն
հրայտմամբ ցուցեր. նոյն ինքն իմանան
լը՛ ասծոյին լուսով ըզ զուարճացուցեալ
լըցեր զառաքեալսն։ Ա՛ր զաշխարհամաճ
խաւարն ընկրկեցանն ի լոյս փո խեցեր.
այսօր հրաշալի՛ ասծոյին լուսով ըզ զուար
ճացուցեալ լըցեր զառաքեալսն։

Յհ Ա՛ր հրաբուրբք ծանեալմամբ յանուանջնա
2. 30 զսպեալ հնգիւդ ձըշմարիտ. և հրաժո
րան ասծոյին լուսով ըզ զուար։

ա Ա՛ր ի հրանցայտ սաւառնաթևիւրդ վե
րանըստիս. այսօր ի դաժան հնդեղինաց
անողոքումն սիրոյ հնձեալ ի յերկինից.
օրհնեալեա սնըրբ հոգի ա՛ծ։

Ա՛ր ի հրեղէն լեզուացն եւահիւսեալ
սըրբազանին. այսօր իշընթա՛նըս հո
ղեղինացն հրաժոռան հնձեալ ի յեր
կինս. օրհնեալեա։ Ա՛ր հրակէզ ոլիկն
աւրհնաբանեալ զոտն միշաերեւիս. այսօր
հնդեղինացն հրաժաշակ բաժակ հնձ
եալ ի յերկինից. օրհ։

Հանդաշտիւ աղբեւրիկն՝ անհատոտ
հոսէր վըտակ. կենդանարարը
սուրբ հոգւի օրհնեալ ըլլայ ձըշ-
մարիտ։ Այսօր ի սուրբ վերնատունն
եկեալ առաւաւած ձըշմարիտ. հրաշագործ
դեպ զառաքեալսն ի լոյս փառաց քոց
հոգւի։ ✠ Ըրձուանալական խըն դուրթը
աշխարհատացըն լըցեալ. փառաւորելով
երրեքին օրհնեալ լոյս գերրազնոց։
Ա. Համբառնալ բանին՝ յերկինս և ինքն
աւել ընդ աջմէ հօր զառարձանալ առա-
քեալըն երկրըպագելին. օրհնելով զը
հայր զառաքող բանին։
✠ Ամահաւանքեալ գառնդըք սիրոյն ի
վերնատունըն խորհրդոյ. համբարձ
մանդ աչաց սպանելին հոգւոյն. օրհն։
Անկարծառնա հընչմանդ հեղեալ կենս
գանարար աղբիւր լուսոյ. անմահական
կենաց ընտով զարդարեալ. որք օրհ
նելին զհայր զառաքող հոգւոյն։

Ա. Հնեղմունելի հոգիդ սուրբ որ ես ընդ
հօր փառակից. և հակակից գոլով ծ
ծին բանին. անհասանելի գ աստուած

հայրըն մերոյ, Որ ի քառասնակերպեան
աթոռըդ բանալոյ հանգչիս. եւ սըրբա
բանեալ օրհնի՛ր ի հրեղէն լեզուացն.
անհասա։ Այսօր մարդասիրաբա՛ր ած
սրաը իջեալ ի սո՛ւրբ վերնատունն. եւ
ըզ հրեղէն լեզուս բաժանեա՛լ հանդչ
լով ի նոսա. անհասանելի՛ դ ա՛ս։

— Ղա՛ր՝ օրհնեցէ՛ք բանձրարարէ՛ք զն՝
դ — գինն Աբրշամրիա ա՛ծ։ Օ միսն Թաքուէ
սո՛ւրբ՝ հոգին՝ որ փախա՛ն միածնին ի
ջեալ ի հօրէ՝ որ հրաշազարդեա՛ց ըզ
սո՛ւրբ զառաքեալսն. բարձր արարէ՛։
Օ երկնայինն ծորանսըն հեղեալ ի սո՛ւրբ
վերնատունն որ ա՛ծ ազգդ հրաշինեա՛ց
ըզ սո՛ւրբ զառաքեալսն. բարձր։

— Ա՛գիդ Աբրշամրիա. որ զա՛ծ այնչափ ըզ
օ — հրամանսըն քո զառա՛ծըն դաւթեանըդ
ցեր. արբուցանե՛լով աշակերտացն զպա
Աղ րատուքինն քո՛ ի սո՛ւրբ վերնատանն
35·9 ա՛ղո՛ւ՛ժեաւ։ Որ առաքեցեալ ի հօրէ կէս
դանարար վըճռակ եւ լուծ Աբրշամրիա.
արբուցանե՛լով նոր՛ք արդուց սիրոյ՝
զուղխըս փա՛փկութեան. ա՛ղո՛։
Որ կատարեցեր ըզ փափագ ցանկութեա՛ն
սրբոյց նոցա. որք բասխաեալ մինչ այն
մեռ

մեծի գալըստեան քոյ ի սմբրթ վերնա
տանն. ձգե՛:

ա Ար ի թաւշա թեթեւս անհնթեթ սահատ
նեալ և հրայայծրդ սերմոքենց. վերա
նընտեալ աեսչութեամբ խնամեա զա
րարածս. հոգի՛ դ սրբոյ ծրհնեալ
ես յարարածոց քոյ: Ար պահպանեալ
պայծառ հրաշալի ձայնիւ ընդ հօր և ընդ
որդւոյ միշտ փառաբանես. և քաղց
րութեամբ հայես յարարածս. հոգի՛:
Ա յսօր ածայինն աեսչութեամբ ի վեր
նատուցանեն հընչեալ հոգեմաձայն հընչ
մամբ. և զառաքեալսն արբուցեալ
քաշնեցար յարարածս հոգի՛:

դձ Ոգին սուրբ էր միշտ և է և եղիցի. մշ
ոչ սկսեալ և ոչ դադարեալ ծր. այլ միշտ
հր ընդ հօր և ընդ որդւոյ կարգեալ և թիւ
ւեալ սրբ. և միշտ ծրհնեալ ես յաւե
տեան: Ար միշտ ընդունող սրբոյծդ
և լուցուցիչ ածայուցդ ծչ. և միշտ:
Ա ընտանեաւրժ ինքնահաւրժ. ինքնիշխան
ինքագօր ամենագօր ծր վարըն զի շընչէ
ուր կամի ձրքան ախորժէ յոյժամբ և ձր
քա սրբն. և միշտ ծրհնեալ: Ա ինքըն
յինքեան. նոյն միշտ ընդ ծրքս դասե
ցեալ

յովհ. 7.24

քան ամենևին ոչնչանալ ծկ. անտել
այլեւս անփոխելի ՚ի՛՚. և միշտ ծրկ.
Նուանոյ որքան ուրախանայ ոգին
տեսնելով զնա. առանց տեսնելոյ անշ
շափելի ՚ի՛՚. և միշտ. Ցի՛՚ առաքիչ սրտ
շիչ տանջանաց նոցին ինքեան ծն. ա
ւաջնորդել զօրացուցանել որպես և կամի
Արդ բաժանել ըզնոսա ՚ի՛՚ ըրկ. և միշտ.
Լեանք և կենդանարար լոյս և գոյա
ցուցիչ լուսոյ ծյ. ինքեան ծարել անդադար
ծարուածեան հոգւոյ ուղիղ առաջնորդա
կան ՚ի՛՚ն. և. Հոգւոյ զօրութեան և երկ
կիւղ. որպէս հայր ճանաչի և որդի փա
ռաւորի ծ. որոյ մի կանգղ մի պատիւ մի
երկրպագութիւն կատարելութիւն
սրբբութեան ՚ի՛՚ն. և.

Բանին կարապետ եղեալ գայ յանապատ
ատ. և ազդապղական ձայնիւ յերկրի քարո
զէ. Սուրբն Յովհաննէս որ և մարգարէ.
ձայն բղեսցն գուշակ եղեալ մեզ յայտնէ.

ակ

Ա՛րեգականն արդարութե-
ծագմամն արեւսեակդ ա-
ռաւօտեալ. նախընթացն
Յանապարհի յերկուցն առաւօտոյ անօթի
նուիրեան սուրբ յօհաննէս. առ քրիս-
տոս բարեխօսեա վասն անձանց մե՛ր։
Լուսաբերչին անձառ խորհուրդ տեսանող
իմաստից հոգւոյն. ի յորովայնի մօր
բեռ առնուր առաւօտոյ և քնակարան
սուրբ երկրպագութեան. առ քրիս-
տոս բարեխօսեա վասն անձանց մե՛ր։
Գաբրիէլ հրեշտակապետին առաքեալ
առ ջաքարիաս. աւետարանել ըզհրաշ
շնորհն ծնօնդ քո սուրբ յամուլ ծե-
րոյն եղիսաբեթ. առ քրիստոս
Գաւանպետին երկնից զօրացն երևեալ
քահանայապետին. յորժամ մըտանէր
1.20 խորհրդութիւն սրբոյ սեղանն խընկարկելոյ
ըստ օրինացն ի տաճարին. առ քրիս-
տոս բարեխօսեա վասն անձանց մե՛ր։
Նո՛ւ տեսեալ զանհնութեականն ի ձեռ
մարմնոյ յաջմէ սեղանոյն. պակուցեալ
յերկիւղ մահու սաստկելով և հաստա-
տուր քանիւ հրեշտակին. առ քրիս-
տոս բարեխօսեա վասն անձանց մե՛ր։

Ա ստացեալ ընդ Հոգւոյն զարդա-
րեաւ
պատուիրանաց օրինակ կաւ. ամ։
Ա որ
I. 6 պատուիրանացդ օրինակ կաւ. ամ։
Ա նակիծ բանն ի հօրէ ինձեաւ յերկնից ձգ
կընկեր ձայնիդ. ուստի զաբրիէլ վերս ա
ռաքեր զկոյսն մարիամ առ սմին ընթե
յղացեալն ըզքեզ յարտաքոյ. ամ զբեթա
ռոս։ Ա նդ ժամանել ձայնի աղջանկին
մարիամու ամ եղիտ ասելն. խնդացեալ
Ա որ
I. 44 ձայնդ ընդ ականջ բանին աստուծոյ յո
րովայնի ամրոյն երկրորդ եղով. ամ։
Ա ռաքեալքն բոլորից պարտաճախել
յարդանդի կաբին. զոր ծանուցդ հաւա
տարիմ առնեսցի հոգւովքն սրբովք և քե
զանիվ մեր քոյ օրհնաբանեցեր. ամ
քրիստոս։ Ա ռաքեալքեր հին օրինացին
արդարութեանդ ընդ մարգարէիցն. և նա
խաշնեցիդ հետևողացդ անձնուկ ձանա
պարհին նոր օրինացս ընդ առաքելոցն.
ամ։ Ի յանապատի հրեշտակական վա
րուք բնակեցար ըստ եղիտին. կերակրե
լով մարգնեալ մեղրս վայրենի հինս և նոր
Ա որ
I. 20 ցեալ պատճիրս պատուհաս լերուանս։
Ա ստուածայնաս հնարհօք հոգւոյն զարդա
րեալ

թեամբ ըստ նեղբերին մարդոյն. իսկ արտա-
քոյստ անմանբրական սահմանին ծած-
կեալ ըստ սրտիագոյն զգեստուն նախ-
հոլոն. ամե: Այսպէս ընդդէմ մանբրագունիւ
արդարասիրն արհամարհեալ. ի յօրինակ ու-
ռելիքեանն գծոյ մահկերդէն ընդ միջ
ածեալ քո երես եցար. ամե:
Ընդ ընդհանուր հոգւոյն սրբոյն զոր յա-
դամայ յորդիս աստուծոյ. ի քէն սկիզբն
և օրինակ եղեալ ի յորդանանն մկրտու-
թեամբն յանպատճառելի՝ ամե:
Կարանալիս թագաւորին երկնաւորի ա-
ռաքեցեալ. պատրաստել զձանապարհս
նորա յոգիս մարդկան ըստ եսայեայ քա-
րոզելոյն. ամե: Հոգւոյ կիզանող զմեղս
մարդկան գնշակեցեր զառաջին գա-
Ա՛ա լատասէն տեն. իսկ դատողականն հեծա-
3. 12 նոցան մանբրել ըղկալ աշխարհի ըղ
միւսանգամ գալստեանդ հարկնդրդ. ամե
Նա քրիստոս:
40. 3 Ձայն բարբառոյ յանապատ
տէ զքեզ առնուանեայ եսայիաս. և հրէշ
Ա՛ղ տակ տեն առաջի առաքելով ծանոյց հո
3. 1 գւոյնն մաղաքիաս. ամե քրիստոս:
Ոյ և առաքեն քահանայութիւնն յահարո
նէ ի քեզ կատարուեաւ. և ձի շմարիտ քա
հանայ

հանապազ թիւն ար ի քրիստոսէ ի քէն ա
կնկալէն հաստատութեան. ամէն։
Ա՛րդ օրհնացեալն մեծիմ լուսատուն ամենայն Սաղ
խորհրդեալ. և իմանալի արեգականքն 131.
յաւուրսընթաց ամէն ի յերկիր ծագումն Յոբ
ի կուսէն. ամէն։ Ա՛րկ ըստ ել զգեստուցիչ 5. 35
աստուածն ամէն քեզ ելեալ հրաժարեմ իր.
տեսանելով զդերանալոյծսն լոյս աւծու
թեանն ընդ հողեղէնն քնութեանն պա
րտնակեալ. ամէն քրիստոս բան։
Յարժամ ես ի յորդանան հուրն աճ
ի քէն մէկ կըրտիլ. վերնականն իշխանու
թիւնքըն զահի հարեալ զարմանայիւն
նորահրաշ տեսլեամբն. ամէն։
Ա՛ր հեղեալ նախգալըստեանն քարոզ Սաղ
ըսա հընոյն ար ի յերկրորդին. արժանի 4. 5
եղեր լըսել հայրական ձայնին ընդ միած
նէն դայիկ որդի իմ սիրելի. ամէն։
Ընարհատանէն աթոռածոյ ար ի հօրէ հղ
գին Հրշմարիտ. աղաւնակերպ տես
քեամբ քեզ երևեցաւ գնծութիւն իւր Պաշ
եակչին յոյնանեալ աշխարհի. ամէն։ 3. 16
Ա՛ր ըզկերպարան անձառելի անօրինութեանն Յոբ
քո ոչ լուծանէ իր. զհամարոյ երկնի 1. 27
դրեցեր ն անձնաւորութիւն տեսանել

ի յորդանան արժանի եղեր. ած։
Զայր իշխանըն խաւարի յաշխարհական
մեղայ ծռիլես. հանածեցաւ ջրովըն յոր
Ասղ դանանանու մըկըրտեանըն իքէն ըզգլուխ
73 14 վերշապկին ինամա խորտակեայ. ած։
Պարանգլուխս մարդարէիցն ծրինադրէք
ղգառն օրինակին. ինչ դու ըզՀընշման,
բրտ ծծեալն ըզբրիստոս անուանեցեր
գառն աշ և բարձող մեղայ. ած։
Յօհ Ջ որ մանկտուեանն իքէն մըկըրտելոյն
1. 29 յայրգուամն իմանալիս. անզգաստամտեանցն յԱր
Ասղ կին հատմամբ տատապրին և խանարհացին
3. 10 ի խորատ իմաստութե. ած։ Ասհ լուսոյ
արդարութե՝ եղեր սնձուկ ձանապարհ
հաւն. առաջնորդելոյր որդւոյ մայրդ
կան ելանել յերկինս անմարմնական վա
րուց քոց օրինակաւ. ած։
Ա հրոյ անմահ և երկնաւոր սէրբ փե
սային եկեղեցւոյ. փեսանէրը և հրաւէ
րակ առաքեցաւր հարսին որդւոյ Թա
Յօհ գաւորին. ած քրիստոս։
3. 29 Ա արդապետին տիեզերաց աւանդեցեր
զքո աշակերտեալսն. և ընդլայս գիշե
րային Ճրագի քո բանի հանմայծաւ
արեգականն աւետարանիչ ած քրիստոս

Տիրանայն ոք օրհնայն երէր քառասն ա-
օրհնասանցան. արամ մատնեաւ բանտից
և կապանաց մերձդնուեցաւ երբայր
դիոյ. ասէ. Յաժեաւ խընդրայս արբե
յուեհան յաւուրծնընդեան մանաբե
բին. զքէզ որ խոյտալով ծընանր տան
բանդ անապատի. կարծեցեալ խընդ
բեաց իմանդ դուստր հերովդիադայ. ասէ
քրիստոս. Յինծուեցե աւետաբեր ե
րէր հոգեւոյն սրբ իդէմ ծոխա. կարա
պետ կըսկիր իմանն ու և խոսքերն կոդմն
երկրի սրամ լուծանն երկուսըր մանուս
ասէ. Խրեթանայն մարմնով յերկրի յա
շակերտաց քոյ պատրաստ ծկեալ. և ան
նրեթանայն հոգեով ընդ քրիստոսի կար
քայնքեցին երկնից վերափոխեցար. ասէ
փրեթացիր մեզ յօդնութիւն ասէ իվե
րուստ ուսրբ յօհաննէս. աւետեաց և
մարգարէ և կարապետ և մկկրատիչ
սրդոյն աստուծոյ. ասէ.

Յահաւոյապետարնէքն սր ի խաչին պա
տրաստեալ. բահանայդ ինքնանընվէր
մնատ զպատարագս երդաբանին և տո
նաղայս շնորհել զքաւութիւնս. ասէ
քրիստոս.

Ա՛ր աւետանւո՛ր քոյմ գալըստեանդ ա՛
ւաքեցի՛ր զՀրեշտակապետըն գաբրի
էլ. աւետարանել զաքա՛րիայ զաւետեաք
ծնո՛ւնդ յառաջընթա՛ց կարապետին
քոյ յօՀաննու. աղաչանաւք սորա կեցո՛
զմե՛զ տէ՛ր ա՛մարւած հա՛րցըն լմե՛րոց։
Ա՛ր յարդանդէ՛ն լըսեալ Հոգեւո՛վ երկրը
պագեա՛ց քե՛զ յորովայն սրբո՛յ կուսին.
զո՛ր ե՛ամ[illegible] վերածո՛ղեաց ձայն բար
բառո՛յ յանապատ՝ ո՛ր պատրաստեա՛ց զե
կէղեցի՛ Հարսնո՛ւն մա՛քո՛ւր սո՛ւրբ փե՛սային
աղաչանաւք սո։ Ա՛ր բոյնեղէ՛ն Հոյլք քրմ
քէխեան ո՛չ եկա՛ծին՝ Հա՛յելի և փառս ա՛ստու
ածո՛ւթե՛դ. սա՛ Հոգւո՛նէ՛ւթեա՛ց գո՛ւնա՛
քնո՛ւթք մե՛կո՛ւրեա՛ց ըզքե՛զ մարմնո՛վ
ի՛ջո՛ւրըն յորդանանո՛ւ. աղաչանաւք։
Ի զատե՛ր օ՛րհնե՛ցէ՛ք բանձրա՛րարե՛ք ըզ
նա՛ յաւիտեա՛ն։ Ա՛ր աւետաբե՛ր գալստ
ո՛ւեան բանին՝ աւա՛քե՛ցաւ ձայնն յանա
պատ. ըզ՝ո՛ր օ՛։ Ա՛ր սրբո՛ւթե՛ւնա՛ւրբ
կո՛ւսածի՛ն ո՛ւրդին՝ ի յամէ՛ն ո՛ւրդւոյն Հայ
կա՛զեա՛ց մա՛քրիլ յորդանանո՛ւ. ըզ՝ո՛ր՝ օ՛։
Ա՛ր զծածկե՛ա՛լ խորհո՛ւրդ սո՛ւրբ ե՛ւրոր
դո՛ւթեանն. կարապե՛տի՛ն յայտնե՛ա՛լ Հո
գի՛ն աղաւնակե՛րպ ի՛ջմամբ. ըզ՝ո՛ր՝։

Ա՛ր

ՀԶ

Ի՛ջ

Ա՛ՍՓ 3.15

Ա՛ր[ի]կնաւո՛ր փե՛սայ անո՛ւանէր զայս ի՛ մանկա՛ւն. ո՛ր ի յի՛ր[ի]կնէ՛ն ի՛ջնէր. ի՛ սո՛ր հարսին՝ զոր ե՛կեղե՛ց[ի] ցո՛ւց. զո՛ր խօսե ցա՛ւ քե՛զ բարե՛կա՛ծն և փեսաւո՛ւրն զո՛ւ յօ՛ժանե՛ա. տո՛ւրն մաղթա՛նօք ո՛ղջու՛մ մեա՛ւ։ Վա՛ռակե՛ցի՛ն անհա՛ւ և ան տե՛ւ և սե՛ր[ի]ո՛ք[ի]ւ. զո՛ր բնութեա՛նց զբ և տի՛ր լո՛ւր[ի]ց. խո՛նարհեցա՛ր ի յո՛ր[ի]դա՛ն[ի]ն. հա՛յցե՛լով ի ծառա՛յէն. մա՛ր ընութի՛ւն ջրոյ ի լուսա՛նալ ե՛ղ[ի]ւ մա՛ր մա՛յ. տո՛ւրն մաղ։ Ո՛ր յաո՛ւր[ի]ց[ի]ւն վը կա՛յեցար գաւա՛ն անտո՛ւճոյ բա՛ր[ի]ո՛ղ մե՛ղ[ի]ւ. զո՛ր գե՛ր[ա]գո՛ւյն ա՛ր[ի]ա՛ր[ի]ց. ծա՛նո՛ւ ցեր մե՛ծ ի ծնո՛ւնդս կանա՛ն[ի]ւ։ Ա՛ւ ձրա՛գ օրի՛ն[ա]ց. ո՛ր և ի գո՛ւժա՛խս ըղ փո՛ր կա՛կա՛ն գաւնաստո՛ւն զո՛ւ քա՛ր[ի]զե՛ց. տո՛ւրն մաղթա՛նօք ո՛ղջու։

Ա՛յսօր ցընծան հրե՛շտակք ի յե՛ր[ի]կինս. յի՛շատակաւ հոգնե՛ւք հրե՛շտակի ծն. ո՛ր[ի]ք համադաստե՛ա՛ք ձայնե՛ն բարբառ ա՛ր[ի]ւ. և՛ր[ի]ւն զո՛ր[ի]նո՛ւթի՛ւնս հօր ի բարձրո՛ւնս։ Ա՛յսօր ցընծան հոգի՛ք ա՛ր դաստ. նահապետաց և մա՛ր[ի]գաստե՛ր ծց. ձայնակ[ի]ց լինիլ մե՛ծ[ի]ն ի ծնո՛ւնդս կա նա՛ն[ի]ց. և՛ր[ի]ւն զո՛ր[ի]նո՛ւթի՛ւնս ո՛ր

դ[ուն]ի

դէպն մի՛ածնի ։ Այսօր ցրնծան դանաք
առաքեալքն . տօնախմբեմք միաբով զ յիշա
տակ մեծի մկրտչին ։ որ առաքե
լոյն է սկիզբն և մարգարէից լուր ։ ։ ։ ։ ։
ընդ նոսին և մեք բազխեցեալքն ի հօրէ
երդեմք ըզ փառս ի բարձունս ։

ԴԿ ՁԿ Արդարկին գերազոյն է մեծ ի ծնունդս
դրս կանանց . որ ըզ տնօրինութիւն
աստուած որդւոյն ի յարգանդի ծա
նեալ հօգւովն . աղաչեա զնա վասն
մանկանց եկեղեցւոյ ։ Յորովայնի քո
բոլոյն երկիր ապաւինեցաւ քրիստոս ։ որ ըզ
հնութիւն ածէ մերում քննութեան մկրտեա
ցիր ի յորդանան աղաչեա զնա ։
Լանապարհն օրինաց է նախասահի զբանն
շնորհեալ . որ հոգւովն է դրժոխս քան
զեցեր ըզ փրկութիւնն գալըստեանմերոյն
քրիստոսի . աղաչեա ։

ՁԶ Այսօր ցրնծայ եկեղեցի ի հոգեւոր հար
սանիս . զոր պատրաստեաց հայն բար
ձրեալ հարսին մանկիկն փեսայիկն ։
Այսօր փեսասիրտն և բարեկամն ընդ
հնաւոր փեսային . միաձուլեաց զեկեղե
ցիս փոխադրելով ի յերկինս ։
Այսօր հնարհեցաւ մեզ դեղ կենաց նոր
լսարք

խաղաղ տուրիւն տակերպոյ. ի ձեռն որդւոյ քո
տաւորչին Հայոցատանեացդ աշխարհիս։

Կանոն Յովհաննու Մանդակունւոյ։

Մարգարէ բարձրերկրին և վերա
գաւորին վիճակաւոր. որ և ի
ծննդենէդ կանանց մերձ կոչե
ցար. յօրհնութիւնս հայգևորըս պա
տուեցար։ Օ մի ածնիչն կարապետ և
ընդ բանին ընդձայն. որ յորովայնի զքո
յաղաղ գուշակեաց. յօրհ։

Օ յանապատի լերնակիչ և շինորհայրն
քարոզող. որ և խոնարհիս ընտիրս
Թիւրն քարոզեաց. յօրհ։

Ա՛ր յորովայնի ընտրեցեալ յաստուծմ՛ն
ծոյ. քարնզող Աքշամարիա որդւոյն ես.
տէ՛ր յօհաննէս. անդադար բարեխո
սեա վասն անձանց մե՛ռոց։

Ա՛ր յանապատի կոչեցեալ խոհեած մ՛ունի.
մկիկն ուտէ զգեղջկերիս բարձրեալն մեղաց
տէ՛ր յօհաննէս։ Ա՛ր զմարգարէին ինձն ընկա
լար զգալիմ՛ս տես. և ընդ հնարհս ձերմա
ռիս ածաբերեցեր. տէ՛ր յօհաննէս։

Ա՛ր մելեզնութեամբըն հեթոդիայ ընկա
ղար

ընդ ըզվանդ սխանան. եւ գայսս հրեշտակ
կայց վերնակարգեցար. տէր յօհ:
Որ մնդաբնդին իջեցից ի դնդս սիծխա.
աւեր տարանեցեր ընդ գայլոսատ որդւոյն այ.
տէր յօհաննէս:

Գ Հ Օ ուանդանայ այսօր եկեղեցի քո՝ քա-
ի տճանախմբեալ սրտիւ զծր յիշատակէ
կան պատերն քում յօհաննու. տնվանդ ըզ
քեզ միշտ օրհնեմք ամէն հարցէն մերոյ.
Որ մեծ ի ծնունդս կամանց իքէն վը
կայեցար. ի յորվայնէ սրտի յանաչք գու
շակեաց զանձաւ քո զմարդեղութիւն.
տնվանդ: Որ վերցեալեան սրօքէն ոչ
ինչ հայիլ ի փանդն քո քա. տա տր
ծանանալ սրտ ձեռնադրեալ ըզքեզ ի
յորդանանն յորդանանու. տնվանդ ըզ:

Գ Ի՛զատ օրհնեմք եւ քանդր աւրարիք
ընդնա յաւխտեան: Օ կամանպետիկ
յօհաննու կատարեալ ըզ յիշատակ.
անդադար ձայնիւ զծծ հայր օրհնեմք.
Օ երանեալ մեկրտչին մեծաւրեալ ընդ զ
տօնս. հնչեսն բանիւն ձայնիւ զքո թա
գաւորն. օրհնեմք:
Յանանպատի քաջաբանոյ ձայն. եմ աւե
տաւոր արքայի վերեանն. ընդ նմին

զնիշխան

ղՀՐիշմարիտ սուրբ հոգին ծրհնեՀցէք։

Ա՛ռաքեալքն յայլ կարգ ոչ ընկալան եւ ասէ չեմ
եա քան զայլ առաքեալսն առաջինն Պետրոս.
Հրամայեցեալ փեսայ քոյ է արքային
երկնից։ Ցեսանէր ըզ յիսուս զի գայր
առնոյս. աղաղակեաց և ասէ անդ գառն
աստուծոյ այր երկն ի բառնայ ըզմեղս աշ
խարհի։

ա

Ա՛ռաքեալքն յայլ կարգ ոչ ընկալան. մեծն ի
մարգարէսն մկրտիչն յովհաննէս.
պատրաստէր ճանապարհս Թագաւորին
յաւիտենից։ Ոչ ընկալաց և ասէ չեմ
եա քան զայլ առաքեալսն առաջինն Պետրոս.
Հրամայեցեալ փեսայ քոյ է արքային
երկնից։ Ցեսանէր ըզ յիսուս զի գայր
առնոյս. աղաղակեաց և ասէ անդ գառն
աստուծոյ այր երկն ի բառնայ ըզմեղս աշ
խարհի։

ա

Ա՛ռաքեալքն յայլ կարգ ոչ ընկալան. մեծն ի
մարգարէսն մկրտիչն յովհաննէս.
պատրաստէր ճանապարհս Թագաւորին
յաւիտենից։ Ոչ ընկալաց և ասէ չեմ
եա քան զայլ առաքեալսն առաջինն Պետրոս.
Հրամայեցեալ փեսայ քոյ է արքային
երկնից։ Ցեսանէր ըզ յիսուս զի գայր
առնոյս. աղաղակեաց և ասէ անդ գառն
աստուծոյ այր երկն ի բառնայ ըզմեղս աշ
խարհի։

ԻՄ՛վ կարծանիկ թէ ոք՝ զդրիգոր սբ՛ր քահանայն պաշտօնեայ. և՛ ա՛ ուաջնորդ բանաւոր հօտի։ Ի՛զքեզ ունիմք զարմանալ յիմարս ամ՛ միածինն. և՛ աղաչեմ վա՛րդն քո՛ ուխտաւորապէս։ Կանխեա՛ խընդրելոյ ըզքո՛ ընծայ՛ութիւն յանցանացդ. ի՛քեզն աշակերտեա՛ լոցս։

ԱՄ՛վ կարանելի՞ թէ՛ ոք՝ զդրիգոր ընդ՛քեզ ունիմք զարմանալ ա՛ն ընդ՛ քո՛ վա՛րդն ամ՛ ձանձ մերոյ։ Ա՛ր ի՛ մոլութենէ բընդհատո՛ւ բին ոչ զանգիտեցեր. ընդ՛քեզ։

Ա՛ր ընդ՝ անմարմնոյսն դասս վերակացոյ դնեցար. ընդ՛քեզ։

ԱՄ՛րման ձըշմարիտ ա՛ծ՛կինս օրհնեա՛նց. և՛ հանուա՛ստութիւն հաւատոյ ազգի՛ մարդկան. ո՛ր սուրբ գրիգո՛ր. ի՛ մանկտի՛ զակսն՝ աղօթս քո՛ հայցեա վա՛րդն մեր ի՛ քրիստոս։ Ի՛նարեաւ յայլ քա՛հանայա՛ պետ ձըշմարի՛տ։ և՛ հո՛վիւ հոգեւո՛ր բանաւոր հօտի՝ ո՛ր՝ զդրիգո՛ր ի՛ մանկ։ Պա՛տուակ վայելչութեա՛ եկեղեցւոյ քրիստո՛ս. և՛ ա՛ուաջնո՛րդ կենսացն յա՛ւ ուսեալ՝ ո՛ր՝ զդրիգո՛ր. ի՛

Ա՛ր ջանասիրէր կոչմանքեան ճագեցար որ
պիտ գարձիցաւկն . և ընտասիրեցեր
ընդհայաստան աշխարհս ածգիտուԹիւ-
ներ սուրբ գրիցն . անդադար բարե-
խօսեա վասն անձանց մերոց ։
Ա՛ր քոյին առաքինանեաց Հրճուիցուք .
վերապիսխեցար ի ընտրեալն յիրկնային
խորանան . որ՛ սուրբ գրիցն ։
Վա՛ւ պայծառացան եկեղեցիք քրիստոնէ-
սիս . փառաւորելով զսիանանական
սէր զերրորդուԹիւնն . որ՛ սուրբ ։

Ա՛ր առաքեցեր զսիրելի և գհատատան
բիմ քո պատանեայն ընդոք գրիգոր . և ի
ձեռընտրաս ընտասիրեցեր զհայաստանեայ
աշխարհս . ընդքեզ միշտ օրհնեմք որ ըզ-
հարցըն մերոց ։ Ա՛ր եռուր համբերու-
Թիւն անտանելի չարչարանաց սրբոցն
գրիգորի . և նորին ժուժկալուԹեամբն լու-
սաւորեցեր զհայաստանեայ աշխարհս . ընդ
քեզ միշտ օրհ ։ Ա՛ր նորին սէր անյաղԹիւք
բարձեր զնաւար կռապաշտուԹեանն ի հայ
անտան աշխարհէն . և արարեր երկրորդի
պագուս ամենայն երրորդուԹեանդ . ընդ
քեզ ։ Ա՛ղաւր օրհնեմք զքեզ . և բարձր
աղաւնիդ ընդնա յաւիտեան ։

Ա՛ր

Ա. Հրեշտակք հաւատացեալք և կիւրեղեալք յորդիգրութիւն սրբոյն Գրիգորի. ծրծ
նեցին և քաշեցին զայրեր սրտիկս զնա ընդ
նեցան։ Յընծայութեամբ առնեսցուք ըզ
յիշատակ հայրապետին մերոյ. և ընդ
նրմին գովեսցուք և քաշեցին զթա
դասուրեան մեր քո։ Պահանայք և պաշ
տօնեայք հոգևորականն հրճուեսցեմք գո
վեցեալ ընդ սրբոյդ հայրապետին. և
քաշեցին սուրբ հոգին ձըշմար
տութեան։

Ա Ծրինեա իմ. Պարեխառնութեամբ քահա
նայապետին քոյ և վըհկայինս. կեցո զմեզ
քաշեցին զայրեր սրտիկս զնա
գործ լուր մեզ որ միայնոյ ես քաշեցին
ղերս. Պորին աղօթիւք սրբոյ ուսաք չա
նապարհ կենաց. քաշեցին զայրեր ըզ յանցանս
քս մեր։ Ընաջնորդ հաւատոյ և լուսաւո
րիչ անձանց մերոյ տեր, որ գրիգոր.
Եկայք հաւատացեալք. խնձորն նորա
հանգոյն պատուական գոհութիւն։
Ալեծ խոստովանողն քրիստոսի և ըզ
յարքայութիւնս յանձն առօղ վասն մեր
առ սուրբ գրիգոր. Եկայք լուսաւո
րեալք ի ձեռնէն։ Պահանայապետ մեր
և պատ

և պատմող աճապինն օրինաց տէրտէր գրի
գոր. Եկայք աշակերտեսջք ընդ նմա
Երգեցողսն փառք ի բարձունս աս
տուծոյ։

դձ Յարտափառ ձերջ և միշտ բարեխնամ
մկ մող. որ յանաջ գիտութեանդ ընդ փրկու
թեն հոյակատարեալդ ըստկրզնաւորեալ ի
պարթեւական մեղսապարտ ազգին ընդ
սաւորիչ մեզ շնորհեցեր. վասն որոյ քեզ
բերկծութեամբ առաքեալ փրկիչ կերդս ըզմեզ.
այժմ և ի քոյ յանդուր գալըստեանն։
Յարշալիր զարմացմամբ երանելին սուրբ
գրիգոր. զանտանել ի ըզ չարչարանս ի
յանձն էառ. և երիւք հընգօք ամօք ի
մէջ թունաւորացոյն բնակիւր անդընդ
ային տանջանօքն խիւրատիւն. վերջ որոյ։
Յարշագործ քո բանիւդ և մեծ ողորմու
թեաւդ. ելեալ բժշկիկեր ըզհարուածեալսն
ի դիւահարեալ սատանայն. երկրպագուս
առնելով զամենեսեան սուրբ երրորդու
թեանդ. վասն։

գկ Ալիւեքաջ բանաւոր հօտիւտր սքջ գրի
չդ գոր. հաստատեցեր զհիմնսն եկեղեցւոյ
ի հայաստան երկրի՝ ի վերայ հիմանն սքջ
առաքելոյն։ Յիւիւ բարի և առաջնորդ
կենացըն

կենացըն յաւիտենից տէր սէր գրիգոր.
հանատառեան զանձինսն մեր հաւանութիւն
ձերմանրատեսութեամբ իւիք ոչ հիմն սէր
էկեղեցւոյ։ Ուրդ տալոյ մեզ զքեզ հայր
վարդապետ և տէր. բարեխօսեա քեզ ոչ
մերոյ կեցուցանել զանձինսն մեր։

դէ հր 11ր կնքեցար յերդեգրութիւն. հօրէն
երկնաւորին ով երանելի տէր սէր գրի
գոր. ևս եղբարս վերակոչ ձերոյ քրիս
տոսէ աչք մեր լոյս վա՜ր սըն ժողովրդ
դեան քոյ. հոյցեա՜ ի տեառնէդ շնորհս
ուղիղս։ Ուր համբերութեամբդ քոյ.
առանցա՜ր քեզ ժողովուրդ սեփական՝ ևս
ընտրեալս. ևնորափետո՜ւր զարդա
րեցեր ծընընդեամբ սուրբ աւազանին
վա՜ր սըն ժո։ Ուր մխիթարեցոյս ի խա
չերն. բանակի՜ր զդուռնէն լուսոյ ձերմ
մարիա աճգիտութիւն. ևս արժանա
ւոր՜ բոս արարիք ընդմէջ ժառան
գորդ լինիլ կենացըն յաւ
հրեշտակ՜ից. վա՜ր սըն
ժողովրդեան։

Այնուհետև Աղբատոյ եւ Լուսաւոր սրբոյն Գրիգորի

Ի ՀՈՒՆՎԱՐԻՆ։

ԱՂ

Պ՛ր ընդ լոյս ածայիս քոյ զիմաւութիւն հիւսիսականն ամենից ծանեցեր. եւ ի խաւարչ կռապաշտութեան վիրաւորեր զմեզ ձեռնըն սուրբ լուսաւորչին. օրհնեմք զքեզ աշխոյժ հանրցըն մերոց։ Որ վերընտիր զանդամս երեցդ կեղեցիս հայաստանեայց արփիափայլ ճառագայթիւք լուսաւորդեաց շնորհաւք հոգւոյ սրբոյն գրիգորի. օրհնեմք։

Որ ընդ ամն քո հրամանի քարոզեցիր հաւատացելոց. յանդիմանելով զբընակուս թիւն թագաւորացդ եւ ի վերայ ածայիս քո օրինաց նահատակեցան. օրհն։

ՎԿ

Զ՛որ օրհնեցիք եւ քաջերդ արարիք ընդ ընտիր յաւիտեան։ Որ գերանգոյն հնոյ օրինաց քահանայութեանն զնորըս զարդարեաց. եկեղեցիք հիւթանոսացդ ընդնորոգող բնութեանս քրիստոս. օրհնեցիք։ Ո՛ քահանայապետըն Աշխարհիս ըմեն ըստ կարգին մեզ քեսեդեկն. ի յոյ շատակի քահանայապետացս աստուածայնոյ քահանայիդ հոգեւոր երգով. օրհնեցիք եւ քաջերդ արար։

Որ

Ա՛ր հրաւիրեցէք զորդին մարդկան յիր
դէպ բ՛ն թէ հոր քոյ ա՛րդի աստուածոյ. և՛
կոչեցէք առքա՛նչ թեան քոյ ժառանգու-
թիւն իւ՛ձեռըն սուրբ հայրապետին. առը
թիւք սո՛յա՛ ա՛ղօ՛թ մա՛ն։ Ա՛ր լուսաւո
րեցէք զեկեղեցին հա՛յաստանեայց լե՛ռ
ամ քոյ քրիստոս. և՛ զարդարեցէք տոհմա
ցեր պայծառ ծագմամբ շնո՛ւաւիղք սո՛ր
բոյն գրիգո՛րի. առըթիւք սո՛յա՛։
Ա՛ր զընթա՛յս իւրեանց կա՛տարեցին
ըստ հաճո՛յիդ կա՛մայ քոյ քրիստո՛ս. նո՛
հատանկեա՛լ ըք ձրգնո՛ւթեամբ ընդ դեմ
թըշնամա՛նն. և՛ փոխե՛ցան երկնից յա՛ր
քայ՛ւթիւնդ. առըթիւք։

Ա՛յսօր ընդ երկնայի՛ն զբա՛ւարթուն ընդն
ժողովո՛ւրդք հա՛յաստանեա՛յց. ուո՛ւնելո՛վ
ըզ ախշամա՛կ սո՛ւրբ հա՛յրապետաց շնո՛ւա
ւիղս սո՛ր բոյն գրիգո՛րի. ծ՛ո՛ր հնե՛ցեք
ըզ հա՛յրն երկնա՛ւոր։ Ա՛յսօր որդի՛ք
թո՛ր գումայ ծ՛ո՛ւնեալ ք ա՛ւազանն յո՛ր
դիս սո՛ւրհի. ի յիշատա՛կն հա՛ւրցն սո՛ր
բոց ո՛ր դւոց մեծ լուսաւո՛ր չին. դո՛ւք
ա՛կք զո՛ր դին մի՛ա՛ծին։
Ա՛յսօր երկնաւո՛ր քա՛հանա՛յութեն հա՛
ղո՛ր դ քա՛հանա՛յք սո՛ւրբ եկեղեցւոյ. ընդ

քահանայապետս անաւրաճայիչն օրինաց
պատուեալս բանբերանեցիք վկայիչն Աստ-
ուծոյ. երդնուլով զվիտաւս ի քրիստ-
ոս։

Աստուածային հաւատոյ հարցընն սըր դկ
րոց դասուցմունքն. ծանեցաք քեւ ընդ մկ
հանուր լոյս հայաստանեայց սուրբ ուղ-
տակին. անդադար բարեխոսեա վասն
ձանց մերոց։ Լանատուր հօտի քո ըն-
րեալ հալիճս քոջ. ի հօրէն լուսոյ
բղխեալ շնորհիլ բարեաց սուրբ վերթա
նիս. անդադ։ Պահեալդ ի վերակայ հօր
ըն մեծի համաձայնման. քաջուեթք
զանօրինաց խաբտակեալ զպատակերն.
սուրբ սուրբ յուսիկ. անդադար բա։
Պանակեալ անմարմնոյն մաքուր կու
սութեք. ձրիշմարիտ քահանայապետ
վերակոյ քո սուրբ դրիդորիս. անդադ։
Ներկնայնոյն ի յերկրի հաղորդ ձրդ
նութեամբ. յանդիմանելով զեթա
դասերն կատարեցար վասն անուանին
սուրբ դանիէլ. անդադար
քարեխոսեա վասն անձաց
մերոց։

ԲԿ

Ի՛ր ըզ լոյս առնձառ ջնորհայ ա՛ծ
այնե՛ քոյ դիատութեդ. ծագեցեր
յաչխարհ հնձանատանեա՛ լոյց. զբ՚
Թաճ հայր երկնաւոր զբԹա՛ ս՚ մեղու
ցեալ։ Ա՛ր ընտրեցեր յորովայնէ ըզ
մաքրեալն հոգւով սուրբ ընե՛ նել ոսկ.
ժառանգել ըզ վիճակ հայրենի՛ն. հուով
եւ ա՛րդարութեամբ Լ՚ երանա՛մբ։
Ա՛ր ծրծնօք ձըշմարտութեանն ըզ
զար դարեալ զեկեղեցի. կարդաւո՛րեալ քա
րեպաշտութի՛ն. սո՛րին աղաչանօք խնայ
եա՛ ս՚ մեզ քրիստո՛ս։
Ա՛ր յերջանկէ ըս՚ նարեալ սրբոցդ հայ
րապետացըն ժո՛ղո՛վոյ. զերանգոյն վա
ռո՛ք պատուէրցա՛ւ առաքելն նե՛ րսկ՚ ի ս.
դաւանեա՛լ ա՛ծ զՏնգիւն ձըշմարիտ ընդ
հա՛ս՚ր և որդւո՛յ։ Ա՛ր ըզ ծա՛ծկեալ
խորհուրդ ախտագոյից ժամանակաց.
յայտնեցեր սրբոցն նե՛ րսեալ ի՛. սո՛րին
աղաչանօք խնայեա՛ ս՚ մեզ քրիստո՛ս։
Ա՛ր ի վէրջոյ պատուիրանաց Թագաւո
րին երկնաւո՛րի. ըզ բաժակ մահու
ընկալա՛ւ ի Թագաւորէ՛ն և փոխեցա՛ւ
ի յեր

Ա

բանեցնէք. բայց՝

Ա՛ր հայոց հոգւոյն. զհոգին՝ չըշմարիտ բարե
սուրբ եկեղեցւոյ. զարդարեալք ի շնոր
հաց Հոգւոյն. զհոգին՝ Աստուածային
ծին գոլեցնէք բան։ Ա՛կայք մանկունք
ի յարգուց հօր ըն լուայ. զոր զին միա
ձին գոլեցնէք բան։ Ա՛ր ծանգեաց այսօր ընդ խաչարերեցոյ
եկեղեցւոյ. ըզհայրն երկնաւոր օրհնե
Ա՛ր յայտնեաց այսօր ըզ
գանձն աճապարն՝ հայցատանեսցուք սուրբ
յաւիտեան։ Ա՛ր յայտնեաց այսօր ըզ
Ա՛զգեաք՝ օրհնեցէք բարձր ախտիւք ըզհայ
նակն վարուք մաքրեալ ըզ հոգւոնիւք
նըշխար սրբութիւն նեբտեսի. աղաչանօք։

Ա՛ր օրհնեաց եկեղե
ղինաց անլռելի ձայնիւ հընչեմամբ.
հնարէիցեր մեզ դէղ կենաց զանմահ
նակն վարուք մաքրեալ ըզ հոգւոնիւք
նըշխար սրբութիւն նեբտեսի. աղաչանօք։
լուսաւորչին. աղաչէ։ Ա՛ր օրհնեաց եկեղե
ի դէղ անմահ տընկունն պարտիզ լուսոյ սուրբ
ըն նեբտես սիրեն հայցատանեսցուք շնաւ
վերաբուսեալ ծաղիկ հաւատոյ. սուրբ
ւմբրոց։ Ա՛ր յարմանեցաւ աբբահայրն
ըզ հայ հոգւոյն. զհոգին՝ չըշմարիտ բարե
սուրբ եկեղեցւոյ. զարդարեալք ի շնոր
հաց Հոգւոյն. զհոգին՝ Աստուածային
ծին գոլեցնէք բան։ Ա՛կայք մանկունք
ի յարգուց հօր ըն լուայ. զոր զին միա
ձին գոլեցնէք բան։ Ա՛ր ծանգեաց այսօր ընդ խաչարերեցոյ
եկեղեցւոյ. ըզհայրն երկնաւոր օրհնե
Ա՛ր յայտնեաց այսօր ըզ
գանձն աճապարն՝ հայցատանեսցուք սուրբ
յաւիտեան։ Ա՛ր յայտնեաց այսօր ըզ
Ա՛զգեաք՝ օրհնեցէք բարձր ախտիւք ըզհայ
նակն վարուք մաքրեալ ըզ հոգւոնիւք
նըշխար սրբութիւն նեբտեսի. աղաչանօք։

ա

Ա՛ր սասցե՛ր ողորմութի՛ն շինել զուշ
խարհս իսկզբանէ. ո՛ղն ամե՛ն լսվ սրտւոց
աբրամայ Եառւը յաղգէն ազգահանեայց
հովիւ ընտրեալ զանւրբբն ներբոչս. այդ
թիւք սո՛ւրբ ողորմեա մեզ աստուա՛ծ։
Ա՛ր խոստացանե՛լ թագաւորայն աշ
այեն քո՛ օրինաց. ըղպատուհասս բեր
կութեանն մերոյ յամառաջագոյն ժամանա
կիք յայտնեա՛լ ցո՛ւսեր սրբբոյն ներբո
սի. այդ։ Ա՛ր պատուականն արեամբըդ
քո՛ ազատեցեր զաշխարհս յանէծ ծինն.
փրկեա՛ ըզմեզ ի՛ներջոյ մերոց և ազգ
տեա՛ յանօրինաց. բարեխո՛սութի՛ւ սրբ
բոյն ներբոսիս. այդ։

գ

ա

Ա՛յսօր զուարճացեա՛լ ուրախ ե՛րկնայ
ի՛ւրքն ընդ մարդկան՝. պարակից և
զեալ փրկութեա՛ն մերոյ. քանզի յայտ
նեցաւ մեզ հնգեա՛ւր գաւնձէն լուսոյ ա
րեւելեա՛ն արեգականըն ձառագայթ թո
ղո՛ն ներսին. բարեխո՛սութեամբ սուրբ
ասէ՛ր՝ պարգեւեա՛ զխաղաղութի՛ւն
հոյաստանեա՛ց աշխարհի։

Ա՛յսօր վերընա՛ւն նորոգեցաւ քահա
նայական՛ն գաւազանն՝. գեղեցկանալո՛ւս
ծաղկեալ պայծա՛ռութի՛ւ. քանզի հնո՛ր
հեցաւ

Եւ զնաթեցար ի յաստուածոյ հովիւ[1] ի դէմ
բանաւէր հօտի իւր երանելոյ տէր
սուրբ նեղեալս. արժանաւո[2]ր ծծմանն
աւերեալ հոգւոյն անլռելիկ ձայն ինքնամբ իւր
պէս յարդանան. վա[3]ռն ժողովրդոց
դեռևս քոյ խնդրեալ ի քրիստոսէ ընդ
Թիւրքեթիւն։ Եւ յարմատոյ բղխեալ
բարեաց ծաղիկ կատարեալ հաւատոյ իւր
երանելոյ տէր սուրբ նեղեալս. ընդ
աւետեալ[4] ի լռութեամբ զինեալ
ցեղս հայաստանեայց ըստ սիրոյ հօր լու-
սաւորչին. վա[5]ռն ժողովրդոց։

Ա

Թիւրն Հայրապետական[6]ն աթոռոյ։
Ա[7]յսօր մեծանչիս փառաք ցընծայ Թա-
դեւորական[8]ն գաւազանն, ընդ հաշտու-
Թե[9] սիրոյ նը՝ հայրապե[10]տին. քանզի
կհան ի յօդնաւելն օրինադրօղն Թա-
գաւորեալ. մարտակից զինուորական դա-
ւանն նը՝ ընդ հանդերձ զինուորական դա-
ւանն նը՝ ընդ հանդերձ զինուորական դա-
Թիւրն Թագաւորական[11]ն աթոռոյ։

Ա՛ր յանդիմանեալ զրկեցաւն հան
գո՛ղն մեծին յօհանու ամէրայնէլի
առ ո՛ր սուրբ ներսէս. Ա՛ն ի վերայ պա
տուիրանաց զգեցեալ մահու արբեալ
զնոր անմահ ինքնէն դառա վէրակարգե՛ցար.
վա՛ռ սրբո՛ն։

Ղ Յաջո՛ր ցընծայ եկեղեցի վնդ անմար
ժե՛ղն մեծացեալ զաւակ ցեսո՛ւ վ զայ
շնաւակըս քո տէր սո՛ւրբ ներսէս. ար ի
հնգ.ղ.ն սրբոյն աղաւնակերպ իմմամբ
վերկայեցաք. բարե խօսեա՛ առ քո՛ վանն
անձանց մերոց։ Ա՛հա՛նապատ ըն
սրեալ արժանանալո՛ւ ընծրհօք հոգւոյն
բա՛շխեալ՝ ո՛ր զիւրկական մորմին և զա
բնեանըն ծան. յորում հրեղէն սիւն ի
յերկինից իջեալ. բարե խօսեա՛։

Ղ.ոդ աղաչեմք զգ.քեզ լուսաւորիչ հո
գւոյ մերոց նըմանեա՛ ո՛ մօտիկ հա
խամարգարէին մեծի. լուսափայլեա՛լ
դիմօք աճապարող առելեամբ. բար։

Ղ.ոդ աղաչեմք զգ.քեզ լուսաւորիչ հո
գւոյ մերոց նըմանեա՛ ո՛ մօտիկ հա
խամարգարէին մեծի. լուսափայլեա՛լ
դիմօք աճապարող առելեամբ. բար։

Ա՛ր յամրաստոյ հարցըն սրբոյ մեզ
դառաջն բըղխեցեր. ըզ խանդակաթ հայ
բառերով

Ոգձինք նաւիրեալըք սիրոյն քո՝ Երկնաւոր հաճատակք և կուսանք խմաստունք. ի պատ ծանեալս ձեր բարձրացեալ ոճնէ. մայր սիոն դընատերջքն իւրոյ։

Նորբառք երկնաւորըք լըցին զերկիր. քանզի հոգի անուշից բաւրեցայք ի քէն. ողջակիզք բանականըք և զոհք փըրկու թեան և որովք անճարտարք ընծայեալք աստուծոյ։ Դեղեցկութիքըք մարմնոյ նաւար պայծառութեան ձերոյ յիմարե ցայց ըզթագաւորն և պակեան հեթանոսք. ի գէղ ըզքանչելի ճգնաւորս կուսանայն. տարփացեալ զըլաւթիւնքն ընդ մարդկան ոճնեցին։ Դարձեալ վիրըստին արարչագործ զօրութիք. և զարձեալ ի դեմ ճգնաւորիկ զարդարի. քանզի ծառըն կենաց տընկեցաւ ի դրախտին. քերե լով մեզ պըտուղ ըզրանելին հոգիփսիխ։ Երկինքըք մաշտաբերք անիծիցըն լուծան. և ադամ վիրըստին ճգակե ըսկ խանայ. փոխանակ և այլ դընատերըք նո րա. մարտիրոսք և կուսանք ընծայեալք

աստուծ

ՀԱՏՈՒԱԾՈՅ։ Օ՛ՐԸՆԴ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ ԸՆԴ ՄԱՐԴԿԱՆ ՍՈՒՆԵՑԻՆ. ԵՒ ԿԱՆԱՅՔ Ի ՅԵՐ ԿԻՆԱԼՈՒ ԴՐԵՑԱՆ ՂԻՆԱՒՈՒՐՔ, ԿՈՒԱՍՈՒԹԵՔ ԸՆԴ ՄԱՀՈՒ ԱՊԱՏԵՐԱԶՄԵԼՔ ՅԱՂԹԵՑԻՆ, ԽՈՍՉԱԿԻՑ ԼԻՆԵԼՈՒ ԿՈՒԱՍԱԾԻՆ ԱՒԱՐՏԻՆ։

Ա՛Ռ ՁԱՐՄԱՑՈՒՄՆ ԵՒ Ի ՎԵՐ ՔԱՆ ԸՆԿՐՃԱՆԱ. ԽՈՒՐՀՐԴՈՑ ԵՒ ՔԱՆԻՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՑ ԵՒ ՄԱՐԴԿԱՆ. ՔԱՆԶԻ Ի ՆՈՆ ՀԱՇԻ ԱՄԻՆԱՂՕՔ ԶՕՐՈՒԹԵՔՆ. ԽՈՆԱՐՀԵԱՒ ՏԵՍԱՆԵՔ ԸՆ ՀԱՆԴԻՑՆ ԿՈՒԱՍՈՒՈՑՆ։ Ա՛ՆԿԵՐՔ ՄԻԱ ՄԻՏՔ ՄՈՐՄՈՒԱԿԱՆ ԿԵՆՑԱՂԱՑՆ. ՆԱՀԱՏԱԿՔ ՀԱՒԱՏՔԸ ԵՒ ՀՈԳԱՒՈՎ ՄԻԱԳԵԱԼՔ. ՄԻԱ ՔԱՆ ԸՆԹԱՑԵԱԼՔ Ի ՏԵՂԻ ՀԱԿԱՏՈՒՆ. ԶԻ ՆԵՑԱՆ ՀԱՒԱՏԱՒԼ ԵՒ ԿԱՑԻՆ ՅԱՆԴԻՄԱՆՆ։ Ա՛ՌԱՋԱՑԱՆ ԿՐՕՄԼԻՔՔ ՀԱՒԱՏԱՁԿ ՍՊԵ ՂԱՆՑ. ԵՒ ՏՐՏԿԱՒ ԿԱՆԱՑՔՆ ՎԱՌԵՑԱՆ ՂԻՆԱՒ. ԹԱՓԱՒԱԾՔՆ ԱՒԵՐՀԱՑԵԱԼ ԶՕՐՈՒ ԹԵԱՄԲ ԵՒ ՓԱՌՔ. Ի ՄԱՆՒԿ Ի ԿՈՒԱՍԿՆ ԱՊԱՐԵԱԼ ԱՄՄՆԿԵՐ։ Ա՛ՌՈՂՔԵԱԼ ԲԱՂՄԱՑ ԹԵԱՆ ԱՂԳԱՑ ԵՒ ԱՂԱՆՑ ՈՉ ԶՕՐԵՒՆ ԱՌ ՄԻ ՆԱՀԱՏԱԿ. ՔԱՆԶԻ ՀԱՍԵԱԼ Ի ԹԻ ԿՈՒՆՍ ԱՆԵՐԵՒՈՅԹ ՕԳՆՈՒԹԻՆՆ, ԽՈՐՈՒԱ ԿԵԱՑ ՅԱՅՍՈՒԱԿՆ ԸՂԳԱՂԱՆՔ ԱՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ։ Ա՛ՎԵՐԱՑ ՄԻՍ ԱՌԱՏՈՒԱԿԱՆ ՄԱՐԳԱՐԵՒ. ԽՈՂԱՑԻՆ ՅԱՂՆԱԾԱԼՈՒ ԱՄԵՆԱՅՆ

հեթանոսք. ա՛րևմուտքը յարևելս ընդ
թացեալ՝ գտանին. քարոզիչ յայտնապէս
ընդ լերինսդ առեալ թիւն։

Լուսաւ թագաւորք և լցան խընդու
թեբ. ա՛րսաւ յանձն առին ընդ գաղտ
նի մեծութիւն. պարգևեալ իւրեանց խունկ
ամանոյին բանիւք. և ծաղիկ հընձա
լիւք զոլորտանալ ի միմեանց։

Խորհուրդ հոգևոր յընդունելոյն յայտ
նիւք. և երկունքն փրկութեան՝ աչխատ
հի ձեռակին. քանզի կամիք վերինն հրա
մանին քաղցրացեալք. ի ջուրցին ի վե
րուստ ընդ պարգևին փրկութեան։

Ոչնահ կուսանք ազգըս բաղձան. և
մանկունք մանկունք ընդ հրամայականս ծերոյ.
ի գիրկըս սիրոյ ծաղկին և պա
հոյ. անձկին հաւատով զարգացեալք
ի քրիստոս։ Լանայք պատուականք
քաղաքաւ և ազգաւ. վանձառականքն ա
ւետք անյայտ մարգարտին. եդին զան
ձինսն գրաւականսն բաղմոյ. և եղեն
միրկանք անծանօթ աշխարհին։

Ծուխիսիմ մեծ խորհուրդ և անուն ցան
կալի. ընտրեալ ի յերկրի և դասեալ
ընդ հրեշտակս. եղեր օրհնակ սրբոց
թեան

թեան կ՚ասանաց. վարդապետութիւն
արանց արդարոց։ Զեզ նըմանիլ կարօ
տին ամենայն հոգիք. միայեալըք սըր
բութիւ՛ և սիրոյն քրի. զի մահուամբ ձեր
րուլ մեզ ձանապարհ հորդեցիք. ևլանել
ամենայն մարդոյ առ ած։

Ո՛վ եկավարըք ձարտարըք հոգևոր հըմ
տութեամբ. թեթևաբեռնըն մնալիմիլ
և՛ մըտօք սըրտ լայեանըք. ընդ երկայն ան
պարկեշտ ծուլածուի կենցաղոյս անվընաս
նաւեցիք և հասիք առ քի։

Ո՛ընչարիւտ որթոյն քրի շառաւիղք. և
ողկոյզըք ձըմրեալք երկնաւոր մըշակին.
կոխեցայք ձըգնութի՛ և հընձանըս ձեր
զի ուրախ լինիքիք անմահական բաժա
կան։ Ա՛ւրժեցին ըզկարիս մարմնա
կան կենցաղոյս. զի ծանեան եթէ ե
րազ է և սուտ պաճուճանք. ոչ հեշտա
յան ի գըբդանըս փափկութեան. ի մա
յան եթէ մնասի է անցաւոր մեծու
թիւնս։ Յանդամտանըս հոգևորս ա
ղեթիկ և պահոյ վաստակեալըք յուսոյ
զամենայն ժամանակս. ժըժկալեալըք
փորձութեանց և պեսպես լըրկանաց.
և եղեալ ժառանգորդք անթառամ
պըճ

պէսակին։ Ի սմանէ՛ն լսի յօրինեցին զսա
ռաքեալսա կուսուԹէ՛ն. նո՛ր նորոգեալ
արեամբ և հրով. մանաւանդ զնձինսա
սո՛սեբոյց և ջահիլ. և անչէ՛զ լսպառեբնջ
ըն հեռևեալք մըտին յամուսնուԹեան։
Ճ ինուածք երկնաւորք ի յերկրի հաս
տատեալք. և արձանըք լսեսեղէնք ի
յերկինսըս կանգնեալք ինքեանք երկին և
այլոց ցո՛ւցին. ըզ չնաւոտարհնձս յանկա
ւի զլերինն երուսաղէմի։
Ա՛վ ըզգաստուԹեան խնաստունս կուսա
նայն ո՛րոց ո՛չ յաղԹեալ հնդգուԹիւն և
քուն. այլ արԹունք և սպատրաստք
մընալով երկնաւոր հարսանեաց. զի
մըտցեն ի յամուսնուԹիւնսն անմահ փեսայիւն։
Ընտանիք ինոսա աՀաւն չարուԹեան և
ոչնախանձուԹեսն չիմանալ կոչըն. քանզի
միով պընաուԹեամբ հնդեւով արուԹէ՛ն.
միաբան քաջացան առ հասարակ ըզն
ծանցէն։ Պարակցեալք քաջագէն բըռ
նուԹեամբ ի յերկրէ՛ն ի յերկինսըս ամ
բարձեալ զընացին փախըստեայք. ինն
քեանք երկին և՛ մեզ ո՛ւսուցին. բանիւսմ
նե՛ղուԹիք մըտանել յոյն հանդիսա
ց էլսեռանդն աղօԹիւք և սիրովն առ

ած հայցեցեալ ընդ հնամարդս փերկուԹե՛ ։
քանզսյսկ ընդ խաւարս դիւապաշտ մո-
լորմանէԹեանց յաշխարհէ ։ պայծառա-
յեաւելոք լուսոյն ուրի հօրէ ծագեցաւ ։
Ահաւասիկ յոլովս առաքինուԹեան յայտ-
նեցին ուրգասց մարդկան վէրանալ յաշ-
խարհէն ։ անբաւուԹերիւր հոգեւոր ըմպան-
վարուք ։ եկաներ ի բանսկս երկնաւորս
անմահարմին հրեշտակայն ։

Այնքան քարինոք սիրոք հիմնեցեալք ես
ի յերկրի ։ զոր կանխաս տեսեալ գուշա-
կեաց մարգարէն ։ ինձն ինքիւրոյ շի-
նեցաւ կաԹուղիկէ եկեղեցի ։ բանիցս
յեաւ փառօք ի պարծանսս խաչին ։

Ա անուն ձեր երանեալ նահատակք ։ զորոք
հրեշտակաց անմահարմին զբաւարԹեցոյն ։
ի յերկինից ի յերկիր հեղան ։ եւ մար-
դիկք խառնեցան ի գունդս զինուորաց
քրիստոսի աստուծոյ ։ Ցօնեսցուք բոլո-
գուԹեամբ ի հրճուանս նոցունց ։ զի ար
քեալք լինցուք անմահական բաժակաւն ։
քանզի բաշխեն ըզ բնծիշխուԹիւն հո-
գւոյ և մարմնոյ ։ եւ զպարգեւս երկնաւո-
որոց սիրոյն ի բրեաց ։
Խաչասնեայն հրամանաւ անեղ բևոյդ այդ
մամբ

54 12

մանք. յարևմտից յարևելս եկեալ հա
սին. զի լուսով հրեշտակական վայրկ
կուսութիւն. փարատեցին ըզխաւար դի
ասպաշտ մոլորութեանցն։

Յընծայութիւնք ազնեսցուք ընդ այլոյ
նացն. զի և նոցին հաղորդիցուք փրկ
կութեան. խընդրեսցուք յարարչէն զգ
պարգևս երկնաւորս և զդասիլն ընդ
նոսին ի յարկսըն լուսեղէն։

Ընծաեալքը մաշեցան յոսանցեալք ի մա
ծութիւն. և կանայք վճհաղինք գերա
զանցեալք յաղթեցին՝ բնաւրհաւք ոսկե
ղինք հրով հոգւոյն վառեցան. ջահագ
գեստեալք ի քո և դասեալք ընդ հրեշ
տակս։ Վասն ոչ իմասըս բանիցդ պար
ծին. ի պատիւ և ի փառս երեսանց և
հոգեանցն. քանզի այս ի թիւր երա
նեալ կուսանացն ոչք անթառամ պսակ
կեցան յանվախճան յաւիտեան։

Վկիզոր ցընծութիւնդ եռաքս ածէ. և
ուրախութիւնն ամենայն արդարոյ. քանզ
ցրտացեալն վաղըն մերձաւանիքը սրբոյն
հնարհելով զթողութիւնն մեր բազում
յանցանացն։

Տէր Ո՛ղորմի զբնն բանն ածէ ոչ վասն մեր
համեր

Համբերը մահու. բառնալով ընդ դառա
կնիք անիծից առ խիղճդ գերասանիծ
մանր ուրեմամբ ընդ մարդիկ վերագրեանց.
խաչակից իւր ի վերայ կամաւոր մա
հուամբն իւրեանց։ Որ մանաւ ըստ գոլով
սիրոյն ըստ կամապարիշտ պաշտամանեան.
երջանիկ Անկատամարտք յայտնեցան ան
պարտելիք. զի ո՞ծ բոլորից տիրապաշտ
սիրեցին. Կակղին հօր հետևեալ սատա
յան ըզ Թադէոս պարծանաց։

Նոնթադրեալք ընհանուր խրոխտուն ընդ
դէմ մեղայըն վառեցան. Թոպեցան
յերկինս գանից գերիվերոյ քան ըզ
քնուքիւնս. Ժուժկալեալք ի փորձ բան
ից գերարանայ և կապանայ. ի մըրճ
մունըս գաղանայ սրոյ և հրոյ մեռնա
մարտեալք։ Ըստկանօք և քերանօք
զարեան վընտակըն հոսեցին. խորհըր
դոյ ոչ խոտորումն և ոչ փոխադրու
թիւն բառնաց. ծաղիկըք նուիրեալքն
յանհնից ծաղիկըն յօդեցան. կատա
րեալըք քաջութեամբ զաբրին մուր
հակըն կապաեցին։

Ընդոմ հոգւոյն գինուվառեալք ըզ հալա
ծիչըն վանեցին. ձօնեցան զինամբ
սրոյ

տրոյ ի բանաձիր ողջակիզումն. զամբար
ամբ լուսոյ կենդանւոյ զիաւաբար մեղայ փա
րատեցին՝. Ձնիաբար հեռանեցան լու
սաշաւիղ ընդ պողոտայն։ Աւերժեցին
կործանեցին զոմանսոնա զոմեքենայն.
յաղթեցին կաբեաց մարմնոյ և հեշտալի
գերդմանաց. նաւարկեալը ընդմանրաբար
ընդ զրահեղէղ կռասպաշտութենան.
շնորհազարդ փայլմամբ փայլեալք ի
յերկնային նաւահանգիստան։

Աղաչեալք ի կրից կարեաց և իբրեւ տո
արձանացեալք. չարաչար չարչարանօք
զջարին մեռցին կապտեցին՝. պա
տրաստեալք չարդիւթեին սրեղէն գե
տին ընկնիլ և կիզմանս. ջրոյն կենդանւոյ գե տա
հեռեալք բղխեցին մեզ յաբբուսյանէն.
Ահ գործեալք ի ընտանեմ յաստուած
ակնարկ ի խորանս. սիրեցեալ զգե
տեալք սրբեալ նեալք ըստ զարդանոց սիճի.
վերանալ վերկայրէն ընդմարդարինեն
հաւատոյ. տեղեացեալք անձամբ լուսոյն
վերանալոցան ի կեանս անմահ։

Բաբառնեալոյն հրաշալեաց գործոցք և
մեք աշակերտեալք. ցօղեսցին մեր ար
տասուք ընդ ցօղ արեան նահատակին.

ւթ՛ եաեսցի՛ն Թելը՛ք հա՛գւոց ընդ հիւսից պըսակելոյն. փայլեսցին գործք՛ք քա
բեաց ընդ լ՛սաւԹուիչ մարմրոյնն։
Վ՛րբ՛ատոսի՛ պըսակո՛ղին զաղջԹանուի՛ր ը
զմաղԹանս. զի բանեալ նահատակելոյն
մատուցա՛ք ի յերնջայնւմն. զի հա՛ճոյ
Թեամբ խո՛նարհեա՛ր ընկալցի՛ վասըն
մե՛ր. Թո՛ղուԹիւն ընդ՛ երեսից մե՛ր քա
զո՛ւմ յանցանացն։

Ղ՛. յաօր զանյաղԹելի սըրբոյն հռ՛իփսի՛ մեա՛յ ընդ յի՛շատակըս տօնի՛ս սո՛ւրբ ե՛կե ղեցի. բարե՛քասնելով ընդ անմո՛ռնա կան գի՛նուո՛րուԹիւնն. ընդ նո՛ս՛ ը աա տըւած հա՛ըցըն մե՛ռոյ։

Ղ՛. յաօր հրաւիրեցաւ յերկինից աըքայո՛ւ Թիւնըն սո՛ւրբոյն հռ՛իփսիմ. և արիա՛ քան ընդ դիմամարտեա՛լ յաղԹեաց բըն նաւորին. խո՛տովանեցա՛վ ըզքրիստո՛ս Թագաւո՛րն ըզ։ Ղ՛. յաօր պայծառացեա՛լ ի կամարըս լուսեղէնըս սո՛ւրբոյն հռ՛իփսի մէ. և հիւսիսականացդ տօ՛նողաց ո՛ւսոյց փառա՛ւորել սո՛ւրբ զնըրսրդուԹիւնն. ըզ։ Ի զաՏը Ղ՛զքրիստոս Թագաւո՛րն օ՛րհնեցեք ըզնա՛ հո՛ր երկնա՛վ օ՛րհնա՛ Թեամբ։ Ա՛ր պայծառացեա՛ց վայել

չուԹ՝ պըսակեա՛ց ըզ՝ըզ՝ըն հոգիս խիտ եւ
զգա՛յիանց։ օրհնեցէք ըզնա՝ նո՛ր երգո՛վ
օրհնուԹի՛ւն։ Ո՞րո՛վ վարդապե՛տն հեղմամբ
սուրբ արեանն։ նո՛րոգեա՛ց զաշակերտս
ասն ի ձեռնէն սրբոյն գրիգորի։ օրհ։

ո Ք՛ահանայ՛ք բայեր ընդ՝ոնդրէն հաւատով
սրբոյն հոգիս խիտ՝մեայ։ խոստովանի՛լ
զնո՛ծուԹի՛ւն ըզդ՝ի մարախրնա՛սուԹի՛ւն խիղճ
հայ՝ասատանեա՛յց։ Ո՛ահլեօղ զնրո՛ւԹի՛ւն պայ
ծառա՛յեա՛լ ի կամա՛րըս լուսեղէնս՝ ընդ
անմարմնոյ բանմուԹի՛ն։ խոստովանե
լո՛վ ըզքո՛ւ Թագաւո՛րն։ Ո՛ահլեա՛լ ըզս
հա՛յոցս՝ բարե խոնա՛սուԹի՛ւն սրբոյ հոգի
սիմեանցն։ ընկալ՝ եւ ըզ՝ձեզ փըրկի՛չ յոր
դի՛գրուԹիւն ի դրնա՛լորՀուԹե՛ն կենա՛ց։

ս Պարկե՛ցո՛ւհի կանայքն՝ եբեղն հոգիս
մեռանք։ Ելե՞ն սի՛ըօղը՛ք քրիստոսե՛
եւ ընկալա՛ն զանապական ըզպըսակն։
Ո՛ղջ՝ ցո՛՛ղ տանջա՛ր սրբուԹեան՝ ձո
դե՛ւն անտուժոյ։ շինեա՛՛ք ի վե
րայ հի՛մն՝ն առաքելոց եւ մարգարէից։
Ո՛ւռաւե՛ցո՛՛ք քան ըզ լուսաւորս ի մէջ
աստեղաց։ փայլի՛՛ն ի գահըս հրեշ
տակա՛ց դրնտե՛ղըք վերինն երուսա
ղէմի

Յիշատակ քրիստոսիմեր սրբոց վկայից. ՈՒ
Եկայք հաւատացեալքդ ընդ ձիգնութիւնս
սոցայ հրաշից կենացն. և ծրհնութիւնք
զանսպառ փառաւորեսցուք սոցունք:
Օրանքաձայն հոգիփառիմ քոյին սուրբ
ընկերօք. զի եաթղոջ հեղմանն արեան
ձերոյ դասք հրեշտակաց ուրախ ընդ
մեզ եկայք: Յաւանձարի հոգիփառիմեանց
մեծ վկայիւհեաց. Եկեղեցիք սրբոց
պայծառազգեաց վայելչութեամբ սո
նեն այսօր. եկայք հաւատացեալք:

Շարական Ամենայնի:

Ր Ան պարծի այսօր սուրբ Եկեղեցի. ՈՒ
ով վկայուհիս սուրբ սանդուխտ. դկ
որ ընդ հայրապանին քո թադիչը զպաշտօն.
վասն քրիստոսիհ՝ ոտն հեռիչը զա
րիւնդ քո սուրբ: Յաշակերտեցար աստ
քեզոն Թադէոսի. և ի հաւատոցս ձիշմա
րիտս հաստատեցար. ոչ խաչնակելով
ընդ հեթանոսականն պաշտօնան. արժա
նի եղեր՝ ոտն երկնից վերանալ առ հայր:
Ար ընդ տիկնութեանդն քոյ թադիչ ընդ
փառս. և նստուածային փառօքդն
զարդարեցար. այսօր դասակցեալ ընդ

ընդ զբաղմունս երկնից. վասն որոյ
աստ տեղի ոչ ունի բաժին խնամեան։

ակ

Կանոն Տապանակին Տեառն։ Ձայն։

Ղազիզ քաղաք ես եւ տաճար անապական։ Ուծացարդ եւ լուսազգեաց անվախճան փառօքընդլսակեաց սուրբք հոգին. եւ յաւէժ ուրախանան միշտ հաւատացեալք։ Ի քեզ ծագեաւ ի համագոյին ոյ աբդարութեան արեգակն. որ լուսաւորեալ փարատեաց ի քէն ըզխաւարն անգիտութեան եւ հաստատեաց ըզհիմունսըս քո. ի վերոյ հնմանն առաքելոց եւ մարգարէիցն։

Ի քեզ կանգնեաւ սեղան սրբութեան եւ բընդլեաւ աղբիւր անապական. որ յորդառատ վտանգօք արբուցանէ յաւէտ ընտրեալսըս գերզկապէս բըզխեաղ ըզբողբոջս ջս անուշից. եւ յաւէժ ուրախանան միշտ հաւ։

Ի վերոյ վիմի հաւատոյ հիման ամրաբերոց եւ մարգարէիցն. շինեալ ըզքո սուրբ զեկեղեցի. եւ ի սմա միաձայնեալ երգեն մարդիկք ընդ հրեշտակս. փառս

ի բեր

ընդելուզել զսուրբ վերջերդձ՛ութիւնդ։
Ցնկալ ապաւինի և ժողովարան քանաո
որ հօտի. բնականարար հրեշտակացնաա
հանդիսատ արդարոց և մեղաւորաց քա
ռարան. զարդարեալ առաքելովք և
մարգարէ՛ից։ Ա՛ծան ա՛ծ և ծածկեալ խորհուրդըն յաւիտեանից. ի՛
ջեալ ի յերկնից մարմնացեալ ի կուսէն
խանձեալ յերկրի և թանձեալ ինոր ի
գերեզմանի. և յարուցեալ յերրորդ
աւուր. զի զմարգարէիցն ըզ տառըն
կատարե՛ացէ։

Ա՛յսօր ցընծան դասք հրեշտակաց ի
նմանակատիս ձի սբ՝ եկեղեցւոյ. բա
րե բանեալ ըզ ա՛ր ա՛ր ձ՛ծ հա՛րցըն մե
րոյ։ Ա՛յսօր տնկեն դասք սո՛ւրբ առա
քե՛լոցն ըզ տօն՝ վերինն երուսաղէմի. յի
մանալի տաճարին մնուցանե՛ն զերգըս
հոգեւո՛ր երգով. տէ՛ր ա՛ծ։

Ա՛յսօր երգատուեալ գա՛՛ն դասքը հաւա
տացելոց. միաբանութի՛ւն արժանի առա
ըզ մեզ ի տաճարի քումմ սո՛ւրբութեան
փառաւորել զամենասո՛ւրբ վերրորդու
թի՛ւնդ. ըզ։ Ա՛ղաչեր օրհնեցէ՛ք և ա
ռաւել բարձրարարէ՛ք ըզնա յա՛ւիտեան։

Ա՛ր լսեսա՛ք ձայն ղկամա՛ղեկն մայր՛ ե՛կեղեցի՝ ա՛ճա՛յին լուսո՛ն՝ ամենայն աշխարհք զովեցեք և մեծարեք բարձր ա՛ձա՛յնիւք։ Ա՛ր բարձրացոյց զմանկա՛նսըս սուրբ եկե՛ղեցւոյ ի դասս վերին զօրացն. քահանայք օրհնեցէ՛ք և մեծարեք զ։

Ա՛ռաւո՛ւրեայ երթա՛ղ՝ զի հասեսա՛ք ընչս քո. զարդա՛րեա զամո՛ւրըս քո. և փա՛ռք առնո՛ղ ի վերոյ քոյ ծա՛գեսցի։ Օրհնեցո՛ւք զամենասուրբ քե՛զ վայե՛լ անուանդ օրհնութի՛ւն՝ ի սի՛ո՛ն. և քե՛զ մնաս՛ցին աղո՛թքըդ յերուսաղէ՛մ։ Ո՛վ ե՛ս երուսաղէ՛մ զի՝ և օրհնեա՛ զաստուա՛ծ քո. ընտրե՛ժողովուրդ դըշխոյ դաստուրս սիո՛նի։

Ա՛յսօր աստուածութի՛ւնն զիւրաքա՛նչիւր նայ՛ողս հաստատե՛լով զերկի՛ր. պարգե՛ւս սուրբս փառաբանե՛ն զըւարթնոյդ. և մե՛ք ձայնի՛ւ օրհնութեամբ զաղաչեա՛ս յո՛ւնք սուրբ ըզ։

Ա՛յսօր և մե՛ք ցընծա՛մք տնդէս նո՛ւր հընչմամբ. մե՛ծասքե՛ս փայլմամբ երևեցա՛ւ յաշխարհի. ու՛ր աստուա՛ծ գո՛ հութի՛ւնք ընդառ՛նան պատմե՛ն սո՛ւրբ դաղաթը զբա՛ն կե՛նդանի։

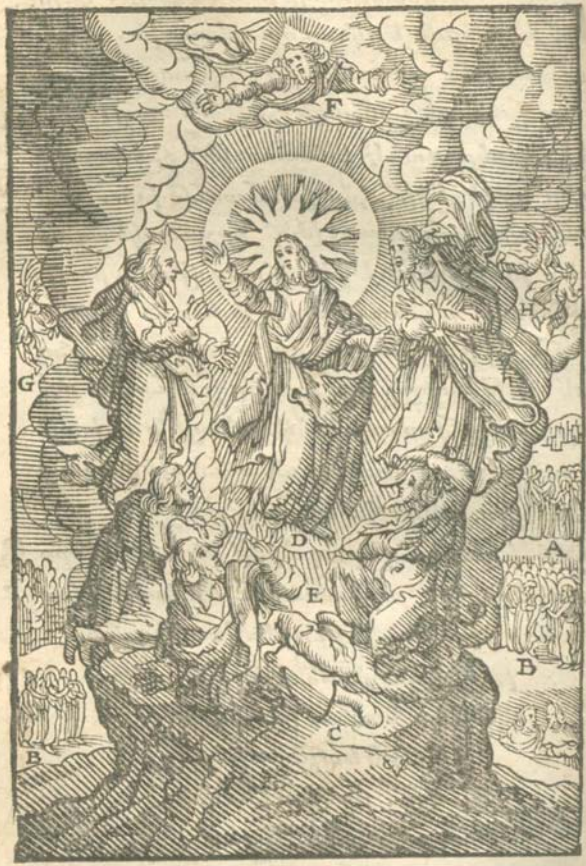
Լսե՛ն

ի ընդդէմ և զուարճացիր եկեղեցի. կայս
սէր և հաճոյ երկնաւոր փեսային. ահա
տեսանեմք զօճառն ըղբրնատոս. զո
լով առ քեզ լոյսըն հեթանոսաց։

ակ
մկ

Ա՛ր ի սկզբանէ խմաստութիւն հանատաե
ցեր զերկեղեցի հօր խմաստութիւն. զոր
նախանշակեր տեսութիւն նշոյնակեաց մե
ակն խորհրդատուն երկնահանդէսն ի սիմոն
լերինն. լուսաւորելով փառօքն աստուա
ծոյ։ Ա՛ր ըզխորհուրդ անճառական տես
րինութեանդ քոյ ի սրբոցդ կուսէն. տըր
պաւորելով տապանակին ածայրն ուխտի
կոտակարանացդ բանիւդ աստուածոյ. փառաց
անեղիդ տէրդ հանդիսատեաւն։

Ա՛ր ի կեանս վերադարձիր բնութեանդս Յհ
դարձմամբն յարդանանէ օրհնակեցեր. 3. 16
և ըզբոլոնութիւն մահու և զրջիծ
խոց կործանմամբն երիքովի Յհ
առաքնակաւ խաչին հրաւ 6. 20
շաղործեալ նոր իսրայ
կէլ. օրհնութիւնն
քեզ տէր երգես
յերն մեռն
կենաց։

Պայծառացեալ դիմօք Տէրն մեր յայտնի-
աշակերտաց իւրոց փառաւք սուսկալի։

Ա՛ր եւ երբինն սկսահեր բահաւ ցուցեր
զձածային քո զօրութիւնդ. զքեզ
փառաւորեմք եւ մանաւանդ լայս:
Ա՛ր ըզձառագայթ փառաց քոց ցուցեր
արեգակնակերպ փայլմամբ զարարածս
լուսաւորեցեր զքեզ փառաւորեմք եւ մա-
նաւանդ լայս: Ա՛ր ահագին տեսլեամբ զար
հուրեցուցեր զքո զաշակերտան. ի թեմ
րանութիւն հրաշեցոյ ի սկզբանէ ձածային փառաց
քոյ. զքեզ:

Ա՛րեւ երբեմն աշակերտացն հրաշա-
լի տեսլեամբ. պայծառացեալ ի թա-
ւոր լերինն: Այս զերբեակ միութեան
զանատանելի զլոյս. տեսանելով կենդ
դանոյն մարգացան: Հանդիպեալ նա
խահարցըն տեսութեամբ. հայցեկին ի
տեառնէ առեն բարւոք ի մէզ աստ լի
նել: Ա՛րասցուք երիս տաղաւարըս Մտ
տեառն և մովսէսի և եղիայի. և փա 9: 4
ռատրեսցուք հանապազ զերբեակ միու
թիւնն:

Ո՛ անձառելի խորհուրդ սուրբ երբոր
դութեանդ. այսօր ի լերինն երեւե-

յուզեր աշակերտաց քոյ ընդ. ամենաց
հաճոյեալ մերոց: Սոսկալի հնազանդութեամբ զոյ
լակերպութիւնն քո ընդ. այնոցիկ տեսեալ
առաքելոյն յօրինեալն քեզ տաղաւար.
այլ: Ուրախացեալ իմիտրոս լուսեղէն
ամպոյն ձայն ի յերկնից հայրական ու
սեալ զան ի որդի իւր սիրելի. այլ

Ղ Ի զատեր օրհնեցէք և բարձր արարէք
զընտանի յաւիտեան: Վազեցէք զարփիա
կան ընդ լոյսն երևեալ ի թաւթոր լե
ռինն. և բարձր: Խարեբանեցէք զպա
տուածութեան երևումն աշակերտացն
յայտնեալ. և բարձր:

Մ Ո՛ անձառելի ընդ լոյս ամենաճառելեն.
ամենօրինաբար կրեցեր ի քոմէ յորմ
վայնի մանկամբ մայր և՛ կոյս. օրհնու
թեամբ ընդքեզ մեծացուցանեմք:
Ամանաւոր լուսոյն զարհուրեցուցիչդ
առաքելոցն. այլ ի քեզ բնավանդակ
կրեցեր ընդ հնար ամենաճառելեան ըն
մանկամբ. մայր և՛ կոյս. օրհնու:
Առաքելոյցն հովանացեալ ամպ լուսե
ղէն. գերագոյն քեզ հոգւոյն սրբոյ
և զօրութիւնն բարձրելոյն հովանաւո
րեալ սիրոյ աստուածածնին օրհ:

Ի թա

Ի թաղսը իւրմէնն՝ ձեռայուցչէր ըզքո՛ դձ
քնութիդ անտանելի դոյցայուքեամբ. ա
ընդ որս և մեք ցընծալեթեամբ երգեմբք
քեզ ողորմածդ մեզ մարդասէր։
Աշակերտքն հիացեալ քարքառեին
ընդխորհրդոյդ ի տագնապել սրբոյ ևս
բանդ. ընդ որս։ Ազանչելի մեծ խոր
հուրդ ողորմութեանդ. զոր սքանչա
առաքելոյդն ծանուցեր բարեբար. ընդ։
Ամենակալ հիացմամբ զայլակերպութիւն
քո՛ տէր. առաքելոյդն տեսեալ յօրինեին
քեզ տաղաւար. ընդ որս։ Հովանացեալ Ղ
ամպ լուսեղէն և ըզհայրական ընդ 9·35
եաւ ըզձայն. ի թէ դա է որդի իմ սի
րելի. ընդ որս և։

Արհնատա անատակած մեր ջնջիչ հեա դտ
մեզ ընդ պետրոսի և ընդ որդւոցն զե ա
բեդեայ. արժանաւորիլ քոմ ճաշոյնն
տեսլեանդ։ Համարձեաս ընդմեզ տէր
առաւել քան ընդգայլն զթածութեամբ ըզ
լեառնէն. յերկնաբնակ և յիմանալի
խառնեսդ։ Ամն որով և մեք ընդքոյ
տեսիլս մեր. յարմարեսցուք քեզ հոգև
որականս տաղաւար արպես միոյնոյ մեր
դատելոյ. և փրկչի։

Ա՛յս

Ա. Յսօր ըզ խորհուրդ քոյ կը լինակից
գալըստեանն. աշակերտաց քոց յայտ
նեցեր քրիստոս ի թաբոր լերինն։
Ա. Յսօր ըզ փըրկականն քո վասն աշխարհին
ըզ մահ վըկայեալ. քեզ երեւ եցաւ մա
ահ եւ հեղեալ։ Ակնբեա՛ր ըզ մեղուցեալ
քոյ ծառայիցս ըզ գայլայրանն. եւ չկա
հեա՛ տեսանել ըզ քեզ և լընտել ըզ
հայրական ըզ ձայնն. ելեկ զա՛ կո
զիլ իմ սիրելի։

Ա. Երկնըք ցընծացե՛ն առաքի՛քն ո՛ր.
ոչ երեւեցար ի փա՛ռս անստուծոյ հօր.
միաւանգամ գո՛չանկելով զգալո՛ւստն.
վասն որոյ անստուածայինն լուսո՛վն. զոր
զարեւաւ ըզ քե՛զ հրաշալի ձայնիւ.
ընդ երկնային՝ հնան երկրածինքս ըզ
քեզ բարեբանե՛մք ըզ թաբո՛ր լե՛ռ երկնա
օ՛ր տեսեալ սոսկալի զանձապահն լու
սո՛յն ծածկուն. յայլակերպիլ ըզն զո
քրիստոս որդի՛ անստուծոյ. առաքելոց և
մարգարէիցն պահուցեալ ըզպերհնե
ցո՛ւն. վասն։ Ա. Ըզանձառելի խորհուրդ
սո՛ւրբ Երրո՛րդութեանդ. սիմոնի վի
ճի՛ ծանուցեր. Երբեա՛կ առաքեա
ցո՛ւցն յօ՛ւրմամբ. և սիրելի՛ հօրդ
վկայ

Ա՛ղ 97. 6

վըկայեալ ՀՀիշմարիտը միածինն որդի՛ն.
վասն որոյ աստուածայինն լու՛ր:

ՀԿ ՀՀ Ա՛ստուածն ոչ ոքեմ կո՛ւտիցէ զտո՛ւ
մըրա՛ծնեալ սիրոյ որդո՛ւն քո. զհայր
բեզ՛ նմին փա՛ռս ղփառս նըմին
յա՛ւիտ. յաղեղն ա՛ռաքե զաղա՛ւն
ձի՛նըդա մեր. Նըմա՛ մծծիս և՛ հեզ՛՛՛
ղիմա՛ծա ոտսաե՛ն յանձն նորա. ցընծան ԱՂ
88 13 թա՛փօզ՛՛՛ը ընտ հեր՛րմա՛ն. նըման:
Ա՛ոսյեան ընդ քեզ թե՛թեզ՛՛՛ւ անմա՛ Ա՛ոսյ
19 1 եր՛ա՛ե՛ս. և՛ը հայր յա՛ւիտ մարդի՛ն ըզ
քո՛ զորդի՛ն ի՛՛՛ւր դա՛մահա՛նեա՛ց.
նըման յա՛ւիտ:

ՀԲ Ա՛յսօր ի՛ւրի՛նըն Թաւթօր ցո՛ւցեր ընտ
րելո՛ւց քոց ի փա՛ռաց քոց որդի՛՛՛ աստո՛՛՛ւ
ծո՛յ. օրհնե՛՛՛մք զքե՛զ ի փա՛ռուըն հօրն.
որ ես սերմ կենդանեաց և մե՛ռելոց:
Ա՛յսօր յայտնեցար աշա՛ռքելոցն. ի խո՛ Ա՛ոա
սի՛ղեն մե՛ռոց և ե՛ղիայի. վասն եւլոցն 17 3
քոց յերուսաղէմ. օրհնե՛՛՛մք:
Ա՛յսօր ևս բարբառ ի վերուստ յա՛ռաջ
ծո՛յ հո՛՛՛րէ. վասըն քոյ հրճնեաց յառա
քեալն. ասէ դա՛ ի լոյ որդի դըմա՛՛՛
լըռա՛ զուն. օրհնեմք:

Ե՛ւ ես առաքեցայ զձեզ ի գործ զոր ոչ դուք
եղէք նմա. ոչ ես ընդ ձեզ միայն այլ ես եւ
Հայրն որ առաքեաց զիս. ասէ Տէր։ Եւ
Պօղոս առաքեալ ասէ. Ես ոչ ինձ միայն
այլ ամենայն ազգաց եմ առաքեալ։ Ո՛ր
ամենեւին սրբելոյն անհնար է վէր քան
զինքն. ծառայի կերպիւ պարտաճած
կեաց զինքն սպասաւորէր. այսօր։
Ո՛ր հրեղինայն անմիջականալի հնարս ած
ուեցին՝ ի հնազանդեցնել խռովարար
արկիսկոպոսն. այսօր։
Ո՛ր գեր բազում փառաց պայծառացոյց զա
դամն առաջին՝ ոչ ձաշակմամբ պտղո
ցին մերկացոյց զինքն փառս անպատուեաց.
այսօր վէր ըմբռնեալ փառաց զմարդարեաց։
Ո՛ր ինանկնութեան երեսեալ մահուն ամպովք
խաւարեալ. այսօր լուսափայլ ամպովք ի թա
ղեալ յայտնեալ վերկայեցաւ. դա՛ն ես եմ ո՛ր
Ես 19 16 դի՛ դրմա լըսարուք։ Ո՛ր ի մերկինս վէր
4 բանգոյց հրեղէն կառաց գհեղինան. այսօր
Ես 2. 11 վայրանգերեալ ի թաղոց հանդերձ մահ
սիւ. խօսեցեալ զնէլիոյն որ յերուսաղէմ։
Ո՛ այսօր ըզխոնարհն ոդ անձառելի ածու
թեամբն զոյ գերհատոյս. ըզծածկեալն
լուսով

ի սակի զատանի յայտանեցեալը աշակերտը
առայն ի թաղօր լերկինն. օրհնեալ ես
ես ընտ ծառայ ըղծեալ ըմեր երդ. Ա. յաղթ զառա
քումեն մարգարէին ի գինն ծանանցեր
աւետաբերեցոյն. ըզ մեսկս ևս զկնիկ աս ա
աբաւր կոչմամբ ի թաղօր լերկինն. օրհ
նեալ. Ա. յաղթ անտեսեալ յհուդեն հայր
ի բարձանց երևեալ. ըզ ծնեալդ ի
սըրբոյ կուսէն զաւանեաց ժողովուրդ ի
րեն. օրհնեալ. Ա. զատեր օրհնեցեալք
քաղցր ախտրիք ըզնան յաւետեան.
Ա՛ր փայլեաց այսօր իկուսածին մար
մնոյն. զգեր բանպայծառ լոյս աստուած
ընդեն. ըստ. Ա՛ր յայտնեաց այսօր
ի թաղօր լերկինն. զիր ծնեալ ես սուրբ ես
ըստ ըղծուածեանն. ըզտեր օրհնեցեալք
Ա՛ր զիւանագամ խորհուրդ գալստ
ան իւրոյ. տըպաւորեաց ծագամամբ
արիւնական լուսոյն. ըզ տեր օրհ.
Ա՛ր զչաւանգայթա ծածկեաց յուսեր այս
օր մանկաբարձ կոյսն. որ ըստ յայտնակոյսն տե
սանել զանտեսելդ տեր ըսօրհնեցց. ըստ
անչաւանել ողորմ ըմեր. Ա՛ա
Ա՛ր զգաւանութեամբն պերասել ըզքեզ որ 16 16
գի հօր ածուծոյ. հայր ի յայ մարդն.
վերկայ

վերկայեաւ այսօր երդիւքեր դաւանեցին.
լոյսդ ահա: Ընդունեա ահաւոր ձեռնադրութիւնդ
զաւուրացս ի միւսանգամ քոյ գալստեան
տեառնէ. տեսանել ընդ զքեզ հայրականի
փառաւք ինարծակեալ ճշմարիտ վերս. լոյսդ։

ա 3 ընծայ այսօր փառաւք մկաճկնին. լեառնք
թաւալեր հանդերձ հերմունք ծռ. բանդրան
ցեաւ գերագոյն սինա՝ իյ՝. ահեղք սատու
ծոյ գաւառն երկնից ինամ։ 3 ընծայն այս
օր լերինք առաքեցան. արարածոց եղեալք
ըստ առաջի. պարակ կին յաւիտենական
լերա՝ իյ՝ նոյն. գնաք առաքելոց և մար
գարէից։ 3 ընծայ այսօր լեառնք վերկին
սիոն. հարսնարան անմահ արքայի ծն.
տեսանելով զերկնաւորս փեսա՝ իյ՝ն. զայր
դարեաւ լուսոյ հոյրական փառաւք։

ասմ մկ ( ) րհնեցէք մանկունք ըստ երկնայոցն
ընդ հոյրն երկնաւոր որ մարմնացեալ գա
նէն. վերկայեաց յերկինս այսօր ի թաբոր
լերինն։ Պոծկեցէք ընդ սերովբէն զոր
դին միածին որ փայլեաց մարմնով.
զլոյս ածուքեն այսօր ի թաբոր։
Պատրաստեցէք ընդ քերովբէն զհոգին
ձրիմարիտ որ լուսափայլ ամպօք. հանդ
գին հովանացեալ այսօր ի։

Այսօր սրբէն ի յերկինս քան դէ
ւ ծնունդ հօր միածին. ընդ
ծածկեալն ի յիւղ խորհուրդ
յայտնեաց աշակերտացն. ծա
ռայի ընդ կերպարանն ծածկելով ածու
թեն։ Այսօր հընչեցաւ յառաքեալսըն
հայրական բանբասա յերկինից. ասէ դա
ւորդի իմ սիրելին ընդ որ հաճեցայ. որ
ընդ բնութիւնն ածային կերպիւ ծած
կեալ ծառայական։ Այսօր վիմին հաւա
տոյ յայտնեալ ղխորհուրդ երրորդու
թեն. երրակի յօրինմամբ տանջա
բայրն խորհրդոյ. սրսւմ ընդ մեզ մնք
բեայես լինել տաճար երրորդութեդ։
Որ յանապուշեստ ի յաթոռ բանկմեալ
ընդ հօր և ընդ հոգւոյն. անբասկիզբն աբնծ
բանդ ի հօրէ առաքեցաւ. ծառայի դրե
ցար ընդ կերպարանն ծածկելով զանծու
թիւնդ։ Այսօր յայտեր ի թաբոր զանա
տանելի լուսոյդ փայլումն. ծածկեցար մար
խարհի արդարութեանն արեգական. յայտ
նելով աշակերտացն ընդ պարագրեալ աս
տուածութիւնդ։ Յարմն ահիւ զմեր
հուրեալ ընտրեալ դասուց առաքելոցն.

ԵՐԵՍԱՒՔ ԽՈՐՀԵԼՈՒԴ ՅՕՐԻՆԿԷՆ ՔԵԶ
ՏԱՆԱՒԱԾՔ. ՈՐՈՎ ԸԶՄԵԶ ՍՐԲԵՑԱԾ ԼԻ
ՆԻՒ ՏԱՃԱՐ ՔԵԶ ՀՕԳԱՒՈՐ։

ԴԿ Ե. ՅԱՕՐ ՂԱԶԱՐՈՍՆԵՐԴՆ ԱՆՃԱՏ ԶՃԱՌ
ԿԵԱՆՆ ՅԱՒԻՏԵՍՆԻՑ ԼՒ ՅԱԶԱՒՑԻ. ՅՈՒՅՍ
ՆԵՑԵՐ ՓԱՌՕՔ ԻՆ ԹԱՓՕՐ ԼԵՐԻՆՆ. ԱՆ
ՄՂԱՒ ՃՀԱՐՑԱՒՆ ՄԵՐՈՑ։ Ե. ՅԱՕՐ ԲԸՂ
ԽԵԱՆՆ ՄՆՐՈՒՄՒ ՅԱՐՄՈՒՏՑԱՒՆ ԿԵՍՈՒԵՑ
ԴԱՒԱՌԱՒՆ. ՃՈՂԿԵՑԱԼ ԼՒՆԱՒՆ Ի ԹԱՓՕՐ
ԼԵՐԻՆՆ. ԱՆՄՂԱՒ ՃՀԱՐՑԱՒՆ։

Ե. ՅԱՕՐ ԱՆՄԱՀՆԱԼԹԵՍՆ ԿՈՒՏ ԱՆՈՒՅՇ ԲԱՒ
ՐԵՒՑԻ Ի ԹԱՓՕՐ. ԹԱՒՄՐԵԱԼ ԸՆԴ ԱՐ
ՄՈՒՑԵՑԻ ՂԱՒՍՍ ԱՒԱՔԵԼՈՑՆ. ԱՆՄՂԱՒ ՃՀԱՐՑԱՒՆ։ Ե. ԶՍՈՐ՝ ՕՐԿՆԵՑԵՔ ԼԻ ԲԱՐՁ Ա
ՐՈՒՔ ԸՂՆԱՅ ՅԱՒԻՏԵՍՆ։ Ո. ԼՍԱ ՓԱ
ՌԱՑՆ ԿՕՐ ԾԱՂԵԱՒ ՅՕՐ ԻՆ ԼԵՐԻՆՆ
ԹԱՓՕՐ. ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՔ ԲԱՐՁ։
Ո. ԱՄԵՆԱՄԱՒՈՐ ՀՈԳԻՆ. ՈՐ ԻՆԱՄԱՒԹԻՒՆ
ԸՆԱՒՓԱՅԼԱՄԱՐՑ ՅԱՒԱՆԵՑԱՒ Ի ԹԱՓՕՐ.
ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՔ։ Ո. ՅԱՒԻՏԵՍՆԻՑՆ ԿՈՅՐ.
ՈՐ ԵՐԵՔՑԱՆ ՅՕՐ ԼԵՐԿՆԻՑ ՎԵՐԿԱՑԵԱՒ
ՄԻԱԾՆԻՆ. ՔԱՀԱՆԱՅՔ ԲԱՐՁ։

Ա Ա ՈՐ ՅԱՆՇԱԿԻՉՔՆ ԱՀԿՆ ԱՆ ՅԵՂԱՒԱԾՈՑ
ՀԱՒԱՏ. ԼԻ ՍՐՕԲԱՒԱԿԱՆՆ ԾԱԾԿԵԼՒՔ
ԹԱՒՕՔ. ՅՅԱՕՐ ԸՂ ԱՊԱՐԱՏԳԵՒՆՆ ՄՆՈՒՄՒՆ
ՅՈՒ

ցնծայեր զնաճատեսան քոյ զփառս աշխ
հերատոյ քոյ Տեր. քո՞ ամենասքանչաց
ծագմանդ. ոգեբմեաց մեզ աստուածա
Որ զստուերական օրէնս մովսիսական
տառիցն. ի սիրնչական ըմն խօսիւք լերին
այսօր ըզմեսկս և զհեղլիաս ածեալ ի մե
ռելոց և կենդանեայ ետեսիլ փառաւոյ
քոյ. քո՞: Որ զօրինակ մեծի գաղտնի
տեսանն քոյ Տեր. ի Թաբէորական ծանուց
ցեր լերինն. քանզի տեսիցեն դմոք առաքե
լոցն ըզնախահարսն եկեալ փառօք խօսել
ընդ զեղեցկացեալ զկորուստդ. քո՞:
Այսօր ընդ հրեշտակս ի բարձունս ցընծ
ացեալ առ՝՝նելոյ. ի ծագել լամենա
լի լուսոյ աստուածա՝՝լեանդ. օրհ
նե՞մք զքեզ կամիցըդ հօր. օր եկիր
ի փըրկել ըզտիեզերս: Այսօր յայնանե
ցեր ի Թաբէօր ընտրելոյդ դա՞սուցն. ա
ռաքելոյդ և մարգարեիցդ զնծային քո
զփառս անձառե՝՝լիս. օրհնե՞:
Այսօր հայր յամպոյն վըկայեալ կամեան
քո՝՝նելդ. միայեալ ընդ կուսածին
մարմնոյդ. ասե դա է իմ որդի ընդ որ
հա՞ճ եղայ. օրհնե՞՝մք զքեզ կ՞:
Այսօր ըզծագումն աղտարոյն ապրեցեալ

նահեռ ըսպ փա՛ռ յԼմամբ. Ֆաշնուցե՛ր Ֆաճ-
մամբ փառաց քոյ յայրքայ՛ս ՀԼեանդ.

օ՛րհնե՛ս մեզ զքե՛զ կամ։

Երկի՛նք ամե՛նայն. այսօ՛ր ցրնծան ը-
ե՛լանե՛լ քո տէ՛ր ի Թաղեօ՛ր. յո՛ւմ ա-
ռա՛ր պա՛րծն ընդ երկնայնոյն դա՛նք
առաքե՛լոց և մա՛րգարէ՛ից. ընդ որս և
ես ունի՛մ ո՛րհնեմք յառաջ քան զ-
րե՛զ ըզ լո՛յսդ։

Ա՛ր յա՛ռաջ տե՛ս ապա՛նե՛լով. մա՛րգա-
րէին զանատանօ՛ր Ֆաղա՛մեն լե՛ռոյ քո՛յ
ասե՛. գո՛ւժ մե՛ծ էր Թա՛գեօր և հե՛ր
մեն ի յա՛նդն քո՛յ ցըՆԾա՛յեն. ընդ-
Ա՛ր յո՛ւցի՛ր ի Թա՛ գեօր. զքե՛զ կե՛նդա-
նեաց և մե՛ռե՛լոց ասե՛ և ա՛րքունէ՛. զմե՛ռ
մա՛ռա՛կա՛ն ե՛ւ զհեղինա ե՛ւտեսի՛լ փա-
ռաց քոյ կո՛չե՛լով ընդ ընտրեա՛լ քո՛յ
ա՛ռաքե՛լն. ընդ որս և ես։

Կատարած Հոգեկոչութեան։ ()

Ա՛ռաքելոցդ եւ եկեղեցի քանզի քո՛
արքայն երկնից այսօր սիրեսա
կեաց ըզքեզ խաչիւն իւրով։ Եւ դ.

ջարդարեաց զամենեսեան քո՛ սքանչելի
կա

Ա՛ստուածն իւրում[ք]։ Լսէնդա յոյժ դուստրդ
9։ 9 սիօնի. քանզի ե՛րկիր ու ե՛րկինք եղեն այս
ծր վէ[ր]ըստին քո նո՛ր[ո]դմամբ. և թա՛
դաւորն ե՛րկա՛ւո՛ր հա՛ճ եղեալ բը[ն]ակի[լ]
ի քե՛զ։ Լ՚ընդ դասս ե՛րկա՛ւոր զօրացն.
վե՛րստե՛ալ տո՛ն ե՛մք քե՛զ այսօ՛ր զա՛նդա
դա՛ր փառա՛տրու[թ]ե՛ա. ա՛ւրա՛խ լի՛ր[ո]ւ հա՛րան
ա՛նառատ ա՛նք[ր]ընին քո խո՛ր հ[ր]ո[ր]դո[ւ]։

Ա՛ւրա՛ն սո՛ր[ո]ւ[թ]ե՛ա կանգնեցա՛ւ[ք] և
կե՛ղեցի. և՛ ք[ա]ո թա՛գաւո՛ր ի սմա՛ պա՛ճ
տարա՛գեա՛լ. և՛ կա՛յք հաւատացեա՛լք ե՛ր
գե՛ոցո՛ւ[ք]ք ե՛րգ նո՛ր։ Վա՛տք հ[ր]ե՛շտա
կացե՛ն վա՛յր իջե՛ալ յե՛րկինից ե՛րգե՛ն ա՛ստ
լո՛վ. հ[ր]աշալի՛ ձա՛յնիւն ե՛ղանակե՛լով.
ե՛րգե՛ն ղերգս օ՛ր հնո՛ւ[թ]ե՛ա՝ ե՛ր[ո]ւեակ սո՛ր
բասա՛ց ձա՛յնիւ։ Ա՛ւրա՛խ լի՛ր ք[ա]ո ե՛ր[կ]րեա՛ց
հա՛ր[ա]նա՛ցեա՛լ ո՛[ր] ե՛կե՛ղեցի. պա՛յծառա՛ցա՛
զմանկա՛ն[ո]ւս քո յո՛ր հնա՛ր[ա]նա՛ւո[ւ]թի՛ւն. ծո՛
գո՛ղն ըզշո՛ղ լուսոյ ի՛ք[ո] զ մայր եկե՛
ղեցի։

Ա՛ւրանի՛ր այսօ՛ր ո՛[ր] ե՛կե՛ղեցի. և՛ տո՛
նեա՛ ըզտո՛ն քո դո՛ւստրդ սիօ՛նի. քանզի
ի քե՛զ հա՛ճ եղեալ բը[ն]ակի[լ] տէ՛ր ա՛ծ հ[ր]ո
ղն մե՛ր։ Ա՛ւրանի՛ր դէզ խոյ դո՛ւստրդ
սիօ՛նի. և՛ յղե՛ա՛ծ վե՛ր[ի]ն զ[ր]ուստաղի՛մ.
քա՛ն

քանզի ձեզ արքայն երկնից գայ առ քեզ.
ձեր՝ արձ։ Աւրախալեր սիրտ մայր ձկեղե
ցին. քանզի իքեզ շուշանեղէն ի հօրէ
լսատց ծագեսցայ. ուր՝ ի զաւր՝ օրհնեա
ցեք բարձր ամարիք երկնից յաւիտեան։
Ա՛ր պատակեացն այսօր առաքեղեկեղեցի.
նըշանաւ խաչին իւրում. ըզաւր՝ օրհ։
Ա՛ր վերծատին ծնընդեամբ առաքեա աւա
զանին. լուսաւոր ըեայ զազգս որդւոյն մարդ
հան. երգով ըզաւր՝ օրհնեցեք բարձր։
Ա՛ր հաստատեցեր քանիւ ղեկղեղեցի քո
քրիստոս ի վերայ առաքեալեան վէ
մի. երգել ի սմանձ ղերգս հոգեւորս։
Աչանգնեալ ի սմա սերղան՝ սրբըուԹեան
քաշխէ զամբոխն իբր և զարիւծն. և տայ
ի սմանէ մեղ նորոգուԹիւն։ ի Թաղուս
ԹիւնՁն մեՁայ մերոյ։

Ա՛ջեալ՝ հոգւոյն սրբոյ առաւնակերպ
երևեալ ծմե. ի վերայ մարմնոյ և արեան
ըն տեառն. ի քաՀանայուԹիւնն հոգւոյ

մերոյ։

Ա ռաւաւն ըեա երուսաղէմ զարդարեան զա
մուրըս քո. քանզի մերձեցաւ քեզ
փեսայն երկնաւոր. փըրկուԹիւ՝ քեզ
ընծրհելով պըսակեալ ծ՚ս սքանչելի փայլօքն
իւրովք։ Ա՛. յաւր

Այսօր ծագեաց քեզ դէպ հոյ դուստրդ սիանի. արդարութեան արեգակն քո և սիրեցեալն ըզքեւ շնորհէրքդ սուրբ հոգւոյն մեծապէս պարգեւեալ։

Այսօր ցընծայ սուրբ սիոն մայր եկեղեցի. փայլեցոյ զմանկունըս քո ուրախ գարնագակն. զի անձամբ խընդութ թեամբ լցոյիր ըզքեզ քրիստոս Թագաւորն։

Ա՛յլ միածինն ի հօրէ եւ լոյս փառաց ընդ նոսին. ձայնիւք հընչեցուրուն սաղմոսերգութեամբ աղաղակեսցուք։ Տեսեալ ըզլոյսն մեծ հայրապետին գրիգորի. սպասելով ընդ ցընծութեամբ հաւատացեալ ամբոխին։ Այսօր շինեսցուք սուրբ ըզքոյդ խորանըն լուսոյ. քանզի ի սմա ծագեաց մեզ լոյս ի հայաստանեայս աշխարհի։

Լանջս Ա. Երափոխման Քրիստոսին։

Ոյսօր ժամուբեաք սիրելոյն
ի մահուանէ. երանելի առա-
քեա՛լքն և՛ սո՛ւրբ կոյսանքն.
զհաղթեսաւոք պայծա՛ռ դէմ
ա՛սպեալք լուցան հնչուն շէշ լապտերս իւ-
րեանց

րեանց. Եւ միաձայնեաւ լքեալ սակս [illegible]
նեաւ [illegible] ամենաօրհնեալ ի կանայս։
Ի յաւր դնելոյ զգաւազանդ կոյսն ամբ դրան
ըն գերեզմանին. ապաքէն և ակնուանք
ին տեառնն Իսկ Իրքնին գալոյ. գեր ի
վերոյ տեսեալ զարբարիչն եկեալ քան
զամ հրեշտակօք. Եւ նայցա միաձայն։
Ի յաւր տեսեալ զգաւազանդ կոյսն Թուռ
յեալ յօդս. Եւ ամենքեան կատաքն լինել ի
համբարձեալ յերկինս. մերանելոյ
յերկնայինն խորհանան ընդ լինաստեան
կոհանանն. Եւ նայցա։ Ի յաւր ընդ բաղմն
չեայ քրօքեան Եւ ընդ վեց Թեւեան սրբ
բէմն. մերտանելով յեօ Թեանատեղեան
խորանան. տեսանելով զանազանն ա
Թուռսն զոր պատրաստեալ քեզ տէր
ունուայդ. երգեմք և մեք ասելով [illegible]։
Ի յաւր զաղանիչքն յանցանաց Համան
մեր զգուսանեԹեան մայրն. փոխան
դրեալ բանն աստուած յերկնայինսն
դանելով յայծակերպ խորանան Եւ յան
պատեալ ի կեանս. վասն որոյ հզօրս
ազգեան ձայնիւ քեզ երգէ եկեղեցի
սուրբ. ըզբնո՛ր զերկնաբաստեղԹիւն։
Ի յաւր տիրամայրն սրբուհի կոյսն. ան
[illegible]

անդեաւ ըզսըրբանեաւ հոգին ի ձեռըն
հրեշտակ կամ կանն դառնայցն. որպէս զեր
արիւն փարիսեացն ահեղիցն նըմանեաւ
հրեղինայ դառուցն. վասն որո՞յ։

Ա՛յսօր վերանալոյ ըզմարքրանկանն
մարմինն աճմամբ կուսի. անմարմին ն
ղընտրեցեալն ամփոփեաւ ի տեղի գերա
կայիցն. կերևելի ըզգայութեանցս աչն
չառուցն անհետ հաղորդս. վասն որո՞յ
հնարաւորականս։ Ա՛յսօր յուսապատա՛ր
խորհրդութեամբ եւ յաւէտ ժառանգ
մամբ. նըշանակեմք քեզ հոգեղէն հաց
ընդ հրաբուխն սեռիցն. տօնախըմբեա՛
լով զպիշանակ կուսիկ աղախնոյ եւ մօ՛ր
քոյ. վասն որոյ։

Ա՛ր ընդհակառակորդըն զյանցանսն երկանցն
եբարձ. եւ զնըդիպ քո միածնի՛ն տա՛ր
ծառայ ծընանաւ. այսօր առաքինիչ իւիք
ընդ զօրսըն փոխեցեր զանխառեղծին
ծընունդըն. զեր միշտ ունիմիք քան
րեխօս առ քեզ տէր ամարտած հայ ըզ
գըն ի մերոց։ Ա՛րկակիցդ եմ հօր եւ սո՛ր
հոգւոյն. մարմնաւ ի յանձն առեր զ
որ երբեմն կուսին. այսօր փո խադրեա՛ց
դամեցեր ըզերկնային խորանն ըզքոյին
ծընեալ

ծընօղըն. զոր միշտ ունիմք քարեխո-
նՙ ամենայնի եւ լըռեցուիչ քարեհամ
սուրբ հոգի. այսօր պարգեւօք հանգու-
ցիր յանպատում ի կեանս ըզկուսանս
թեանց ըզմտիրըն. զոր միշտ ունիմ:

Ղ Բզտիր՝ ծրհնեցիք Նաթձրարերիք ըզ
ծընօղ անտանելի բանին ըզմիշտ կոյս
նՙ ի կուսանկան դասակցեալ եմ ի
սրբոյն Հրեշտաւորաց փառաբանիս սըր
բոյն. ուստի եւ մեք հաւատացեալքս
վերապատուեմք. ըզվիսիմըն քո՛ի
յերկինս որ առաւել բանիցն լե
ես յաւիտեան: Օ քարեբանեալդ ան
դադար միշտ ի վերին զօրսայ. եւ ըզվե
րափառեալդ ի դասս առաքելոց եւ
մարգարէից. ընդ որս եւ մեք հաւա
տացեալքս վերապատուեմք. ըզքոյին
ծաղմոյդ ըզհանդուրժեալդ տօնս. որ ա
ռաւել բանիցդ եմք:

Ի Ա՛ր բանայարկ կամարանըմանն յօրինե
ցար սուրբ կոյս աստուածածին. զանհա
սանելի ղբանն աստուած քնաւորապէս
անսերմնաբար կրեցեր ի քում յարդ
վոյնի. անդադար երգով ըզքեզ
միշտ մեծացուցանեմք:

Պա՛տճառ

պ՝ուռան երկնից ըզծագումն անձառելի ա
նապականն ար ի հօրէ առաքեցաւ. ի գիր
կըս քո բարձեաւ կրնգէր դաւեցուցանե
լով մարմնացելոյդ ի քէն ըզկուսականա
քո՛ծ ըզկանքն. անդա՝ ՅԵղափնեաւ
ըզքեզ եւ վերնական ի կաւոյս քեզ ծ՛ո
հանս աստուածամայր. սպասաւորեալդ
հաւերժ՛ական պ՛ռանց. անդանդար։

Ար ձնեղ իշխանութի՛ մահու եւ կենաց. ա
քրիստոս Թագաւոր փառաց ոգիդ ըմեռ
մեզ աստուա՛ծ։ Յօնեալով ըզ յիշատակ
կուսի ա՛ծ որդւոյ մերոյ. հրաշխն հրեշ
տակք ի յերկինս և ցընծան դասք առան
քելոց և մարգարէից ընդ կուսականի՛ն
ասնա ոգի՛ բռեա. Վ՛ՀԵ միմնոյ մեր և
կուսի մաղթե՛մբք հայցելով ի քէն. քան
րեխնեաւ անդանդար առ որդի՛դ քո և
աստուա՛ծ մեր փրկել ըզմեզ ի փոր
ձութենէն և յամենայն վըտանգէ մա
րդ։

Ա՛նընակըզեն ա՛ծ անհասանելի բնութի՛ տ
և հանգուցեա՛լ ի հրեղէն կառս. վա՛ռն
սրոյ գովելով ասե՛մք օրհնեա՛ւս հայր
անընակըզեն աստուա՛ծ։

Ա՛ր

Ա՛րդ ատրատատեսիլ և ծիրանագեղեցիկ հրաշափառապէս կ՚ելլայ։ զոր առեալ որդւոյ վերափոխեալ դպրեաց յանապատումն իջեալ կեանս վանս որոյ գովելով ասեմք ծիրհնեաւ որդի միածինն ասէ ծ։ Ընդհատանեալ ի հոգւոյն զօրութենէն՝ ծրագ փանրեալ հանապատաբոյծ լեռան ըզկուսակաւն անձամբն։ վերափոխելով յանապատելն և յանհանգիստելի և յանանց լեռն։ վասն որոյ բանբանելով ասեմք։ ծիրհնեաւ հոգիդ

Հրշմարիտ ասէ ծ։

Ընդհատաւ։ Հանդերձ։ Վարձաքս։

Կանոն Աւետեաց Պատարագ Օրհ։

Յայսօր զանձառելի ծնընդեանդ քոյ ասէր ըզ սպասաւորդ խոր հրեղէն։ Ի հնազանդելն գոյակ ցուցեալ փոխադրեցեր ի յերկինս։

Յայսօր զանասանելի բանիդ բարձօքն ըզ քերովբէն հողեղէն։ բարձրացուցեր և սառոյանոյն զերակայիցըն կայանս։

Յայսօր զանապական կոյսն որ ըզքեզ մի քուր կանխամբ կերակրեաց։ Ի զգայական կան փոխեալ բնութեանդ յիմանականն լեռնէն խորհրդոյ։

Ա

այնմ անաբընանիկ ծածկեալ իծոց հօր.
որ ծագեցաւ իքէն մեր և կոչս. այս
օր իջեա՛ ի մանաւանդ դասուք հրե
շտացըն. փախչադրեաց ըզքեզ լուսա
փայլ ամպօք ի՛ լոյսն անձնատուր.
Ամէն անմնորմին որ իքէն մարմնացաւ.
և ի գիրկըս քո բարձեալ կրեցաւ մեզ
րիամ. այսօր եկեա՛ ի բանմուԹե՛ զօրօք
հրեշտակացըն. վերացոյց ըզքեզ հրա
կերպ կառօք ի՛ լոյսն. Ամէն հրաշից
փառաց միածնին. զուարճացան դասք
առաքելոցն. և ընդ վերին՛ն զըճաւր
Թուսըն համամձայնեալք. նոր օրհնու
Թիւն քեզ եղանակեն՝ օ՛ի օրհնեալդ ի
կանայս։

Ա՛ր զիածնիլ որդւոյ քոյ զընակիսրան. Հ
զնախահամբոն երկանոյ բարձոնիլ. այսօր
դաբձուցեր ի փառս առաջին՝ ըզքեզ
բա՛րեբանեմք ա՛ջ հայրն մերոյ։
Ա՛ր զիծոյդ հօր լուսոյդ ըզծագօնիլ. որ
մանրմնիզ ընաւ ըզքեզ. այսօր փախեցեր
ի կեանս անպատում. ըզքեզ։
Ա՛ր զփառակոյ հօր հոգւոյդ ըզտա՛ճարն.
զառ ի քէն. հովանացեալն այսօր հան
դուցեր ի լոյսն անմատոյց. ըզքեզ։

Ա՛ր

գ Ա՛ղետ որդւո՛յն միաճնի զմա՛յրն
առնաւորհնեա՛լ մանրիամ. գովել լա՛վ բարձր
արարիչ ըզնա յաւիտեա՛ն։
Ա՛յսօր ընդ վերինս զուարճանա՛յ երկինք.
որք վայրենջեա՛լք ընդ միաճնին՝ ի փո
խա՛ւին ածամարմն երգե՛ք ու՛ռն. օ՛րհնե
ցէ՛ք զի հայրն երկնաւո՛ր բարձր։
Ա՛յսօր ընդ դանդա՛ւ սերթքե՛ր ինչ. որք
սպառակեա՛լ շուրջ զգերեզմանաւսրբ
քո՛յ կուսին ե՛ղանակ ու՛ռն գո՛վեցէ՛ք զո՛ր
դին միածնին բարձր։ Ա՛յսօր ընդ հրե
ղէն քերթքե՛ր ինչ որք զգերթքէ՛ն հոգե
ղէն վերհամբարձին ձայնիւ փողոյ ի
յե՛րկի՛նս. բարեբանեցէ՛ք զհնդկին
ճշմարիտ բարձր արարիչ։
մ Ա՛ռաւաճանձին առ լուսնաւո՛ր. որ զգ
ցո՛ղըն կենաց հերքեր յերկիր բա
նաւո՛ր. և՛ զնախամօրըն չհնազանդիր պա՛ր
տեւոյն զգհնուր. անդադար ձայնիւ
գքե՛զ բարեբանե՛մք. և՛ հոգևառ երգ
գով մեծամեծագործե՛մք։ Ցե՛ղ ազատանե
ցի՛ր լի՛ բանին. և՛ երկիր վայրապարկ յորում
38 19 լոյսն ագանիցէ՛. և՛ արևելք արե՛գա
կանն ա՛րդարութեան. անդադար։
Օ՛ քո՛ւ կատարումըն մարգարէ՛ից. կո՛ւ

սակայն զի ծնընդեամբ ուրիշ բնութեան
քահանեցան օրհնէր. Հրաշագործ սեռիցդ
փոխադրեալ ի լուսաձեմ խորանան. ա՛ր
Ա՛ր անմահական բնութեամբ առաւել
ծնեալ քեզ ոչ. միացար մարմնով այր
գանդի կուսին արեգակապես գոլով այս
օր փախեցեր զուրախութենդ երկնի և
երկրի յանապատ ի կեանդ. ա՛ր
զաշխանօք մեր քոյ ողորմեա մեզ ծնդիր
աստուածոյ։ Ա՛ր անանգական մարմնով
ծընեալ ի սուրբ կուսէն և ի խանձարուր
ըս պատեցար արկածդ ըղ լոյս և ի մը
սուր հանգեար. այսօր լուսաւորեցանց
ըղ մայրըն հանգուցեր ի լուսեղէն խո
րանս. ա՛ր զաշխանօք մեր քոյ ողորմեր։
Ա՛ր ի քրօջական աթոռ նըստիս ընդ
հօր և սուրբ հոգւոյն. հանձեայր բառ
նել մարմնով ի գերկիս կուսէն և կաթ
նասուն եղեր. այսօր քրօջիւք վերհամ
բարձեր յաթոռ փառաց ըզ հոգելեղէն
քրօջն. ա՛ր զաշխանօք։

Ա՛յսօր զըւարթացեալ հրեշտակք ի յեր
կինս. ընդունելով յերկրի զմայր բա
նին ոչ յիմանալի խորհրդոյս ա՛նմահին։
Ա՛յսօր յընծայեան դաւք առաքելոյն.

աեսանելով զտէրըն տերտնոյ խոնամք
հետ յանդիմանումն ամենասուրբ հոգւոյ
ըմպելը լինի կուսին։ Այսօր և մանկունք
եկեղեցւոյ. ուրախութեամբ ծանչնայիր
զ կրե՛ զի փոխումն կնասին յերանելոյն
քաղաքըն վերին։

Կանոն Երրորդ Աստուածածնին։

Այսօր հրաշափառ կուսմամբ
հոգւոյն ժողովեալ սըրբոց
առաքելոցն ևս խնամատարն
սուրբ կուսանայն. պայծառացեալք
խնամատարեալ ի յերկնային փոխումն
աստուածածնին. և համակայնեալ ևք
անմարմնոյն. ո՞ր հնչէ՞ն զամէն օրհ
նեալ սըրբուհին։ Այսօր տեսեալ հրա
կերպ գասուք վայր իջեալ յերկնից զոր
դին միածին արփիափայլ հրաշալի
փառօք. գերապայծառ մարքեալ հո
գւոյն յանդիմանումն ամենասուրբ ծընո
ղին երկրի. և համակայնեալ ևք։
Այսօր ըղձնակարան հոգւոյն սըրբոյ
վերնակայն հրաբուխն սեռ իցըն փոխա
դրեալ յերկինս. մշտանելով խվերին
երկր

ԵՐՐՈՐԱՀԵՏ. ԻՆ ՅԱՒԱՏԱՒՍՏԱՆ ԱՆԱՆԱՊԱՀՈՎ
ՅԱՆՄՈՌԱՆԱԼԻՆ ԵՂԱԿԱՆԱՑՈՒ ԸՆԴ ԵՐԻՐ
ԴԱՒԹԵԱՆՆ. ԱՀԱՒԱՆ։

Ա՛ՅՍՕՐ ԸՆԱԽԱՆՁՈՒՐ ԵՐԿԱՆՑ ԲԱՐՁՈՂ
ԸՆ ԿԱՒԱՍԱԿԱՆ ԾՆՆԴԵԱՒՄԲ ԶԱՆՀԱՐՍՆԱ
ՑԵԱԼ ՄԱՅՐՆ. ՄԻԱԾԻՆՆ ԻՐՋԵԱԼ ՓԱՌՕՔ
ՓԽԱՆԴՐԵԱՑ ՀԻՄԱՆԱԼԻ ԵՒ ՅԱՆԱՊԱՏԱՒ
ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԶՆԱԼԹԻՆՆ. ՎԱՆ ՈՐՈՅ
ՍՐՕՐԵԿԱԿԱՆ ՁԱՅՆԻՒ ՔԵԶ ԵՐԳԵՄԲՔ ՍԸՐ
ԲՆԱԼԵԱՒՆՑ ԱՒԱՐՔ. ԸՂԶՄՈՒ ՇԱ ՓԱ
ԱԱԲԱՆԱԼԹԻՒՆ։ Ա՛ՅՍՕՐ ԶՂՈՂԵՂՆ
ՀՆԱԼԹԻՆՆ ՏԵՍԵԱԼ ՀՐԵՂԻՆԱՑՆ ԱՆՍԿԱՅ
ՑԵԱԼ ԴԱՆՔ. ՄԱՐՄԻՆ ՀՐԱՆԻԱԹ ԿԱ
ՌՕՔ ՅԱՆՄԱՐՄԻՆՑ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԻՆՔԿ
ՆՈՑԻՆ ԵՒ ՅԱՆԱՄԱՏՈՅՑ ԼԻԱՏԵՂԵՆ ԽՈՐԱՆԱ.
ՎԱՆ ՈՐՈՅ ՍՐՕՐԵԿԱԿԱՆ ՁԱՅՆԻՒ։

Ա՛ՅՍՕՐ ՈՇԱՆԱԿԻՑ ՀՈԳԵՂԻՆԱՑՆ ԴԱԼՈՎ
ՀԱՐՈՒՆՑԵԱԼ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ՍՈՒՐԲ. ՈՐ ՀԱՏ
ՈՒԲԱԽՈՒԹԵԱՄԲ ԶՔ ԱԻՇԱՒԱԿ ԱՆԱՊԱՏ
ԿԱՆ ԱՆԱՐԱՏ ԿԱՏԱՐ ԱՇԽԱՏԱՍԻՐՈՅՆ.

ՎԱՆ ՈՐՈՅ ՍՐՕՐԵԿ։

Ա՛Ր ԶՔ ԴԱՏԱՒՆԻՔ ԵՐԿԱՆՑ ԱՆԻԾԻՑՆԱ
ՏԱՍԱԾՆ ԵԼՑԵ. ՄԻԱԾՆԻՔ ՈՐԴՈՅ ՔՈՒ
ԾՆՆԴԵԱՒՄԲ ԿՑՅՍՆ ՄԱՐԻԱՄ. ԱՅՍՕՐ
ՅԱՒԱՏՋԻՆ ՅԱՆԱՊԱՏՈՒՄ ՓԱՌՍՆ ԴԱՐ

ՁՈՒ

ձուցեալը սովաւ զընտրեսատեղծչին զոր
միշտ ունիմք բարեխօս. առ քեզ ի՛ր
ձեր ծ հայ՝ երցեն ըմեռոց։ Ո՛ր ի հօրէ ան
մարմնաբար ծընեալ՝ ոչդէ նախ քան
զյաւիտեանս. և մարմնով ծընաւ ի ե
սըրբոյ կուսէն. այսօր խոնարհեալ հաւր
կնայինսըն փոխեցեր զանօրէնութիւն քոյ
զբնակարարսըն. զոր միշտ։ Օ՛ր մաքրե
ցեր ի բնակութիւն քոյմ կամակցին հոգեղէ
ձըրշմարիտ. և լըցեր անձառելի՛ եօթն
արիւեան շնորհօք. այսօր գերագոյն հրե
ղինայըն գանեցեր զհողեղինն բնութիւն
ըզն. զոր միշտ ունիմք։

Ի զեր՝ օրհնեցեալ Յարձրացարարիչ զզ
ծածկող խմանալի լուսոյն զգիշտ կոյսն։
Ո՛ր յանմարմնոյ զինուորութեաց՝ և ի գա
սեց հոգեղինայ վերք հանգերձեալ այսօր
աստուածամայրն. ուստի և գասք հո
ղեղինայըս փառաբանեմք. զզծածկող
խմանալի։ Ո՛ր ի վերջին աւուրս ի
բազմանշոյ քրօբէից փառաբանիս եր
գով աստուածածնին. ընդ որս և մեք
համակամեալք բարեբանեմք. զզ
ծածկող խմանալի։

Աստուածածնին գերագոյն երկնից ցան
ցար

ցաւը խորանն ևառաքանաւ. քանզի ծա
գեալ լոյսն ի հօրէ քնաւթեանց էիցն ան
տանելին պարագրեցաւ ի քոմ յոյդ
վայելի. հոգևաւոր երգով ընդքեզ ասի շա
րժագոյանեմք. Ալէլուիա վակեալ Ա.պէ
ղքեզ եղեկեղ յառաջագոյն ծանոյց կոյս 44.2
անարատ. ընդ որ եմուտ անտեսն կեր
ից բանն անմարմին որ ի հօրէ ևել մար
ժնով անխառնաբար մայրով կուսութեդ.
հոգևաւոր եր. Ալ երախոնեալ ընդքեզ ի
յերկնայինն խորանան այսօր որդին քո
մարածին. ուստի ևդանաք առաքելոյն ևմ
խնամանեն սուրբ կուսանայդն միանայնե
լով գովեցին ընդքեզ մայր անհարսնա
յեալ. հոգևաւոր.

Ալր խոնարհեցաւ յերկինից անմեհենելիդ ո
ի հօրէ որդի աստուածոյ. և առեր մար
մին ի սրբոյդ կուսէ ՚ՄՆ. հայցմամբ
ծառդոլին լուսոյդ և մեզ պղծմեաց.
Ալր մանուամբ քով կեցուցեր ըզմեզ.
և յարուցեալ համբարձար առ հայր ի
յերկինս ծնա. այսօր երկնաւոր զօրօք իջեր
ի փոխարէնն մեր քոյ և կուսէ ՚ՄՆ. հայց.
Ալր յիմանալի խորանդըդ բարձրացոյց
ըզքեզ մայր աստուածոյ. անձառելի

վա

փառաւոր միածինն որդի՞ ասէ. առ նա միշտ
բարեխօսեա՞ վասն անձանց մերոց։

Ա

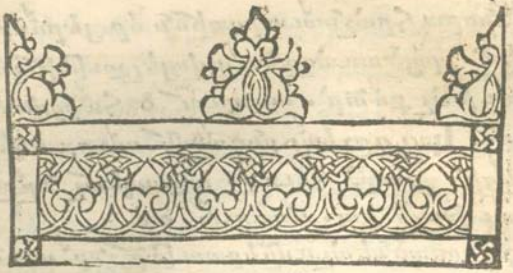
Աւրախ լեր մայր անձառ լուսոյ աբեր ած
ածին. քանզի առ ի քէն ծագեաց մեզ
լոյս ի լուսոյ. և զխաւարն անգիտութե՞
փարատեաց ոչնըմաստութեր լուսովն իւրով։
Աւրախ լեր կոյս անարատ մայր անհարս
նայեաւ. քանզի որ ի քէն ծընաւ արդէն
միածին վայր ինձա՞ յերկինս այսօր վե՞
բաժեաց զքեզ զ սքանչելի փառաւք։
Աւրախ լեր հարսն երկնայինն կոյս անառ
պական. քանզի երկնայնոցն զքեզ ոչ
օր ընկալեաւ զ տանիքին՝ ոչ՞ բախուեր
ընդուռս և մեծք երգեսցուք քեզ ծիր
նուերիւն մայր տ՞ն։

Խաչ կենարարին յառաջ գուշակեալ. և
ի մանկութենէն զնայն ի յուս բարձեալ.
Եւ հաւատացելոցս յաղթանակ տուեալ.
և մարգոյ ընդ դեմ թշնամեաց ցուցեալ.

Տուն և տաճար յերկրի Ս. Յ կազմեալ.
ուր ի անտանելոյն և յարկ անուանեալ:

Կանոն Յայտնութեան սրբոյ Յովհ:

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ ՀՐԻՇՏԱԿԱՑ

ասէ Տէրն ցերկիր ըզբո՛ն առնուրք զկնի
զերկն. ըզսա պահեա՛ ի խաղաղու
թեան: Ա՛ր ընդհեցե՛ր ողբումն եւ ի
ցաւակրութիւնն եւ մարդկան
քաւարանն. առնուր սրսմա զանշարժ քո
զխաղաղութիւնն: Ա՛ տաձարի փառաց
սիրոյ աստուածութեան քոյ քեզ երգեն մանկունք.
առնուր սոցա զառաւօտ քո զնոր ըմպութիւնն:
Ա՛կայք ժողովուրդք ի տաճարի փառաց
քրիստոսի. առնուք ամենեքեան օրհնու
թիւն ի բարձունս: Ա՛նզի Թագաւոր
երկնի քրիստոս այնպիսեաց ըզսա սքանչել
զի փառօքն երկրալ. առնուք ամենեք:
Ա՛ սմա և զջրերք հրեշտակայ դանտեր
բեալ առնեն տեառն. առնուք ամենեք:

ղէմ. պայծառանալ զեռա՛յ վայելչութիւն յոյ-
ցառ խաչ քո՛ւո՛յ. աստուա՛ծ հա՛յրըն մե-
ռոյց։ Այլ դրշելոյ ընդ՚ջուկ սո՛ւրբ եկե-
ղեցի։ յոկիկ հո՛ւռըն պըտակեա՛ր նըշա-
նաւ խաչի քոյ. աստուա՛ծ։

Ա՛ն նորածնեա՛լք մկրտութե՛ա՛ սո՛ւրբ հա՛ւ
զանին. այսօր ծնա՛ւ մե՛զ ուրախութի՛ւն նո՛ւ
շանաւ խաչի քոյ. աստուա՛ծ։

Ի՛ զո՛ւր օրհնեցի՛ք քա՛հ ըզբո՛ւ ա՛րարիք ըզ-
նա յա՛ւի՛տեան։ Վանզի՛ քո՛ւ կ՚հարա
նայեա՛լ սո՛ւրբ եկեղեցի՛։ Ե՛ր կնեա՛ւ ը
փեսայի՛ն պըտակեա՛լ ըզ սա խաչի՛ն. և՛
յաջ և յա՛հեակ թո՛ւռցեա՛լ ըզ հեթա
նո՛սս ժառանգելո՛ւ վ. քա՛հ ըզբ։

Ա՛կա՛յք ժողովո՛ւրդըք քրեա՛ն. ե՛ր կրը
պատե՛ սո՛ւրք ածա՛յին սո՛ւ նը շանա՛ն. բա՛ւե
ռեա՛լք ընդ՚նըմին ի սա՛ւ ընդ՚նըմին թա
դաւորեա՛ց լաբ. քա՛հ ըզբ։

Ա՛յ խորանի՛ քո՛ւմ սըրբո՛ւթե՛ զո՛ր ընտրե
ցե՛ր զա՛լ ըստեա՛նմըդդ քո քո՛։ ի սա՛ւ միա
ձայնեա՛լ աղաչե՛մք ըզքե՛զ. լսո՛ւր ձայնիդ
աղաչանաց մե՛ռոց ընկալ՚ և կե՛ցո՛ ըզ մե՛զ։

Ա՛ծային լուսո՛ւլ քո՛ւլ. պայծա՛ւ քա՛ն զա
րե՛ւակըն լուսաւորեցեր զքո՛ սո՛ւրբ ե՛կե
ղեցի

ղէմն է սա։ Ա՛յսօր և հրեշտակք ո՛ւրա
խանան ընդ պայծառութեանն քոյ որ
ակեղեցւոյ. ի սմա միա։

Ա՛ տաճարի սրբութեանդ փառաց քոյ քրիս
տոս. զոր ի յերկինսդ լուսաւորեցեր աշ
խարհս ծաղկամբք. ի սմա ըղձեզ անդա
դար բարեբանեսցուք ։ Ա՛ր ըղձան
հնարդեալ փերիկանան աճգիսանեթեան.
շնորհեցեր մեզ ի ձեռն քահանայապե
տին քոյ և վերակայի. նորին աղաչանօք
խընայեաց ի մեզ։ Հաւատացեալ ժո
ղովուրդդս սուրբք երրորդութեանդ. և
զպատուհնեալս ի խորան փառաց քոյ.
պահեա անխորտակ ի խաղաղութեան։

Ա՛ղաչեա զքո տէր զօրութեանդ հաւատով
կանգնեցաւ ի խորանիդ քումմ. եկայք
ժողովուրդք երկրպագեսցուք ։

Ա՛ՀՄ պատուական՝ ի խորանի քումմ հիմ
նեցաւ սյսօր. եկայք ։ Ա՛ սմա մա
տուցանեմ զկշմարիտ պատարագ
և վհնասուն անապական. ի
կայք ժողովուրդք ։

ԱՀ Ո՛ր զանազանեալ բանզուկըս քո՛ի խա
չին տարածեցեր ձեռս աշըճ. Ա՛նը
շան յանդիմանեցեր եառաբ մեզ. սո՛
վաւ ըզկեանըս մեր պահեա։
Ո՛ր զաշխարհակեցոյց բազկատարած
Թիւն խաչի քոյ ըզիստուս աշըճ. գա՛ւա
զան զօրութեանն եառաբ մեզ. սովաւ։
Ո՛ր ըզմեռեալն ի ձաշակմանէ փայտիւն
յանցանացոյ. կենդանացոյ փայտիւըն կենա
դանըծեցեր. սովաւ։

Ո՛ւրբ խաչն օգնական հաւատացեալ
ըստ. կանգնեցար ի յերկրի յանդիման Թըշ
նամւոյն. Ելայք ժողովուրդ երկրպագ
գեսցուք։ Որ ըստրեցեալ ատենաւոր բարձ
րացաւ ի խաչին և զմեռեալըս մեղքը փայ
տին ձաշակմանէն. ի սմա նորոգեալ
կենդանացոյց։ Ո՛վ միւսանգամ գալըս
տեան ատենաւոր ո՛ըդեւոյն. տո՛ւրբ խաչն
Երևիլ և լուսաւորել զնա ի յոյս հանա
տանացելոց։

ԶԿ Ո՛յսօր պատուական խաչիւ քոյով ապրե
ցուցեր ըզժողովուրդըս քո. ո՛ր և գա՛ւա
զան զօրութեանն և փայտ կենաց. ա՛ղ
հայրըն

հաւրըդն մերոյ։ Քանզի անմահացաք կեանացընն փոյթուք ի ձաշակմանէ մահաբեր պատուհանն. որ կանգնեցաւ քաւութիւն ի միջակին դիտելովն ընդ հարուած. ածծ։ Եւ համաձարձար կամաւ ի խաչ քո գրիա տան տարածեցեր ըզ ձանձրուկսն քո. ժո ղովիլ ընդ հեռացեալ ազգ մարդկան ած քեզ տէր. ածծ հայրըդն։ Քո՛ զտր՛ օրհ ե նեսիք Յուսալ բարձրարարիք ընդնա յաւիտեան։ Քո՛ յաւ որդին միածին զան նարատ բանիւն էիր. առաքեցաւ ի վե րայ սուրբ խաչին. ա ռաւել։

Քանզի յանդիմեաց մահու հրաժ ժ ժ րիւ թեամբ. և կոչեաց ըզ տիեզերս ի փրկ կութիւն և ի կեանսըդն յաւիտենից. ա ռաւել։

Ա՛յր և կոչ յա։ Աղաչեր։ Քո՛ հաձե փայտ կենսոյ որ փոխանակ մահացու պատուհանն ըզ քրիստոս պատաբեր ըեցեր. պարծանաբար պահեա զհաւատս Յով 3. 18 ցեալց։ Քո՛ բանաւ մեզ ձանապարհ ծառոյն կենաց. ի սրծ բեւեակ պահպան նաւթեհնէն. պարծանաբար

Քո՛ աղաեցաւ նախահայրն ի ձաշակ մանէ պատուհանն. և քեզ երկրպագեմ

ամէն

ամենայն հաճախատացեալք. պարտ

ա Ա Ստուածեալ փայտ գիտութեանց ըմբռնել
ՀՈՎՀ իւրեանցին հանճարեալ արարածոցն ոչ
2. 17 բնաւ յանգիտեաւ մնացին եւս և պարտեաց
ըզնախահայրն։ Ոսկի փայտ խաչի քոյ կենաց
սատուդաւանգին զօրութեանց կենաց մարգ
կայ և յոյս հաստատութեանց. առանձնորդ
եղև մեզ ի կեանսն յաւիտենից։

Ա տուր մեզ նշանն յաղթօղ սուրբ զխաչ
քո. զի սուլաճ մըտցուք ընդ նեղ դուռն
անձկացեալ ճանապարհին. որոմ ցան
կային երկրածինք որդիք մարդկան։

ՊԿ ՃՂ Յաղթօղ և զնտրօղ հնութիւն միտ ի
բարձնեան երգեցցուք. թագաւո
րին. քրիստոսի հաւատացեալ ժողո
վուրդք։ Որ երկին ի լուսաւորել զըն
տրեալ սուրբ զեկեղեցի. և պա սա
կեաց սուրբ խաչին. նոքա զի փառս
երգեցցուք։ Խաչօր և մեք ուրեմն
շնաւակատին սուրբ խաչին. և փր ո
գնդին մատնացուք փառք. և պատիւ

յաւիտեանս։

ՊԿ Խաչի քոյ քրիստոս երկիր ըսպագանեմք
և ըզքաղցրամեղս քո մեծասքանչեմք
ևսուրբ յարութիւնդ քո փառաւորեմք։

եկայք

եւ այլք հաւատացեալք երկրորդագիսացեալք
զի աստուածոյ մերոյ. վասնզի եւ ինքն ի
ձեռըն խաչին իւրոյ ջնջեհեաց պարգևա-
գրեալ

աշխարհին։

Փառք սուրբ խաչին ամէնլուսաւոր. սուրբ ակ
սիրտն ամէնլուսոյ. սուրբ յարուցեալ ըն-
ամէնլուսաւոյ։ Ալէլուիա։ Ալէլուիա։ Ամէն։
Լպրտղոյ ցօղ։ Փառք սուրբ խաչին։
Փառք հաւերկրի. քոյ հոգւոյն. այժմ. դշ
Նոյ աւետն։ Փառք սուրբ խաչին
ամէնլուսաւորին։

Կանոն Երրորդ աւուրն ()ին։

Օրհնեմք սուրբ խաչիդ քոյ
զոր կանգնեցեր ի վերնակոծ
Թիւրն աշխարհին. սա պատ
հեսցէ ըզմեզ յամենայն վտրգուածոց։
Վասնզի ի սմա զարձրացաւ աստուած
եւ ի սմա հեղեր ըզպատուական սուրբ
զարիւնդ. սա Այս ըզքո միւսանգամ
ըզգալուստդ. Ելիշանաւ խաչդ քոյ յա-
ցեր աշխարհին. սա պատ։
Աստուածանեալն ադամայ ի կենսադրէ
ի դրախտին. խաբեամբն պատրանօք փոյ
տիլ

Ո՛ւնն աչքն ծառուին դիտուԹեան. օձալիսաք
3. 6 պատրաստօքըն Ճաշակեալ ի պրտղոյն. և
եղեւ վայրաբնակիլ մնչյաքաղաքն երու
սաղէմ: Լ՛րևեալ ի դրախտին ընծայե
ցին ըզփայտ խաչին. և եկեալ կատա
րիւր ի տեղւոջ կառափրմանն. բարձրա
նայր ի դիտեն տարրերեցն փայտակերտն. տեսեալ քառաԹևերն պահապան ան
ձանց մերոց: Լ՛ան անեղ համագոյ որ
ընդ հօր և՛ սուրբ հոգւոյն. երևեաւ ի կեր
պի պայծառացեալ արարածք. հլիցն
կարողուԹեամբն և ըզմեզ վերածրեաց

յորդիգործուԹեան շնորհս:

5 Լ՛այսր ընդ ամենս լուսաւորս երևեալ
նշանն յորունական խաչին. բայց նի չ
փակչիմք տեսողացն ընԹացեալ ի
քաղաքըն պատմիչս. ըզնշանն քո՛ր
աստուած հա՛յցըն ի մերոց:

Յարեաւ ելից փայլեաց ՃառագայԹաբ խա
չին. արեգակնակերպ ՃառագայԹիւք ի
գիշերի տեսանելոյ ի կերպարդ ժամու.
նշանն քո: Լ՛պաւէն յուսայաւ մեզ սուրբ
խաչըն փրկչական. զի յաղԹեսցուք
նոքաւ անօրէնն Թշնամանչն. հնչիք հաս
տատուԹեան ընկալեալ ի յանձինս
մեր

Ա

յուրք անօրէն թիշխամուհին։

ա Վասաշան զօրութեան ընկեայ քո ես
տուր մեզ քրիստոս. և տվեա յաղթես
աներացեալ զօրութեամբ քով։

Ի երկինից երևեաւ նշանն յաղթու
թե՛ այ՛ յօ՛ր. հե՛թանոսաց ծա՛պեաձ ց
ընչան ո՛ղորմութեան։ Այ՛ր բա՛ղմութէ՛
ժողովրդի. տեսա՛նէին այ՛ յօ՛ր սո՛ւրբ
ըզխաչըն լուսոյ՝ ձառա՛գայթիւ զոր
դարեա՛ւ։ Այ՛նդ երևո՛ւմըն սրբոյ խա
չի՛ զոյ՛ քրիստոս այ՛ յօ՛ր. երուսաղէ՛մէ
ծապէ՛ն պանծա՛յա՛ւ կո՛չէ։

Այ՛ր ըզծագո՛ւմըն լուսոյ ա՛ծայինն նըշա
նի՛ քո՛յ. ձառագայթիւք տեսանի՛ր
բաղմութեան ժողովրդի։ Այ՛մենայնի՛ւ
զօրութիւն խաչի՛ քո՛ ա՛ր ցուցաւ ի
կո՛ղնութիւն ընդդի՛մ թըշնամւոյն. պա՛
տե՛րազմանա՛ծ զօրութեա՛մբ քո՛վ։

Ա

հանապազ երգո՛վ ըզնո՛ր՝ ծրկնե՛։

ո Ի երկինից երևեաւ նըշանն յաղթու
թե՛ այ՛ յօ՛ր. հե՛թանոսաց ծա՛պեաձ ց
ընչան ո՛ղորմութեան։ Այ՛ր բա՛ղմութէ՛
ժողովրդի. տեսա՛նէին այ՛ յօ՛ր սո՛ւրբ
ըզխաչըն լուսոյ՝ ձառա՛գայթիւ զոր
դարեա՛ւ։ Այ՛նդ երևո՛ւմըն սրբոյ խա
չի՛ զոյ՛ քրիստոս այ՛ յօ՛ր. երուսաղէ՛մէ
ծապէ՛ն պանծա՛յա՛ւ կո՛չէ։

Այ՛ր ըզծագո՛ւմըն լուսոյ ա՛ծայինն նըշա
նի՛ քո՛յ. ձառագայթիւք տեսանի՛ր
բաղմութեան ժողովրդի։ Այ՛մենայնի՛ւ
զօրութիւն խաչի՛ քո՛ ա՛ր ցուցաւ ի
կո՛ղնութիւն ընդդի՛մ թըշնամւոյն. պա՛
տե՛րազմանա՛ծ զօրութեա՛մբ քո՛վ։

ա Վասաշան զօրութեան ընկեայ քո ես
տուր մեզ քրիստոս. և տվեա յաղթես
աներացեալ զօրութեամբ քով։

Ի երկինից երևեաւ նշանն յաղթու
թե՛ այ՛ յօ՛ր. հե՛թանոսաց ծա՛պեաձ ց
ընչան ո՛ղորմութեան։ Այ՛ր բա՛ղմութէ՛
ժողովրդի. տեսա՛նէին այ՛ յօ՛ր սո՛ւրբ
ըզխաչըն լուսոյ՝ ձառա՛գայթիւ զոր
դարեա՛ւ։ Այ՛նդ երևո՛ւմըն սրբոյ խա
չի՛ զոյ՛ քրիստոս այ՛ յօ՛ր. երուսաղէ՛մէ
ծապէ՛ն պանծա՛յա՛ւ կո՛չէ։

Այ՛ր ըզծագո՛ւմըն լուսոյ ա՛ծայինն նըշա
նի՛ քո՛յ. ձառագայթիւք տեսանի՛ր
բաղմութեան ժողովրդի։ Այ՛մենայնի՛ւ
զօրութիւն խաչի՛ քո՛ ա՛ր ցուցաւ ի
կո՛ղնութիւն ընդդի՛մ թըշնամւոյն. պա՛
տե՛րազմանա՛ծ զօրութեա՛մբ քո՛վ։

ա Վասաշան զօրութեան ընկեայ քո ես
տուր մեզ քրիստոս. և տվեա յաղթես
աներացեալ զօրութեամբ քով։

Ի երկինից երևեաւ նշանն յաղթու
թե՛ այ՛ յօ՛ր. հե՛թանոսաց ծա՛պեաձ ց
ընչան ո՛ղորմութեան։ Այ՛ր բա՛ղմութէ՛
ժողովրդի. տեսա՛նէին այ՛ յօ՛ր սո՛ւրբ
ըզխաչըն լուսոյ՝ ձառա՛գայթիւ զոր
դարեա՛ւ։ Այ՛նդ երևո՛ւմըն սրբոյ խա
չի՛ զոյ՛ քրիստոս այ՛ յօ՛ր. երուսաղէ՛մէ
ծապէ՛ն պանծա՛յա՛ւ կո՛չէ։

Այ՛ր ըզծագո՛ւմըն լուսոյ ա՛ծայինն նըշա
նի՛ քո՛յ. ձառագայթիւք տեսանի՛ր
բաղմութեան ժողովրդի։ Այ՛մենայնի՛ւ
զօրութիւն խաչի՛ քո՛ ա՛ր ցուցաւ ի
կո՛ղնութիւն ընդդի՛մ թըշնամւոյն. պա՛
տե՛րազմանա՛ծ զօրութեա՛մբ քո՛վ։

ա Վասաշան զօրութեան ընկեայ քո ես
տուր մեզ քրիստոս. և տվեա յաղթես
աներացեալ զօրութեամբ քով։

Ի երկինից երևեաւ նշանն յաղթու
թե՛ այ՛ յօ՛ր. հե՛թանոսաց ծա՛պեաձ ց
ընչան ո՛ղորմութեան։ Այ՛ր բա՛ղմութէ՛
ժողովրդի. տեսա՛նէին այ՛ յօ՛ր սո՛ւրբ
ըզխաչըն լուսոյ՝ ձառա՛գայթիւ զոր
դարեա՛ւ։ Այ՛նդ երևո՛ւմըն սրբոյ խա
չի՛ զոյ՛ քրիստոս այ՛ յօ՛ր. երուսաղէ՛մէ
ծապէ՛ն պանծա՛յա՛ւ կո՛չէ։

Այ՛ր ըզծագո՛ւմըն լուսոյ ա՛ծայինն նըշա
նի՛ քո՛յ. ձառագայթիւք տեսանի՛ր
բաղմութեան ժողովրդի։ Այ՛մենայնի՛ւ
զօրութիւն խաչի՛ քո՛ ա՛ր ցուցաւ ի
կո՛ղնութիւն ընդդի՛մ թըշնամւոյն. պա՛
տե՛րազմանա՛ծ զօրութեա՛մբ քո՛վ։

ա Վասաշան զօրութեան ընկեայ քո ես
տուր մեզ քրիստոս. և տվեա յաղթես
աներացեալ զօրութեամբ քով։

Ի երկինից երևեաւ նշանն յաղթու
թե՛ այ՛ յօ՛ր. հե՛թանոսաց ծա՛պեաձ ց
ընչան ո՛ղորմութեան։ Այ՛ր բա՛ղմութէ՛
ժողովրդի. տեսա՛նէին այ՛ յօ՛ր սո՛ւրբ
ըզխաչըն լուսոյ՝ ձառա՛գայթիւ զոր
դարեա՛ւ։ Այ՛նդ երևո՛ւմըն սրբոյ խա
չի՛ զոյ՛ քրիստոս այ՛ յօ՛ր. երուսաղէ՛մէ
ծապէ՛ն պանծա՛յա՛ւ կո՛չէ։

Այ՛ր ըզծագո՛ւմըն լուսոյ ա՛ծայինն նըշա
նի՛ քո՛յ. ձառագայթիւք տեսանի՛ր
բաղմութեան ժողովրդի։ Այ՛մենայնի՛ւ
զօրութիւն խաչի՛ քո՛ ա՛ր ցուցաւ ի
կո՛ղնութիւն ընդդի՛մ թըշնամւոյն. պա՛
տե՛րազմանա՛ծ զօրութեա՛մբ քո՛վ։

Այս է զկնի յաղթութեանն սրեալ սրեամբ
ձրդումն աստուածոյ. և սմվաե։
Այս ամենայն ասէ զի եւ իսմայէլ բաղ
մեալ քրիստոնէս ձրդիւն աստուածոյ. և
սմվաե յաղթեաս։ Այս է սեղանն որ բնա
թե՛ւ իսմայէլ պատարագեալ քրիստոնէս
գառն աստուածոյ. և սմվաե։
Այս է կարապետ յայտուբ գալստեան
փրկչին. և ալլսակ պարծանաց հաւա
տացելոց. և սմվաե։

Կանոն Ծաղկազարդի աւուրց։ Ձայն Ա։

Զայնդ կենարար ձեր երգև ըմբռ՛ղ
փրկութիւն. սմվաե ամենեքեան
քեզ ըզգեզ բարւոյն բերեալ ասեմք։
Ձեր ի հօրէ լուեալ լոյս ճառագայթեաց
ի յերկրի. և գաւազան զօրութեան
հաւատացելոց. սմվաե ամենեքեան։
Ձեր ընծայիւդ ծաղկամբք հրաշափառ
պես ելմուխ զոյգաւոր. ի յօգնութիւն
բնդ դէմ թըշնամւոյն. սմվաե ամե
նեքեան։

Ձեր յաղթող փա։ Ձեր կանգնե։ Ձեր զօր
ղեցոյ

ղեցւոյ սուրբք ըմկեալջ քո՝ որ՝ քանզի հե
ղեսուք ձերմամբ անաթառ ձեռինն քոյ
լ սման. հանդերձեալքեա՛լ առ քեզ ղՀայոց
լեռն սեռըս քանակա՛ն կենդանեաց.
աղաչեմք ըզքե՛զ ողոր . սպհպանեա՛
ըզմեզ ընդ հովանեաւ խաչիդ քոյ սո՛ւրբ։
Ցեսո՛ղ անձառելի խորհրդոյն զոր
յառաջագոյն յուսացա՛ր ընտանեացն սո՛ւրբ
նըշանն. քանզի սէրբ ելից բոցեղէնն հրա՛ն Ա՛ննն
նիւթ սպառնա՛կիչ. և՛ միջ պանծալի 3. 24
և վսեմեալ դրո՛ւխտին. աղաչեմք ըզ
քե՛զ տէր. սպհպանեա՛ ըզմեզ ընդ։
Ա՛րկնաւոր վի յուսացա՛ սանդո՛ւխս խմանա Ա՛ննն
լի՛ ձանապարհ առնելով որդւոյ մարդ 28 12
կան՝ ընդ դո՛ւռըն կենաց մըտին. քան
զի խորհրդեամբ յուսացա՛ ըսքանչելո՛ւն
յաղթեալ. երկնաւո՛ր զօրացն կնքք և
եր՛կք սպառնան աղաչեմք։
Վայ՛ կենա՛ց ընդ սա հնգամեայ վերա՛ Ա՛ննն
գուշաց գերահրաշ լո՛ւսաստուածն. քան 3. 18
զի սպառիչն ապարածոց բարձրացաւ ի
սման. և՛ կոչահա՛ղ շինեաց անապակա՛ն ա
րեանն ըզկոչածներն ջընջեաց ըզմեզ ։
աղաչեմք ։ Ա՛ռաջնո՛ր ըզ յուսացա՛ սիւ Ա՛ննն
նաաեսիլ փայլմամբ ժողովրդեանն 14 19

լուրաքիչելի. գաւանգնասասատ հերձմամբ
զչնչանացեալ զկուռատակումըն ջնջոյն
ի կարծրութիւն փոխարկեալ վիճ մի. այլ
Աւրդորդեալ հրաշալի խաչանիշ համ
բարձմամբ ձեռացըն մօսէսի ընդդէմ
ամաղէկայ. ի մարտի պատերը ընդբեկլի
սար. և ձուլադրոշմըն ձուլիւք ենթա
դրեալ կո՛ղբը. աղաչեմք։ Աղբանա՛ւ
խաչի քոյ տեր սանրսեալ հալածեցաւ աշ
խարհակո՛ւլ խաւարն. քանզի զմիջոց
յեալ ըզմարդըն յանցանօք փայտին կե
նաց. խաչակից առնելով պետակեցեր ա
ւազնայրելի որբ նըշանաւք. աղ։

Աղբի ի վերջնո՛ւմն աւուր համառօտի լաճ
ծանիլ ժողովեալ զիւր ըզկարծեցեա՛լ
ձանձանչն. և ահեղակերպ ձառագայթիւք
յոլանայ յերկինից գերահրաշ նըշանն.
և հնձեալ կոծիւն սոսկայն ջնկք ան
հաւատից. աղաչեմք։ Աղբութիւ՛ն ած
ածնին բարեխօսութիւք ընկալ տեր ընդ
մայրեա՛նըս մեր. յորժամ յարուներիցն լու
սածագիւն ա՛նձառ հրաշին. կարասցեմ
առնել զյաղթանակ՛ս սուրբ նըշանին.
աղաչեմք։

Ե՛րամխերը տբ։ Խ ընդայ։ Ի՛նդ։ գձ
Խ՛ռան սրբ։ Դ՛ամք։ Ա՛երախ։ հ
Դրածե՛ն ողախնին գէր Նաստ։

Ե՛յսօր պայծառ և սիրեն լուսոյ. լը-
ցեալ աստուածային հնարհիւ սուրբ և
կեղեցի ի սմա ըղքեզ օրհնեմք աստուած
հայրըն մերոյ։ Հանրանման ապաշխ ար
դարոյ. և ի սմա շող ճաճեղէն ի հօրէ լու
սոյ ծագեալ. ի սմա։ Տ՛ուօղ ողջմտու
թեան. տէր տուր սրտմտութիւն զ-
ղեանգղուածիւնդ. ի սմա։
Ըզձեր օրհնեցէք և առաւել բարձր ա
րարէք ըզնա յաւիտեան։ Ո՛նդ անմահ
ճնակաւն բազմութիւնն ի ղբրիստոս թա
գաւորն. ուր եկաւորի այսօր խորհրդ է
կեղեցի. ամենայն ազինըք գալեցէք և
առաւել բարձր։ Ի կոչք հաւատոյ գ
ցեալ ըք սուրբ երրորդութեն. յեկեղե
ցիս օրհնեցէք զ՛ան. ապարհք տօնս ա
րախութե մինչ և յանկիւնս սեղանոյ.
և առաւել։
Օ՛րս ըստ պատկերի քո՛մ ըստե՛ղ
ծեր. նո՛րոգեալ քո՛վ զ տա՛ճարա՛ցու
յեր.

ցեր. վանդակեալս լինի՝ ընդ տանձառձայ
ձուկս իմանայ՝ զոր ընկալ քրիստ ի քնած
կուրութիւն։ Որ հնարէին մեզ կենդանացուցանող
ուծ, զկենդանագիրն քոյ ծառայակիցն
կերպով. բերելով զաղօթսն զոր վերոյ
ասացաք՝ զի ի փառսն սքանչ
երկրորդութեանդ։ Կեցո զերդիկ ծա
ռայ՝ քոյ զոր ի հոտումդ գահիցըն վերա
պատուեցեր. ուր էդին ընկալմըն հաւ
ատովքդ՝ հիմամբ սուրբ ե
կեղեցւոյ։ Որ ընկալիցիցես զայս հրա
շալագործեցեր. քանի չափ բնակցուԹիւնք
հիմնականացեալ եցեր. ըզպատճառսն և ըզ
փայլեալ ըզփառսն տանիս աղաչեմք
մեք՝ վերջինըն քան զսկզբնականն։
Որ զարդարեաց մեծապայծառ փառօք
սուրբ զեկեղեցի. և լուսատուիւ քոյ
կարան կարգեաց խորհրդաւոր հրեշ
տակաց. ըզի նոքա՞ առեղծեան սրտ
բոյծք ծերկնեցեք։ Որ ինքնագոյ հրա
շիւքիւր հիմնեցոյց ի վերոյ հիմանն սուրբ
սաքերոյն. և հնարհաց քուրթիւն
ի սմա. արդեօք միտիկան վերադասիլ
ընդ վերինսն զբարեխնամն. ըզնուա
գոյ մարդկան վերադասիլ
ոյն

զի չնորհեսցէ ըզսա մեզ ընդ երկայն ժամս ողջոյնս առնուլ։ Եւ հայցեցէք ի քրիստոսէ զի ողորմեսցի ըզսա մեզ ընդ երկայն ժամանակս մերձենալ սեղանոյդ սորա։ Եւ զհաղորդութիւնն սրբոյ մարմնոյն եւ արեանն նորա ընդունել։ Եւ զայս ամենայն ի ձեռն աղաչանաց սրբոյ աստուածածնին եւ ամենայն սրբոց։ Ամէն։

Կանոն ԺԱ. յաղագս ուրբաթուց եւ շաբաթուց եւ կիրակիցն մեռելոց։

ԺԱ. Յաղագս ուրբաթուց եւ շաբաթուց եւ կիրակիցն մեռելոց։ Ի հնումն ժամանակաւ ոչ էր կարգ զայս ինչ. քանզի չնորհեալ մեզ քահանայապետ յաւելեալ ի լուսաւորել զկանխաւղեալսն զմեզ զկենդանեացն. փութ ուրբ զգալ ըստ առաջնոցն զոր ասեմ։ Յաղագս սրբոյ լուսաւորչին մերոյ հովանի եղիցի ըստ ի մէնջ ի բարձանոյ. քանզի թագաւորն երկնաւորն եկաւ ըստ ի սուրբ եկեղեցին. եւ զօրութիւն հրեշտակացն ծառայեաց մանկանն ընդ մարդկան. փութ ուրբ։ Յաղագս քահանայիցն պատուական հիշատակի ծառայելոյ մանկանն ընդ մարդկան. փութ ուրբ։ Յաղագս ծնողացն մանկանն ընդ մարդկան. փութ ուրբ։ Յաղագս ամենայն սրբոց որ ի ծնունդ

քկ

Ա
Նգամատումն կատ ան քըն
նելի խորհրդոյն ընդունա
լոյն ով սո՛ւրբ քաւութիւն.
ի՛մ սաստանութիւից յարաթուելոյ սրբ
բէից անտեսաբար ա՛հիւ պատուէր
ի՛նչ. քէզ ևրկըրպագելովք յօգնա թիւն
մեզ ժամանեա յիւր ևս ի մուտս։
Ա՛ն յաղթելի նշան անպարտելի զո
րութեն ընդունալոյն ով սո՛ւրբ քա
ւութիւն. ի՛մ յայհարկութիւն սպառ
ատելեալ ևրևելեայր սրբ ի քէն ահիւ սար
սեալ դողան և անդընդոյն կորչն
էի իւ՛նս. քէզ ևրկրպագելովք։
Յանդգնագոյն տեսեալ ընդ քեզ մարգա
րէն զաքարիա. աշտանակ ոսկի եօթնա
Օգ. 2 ծաղկեան լուսով պայծառացեալ ի՛րկ
4. 2 րի ով սո՛ւրբ քաւութիւն. ի՛մ ե
ղբոյ քո տաքսածեալ աննիւթ գոյն
գոյացեալ ի մեր բերնութիւնս. ևս ով
բերան կողիս մաքրեալ զաղտեղու
թիւն ա՛զգիս մարդկա՛յնս. քէզ։
Ա՛նդ երևնո՛ւմն քո ի թաղմանդ ով
սո՛ւրբ քաւութիւն. ի՛մ յայհ

քումմէ կ՚երեան դէնդրիք զօրաց բանսաց
կուբին և ընդ յառնել պատանւոյն զնաւար
Ձագան հաւատացեալ ի՚նմա. քեզ ԵՐ։

Ի յերկիր երկինք և ի յերկիրս մեզ ան
բարբառ բայրենիս ով սո՚ւրբ քա
ռաթև. ի՚ն՚ յայհնաւոր և ի հրանգայտ
փայլմանըն կարապետ գոլով և նախա
գուշակ գալստեան արդեօք ես աստո՚ւ
ծո՚ւ՚յ. քեզ Երկրորպագեմիք յօգ։

Յորժամ յարևելից փայլիս անձառ լո
սով լուսաւորես զհաւատացեալսն. և
դատապարտես զազգն հրեից անհնա
զից ով սո՚ւրբ քառաթև. ե՚ն՚ և
զիս լուսաւորես զխաւարեալըս մեղօք.
և դասակարգեա ի դաս մատենագրի
յանձառ երկնից աղբեայրաթեա՚ն՚դ.
զի անդադար օրհնաբանիս և քո՚ն են
փա՚ռք յաւիտեանս ամէն։

Ար հառագայդ։ Ար դաս։ Ար կենդա։ — կ

Ծագն գՏապանակին առա՚ւ աղօթն

Այսօր ցընծան դասք հրեշտակաց ընդ — գ
հաւատաւոր քո ի յերկրի. ո՚ն՚վ լու — չ
սեղէն խորան երկնանման եկեղեցի
առ՚րբ. ուրախ լե՚ւո՚ր վէմ սպատուա
կան հո՚վանի մեր և յոյս։

Ծուարձանիկը հարսն ամառատ ընծծլոյր
կեալ վայելչասիրն. զնրդամբեմ՝ հանն
դերձ փառօք և ել ընդառաջ և՝ ըմնաւոր
տեսոյին. ուրախ՝ եմ՝ ամն՝ զալ
մածին՝ ամ՝ տեսոյն գոյ առ քեզ։

Ստանոր նորոգեցաւ մեզ ամառան մը
կենդանութեան. յորգամնա մ՝ ը հո
գւոյն յերկայեալ. ծնանելով վերըսոխին՝
զհամատանեալս ի քէն. ուրախ՝ եմ՝ ը
անմոյր յառաջնումն ամ՝ որդին գոյ առ

Կանոն Լ ոյն երրորդ Ստուն Ծրկ։

Նանակին սուրբ զհամբէն օրհ
նեսցուք. որ եղև առաջնորդ
ամառանկին և յօրինեաց մեզ
Ճանապարհ ճշմ՝ ըկ. որ ձեռամբ
գոյ մեզ սուրբ մըտանել ընդ դուռն
անեղականն և դրախտին առեռն։

Նանալի արքայութեան տըւաւ հնազան
ծին մարդոյն. ուստի յառաջին Ճաշակ
մանկն արտաքս անկեաւ ի յաւէժ կեն
դանութեան ճխ՝ ն. որ ձեռամբ գոյ մեզ
սուրբ։ Գամառզանաձև երկնեալ եգիպ
տական ազգին. յուցանելով զզօրու
թիւն սրբոյդ խաչին. յայրըշտակելով
զը

Եւս 7.12

ըզդաւազանսըն դուքն ասաց. ար։
Դուքն ըզդայութեն օրինակեալ ի վերայ Լուկ
սեմոյ դրանց նոցա. անտերկուղ պահել 12.7
լով ըզժողովուրդն յանդրանկածախ սա
տանայն հրաւիրեաց. ար ձեզ այլ։
Արժեաւ աղիւսանըմն ակըն պատու Լուկ
սական ի ձեզ խանչին. հերքանելով ըզ 21.10
ծովըն կարմիր առաջնորդելով ժողո
վըդեանըն սեամբ ամպոյ ըստ յան ան
մեհնելն ասաց. ար ձեզ։
Ար նըշանաւ ամենայնքն խանչիք քոյ
քրիստոս. զա՞ր ըձեր զդատապարտու
թիւն ա՞զգիւ մարդկան։
Ար չնորհեցեր մեզ յաղթանակ ընդ
դիմամարտութեան. վա՞նել զզօ
րութիւնըն թըշնամուցն։
Այժմ ըզկեանըս մեր խաղաղացո մի
այլ բարեգութեք. և փըրկեա յամե
նայն վո՛ւյբռնութենէ։
Այ յաջր զենաւ գառն ատուածոյ. վանըն Դ
յանցանաց նա խաւսեալ ինն ի վերայ խա Հ
չին պատարագեալ հերձըր զարիւնդ ի
փըրկութիւն. ծրհնեալ ասէր աստըւա
ծած հա՛ ըզքեզ ըմեմրոց։

Ա. յսօր ընդ գիտութեամբ փայտին մահու
արիւն նահատակելոցն միանալոյ. ընդ որս
կանխեսցի քո նըշանս փոխանակեաց կե
նաց փայտ մեզ ջնարհեցեր. օրհ։

Ա. յսօր ընդ Հանապարհ ծառայն կենաց.
զոր և բերկրի պատուհանակեալ պահէին
ընդդուշութեամբ. սովաւ ընդ բոյսեղէն
սուրբն բարձեալ բաներ ուրդուոյ ազա
մայ. օրհ։ Ընդ որ օրհնեցէք բարձրա
րարէք ընդ ընտիր յաւիտեանս։

Ա. բեմեալ ի խաչին քրիստոս. ի
լոյծ ընդ կապեալսն և ողջացոյն անլոյծ
կապեաց կենարար խաչիւն իւրով. բար։
Ա. փոխանակ պատուհանի մահաբեր ծա
ռոյն. կենաց պըտուղն ուր իմերոյ քա
ռաթևին կերակրեաց զանգս որդւոց
մարդկան. բարձր արարէք։

Ա. ընդ իւր պարտեաւոյ կուռ ծնեալն լըր
աց. հրամոյս վըտակօքն ի մեղսախոց կո
ղէն բընդհեաւ զոր արբոյց տիեզերաց.

բարձր արարէք։

Ա. քառաթև լեռաւծին գերապանծ
նիշ կանուսոյ կենացն ամենից. միշտ
բաղձատարած առ քեզ է։ Ա. առաքու
ար աղաղակ հնչեաց և պահապանն ի յերե
լի

խմեաւս. փըրկութիւն ի յայսմ՝ց և պարծիսպ ամրութեան։ Ո՛րոշմ ըզգայ ձեռնեան ևս կիսի՛ք ի գէմս ամենից. դու և յաճախինալն կատարիս խորհո՛ւրդ յորմէ արբգակնայրն փայլին ճառա

գայթք։

ա Աղ պահապան մր ծաղկեցար յեդեմայ. նըշանս յաղթութեա՛ն ընդդէմ անեւրև ոյթ թշնամւոյն. Ո՛ւժ փակելոյ դրախ տին բացող և առաջնորդ աւազակին. որ զդռնիղն սուրըն կապտեա՛ց անեղին հրամանաւ։ Վ՚և ցընծան ըսատրայ ինքս ամենայն ի միւռոնագամ քոյ գաղըս տեանն. և յաւէտ ըղուարձանա՛ն դասք անմարմնոյն ամէնից։

Կանոն Աւետեաց Աստուածածնի։

Ո՛ր ծագեցեր մեզ լոյս մեծ ընդ նըշանս յաղթութեան խաչի՛ քոյ թագաւոր յաւիտեանից. և ճառս պարհիսպ ամրութեան հանապատ ցե՛ս լոյս քոյ աշտարակ հզօր յերեսա՛յ թշնամւոյն. աղաչեմք ըզքե՛ զ տէր պահպանեա ըզմեզ ընդ հովմանեաւ խա

չէր քոյ սիրելի։ Ա՝ա սլուսակ զարդա-
րեալ է ընդ հանգոյց իմ անուանել լո՛ւսոյն. և
եգեալ է զլուխս մեղաւորացելոյն. վայելչա-
ւէրանդաթ նեղրկեալ աւրեալ և ջնջուի. ի
տիգաստոյ կոշիկդ զոր ի գինաւորի՛ն
ընկալար. պղա։ Ա՝ր զանդատանդիս մե-
զայ ծո՛ւռուն սոխակ քաջանուագեր.
և զբլրտնաւորնոյն ծածկեցեր խորհրդոյն
յանբանաբա՛կան հրոյ. հաներ ըզժո-
ղովրդեա քո ի բռնակալէն երկնից ան
[illegible] կեալ զօրացոյց. պղա։ Զոզբարձ նը
21·9 պատակ օրինակեալ քաջաբեմ սո՛ւրբ
խաչին. ձեմպուսյանքդ մեսիա խորայե
լեան բանակիդ զոր ձե՛ռն պլրելոնեմ. պղ
րեցուցանել զվիրաւորեալսն ի խաչա
նօղ սիղոյդ Թումնից. պղաչելոք։
Ո կենդանագիր անարատ ծընողդ՝
քոյ արկանելոք առաջի անուխակալ տե
րութեա՛նդ քոյ. յորժամ գան փառք
հօր գալոտել ըզԹըչնամին խաչիւ քոյ.
նեղեսա յանոյանոյ մերոյ բարեխօսու
Թեամբ մօր քոյ և կուսին. պղա։

Ի՝ յօրը երևումն մեծի Հառա-
գա՛ստին կԹի. նոր շանթ ան անաւածոյ
մերոյ փառ[illegible]յլեալ. ի նաւակատիսն
մը

ՀԱՐՑ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՔ

Ա՛ր

գ

բարեգութ արարիչդ ընդէմ յաւիտեան։

որոյ ըմբռնել։ Իզուր՝ ծրտնեցեալք. եթէ՝ եհաս ի քաւարանն իմ պղծանս. վասն զի յայնժամ ես ի քեզ հեռու կամ ի քէն ինձ։ Ոչ ես ի քէն ինձ ոչ ինքն ի քեզ ես

Որ զահաւէտը խորհուրդ միւսանգամ գան
լըսաեանն իւրոյ քո. տըպաւորեաց այս
օր փայլմամբ սուրբ խաչին որում երկիր
պանծայաք. եւ բարձր արար։

Որ ահաւոր ձեռնվ ցուցաւ ըզնծայաւէտ
բնասաղէմ. եւ զաւրհուրեաք դողային
դամք սանդարամետին. եւ բարձր

արարէք ընդնա յաւիտեան։

Ա յսօրընչիան յաղթող երեւեալ ի յերկ
րի պայծառացոյց ըզտիեզերս. զի՞ն
յաղթութեն ետուր ըզխաչդ քո տէր. անպրե
ցուցանել ըզմեզ իպատրանաց թըշնա
մւոյն։ Փայտ կենաց կանգնեաք խոչ
տիեզերաց յոյո եւ պատուէն ազգի մարդ
կան. սա՞ պահեսցէ ըզմեզ յամենայն
վըտանգից մերոց. ապրե։ Յաղթող զո
րութեք խաչին քոյ պահեա ըզմեզ քո՝ ա՞ծ
որ տարածեցեր ըզձեռնըս քո ինմա՛. եւ
լուծո՛ր զկնիք դատապարտութեն յան
ցանաց մերոց. ապրեցուցանել։

Խաչի քոյ քո երկրպագէն արարածք
ամենայն որ ի փըրկութենն մեզ կան
դնեցաւ. սա՞ երկնից մեզ պահպանի
յաղթող. ապրեցուցանել ըզմեզ ի պատ
րանաց քո նենգաւորին։

Ամէն

լ՝սման բարձրացար բարձ՛ղդ անիծ՛ից.
ած փա՛ռաւորեա՛լդ ընդ հո՛ր. ժո՛ղ
վե՛ր ըզ հեռացեա՛լսըն կենսաբե՛ր փայ
տիւն. ա՛պրե՛. Ո՛վ հա՛ւ լուսաւորեցան
արարա՛ծք ամենայն. սո՛ւրբ սպանեա՛ն ած
դեղեա՛ցն ի մեղսանե՛ր քահանի՛ն ած տա
տեա՛ց ըզ մեզ ի պատրա՛նաց քո՛։

Պա՛տուհանակեա՛ց պահ՛պի՛ն յանեղո՛ւկ՛ն — մկ
դրա՛խտի՛ն ըզ ձանձրա՛պարտս ծա՛ռ՛ն՛ն — սա
կե՛ս՛նից. քրիստո՛ս՛ն հո՛յ քրիստո՛ս՛ն քո
ցե՛ղն սրբե՛ց ի՛ւր. այսօ՛ր արտա՛փայլե՛լ
ցուցա՛ր յերկրի ա՛ծաղա՛րդ փայտ կե՛նաց
և՛ փրկու՛թեան. զքե՛զ օ՛րհնեն՝ ա՛ն
կո՛ւնքդ սո՛ւրբ՝ եկեղե՛ցո՛ւյ։

Ա՛ւետի՛ս՝ ծա՛ռ՛ն վերանքե՛ւեալ խոյ (՝ա՛՛
յորջանի՛կ՛ն փո՛խանակ իմաստակին. այլ 22 13
ի վերան՛՛՛՛ քոյ զենաւ գառն անարատ
ի՛՛ հաշտութի՛ւն հո՛ր և ի բանակալ ըզ
մեղսս մեր. զքե՛զ օ՛րհ. պաշտօնեք
պօղոսեան. դասանեա՛լ ըզքեզ ա՛ծային
բանին՝ առեալ և՛ զենաւրան. քանզի՛
քե՛՛՛՛՛ւ ա՛պրեցա՛ք ի խաչ՛ն՛ն և՛ յա՛ն
մարմին ա՛զատեցա՛ւ. և՛ ի վե՛րայ քո՛յ հե
զեալ շինեա՛ք անապական արեա՛ն ըզկո
ղգա՛ծն՛ն ջընջեցա՛ւ ըզ մե՛ղս. զքե՛զ

ՃԽ Ա՛ՐԵՐԸ ԶԼԱՒՉ ՔՈ ՉԱՆ ԸՐՀԵՒՔԸ ՄԻՆ ԵՒԷՆԼԵ
ՅԱՍՊ ՔՒՄ ՍԸՐԲԱՅ. ՈՐՈՎ ԴԱՒԱՆԱՒՔԸ
ՏԵԱՐ ԱՒՐԵՑԱՒ ԹԱՒՇԱՄԻՆ։
ԱՒԼԱՒ ԱՒՀԱՒՆԵԱՒ ԸԶԺՈՂՈՎԼԱՒԴ ՔՈ
ՔՈՒ. ՈՐՈՎ ԵՐԿԻՆ ՈՒԱՔԵՄՔ ՔԵԶ ԸՆԴ ՀՕՐ
ԼՀՈՒՑԱՅՆ։ Ի ՔԵԶ ԱՍՒԱԼԻՆԻՄՔ ՔՈՒ. ՈՐ
ԴԱԼՈՂԴԵՍ ԽԱՉԻՒ. ՈՐՈՒՆ ԶԻ ՓՐՈՒԿԵՑԱՅՆ
ԸՂՄԵԶ ՅԱՅՆՄ ԱԱՒՐՈՒ ԱՀԵՂԱՒԱՒԵՒՆ։

ՃԿ ԱՒՆԴ Ա՛ՐԱՔԱՅ ՈՐԴԻՑ ԽՕՏԼԻՆ ()ՐՆ։

ԸՀԱՆԱՒ ԱՒԵՒՆԱՅՅԱՂԹ ԽՈՒՀԻՒԸՂԴ
ՔՈՎ ՔՈՒ. ՊԱՀԱՊԱՆԵԱ ԸԶՄԵԶ
ՄԱՐԴԱՒՈՒԹ ՅԱՒԵԲԻՒՂԹ ԹՈՂՇ
ՆԱՒԱՒՂՆ. ԶԻ ԴՈՒ ՄԻԱՂՆ ԵՒ ԹԱՒԱՒՈՐ ՓԱ
ՌԱՒՑ ՕՐՀՆԵԱՒ ՅԱՒԽԱՒԵԱՒՆ։
Ա՛Ր Ի ՎԵՐԱՅ ՍՈՐԱՒ ՍԱՐԱԱՃԵՒՅԼ՛Ր ԶԱՒՆԱ
ԲԱՒՐ ԲԱՂԱՒԿԱՅՆ ՔՈՒ. ԼՀՂԵՐ ԶԱՒՐՒՆԴ ԻՆ
ՓՐՈՒԿՒԱԹԻՒՆ ՍԻՒԼԵՐԱՒՑ. ԶԻ ԴՈՒ ՄԻ
ԱՂՆԵՒ։ Ի՛ ՄԻԱՍԱՆԱՔԱՒ ՔՈՒ ԴԱՒԼԸՍԵՒԱՆ
ՐՆ ՅԵՐԵՒԻՒ ՍՈՒՐԲՔՆԶԱՆԻՒ ՍՐՔԱՆԻՒ ՍՈՐԱ
ԸՂՃԱՒՒՅՈՒ ՔՈ՛ ՎԵՐԸՍՏԻՆ ՆՈՐՈՂԱՒՆ.
ԶԻ ԴՈՒ ՄԻԱՂՆ։
ԽՈՒՀ ՔՈ ԵՂԻՑԻ ՄԵԶ ԱՊԱՒԷՂՆ ԲՈՒՅՍԱՆԻՒ
ՓԱՒՂԼՈՒՄՔՆ ԻՒՐՈՒՒ. ԽՈՐՀՐԱՒԿԵԱՑ ԸՂ
ԹԸՂՇԱՆ

Թըշնամի՝ն և ելոյծ ըզգատակինըք. ա՛
նուանեա՛լ փայտըն կենաց ի փըրկուԹի՛
տիէզերաց։ Ա՛ երառեա՛լ ցընծան երկինք
և երկիր ու՛բախանայ. ընդ յոյսն իլսը
բոլ խաչին սեռակնառէ՛ քա՛ռաԹևին. ո՛ր
զնշխարըս լուսաւո՛րեա՛ց աբեգա՛կնա
կերպ ՀառագայԹիւք։ Ցընծա՛ցա՛ երուս
սա՛ղէ՛մ. բերկրեցան հաւատացեա՛լք։
նո՛րահրաշ զարդարե՛ցան քա՛նզի տեսին
զյա՛ղԹողըն շըշանն արարած ամենայնի՛ն
ի լուսոյն պայծառա՛ցան։

Ա՛ր ընդլյա՛ս անձառելի՛ աՀռուԹեանըդ — դ
քոյ քրիստոս. իւրէրայ խաչին Հա — հ
դեցե՛ր այսօր ի լեառնըն վարագայ. օրՀ
նեա՛լ ա՛ր աստուա՛ծ Հա՛յրըդըն մե՛
ծոյ։ Ա՛ր զահա՛ւոր և զմիւսանգա՛մ
քոյ գալըստեա՛ն երևա՛ւմն. Ծա՛նո՛ւցեր
այսօր նըշանա՛ խաչի քոյ Հառագայ
Թե՛լով յե՛րկրի. օրՀնեա՛լ։

Ա՛ր ետա՛ր նըշան երկիւղա՛ծոց և զկնն
ընդ դէ՛մ Թըշնամւոյն. պահպանեա՛
սո՛ւրբ ընկերակցեա՛ցըս անուանըդ
քո՛մ սըրբոյ. օրՀնեա՛լ։

Ո՛ զտեր՝ օրՀնեցեա՛ք. բանդ ա՛րարչ — դ
ըզնա՛ յաւիտեա՛ն։

Աղբ զաղաթեանցն այսօր ըզնշխան խաչին. երկնային լուսով պայծառ քան զարեգակն ըզ- Աղբ յայտնեացն այսօր ըզփրկ կական նըշանն. հրեշտակայն ինքնամբք ի լեառնըն վարագայ. ըզ- Աղբ օրհ։

Աղբ Ակայք փը րկեալք կենսարար խաչիւն. քրիստոսի փրկչին մերոյ. ի սմա երկրք պագեալով. ըզ- Աղբ։

Մ Այր լուսոյ մարիամ սուրբ կոյս. որ ընդլայն առ ի հօրէ ծընանդ մարմնով. և ընդ ամենայն արդարոյն. հովանիդ երգով ըզքեզ սրբեմ ձայնիւ մեծ ծայրագոյնահեմք։ Արեւ ընկեցիր գերագոյն էին աթոռ. և ծառ կենաց անմահ կան պատղին։ տանգնանակ կտակիդ բանին և առաքեր ոսկի երկնային մանանայիդ. հովանիդ երգով։ Արև քայլեալ սրբեցեալ փակ դուռըն դրախտին. և քեզ տըւաւ մեզ փայտն անմահութեան. զոր ընդմիջ գենեաքն անմահ այսօր յերկինս լուսաւորեաց. հովանիդ։

Ա Արեզ քեզ կաթուղիկէ եկեղեցւոյ հնչեր հողի. զյաղթականն ըզ պատուական զնշան ընկալ. սուրբ նըշանս. մատուցանեմք զօրհներ երգութիւն միշտ ի բարձունս։

Աա

Այս կամաւ քո ըլլո՛ւ թէ՛ օրհնեալ ամէնասրբոյ
աստուած հոգւոյն. եւ գանազան հրեշտակաց
թուականաւ եկեալոյն. ի լեառնէն վարս
գայ բնակիլ ինձմէ։ Այսպէս ժողո
վուրդը երկրպագեցաւ աճապարելով սքան
չանալ. համբարձեալ միաբան ըզձերս
ձեր ի սրբութենէն. եւ ըզբնակեալն ի
մեզ փառաւորեսցուք։

Ընշափառ տեսութենէ ի կաթուղիկէ
եկեղեցւոջ տեսանել. զորթարան մա
հու մահուամբ առեալ գոլ կենաց. եւ
մահացուցիչ նախատեղծին մահուամբ
գոլ հնարհօղ յարութենէ։ Պարգեւ գե
րագոյն պարգեւի այսօր հաւատացեալոց.
եւ մահացոյցն ի կենաց առնուլ իւր զորըս
վերելեակս եւ թռուցեալ վերագոյ ի բեղ
նակիլ ի տեղւոջէն սրբութենեան։
Այսպէս ժողովուրդք ընդ հոգեղինաց
ընծայաւորեսցուք. երկրպագեսցուք
գեղեցկութեան սուրբ հրեշտակ
փառաւորեսցուք ընդ հրա
շագործ պարգեւաց
տրօնէն։

բարեկենտ և զօրեղ փայտ խաչի քոյ քո. գանձագան զօրութեան ի յեր կրի երևեալ. եկայք ժողովրդք երկրպագեսցուք։ Օր հրեխցն ճաճկեալ զանթաք չելի ըզգանձն. փա փագմամբ թագուհւոյն փայտ կենաց յայտնեցաւ. եկայք։ Ա՛ե ղէն յաղթ թաւթե՛ հաւատացելոց. ախոյեան և հնիք յաղթող ընդ դէմ թըշնամւոյն. եկայք ժողո։

Ո՛նձաւելի երևմամն երևեալ դըշխոյ ին. նըմատելով յատենի յեր ուսուցիչ. խընդրիր ըզպատուական փայտ խաչին. յոր ըզմեսիայն բևեռեցին։

Ա՛ճճասաւա հրամանաւն ժողովեալ հրէիցն. ցուցանելով նըմա ըզպատուա կան փայտ խաչին. յոր երեալ բարձրա ցաւ արարիչն աւրաբաճոց։ Ո՛նդ յայտ նիլ սըրբոյ խաչին ի տեղւոջըն սրբոյ Թեան. բաւըմամբ անուշնոտ խընկոյ, և լըցան տիեզերըք մեծապէս պաշ դևօք։

Ո՛ր ըզնախնւոյն ամբիծ մանկտ փայտ կե նաց ջնորհեցեր. և եառըր յաղթութիւն մա

մահացու բընութեան՝ իսկ ոմն բանիւք հօր
երկրորդութիւնս։ Որ զանձնառ ըմբռ-
նայդ բարձօղըն ծածկելով հրեշտից։ ի
յերկրի ծագեցեր զերկնայինն Հառա-
գանել։ իսկ։ Որ ահաւոր հրաշիւք
ցուցեր զընդունելութիւն քոյ։ յայտնե
ըմբռ աշխարհի յարութեանդ պատանուին։
իսկ։

Որ փախուցեալ տենչմամբ երկեաւ ի քո բ
ղանձն երուսաղէմ ած ասէր դընչիւն։ ՀՀ
խընդրելը ըզփայտ խաչին՝ որ բարձեալ
մարմնով յինքեան զամբծ հանցըն մե
րոց։ Յորմէ զարհուրեալ դողալին դառք
բանսարկեցեր հրեշտից ի յայնի թագուս
հոյն։ ազգումնէ սուրբ հոգւոյն ցուցաւ
պատուական փայտ խաչին։ որ։

Աւետաւ բաւարարով խընկոյ անուշահոտու
թիւն ի տեղւոջէն սրբութեանդ։ ցընծա
ցաւ երուսաղէմ ընդ յայնիկ սրբոյ խա
չին ի տեղւոջէն գողգոթայ։ որ։

Աշխարհ ծարկնեալ [illegible] ցկնք։ և բարձր ա գ
րարիք ընդընայ յաւիտեանս։ Այսօրընդ
շան սուրբ խաչին ի լեռ [illegible] երեք
եւաւորս։ Այսօր ընդ դէմ թագչնամուին
զինն անպարտե [illegible] ցուցաւ մեզ։

Աբրահեմ ածասկը սուրբ դէ՛ շխոյն. եկեա՛ւ ի քաղաքն երուսաղէմ. խընդրեր ըզփրկականն ծագումնն մեծի փա՛յլմանն. և քարոզէ՛ր նոցա զմո՛րեհնին վա՛ռեալ իր ոչ այրիւր. մեծացա՛ւ ցանե՛ւ ըզծնեալն ի կո՛ւսէն։

Նա խոշտանգեա՛լ ըզդա՛րսս հրէ՛ից. խո՛տովանո՛ւր իր յո՛ւդայ. եկեալ ի տե՛ղին գողգոթայ հա՛ւատ առ. և քարո՛զէ՛ր նոցա զդո՛ւռն ընդ որ եմո՛ւտ քա՛նն առաքեա՛ծ. մեծացա՛ւցանե՛ւ։

Նո՛ւ համբարձեա՛լ ըզձայնն յուդա՛յի խընդրեցի՛ւ ի՝ն ըզաեղչելին ամենայնէ սուրբ ը՛զխանչն. և հա՛ւատա՛ւ գո՛ւշէր եկայք երկրպագէ՛ցո՛ւք ածո՛ւին սո՛ւրբ նըշանին. մեծա։

Յո՛ւյսր խընդրի պատուականն փայտ խաչ չին աւանդեա՛ւն ի գողգոթայ. ի ձե՛ռն աստուածանա՛ւր դրշխայն. եկայք հաւատացեա՛ք երկրպագէ՛ցո՛ւք ա՛ստուածայն սո՛ւրբ նըշանին։

Յո՛ւյսր ընծայ գողգոթայ ընծայեցեա՛ւն ի յերկրի. վկ բաբե՛ւրեա՛ւ անուշահոտ խընկո՛ւք. ի ձե՛ռն երահե՛լեա՛ւն յուդայի. եկայք։

Յո՛ւյսր ի ձե՛ռն փրկականն սուրբ խաչ չին

չին կենագործի պատանեին մեռեալ. և
ողբայ սատանայ ըզկործանումն իւր.
խակ մեք ձի հաւատայեալք. երկրը.

Պատրինեցաք ի խաչ քո արարիչ յաւի-
տենից. որ ետուր մեզ պահպանութիւն
Թող ընդ դիմի թըշնամւոյն. աղաչեմք
սուրբ փրկիչ պահպանեա զանձինըս
մեր. Յարձրեալ Թագաւոր որ վասըն
մեր եղեր ի խաչ. և քարձեր սուրբ ղայն
ցանս նախնւոյն ադամայ. աղաւ։

Ո լըւս սուրբ հաւատով և փայտ կենաց
մարդկան յայտնեալ. զոր տեսեալ այ
սուրն պրծոյ կործանեցաւ անկանգնելի.
աղաչեմք ։ Ո՛ղացար Թըշնամին ընդ
յայտնիլ սը բոյ խաչին. և ի յայնչ փա
ռացն որ կործանեցաւ յանդուցդս երկ
րի. աղաչեմք։ Ն՛րկինըք ցընծայցին
և երկիր ուրախանայը. քանզի
փրկիչ ցուցաւ սը՛ խաչն
և լըսատուս տիեզե
րաց. աղաւ։

Ա՛ր զնոյն ինքն զօրութիւնդ քո ծա-
նուցեր հնագիտ Հրէիցն եթէ. բայց
խելով իշխանաբար իւ պարգեւելո
քո. աճեսա՛նողայ մարգարէիցն ի սկզբան
նէ. բարեխօսե՛ր թէ. սոյնա խընայեա՛ ի
մե՛զ։ Ա՛ր մաքրեցեր զնաման ա՛ծո՛ւ
թեդդ քոյ սո՛ւրբ ըզմարգարէն. և՛ աղ
բերաբար հեղեր յանձինսն նոցա. զա
նապական և զերկնային հնոցիդ քոյ
բո՛ղխանե՛ն. բարեխօսե՛ր թէ։
Ա՛ր յայտնեցեր ըզծածկեա՛լ խորհուրդ
քոյոց սո՛ւրբոց. և՛ անձառելեաց անա
գայիցդ պատմողս արարեր տնօրի՛նուԹե
քո՛ւմ հակիրճ բանիւդ աստուածդ. բարե։
Ա՛ր առաքեցեր նախընԹացդ քո՛ւմ զա
լըստեանդ սո՛ւրբ ըզմարգարէն. սա՛
տարանքդ տիեզերացդ զի ջուրցն քո ի
հայրական ծոցոյդ ի փըրկուԹի՛ հե՛Թա
նոսացդ. բարեխօսուԹի՛ սոյնա քրիստո
խընայեա՛ ի մե՛զ։ Ա՛ր խոնարհեցար
յանապատո՛ւմ փառացդ ո՛րդի աստուածդ.
և՛ ելիր ի կատարումն մարգարէիցն նո
խաձայն քարոզուԹեանցն ա՛նձառ խոր
հըր

Ա՛նդ
կելով զձեր՝ օրհնեցեք։
Ա՛ր յառաջագոյն քան զհիմնադրել զաշխարհ
հաճեցաւ զձեզ ընտրել ի մեծ ժառանգութիւն
սեպհական։ Եւ ապա ի ժամանակի
ի ձեռն մարգարէիցն եւ առաքելոցն
կոչեաց զձեզ ի փրկութիւն։ Եւ
ի ձեռն Հոգւոյ սրբութեան
ընդունելի արար զձեզ
Աստուծոյ։ Ա՛ր
ի ձեռն
Հոգւոյ
սրբութեան
ընդունելի
արար
զձեզ
Աստուծոյ։

Ի՛նդ տեսանողաց մարգարէից հինն ի
բայիլի քահանայք նորոյ ուխտին ըսպա
սաւորք. ըզ՚ի՛ր՝։

ա Ա՛ր աւետաւո՛ր քում գայըստեանդ առա՛ջ
քո՛ւոյդ յաչխարհ ըզ սո՛ւրբ մարգարէին.
և ե՛կեալ խոնարհութեամբ նո՛ր օրինաւք
զքո՛ւրնն լցցեր ի գիր՛ս օրինացդ և մար
գարէից. բարեխօսո՛ւթեամբ սոցա քրիս
տո՛ս ողորմեա՛ մեզ։ Ա՛ր կոչեցեր մար
գարէիւք յառաջագոյն ըզհետանոսս
քեզ նոր ժողովուրդ. և ըզդուստրըն
սիօնի զկեղեցի հեթանոսաց. հարսըն
սիրելի անմահ փեսային. բարեխօսո՛ւ,
Ա՛ր ընդ՚ունելս տաճարին զոր շինեցեր
հնոցդ ի վերայ վիմի. բարձրանդոյն
քան զնոսա՛ջինն. և գերազա՛րդ վայելչու
թեամբ տեսանո՛ղքըն ծանո՛ւցին իմաս
տիւք հոգւոյն. բարե։

ա Ա՛յսօր ժողովուրդք որք ի հեթանոսաց.
հրաւիրեալք յառաջագոյն մարգա
րեից ձեր. գալո՛ւստեանն աբրահամու լեր
կրպագուեա՛ք՝ ասեն. օրհնեցեալք ըզ՚ի՛ր
լերկինս ընդ երկնաւորսն։

Ա՛յսօր որդիք դրնտեր վերին սիօնի. շի
նեալք իվերայ հիմանն առաքելոց և մար
գա

գալեի՞ ծց. ուրք և ընդկէք զառաւտա
բժուէս վըտակ հոգւոյն ի յաղբերացն իս
ըսյեէլի. յեկեղեցիս սրբոց ՚ՍՒՄ՚ց. ծրհնե
ցիք ընդ՚ր յօրհնաւթի՚ իհոր։

Ա՚ յաօր վերին զօրայըն համմաձայնեալք.
գայթնահատեաց և մարգարէի ծց. էր
գեն ոչ զերգըս հոգեւո ՚ՍՒՄ՚ա. ի յիշա
տակի սոյա երգեմք և մեք ըզփառս ի
բարձունս։

Ա՚ յաօր ցընծայ զաւրաձայեալ եկեղեցի հե
թանոսաց. տօնելով զյիշատակ մեծի նահատակին և հօրըն հաւատոյ աք բահամու. օրհնեցիք մանկունք սիօնի զՏայրըն լուսոյ ՚ՍՆՔՌ՚ի։

Ա՚ յաօր նոր խորայիլ կոչեցեալ մարգա
րէիւքն առ ՚ՁԾ. տօնեա ցընծութեամբ
ըզտօն հովուացն խորայիլին առաջնոյ.
գալիլով ըզգըստս անկեան երկուց որ
մոյ յարմարուէին։ Ա՚ յաօր ի գլուխըս
լերանդ տաճն ՚ՍՒՈՆ՚ հաստատեաւ. ուր և յաւ
ետ ոռ ոգիս յամպոյ հոգւոյն ՁԾաքուէին
առաքեալքն անձրեւաք. քարեբանեա
զաղբիւրըն կենաց զարբուեցանողըն
ծաքաւեաց։

ԺԸ

Ո՛ր յերկնային զինուորութեանդ անդադար ձայնիւ. Երեք աչք քեան օրհնեմք զուարթութեամբ փառս բանիս. Հարցըն մերոց ասէ օրհնեալ ես յաւիտեան։ Ո՛ր ընդհեցեր մարգս ըհէրն. աւետարանել ըզկենսաբեր տնօ րինութիւնդ քո ի բոլոր կուսէն. Հարցըն մերոց։ Ո՛ր պարգեւեցեր ոք հնազանդ վէ րսափսխեցեր ըզսիրելիսըն քո յերկնայ ին՝ խօրանան. Հարցըն մերոց։

Ո՛զ որ օրհնեցեք. և բա՛րձր ա՛րարէք զզ նա յաւիտեան։ Աղեղեցիք հեթանո սաց կոչեցեալք ի քրիստոս յաղթե րայն խաչիկ. օրհնեցեք ըզ՝որ և բարձր։ Ա՛հա՛ասայք ևս պաշտօնեայք. ընդ վերին զբսարթունսն հնազանդ հընչմամբ եր գով գովեցեք ըզ՝որ. և՛ բարձր։

ԻԸ

Որըզծածկեալ խորհուրդ կենաց անօ րինութեանդ քոյ քո. ընդ հանուր աշգի մարդկան յայտնեցեր մարդարէ ութ. ըզծագումըն լուսոյ արեգականդ ա՛րդարութեան։ Ոյք ուսուցին ինձայն լի երկիւղապահել քամ տերութեդ. և

յայտնի քառոտեցին ընդ փըրկութիւնեցան
նմանայ. եթե գոյ մեծիւղ թագաւոր ին
բայնէ. Ալը տաճարի նըման նմանի ցու
ցին զարգանատ ըզ կնոջին. ուստի տըն
եաւ երգև մեզ հայց կենաց անմահնալեր.
զոր օրհնեն անդադար երկնայինք զի
նուագ բնութեանցն։

Ա ըզա առեալ մարգարէիցն հրաշալի ա
ձայնիւ անդադար օրհնաբանեն ընդ մեր
մեացեալն ի սուրբ կնաէն. որ երբեցուած
մեզ ի փըրկութենէն։ Ո նեղութեն, ևս
զարշարանըս յանձնառուին կամաւորա
պէս. ժուժկալեալ համբերեցին վասն
անուանըն նոն. որ երբեցուած։

Ընդերկիւղ քարոզեցին յաշխարհի ընդ
ձըշմարիտ մարդեղութեն մարմնաց եղեցն
ի սուրբ կնաէն. որ։

Ա՝ռաքեալն անձառ լուսոյ անբընանելի
արձակեն. յառաջագոյն հրաշալագործե
զաբանեալ մարգարէիցն. ինքանըստ
ի տաճարին աճապարեն անարգելաբար։
Ալը ըզ տաճար հաստատ հիմնեցուցին
ընդարհօք ըզ հնգետյն. յոր եմեալ բանն
աճ եօթնատրեան ձառագայթեաւք ինքա։
Արեւեցաւ յաշխարհ ձըշմարիտ մարդ
եղաւ։

Եղնեցիք զոր քարոզեցին մեզ հրաւէր
փրկութեան հաւատոյ հօր և հոգւոյն. լիո
ստուերելով ըզտիեզերս ամենայն
ընդ նմա։

ՃԸ Որ գոյատևելոյն ընտրեալն առաքե
ՃԿ ցեր յաշխարհս սէր զմարգարէսն. ամենա
բանել ըզքո դատաստան անթարգմանե
լի անօրինութեամբ սրբոջ շընորհեա
հաստատութիւն եկեղեցւոյ քոմէ սէր
բոյ։ Որոց ետուր իշխանութիւն քա
ղանարել զիջումն քո յաշխարհ. անտա
նօր կատարեցեր զմարգարէիսն ըզտե
սութիւն. սէր։ Որ ընդմէջ գերի ա
ռեալ մահուամբ ըզմահ կոխեցեր արձա
կել զերամբս մարգարէիցն, յանըսատա
ւեր քո հանգիստ. սրբոջ։

Կանոն Սրբոյ Յովաքիմանայ։

Ոդ զարդարեցեր անօրինաբար
զինամատս անհեղն. հաստատեալով
յերկրի ըզդիր կենդանի հնչո
ւել ըզհօտ նոր խրատիչն. երգով քաղց
րութեամբ հընչմամբ զանձ օրհնե՛սցուք։

ՃԿ Որ զերկրաւոր մեծութիւն փառաց
խաւար կոչեցեր. առաքեալով ի յոյսն

մահ փնտրելին անձամբ քանի՛ մ՚րժանի
եղեն. Երդում։ Մ՚րք ըստ Աստուածամբ հնար է
մնայուն թե՛ չէին անհետին. հանստատե՛
ցին զաթոռ սրբոյն Գրիգորի Թ՚րգմա
նութեամբ նրշանագրութեան. Երդում։
Մ՚րք նորափեսաքը քանիւ զաթդարեանքը
պայծառապէս գնացան. Եկեղեցիք հոյակա
տանեայց ի ձեռն սրբոյն սահակայ.

Երդում քա՛ղ։

Մ՚րք Թադաւորացդ ազգաց և աշխարհ գե՛
րագոյն ցուցին. արփիափայլ գնդիւք
հրեղէնօրօն ընտրեալ դասուց վերին սուրճ
նի. անմահացդ լուսոյն երկրրպագե՛ա
ցուք։ Մ՚ր խորհրդեամբ Աստուծոյ
լուսոյ փառաց անհետին. նրկատած գրե՛
ցան մեզ գիրկնդանի արգահատ մարքըդ
մեծին մեսրոպայ. ամէն։ Մ՚րք գծած
հետ խորհուրդ աճ գիտութեան անճ
րնաբար յայտնեալ ծանուցին հայն
գոյն սրբոյդ մեծին մեսրոպ ամէն։
Մ՚ր յօրինած կ Աստուածպիտոյ սիրոյ սաւրբ ա
ռաքելոցն՝ աղաւերաբար ի ձեզ կ՚ացաւ
հոգի հնարհայ բրղխաւսին անհրապարա. այն
մաս։ Մ՚ր երկոքումբք սուրբ լուսաւո
րչաք տանըն Թ՚րգմայ. հանստատեցե՛ք

զեկեղեցիս հայրաստանեայց. զլոյս իմաս
տից իմոզ ծագեալ. մանկանջք տոյա
քրիստոս լուսայեաւ իմոզ։

ՁՀ Ա քանչելագործ աստուածածն. որ ցուցեր
ըզաքանչելին քո ազգի մարդկան. օրհ
նեմք ըզքեզ որ՝ ածիծ հարցըն մերոց։
Որ ի ձեռն երանելի վարդապետին ա
բրահամ ողորմութիւն ազգի մարդկան.
ծիրհ։ Որ սնեալ լուսաւորեցեր ըզտէ
ենդրս. սիրին բարեխօսութեաբ պահեա
ՁԳ ըզմեզ. ծիրհ։ Ըզտէր։ Ամենայն գործք
ձեր և ամենայն արարածք օրհնեցեկք.
սիրբբք և խոնարհք սրբորիք գովեցեկք.
և առաւել ևս բարձր արարիչք ըզնա յաւ
իտեան։ Երիշտակ երևեցար ի յերկ
րի. Ավարս ունելիր ձեր հաճոյական. յի
շեալիր ըզմեզ անդադար երանելի սքբ
վարդապետ. որ ընդ հրեշտակս օրհ
նես զանձ յաւիտեան։ Ամօթոզ եղեր
պատուիրանաց սուրբ հնդուներ. և ապրե
ցար ի հաղթեր հրապուրողին. կատարե
ցեր զառաքելոնութիւն. և փոխեցար ի
հանդիստն յաւիտենից։
Ըզդ Եկայք ամենեքեան միաբան. մո
ցուք օրինակ ճշդութեան զերանելին.
զի

զի նմանիցի՛ք վարուց նորա. և փոխե
ցի՛ք ի կեանսըն յանխտեհից։

ՈՐ ընդհանրս առաւաճայինն՝ ամէն վե
րահաս իջեալ յերկինից. պարգևեցի՛ք
հիւսիսականաց. ի ձեռըն սուրբ վար
դապետին. աղաչանօք սորա ձերըմեա
ռել առաջնած։ ՈՐ զամսամիմին պարու
նակող բանի զգրաւորականն զիմաստ
հոգւոյն ջնարհեցի՛ք ձերդոյ թիւրգո
մոյ. յայտնեալ տեսլեամբ իձեռըն սուրբ
վարդապետին. աղաչա։ ՈՐ զգիտուն
թիւնն քո զերկնային՝ և զհոգևորըն զիմաս
տութիւն. առանապակս ճահաչեցի՛ք յե
կեղեցիս հայաստանեայց՝ իձեռըն սըր
բոյն թարգմանչին. աղաչա։

ՈՒՆձաւուէլ ջնորհօք լցեալ ի յիշա
տակի սուրբ վարդապետին. խընդ
րեմք ի քէն տէր. կեցո զանձինըս մեր։
Ո՛ր զգձրգնութիւնն սրբոյդ վարդապե
տին՝ ընկալցի՛ք ի սիրատես մեր հայրա
տուն. բարեխաւսութեամբ սորա տէր։
Պատասխանեալ ընդ անմարմնական բազ
մութիւնան. և ի սրբոյդ հոգւոյնէ սըր
սակեալ. ի ձեռըն սորին բարեխաւսու
թեան. տէր կեցո։

Կրմա

գձ
մկ

Ալիմանեաց մօտիսի տէր վարդա
պետ լերկրէն Հայոց եւ եզդիւր օրհնաց Իհայ
աստան աշխարհս. որոմայ ընտա
ւորեցան ա ծագ որդւոյ Թորգոմայ։
«Քանզի նա արժանաւորեցաւ կալ ի սէ
հէական փառաբանութեան. եւ ընկալ
եաւ պատգամըն կենդանիս տալոյ ի
բայելեան ազանակին. որոմայ ընտ
անաւորեցան ա ծագ որդւոյ յակոբայ։
Վարդապետք ըզքոյին հետեւութիւնդ ա
վարդապետ. բարեխօսեա առ Հայր
երկինս վասն քո յոչնոդանաց. քան
զի քեզմով ընտանւորեցան մանկունք ընծայք սուրբ եկեղեցւոյ։

Կանոն սրբոյն Յակոբայ Արծրունւոյ հայրապետի։

Յաղթող եւ սուրբ հայրապետ նը
ման մեծին մովսէսի. բարձող
խաչին պարծանաց ընդդիմա
մարտ հանդիսիս. ըզքեզ ոչնախիք
բարեխօս առ Հայր երկինս վասն մեր։
Վերաբերեալք սուրբ հոգւոյն յանապատ
կոչեցար. առեր պատիս մեծութեան նը
մանմեծին յովհաննու. երգակցեալ
ընդ

ընդ վերնոյն. ըստ քո։ Այրող եղեր զօ
րութիւնք զարմանագործ նըշանիւք. նը
մանն մեծին պետրոսի. հովիւ հնօրհեալ
տայ ընտրեալ հօտին քրիստոս։

Աւրաւեցան զօրք երկնից ընդ քոյ մե
ծի հրճուեցեր. որ ի մարմնի կանուխ
նըմանն վերին զբաժակն. ըստ քո՝ զ
ուխտիւք բանիւք։ Ընդղեմանք քո սքանչ
ացաւայ կենագործքն երջանիկ. նըմանն փրկչին յիւ կենագործողին զայ
զարուն. ըստ։ Այլ մեք ձայնիւս ցընծա
ցեալք տանեմք զքո սքանչ գործոցդ. պա
տուեալ վըկայ քրիստոսի հայրապետիդ
յակոբ. ըստ քո։ Յանձնարեր զաջակ
ցանս վասըն նոցեան տապանին. իհրէշ
տակին ընկալար զփայտ փրկութեանն
աշխարհի. ըստ քո՝ զոր։

Գձ
հ

Աւրաւեցաւ հոգի քո սուրբ ընդ
ցեալ. բարեբանեա՛ զիւ ի վերին զօրսն
և ի սրբոցդ քոց. տիրոջ աղաչ հայցըն մե
ղաց։ Օգնական հասոյ մահտարաժամի
ցամանեալ քեզ հրամանիւ. բանդ ի
մարդոյ բարեխօսութեամբ և աղօթիւք
սրբոցն յակոբայ. տիրոջ աղաչ հայց
ել

երրորդութեան. ոչնահաս մեզ ինեղութեամբ մեծի բանին: բարեխոսեա:

Ը Ղազար օրհնեցիք զքրիստոս թագաւոր յերկնից յիշատակի սորա բարձր աթոռիցն յաւիտեան: Որ ընտրեալ պերճանեալ ընդհայրապետին. ի լուսաւորչէ զմանկութեանն տեսլեամբ եկեղեցւոյ. զնոսա թագաւոր: Որ բանիւ առաքելական հայցմամբ խընդրեալ եմ ես զողորմութենն. և աղերսիւր բժշկութեամբ բղեհաւ ի հայաստանեայս աշխարհն զնոսա թագաւորն: Որ ի հրանիւ թիկնեն սպասաւորելով զարհմնորեցոյց ըզթագաւորն. հովիւքն քաջ բանաւոր հօտին և բժիշկ ախտայեալից անձանց. զնոսա թագաւորն:

Ա Երկրպագեմք առաջի տէրունական նըշխարացդ. ձեզնա՞ւորիւն քրիստոսիւ պատուականն վըկայիչն. որ ի պարծանս աշխարհի և բարեխօս վանացն մերոց:

Ղազարեանք ընտրեցաք սորա առ քեզ ունիմք բարեխօս. և այ զանչիմըք սովաւ հրաշագործեա յերկրի ըզբժշկիչն թիկնեն հիւանդացդ. որ ի պարս:

Օրհնեցէք տեսեալք եղ յիշատակըս նորա. հաւատացեալ ժողովուրդք ի

փառս

վնաս առնեսզջր երուեթեանն. որ կ՚ ա-
ՀՄ ՀՄ ՀՄ

գկ
ձշ

Ա՛ր յանապատէ կոչեցար յաւետաբերական
ա՛ծիծո՛ւ բանիւ սքե յակօ՛ք. բարձրացու՛ց
ցե՛ր զեղջի՛ւր սիճակի ձիշմանրտու՛թեամ՛ մ՛ք
մասամ՛ք նոցեան՝ առ՛ապանի՛ն: Ա՛ր արդա
րո՛ւթի՛ք և լուսոյ՛ք քո՛ փայլմա՛ն նոր աչե
գականն պայծառ քան զարեւիւն վառե՛լ զո՛
րո՛ւթեամ՛ մ՛ք՝ յառնել ի հրամ՛ պատանո՛ւհի:
Ա՛ր միացար սրբերո՛ւթի՛ք ի լոյսըն մ՛ք՛ո՛ր
ոչ պիտ՛ զանազանումն. զարմացո՛ւցեր զմ
զօրըն վերի՛ն հիացո՛ւցեր զարարածս:
Ա՛րդ աղաչե՛մք զմ՛ք զեզ հայրերդ զվեթածս:
և հո՛վիւս բարի՛. մնդեթանո՛ք հայոց ցեա՛տո
տէր վասն եկեղեցւո՛յ. միշտ անշարժ
պահել յաւետեան:

Կանոն Անանիային Նարեկեցւոյ:

Ցյօր անմեղ սուրբ մանկունքն ի տղայական հասակի. նահանավախճան ջուրցդ բանօք վճկայք եղեն քո մարդեղու թեանդ. տէր աստուածդ հա՛ բոլոր ըմբռնողդ։ Դեռատիւք ի մօրէ. նո՛ր պաշտօնք ի հասակի. նահատակեալք՝ ի պատերազմի. և ընկալան ընդ ջրհեղեղս.

վասն

վասն զո հասիցեր լուսոյ տիր ամաւթս ծ։
Ա։ զդ բարեխօս առ քեզ ունիմք զերա
նելն սուրբ նահատակն. որք վանցն քո
ջերայրեցան՝ իբրեւ լերկնահատակեալք՝
վասն քո հան Ա զաւր՝ ծերհնեցեր Աւ
զնվիրեալ իւր՝ յիշատակի սուտ բանիցս
բարեկ ընդնա յաւիտեան։
Ա։ տաղաւոր հանատակք՝ ի տղոյս
կան երամոյ. սրամիաղնոյղ երեսիւք
դէպ երկինս մարցեն կամարեցան. ժ։
Ա։ նանաւոր գառինք ի տանէ հ երբա
թայ. որք մնաւոյան սուրբ պատարագ
ի հերովդէ սրակն զանկել ի կայենէ. ժ։
Ա։ յաւր աղաչեմք սաղմոսիւք կնաւրել
ի հերովդէ այ. երկեն զրշանիւ վերկայք
ծընընդեան քոյ տէր. բարեխաւսեցեալ
սուրբ վերկիցն ա։ յաւր կատա
րիր բան մարգարէին որ ասէր. ձայն
գոչեցաց ի հռասոյ լանիւն ողբոյն ի
աշխարհն. բարե։ Աւակեցար քեզ
հեւ հեղմամբ արեան սուրբ աղաչող
քեզ երկրեցաւ ի հռաքել անաւշահոտ պա
տարագիդ. բարեխաւսե։

Ա։ յաւր ընդ դասս հոգեղինայ երկնաւ
որ զօրացն. վերաւեալ սոճեմիք զմիշա
տակս

տակըս սըրբոյ մանկանցն. ուրք կատարէ
ցան ի քէթլէհէմ. Եւ դարձեան ի դաշտս
վերին ղէսարթնոցն։ Ալ բառնաւ հէ
րոմդէս ցանամանէ մեծաւ եւ սպառնա
լեօք. քանզի ձայն լըւեաւ զարթուչին ի
քէթլէհէմ հրեշտաստանի. զաղրհուրեաւ
դողացաւ ի նորածին թագաւորէն։
Ա՛ւ բանկուքէ զայրացեաւ սպասքեր
ի քէթլէհէմ. Եւ զամօրէն ըզհրամանըն
պատուիրեր զօրաց իւրոց. կոտորեցէք
ամէ տանդ զարմ ըզնորահաս մանկունն.
Ա՛ւ փութացեալք զինուորացն յարձա
կեցան ի քէթլէհէմ. Եւ շուրջ պատեալ
անողորմ կոտորէցին յերկեամէնից եւ ի
խոնարհ. խառնեցաւ ըզկաթնն ստեանցն
ընդ արեան մանկանցն։ Այսպէսին սքա
մանկունքն սրսկէս զդաւթնս իմ ջհոմ,
զի զվարդագոյն արիւնս իւրեանց փո խա
դրեցին վերակէն արեան. վերջ ելմեալ
ընդ զբաղթուհանն պլսակեցան իքրիս
առնէ։ Ինչ ուրդին միածին անժամա
նակին ածեալ ի վերայ հերմէդէն. Եւ զինձին
ըս սուրբ մանկանցն հնութադրեալ ի գոգն
աբրահամու։

Գոր
12 23

Ա՛րա

Ա՛րանելի՝ սուրբ մանկունքն՝ որպէս դ
քաջ նահատակք եռանդն զանձինս ի բերեանց
ի մա՛ռս. փոխանա՛կ որդւոյն աՀ՛յ՝ մ
Ա՛ռ դիակո՛ւնքն սուրբ մանկանցն՝ որ
պէս զգանձս նըւիրեալս հարեալ ի
կարկո՛ս. և անկեա՛լ ի սուրբ բե
ղեհիմ: Ա՛ռ հոգի՛ք սուրբ մանկանցն՝
որպէս զերանս աղաւնեաց թռուցեալք
ի յերկի՛ս նոս. և դասեա՛լք ընդ կ
զըսաթեռնս երկնից:

Կանո՛ն արեգ Հրեշտակապետոց՝ Միխայէլ և
Գաբրիէլ՝ և ամենայն երկնաւոր զօրաց:

Ո՛ր յանկիւն տեղեաց ըզպատա՛ճ
նեայս քո՝ ի՛նձ կիզեալ. հնո՛ւրդ
անեղական՝ ընդ նոսին՝ օրհնեմք
ըզքե՛զ և մե՛ք հո՛ղեղէնքս:
Ո՛ր բանի՛ գոյացուցեր զինեանակ դաւեալն
հրեղինաց. բանդ ի սկզբ բանէ. ընդ նո
սին՝ գո՛վեմք ըզքե՛զ և մե՛ք հո՛ղե:
Ո՛ր արարեր յո՛գիս խմանալի ըզհրեշ
տակս քո՛. հո՛գի՛ աՀ՛յ. ընդ նոսին բարե
բանեմք ըզքե՛զ և մե՛ք հո՛ղե:

Ա՛ն

Ա՛ոնդատաւոր յերկինս օրհնաբանօղք
հօրն եւ որդւոյն եւ հոգւոյն սրբոյ. զնոքա լուսեղինայք
բանբեխոս լերուք ընդ մեղաւորսդ։
Վասղցուածոյն եւ որդւով գոհաբանօղք ոչ
դադարիմք ամենայն. զանաղք հրեշտակայք բա
րեխոս։ Ա՛նլռելի հընչմամբ բարե
բանօղք հոգւոյն զրկամարտ. հնչեալք հո
գեղինայք բարեխոս լերուք։
Ն՛րեք սրբբեանն ձայնիւ փառաբանօղք
սուրբ

աւետիս երրորդութեանն. զանազան սերմ
բերից. բառերիս։

ԿԱ՛ՆԱՉԻՒ զբեզ հայր մեռանելոյն լոյս անդ
ՀԳ ՀՀ ՀՀ ՀՀ

նեին աստուած. որով զերկնայինն անսա
պահան ածայինն ըզչնորհս հեղեր յոր
դիս աղաւնոյ. աղաչանօք սոյնպէս ողորմեա
մեզ աստուած: Երեւեալով հոգեղինանոյ
անհիւթականքն ի ձեւ մարմնոյ. որք և
ծանուցին մարգարէիցն ընդ ծնօղսդ
քոյ գալըստեանդ՝ բանմնպատուիկ տես
ւոյ լեամբք օրհնակեալ. աղաչանօք:
Ընդաւառելի տնօրինութեանդ քոյ ամե
նասքեղբք առաքեցան գաւրիցել և միքայ
էլ. անմարմնականն դասուքն իւրեանոյ
յերկիրս սպասաւորելոյ. աղա:
Ընդմանի աքերայիմն անսարսուռեստ ա
թոռդ. բանմնեալոյ քերօբէիք սրբեա
նոյ ձայնիւ սրօքէք. առաջինն յերկիրս
քոյ հանապատեաց. բարեխօսելոյ
առ տէր վասն եկեղեցւոյ:
Ընարձրելոյն փառաւոր բարձող տէրու
թիւնք. անյաղթելիս՝ զօրաւորիւնք՝ վէ
հանդոյն իշխանութիւնք. երկրորդելոն
դասուց քոյ հանապատեաց. բաւ:
Ողբանդոյն էրիս պետութիւնք վերինս.
հրեշտակապետս՝ երկնաւորք՝ հրեշտա
կայ զինաւորութիւնք երրորդիլ յեր
կինըս քոյ հանապատեաց ձեզ հանձայ
նեալք

նեամբ երդեալ ըզվախճառս ի բարձունս։

Ա՛յլևս ոչ՝ ասէ
Ա՛յլևսիա՞ր հօտ լնտրեալ. զոր հո՛ս
վիճակն քաջ թաղեաւ յերկինս. և եկեալ
ի խընդիր մեզ մնլորեալ ընծա. որում լը-
ցեալ զԹիւ հարիւրմոյդ. անբաւ ուրա՛խ 15.4
խութիւն ի յերկի՛նս երկնաւո՛րացդ.
աղաչեմք ըզձե՛զ՝ բարեխօսս լերուք առ
տէր վասն քաւութեան մեղա՛ց մե՛ր
բա՛ց։ Տեսանո՛ղք անտեսին. խնդրեալ
դանձուք խորհին անսուտ՛ն. որք ի
ջեալք ընդ միածնին սպասաւորե՛լ անո՛ղ
երկնաւորեանն. ի ծնընդեանն աւետա՛ն
որք հմայուցին. և կանանցին խղճալե
րից կենաց քարո՛զք ընկենդանե՛ն։
աղաչեմք ըզձե՛զ՝ բարեխօսս լե։

Պահապա՛նք աչխարհի. բանակրք Աղ
տեառն չուրջ զերկիւղածո՛ւք. բարե 33.7
կամք ազգի մարդկան՝ միջնորդք մա՛հու
ե՛ յարութեան. միքայէլ և գաբրիէլ ե
մե՛ծք. որք կայք միշտ առաջի ամենա
սո՛ւրբ երրորդո՛ւթեանն. աղա։

Ա՛յսօր ուրախացեա՛լ սուրբ եկեղեցի՛ դկ
քրիստոսի՛. ոչնչ խընդո՛ւթեամբ զոհս ձ
վերինն երա՛ւսաղէմի. սրբութեանց ձայնիւ
պա

փառաւորելով ըզքրիստոս։ Ա. յաջր հա
մաձայնեալ ոգւովք սիմոնի Երկրայնոյ.
ասէնիւ զուարճանան ի բդեշից անդրան
կաց վերին սիմոնէ. սիրելեաց ձայ։
Ա. յաջր գասք անմաքրութեան երգսանեաւք
պարեաւն ընդ մարդկան զերգըս հնդե-
րա անանձն փեսային յանապատ. սիր
զ ջաստաց ձայնիւ փա։

Կանոն Արեւոյ Հայրապետաց։

Ա՛յաջր սիրելոյ հայրապետաց
ըն ժողովեալք խմբասին.
եղիկն հաստատութեամբ
ըզհիմունըս հաւատոյ. ի վերայ հիման
առաքելոցն և մարգարէից։
Ա՛յաջր ընդաձին ի սկզբանէ քարոզեցին
ածըր հայրապետքն. յաւուրք քան զյաճ
խտեաձնս ի հոլիկ ծրմաձնդ անձնո. արա
րարիշ գոլով յաւետեանց ընդ հնդր եղ
կից հոգւոյն։ Ա. յաջր զհնդկն ձրշմար
տութիւն գաւանեցեալն աջ հայրապետքն.
ծաձկաձն առ ի հոլիկ յանաձք բըզխեալ
անհատաբար. ընդ նըմին յաւէտ միշ
տընջենաւոր փառակից որդւոյ։
Ա. ժողովեալ աջք հայրապետքըն հրաւէր
մամբ

մամբ հոգւոյն սրբոյ. վերընտրեն հաս
տատեցին զառաքելական քարոզութի՛ն.
ի վերայ վիմի հաստատուն հիմանն սուրբ է
կեղեցւոյ։ Որք զինեալ հոգւովն սրբով
անվնաբար պատերազմեալք. վանեցին
զընդդէմամարտ մոլութի՛ն հերձուածո
զայն. որպէս հովիւք քաջք հերքեցին
զգայլսն ի հօտէ գառանց։

Ա՛լ զհանատուրս ձգեմարիտս սուրբ եր
ըշդութեանն՝ ընդ հանուր քարոզե
ցին յԵկեղեցիս ուղղափառաց. հաւա
տաքն ի հոգի՛ և յոդի՛ և յամենասուրբ

հոգին։

Ո՛ր երբ յառաջգան գայաւետեա՛ն սո՛ն
ընկերքն որդի՛. ի յերկինից կամաւ
հօր իջեր ի փրկութի՛ն աշխարհի. օրհ
նեա՛լ ես դու՝ ա՛ստուած հարցն մերոց։

Ո՛ր զանձնաւելի ծանծկեա՛լ խորհուրդ
անապարագիր ածութեանդ՝ հաղորդեա՛ն Ի՛ւր
գեցւոյ ցուցեր ի ձեռնէն սուրբ հայրապե
տացն. օրհ։ Ո՛ր ի մանկանէ ածոյկեան ծագ
մամբ ի հնուհայ հնգւոյդ լցեալ. լե՛
ցին ընդալեզերս հաւատով երկրպագու
թեանդ. օրհնե։ Ա՛լ զար՛ օրհնեցեք ա՛լ
բարձր արարչի՛ք ընդան յաւիտեան։

Ա՛մէն։

Այ կայք լսատաւորեալք ժողովուրդք Տեր Թանոսանց. ի ձեռն լսատափայլ բլոյն մեր յորդուածատվոտակաց զանսի երանելի հայրապետացն. օրհնեցէք և գարձեր արարէք ըզ հայրն երկնաւոր։ Որք զանհամատեղելի տնօրինութիւնն զործեալ զանձին յաշխարհ. ծանուցին տիեզերաց անհամոզելով արարածոյ. օրհնեցէք և գարձեր արարէք զքրիստոս Թագաւորն։ Որք հրաշալի զծրուԹիւնքն հոգւոյն սրբոյն ըզխաւարն անգիտուԹեան յաշխարհէ փարատեցին. և ուղիղ Հաւատոյ տոյ հիմամբ հանատեցին զեկեղեցի. քահանայք և պաշտօնեայք օրհնեցէք. և գարձեր արարէք սուրբ Հոգին չը շնորհուԹեան։

Ա ստուածային ՀաւատոյԹ. որ ի հօրէ մեզ ծագեցաւ. և լսատվորդ քո լը ցեր ընդ տիեզերս՝ ի ձեռն որ հայրապետացն. աղօԹիւք սոցա քրիստոս ողորմեաց մեզ։ Որք անբաժանելի ընդ միուԹիւն երրորդուԹեանդ. ընդդէմ հանդարտ քան ըմբեցին մաղդափաւ դաւանուԹեամբ. աղօԹիւք սոցա։ Այն զանձամբ տնօրինուԹեանդ քոյ խարհուրդ. ասա-

ցկին ապրել մարդկանց գերագոյն քան
ըզ ընութիւնս. աղօթեցէք։

Ա՛ն դիտացեա՛ք զձեզ երկնային՝ որ
այսօր ասենէք զձեզ իշխատակ սուրբ
հոգւոյն պատանդ. որք զայծմէնն առատա
պէս առընկալեաք ընդ երկնային բաշխանացն.
ընդ հանուր ծառայելոյն յիշխելոյ
արդարոց. օրհնեցէք զձեզ ի ընդհան
մարմնոց ընդհատան։ Որք բանք՝ զան
ձառելի անօրինութիւն բանին հօր քո
րոյ զեկոյին. և լսեալ ի մանանեաւ զար
դարեցին զձեզ երեք րս. ի հնարելս պան
ծալից երկնաձիւր պարգեւանցն. օրհ։
Որք զանձնաւոր զեղութիւն բերկեցէք
լոյն ի հօրէ հոգւոյն սրբոյ դաշատնե
ցին. և նմանագոյ բնութիւք հօր և որդւոյ
հաւասարեալ՝ անորիշ բաժանմամբ
համագոյ միութիւք օրհնե։

Այսօր անապատ՝ զարգերազարդեալ փա
ռօք պայծառացեալ սուրբ եկեղեցի
բարձրանձայն հնչմամբ ահեռաձայն
ջոյնն սիրոյն. յառաջագոյն հրաւիրե
լով զմանկունս երկնաւոր փեսային.
օրհնեցէք։

Այսօր երկնայինդ ընդ մեզ ասղնախառն
բեբելով

քեզըս զայրշատակ սէր հայրապետաց ծին.
սրբք լուսաւորեցեալն զհաւատոյ մանկա՛ւ
ս՛ս՛ւնս. և ընդ հրեշտակացըն դասս վերա
կարգեցան։ Ո՛յսօր առաքելոց և մար
գարէիցըն դասք. տօնակից գոլով դա
տեր վերին սիոնի ծ. ի հրեշտակէ սէր
վարդապետաց ա՛ս՛ն. սրբք իմանալոյ նո
ցին լարսոց յայտնեցեալն զկարհուրդ։
Ո՛յսօր քահանայք և պաշտօնեայք սէր
եկեղեցւոյ վերապատուեն զհրեշտակ սէր
վարդապետաց ծն. սրովք զարդարեցան
երկայնին հնորհօ ա՛ս՛քն. երգեն ընդ նո
սին զփառաբանս յաւիտեան։

Ո՛վ հրաշալի հաւատոյդ միշտ յաղ
թօղք իմարտի. սրբք գօմանրեցայք
ինքնիկայ գո՛ւմար. դա՛ս՛ք երջանիկ
դիտողաց ելք բանին. սրբք մնքրե
ցէք զորմն անպականի՛ս՛ն՛ջ. սահմանե
ցէք տառըս կանոնականս համաճգա
մայն ազանց։ Ցեսի ես յոյնսմ առե
ղի՛ս բան ծագեալ ի հօրէ. դասանի ծը
նանդ ևմ ոչ արտաբածք. մի՛ս՛շտ հա
մագոյակից ընդ հօր և հոգւոյն. ևմ
լուսաւորդ բանիւք հերձեալ զհերձ
ձուա՛ս՛ծս. նոքմ վերին զարդիս՛ս ևզա
զանգն

զանդն իւր պիղծ։ Ո՛րպա անիծեց կըր
կին ընձիւղեալ մա՛ կեդան հայհոյէ. զայլ
ապականէ յարբա՛կեալ. խո՛՛՛ղ
խողէր զընաւ՛ ըն ի՛ հնձոյն գառանց. և՛
գա՛հավիժ ցընդմա՛մբ խաղդանա՛նեալ
իվի՛՛՛ն. նըզո՛վեցեր զմա՛կեդո՛ն
գհայհոյիչ լեզուն։ Այ՛սպէս ի յերզանա՛լ
հանդի՛ս ի՛՛ն հեղգեցեր զբար հերձու
ածն. և՛ դաւանեցեր տ՛՛ըր զհա՛՛ գին.
ե՛՛՛ր ըղ ի հո՛ր ի՛՛ հակից որդւոյ. և՛
կընդանարար ազանց բանըր՛՛՛ն.
նըզո՛վեցեր զմա՛։ Լա՛նըն թա՛նձրանայ
ի մարմնի՛՛ մարմնանայ անմարմինն. միա
ցեալ բնո՛՛ւթեամբ ի յի՛՛ րիստ. ո՛՛՛ն
առակրեալ ի վերայ քա՛՛ւմաթիւ խաչին.
և՛ վ՛՛ բառեալ ի թաղմանէ անա
պակա՛՛՛ն. նըզո՛վեցեր ընդ
հեծատո՛՛ր և՛ զաղանդն
իւր պիղծ։

Ի արեան Յ. գնաւորի ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ։

ՃԻ Ա՛ր հրաւիրեցեր զյաւուրգագին ընտրեանն Իսկը զբանիկ աչխատիմ. ի հար սանիկն առնապատկան կոչելով յուրմխսելն՝ ընդ բազմելոյն յաւուրգնատիճն զանատուած ազգեանցն. աղաչանօք սիրա կեցո ընդմի զփառաց թագաւորը։

Ա՛ր յանթուրս քերթբէականս վերանոր տեառ հանգչելիր որդի անատուծոյ. հար չէիցեր խոնարհութիւք բառնալ ի գիրկըս յորդւոյդ ազգամոյ. աղաչանօք։

Ա՛ր ըզբանաձայն անմահնուագեան սիրոյ քոյ արբեալ երանելին ի գնաստիոս. որպէս յորեան աստուածածայնն գազան նաց մանրեալ ժանեօք հանց սուրբ գլուսաւ աստուծոյ աղաչանօք։

Ի արեան Յ. օհաննու Ոսկերբանին։

ՃԿ Ո՛ յորդւոյ գիտութեանն. ոսկ երանելին արբ սուրբ յօհան. ևս լուսաւորեցեր զ անատուածայինն բանիւ զեկեղեցի սուրբ. մանգեաց վերկոզին զթողութեան մեզայ մերոց։ Ա՛ր անապականն բանին քարոզ կոչեցար բերան ոսկի. յորմէ անգնեալ կեանց հոսեալ. ապրեցուցանեսվ քա

ռա

ռավըտակ բընդհանմամբ զինդ հանուըը ան
եղբըս. մանչ ու՝ յանձառելին մը
ձեաճ ի լոյս հնչակ եըըմըդութեան. ծվիչ
բանելի տէ՛ր վաըդապետ. այսօր տօնդ
եկեղեցի ըզհանգըստեան քոյ սուրբ
զկիշատակս. մանրեաճ։

Շ արական Խոսդ է աչքապեսի։

Ա ռաւանպայճառ՛ս ի մատուռք. լսիս սա
եղելոյդ աչխարհի համա՛ճաղող դ՛ընվ.
ընկ՛՛՛ասաւ բանդ զեկեղեցի ածային քա
նիւ երանելի՛ն քանելի՛ս. մանրեանօք
սո՛բաբե՛՛՛ւմ խըճդրեա՛սցո՛՛՛ւք զիմ
զո՛ւթիւն մանդաց։ Վ՛ըհատառաչըմ ը զին
նուա՛բանց. հա՛մանխըմբօղ ի հնդկա՛՛՛ս որ պա՛
տե՛բազմին. սբ՛՛՛ն հաւատոյ հաստա
տուԹե՛՛՛ւ և առաքնդրդ մարդկան ի կեանս
երանելի՛ն քանելի՛ս. մանրեանօք սո
Ա՛ր ըստ անանձրեւուԹ՛ան ի մանկանէ
զնա՛ք ամարեաւ առաքինուԹ՛ի՛ն մանկուե
Թե՛նէ. ա՛՛՛յսօր վիճակեալ ի կերկ
նային խորանն երանելի՛ն քանելի՛ս։

մանրեանօք։

Շ արական Կ՛ըսէ Աբանէ։

Ա՛ր լուսով ածային քանէն զսրդարե
յեր

ցեր զեկեղեցի. և զնաւակերն անդիտուս
թե հալածեցեր յոգւոյ մարդկան. ով
ո՛ր սուրբ գրիգոր՝ բարեխօս լեր վասն
մեր առ միածին քանզն հօր։
Ո՛ր զհամագոյ բընութեւնն միաստնական
երրորդութեեն. յայտանեցեր եկեղեցւոյ
խոստովանիլ միութեւն. ով։
Ո՛ր զփրկական անօրինութեւն մարդասէր
լոյն վասն մեր. ուսուցեր մի յերկուս
նոր խառնումն ընդառնելի. ով ահր։

Ի պատկան ձայնի Տէրունական։

Հայցո՛ն ա՛նամպրծելիքդ. տեսանելով.
զբանելո՛ն նիկողայոս. ո՛վ՝՝՝ր ի մանր
ծիլ վարս ըստացեալ անհամեմատ մարդ
ճաւորանց. աղօթիւք սո՛՝՝՝՝՝՝՝
հայցե՛ցէք զի՛՝՝ք զքաղցրութիւն մեղաց։
Ո՛՝՝՝՝՝՝՝ր մանր սիծն. և զմարդա
բեաց զքո զանապատսդ անձամբ պահս.
զի՛՝՝՝՝՝՝՝ անմամրմին բերիլ արոյ յաղ
թեաց մարմնով երանելո՛ն նիկողայոս.
աղօթիւք։ Ո՛՝՝՝՝՝՝՝ մեղս ցեալ քո
հայցեմք ի քէն ամենասուրբ ընդ
ընդութիւն զի՛՝՝՝՝՝՝՝

Ալերբուհիմ մանկի անմ. սահմոր ոսկի եւ
տանգանակ կատկարանաց. անուշը ղէ
վերնատ զհայցէն կենաց պարգեւէցէ ը
քաղցեալ ընութեանս. առնան միշտ քա
րեխօսեա՛. վանքն քաւութեան մե
զա՛ց ու մեղաց։

Ի պահան ն. դեմ ս. պրոպեսի։

Ար հանմանման՝ն մեծին եղիայի եւ յո՛ գ.
հանանե՛ մըզկըրտչին. յանապատի ընա
կեցար հրեշտականի վարուք ձըգնեալ.
ի փշաբեր ոստից ծաղկի վարդից. զանու
շահոտութիւնըն քո բուրեալ կենաց ի
կեանըն փըրկեըց. ոմ եըրանելի սը եփ
րեմա՛ն. առ քո բարեխօսեա՛ վանըն
քո՛յ տո՛ճո՛ղացս։ Ար յերկնայի՛ն վը
տանգաց հոգւոյն արբեր ըզհոսանըն
շնորհաց. պրպես ի վերնատանըն դասք
առաքելոցն ի հրեղէն լեզուացն. զոր
առատապէս մատուռակեալ ծաւալէ
ցեր ընդ տիեզերս յարբունի հոգւոց ծա
րաւեաց. ոմ եըրա։ Ար ա՛ծատո՛ւնկ խոս
նանըն ծառոյն կենաց ոմկոյզն ի քէն պըտ
ղաբերեցաւ. պրպէ կերակրէցեր. եւ կե
րակրես միշտ ընտանեկանս եւ կեղեցւոյ.

ԿԱ Ո՛ր ընդհուպ սիրոյ քոյ քրիստոս զոր
բանբեցեր յոգիս աշդանդակ. որպէս վա՛յ
առաք-

Տ. Ստեփանոս Ասողիկ Նշխարագիտանոց։

ռեա՞ շ լ մաստուԹեամբ Երանելին
Եաստուածոս. ընծայեայ զանձն ողջա
կիզ քե՞զ կամաւոր. բարեխօսուԹի՞ւ
սուրբ հնորհեա մեզ ամենազօր ու՞զքա
ուԹիւն։ Ար զարքայուԹեան քոյ քրիս
տոս տարածելոյ ըզկոյս յաշխարհի. ո՞
րուամ տեղեաց՞լ փախչելոյ հոգւովք
Երանելին ձքսկհատոս. ըզբանաւոր
բեան արբեա՞լ ուրախուԹեամբ ընդ
քեզ մըկերտելոյ. բարեխօսեա։

Ար ըզլոյս փառաց քոյ քս՝ ծաւալեցեր
ընդ ամե՞նեսեան. որով զլո՞սպտե՞ր հան
ատոյ լուսեալ Երանելին Եւդինհոս.
հետեւեալ լաւասաւիղ քեզ ի յերկինս
աբրեամբ մահու. բարե։ Ար զնըշան
խաչի քոյ քս՝ Ետուր մեզ զհն յաղԹե
Թեան. որով զի՞նեա՞լ ընդդէմ մահու
Երանելին սուրբն ալբեստիս. բոյակեզ
պատարագաւ քեզ խոստացեալ. բա։
Ար ըզբանն կենաց քոյ քս սերմանելոյ
յերկիր բանաւոր. զոր ընկալեա՞լ պըտ
ղաբերեալ յինքեան՝ Երանելին մար
գարիտոս. ի մարմնի անմահութիւնաւոր էար
չարեալ սլեսահկոյաւ. բարե։

Ի սրտին Աբիսողի Խնդրոյն։

ՃԿ Այսօ՛ր ընդ անմարմնոցն դասակ
ցեակ պարկ եկեղեցի. ուր նեղլով ընդ
շատակ բիւրաւորը վըկայիցին. որք ընդ
թագաւոն իվերինն երուսաղէմ. փա
ռաւելով զթագաւորըդ քրիստոս։
Այսօ՛ր բանաւոր ոդջակիզաց գա
ռանց բիւրաւորաց իվերոյ կայծականց.
բնըբգելով բոցոյն զերկիր մնականցն եր
գեին զծըհնութիւնն. փառաւորե.
Այսօ՛ր կամաւոր քրիստ պատարագ
զահնձինսընծայեցին. իվերոյ սրբոյս
Թեհան սեղանոյ. և ընկալաւ ըզպնծակս
անապականս. փառաւ։ Այսօ՛ր ընդ
ծայլ եկեղեցի զմահնկալսն առաքեա
ք երկնաւորը փեսայիկն. որք ընդ հրեշ
տակս երգակցեալք ցընծութեամբ փա
ռաւ։ Այսօ՛ր ժողովեալ հաւատա
ցեալըս սուրբ երրորդութեանդ լոյս
ձայնի ձրդնութեն վըկայիցըս խընդրե
լով զթողութի՛ն յանցանացն. փառա
ւորելով զթագա։

Ի սրտին Պետիանոսի Եպիսկոպոսի։

ՃՀ Ընծայ այսօ՛ր սուրբ եկեղեցի. յո
շա

շատակաւ՝ և սրբոյն վերկայեցաւ. որք արի
ածաւք մարտեցան ընդդէմ բռնաւորին
չարին. կատարեալք արեամբն վասն
նուաճելոյն ազգ: Սրբոյն ստեփաննոսի՝
մեծ նահատակին. այսօր նըմանեալ՝ և
նախասիրելոյն. զանուանակրօնութիւնն
յինքեան քերեալ՝ և զվճռնդէս մարմ
տին՝ պըսակեցաւ՝ նըմանեալ նըմին:
Այրիացանց և որբից ընտրելոյ կ՚ըլ
նայ հատակեալ՝ և փորձ տաճկանաց՝ և
ընկալեալ ի քրիստոսէ՝ զայրութեան մարտին. պարգեւեալ նմա՝ զանվախ
ձեռն ըզկեանսն: Սաղմոսեցք հոյակ
մանէ մեր սրբոյ ստեփաննոսեանց. ընկալ
ակն զաղաչանըս մեր. պարգեւելով
ըզթողութիւնն մեզ յոյժ յանցանաց.
քաջ ըզմեր վերկին՝ պարգեւեալ տըւօղ:

Ա՝ոթրիբոս և վերկոյ քրիստոսի սուրբ դկ
ստեփաննոս. որ ըզչարչարանըս յանձն
առեր. և երկնային՝ ն դասուցն եղեր
դասակից. աղաչեա զնստուած ընդ երկինս
մեզ ըզկեանս անվախճան:
Ո՝ստ անուանն քոյ եղեր պըսակ եկեղ
ցւոյ. և հերետիկոս լուսաւորդ ճանապար
հին

հին. Ա՛յ յոյդոյն ՚ա՛ա՛ յ գլխոյդ ընտրելոյն
ընդ քեզ սրբոյդ. աղաչեա զնմաոս։
Ց ընծայութիւն եկեղեցւոյ ընտրելոյդ և
հոգւոյն. Ա՛յ լուսաւորեցեր զնրդիկս Թոր
գոմայ պյսոր քերկերի՛ն հանատացեալք.
և տօնեն ըզքրնութեանն քոյ զհանդէս.
աղաչեա զնստուած. ընդ

Շ պատան Ա՛նտոնի (ընելոյ։

Ա՛ր յառաջմգոյն յորինա՛ յորինակ մի՛
ածնի քոյ հայր երկնաւո՛ր. եռո՛ւր
զնրութիւն և յիւղ սրբոյ թուեան յո՛
ծո՛ւմն օծելո՛՚ա՛յ. հեղ և յիւղդ յայն
վերկնայինն քո զհնորհս։ Ա՛ր խոնարհե՛
ցար ի մեզ. ի՛ւղ թափեալ անուն օծեա՛լդ
աստո՛ւածդ ոյ. խոնարհելով զնծութիւնդ
օծեա՛լ ըզմարդկայինն առե՛ր ի բնոյս
Թո՛՚ա՛ն. հեղ և յիւղ։
Ա՛ր ի վերնատունն սուրբ ի՛ջանելով
յառաքեալսն օծո՛ւմն օծելո՛ ոյ. և օծ
մանեալս այսո՛ւ վերատեղծեր նոքօք զհո
գեղէնս որդիս աստուածդ ՚ա՛ա՛յ. հեղ։
Ա՛ր զարդարեա՛ սուրբ. ի՛ հանդերձեալ
լուսափայլ և գերապայծա՛ռս. զհարս
նանեա՛լ եկեղեցի քո առ ՚ա՛ա՛ւրբ. մանն
կունըդ

կամ ընդ երեսս ոչ կացցէ ոչ ոք ի տանն
սուրբ ի սրբոյ սրբոցն մինչեւ ելցէ քահանայապետն։

Ա՛ղաչեմ Ա՛ստուած. ՚ի վերայ նորաշինելոցդ։

Այդր ամենակալ. որ սուրբ քեզ կոչի
անճառն ոմն. ի վերկուսութենէն մարդ
կա՛ս ոչ. հնարելոր և գտօղ սակր
դու՛ս. հնոյ ընդդէմ դուրեանցն քոյ ընդ
շարս կիւղըն յայտ. քեզ նըւիրեա՛ց
Ա՛րդի անստուերդ. իւր թա՛փեան ա՛
նուն. օծեա՛լ քան զընկերս ուրախու
թեա՛ն կիւղո՛վ. զոր հնգեր ի դաշտ
առաքելոցն. հնոյ զոդդրուս։

Ո՛գի դ ՚Ջրշմարիտ. օծո՛ւմն օծելոյ.
որ և ծլանելիս օծմանեալս այսու ընդունի
զ ա՛ստուածոյն հնարհիւր. հնոյ զոր։
Ա՛րեա՛կ մի՛ութենէն. մի՛ աստուածո՛ւ
թենէն. քեզ վերապահեմք ընդ սեր
բեան սուրբ սրբոցն սրբոց. սրբ
բեա զընծայս խաղերդողոյ. իմ վերա՛նա
լոյսն սո՛վաւ երգել յաւիժ քեզ փա՛ռս։

Ա՛ստուած հանդերձեալ Յորժամ պէտս։

Աստո՛ւած խոսեցաւ. անհաս ա՛նընակելոյն.
որ

ար զարդարեցեր զվէրս ի ն պէտութիւ ծդ.
ի յառագաստ անմահութեան լուսո՝ ին. զի
բասիանծ փառօք զդասըս հրեղէնաց։
Ո՛նձառահրաշ գործո ւթիւ՝ տեղծեր զա
դամ պատկեր տիրակա ծն. և նազելի
փառօք զդեսաւորեցեր ի՛ն. ի դրախտն
անդենի տեղի բերկրան ա՛ց։
Ո՛ձրչարանօք քո՛յ սուրբ մի՛ածնի դ նորո
գեցաւ արարածք ամենա ծին. և վերըն
ան մարդն անմահացա՛ ի՛ն. զարդա
րեալ ի զգեստ անկո՛ղպատելի։
Ո՛նձլուսածին բանիւք հրահրեան՝ ոք
հեղոյր յառաքեալն ի՛որ վերնատա ծնն.
հնչ և իմիջ հոգիդ սո՛ր աստուա ի՛ոծ
ընդ պատմուճանն զքո զիմաստութի՝
Տա՛ն քա՛մ վայելել սըրբութի՛. որ ըզ
գեցա՛ր ըզվայելչութի ծն. սրբըզութի՛
փառաց ընդ մէջ քո ածեա ի՛ն. պատ
եա ըզմէջս մեր ձըշմարտութեամբ։
Ա՛ր զարարչագործ քանզուկըս քո տա՛րա
ծեցեր ընդ դէմ ա՛տելո՛ծդ. հա՛ստատ
տեա՛ զբազուկս մե՛ր կարողո՛ւթեա ի՛ոմ
համարձա՛մանք ձե՛ռաց տո՛ւ քեզ մի՛ջնոր
դիլ։ Ի՛ւ՛ամանա՛ք թա՛գ ի գլուխ՝ պա՛
տեացիս ըզմիտս և ըզդա՛յարս ծո՛ խա՛չա
նիշ

նիշ ուրարամբ ըստ ահարմնի ՝ի՛՛՛. Ծանր
կեաշ յոսկեթել ի զարդ խորանին։
Բա՛մի՛ց քոլըրից՝ ոսկրապիս ձեռ պետաս
կա՛ ծն. Նախորատապատ սիրով զմեզ
զգեստաւորեցե՛՛՛ր քաւ՛ ըզ խորհըդ
դոյդ լինել սպատաւորն։

Ը. պատճառ խընկթութեան պատարագին։

Յայս յարկնուիրանայդ ուխտի ընդն դիմ
առաջարի. Ժողովեա՛ք զս ամառնօր ի խոր
հուրդ պաշտամն պաղատանայ յառաջի
կոյ սբ պատարագիս. խընկօք անուշի՛ք
խո՛ւմբ առեալ պարեմբ ի վերնայարկ
սրահըն խորանին. ուղղութի՛ ընկալ զա՛
զթա մեր ո՛րպէս զուրմն անուշահոտ
խընկոյ տաղխիդ և կինամանայ. և ըզ
մատուցօղսըս պահեա սբ զբաւութի՛. մի՛շտ
և հանապազ քեզ սպատաւորել. բայց
խօսութի՛ մեր քոյ և կուսի. ընկալ զա
ղաչանս քոյ պաշտօնէից։
Ո՛ր գերադոյն քանղերկի՛նըս պայծառած
յո՛ւյսեր սբ՛ զեկեղեցի՛ արեամբ քոյ՛ քա՛
և՛ ըստ երինայնոցըն կարգեցեր ի սմն
զպաշս առաքելոյ և մարգարէից սբ վար
դապետաց. այսօր Ժողովեալ դա՛սք քա

հանապէց սարկաւագաց դիպրաց և կղե
րիկոսաց. խոնարհ մատուցանեմք առաջի
քոյ տէր յօրինակ ընծայ հնձանումն զաքա
րինայ. ընկալ սա իմիջնջ ըզխըղճկանաւկր
մաղթանս. որպէս զպատանդագն աբեթիլ
զնոյնի և զաբրահատնւ. բարեխօսութիք
վերինն քոյ զօրացոյ. միշտ անչարժ պա
հեաց զանթօռ հայկազնեայս: Լսէնգաւ յոյժ
դուստրը լուսոյ մայր աբ կանթուղիկն
մանկամարք քոյ սիրեն. զարդարեալ
արձնեաց հարսն պանծալի երկանիք
մանն լուսաձեմ խորան. զի օծեալն աճ
էնն ի յիկն անճախապէս ի քեզ միշտ
պատարագի. հօր ի հաշտութիւն մեզ ի
քաւութիւն բաշխէ զմարմին և զարիւն
իւր սուրբ. վասն իւր կատարմանն աճ
չէնութեանն ընդհրել զթողութիւնն կան
գնողի տաճարիս:

Ճաշոցն Եղեանց Կոստանդնուպաւլսոյ:

Յաւուր վերջին ժամանակի վինեաց
իւր առն զեկեղեցի. հօրըն գընթաց եր
հնաւորի իմանալութիւն բան և արդի. եա
ղմարմին իւր ի զենլի զգինի արեանն և
խառնեալ սրբովն հրաշից հաղորդ ծոյղ
առաք

ատեք օրհնութեն յամենայնի։ ԱՀր և զծա
ռայս իւր աւետաբեաց՝ ի խաւնեղիսըն հրաւէ
բեաց. զքաղցեալս ի հաց մարմնոյ կա՛
չեաց՝ զգիխէ արեանն Քո ծարաւեաց.
յայս կոչմանէս ապընտամբեաց. ազգ
հիւսիսոյ հայաստանեայց. աչեն ուր ըզ
հրաշս զայս նե՛րգործեաց մեզ նորագոյն
յայս հաստատեաց։ Ի՛ւաւատարիմ և ի՛
մաստուն գրիգո՛րիոս անուն անթե՛ռն.
նըմանն խաչի մանկամբ ուրգւոյն՝ յարչա
րանաց իւր սուրբ մարմնոյն. զաղգըս
հայոց կոչեաց ինոյն՝ զգանս և զհարս
ածս ետ խնամագոյն. մի՛այն քանի՛ն հոր
խմաստոյ՝ տուաք օրհնութիւն զօրի՛ք հրա
րեաւ։ ()Ծեալ մի՛րոյ հայրապետին՝
գրիգո՛րիոս լուսաւորչին. ղևո՛նդիւ պա
տմիչ՝ ի կիւսարիոյ հայք առա
ջին՝. մեզ մատգարիտ բերին ան՛գին՝
գնըշխար սրբոյ կարապետին՝. աչեն
հրաշից ներգործո՛ղին՝ տուաք օրհնու
թիւն ազգ հողածի՛ն։

Ելմանն աւուրըն փրկական՝ ի գաւ՛ փըրկ
չին ի յորդանան. նո՛յն արուեստակն արա
գակին՝ ծագեալ յաշխարհըս հայաստան՝
գրո՛վանք գլխոյոց խորատակչեան՝ որք
յինն

յինն ակնեան սեղին անկան. հոյլք ըն
դ իւաց հալածելոյն՝ հրեշտակք ընդ ու
դասակելոյն։ Ի ձեռն առեալ լուսաւ
արկին՝ զնըշխար սրբոյն կանգնեաւին.
շնորհք պսպղնապատ զկողմն աշխարհին՝
շնորհօք աջոյ զօրանն ծածկին. սատ թըշ
նամիք ու զվրացկին՝ ու հերձուածոյ ա
զանդք բուսացկին. Ի՞ր կնկին գայր ձայն
ածն՝ լին Թէ հայոյուածք քո կատարե
ցին։ Ասէր ի ներքնի երկնահանդէս
Հրեղէն անասն և կրեխիդն ի հոգևնութ
ծընեանք զարմին՝ գերութեանցեանք ի քնա
Թենէս. զձեզ պարգևեանց ձեզ ընդդէմ
ու երկայկին հրեշտակք յերկրէն. ի՞
վերուստին մարմնոյ ախտէն փանտաեցէք
ի խաչմանէն։ Ի միջերկրի տանէն՝ յան
նոց հայոց՝ տուեալ պարգևք փանացոյ.
վարժիչ կանգոյց կրճատաւորաց՝ հարք ու
անձանց Հրեղենաւորաց. ծանկիկք քուսոյ
քահանայրաց՝ քընժըշկական դեղք հիւ
անդաց. ի՞ դիւականն յայսոցչանոյ զմեզ
փրկեցէք ի փորձանաց։ Ի՞ն լուսոյ հօր
միածնի Հրեշտակապետն քաղցոյն. պար
Թևանեանցն գրիգորի պարգևեցոյք
գանձ կենդանի. նոյն և նըշխարըն հոգե
լի ա[illegible]

տարած պահել զգեղ միշտ անվրդովական։

❀ ❀ ❀

Ի պատճառս Սրբոյ Սոփհասանց։

ԽԶ Սանուանելոցն առելիկացեալք. հարցան եւսիւ զմարգարէն. մի՛ եւզգի իւ լեառնէն ինն. կամ մ՛ի՛ւ կացցէ իւ տեղւոջէն սրբ քոմքեր։ Այնա տեսանէր զսուհատեան. լեառնէն դիտանէ եւ ջնաւկարան. վէմկայ ինչ ի՛ւրոց առեալ զոլիմուեր յանտու ծոյ փորկիչն իւրեանց։ Այրք քարձին զ՛ւխաչս իւրեանց. խաչելեցին խաչակ ցեցան. դիմելով յօժարութեբ ա՛ռ աստակինս ձրպիս զգաւինս իմ՛ջ գայլոց։ Այն ևս զինքն իսկ տեսանեմք. պրօքատիկէ աւազանին. յորում դնին քաղմութիւնք ախտաժիտեանց. ա՛ր հն ին՛ հաելով վերըստին ջուրցն յուղմանս։ Այստանօր նուրագեցաւ մեզ ա՛ւազանս ըն սեղումն. իւ քանալ գայլըն սրբոյ։

ա՛ռ իւ մերձենալ զախատ հոգւոյ եւ մարմնոյ։

Ի պատճառ Ի անանայ Վոսկեպատոն։

ԽԶ Օ ա՛րմ՛նալի՛ ևս իւ հոգ քան ըզեր զոտ երկաժը շտակնամ՛ց ձայնս. ա՛ղաղակեցի՛ ա՛ւտ ի՛ց քոց հընչեմ՛նք. ա՛ղերսանեմ զ՛ւ

ստոյ՛ծոյ։ Աւաւե՛ս լոյ ըզդոլըն այս
ըզկո՛գեայս ը մա՛յ անես. յօրինե՛ս և
քե՛զ երգս ոչը զըղջակաես. այլ հոգե՛
ս՛բս և ուրախարարս. յորդորականե՛ս և
նե՛ըբոյ՛ղեանս. ոլ ե՛ըանըլի տէ՛ւոյ ը ը
վահան. ծաղաւոյ՛ քրիս՛տոյ՛ս՛ն։

Օ՛ըրհո՛ըեցուցանե՛ս քո՛ զերկնաւո՛ըն դ
ըզմա՛ըմնոյս քրնո՛յ՛ւթիւն. և՛ս՛ակ
դոՀՀՀաւո՛յ՛ս՛ն ա՛ռաւե՛լ գլ՛տաը. ոլ ե
ըանըլի տէ՛ւոյ ը վահան՝ սէ՛ըօ՛ա՛ղ
քրիս՛տոյ՛ստոյ՛ս՛։

Ա՛ըտաքնո՛ս՛ցն ըզգաստքն. ստեղծի՛չ
քանք տնտեսցն ի պատը՛ ըո՛՛ըի՛ն. և՛ս՛ակ
քոՀՀՀաո՛յ՛դ սէ՛ըոյ՛նոյ՛ս՛ ծա՛ըեա՛լ և
ո՛գե՛ո՛յ՛շնդ. ոլ ե՛ըանըլի տէ՛ւոյ ը վա
հան՝ ընտըեաւոյ՛ լ յա՛ոյ զա՛ո՛՛ոյ՛ատցյ։

Ա՛ըակո՛ս ըզքա՛ս՛ լ նահատա՛կ պատըա
տեա՛լ և պատե՛ո՛ըանդ. կա՛տա՛ըեցե՛ս՛ ը
զընթացըս քո ա՛ըի՛ս՛ քաը յա՛նգգա՛յընս
հաըա՛ ա՛յ՛նոյ. գա՛ոատա՛ո՛ըեա՛լ ընդ ա՛ն
մո՛ըմընա՛ո՛յ՛ կա՛նան. ոլ ե՛ըանըլի տէ՛ւոյ ը
վահան. գո՛ոլ՛ընեացյն լոյ շնո՛ո՛՛ոյ՛ցո՛լ։

Ը ա՛ըակո՛ս Վ՛ա՛ւուն գո՛ո՛նեցյոյն։

Ե՛ըե՛ա՛լ ա՛ծայ՛ն չնո՛ըհո՛ւ ե՛ըանելո՛ն ը՛ըդ ը՛ըկ

Ձի գնաւոր տէր լսէդ դաւիթ. Ես անդ
քաջն լաթեան քո եմ յերկինս. յուրա
խութիւն հրեշտակաց. և ընդ աչխարհս
ամենայն ցընծալութիւն մարդկան։
Ստացար քէզ անուն քաջութե յանպա
տիս Ձի գնաւոր դաւիթ.
յաղթեցեր ի թշնամանչն խաչիւն քրիս
տոսի. լըցուսցեր ուրախութե զսուրբ
ղերս ամենայն. Ես աղօթիւք առաջ ծե
ղեր մեզ վճռական։ Այսուր ընդ
միտ ընդ հոգւոյ քոմ փրկիանս. Ես
խնդրէ և արեամբ գնեցեր զաղքայնո
թիւն. առեր իշխանութիւն այրել խո
տութե աղաչեա զնա. զի փրկեսցէ
զմեզ ի հարամայրն կործանմանէ։

Հ արական Ակրոստոխ ։ Յոաննէսի։

Յ այրնատոյ բարեաց քոյդ ցըր շառաւիղ
վերաբուսեալ ծաղկ հաստատոյ.
դէզ վայելչութե անճառ. զարդ եկեղեցւոյ
պատուական բեալ զքէզ ոչ ոք կերա
կուր. առնկուղին զքէզ քրիստոսի քան
քէհաստեա վանն անճառոյ մերոյ։
Նստաւ նոր մուր բարեպաշտի որդի. և
երկնաւոր հանդիսատրիս հաստատակ.
քաջ ըստուածազնեա. զի տուրեալ հո

գւոյ

դուռ՝ տղայ դռնէն մարմնով. մարտնդ
անօրէնան եղեալ պրսակեցար ոչխա՛րք
կերակուր. տէնկուզին ըզքե՛զ։

Յո՞ղքան զրկեցեր ծաւալեցար յանդուս
տանո՞ց ձեր. յորժամ պատուական
արիւնքդ ձեր հեղա՛ն յերկրի. երկնայ
կինքն ուրախանան ըզձեզ յիւնքեանս
ընդունելով. մայր ոչդուով քերկրեա՛ր
ոլոր՛ յոտից. ստէղծողին ըզձե՛զ
քրի՛ստոսի բարեխօսեցի՛ք վասն ա՛ն
ձանց մե։

Ա՛ոչդակոյն վառեալ ծաղկի ինո՛ր
տունկ բուրաստա՛նի. լուսաշողոդեալ
երիւեցար ո՛վ երանեա՛լ սուրբ կիւրա
կո՛ս. վասըն մեր բարեխօսեա՛ քրի՛ս
փերկչի՛ն մեր։ Ո՛դանիկ քաղցրաբոյր
բառ հեղաբանեալ ըզնո՛ր յիւ՛սուս. վճ
տակահոս արեամբ ձեր կերկեալ. ոսկեզող
զո՛ջ դեռահասակ. վասն։

Թանձնեալ վարդահեղին հանեալ ոգկոյզ
արեամբ ձ՛ւիեալ. պրսակեցար իքրիւ
տոսկ ընդ երջանի՛կ մարտիրոսացն. վճ
մեր։ Ո՛ւռ պարծանք սուրբ հաւատոյ.
լուսոյ պրսակ եկեղե՛ցւոյ. մայր ոչդուով
քերկրեա՛ր այսօր ոլե՛րանեա՛լ սո՛ր յոր
ղնտաս։

պետայ. վայն ամէն բարեխօսեցիք քէմ
փրկչէն մերոյ։

Ը. տրեան Ա. Հինաւոյ և Նոր Կտակարանաց։

Ա. Ով ձկնատակ վարկայիս՝ սըրբոյն Մեծին Հինաւոյ. երմոգինեայ գրաբառնե յու սիվ եկայք առնեսցուք։ Ով տըրըք վը կայ քէն քաղցրաբանբառըդմինան. ամէն գահաս ծգնական յուսիվ ըղքեզ խընդ րողացս։ Ով տաճարի հանգըստաեան. սըրբոյն Մեծին Հինաւոյ. եկայք հաւա տացեալք յուսիվ երկրըպագեսցուք։

Ը. տրեան Սբոյ Ա. կեանց։

Գ. Ամէն ամբաստաւորեցայք կռնչել յաշա կերտաւթիւն առաքելոյն Թադէոսի. Ով ուծալին հրով մաքրուեալ ոսկի փոր ձեալ գըտայք ի բնակարանին հրեշ տակայ. ով երանելի սբ. ասկետաս՝ նը. բարեխոսեցիք առ Տէր մեզ որ ըզմեզ ի մեղսոյ մերոյ։ Ամէն անհրաժեշտ դաւանութիւք քարոզեցիք ըզքեզ ի դրու նըչիս Թադիոսեան. մըկըրտեալ սբ. ով ըզքոյնահատակեան՝ ի յաւիտեան եփրա տայ.

տայ. ի ծանկամբդ վայրէջումն.
ալ է բանել. Ա՛րք անապատել ճանապէք
ի հրապուրանաց որդւոյ Թագաւորին.
ջանչարեալ վասն քրիստոսի. այրա
գանկն խաղ խաղեցայք պատարագ ընդ
ուսեալն ալէքսանել սուրբ։

Ե արեան Աբէլ Ա. պօմանց։

Ա՛ղաչեմք ըզքեզ Տէր՝ բարեխօսութեա՛ք
սրբոցդ առաւելմանց. որք նահատակե
ցան ի ձակատամարտ պատերազմին. յաղ
թօղք գտանեն ընդդեմ թըշնամւոյն. քա
րեխօսե՛ն քրիստոս խընայիցէ
ի՛մեզ։ Ա՛րք առնէին ըզպատուակինութե՛ն
ըզբահըն հաւատոյ սրբոյ իւրեանց.
եւ ընկալան ի գլուխ զամբարտ փրկ
կո՛վթե՛ն ընդնըշան խոչին. սուսեր ընդ
մէջ ածեալ ընդ ձըշմարիտ սուրբ հո
գին. քարեխօսե՛ն։
Ա՛րք մաքրեցին զանձինս իւրեանց տա
ճա՛ր անուանըդ քո՛ւմ սրբոյ. և
քուերեցին հո՛ւտ անուշնո՛վթե՛ն զա
ղօթս իւրեանց. ի տեղւոջ հեղ
մա՛ն սբ՛ արեանն իւրեանց՝
քարեխօսե՛ն։

Ե արտ

դհ Ա՛յսիսկ ա՞ստ հանկարծական. քաջնւաթեամբ առնուլ ըզվրէժ խաչիդ
ստ յուսոյ։ Հանդիսաւորեա՛ղք ի հանուս ցնծմա՛ն դասանցն. զամբոխըրշտացն սիր
դատաստա՛ն ընկերմա՛ն։ զերկայնկանգն յաղթօղք. պսակեա՛լք ի քրիստոսէ։ Վ՛իսկանահեա՛լք զո՛հ
նայեցեր թիւնս. ընդ հրշտակսն յուսոյ անհամ հանգեանն. փախիչգանա՛ց ձերոյ
սուի՛ք ըզկատարուն. մաքրիլ արեամբ յաղաղոյ մեղացն տէ՛ր։ զօրակա՛նք։
Նայեցեք՛ զխոստո՛վանիլն. հրշ մարիա վերկայք սրբոցոյ երկրորդուն թեանն. նեղելո՛ց
յանօրինացդ բռնահանե՛ք. զի ցընծասցո՛ւք յաղթանակ մարտի ձերոյ։ նահատա՛կք սր
գոյք. պսակե։

դհ Ա՛րհրաշ պատահմա՛ն և զօրագո՛ւմ առաքինեաց. վտեսեալ զինա՛ւ հոգւոյն.
արիաբար ընդդէմ մահու. վարդա՛ն քաջ նահատակ. որ վանեցեր ըզթշնամին. վարդագոյն արեամբդ քո՛վ սր
սակեցեր վեկեղեցի։ Աղերսասո՛ր թա գաւորին՝ զինու յաղթեա՛լ պատերազմին։

խոհական ծմծմատուքը խոհեմացեալ
անձառապէս. խորհելով խորհրդական և
ծանուցեալ անուն բարւոյ. խոչընդոտն վը
կոյ եղեալ հնդկամբք արեան պղտակեցաւ։
Ի ճնականն լուծով լըճացեալ արիացեալըն
քաջն արտակ. թաթաւեալ ի կարմրու
թիւն քոտորայինն բըղխալ աղբիւրն.
զփըրկականն ըմպեալ զբաժակ՝ և մը
կըտաեալ արեամբն իւրով. դառնակցեալ
ընդ անմարմնոյն՝ երըրդութեանն եր
գել ըզփառս։ Ընդարձակեալ զգեստուք
պըճնեալ ի յերկինսն հանդիսադրին.
երրորդութեամբըն զծրագրեալ վանեալ
զամուրըս բանսարկուի. հնձմոյեակ հօր
ընծայեալ՝ որդւոյ գոլով չարչարակից.
հոգւովն յաղթեալ պատերազմին՝ և չա
րասերը թագաւորին։ Ոսկեայն բարւոյն
դիմամբ ընդդէմ մեղայըն վառեցաւ.
տարագնաց ելիւք յերկինըս. պարակ
ցեալ ընդ անմարմնոյն. տաճառ զարմա
նալի տաճար եղեալ երրորդութեանն.
տէրտէրեան տնօրէն խորհրդոյն տունն և
տեղի արժանացեալ։ Տաճցեալ ըզհնա
ւատոյ վահան յուսոյն զրահիւք ծած
կեալ. զփըրկականըն սաղաւարտ ի գլուխ
եդեալ

եղեալ զնըշան խաչին. վա՛հան վեհ ե
րևեալ նոր մանկունքը նահատակեալ.
խաչելոյն վըկայ եղեալ պըսակեցաւ ա
րեամբն իւրով։ ¶ Հոատանոյշ ողջակէ
զեալ մատուցանէր զնուիրեցն նըվէր. քա
հաւոր պատա՛րագաւ՝ ընծայելո՛վ հօր և
յերկինս. ա՛րսէ՛նըն ցանկալի արդարու
թե՛ան ձոխացեալ. խնաստուեթեամբ
պսակա՛ւորեալ՝ յեօթնատրփեան ընդ
հայց հոգւոյն։ ¶ Օրկոքսւմք հարա
զմա՛ոք՝ ընտրեալագո՛յն նահատակօք. յա
ռաջեալ յամե՛նեցունց՝ գլո՛ւխ և աւա՛րտ
մըրտիրոսաց. նախաշաւի՛ղ գոլո՛ւլ քա
րեաց՝ յատաջագո՛ւմըն գարեգին. ըն
կալեալ զբարձ՛ըմընն՝ յաղթանակ նա
հատակացն։ ¶ Ա՛միկական խոսմբ հաղա
րաց՝ և երեանի՛ց թիւ ընդ վե՛ցից. ո՛րք
ընդ նոսին նահատակեալք աբիա՛բար
պատերազմա՛ւ. և՛ հե՛ղին զարիւնս իւ
րեանց՝ ի նորո՛գ անն եկեղեցւոյ. ընդ
նոսին պըսակելով ի յերկինսաւոր հան
դի՛սապրե՛ն։ ¶ Հո՛ւեթեամբ փառաւո
րո՛ւթեամ՝ երըսրդուեթեանըդ նըւագե՛մք.
բանզմուեթեամբ պըսակելոցս ըզմե՛ծ մա
ծեա՛լ առաքինեացս. Եկե՛ղեցի՛ք հայաս
տանեայ

ամենայն՝ պայծառանալիս զարդարեցան.
ունելով միտս բարեխոս՝ ըղձընդունելի
մարտիրոսս սոյա։

Կանոն Արեգ ի Խոնդեանց (ԶԻԵ)

Նոյեմբեր։

Ա՛ր յառաջագոյն սահմանեցեր ըզդ
փրկութիւն հայոցս տանեայդ.
ընդհակիլով մեզ հրաշիւրակ՝ զի
ընծանելիցն ըզսուրբս գրիգոր. ծերկնեմք
ըզքեզ ընդ զօրս անմարմնոց կանացըն՝
հայր ամենակալ։ Ա՛ր նոքին դասանիւ
թեամբըն խաչակից քեզ ընտրեցեր ըզ
դասըս քահանայիցն. ընդհանիւս ծո
ծունգ կարգեալ հովիւս և վարդա
պետս. դնովիւք ըզքեզ ընդ զօրս անմար
մնոց կանացն՝ որդի դ միւս ծերկն։
Ա՛ր մաքրութեամբ՝ աւազանին և փրկա
կան՝ հաղորդութեամբ. ըզզինուո
րեալսն անուանեցիր քոյ՝ պայծառացեալ
արեամբն խաչեանց՝ յաղթօղ մարտից
պրճնաց կեցեր. բարեբանեմք ըզքեզ
ընդ զօրս անմարմնոց կանացըն՝ հոգիդ
ձրիշնորհիւս։

(Ե)՝րկնեմք ըզքե՛զ ընդ զօրս քա
րեաց

զեան որ ընտրեցեալ յարքայական ընդհա
ւր բեաձն ի սկզբ բանիւ փառաց քոյ հա
ղորդ. խընայեա քմի՛ զ մանկանաց
յայ։ Ա ահակայ և յովսեփա՛ յ սուրբ
հայրապետացն. զնմանդեմ՛ սուրբ վանք
դասպետըն հրամանաւ լուսաւորել զայրդ
ական՛ն քաջ ընտրատակենն. խընայ
եա՛ քմի՛ զ մա՛։ Ա՛ր ընդ մերկացեա՛ լսէն
յանձառ լուսոյն. ընդ սեացեա՛ լսեն ի
գոյն այծեաց. ուրոշելով ի սուրբ հօ
աէն ընտրեա՛լ ըզգո՛յսըն հաւաքեցեր.

խընայեա քմի՛ զ մանչ։

Ա՛ր անդադար փառաբանիս յանդամ
մինոյն. քանդանայք որ լուսաւորեալդ
զանապակ. ընդ քեզ բարեբանեմք աղաչ
հայրըն մերոյ։ Ա՛ր իշխաւորիլ ի քոյ
սրբոյն քարոզչացն. ալեսակեալ ցանցեր
զհոգեաստան աշխարհս ընդ քեզ։

Ա՛րք արբէ՛ն ընդ հնուրըն կենդանի՛ ընդ
հրաւիրեալսն իվերնատանն յորդանանէ՛ն
բանի՛ չնորհաց լուսաւորուեցեն մանկանդ
արեամբ մկրտութեամբ ընդ քեզ աղաչ
հայրըն։ Ա՛զատ Ա՛մենայն ազգ ա՛յ
աղինք. ամենայն գործք աչ. զթագաւ
որն ամենեցուն. օրհնեցեք զհայրն

երկնաւոր. Եւ բարձր արարիչք ընկնաւ յա-
ւիտեան: Որ հալածեաց զիսաւար մե-
ղաց ի տանէ Թորգոմական. զհանդէ
սադիրն ամենեցուն գովեցիք զնա որ
դէհն. Եւ բարձր: Որ պըսակեցաւն ըզ
հայաստան նորանաքանչ լուսաւորչօք.
բարեբանեցիք ըզսուրբ հոգին ուրդիք
լուսոյ նոր իսրայէլ. Եւ բարձր:

Որիգական արդարութեան ի հայաս-
տան ծագեալ. պսյծառացուցեր զե-
կեղեցիք հեղմամբ արեան սրբոցն.
աղօթանօք սուրբ խընայեա ի մեզ սար
Եւաուած բարեաց. Եւ ողորմեա քո ա-
րարածոց: Պանծալի սքանչելիք հո-
վիւքըն ըզբարութիւնք հրով հոգւոյն շի
ջուցին ըզբոցն ըզկրակապատ պարսիցն
մաղթան: Պարթեւական տեսանողիք
յառաջագոյն ազգեցութիւք. զհաւատոյ
արդիւս սրբոցն դրիգորիկ պըսակա
զարդ տեսեալ. մաղթա:

Երկնային հրաւիրակօք կոչեցեալք ի
սիրեղբանէ. փրկականն բանին պատ
մօղք Եւ պարծանք հայաստանեայց. դա
տակնեալք ընդ զօրս անմարմնականացն
զվիշապն անդընդայինն նըմանեալ

փառաւոր. զգայականացեալ զքաջագործ
որըն գործակցօք չարին սուզեանք. զյաղ
թականն երգեն զօրհնութիւնս ահ.
չաւատայ զինուք վարեալ մանկիկնեանն
զօրավարին. յարքայարհօրէնն պատերազ
մին ախոյեանին եկեղեցւոյ. անձառիւքն
Հղիւ ժառանգորդ բարեաց։

Ի խոտակցաբար արտասուեցաւքն զու
րացօղսըն հաւատոյ. ընդ սըրբոյց հայ
րապետացն երգելով զփառս ի բարձունս. փրկչակղին՝ ըզմեզ մաղթանօք
սոյա։

Ի ողջախոհել բանդ ահրծ. որ վասըն մեր երեսը ի խաչ. բարձրացար խաչ ի երկրի բարձեր զյանցանս նախաստեղծին. գերահրաշ զօրութեամբ յաղթեցեր մահու յարուցեալ երիքօրեայ ընդ ծագեցար տիեզերաց։ Ի ամսակարգեալ հողիդ ղինացո ընդ հրեղինայդ անհուն գոյին. երջանիկ արքունեքդ կատարեցան յանօրինայդ. զի ընկալցին իքեն ջոյ զանապական փառացդ պըսակն. երևեալըդ լոյ սաղգեացդ յանուր մեծի քումդ գալըստեանն։ Ի ընդ հանուր քարոզիչին զբանըդ կենանայդ ընդ տիեզերս՝ թէթա
փեալք

փեալք ըղքահն մահու զուարթնոց
երկնից հետևեցան. ժամուժկալեալք ա-
բիաբար՝ զժանիս մահու խորտակեցին.
Յմահատունք երևելով ընդ փեսային մտին
յարդահատան։ ||Ոլասաւորիչն ամենա-
ցուն զևտդի՛ ե զբ վարդապետին. խո-
հական մեծ՝ խորհրդով խրատեալ
լըցոյց զաշակերտեանսն. ծամալեալ
զլոյս գիտութեան յոգիս անդնդ կա
տարելոյ. կամաւոր յօժարութիւք՝ կա
տաքեցան սիրով փըրկչին։

Հոգւոր սիրոյ կենդանարին բորբոքեցաք
յոգիս սըրբոցն. ձայն տըւեալք խրա
խուսեցին՝ դիմեալք իմաստ յօժարու
թեամբ. ղեկավարըք հոգևորք զալիս
մեզոյ խորտակեցին. Ճանապարհ մեզ
հոդեցին՝ ե յերկնայինն նաւահանգիստն
||՝ընկերատեալք արեամբն Իւրեանց՝ ար
բին զաճաւակ մահու փըրկչին. յա
ռաջեալ յանձնեցուն յօսեփ ընտրեալ
աշակերտացն. նորա հրաշս իրով լըցեալ
և նահատակ բարի ցուցաւ. շինեցաւ
տաճար փառաց սրբըբութեան անմահ
բանին։ ||Ոլասուցին ամենայնցուն երկրը
պագել քոմ տէրութեանդ՝. չարչա

բեալք արիաբար ընդ գիմ մահաբերիչ
խանին. պատրաստեալք ի պատերազմ
զպատրաս չարին խափանեցին. ջուր
կենաց մեզ արբուցին զոր հայր մեղացն
շինուցին։ Ամէն լուսոյ մեզ ծանուցեալ
զանգիտութեանն խաւարն եղոյծ. սուրբ
սուրբ հայտապետ սրբոյ եկեղեցին
հաղորդ. վերբերիչ վարուց բարեաց
վանիչ չարին պաշտօնեից. տարփայեալ
անձամբ լուսոյն վերամբարձաւ ի կեանս անմահ։ Ի քեզանէ ընձեռեալ ձրի շնորհիւ եկայք
և մեք հետևիցուք. ցընծութեամբ կանգնեալ
բեացուք ըզ Տիշատակ հայրապետացն.
բերկրիցուք յարմանալութեանն ի միաբանին
մարմնոյ փրկչին. փայլիցուք գործովք
բարեաց ի յերկինսային առաքաստին։
Վերինատոմբ թագաւորին սրբոյ եկեղեցին
ձայնեալ հընչմամբ. երգեսցուք զերգս
ծերունութեանն փրկեալք արեամբն իւ
րով սրբոյ. զի գերութեամբ խա
նարհեալ ընկալցի զաղաչանս. Թուղու
Թիւն ընծրհեսցէ մեր բազում յանցա
նացն։

գՁ Պայծառացայան սրբոյ սուրբ եկեղե
ցիք. լուսաւորչօվ։ կենդանեօք. որք
ի գոլ

ի գիրծոյ իւրեանց ծանաչեցին զ-
ըզ ընչան անբաժանութիւր հայելի աչաց զ-
տէր սիրոդաց։ Վասնորոյ պատու-
եաւ ծծմամբ տիրոջ հոգւոյն. նախա-
հարգեաւ յառաջնորդութեն՝ փախս
գնդոյ վերնոյ յարկին և անպատուեաւ
պատրաստեալ բարեացն. այսօր փուքա
ցան ի ելանել ի նոցա։ Օրաւրինոց երկ
նիից երկիւ ցընծութիւն՝ տեսանելով
զարեամբ զարդարեալսն կոչելոյ յու
րախութիւն ածոյին և լուսաւորիր տիրոջ
առագաստին. պատրաստեալ նոցայ
գյաղթանակ մարտին։ Մտաւորըն շատոյ
և անարգրելոյ մատուցան ճեռօք. նուի
րակ ի պատարագ ընծայիւ Թագաւո
որին երկնաւորի. որ հրաւիրեաց ա
րեամբն իւրով լինել կրցն ի խաչին
սերտնոյ. կամակար մխոյ զիւրեան
սիրոդաց։ Աչատարար ընծայի հօրա
գործ մարդկան՝ քրիստոս ատորեաց. զի
կեղծիք քո հաստատեա խոնդ ըստա
ծով նահատակի ի քէն ընտրե
լոց. բարերար փրկիչ միայն մեր
գանէր։ Որ խոստացար լինել ընդ
մեզ միշտ ի կատարած. ամանջը
ապ

պեր՛տ ի քէն վայրկեանս ա՛ստ ցնծալու մեղաւորաց որոնցէ՛ն ի բանտարկուէն ի խաւարէ՛ն հոգիքն ազատեան. քանզի ըստ Թեւտէ քո տէ՛ր խըղճայեա՛ ի մեզ։

Ելմամբ արեան սըրբոյ քոյ հօտատ պետաց. զնկնելեացս քոյ ցընծութեա՛ն մանկունըս ժողովեա՛ յուրախութիւն ըզ վարձատեա՛ըս տըրտմութեա՛ն ա՛ստուածա՛յ յոյզահոս բըղխմամբ. փըր կութեան մըրո՛յ պարգեւա՛ց բաշխող։ Ա՛ղթանո՛ք սոցա՛ կը թասցես ի մեզ. ա՛ն նախակա՛լ և ամենահաւատ՝ ո՛ր ընտրե ցեր ի մա՛րդկանէ չարչարանաց քոց զրա՛ւ գակիրս և զբեռնակո՛ղս բարեաց ժառանգ գո՛րդս. օրհնութեա՛ն քեզ տէ՛ր երգեմ

ցհե՛ն մանկունքն։

Ա՛յրե՛ ամ ձեզ ե՛րգս ըզ հրեշտական կա՛ն ըստ ձայնս. յա՛ւէժս և վայ՛ելո՛ւչ լուսե՛ մըտերիմս և նո՛ր բերո՛ղ ուրա՛խութիւն. ո՛ծվ սո՛ւրբ ո՛ւրբ ղեւտո՛ւեանք։ Ա՛ռաւե՛լ պարծիմ ձեզ. սո՛ւրբ հօտապետո՛ւք քրիստո՛սի. յօրինե՛ալք և յարդա՛րեալք. տաճարըք սո՛ւրբ մաքրեա՛լք ծիծեղմանըք տիրե՛ւթեան երկ հաւո՛ր թագաւո՛ր ըզնո՛ւ. ո՛ծվ սո՛։

Որք եկեալ հասեալ ընդ լինելին սուրբ
գինդ զօրըն պարսից. զի յափշտակեսցէ
ցեղն զաւանգնոդըսըն հայոցատ զհեթանոսից.
ըզսուրբ զ՚ի՞ն։ Որք չուեալ գնասցեալ ընդ
լինելին. և պալատն անօրէնն թագաւոր
բին. զի վըկայեսցէն ձըշմարիտ սուրբ
երըսդ զհեթանոսն. սո՞ւ։
Նրանք լեա՞ցն և մարտ մըտեալ. երանել
լեա՞ցն և մարտ մըտեալ. զի վերսաւն երե
ցեն և մահ ըզ բերկրիցն. և կո՞ խեսցե՞ն
ըզ զօրութինըն Թէ չնա՞ մեռցն. սո։
Որ խրգաչխ՞ըրն յաչխուհիչն պարը
տեաւ. որ խրգաչխ՞ըրն յաչխուհիչն
պարտեաւ. և մեծ մաքառո՞ւմըն սրբոցդ
ձըգհանեաւ զհեթանոսն. ընդ սո՞ւ։
Լսակ և հեղմանկ արեան ձեր ըդ հոտ ան
նդյշ բուրեցայ և յերկինս. և հոտոտեցաւ
տէ՞ր և ընդ՞ա անուշիչ. ընդ կամն
ւոր պատարագըն՞ս ձեր. ո՞ւ։
Որք հանգերձեալք և կանգնեալ սո՞ւ ըօրէ
հայ և ի դասըս քո՞ւ ըօրէից. զպրեխօսե
ցէք ա՞ռ տէ՞ր և վասն անձանց
մե՞ռ ըսյ. ո՞ւ։

Ծրատեղծեալ բանն յանէից. ի սկիզբանէ զերկինս երկնից. և զերկայինն զօրս ամենայն միոյ խօսնակելոցն զնաւարձնոց՝ և զբազ զալն տարերց քառից հակառակաց միմեանց՝ ծրով յաւէժ փառաբանի երբ ընդգումբիւնն անձառելի։

Ոչ ըեք սըբբեան մի ասրուածին միով բնութեբ աճուրդին՝ լոյսն որ անեղ արարչա կանն՝ ասաց լինել լոյս եղականն. զօր և ծագեաց յօրն առաջին՝ միաշաբաթ կիւրակէին. ծրով յաւէժ։

Ամբառնօրէն բացայայտեսցուք զծածկեալ խորհուրդըն ծանեից. զի լոյսն անսահման խմանալի մաքուր՝ հոգւոց սեռանելի. ի սոյն ծագեաց միաշաբաթի՝ մեզ յայտնութեբ սբ Հարուցման. և կայք փըրկեալք ընդ զբարձնային՝ տուք օրհնութեբ յայտնելոյն։ Այ երբեմն սիրով խոնարհեցաւ ի փրկութեբ մեր մարմնացաւ՝ նովին մարմնով վըրն խաչեցաւ ի գեր

ըմբռնման մտհաւն եղաւ՝. այսօր յարեաւր
ածաբանը իհրեշտակաց քարոզեցաւ՝ ի
կայք։ Եւ ևս եւեցաւ ընդհաքեբերին յոդ Աստ
ջրին՝ կենդանի ուրախալից՝. և իւրքն ընդն 16. ա
դաւիլեան՝ առաքելոց մեռանանելոյ՝. որ
ժանացո զմեզ ընդ նոսին՝ զքեզ տեսանե
նել յօրէն վերջին՝. ի կայք։
Այծանի որդիք զարթիք՝ հարսին լուսոյ
տուք ամէտիք. ի թէ փեսային քո յարու
յեան՝ յաղթեաց՝ մահու իշխանութիւն՝.
զայ պատակէ ըզքեզ փառօք եւ ընդ՝
առաջ պատնեաւ զարդունք ի զրկեա երդ
ներ յարուցելոյն ընդ ջերկելոց կենդանոյ
պատմուհեան։

Արդ ասէ Արիստոտէլ Աշխարհ արարչութեան.
և ասէ երկնային ջրոցն։

Ցարշական բանիւն հրամանաւն՝ ի
յերկրորդումն աւուրն սկսեալ
բան. ընդ ջուրցն ի ջրոցն քան
ժանեաց. հաստատութիւն պարսնանեաց.
ի ծով զաշխարհս հողեղինսն՝ անջ ընդ ջուր
եաց ի հրեղինսն՝. ընդ նոսին որդիք լու
սոյ՝ տուք ծրհնութիւն երբեակ լուսաւորչին։

Բանն արարչին զերկինս իվեր հաստատեաւ.
և լուսաւորայ պարտուց օրինըս կարգեւ։

Խաղմաչեայ հղլէք քրիստիոց երեք՝ սըր
բեանըդ սրբէիէց. աթոռք անեղ ածու
թեանըն հանմատոյ երրորդութեն. բա
րեխօս լերուք առ Տէր վասըն մեղկանոց
եկեղեցւոյ. ընդ նոսին։ Կերպագնեմ իշ
խանութիւնք՝ և անսփոփոխ միշտ Տէրու
թիք՝. ոն յաղթելի սուրբ զօրութիք՝
ի յարքայութիւն փառաւորութի. աղաչեցէք
զնըն ողորմած՝ անտես չանհնել զգործըս
ձեռացն՝. ընդ։ Կամաք անմարմնոցըդ
պետութէ՞ց՝ հրեշտակապետք բարձ
րութէց՝. հոգիք հրեղէնք և սպասաւ
որք՝ հրեշտակաց զինուորութիք. մաղ
թեցէք զՏէրն տէրանոց վասըն՝ մարդ
կան երկրաւորաց՝. ընդ։

Ո՛րկեսաւորացդ դասուց վերնոյ՝ օրհնա
բանիչ քոց զքաւարենոյ՝. քոմղերսա
ցիր առ քեզ գերեալս. որ վանըն մեր
ձայն մաղթանաց զօրս և տապետ մեզ
պահապան. յայսըմ հետէ մինչ ի վախ
ճան՝. ընդ նոսին որ։

Օ՛րութէց և Տէրութէց. իշխանութէց
և պետութէց. և ամենայն անուանելոյ.
որք ի յերկինս պաղատանաք՝. ընկալ
ուրախութիք զմեզ յօր մահու և յարու
թէ՝.

թե՝ ընդ նոսին օրհնել հոգւոյն զոր
քեզ՝ ընդ հօր փառաւորեաւ ամենայն։
Արդ վասն աշխարհի աստուածասիրեան.
Եւ վասն աշխարհի դարուն. Եւ է
Յօհաննէս ասէին։

գշ Աղաչեմ զքեզ ամենայն սիրով հօրդ՝ արարչակից
և համազօր՝ յերրորդաւորդ զՅովհաննէս
զայդ զասոյդ. զոգ բոյսս և զտունկըս բոլոր
խեցոյդ՝ ի սկզբանէ դարձեան դար
Յովհաննէ՝ զջուրսըն՝ հեղեղ յամաքեցոյդ.
7. 10 զնոյ տապանաւն իւր ապրեցոյդ. զոգ
կենդանեացս սեռս ազատեցոյդ. տուիր օրհ
նութիւն անձառ լուսոյն. հօր և որդւոյ
և սուրբ հոգւոյն։ Ընդ ծառոյ երկ
րի զգալեացդ. արմկեացդ՝ և զտունկս ի
մանալեացդ՝ զկերդել մեղայըն ցանկու
թեամբ՝ զդասս արդարոց քաղմացուցեալ՝
յօրոց և մեծն՝ ի ծնանդեան կանանց՝ միջ
նորդ հնարհաց և օրինաց. տուր։
Աղաչեմ զքեզ երկից զհնուրբ՝ արքայ
ազնիւն աւետաւոր՝ խընդրեա զը
նե լեալ ի սըրտի. առ ի հովտեն տը րտ
մականէ. յօխտեալ աեղին տերունա
կան՝ ի խնամատարեալն որդւոյ մարդկան։
տուր։ Աղաչանքին հօր սպասաւորը և
յայր

յարգանաց երկրպագող՝ կամբասեաց և
մերկըստիչ. այնմ որ՝ մերոյ մերոյ քա
ւիչ. լիր բարեխօս առնոյն գրիածծ.
ջընջել ըզգիր մեր յանցանաց. տուք
ի հօրէ լոյս ծագեցար՝ մեռեալ զնո՛ւ
թեանս կենդանարար. առաքեցեր յա
ւարժընթացս զյօհաննէս քարոզել կենաց.
սիրեն հայցմամբ՝ աւետական ըզպատգա
մանըս մերըսկալ. տուք օրհնութի՛ւն:

Ի սուսաշաւիղ յերկինս ելիր՝ հողանիւ
թեայ սէր հրեշտակին. աւրժանայր ըզ
մերզնորինեղ և անձուկ ճանապարհին. Ապա
զի հետեւող գոլով նորին՝ հօր քոյ վէ՛ճ 7 • 13
րին օրհնեմանին. և երգեսցուք ընդ եր
ջանկացն որդւոյ՝ լուսոյ քեզ երկրպագս
տա՛ւ՛՛ւ՛՛ա՛՛յ:

Այրգ վան Ղորդրդի աստուր արարչութեան.
և վան ընդրդրդի գարուն. Այ՛ վան
աւետեաց աճապանին:

Այ աւարտն անգոյ և սկիզբնաճրին՝ հա դշ
լանեցաւ յօրն ահագին. ընդան անսոյ (՛)ննա
ծառ՝ յօրէ ընդրդրդին յարեգակնահուր 1 • 3
հանաքեալ. ընտրեցան իսիկ լուսոյ ստեղ
ծեալ՝ և աստեղաց պարս յօրինեալ. ո
րով օրհնի ստեղծօղն երից՝ ի բանսաւոր

պաշտօնեից։ Ոմանք եկեալ խորհուրդ
ըն ծանուցանէ չորրորդ դարուն խաչհա
կաւ. ի չորրորդ ծր դարձեալ հրեշտակն
եւս զաւետիսըն կրկնական. Թէ լոյս որ
չէ բովանդակի իքէն՝ մարմնով պարու
նակի. յոր օրհնեցեալ աղջիկըն ծնաւ
տուաք ծրհնաբանութիւն պըտղոյ կոչի։
Կիսահոգեհանդէս մօրն Աստուծոյ. յորմէ
դամբան հինն պարտի. բարձան անկ ծը
ըն ալրտմակաւն քո եւ ծնողդեամբ կոյս
մարիամ. աղաչեա զքո միածինն՝ Թո
ղուլ ըզմեղս որդւոյ նոցին՝. յոր օրհ
ուրան ընծայեալ յերկրկ յերկինս.
յոր հանգեաւնամբ առ քեզ կհոգիս. յոր
լսես քո զաւետիս. խընդրեա լինել
մեզ լուսաւիս. ձայն աւետեաց քոյ միած
նէն. եթէ եկայք օրհնեալք հօր իմ՝.
յոր։ Ձայնիւ առ քեզ աղաղակեմք. և
առաքի քո անկանիմք՝ ամենասնոք աստ
նէն. հնձո իմիկնզ զքոյին հնոյին. տուր
արտասուօք զմեղս ջընջել՝ և վերըս
տին զմեզ նորոգել. յոր։ Ի կաւաշար
հարտարապետ անայեր՝ ընդ ծուլ կենդանդ
անհետ՝. վերադարձ երեք ըս պետրոսի զմեզ
ի յաղետից մեղաց ծուլիս. պաղատանօք գե
րապա-

բայց ունէի անասպական քուր ծննողին.
յոր օրհնեցայք ազգ երկրածին՝ տուք
ծրհնո՛ւթեն պըտղո՛յ կո՛ւսին։

Եւ ձան հինգ երորդն աւուր Աստուածեանն.
Եւ ձան հինգ դարուն Եւ ի տուրբ առա
չեալն գրիստոսի։

Ա՛ռաքեալքեա՛ր բանն իհօրէ յոր հինգ երորդըմն հրամայէ. բըղխեր ի բերոց սեռս կայտառացի. և թռչունս օդակնանաց. իսկ ի դարձն հինգ մըկըրտիչն յամեն ի ծուխն խորայիլ հին՝ տա յուք հրաշէից ներգործողին պատիւ՝ և փառս անե՛ղ բա՛նիւ։ Աքերապետ ո րինակի առաքե՛լոցըն քրիստոսի. որք ի ծովէն տիբե՛րական ի յե՛րկինսըն կո չեցան. ածոյին ընդ ծո՛վ աշխարհական. և ի հո՛գին մըկըրտեցան՝ տացուք հրա։ Յո՛ւրախութի՛ւն անզրա՛ւական. ի հար սա՛նիսն անսպասական. զձե՛զ առաքեաց հայրըն փառաց. հրաւիրա՛տուք աղբատա կանաց. աբե՛ հարսանեացն այն հայ ցեցիք. ընդ ձեզ լինիլ մեզ պարակից՝ տացուք։ Այսրոգո՛ղք տիե՛զերական ինհամհօրըն յա՛ն ցանանց. նո՛րափեսա՛ւր զարդարեցի՛ք. ղե

1. 20

Ածի 14 22

կեղծիս հեթանոսաց՝ պաղատեցեալ
առնոյն գթութիւն՝ զմեզ նուիրել ի հնոյ
մեղայ՝ տացուք հրաւ Ը ինձ ողջ եկեալ
համայնից՝ արարածոց իւրոց՝ նոյն
շինեցեր զեկեղեցի վեմդ ի վերայ վիմին
բանի՝ ընդ եղեալ հիմունս ինոր սիճ՝
ըզմեզ յօգնեա շինմամբ ինոյն՝ տաց՝
Աբրահայեաւ գնայիւք գեառդ քաղաք
ի քէն շինեալ յո՝ յորմէ վերանիկ ընոր
հայց հոսին՝ զոգիս՝ մարդկան ուրդա
նեն՝ արքա և մեզ՝ ի ջրոյն կենացդ՝ հայց
մամբ՝ հոգւոյն մասնակցութեան՝ զի բա
հաւեր երկնից քո՝ պատրաստեցեալ ի
փառս քո՝

Արդ վասն այնորիկ աստուր Աբրահամեան՝
Ա՛ստուածն Ելից պատուո՝ Ա՛ստ ի հոգւոյ
սրբութեան տիրապետի՝

Հանդուրժեալ բնութեամբ քարուցդ
ունել միայն զանձինս քարին՝ այլ ստեղ
ծեալ զմարդ յիւր պատկերին ի վերնե
րոյդ առաւօտին՝ եւ ի յերրորդ ժամ
գիշերացդ ի յօգնութիւն ետ հոգած
նին՝ զորս ի դրախտին եդ վայելել
քոյդ ի պղտղոյն մահաբեր՝

Պատանեալ առդամոյն յետ՝ յանցա
նայ

նայ ազգ՝մէն հէն. զկինն ըստ պատճառ է
դեռ՛ խաբմանն՝ և կինն՛ զօձըն դա՛ւա
ճան. ո՛րով երկի՛ր ըս այս ա՛նիծա՛ւ փուշ և
և տա՛տասկ ի սմա՛ բուսաւ՝. վը՛ճիռ մա
հա՛ւ մարդո՛յն ըսւաւ. դառնա՛լ ի՛ հող
ուստի ստե՛ղծա՛ւ։ Վ ը՛նդել փուԹա՛յը
հայրըն՛ փառա՛յ ըզգե՛ր պա՛րտեաց մեր
յա՛նցանաց՝. ո՛րով զգե՛ցաւ որդի՛ն գը
Թա՛ծ ի վե՛ց դա՛րուն զմարմի՛ն մե՛զայ՝.
հո՛ր հաձու՛Թեամբ ի մա՛հ խաչի՛ն ե՛կըն՝
կա՛մաւ ի յուրբաԹի՛ն. գա՛ռըն զե՛նաւ ի
հի՛ն զատկի՛ն՝ փոխան գա՛ռանցին օրի՛նաց
կե՛՛ն։ Ա՛մհիւ լուծոյ պատուի՛ր անի՛ն
արդարու՛Թեան ձանձնապարհի՛ն՝. քա՛րձ
րանալով՝ քո ի՛ խաչի՛ն՝ բարձրանո՛ւցեր
զմեզ ի յերկի՛նս՝. քո՛ անպատում խոնար
հու՛Թեամբըդ՝ և կամա՛ւոր խաչե՛լուԹդ.
հա՛շտեաց ընդ մե՛զ տեր գըԹու՛Թեամբ.
և Թող՝ ըզմեզս ողորմա՛՛ծ՛Թեա՛՛մբ։
Ա՛ոհալիդ սերո՛ծ բեղի՛ց. և ա՛հա՛ւորըդ քրո՛ջ
բեղից. խո՛նարհեցա՛ր ի ըմբըբարձնո՛ւ չար
չարե՛լի բնու՛Թը՛՛ մարդկա՛ն՝. ի՛ խաչի՛ն
զմեզըն սպանե՛ր. և զդատա՛՛ւնիք մահո՛ւ
լուծե՛ր՝. հա՛շտեաց։ Ա՛ ե՛՛ՀագՀն բնու
Թե՛՛ց եղե՛ց՝ և արարի՛չըդ բո՛՛ղբոքից. յո՛ր
ժամ

ժամ ծագեսք զկապիդ նըշանն՝ ի գալըստեան քոյ միւսանգամ. զի ըկըզպագուսա այժմ հաւատամ՝ լուսաւորեա նորին լուսով. զի համաձայն խաչիդ գեղջին՝ ըզ քեզ՝ օրհնեմք յաւիտեանս։

Երդ վան Լօնին երդեն առաջ Աբրլուսինեն.
Եա վան Լօնինդարուն Եա ի խոր
հոգիդ հանգսցեան։

Ծանն ՅԻՆ՝ յետ ստեղծմանն արարածոց հան
2. 2 գեաւ՝ յեօթեն օրն ի գործոց՝ այն որ հան գիսաւ աշխատելոյ. և կամքըն գործե ելելոց՝ ուստի և մեզ յոյս հաստատուն ետ հանգըստեամբըն շաբաթուն՝ թէ զաստ գործել զգործս աստուծոյ՝ անդէն հանգչիլ ընդ աստուածոյ։

Պաքուսնաբար վարդապետիսք. յօրինակ ևն ետն խրատիսք. որ ի յերկրորդ ա բարձրութեանն. յետ կանգնմանն տնօրէն նութեանն. յեօթնեերորդ օր հանգըստ տեսն. իջեալ մարմնով ի գերեզմանն՝ զկապեալ հոգիսըն վերացեաց. զանանց հանգիստն պատրաստեաց։

Յօրն որ ի քոյդ կողէ յօղեալ բերժըշ
կեսցե ըզ հանգուցեալսն. ինչպէս ի հին զ
մնացու

մահաձև նոյնիսկ և բռնաւոյժ յօրինէն վերջինն. կենդանարար ձայնիւրդ քո կոչեաց զնոսա ի կեանսըս քո. և զասեցո ընդ ար դարսին. երդել քեզ փառս ընդ զրչաւորսն։ Լուծեալ զենութենէ կեղ նաց ունօղ դարձոյց յանցանքն ի մահու հող. քոկ անմահիդ մեռելութենէ հնոր հեաց՝ դարձեալ զանմահութեն. զորս են ընդ քեզ թաղեալ մահուամբ՝ աւանդ նին մկրտութեաբ. յարո ընդ քեզ զոյնն փառաւք արեգականսըմանն լուսաւորիչ։

Վայելին արդարքն յարքայութեանն՝ և ձրդնաւորքն ի հանգըստեան. մարտի րնաբըն ալըսակիչն. և կռուանոց լապ տերք վառին. զասեցո որ՝ ընդ նոսին որք զքեզ՝ աճ խոստովանին. աղաչեմ թեամբ մի զասեսցին. այլ զքեզ թաղեալ քո քահանայիւն։ Վասն անպատեմ խո նարհութեանդ. որ թաղեցար մեռելու թեբ. և յարուցեր յորդւոյ մարդկանն. որք հաւատով ի քեզ անկան. յարո և զմեզ աղաչութեամբ. և զնընջեցեալսն ողորմութեբ. զի կենդանեացըս քերանիւ տայիմ՝ քեզ փառք ընդ հօրդ։

Նրէ Ընթացքն Օրինէ եղիցի անուան աղօտութեան։

Յարևելից ոչ միշտ մուտս. ի հիւսիսոյ և ի հարաւոյ. անվնասն. աջգ և ամիծք յօրհնութիւն նոր օրհնեցեք զարարիչն արարածոց. որ ծագեաց ըզ լոյս արեգական ամենայն յաշխարհս։ Նկեղեցիք աղբարձոյ փառաբանիչք ամենասիւրբ երրորդութեան. յանաւօթըն լուսոյ զանաւօթ խաղաղութեան քոյ գտանիցեք ընդ հօր և հոգւովն. որ ծագեաց ըզ լոյս գիտութեան քերոյ ի միտս։

Նրէ ընդ Ընդարձակութեան Աղօտութեան։

Ընդնաւորք աստուծոյ. և ժառանգորդք երկնից ամբարիշտքն. որք զարդարեցան փոխանակեալք զանցաւորս առիթ՝ զանանցն քարոզութիւնն. քարեխաչեցէք աւետեր վասըն մանկանց երկիր ղեցոյ։ Ա, ախտաւորք սանձարձակք և սիրեցեալք ի կրկնաւորս հօրէն. որք զմեզ կերտեցան քեզ արեամբ ձերով ի մահ խաչին. բայ Ա՝արտիրան սք ցանկալիք և

Ա՛յո՛ւ
Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։ Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ես ա՛ռ զքեզ, ո՛վ ազգասէր մանուկ, ի ձեռանէ մօրդ քո, որ ի ծնանելդ քումմէ ոչ ինչ ուրախութիւն ունէր, այլ միայն զքեզ ի գերութիւն տարաւ, եւ ի ծանր ստրկութեան ծառայեցոյց։

Ի ՀԱՅԵՐԵԱԿԱՆՈՒՄ ԱՆԲԱԺԱՆԵԼԻՆ ԱՂՔԻ
ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԵՆ. ԶՔԵԶ ԸՆԴ ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԵՆ
ԶԱԾԿԱՆՔՆ ՄԻՇՏ ՓԱՌԱՀԱՏՈՒԵՄՔ. Ի ԾԱՌ:

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՀՈՎՀԱՆՆՈՅ ԱՍՂԱՆԱՒՆ:

Յօհ 14.6 ՅԱՆԱՀԱՏ ՅԻՍՈՒՍ ՊԱՐԶԵՑ. ԵՒ ՃԱՆԱՊԱՐՀԸ ԵՍ ԵՄ ԵՒ ՃՇՄԱՐԻՏՈՒԹԻՒՆ. ԵՒ ԿԵԱՆՔ ՔԱՐԻՍՏՈՍ. ԱՒԱՆԱՏԱՐԱՆ ՉՈՒՐԱՔԱՆՉԻՐ ՀՈԳՒՈՅ՝ ՄԵՐՈՅՑ. ՅԵՐԿՐԻՑ ԵԼԱՆԵԼ ՅԱՐՔԱՆԵԼ ՅԱՐՔԱՆՉԻՐ ԵՆ:

Յօհ 10.9 ԵՒ ՄՈՒՏՔ ՅԱՅՍ ԱՒԱՆԱՏԱՆԸ. ՄԱՐԴԿԱՅՔ ԱՅՆՔԱՆԻՑ ԿԱՐՈՂ ՀԱՅԻՐ ՔՈ ԱՂՕԳԻ. ԵՐԳԵԼ ՄԻՇՏ ՅՂՓԱՆԱՍ:

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՅԱՆԱՆ ԱՌՈՒՐԸ. ՏԻՒՆ ՊՂՏԻ ՀԱՅՈՑՆ:

ՕՐՀՆԵՄՔ ԸՂՔԵԶ ՀԱՅՐ ԱՆՁԱ ԿԻՂԶՆ ԿԻՑ ՏԱԿ ԻՍԱՆԳՈՅԻՑ. ԲԱՐՁԵՐ ՁԵՌՔ ՆՒԷԹ ԻՆ ՀՈՂՑ՝ ԵՒ ՈՏԵՂՁԵՐ ՄԱՐԴ Ի ՊԱՏԿԵՐ ՔՈ. ԳԼՈՒԽՆ ՈՒՐԱՑԻՑ ԼԱՆԱՐՀԵՑԱՒ. ԶԻՄԱՍՈՒԻՆ ԲԱՆ ՔՈ ՄՈՌԱՑԱՒ՝. ԴԱՐՁԵԱԼ ԱՍԵՄՔ ՍՏԱՆԱՄԱՍ ԿԻՆ ԹԷ ՀԱՅՐ ՄԵՂԱՅ ՔԵԶ ԻՆ ՅԵՐԿՐԻՆԱՍ: Ն՚ ԵՐԿՆԱՒՈՐՈՑՆ ԱՆՔԸՆՆԵԼԻՆ ԵՂԵՐ ՄԱՐԴԱՆ ՏԵՍԱՆԵԼԻՆ ԶՔԵՑԱՐ ՊԱՏԿԵՐ ՀՆՈՂԶ ՂԻՆԻ

ջինը պատկերըդ հօր անփոխելի. եւ երբ
յերրորդ ժամ ի խաչին՝ վասն անդամոյ Աստ
նախատեղծին. ընդ ամենակալ քումդ 15 25
խաչակցին արժանացար ըզմեզ դրախ
տին։ Աստ ամենաւար թագաւորդ՝ առանձին
քումդ հոգւի ընդհայ՝ ժանդվելոյն ի վէր
նատանն՝ առաքելոյն երկոտասանն՝ ի հրոյ Աստ
լեզուս երեւեցար ըստ յոգիս նոցա վերանալոյ 2. 3
տար՝ լուր յանուն քո ժանդվելոյն՝ ի
ամենայն երկրին յերրորդ ժամուն։

Երգ ի Հոգեգալուստ։

Աստուածարեցաւ լոյսն արեւուն՝ եւ վէր Աստ
յերրորդ ժամ ուրբաթուն. ծանոյց Թէ 27 45
լոյսն արարչական՝ նըսեմացոյց զլոյսն երկա
կան. կախեաց ըզքեզ մերկ ի խաչին՝
քոյոց՝ սուրբ ազգըդ ծածկեին. հեղբեր
ի մինչ ըզ ծանրութիւնն չըբջող դիւին Աստ
միջօրէին։ Զանձրութեան մեր տա այ 90.7
նուն չարի՝ որ յայսմ ժամու պատերազ
մի. զծղեալ յոգւոյ՝ մեր հեղբեայր քոյ
նըշանաւ սրբոյ խաչին. ձըշմարտու
թեան քոյ ձառագայթ՝ զառիւ յերկնից
անկեալ փայլակն. մերժեալ ի մինչ հա

լաճեսցի և զմեզ լուսով քով վառեսցէ։
Յայս միջօրեայ տուընջեան՝ ժամուս՝ վայ
Սաղ եւ լսական աչաց մերոյս՝ նեփուք գաղտ
90. 6 նեաց մի խոյեցուք՝ ի խաւարկէն որ լծա
ծուէ՝ շնորհաւորական բանակեսցին զմեզ
բանակը հրեշտակաց՝ որք պարակից՝
մեզ՝ լինելով զգաքեզ ընդ հօր փառաւո
րեսցուք։

Նրա ինն երորդի ձառն։

Աղաչեմ զքեզ տիւ՝ լուսոյ երիւք
ժամուս խաւարել՝ պայծառացեալ
լինն երորդին՝ ի տիպ լրման մահու
սուսերին՝ ջահրդ լուսոյ մեծապայ
ծառ՝ աւանդէցեր զհոգիդ առ հայր.
ահեղ կրցորդ քեզ ի յերկինս՝ զոր մեզ
ուղղեա հոգւովդ քոյին։
Սանդարամետը սարսեցան զկապեալ
հոգիսն արձակեցին՝ վկայք ի վիճակ պա
տառեցան՝ ի տապանաց մեռեալք յարեն.
տարերք երկրի տատանէին. և աշխարհի
սիւնք դողային. լամեալ քս առ քեզ պա
ղատիցուք՝ զի ընդ արդարսն դասիցուք։
Յօրեր յայնժամ լսեանէլիս՝ և այժմ
մեզ ողորմեսցիս՝ վիճեալ քնութիւնս

քե՛ ա՛ղջացաւ՝ ընորհեա և՛ մեզ լինիլ ան
ցաւ. փո՛խան մահո՛ւ քոյ կենա՛րար կեցո՛
ըզմեզ ա՛ր բարերար՝ քե՛զ պաղատի՛մք
ստուա՛ծածնակին՝ յիշեա՛ ըզմեզ յօ՛րն ա՛
հագի՛ն։

Ա՛հապէ՛տին աբրահա՛մու՝ հա՛յցմամբ ըն
կա՛լ ա՛ր զաղաւնոյս՝ և՛ զ ծառա՛յին քո՛ւմ սա՛
հա՛կայ՝ խընդըրուածո՛վք ի՛մեզ գըթա՛։ Ի՛ն
նահեւսին իսրայի՛լի Աբրով սըրբո՛յն ի՛մեզ
խնայեա՛։ Ա՛րեքսըբեաւն երկի՛ւք՝ սո՛յնի՛ն
Ա՛րբեա զհոգի՛ զմի՛տս և զմարմի՛ն։

Ա՛րգ երեկոյեան ժամա՛ս խաղաղականին։

Ա՛յեաց սի՛րով հայրըդ՝ գըթած ի քո ստեղծեա՛լ գործըս ձեռանց. և՛ ըզ բանակըս հրեշտակայ՝ տուր պահապան մե՛զ սըկարայս՝ փըր կեա՛ զանձինս ի փորձանաց՝ ի խաւարի՛ շըրջող դիւաց՝ զի՛ ի տուընջեան և գի՛ շե՛րի տա՛ցուք քե՛զ փա՛ռս անըդադա՛ր։ Ա՛ղ 90. 7

Ա՛յն ա՛նեղ անընակըդեան՝ ծընունդ ա՛ն ձա՛ռ որդի՛ և բան՝ ո՛ր ա՛րարի՛ր ըզ տի՛ւ գո՛րծոյ՝ և՛ ըզգեցե՛ր ի՛ հանգի՛ստ քնոյ՝ Ա՛ղ 193. 23

տա՛ր ինձ լինել աչաց՝ մարմնոյ արիւն լի
նել մեզ ըստ հոգւոյ՝ զի՞ ի տուընջ։
Յաջուն հնգեւոյ քանանէորայ՝ անբիւր լոյս
սոյ բաշխող ընորհաց՝ ի փակել դրանց
քնութեց՝ մարմնոյ՝ լոյս տուր աչաց սըր
ախոյեաց՝ ի գիշերաց առ քեզ կանխել
ընդ հրեղինայն օրհնաբանել՝ զի՞ ի տ։
Աւրբնդ սըրբոյ երրորդութեի՝ ըզմեզ
մաքրեա՛ քեզ քնակութեի. ընորհեա ընդ
մանկանցն առաքելոտի հանդչիլ ընդ
քեզ՝ ի յանկոյնի. տա՛ր ըզհայցուած բա
ղ ... ընկամին՝ ըզփախերիկ՝ նըկանակին՝ զի՞
11.5 ի։ Աչրևելի լոյս ընտրեղբեր՝ զտիւ և
զգիշեր բաժանեցեր. ծագեա մեզ՝ աը՛
ի գիշերի ըզ Քառագայթա՝ լիմանալի.
տա՛ր յամենայն ժամնանակի զպահպանող
ղ ... աի՛ քո հովանի. զի։ Աերկ քոյ հա՛ր ար
12.49 կեալ՝ յերկիր՝ բո՛ր բոցեացոյն ի հոգիս մեր.
զնորհուրդ սըրտից մեր մաքրեսցէ՝ զլոյս
գիտուքե՛ քո փայլեսցէ. ի քնոյ մանու
զմեզ զարթո՛ւսցէ զմիտըս բոցով՝ քո վա
ռեսցէ. զի՞ ի տուընջեան և գիշե։
Ի՛ քեզ նայիմք լոյսդ անմա՛տոյ՝ ի զգայա
կան ծածկել լուսոյ՝ որ վասըն՝ մեր եղա՛ր
ի գբն և նըմ՛նջեցեր ի տապանի. ա՛ռ մեզ
նըմնջեա

նըշնջեսա արթուն՝ քնաւթի՝ հերքեա զյա
րին ներգործուքին՝ զի՞ ի տուընջե։
Լ՚ինդ լուսոյ անընտուէրսի պայազատանօք
կամք առաջի՝ որ փակեալ դրամբք ե՞ Յօհ
րեկկյին՝ երևեցար մատասանին՝ ընդ 20 19
թժմայի առքեզ դոչեմք որ և աճ զքեզ
դատանեմք՝ ե՞ջ և առումեզ յերեկկյիս՝
և տուր զողջոյն՝ քո ի հոգիս։
Լամեալ քս ի զքեզ որ անդչեմք մեզ յօ
գնութիւն նայել հայցեմք՝ պահա
պանդ խորհրդիւքն անճանչ մերոյ՝ լեր հո
վանի՝ օթեա առ մեզ խաղաղարար՝ զի
նըշնջեսցուք անխռովաբար՝ և՞ ընդ ա
ռաւօտս կանխեսցուք՝ օրհնել ըզ
քեզ ընդ հօր հոգւով։ Ալլելուիա փողոյն Ա՚ա
դաբրիէլի՝ որ ի վերջնամտին գիշերի՝ 25. 6
լսել արար զմեզ աղաչանս և աջակողմն՝
ծռեաց դասի՝ աննշէջ վառեալ զլոյս
լապտերաց ըստ խնամատուն հինգ կու
սանայ՝ զի՞ ընդ փեսայիդ ի յառաջ
գաստ՝ հարսնիսք հոգւով մըտցուք ի
փառս։ Ալլելուիա խնդրք տէր նըշա
նաւ խաչի քո։ Լամբեխոսեա վասն մեր
ամէն։

Լ՚ինչն

գձ Ի՛քէն հայցե՛մք հայր դրթուրթեանց
և ամաուսաց մըխիթարեցե՛ց. ի տալ
բանին դիւրայիւն մե՛զ ձեռաք ժամուս.
մըխիթարեա՛ զմեզ ի տրտմութեանց
մեզաց. և շնո՛րհեա զուարթութիւն գոր
ծուածք աշրդարութեե. անպչանուամ՛ք
առնըք աճաճնին և ամենայն աշրդարուց
Ո՛նտ քաղցրագո՛յն աճայնին քոյ հրամա
նի կո՛չման ո՛րդի ամաուճոյ. Եկեալ ի՛մք
առաջի քո՛յ երկնից աչխատեալք և
ծանրաբեռնեալք. թեթևաւցո՛ ի ծան
րութենէ մեղաց զանձինս. և զօրացո՛
Ա՛ամ բառնալ կամաւ զբաղդըը լրաճ քոց պա
11 30 տուիրանաց. անպչաս: Պ անպատո՛ւ մը առ
քեզ հնդուամ ի հանդըստեան հասեալ
ժամուս մնրդամսիս հնգե՛ ամաուճոյ.
յորժամ նո՛ր ոգես զերբեաս երկրի. և վերջ
ըստին ստանաս զո՛գիս մնրդկան. նո՛ր
փեսաւր զարդարեա՛ զնջնջեցեալըն
մեր ըզճնեալըն ի՛քէն սո՛ւրբ աւազա
նաւն. անպչանուամ՛ք սո՛ւրբ:

Ո՛ կենդանագիր անարատ ծընողիդ քոյ
Անպ՛րդա արա՛ և զմեզ ա՛ր ընդ սըրբ:
Ո՛նընտիր քո յատենի դատաւորը ա՛ն:

Կանոն Համբարձման Աստուածոյ։

Ո՛Վ ՔԱՀԱՆԱՅ ԵՐԿՆԱՒՈՐ ԵԼԻՍԱ
ղի՛ղ դասա՛ւոր՝ ի մէջ սրբոց քոց
բարեբա՛նեա. հա՛րցըն մե՛րոց ա՛ղէ՛ղ
օրհնեա՛լ ե՛ս յա՛ւիտեա՛ն։ Ո՛ղբեզ ո՛ր ի
հնոցն ի՛ջեր սպա՛ւէ՛ն. խոնա՛րհեա՛լ է
դժնդակս մարմրոսաց գա՛ղվա. հա՛րց։
Ո՛ղբեզ որ ահա՛ւո՛ր Թադաւորը յա՛ւիտե
նից. այսօր ընդ դասս վե՛րակոչ քոց քա
րեբա՛նեա՛ք. հա՛րցըն մե՛րոց ա՛ղէ՛ղ։
Ո՛ղբեր օ՛րհնե՛ցեք. բարձրա՛րարքը զնա
յա՛ւի՛տեա՛ն։ Ո՛նբաւէլեն՝ երկնից և
երեղինայ ի հողեղինայ հա՛ճ եղա՛ւ ընտ
րել իւր զնա՛ւորս բարձ։ Ա՛ստո՛ւ և մե՛ք
հա՛ւատա՛ցեա՛լքըս քրիստոսի աստո՛ւծո՛յ.
ընդ նոսին խընդրե՛լով ընդ Թո՛ղութի՛ւն
մեղաց՝ մե՛րոց. բարձր։

Որ կային առաջի աթոռոյն եւ առաջի Գառնին
արիւնաւ ի ներքոյմէ հանդերձից սպիտակաց . եւ ար
ծաւքնեան ի ձեռս նոցունց : Յայտնութիւն Ի . Գ . 9 .

Ա. Ո՛ղջո՛ւյն ի յիշատակ սրբոցդ քոց
ո քրիստոս. ա՛ղաչե՛ մեք ըղքե՛զ սո՛յն քան
զեխօսութե՛ն՝ ո՛ղջ ըմբռնա՛ն. Ն՛երկրպագե՛մք
առաջի բեմի քո քրիստոս. ընկա՛լ զքո
գերթո՛ւթե՛ըդ զաղաչանքս մեր. սո՛յն՝
Օրհս հոգո՛ւվ և մա՛րմնով ո՛րպէս զան
մա՛րմին. անարա՛տ ի՛մ ի դալստեա՛ն քո պա
հե՛ցեա մարդա՛հեր սիրե՛կիչ. սո՛յն՝

Ա. Ո՛ղջո՛ւյն ի յիշատակ սրբոցդ մար
ո տիրոսացն. միաբա՛ն հա՛ւրք՝ երգե՛լով
օրհնութի՛ւն ի բարձունս երկնաւոր՝
թագաւո՛րին. վ՛անզի հեղմամբ արեան
սո՛յն պարտեցա՛ք թերհնամին. և մեծա
րեա՛լ պարծի՛մ սեռն երգե՛լով՝ օրհ.
Ա՛ռաքեալքդ՝ ընդ գերեա վերին զըս
ո րեմանոյն. յիշատակա՛ր բերկրեա՛լ եսք
քաւութի՛ւն սո՛յն երգե՛սցուք. օրհ.
Ա՛րք ըղհանդի՛ս նահատակութեան սո
ո բընդունա՛ւ ըսըն. և յաղթեցի՛ն հա
ւատով երբեա՛կ լուսոյն եղի՛ն մեզ ա
ռի՛թ. ա՛ղաչանո՛ք սո՛յն կեցո ըզմե՛զ։
Ա՛րք ըղխա՛չըդ կռատպաշտութեանըդն
վանեա՛լ հերքեցի՛ն. և կանգնեցի՛ն մեզ
նըշանն յաղթո՛ղ ընդդի՛մ թըշնամւոյն.
ա՛ղաչանո՛ք սո՛յն կեցո ըզմե՛զ։

Ն՛ւ հրաշափառ Հրեշտակքն պատուիրած
մեռելք ի յերկրի. վերհամարձակեալք
երկնայնոց դասուցն եղեն երդակից՝ ա-
ռ՝ Ա՛րք զանձինս իւրեանց քեզ հայր ըն-
ծայեցին և որդւոյ քոմէ՛ք եղեն խա-
չակից. աղաչանօք սոցա կեցո՛ զմեզ:
Ա՛րք զգամարմինս իւրեանց քեզ տաճար
մաքրեցին. և հնազոյդ սըրբոյ եղեն ո-
թեվան. աղաչանօ՛ք: Ա՛րք ընկեանս ի-
րեանց քեզ փոխանակեցին. և երկնից
արքայութեանդ եղեն ժառանգաւորդք. ա-
ղաչանօ՛ք սո:
ա՝ Պատուականն վըճկայից զինուորութեանդ
ընդ դանըն. համամձայնեա՛լք ընդ երկնայ-
ինն զօրսն երգեն. սո՛ւրբ սո՛ւրբ սո՛ւրբ
զօրութե՛ց քո՛ երկինք և երկիր:
Կարծրագոյն տանջանօք լուծին զգկա-
մարմինս. և բայց երձակ փայլմամբ հո-
գւովն երգեն. սո՛ւրբ:
Համամձայնեա՛լք ընդ հոգիսն արժանաւո-
րեալ. ի տաճարի Հրեշտակապետին Եր-
գեմք. սո՛ւրբ:
ա՝ Ո՛ւսաքինասէրք վարուք հաճոյացան աք
վըճկայքն. և ընտրեցան կամաւոր մահու
տամբն իւրեանց. և հրաւիրեցան ի կո-
չումն

շուն ար[illegible]թեան երկնից։ Ար[illegible]
նեցին զանձինս իւրեանց ի փո[illegible]
հրոյ. և չ հեղմամբ արեան իւրեանց չ
ղեն վկայք քո. և հրաւ[illegible]ք սո
տա և բարեխօսե[illegible]ք պարգևեա մեզ քա
մանն և բաժին ընդ հրաւիրեալսն ի կո

չումն արքայութեան երկնից։

(1) [illegible]նաւորեն քեզ ի հօրէ առեալ պար մի
ձևս. յայծատունկ ի դրախտէն ծա[illegible]գե
տաւ մեզ շառաւիղ. ար է զեն յաւոյ վա
հան հաւատոյ։ Ո[illegible]կ երանելի վկայք
քրիստոսի զօրանայր խոստ[illegible] հմուտ
զի զերանութեանն առ նմայր ըզ[illegible]ն ո
զնըմութեան. ար է զեն։ Ո[illegible]զդ արա
զքի ըզ[illegible]ատակ սըրբոյն սարգսի զօրա
վարին. ար է դուռն երկնից՝ և ձա[illegible]
պարհ արքայութեն. և մեզ։

մի (1) [illegible]զգեցուն[illegible]թիւ ծն սրբոյ քոյ[illegible]ս տո
նե[illegible]վ այսօր ընդ զօրս անմարմնոյն.
քեզ երգե[illegible]մք անլռե[illegible]լի զօրհնա
բանութիւն։ Ե[illegible]րկայեա ծըզ ըզ
մարդկային տկարութեան ըզգե[illegible]ա.
հաւատոյ վառեա[illegible] ըզգե[illegible]աւոք
յաղթեա[illegible]ւ հակառակամարտ
ի պատերազմի։ Ե[illegible]կըրտեա ծըզ ընդ

քրիստոսի հեղմամբ՝ արեանն իմ՝ հ. ած
ուԹեամնըն գոլով հրաշա՛ կերտք. շի՛
նեա՛ ՚ի՛ լք ի վայելչուԹիւն սէ՛ր
քոյ՛ուԹեանն։

Պարծեսցին սո՛ւրբըն փառաք և ցընծա
ցեն յա՛ւիտեանական ի վաստակս իւ
րեանց յա՛ւուր գալստեան փրկչին՝
յո՛րժամ գայ փառաք հօր փառաւո՛ր լի
նել խո՛ւմբ սրբոցն իւրոց։ Սերմ՛ որ զեր
կիւղածս իւր. և՛ պահէ՛ ըզնո՛սա. և ընդ
կո՛ւ ի հեղս և ի խոնա՛րհս ի գալստեան իւ
րոյ՝ յո՛րժամ գայ։ Փո՛խանակ ձըգնու
Թեան համբերողաց՝ մի՛առցանէ՛ իւրա
քանչիւր զանձառա՛մ սքեսակն. փայլի՛ն
որպէս զարեգակն. յո՛րժամ։
Ցընծացեա՛լ քե՛րկրի սիոն վե՛րինն է՛
րուսաղէ՛մ. ժո՛ղովրդեան մի՛աբանուԹի՛
ընդունիլ յո՛րկսըն յա՛ւիտենից. յո՛։
Ո՛րպիսեր՝ հա՛նապազ սո՛ւրբ եկեղե՛
ցի. և ցընծա՛ ի փառս և ի պատի՛ւ վե՛ր
ասցո՛ւեալ բանին՝ յո՛րժամ։
Ո՛նդ վե՛րին՝ զո՛րսըն դասակցեալ՝ և՛ ըզ
գեցեա՛լ ընդ լոյս. և զանմահո՛ւԹե՛ լըս
եալ ըզ՝ ձո՛յն կենսարարին՝. ա՛սելով է
հո՛յք վե՛րադարձեալք ի՛ հօրէ. ժառա՛նգ

գեցէք զանապատումն ըզկեանսն։

ՀԲ Սուրբ ես տէր զօրութեամբ. ոչ բնաւ
կեալդ ես ի յերկինս. և բարեբանեալ ի
սըրբոցդ քոց։ Երկնայինն զօրութիւնք
սեղօքեք և քերովբէք. անդադար օրհ
նեն սուրբ զանունդ քո։
Վասնայդ ընդ նոսին պաշտօնեայք և
ժողովուրդք երկրորպագեսցուք տէրո
թեանդ քոյ։

ՀԳ Այսպէս որ յառաջ քան զյաւիտեանս
էիր հօրէ առաքեցար. և լուսով լիա
նալեաւ լերկիր զարարածս. օրհնեալ
ես թագաւոր յաւիտենից։
Որ ընդ լերան իսկզբանէ հանստանեցեալ
վերըսահիս. և զխաւարն անգիտութե
յարութիւնդ քո հալածեցեր. օրհ։
Աւետի և մեք լուսաւորեալքս ընդ լու
սեղէնն զըսարդնացոյն. երդեսցուք ցվեն
ծութիւն ի յարութեն երեկոյին. օրհ
նեալ ես թագաւոր յաւիտ։

ՀԴ Սուրբ ես ծնող արարչի յաւիտենից.
որ ընծայիս ի քերովբէս խնայելով յայ
րատեցս քո ես ծնող հայրդն մերոյ։ ակ
որ

ար լինէր ի հօրէ. և մանչնայցար ի սրբոյ
կուսէն. այլ ծ. Արդարք այլ ծ. ար աղ
բիւր դու անըսպառ. լցուսցեր զմեզ մար
գարէից և զառաքելոյն աւետարանել
զքեզ այլ ծ. Այր անբսկիզբն. ար
խնամոց զքո զարարածոս. գործոցդ քո
զքեզ ծրհնեն և առաւել բանբրմոյս
յանեն զահաւոր անունդ քո սուրբ.
Արդիւնդ մինաճինհակից հօր և հոգւոյ
գործոցք. Որդիդ միշամարիտ փառակից
հօր և որդւոյ գործոցք քո զքեզ
Խնդրեմք լքեզն լաւերագոր. ողորմած
անճառից մերոց. Այսըն սրբոյ քոյ
մարտիրոսայ. որ զքեզ ծդ ես յամենայնի.
որ կեցոյցանձինըս մեր. Արդարք ես որ
զօրութեամբդ բընակեալդ ի լոյս անմա
տոյց. ձըգնութեամբ սրբոյդ քոյ լուր
որ ի մեզ աղերսեմք.
Յամենայն ժամ ծրհնեմք զքեզ ար
մարդասէրդ ես կեցոյ զմեզ. Ծրհնու
թիւն ինդոր օրհնեսցուք զքեզ որ. զինադ
փառաւորեալ յամ սրբոյդ իւրոյ.
Ծրհնեալ կաս. որ արժանի արար զմեզ
հաճանիլ ի մատուս ժառանգութե
սրբոյն ի լոյս. Ար

Ա՛ր քանզ ըմբռնեալ եմ ես ի Քրիստոսէ Յիսուսէ։ ՟ե
ցեալ՝ ըղբե՛ղ ըմբռնեալս ի Քրիստոսէ Յիսուսէ։ ՟ը
ընդ մերոյ։ Ա՛ր ըղ՝ սիրելս քո ղբրիս
մանկունան՝ անապականելս պահեցեր ի
հրոյն։ ըղբե՛ղ։ Ա՛ր յանցեր ըղզօրութեի
ածանելեր ըդ քոյ չար և անօրէնն Թագաւ
որին։ ըղբե՛ղ։ Ի՛զեր օրհնեցեք։ և
քա՛ ըզր ա՛րարեք ըզնա՛ յաւիտեան։
Ա՛ր մասանեցին զանձինս իւրեանոյ տա՛ն
ջանաց։ և դա՛սակից՝ Եղեբ՛՛՛ն վերին
ղըճաւրենոյն՝։ ընդ նանսին ըղզեր օրհնե
ցեք և քա՛ ըզր։ Ի՛նդ կամա՛ր չարչա
րանաց սըրբոց վըճակիցն։ քա՛հանայք և
ժողո՛վո՛՛՛ուրդք բարեբանեցեք զան
մահ Թագաւորն ըզ՝ քրիստոս։ և քա՛ ր։
Ի՛զ ՟այնաւանկ սըրբոց մարտիրոսացն։
այսօր ուծանէ եկեղեցի հընուչակելով ըզ
ձըզնաւթիւն սոցա հայր երկնաւոր։ այդ
Թիւք՝ սոցա ո՛ղջմա՛ռ։ Ի՛րաշագ՛ դր
և պայծա՛ռ առաքինութիւք քարոզեցին
ըզքեզ տէ՛ր ըզ՝ բոց։ քանզի իջեր ի հօրէ՝
և մարմնացար ի սըրբոյ կուսէն մարդ դ
մի՛ածին։ այդ Թիւք։ Ի՛նուշա՛ս ա
ռումնմբըդ քո լըցին ըզտեղերըն
կենսաբե՛ր աւետեաք։ և ընդ վերին

դա

դաւանակիցդ ուրեք խնամ ձայնեաւ ընդ
քարեբանեն ընդ քեզ հոգի դ ձրի շնորհ։

աղօթիւք։

ՃԱ Ո՛ ծուռ թիւնք երկնայինք. և անմար
ջնոց՝ զինուորութիւնք օրհնեն ընդ
քեզ աստուած սուրբ աշ ծ։ Լուսեղեայք
արդարոց. և ժողով մարտիրոսաց դո
վեն ընդ քեզ աստուած։ Ընդ մարդկան
կենդանեաց. սաղմոսիւք՝ և օրհնութիւք
աղաչակիցն աստուած։

ՃԲ Ընդհանուր ընդ քեզ հեղմամբ արեան ձեր
ոյ զկուսակրաշտութիւն բարձիք յաշխար
հէ. և ի չանապարհս արդարութեան դար
ձուցիք՝ ընդ մնջորեայս։ Ընդ շնորհաւոր քարոզիք և ըստասուիչք տիեզերաց՝ ընդ քեզ ապրեցայք՝ եկեղեցւոյ։ և յոյս հաւա տացեալք։ Ամենեքումբ՝ ձեր ուն ընկա լոյք ինքն ընդ սրբոսն աննասակատոս. և դասատուիչ ուսուցչիք և յիւրում ինդ անմար մեռոյնն դասոս։

ՃԳ Ընդ աղօթիւ նահատակքն քեզ ուրք քաջիւ
թիք մարտեան ընդ թշնամւոյն. և զբռնաւորութիւն լուծին ընդ տանջանաց։ զի զանառանելի ընդ վերոն ի յաղնաւորն աւակ

տակը և յերկինս ուրախանան. զի կարա
պետք եղեն՝ տիեզերայ. և լըսացողըք
մեղաւորաց։ Ասաք ամմանըմնոյն աղաղա
կեն՝ և ասեն. փութացարուք ըզհեա
կնչմանըն քի. և խընկակազեացք վայե
լեցէք՝ յաւիտեանից և յաւրըհնութիւն։
Պ ածծանըք հաւատոյ սուրբ ձրգնաժո ա
ղոց. սրբ ըզմարմինս իւրեանոյ և վէ
րայ քո պատարագեցին. և հեղմամբ ա
րեանն իւրեանց նորոգեցին զաշխարհս։
Ասաւարեաք ընդ անմարմնոց քաղ
մութիւնսն. փայլին որպէս զարեգակն
խնջ աստեղայ. զի զհնգիտ մարդկան՝
լըսաւորեցին աւազանին լուսովն։
Ա՛րդ եկայք ժողովուրդք ամստուծոյ.
և հաւատացեալըք քրիստոսի. և
ձեռըն սըբըոյ մարտիրոսացն առաքես
յուրք գոհութեամբ փառք և քարձունս
աստուծոյ։

Ա՛տաձարն հանդըստեան սըբոց վըր
կոյիչն. զաղաչանըս մեր մի անտես
առներ որ կարդամք առ քեզ ասր. սո
յա քարեխնամութք կեցո ըզմեզ։ Ա՛րք վե
ր անուանեցաք քո հեղին՝ ըզպատուական
սուրբ զարիւնս իւրեանց. արիաբար
մար

մարտեան ընդ դէմ թշնամւոյն և զօրա-
ցան ի պատերազմի. սոյա՛ն պարծեսցին
սակրըբք քոովք ի հանդիստս երեսանց
սրբ տանջանաց անօրինացըն համբերե-
ցին. և անճառական պսակաւքն արժանի
եղեն. սոյա՛ն։

ԺԱ Ա՛ղաչեսուք զքա՛ք. մի՛ւր ըն՛լոյ առաջ
նորդք։ Ա՛ղերս կենայցե՛ք յաշխատ
հ՛ք. հե՛ղմամբ սակրըբ արեան՝ ձերոյ։
Ա՛ռորըբ կատարե՛ն զպատիճսն ձեր՝
ա՛րբայեա՛ն յաղեբերն կենաց։

Ա՛նոխակալ՝ և բարեգո՛ւթ
մի՛ծ ցրե՛ր զա՛խտըս քո՛. մի՛
մարժեր ըզմեզ յո՛ղորմի՛ն
թե՛նե քումի՛ն՝ ո՛ր ա՛ղճ հարցըն մե՛ռոյ
Ա՛խտաստեղծի՛ն՝ այցող փըրկի՛չ փըր
կեա՛ զմեզ յանլուծանահա՛ս նե՛ղութ մե
ռոյ՝ վա՛ռն ընտրեցի՛ք քոյ սրբոյ. ո՛ր
ա՛ղճ։ Ա՛ռաւել փառաւո՛րեալ ի տա՛
ճարի՛ սրբոյ քո՛յ վըկայիլ. մի՛ ա՛ն
տես առնե՛ր զապաւի՛նեալսն ի քե՛զ՝ ո՛ր
ըզ՛ տէր օրհնե՛ցէ՛ք. և՛ բարձր արա՛րէ՛ք
ըզ՛ նա յաւիտեա՛ն։ Ա՛նդ ա՛պրեցե՛
լոցն ի հնոյ՛ն երդա՛կեցըմ զոգեմոցսդ
օրհնե

ծրհնե՞ց ցիկը ամենայն գործըդ ՚ին ըզ
ՀՀ ըրհնե՞ն ըզ քեզ ՚ամէն գործք ամենայն (
հրեշտակ՚ն ՚ի. արդարոյ անձինք և
հոգիք ամենայն սրբոց։ Կ՚օրհնէն ըզ
քեզ բրիստոս մարդասիրասացն ժողո՚վ ՚ի
գաւառք մարդարէից և գունդք ամենայն
սրբոց։ Կ՚արեգականն ըզքեզ ՚ըզ ՚ի
քոյ ընթացս՚ն անեղով։ ա՚լ ժամանակ
ըրեա՛ և ըզ մեզ հասանել ՚ըզ՝ մասին ժա
ռանգութեան սրբոցն ի լոյս։ և արտա
՚ՀՀ բարձրացն անուն ըզ ամենայն
յաւիտեան։

եղեմէ արեան՝ սրբոց վրէժխնդիր
հաշտեա՛ ընդ մեզ ՚ըզ՝ ։ և փրկեա
յամենայն փորձութե՛ն ։ ՚ըզ նահատակե
ցան վասն քո՝ ի մահ՝ ։ վի՚րաւորեա՛ըզ
յաղթեցին թըշնամւոյն ։ սո՚ղին աղա
՚ՀՀ միացան ի սէր ահաւոր քոյ տէրու
թեանդ ։ և մատուցին զանձինս ի՛ւ
րեանց պատարագ քեզ և ղեկուսին՝ ան՚
ցին աղաչանօք հայր։

Ա

քրիստոսաբար հայցելն մեզոց։ Այլ եւս խոս
չակից քեզ դոլով՝ յաժարութիւնէ յանձն
առնուն զդրժընդակ ասելոյնս. ընդունի
սիրն օրհնեմք զքեզ՝ քրիստոս աստ։
Այլ մեռանի ընդ քեզ եւ կենդանայցեն.
ահ թագաւորեալդ վայելեսցին ի քո
փառս. ընդունելին կենագործեա զդ
մեզ քրիստ։ Աղաւտր օրհնեցեալ. գովե
ցեք եւ բարձր ասարուք ընդնա յաւիտեան։
Ամ Այր որ երբեմն էնանկարան եւ ի տրլս
հանդուցեալ. օրհ։ Ամ զընծատի ընդ ած
ազ հօր եւ բարեբանի ի դանուց մորտի
բոնաց. ամենեքեան միաբան. օրհ։

ո

Աղերս կենդ ածծ՝ եւ բընդխոնհմողդ
մեզ՝ խընդրեմք ի քենն զթողնելդ
մեզոյ. որ միայնդ էս մանդասկր։
Փափագանօք մերձենամք առ քեզ
հայտեսիլ ընդ մեզ սոյնն բարեխօսու
թեամբ. որ մի։ Այր ապաւէնդ ես կե
նաց. և փրկութեան մերոյ. խաղաղ
սի ընդ կեանըս մեր երկնայինն քո խաղա
ղութեամբդ. որ միայնդ։

ո

Տօն ձեզ նահատորացն այսօր. եկայք հա
ւատացեալք՝ օրհնեցեկք զաճծ յիշատակի
սուրբ վրկայիցն։ Այլ ըզամահս իւրեանց
կանգ

կանդնեցին՝ եբրայեցւոց աշտարակ հզօր. յոր ապաւինեալքս ամենեքեան. եկ։
Եղեւեմն արեան սոցա մնաքեաց զգուշ Աստուած յանօրէնն կռապաշտութեանց. և խաւնեաց զմարդիկ ընդ երկնայինն զօրութիւնն. եկայք հաւատացեալք օրհնեցէք զաստուածն զբնակեալն ի մէջ սրբոց։

Որ օրհնիս՝ յանմարթանականն զինուորութեանց. վերածագումբ անքնին աղբեր՝ աղօթիւք սրբոց մարտիրոսաց՝ խնայեա՛ ի ժողովուրդս քո միայն մարդասէր։

Օրհս ընտրեցեր յամենայն ազգաց երկրի լսեաւ զոգիս մարդկան. աղօ՛։
Որ գաս հայրական իշխանութեամբ զաւակել զգաւրքս քո. աղօթիւք սրբոց մարտիրոսաց փրկեա՛ զմեզ ի հրոյն յաւիտենից. միայն մարդ։

Ա՛ւրհնեալն հրեշտակք ի երկինս ընդ երանելիսն Հրէից հաւատացեալ՝ շան արարա՛ծք ընդ յաղթութեան քո սրբոց։ Ա՛ծ ամենակալ պատերազմ զաւրք զաւրութեան ընդ հանդէս պսակակիցս ի՛ երկին՝ ընդ վերինն զբարձունսն։ Ցընծայ կաթուղիկէ

զուարճանան հաւատացեալք. աղերսեմ
կեն աստի[ա]ւ փառք քեզ աշխ:

Ո քեզ որ օրհնեն դասք սրբոց մար
տիրոսաց. քաղցրը ձայնիւ հընչմամբ
քեզ երգեն. փառք քեզ փառք քեզ
աշխ: Սրբք քաջութեամբ համբերեցին
բռնաւորացն ըսպառնալեաց. Եւ ընդ
անմարմնոցն դասակցեալք քեզ երգեն.
փառք քեզ: Այժր ցընծայ վերինն
երուսաղէմ. ընդունելով ըզսուրբ յարկսն
ըստեղէնս. ուրախանան և հրճուակք
ասելով. փառք:

Փառաւորեալդ փառօք երրորդն
Թիւն սուրբ. փառաց արժանի արար զք
ծրնեալս. ապատամուն. երկնայինն քոյ
ժառանգութեանդ: Սրբոցն
կոյսն բերկրեալ. սոցինն բարեխօսու
Թեամբ. փառաց: Սրբոյ[ա]ւ
բարեբանեմք զք քեզ. աղաչանօք սուրբ
ածածնէին. փառաց:

Երկնեմք զք քեզ տէր. անընդ
կիղբեն հայր ածծ հա[ա]յ ըզբն
մերոյ: Կամեմք զք քեզ տէր.
միածինն որդի անստեղծ հա[ա]յ ըզբն:

Ամբե-

Նաև
Այլ վասն՝ զի ըզկեանս իւրեանց փո-
խան
Այլ ի մարտի անօրինացն յաղթեցին
զերծ-
ուածքն դուստերք հանդերձ։
Այլ ի մարտի անօրինացն յաղթեցին
արիաբար թշնամեացն. ազատեցան ոտն
կեցեալ ընդեղ վերկին՝ ազգ հարցին մերոյ։
Այլ վասն՝ զի ըզկեանս իւրեանց փո-
խան
Ընդ ազգ հարցն մերոյ. Զիշանդիա
տուրբ հոգի անսպառած՝ հաւ՛ր ըց։
Ընդ ազգ հարցն մերոյ. Զիշանդիա
խառեան։ Այլ փառաբանեն զօրք երկ
նաւորաց զընտրեալսն ցերն. քաւ՛ր ըձր։
Այլ ուստ երկնըզսպաւեն դասք հոգեղինաց՝
սրբոց վըկայիցն. քաւ՛ր։
Ի կեալ եմք ի տեղի վըկայիցն. և աղա
չեմք ընդ քո՛ զ ած՝ ողորմեա։ Ազատեանըս
մեր մի ամասես առներ. բարեխոսութիք
սրբոց քոց և ողորմեա։ Փըրկեա զմե՛զ
յարենէ. և ի՛ նեղեալս մե ըզց. քար։
Ընդ ազգ հարցն մեզ քրիստոս Թագաւոր. կա
տարել ի հաստ՛ն քո զայնշատակսըն
քոյն. և օրհնել զանունն քո սուրբ։
Այլ հեղման քոյ սո՛ ար եան. և յարչա
րանաց քոյ՝ երկի՛ն հանդերձք սուրբ վը
կայքն. և լուսաւո՛ ի՛ ք աշխարհի։
Այսօր միշտ աղաչեմք. և փառաւորեմք
անդադար ընդ՛ օրհնութեան սո՛ ըզ
զերըդ՛ ութիւնդ հանդերձ։

ռաւուրքիմք ասելոյ. Երկիք սրբութեան
Յ՚երուքէն՝ կէսցո ըզմեզ. բարե։

ԻԱ Ա՛ր պետականէդ եմս ամենայն մարդ
ըմ սաց ևՅ յաղթօ՛ղ պահեցեր զմեզ յոր
անցեալսն իբեզ ՀՀ փառաց Թագաւոր.
բարեխօսութեամբ սրբոց՝ մարդիըմ
ան՚ց պարգևեա զխաղաղութիւն երկրը
պադուացս՝ ամենասուրբ ԵրրորդութԷ։
Ա՛րք մտանեցին զանձինս իւրեանց
տանջանա՛ց ևՅ մա՛հու. ևՅ հե՛ղմ՛ք
արեանն՝ իւրեանց եղեն վըկայք քոյ կա
մա՛ւոր մահուանն՝ բարե։ Ա՛րք ըզխա
ար կատարչութեանցըն վանեցի՛ն յա՛շ
խարհէ. ևՅ հոգեթա՛դրեա՛լ կործանե
ցին ըզբեզնի՛ս պատերազմեալք ի՛ հան
դիսի. բարեխօսութի՛ւ։

ԻԲ Բանչափառ Ա՛ստուածածին պատերա՛զմ
մեալք ընդդի՛մ թըշնամւոյն. ևՅ ա
րիաբա՛ր վառեալք զինո՛ւ սի՛ւ հոգւո՛յն.
յաղթեցի՛ք՝ անօրինացն. ո՛՛վ սուրբք
վըկայք՝ ըզձեզ ո՛ւնիմք բարեխօս առ
ի՛՛ վանն այնմանց մերոց։ Ա՛նուանելո՛ւ
ջանըշարանացն եղեք վըկայք Ա՛ստուա
ծի՛՛։ ևՅ խաչակիցք եղեք ոդուոյն սո
տուածոյ. ըզբաժակ մահու արբեք ո՛ւ

ըմբռնութիւնք. ա՛մէն: Յանգիստակ համ մ
բերութեամբ կատարեցէք զընթացսն
ձեր. եւ փախեցայք յերկրայնոցս ի յեր
կինս. ընկալայք ինքեանք զպատահս անա
պահանս. ա՛մէն: Որդեկիցք համահատ
ցեալք կատարեցուք զվիճակատ սըրբոյ
վըկայիդ. զի ի ձեռն սոցա բացցի մեզ
դուռն՝ ողորմութեան. ունելով միշտ
բանբեխօս առ քե՛զ վասն:

Ի փառըս պարծեցոյին մանկա՛նքն սո մղ
ընչեաք ի տեղ. որք արժանի եղեն առ
նուլ զհայրական ըզպատակն:

Որք զտանջանս եւ զմահ վասն անուա
ն՛ն տեառըն յանձն առին. եւ արժանի
եղեն առնուլ զհայր: Որ զօրութիւնք սքա
հոգւոյն էղե՛ն յաղթօղք ի պատերազմի.
եւ արժանի եղեն առնուլ ի հօրէ ըզ:

Որք ըզտանջանս անօրինացն վասըն
քո յանձն առին այսօր սուրբ վը
կայքն. ըզչըգնութիւնըս սո
ցա բարեխօս քեզ ունիմք. կեցո՛ զմեզ
տէր աստուած հարցըն մերոց:

արիմաթար հանդիսացեալ ի մարտիրոս-
Որք եւ ըզմահըս դըժընդակըս բե՛րելով

Ընդ

դէմ բռնութեան Թշնամւոյն։

ա Ո՛ Արքայական մահ սրբոց քոց քրիստո-
նէից ընդ երկնային զօրսն այսօր երգակ
ցեալ ուրախ։ արք հանդիսացան ընդ

բ Արք ի մարմնի զանմարմնականացն
քերեալ արուեստ հաւատով պատե
րազմեցան ընդդէմ Թշնամւոյն քո՛
Քրիստոս աղօթեա՛ մեզ։ Արք ընտա՛ր
նալիս բռնատիրոց մնհուամբ սրոյն և
հրոյ համբերութեք յանձն առեալ։ յաղ
թեցին առաքինաբար քո՛ Քրիստոս։

գ Արք ի զօրաց երկրաւորաց զինուո
րեալ քեզ երկնաւոր թագաւորիւ։ դա
սակարգեցան ընդ հրեշտակս ի յերկինսն
քո՛ Քրիստոս վե։

Ընդմարմինք ի մանրութիւն՝ զի՛ր ի վէ
րոյ սրոյ և հրոյ՝ տանջա՛նաց. զպատու
անքան մահս իւրեանց վնծայեցին քեզ
քրիստո՛ս բանաւոր զնմանէնք։

Այ հանատակեալըք Հրեշտե՛լեամբ ՚ի
փրկ զանազան տանջանաց՝. համբերու
թեամբ վանեա՛լ ըզթշնամեացն պատե՛ր
րա՛զմ. փախեցան ի գո՛րս վերին՝ զոր
արքունեացն։

Ո՛ր՝ զանչափ քո զբարերարութիւնըդ
ընդհեցե՛ր քո ա՛րարածո՛յ՝ բարեգո՛ւթ
աստուա՛ծ. զքեզ բարեբանեա՛մք ա՛ՀԾ
հաթոլի՛կ մերոյ։ Ո՛ր՝ ի ձեռն երանելի հայ
րապետացդ բարձե՛ր ըզխաւարը կռա
պաշտութեա՛ն ազգի՛ մարդկան՝ զքեզ
բարե՛։ Ո՛յսօր և մանկունըք սուրբ
եկեղեցւոյ ընդ սեր բօթե՛ան և ընդ քե
բօթեան Երկաբանե՛ն բերկրանաւն ձայ
նիւ՝ զք։ Ի գիր՝ օ՛րհնեա՛մ ՚ա՛ՀԾ ՚ա՛ՀԾ
ցիք և բարձր ա՛րարի՛ք ըզնա յա՛ւիտեան։
Ո՛րք անցո՛ւցին զմարմինս իւրեանց ընդ
հուր՝ և՛ ընդ սուր. և՛ դասանկից եղեն վե
րին զօրացն. ըզգի՛ր՝ օ՛րհնե՛ա։

Ո՛ան

ական ձայնիւն ըզգիր՝ օ՛րհ։

Վա՛հան՝ այք և պաշտօնեայք համանման

ո Ո՛ անմանրամասն ըզմանրաքննեալսն մարմնական կրեալք. տաբեալք ի յանձինս իւրեանց՝ քաջ եւ յաղթող երանեալ տէր հայրապետըն. սուրբ բարեխօսութեամբ ողորմ[illegible]ս մեզ՝ ամատուածս։

Ընդ որս անպարտ եւ պայծառ առաքինութեամբ՝ հետեալք ոչին զի չհանդիպեսցին անօրէնն իւրեան գործակցօք Աբգնոյ հայրապետըն. սուրբ բարեխօսութեամբ։

Հրեշտակք երկնից փափագին հանդիպել սի կատարման սուրբ. որք իմանային իւրեանց կենդանացան՝ երկին ի կամարն երկնից՝ խառնեցան ի գունդս ըղբարեբարոյն՝ սուրբ։

ա Ո՛րանելի՛ք՝ հայրապետք քաջաբեալք վասն ձեր համբերեցէք. յաղթեալ բռնաւորին դասակիցք եղէք վերնոցն. Ընդգնեա՛լ նահատակեցա՛ք յերկրի. յաղթող լ պատերազմի. կոխեալ զդ սատանայ՝ դա՛սակից։ Ա՛ւսանո՛ղ եղէք հնայրն լուսոյն. պայծառացեա՛լք ի հո գւոյն սրբոյ. բարեխօսեցէ՛ք՝ առ տէր վասն անձանց մերոց։

ա Ո՛րանելի՛ք՝ հայրապետք. որք կամա՛ք չարչարեցայք յանձնառուիք զհամբերու թիւն

Թիւն. յարժանաւոր յաղթեցաւ ձեր յի-
շեալք զանձինս մեր։ Վասնզի ա-
րեան ոն՝ ձեր արիւնքդ հեղան յեր-
րի. և հնատանոյշ քաւութեամբ յաշխարհ.
յարժանա։ Վասնզի անցաւորքս՝ ձեզ
անանցին և պատրաստեալ պըճնակ փա
ռաց ի քրիստոսէ. յար։

Ա՛նդ վերին զըսարթնունըն բանիբ քա
նեմք ըզքեզ տէր սէր սէր ես որ զմ
րութեանդ կեցո ըզմեզ։ Յիշատակաւ
սրբոցդ մարտիրոսաց դոհացանեմք ըզ
քեզ տէր. սէր։ Արիք սրբութեան ձայնիւն
աղաղակեմք ձա քեզ տէր. սէր սէր։

Օ՛ան յաղթելի շրգնաւորացն ըզմեզ
շատակ՝ եկայք հաւատացեալք ամե
ծեքեան պատուեսցուք։ Վասնզի մեր
մին ունելով զտանջանսն արհամարհե
ցին. նոքմանաւանդ լինելով չարչարանաց
փըրկիչն. եկայք։ Վասնզի տեսարան
եղեն հրեշտակաց և մարդկան. զյաղ
թութեա պըսակն իւրեանց ընկալան. և բա
րեխաւսեն առ որ վասն անձանց մերոց։

Ա՛զ պըսակի՛չ ըզնն սրբոց և պճնադի՛չ
նեաըն իւրեանց բէ՛ն. անդա՛ր մ՛ր
ձայնիւ երգեցէ՛ք ըզ

յօրհնութիւն իւնոր։ Ա՛յսօր տօնկ եկե
ղեցի ըզյիշատակ սրբոյց մարտիրո
սացն. ընդ որս ևմեսյ՛ք ձայնիւ եր
գեմ՛ լոյլ ծրհնեսցուք ըզՔր։ Որ անթա
ռամ փառօք պսակէ ըզսուրբս իւր.
եայ ևմեսյ՛ հաս լուսեղէնըս վերայ՛ցոյց.

ծրհնեցէք։

Ա՛յսօր յիշատակ սրբոյ մարտիրոսին.
մանկունըք սքե եկեղեցւոյ՝ ըզ՛ զօրս երկ
նից տուք օրհնութիւն ի բարձունսըս տե՛
երըս ըզդ՛ութեան։ Ա՛յսօր ձրգնութիք
սրբոյ մարտիրոսին՝ զուարճանան քա
նակք անմարթինոյն. ևկեղեցիք ընտրե
ցաք. տուք։ Ա՛յսօր շնորհեցան մեզ քա
րողք ևվրկայք. ի խաւարէ կռապաշ
տութե ևյանձնութե աճեալ ելոյս
զաւանութե արարած. տուք։

Պայծառացիր եկեղեցի՝ այ՛ ընդ ձրգնո՛
թե՛ սրբոյ վրկայիդ. որք նահատա
կեցան ի յերկրի։ ևի յերկինսըս պսա
կեցան։ Ալելուիա՛ն ևհրեշտակք ի
յերկինս ընդ ձրգնո՛ւթե՛ սրբոյ
վրկայիդ։ Համաձայնեալ ընդ նոյնն այս
րևմեք տունեմք ըզյիշատա՛կ սրբոյ

ինուորութիւնը հրեշտա-
կայ ծրհնեն ըզքեզ. իմանայ
լիր ձայնիւն ըզքեզ փառաւո-
որեն. ամատեաց հարցըն մերոյ։
Խնամութիւնք և պետութիւնք՝ սէր ե-
կիք և քերթողիք փառաւորեն սքը զա-
նունդ քո. ալէլ։ Ըզդ մարդկան հր
ղեղինայ դասուց մարտիրոսաց՝ երկիր
պագեն Տեառնընդ քոյ. ալէլ հար։
Ըզ ամր ծրհնեցեք՞ք զարձր ամրարիք
ընդնա յաւիտեան։ Օ՛ր փառաբանեն
ի բարձունս իմանալի զծրութիւնքըն.
ժողովուրդք ծրհն։ Արուա երկրորդ
գնն գանձիւլ դասը սրբոց մարտի
րոսացըն. քահանայք ծրհնեք

Ա այեաց ի մեզ և ողորմեա մեզ զերկ
րա տու. որ ունիս բազում գթութիւն.
Ար հայրդ ես որբոց. և դատաւոր այրեաց
քե. որ։ Ար պետակիցդ ես սրբոց ըն-
և մեզ աղօթիւք սուգ քրիստոս. որ ո՞
նիս բազում գթ։

Այսօր հրեշտակայ դասքն ի յերկինս
ուրախանան՝ ի վերայ մարտիրոսացն
սրբոց դասքն ի յերկրի պետակիցան՝
երկ

երկնային աձեղնն փառաբան։ Այ յաջորդ
մարմնոյ զինուորութիւնքըն մեծապէս
աճեն. քանզի երկրաւոր զինաւորքս
բազմութիւնքն լնեցան ի խորհ
սրբոյ հոգւոյն երկնից։

ա Սուրբ աձեղ հայր անըսկիզբն. ար փա
ռաւորեաղդ ես ի մէջ սրբոցդ քոց. օրհ
նեալք ըզքեզ ընդ դրախտիսն երկնից։
Սուրբ աձեղ որդիդ միածին. ար պահե
ցեր յաղթօղ ըզձիգնութիւն սրբոցդ
քոց. գովեմք ըզքեզ։ Սուրբ աձեղ հո
գիդ ճշմարիտ. ար նորոգեցեր ըզտի
եզերքս ճշմարիտ երկրպագութեամբ
աբ երրորդութեանդ. բարեբանեմք ըզ
քեզ անլռելի ձայնիւ։

ա Զիգնաւորքն աշխատութեանց համ
բերեցին աբ մարտիրոսքն. և ըզպատե
րազմելն չարին վանեցին ժուժկալութեամբ.
բարեխօսութեամբ սուրբ քրիստոս խըն
այեա ի մեզ։ Արք հեղին զարիւնս իւ
րեանց փոխանակ արեանն քոյ որ և ըզ
քոնութիւնն հրապարակին վանեցին
ժուժկալութեամբ. բարեխօսեա։
Ա՛ն ըզպատակս անապականս ընկալան
իքէն քրիստոս. և դասաւորեցան ի

դասս

գաղս վերջին զբաղմունքն. քաջերէս:

ա Ահաւասիկ յաղթօղք քաջք ի մարտ
երանելի սուրբ մարտիրոսք. որք
վանեալ զդիշխանսին խոտակեցիք:
Հրեշտակացըն գաղքըն տօնակից են
մեզ. եւ ջոկք ամենայնըն զուարճանան
քաջերկրին. ընդ վարդապետն ձեր՝ հե
ղուն արեան՝ . որք վանեալ զդ:
Ընթանալմ պատակըն ձեզ աւանդեալ
մընայ. քան զանկանըս պատուականըս
գերեզմանին հրաշիւք՝ . որք:

ա Այծր մարտիրոսացն գասքն՝ ցընծա
եալ քաջերկրին ընդառաջեն ձեզ քրիս
տոսի ծիրանեայն ՚ . Զայն ի յերկինի
վերկայեալ՝ ասէ. եկայք օրհնեալք հօր
իմոյ ժառանգիրդք երկնից խոտո
նայեն: Ի ջոկք զգեղի անկեալսին՝ ա
պաստամբ աղաչան քրիստոնեից. ար ե
յերկինէ վայրանկեալ:

ձ Զգնաւորքդ ձրիմարիւք ի վերկայք
քրիստոս սի. որք զաջարատոս ի զդ
մահ յանձն առեալ վասնորն տեառն.
ընդ ձեզ ուրախութիւն առ քրիստոս
վերանձնոյ մերոյ: Վանեալ հերձմամբ
պղծեան ձերոյ պայծառացան սուրբ

եւ կենդանի ցիք. և՝ զնստուածամածծ խաւարն
կատարչտուԹեանն բան՛ր ձիք. ըզձեզ։
Արհնայինն զոր ըզն իջեաւ ի պատիւ պա
տարագի մեռուան ձեր ըզոյ. և՝ ըզ պըզտիկս
անապականս առ քե՛ր ելս ի հօրէ լո՛ւ
սոյ. ըզձեզ։

ՄԼ Բ՛նդ զընաւրԹունս երկնից օ՛րհնե՛
ցի՛՝՛՝՛՝

մէ պատերազմական յաղթական Թագուհի
մէնչն. և դաշակ ցեալք վերին զօրացն
օրհնէն զքեզ գովեն և փառ։
Նա քաջութեամբ արիաբար ձերգնեալ
արհամարհելով զարատանքան և զմահ. և ձայնակցեալ երից մանկանցն
օրհնէն։ Ասաի և մեք հաւատաց
ցեալքս իքեզ կատարեսցուք զյիշատակ
սրբոց վերկայից. և ընդ նոսին հաճա
ձայնեալք օրհնեմք զքեզ գովեմք և
փառաւորեմք։

Ա՛րք ըզքաջամարտ մահն ընդ քեզ արբին՝
և մկրտութեամբ արեան ընդ քեզ
մկրտեցան. սուրբք աղաչե՛մք ո
զո՛րմեա։ Ա՛րք և ընդ խաչս իւրեանց զառ
ձին ընկեր քո. և անմեկնելի սիրով
ընդ քեզ խաչակցեցան սուրբք։

Ա՛րք նոսկաւոն շնջուսին ըզստորն
կեալ փայլատին. և հրեշտականցեալք ի
դաս նո՛ր ոն վերակացեցան. սուրբք։

Ա՛յսօր յիշատակ սրբոցդ. և փայլին
նըշխարք սուրբ ի մէջ եկեղեցւոյ. աղաչ
էսցուք զքո՝ սուրբք խընայեա՛ մեզ։
Չեզմամբ արեան՝ սուրբ մեծարի մեր
սուրբ խմա՛նալիսին. աղաչէսցուք։

Յաճախ են ըսէ՝ հմգուտիւն. կենդանիոց
կէրըք սոյա հիւանդաց բուժիչք. այլ։
Ա՛ուրբեա՛ սո՛ր զօրութեց. որ յանմահ
ճաշակեն զօրացեալ գովեա սրբեալսա
ձայնիւ. ընդքեզ օրհնեմք ած հարցէն
մերոց։ Այր եառուր զբարեխաւսութիւն մարդա
սէր քոց ձրգնաւորացըն՝ յաղթել չարին
ընդ դիմամարտութե՛ն. ընդ քեզ։
Ի՛նկալայսօր ըզ ամենիմաստութիւն քոյ
նահատակաց քոց վըկայիցն. ոդեմրմո
լուլ տեսողացս ըզ միշտատակ սոցա. ընդ
քեզ։ Ի՛զուր օրհնեցեալք. ևս բանբեր ա
րարիք ընդնա յաւիտեան։ Ի՛նդ երկ
նային զօրսըն միաձայնեալով. ընդպատա
կիչըն սրբոցդ բարեբանելով օրհնե։
Օ՛ր երկրեալն այսօր ի միշտատակի քոյ
ևյաղթողըք երանելեացն օրհնեցեալք։
Ի՛ղքեզ սիրողա՛ց ոդմէն ևս պատուե
լո՛ւ ըզ միշտատակս արժանի պրա. և
աղօթիւք սոցա ոդմրմա՛ մեզ։
Ա՛ըք փորձեցան՝ ի փորձ սրոյ ևհրոյ. և
ե՛քք պատուիրանաց երբեք ոչ խոտորե
ցա՛ն. աղօթի՛ւք։ Ի՛ղձն տաճար սրբեալ
թե՛ անմահ բանիդ. և ընդգանձըս հո
գևոր առատանօր պատրաստեալ։ աղօ։

Ա՛յսօր ձեզ ծնաւ Փրկիչ որ է Քրիստոս Տէր
ի քաղաքի Դաւթի։ Եւ այս նշան ձեզ՝ գտանիցէք
մանուկ մի փաթթեալ եւ դրեալ ի մսուրի։ Եւ
յանկարծ եղեւ ընդ հրեշտակին զօրութիւն
երկնաւոր գովեստ տուեալ Աստուծոյ եւ ասէին։
Փառք ի բարձունս Աստուծոյ եւ ի երկրի խա-
ղաղութիւն ի մարդիկ հաճութեան։ Եւ եղեւ իբրեւ
գնացին հրեշտակքն ի երկինս՝ մարդիկ հովիւք
ասէին ընդ միմեանս։ Անցցուք մինչեւ ի Բեթ-
լեհէմ եւ տեսցուք զբանն զայս զեղեալ զոր
Տէր յայտնեաց մեզ։ Եւ եկին շտապով եւ գտին
զՄարիամ եւ զՅովսէփ եւ զմանուկն դրեալ ի
մսուրի։ Տեսեալ ծանուցին զբանն զոր խօսե-
ցաւ ցնոսա հրեշտակն վասն մանկանն։ Եւ ա-
մենեքեան որ լսէին զարմացան զբանից հովիւ-
քացն։ Եւ Մարիամ զամենայն բանս զայս պա-
հէր եւ դնէր ի սրտի իւրում։ Եւ դարձան հով-
իւքն փառաւորելով եւ օրհնելով զԱստուած
ամենայն զոր լսեցին եւ տեսին որպէս ասացեալ
էր ցնոսա։ Եւ յորժամ լցան աւուրք ութ թլփա-
տելոյ մանկանն՝ եւ կոչեցաւ անուն նորա Յի-
սուս որ կոչեցաւ յհրեշտակէն յառաջ քան զհա-
մբառնալ նորա ի փորոյ մօրէ։ Եւ յորժամ լցան
աւուրք մաքրութեան նոցա ըստ օրինացն Մովսէ-
սի՝ տարան զնա յԵրուսաղէմ կացուցանել առ
Տէր։ Որպէս գրեալ է յօրէնսդրութեան Տեառն
եթէ ամենայն արու որ ծնանի նախանձ Տեառն
սուրբ կոչեսցի։ Եւ տալ պատարագ ըստ ասացե-
լոյ յօրէնսդրութեան Տեառն զոյգ հաւոց կամ
երկու աղաւնեաց։ Եւ ահա էր այր մի յԵրուսա-
ղէմ եւ անուն նորա Սիմէոն եւ այր նա արդար
եւ երկիւղած Աստուծոյ ակնկալեալ զմխիթարու-
թիւն Իսրայէլի եւ Հոգին Սուրբ էր ի նմա։ Եւ
էառ զնա ի գիրկս իւր եւ օրհնեաց զԱստուած եւ
ասէ։ Արդ արձակես զծառայ քո Տէր ըստ բա-
նի քում ի խաղաղութեան։ Զի տեսին աչք իմ
զփրկութիւն քո զոր պատրաստեցեր յերեսս ա-
մենայն ազգաց։ Լոյս ի յայտնութիւն հեթանո-
սաց եւ փառս ժողովրդեան քո Իսրայէլի։ Եւ
էր Յովսէփ եւ Մարիամ մայր նորա զարմացեալ
ի վերայ բանիցն որ ասէին վասն նորա։ Եւ օրհ-
նեաց զնոսա Սիմէոն եւ ասէ ցՄարիամ մայր նո-
րա։ Ահա այս դրեալ է ի հարուած եւ ի յարու-
թիւն բազմաց յԻսրայէլի եւ ի նշան որոյ ընդ-
դիմասացութիւն լինի։ Եւ քո անձինդ սրով
անցցէ։ Եւ ի սրտի բազմաց խորհուրդք յայտնի
լիցին։ Եւ էր Աննա մարգարէուհի դուստր Փա-
նուէլի յազգէն Ասերի։ Եւ այս կին ծեր յոյժ
եւ կեցեալ ընդ այր իւր եօթն ամ յաւուրս կու-
սութեան իւրոյ։ Եւ այրի մինչեւ ցութսուն եւ
չորս ամ։ Որ ոչ հեռանայր ի տաճարէն պաշտե-
լով զԱստուած պահօք եւ աղօթիւք գիշեր եւ
ցերեկ։ Եւ այս յանկարծ ելեալ ի նոյն ժամ
խոստովանէր Տեառն եւ խօսէր վասն նորա ա-
մենեցուն որ ակնկալէին զփրկութիւն Իսրայէլի։
Եւ յորժամ կատարեցին զամենայն ըստ օրինին
Տեառն՝ դարձան յԳալիլեա ի քաղաքն իւրեանց
ի Նազարէթ։ Եւ մանուկն աճէր եւ զօրանայր
հոգւով լցեալ իմաստութեամբ։ Եւ շնորհք Աս-
տուծոյ էին ի նմա։ Եւ երթային ծնողք նորա
ամ ըստ ամէ յԵրուսաղէմ յտօնի զատկին։ Եւ
յորժամ եղեւ նա ամաց տասն եւ երկուց՝ ելին
նոքա ըստ սովորութեան տաւնին։ Եւ կատարե-
ալ զաւուրսն՝ յորժամ դառնային նոքա՝ մնաց
մանուկն Յիսուս յԵրուսաղէմ։ Եւ ոչ գիտացին
ծնողք նորա։ Եւ կարծեցին զի ի խումբն է եկեալ
եւ գնացին զաւուր մի ճանապարհ եւ խնդրէին
զնա ի մերձաւորսն եւ ի ծանօթսն։ Եւ ոչ գտա-
նելով դարձան յԵրուսաղէմ խնդրելով զնա։ Եւ
եղեւ յետ երից աւուրց գտին զնա նստեալ ի մէջ
վարդապետացն լսելով եւ հարցանելով զնոսա։
Եւ ամենեքեան որ լսէին զարմանային ի խելս
նորա եւ ի պատասխանիս։ Եւ տեսեալ զնա զար-
մացան։ Եւ ասէ ցնա մայր նորա։ Որդեակ ընդ
է՞ր արարեր մեզ այսպէս։ Ահա հայր քո եւ ես
տրտմութեամբ խնդրէաք զքեզ։ Եւ ասէ ցնոսա։
Ընդ է՞ր խնդրէիք զիս։ Ոչ գիտէիք եթէ յայնմ-
ինչ որ հարկ է ինձ գոլ ի հօր իմում։ Եւ նոքա
ոչ իմացան զբանն զոր խօսեցաւ ցնոսա։ Եւ
իջեալ ընդ նոսա եկն ի Նազարէթ եւ էր հնազան-
դ նոցա։ Եւ մայր նորա զամենայն բանս զայս
պահէր ի սրտի իւրում։ Եւ Յիսուս յառաջա-
նայր իմաստութեամբ եւ հասակաւ եւ շնորհս
առ Աստուած եւ առ մարդիկ։ Եւ յամի հնգե-
տասաներորդի կայսերութեան Տիբերիոսի Կե-
սարու՝ էր Պոնտացի Պիղատոս կուսակալ Հրէաս-
տանեայց եւ Հերովդէս տետրարք Գալիլեացւոց
եւ Փիլիպպոս եղբայր նորա տետրարք Իտուրա-
կան եւ Տրաքոնիտեայ աշխարհին եւ Լիսանիա
տետրարք Աբելենացւոց։ Ի քահանայապետու-
թեան Աննայի եւ Կայիափայի՝ եղեւ բան Տեառն
առ Յովհաննէս որդի Զաքարիայի յանապատի։
Եւ եկն յամենայն գաւառ մերձ ի Յորդանան
քարոզելով զմկրտութիւն ապաշխարութեան ի
թողութիւն մեղաց։ Որպէս գրեալ է ի գրոց Ե-
սայեայ մարգարէի ասելով։ Ձայն բարբառոյ
յանապատի պատրաստեցէք զճանապարհ Տեառն
ուղիս արարէք նմա։ Ամենայն ձոր լցցի եւ ա-
մենայն լեառն եւ բլուր խոնարհեսցի եւ եղիցին
ծուռքն ի շիտակս եւ տափարակքն ի ճանապարհս
հարթս։ Եւ տեսցէ ամենայն մարմին զփրկու-
թիւն Աստուծոյ։ Եւ ասէր ցամբոխսն որ ելա-
նէին մկրտիլ ի նմանէ։ Ազգ իժից ո՞վ ցուցին
ձեզ փախչել ի բարկութենէ գալոցդ։ Արդ արա-
րէք պտուղս արժանի ապաշխարութեան։ Եւ մի
սկսանիք ասել ի մտի ձեր թէ Հայր ունիմք զԱբ-
րահամ։ Զի ասեմ ձեզ թէ կարող է Աստուած
յայսոսիկ քարանց յարուցանել զորդիս Աբրահա-
մու։ Եւ արդ եւ կացուցանէ զկացինն ի վերայ
արմատոյ ծառոցն։ Ամենայն ծառ որ ոչ արա-
րէ պտուղ բարի՝ հատանի եւ ի հուր արկանի։
Եւ հարցանէին զնա ամբոխքն եւ ասէին։ Արդ
զի՞նչ արասցուք։ Պատասխանի տայր եւ ասէ
ցնոսա։ Որ ունիցի երկու վերարկու՝ տացէ ո-
րում ոչ ունիցի։ Եւ որ ունիցի կերակուր՝ նոյն-
պէս արասցէ։ Եկին եւ մկրտուելոց մաքսաւորք
եւ ասեն ցնա։ Վարդապետ զի՞նչ արասցուք։
Եւ նա ասէ ցնոսա։ Զոչ հրամայեալն ի ձէնջ
առնուլ՝ մի՛ առնուցուք։ Հարկս ի ձեզ մի՛ դի-
զէք։ Եւ զորոշեալսն ի ձէնջ մի՛ առնուցուք։
Եւ հարցանէին զնա զինուորքն եւ ասէին։ Եւ
մեք զի՞նչ արասցուք։ Եւ ասէ ցնոսա։ Զոչ ոք
զրկեսջիք եւ զոչ ոք զրպարտեսջիք։ Եւ բաւա-
կանասջիք ի ռոճկացն ձերոց։ Եւ ժողովրդեանն
ակնկալեալ էր եւ խորհէին ամենեքեան ի սրտի
իւրեանց վասն Յովհաննու եթէ գուցէ նա իցէ
Քրիստոս։ Յովհաննէս պատասխանի տայր ա-
մենեցուն եւ ասէ։ Ես զձեզ մկրտեմ ջրով։ Եկ-
եսցէ որ զօրագոյն է քան զիս եւ ես ոչ եմ ար-
ժան լուծանել զկօշիկս ոտից նորա։ Նա ձեզ
մկրտեսցէ Հոգւով սրբով եւ հրով։ Որոյ հովա-
նին ի ձեռին իւրում եւ սրբեսցէ զկալն իւր եւ
ժողովեսցէ զցորեանն ի շտեմարանն իւր։ Եւ
զհանդերձն հրով մարսանելով։ Եւ զայլ բազում
եւս ասելով աւետարանէր ցժողովուրդն։ Եւ
Հերովդէս տետրարքն յանդիմանեալ ի նմանէ վա-
սն Հերովդիադայ կնոջ եղբօր իւրոյ եւ վասն ա-
մենայն չարեացն զոր արարեալ էր Հերովդէս։
Յաւելոյ եւ զայս ամենայն չարեացն ի վերայ
ամփոփեաց զՅովհաննէս ի բանտ։ Եւ եղեւ յո-
րժամ մկրտեցաւ ամենայն ժողովուրդն՝ եւ Յի-
սուս մկրտեցեալ եւ աղօթեալ՝ բացաւ երկինքն
եւ իջանէր Հոգին Սուրբ մարմնաւոր կերպարան-
քով իբրեւ աղաւնի ի վերայ նորա։ Եւ ձայն ե-
ղեւ յերկնից ասելով։ Դու ես Որդի իմ սիրելի
յոր հաճեցայ։ Եւ ինքն Յիսուս էր իբրեւ ամ երե-
սնից սկսեալ։ Որ էր որդի որպէս կարծէր Յովսէ-
փայ որդւոյ Հեղեայ։ Որդւոյ Մատթանայ որդւոյ
Ղեւեայ որդւոյ Մելքեայ որդւոյ Յաննայ որդւոյ
Յովսէփայ որդւոյ Մատաթիայ որդւոյ Ամովսայ
որդւոյ Նաւմայ որդւոյ Եսղեայ որդւոյ Նագեայ
որդւոյ Մաթաթայ որդւոյ Մաթաթիայ որդւոյ
Սեմեինայ որդւոյ Յովսեքայ որդւոյ Յովդայ որ-
դւոյ Յովհաննայ որդւոյ Ռեսայ որդւոյ Զորոբա-
բելայ որդւոյ Սաղաթիելի որդւոյ Ներեայ որդւոյ
Մելքեայ որդւոյ Ադդեայ որդւոյ Կոսամայ որդւոյ
Ելմադամայ որդւոյ Երայ որդւոյ Յեսուայ որդւոյ
Եղիազարայ որդւոյ Յովրիմայ որդւոյ Մատթա-
նայ որդւոյ Սեմեինայ որդւոյ Յովսեքայ որդւոյ
Յովդայ որդւոյ Սիմէոնի որդւոյ Ղեւեայ որդւոյ
Սեմեինայ որդւոյ Յովսեքայ որդւոյ Յովդայ որ-
դւոյ Յովսեփայ որդւոյ Յովնամայ որդւոյ Եղիա-
կիմայ որդւոյ Մեղեայ որդւոյ Մենայ որդւոյ Մա-
տաթայ որդւոյ Նաթանայ որդւոյ Դաւթի որդւոյ
Յեսսեայ որդւոյ Յովբեդայ որդւոյ Բոոզայ որդւոյ
Սաղմոնի որդւոյ Նաասոնի որդւոյ Ամինադաբայ
որդւոյ Արամայ որդւոյ Եսրոնի որդւոյ Փարէսի
որդւոյ Յուդայի որդւոյ Յակոբայ որդւոյ Իսահա-
կայ որդւոյ Աբրահամու որդւոյ Թարայ որդւոյ
Նաքովրայ որդւոյ Սարուքայ որդւոյ Հռագաւայ
որդւոյ Փաղգայ որդւոյ Եբերայ որդւոյ Սալայ
որդւոյ Կայենանայ որդւոյ Արփաքսադայ որդւոյ
Սեմայ որդւոյ Նոյի որդւոյ Լամեքայ որդւոյ Մա-
թուսաղայ որդւոյ Ենովքայ որդւոյ Յարետայ որ-
դւոյ Մաղաղելի որդւոյ Կայենանայ որդւոյ Ենո-
սայ որդւոյ Սեթայ որդւոյ Ադամայ որդւոյ Աս-
տուծոյ։

Օ՜ երկրպագեա՛ք ի սրբոյ՝ հայրապե-
տաց. ո՛րք հեղմամբ արեանն իւրեանց
նըմանեցաք եղե՛ն փրկչին զնիքեանս.

բարձր ա՛րարի՛ք ըզ։

Ա՛ղերսեա՛ց մեզ՝ ա՛ստուածա՛ծ մե՛ր ի յի
շատակի՛ սո՛ւրբ հայրապետացն։

Ո՛րք յանո՛ւն քո սո՛ւրբ դանձուցի՛ն զաշ
խարհս կռո՛ց ի պաշտե՛լութենէ. ա՛ղո՛ղ
թի՛ւք սոցա՛ ո՛ղորմեա՛ց։ Ո՛՛՛

մին վանեալ խոտանակեցինոբ՝ վըկայ.քն.
և եղե՛ն յաղթօղք ի պատերազմի։
Ա՛ծրմնով և աղեաւք մնըտեան ընդ
դէմ գննու. վիրաւորեալք ի մարմնի
վիրաւորեցին իմմ՛ զըգեբլեաք. և ստա
ցա՛ն պարծանըք յաւիտենական։
Ա՛րանաւքեա՛լք ի հոգեղէն գըօ՛ըթ
նոյն. և քա՛րեքանեա՛լք ի գանա՛ց մար
ճաւորաց՝ոբ՝ վըկայ.քն. անեղի՛ն ա՛
ջո՛վըն պընակեալք եղեն։

Ձ Ա՛ղգնուԹիւնըք սը՛ըբոց քոց քրիս
տո՛ս հաստատեցին ըզհիմ՛նըս սո՛ւրբ
եկեղեցւոյ. կանգնելով ի սմա ըզնըշա՛ն
յաղԹուԹեան։ Ա՛յն հեղմամբ սո՛ւրբ
ա՛րեանն իւրեանց՝ պղատեցին ըզաւեր
պերս ի դիցապաշտ մոլորո՛ւԹեանց. և և
եղե՛ն յաղթօղք ի պատերազմի։
Ա՛նդադրս՝ և մեք աղաչեմք քրիստո՛ս
ընկալ և ըզմեզ յերկնայինն խո՛րհրդս
ի լո՛ւսեղէն առաքա՛ւտին. քա՛րեխօսու
Թեամբ և աղօԹիւք սո՛ւրբ Ձ՛իգնաւո
րացն։

Յ Ի շատակ այսօր քա՛ջնահա՛տակաց քրի
սը՛ըբոց վըկայի՛ն. Է՛կայք ժողովո՛ւրդ
ք ցրնծութեամբ ա՛ծնեայցո՛ւք։

Քանզի տէօղք իտանջանս և չար
թօղք ի մարտի և պէսպակեալք ի հօրէ.
եկայք ժողովուրդք։ Ուսանիմք զեալ
ի եկեղեցի. պայծառանայեալք ի յերկնից.
և դասակցեալք ընտրեալսա. երկ։

Ա Ղաչեմ կարդայիս յօգնութիւն սո՛ր
մարիրոսին և առնէին. որ ի քանը
ձմնըս բնակեալ էս խըղնայեալ ի մեզ։
Դուն էս դուռըն լուսոյ դու պէսպակ պատ
ճանաց ի քեզ յուսացելոց. որ ի բանը։
Ծրհնեալ գովեալ և ի սուրբըս հան
դուցեալ. և դու ես ընդունող հոգւոց
մերոց. որ ի բանձնես բնակեալդ ես
միշտ և յաւիտեան։

Ա Վ սո՛ր գերդ պարծանք ազգի մարդ
կան. հրաշալի ճգնութիւք ի յերկ
րի նահատակեալ. և յերկինսըս պըսպա
կեալ ընդ անմարմինսըն դասս։
Քանզի դու վառեցար զի նոր սուրբ հո
գւոյն և յաղթեցեր արիաբար անմար
մին քեզ վասն մեր. Ա՛ի դադարեր բարեխո
սել վասն մեր. աւե հայր և օրդի
և սուրբ հոգի. զի յաղթեսցուք
հաւատով անմարմին քեզ։

Ա՛ր

ու քեզ ասէ հայրն մերոյ՝ խո-
նարհեալ անձամբը ք պաշա-
տիս ք. մի՛ անտես առնէր ծառ.
որ՝ փառաւորեալդ եմ յաւի-
տեան։ Ընդէ՞ր զմխաս աբրահամու ըզ
ահաւասիկ և զյակոբայ. և զնեղելոցդ ան
ձանց պաշա՛ տաս. մի՛ անտես առ։
Ո նո՛րհեա ՚ի՛ խընդրուածոյս ի քէն ըզ
թողութիւն մեղաց. ի տաճարի՛ քում
սրբո՛ւ թեա՛ն. բարեխաւսութեամբ՝
սրբոյ քոյ. որ՝ փառաւ։ Ընդէ՞ր ()ՐՀ
նեցիք ըզնա՝ երկինք և երկնայինն զո
րութի՛ք. սերովբէ՛ք և քերովբէ՛ք զան
տրաւծն աստուածոյ. բարձր ա՛րարէ՛ք
ընդ նմա յաւիտեան։ Ընդէ՞ր ()ՐՀնեցիք
ըզնա՝ երկիր և ծով և ամ են կենդանիք.
համբառնանալով իվեր ըզձայնս. և եր
գո՛ք հոգևաւորք բարձր։ Ընդէ՞ր ()ՐՀ
նեցիք ըզնա՝. զա՛նաք հրեշտակաց և
մարդկան. զարարիչն արարածոց միաբա
նութեամբ երգո՛ւմ բարձր։

Ո ողորմութի՛ք քոյ զդուռնըս բաց մեզ
ծո՛ր. և արժանի ա՛ռ զմեզ լուսեղէն յար
կաց քոյ ընդ սո՛ւրբսն քո։ Ի պատրաս
տել քոմէ ընդ սո՛ւրբսն քո. զինակիր

և ըզմեզ փըրկիչ յորդիգրութիւն ի
դէպ բրաբեան կենաց։ Ոնըմոլիլ զո յա
տենի դատաւորի ահեղ խնայեա յարա
ծոս զո. բարեխօսութեամբ և աղ
թիւք սբ Հրեշտակապետին։

Ա Ի՛ յիշատակս վերկայից զոց զո պար
հեաց մեզ՝ օրհնել ըզքեզ՝ արժանա
պես։ Ոամս ՚ե մատուցին զանձինս իւ
րեանց քեզ պատարագ անբասիքն իւ
րեանց. և ակնունկին ալեսակիլ ի քէն
ար։ Ոոյա ՚ի աղօթիւք փըրկիչ խնայեա
ի սբ եկեղեցի զո. զոր ընտացար պա
տուականն արեամբըդ զո սրբոյ։

Հ Ո՛ր ըզհրաշափառ զո զօրութիւնդ ծա
նուցեր աշգի մարդկան՝ ցուցանել
լոկ յաղթող սուրբ՝ զվերկայն ի պատե
րազմի. վասն անուան քոյ ար՝ աստղաած
հայրըն մերոյ։ Ո՛ըք ի մարմնի անմար
մնոյան գործ իւերոյ զան ըզբնութիւնս.
արհամարհելով անարգեցին ընչիր տան
ջանս և ըզմահ՝. և՝ երջն վերկայք զո
կամաւոր մահուանն՝. ար՝։

Հ՚ամբիսայեալ ոյսօր և մեք տօնեմք ըզ
յիշատակ սբ վերկայիցն. խաղաղացո ըզ
կեանսս մեր աղօթիւք նոցա. և փըրկեա

զմեզ

զմեզ ինձէզմէ մեռոց. որ՝ Լ՚զիր՝ օրհ դ
նեցէք եւ՚ բարձր արարէք ընդ յաւիտեան. ա
տեան։ Լո՚ փառացն իւրոյ տեսօղ՝ զվերկայն աժանիս արար. եւ ընդակից ան
մարմնական՝ զօրացն։ օրհնե։ Լո՚ սոքօք
լուսաւորեաց զմիգս որդւոց մարդկան ի
գիտութիւն ճշմարտութեանն. և հրաւի
րեաց յերկնից աւրքայութիւն. օրհնե
ցէք եւ՚ բարձր արարէք։

Լո՚զ լիշատակս վերկայից քոց տօնեմք
այսօր քրիստոս Թագաւոր աղաչանօք
սոցա մեղս բարձ։ Լո՚րք յաղթեցին անօ
րէնն բռնութեանն հեղմամբ՝ արեանն իւ
րեանց. և դասակից եղեն՝ վերին զոր
արքունեացն։ Լո՚ւ ընկալեալ զպսակս ա
նապական յանընդատուելի լուսոյն. և
մշտաւրեայ անդ հրեշտակս ի յիր
կնա։

Լո՚յսօր լիշատակ սրբոց քոց. որք
տանջանաց անօրինացն հատեր եղեն.
և դասակից եղեն վերին զընտրելոցդ
Լո՚յսօր և հրեշտակք ուրախ կեան՝ ըն
կամեալ լաւչարանս Հրեղինեայնն.
որք յաղթեցին անօրէնն՝ բռնութեանն։
Աւրք եւս Թագաւոր յաւիտենից՝ ո

ար նըստին իւրոյ չորեք հերսպետն կեն
դանեայ. և ի սրբոցն քոց փառաբանիկ։

ՃԸ Յայծր եկեղեցի քրիստոսի պայծառա-
նայ յիշատակաւ սրբոցդ վրկայիցն. ո՛րք
քարեխօսեն առ տէր վանըն մեր։

Յօծր ի հեղձամն արեան սուրբ դանիէլ
հրեշտակաց խնամարհեալ մի՛ բանուք
առնեն ընդ մարդկան։ Կեցիր և մեզ
քրիստոսի հաւատացեալք. կատարեա
ցուք զայիշատակ սրբոցդ վրկայիցն՝ որք
քարեխօսեն առ տէր։

Ո՛ւ Վանըդ քեզ հայր երկնաւոր. ո՛րնըս
տիս ի քրօքէս. և քանըզ քանիս ի դասուն
սերօքէից։ Կզքեզ գովեմըք թագաւ
որ փառաց՝ քրիստոս. համաձայնեալ
ընդ սուրբսըս քո յեկեղեցիսն ա՛ղաւթս։
Սրբեա զանձինս մեր և տա՛ շարացո
սուրբ երրորդութեանդ՝ կենդանարար
սուրբ հոգի։

Ո՛ւ Պարծեսցին սուրբքըն փառո՛ք. և ցըն
ծասցեն ի հանգիստս իւրեանց. քանզի
զի ընդ հուր և ընտիր անցուցին՝ զմար
միսն իւրեանց։ Սո՛ւրբ զարիւնս իւ
րեանց հեղի՛ն. չարչարանացըն համբե
րեցին. և ըզ սպառնալիս բռնաւորացն
անաց

անարգելին յաշխարհի։ Որդ եկայք
հաւատացեա՛լք՝ կատարելոյ՛ք ըզհրամ
տակ սուգ. քանզի սէրք են մեզ բարե

խօսի յարքայութեանն աստուծոյ։

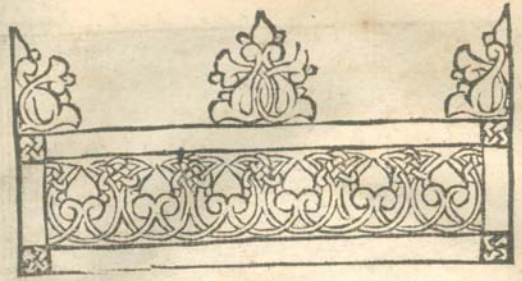
Ա՛յլ առնն ի վերայ սրբոյն ի՛ երոյ՝ և՝ — ա
փառք իւր հանդուցեալ՝ յոսկերըս
սուգ. և՝ հոգիք սուրբ՛՛՛ դասաւորեա՛լ
ընդ հրեշտակս ի՛ յերկինս։ Այնակ
հրեշտակս առնն շուրջ են զնորօք. և՝
երգակից են միաբանս յօրհնութի՛ն ևս։
և՝ հայցեն միաբան՛՛՛ն զխաղաղութի՛ն
ամենայն աշխարհի։ Այզուհ համար
ձակութի՛ն ի՛ սո՛ւ տէ՛ր բարեխօսութի՛ սո
ցա. և՝ թողութի՛ն մեղա՛՛՛ց. որք ք

կատարեն ըզպիշատակըս սուգ։

Պատուական քա՛ղքեր՝ և՛ի սո՛ւրբոյն հան — ա
գի՛ւսեա՛լ և՛ սո՛ւրբոյն վերօրհնեա՛լ. մա՛ղ
թելո՛վ հայցեմք ի՛ քէն՝ տո՛ւր օ՛ղ բարեաց.
բարեխօսութի՛ սո՛ւրբոյ մա՛րտիրոսացն
հա՛ւատաց՝ ընդ մե՛զ ք՛ս։ Որք կո՛րծա՛
նեցին՝ զանօրինացն ըզպատկեր՝ և՛
յիշատա՛կ քա՛ջութեան թո՛ղին յաշխար
հի. բարեխ։ Պատուակա՛ն անուշա՛կ սա
մատոյն քեզ ըզմարմի՛ն և զարիւն.
համբերելո՛վ չարչարանաց վասն անու
ա՛նըդ

ա Ա. Երբ ոչխարդ անձրեւ սիրէ, անձրեւը յաղթէ՞ վրան, արժանանա՞ր ըն դալ նմանելու իւր յանագանասէրն լսես։
Օ. Ի զանազանէն մեղայն ըզբոց արեամբն իւրեանց լինելոյն. ևս ըզտիեզերս հրամ իրեցուցն յօրհնաբանութիւն։
Ղեղմիամբ արեանն իւրեանց մեզ ձանա պարհ հաղորդեցին՝ և առ՝ քրիստոս մեզ դաւրէն կենարար բանին ի կենդանի

մկ Ուրք եկեալեմք ի պատուել զչիշատակ սրբոց վրկայիցն. աճապնեալք ըսկիզբն ըզգօնութեան. աղաղակելով առ քս՝ տէր փառաց քեզ փառս ամ՝ տէր փառաց քեզ փառս ամ տրւած։ Ո՞հան որ ես հրեշտակայ. ան տէս ի սեղոքեիդ. եկիր երևեցար մեր ծով. ոչառուցեր մեզ ասել տէր փառ։
Ցանմանրմնոց ես վերծրհնեալ. ի մարդ կանէ՝ երկրըպագեալ. քեզ փառք վայելէ պատիւ. յամենայն ժամ ասել՝ տէր փառաց քեզ փառս ամ։

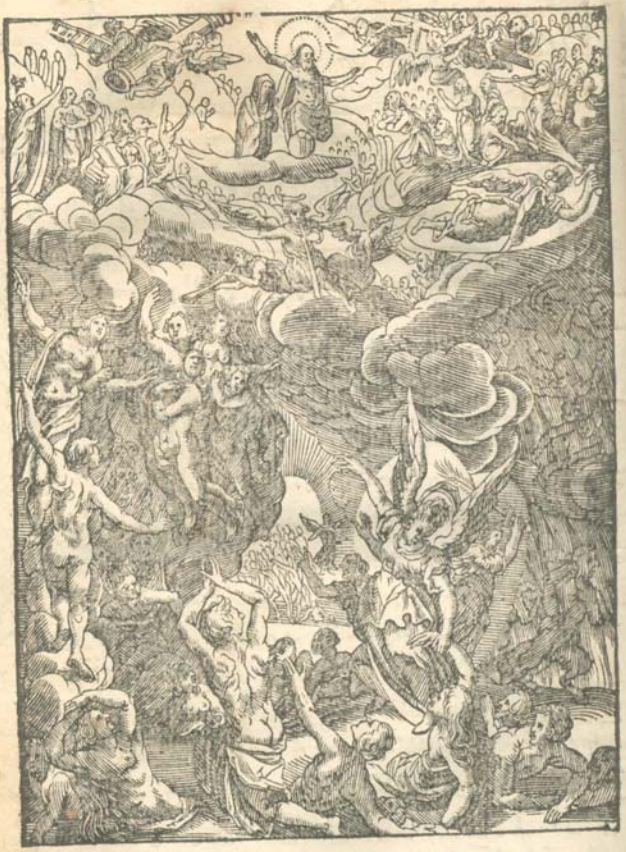

Կանոն Հայրենական Եկեղեցւոյ Է Վարդապետութ

ԱՅՍ ԵՒԱՆԵԼԻՆ ԴՈՒՒ

քրիստոս. որ յարեարդ ի մեռե
լոց ողբմած և կոխեցեր զմ
մահ. տէր իբր ամբարձ հաղորդէն մերոյ
Որ մահականացուացար կեանքդ ես. զհո
գիս նընջեցեալոց մեր շնորհէ. տէր իբր
Որոյ փոխեցեր յաշխարհն կենդանեաց
հանգուցեաներն արժանաւորեա. տէր ի
Կշտեր ծրհնէցիք և բաշխեր արարիչ
ըզհնա յաւիտեան։ Կցկիք Որ գաղղիսի
զօրութիւն բանմոր. ազգմարդ ձայնի կե
նագործէ ըզհնընջեցեալսն. ըզտէր ծրհ
Կցայ Կղաւթիւք ըզքէզ բարեբար. հան
գի զհոգիս ծառայից քոց ընդ սուրբս
քո. ծրհնէցայոք և բաշխեր արարչիդ զա
նուն քո յաւիտեան։

Որ

Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր ցիս գրեա՝ երանի մեռեալոցն՝ որք ի Տէր ննջեցին՝ այժմիկ վաղվաղակի՝ պայս ասէ հոգին՝ զի հանգչեսցեն յաշխատութենէ իւրեանց։ Տեսլեան 14. 13 27 [illegible]

Ա Ր ստեղծմամբ՝ ըստ պատկերի քո՝ որ
պատուեցեր զմեզ. զնկալ և այժմ զմեզ
նընջեցեալսն ի քէզ ածղիղ հաւատով՝
ըստ մեծի քում ողորմութեան։
Ա Ր հնարհօք սէր հոգւոյդ լուսաւորեցեր.
յիշատակի իւրեանց զհոգիս նոցա ընկալ
մարդասէր. ըստ։ Ա Ր հաղորդեցան՝
մարմնոյ և արեանն քոյ որ. հանգո
զհոգիս նոցա ըստ սուրբքոյս քո՛ւթեանն.
քանզի գիտէ՛ր՝ զի ա՛րեան՛ն քո՛յ է՛ն։
Զ Ի՞ՇԽ վայելէ՝ ա՛ծ օրհնա՛ւթի՛ն. որ յա
րո՛ւթիւնդ է՛ս ձայնիւ յանո՛ւտեանից նընջ
ջեցեալոց. Թագաւո՛ր և իշխա՛ն վերծ՛ո՛ր
նե՛մք ըզքեզ։ Ի միւսանգամ գալըս
տեա՛նըդ քոյ քրիստո՛ս փառա՛ւոյ Թագա՛ւ
որ. ի ձայն փողոյ նորո՛գին հոգիք նըն
ջեցեալոցն. և յա՛րո՛ւթիւն հոգիք նըն
ջեցեալոցն. և յա՛րո՛ւթիւն անա
պա՛կան մարմնով։ Ա՛ ա՛ն որոյ՝ և մեք
ըզքեզ աղաչե՛մըք հայր երկնա՛ւոր. զա
սա՛րեա՛ ըզնընջեցեալսն մեր ի վերնո՛ւ
ըզ քո երեսա՛ւղեմ։ ի ժողովս անդրան
կա՛ց գրեալոց՝ ի յե՛ր կինո՛ս։
Զ այնարկեա՛լ կենարարին ա՛ծոյ ի՛ն
բարբա՛ռումն. ա՛սէ եկայք օրհնեա՛լըք
հո՛ր իմոյ. ժառա՛նգեցէ՛ք պա՛տրաստեա՛լ

զՔեզ ըզկեանսն ի հանդէպ ըզեաճ Աբրկրին։
Լնդ առաջ ելանել քեզ հաւատով՝ ի
յօդըս վէրինս։ ա՛ծագրեաց լուսով պայ
ծառացեալ ի դասս անմարմնոցն։ ի լը
սել ըզձայն երանաւէտ կուսանին։
Լնդ այնմ քումիդ կայր ընդ իմաստունն
սուրբ՝ կուսանան։ ի լուսեղէնն առաքեա
սէին պայծառացեալ ի դասս անմարմնոյն,
ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ի յե՛ր
կինս։

Ո հոգիս ծառայից քոց քրիստոս՝ ընդ
կալ ի դասս անդրանկաց գրելոց՝ ի յե՛ր
կինս։ Լնկալ վասն սոցա ըզքաւութիւն
պատարագս ի մէջ։ և ընդ երեսս նոցա
ըզթողուլ գոանել յաւուրն յիշանումն։
Ո աշտեաց լեզուն սուրբ մանկունդ և ա՛ր
բեան քոյ ա՛ր։ և պարգեւեա նոցա դա
սիլ յաջակողմանն քում։

Ա՛ր անձառ անօրինութիւնք՝ ի փըրկու
թիւն աղգիդ մարդկան՝ խոնարհեցար
բանդ աստուած։ այսօր հանդուիր և
ըզմեր ըզնըշխարեալսն ընդ սուրբսդ
քո որ միայնագեաց մարդասէր։ Ա՛ր անչար
բանիւ մարմնով եկիր կամաւ ի չարչա
րանս՝ ել ի խաչն քեւեաւքեար՝ հեղեր
զա

զարհուրեալ ի փլիլսկանելէն. այս։ Որ Թագ
մամբ երեքօրեայ ըզ բրունութիւն մահու
լուծեր. և կոխեցեր զիշխանն մահու. և
վերածեր ըզնըջիղեցեալսն. այսօր հա՛։
Որ հրաւիրեցեր յանմահութիւն զամբո
մարդկան. անմահութեանց բաշխող քրիս
տոս. աղաչանօք աստուածածնին. այս։

Հ ակ

Հաւանեալ ըզբեզ յաղթական
երգով Թագաւոր փառաց՝ որ
կամաւոր խոնարհութիւնդ քո
ինձ ի փրկել ըզպատրեալսն ի Հաշակ
մանէ. օրհնեմք ըզբեզ անսպառ հաշոյ
ընն մերոյ։ Որ լուծեր ըզմահ. և վեր
ածեր ըզնըջիղեցեալսն ի դըժոխոց. ան
շընչութեամբըն քո ի վերոյ խաչին. և
իջանելով քո ի գերեզմանն Թագաւոր
անմահ. օրհնեմք։ Որ նըշաւակեր ընդ
այլմ հօր. և հրաւիրեցեր առ քեզ ըզ
դասանօղըս քո. արժանաւորեա և ըզ
մեզ ըզնըջիղեցեալսըն դանակից լինել
սըրբոյց քոց. օրհ։ Ի՛զ՚որ օրհնեցեալ

Դ

քա՛՚՚՚ ըզձր արարչէդ ըզնաւ յաւիտեան։
Որ փառօք հօր հանդերձեալ գայր ի
դատել զերկիր. և քաւրաւոր բանակըդ

վե

վերջին զբաղմունքն կարողանաք լինել
գալըստեանն Տեր։ քանզի Աստ
ծոյմամբ զարհուրեցուցանէ զարարածս
ի գալըստեան իւրոյ. և քաջալերէ զ
ձայնիւ փողոյն համահաւասարէ ըզ
յետինն ընդ յառաջինն. քան զի
Աղաչեմք զձեզ կենդանեացդ մեր. որ
գնասուորէ կենդանեացդ և մեռելոց. զի
արժանի արասցէ ըզնջնջեցեալսըն մեր
մնռանել ի յառաջագոյ ընդ իմանալոյն
հուսոյն. քան զի ըզձր։

Աբրահամ և բստեղծիչ ազգի մարդ
կան. մի անտես առնէր ըզնջնջե
ցեալսընմեր. այլ հանգո զհնգիս նոցա
ընդ սուրբսն քո։ Աբդեղ միածին յա
ռաքեալ առիւեզրայ. մի անտես առնէր
զոչ զիդ ձեռնարկիա մեղսասիրէ սը
գաւորացդ. մի անտես առնէր զոչ
Զհաւք քո արարին. և բստեղծին զին
ի հողոյ. ի յօրհնել զքեզ ընծ
յաւիտեան։ Ոչ պատրանօք թանսար
կուին խաբեանեցայ յանձառ լուսոյն
և գործոյ անդրէն ի հող յիրմէ սոեղ
ծայ։ Աբխիթարիչ սուրբ հոգի լու
սաւորեա զմեր նջնջեցեալ[illegible] և հան

գո՛ զոգե՛ս նոցա ընդ սո՛ւրբըն քո՛։

ա

Թե՛ըմ հայեա՛մք ի քե՛ն վասըն՝ մե՛ր
նընջե՛ցեալոցն աղո՛թս առնե՛լ հա՛նգըս
տեան օ՛թե՛վա՛նի սո՛ւրբոյն։ Ն՛ոյնա՛ւ ծը
նո՛ւնդ հո՛ր ողո՛ր՝ ո՛ր մա՛հկանա՛ցուսցա
կեա՛նքդ ե՛ա՝ զհո՛գի՛ս նընջե՛ցեալոյ մե՛ր ըն
կա՛լ։ Ա՛ստծա՛նաւորեա՛ս հա՛նգըստեան։
Ն՛ո՛ւնորոգո՛ւսըն հոգի՛ յո՛ւրա՛մ նո՛րոգե՛ս
զա՛պականե՛ալսն՝ յո՛յնժա՛մ ընդ հե՛ա և
մե՛ր նընջե՛ցեալոցն աղո՛թս առնո՛ւլիս։

ա

Յո՛ւրա՛մ յե՛ր կո՛ւսից գո՛ւշե՛ փո՛ղն աղե՛ղ
յո՛ւ՛թե՛։ Յա՛ռնե՛լո՛վ ա՛ռ ե՛գե՛ղբայ՝ ի
դատաստա՛ն ա՛հա՛ռո։ Յո՛յնմա՛ւո՛ւր ա
հեղին՝ յի՛շեա տի՛ա՛ռ ե՛ւ ըզմե՛ր՝ ընդնըշ
ջեցեալսն։ և՛ հանգի՛ստն սե՛ըս քո՛։
Յո՛ւրա՛մ Ա՛ստուա՛ծ ա՛ծո՛ւ թի՛ւդ փայ
լի՛ն ի յա՛ւրհնե՛լից։ և՛ դըպրո՛ւթի՛ւնք հրա
շի՛ գո՛ւն բա՛նին յո՛յնմա՛ւո՛ւր ա՛հեղին՝
յի՛շեա։ Օ՛ծրհնո՛ւրեա՛լ դո՛ւդա՛ն ա՛ուա
րա՛ծք ի ձա՛յնէ՝ սո՛ւրբեցա՛ւդ փո՛ղոյն։ Յո՛ր
ժա՛մ Հա՛րկանի՛ հրե՛շտա՛կապե՛տն՝ և՛ կո՛չէ
ի դատաստա՛ն զա՛ղգս ո՛րդո՛ւոյ մա՛րդ
կա՛ն՝ յո՛յնմա՛ւո՛ւր ա՛հեղին՝

Ա՛ր կու՛ տեսցեր առ քեզ տէր զշաբիկ զբո
ամե

Ա՛ր թագաւորդ ես թագաւորաց.
և բանիւքդ կենդանութիւն ազգիդ
մարկան. այսօր մարդասիրու
թեամբդ քո ընկնիցէ ամբ ընկ
կա՛ռ. և հանգո՛ ընդ աբեր քո այ
տրեաց հա՛ւ բոյնն ըմբռոյց: Ա՛ր յաշխարհ
և յամպախառակ գահ ընտրեցեր քոյ տեր
զարթուցանես ընկնիցէ ի բաղ
բառ փողոյն. յայնժամ երանելի կոչ
մանդ ընկնիցէ ամբ ընկա՛ռ
և հանգո՛: Ա՛ւ յաշխարհ ձայնդ գոչ
մանն զա՛ր ոհմ երկիր դերեզմանք ու
հանիցես զաչ. յայնժամ ածայինն լուսով
պայծառացո՛ ընկնիցէ ամբ ը
և հանգո՛: Ա՛ զտէր օրհնե՛ զհո՛ գ
բանբեր արարիչդ ընդա՛ յաւիտեան:
Օ՛ծառաբեալն ի հօրէ. զմէն խոնարհիչ հո
գւոյ հանգո՛ցեալդն օրհնե՛ զհո՛:
Ա՛ւ ի բիւրաւոր բանակաց հրեշտակաց
միաւորե զշաւատացեալս անուանդ քո
ցոյ. գանաւորելով յաջակողմանն գա
սուն. ե՛ւ:

ամենայն. ընկալ զմեզ՝ զիջանելով ա-
սեն՝ ի գոհ հայր բանեաւն՝ աբրահամու.
ողորմած ար փրկիչ և բարերար:
Ո՛ր թաղուեցաւ ես տէր օրհնած. թող
զմեզ մեղս մեր նշխարեալսն կարծել յա-
նայնի և հրեղը. ողորմած: Ո՛ր լուսաւոր
եսաիէ զերայ՝ քո աշխ. լուսաւորեա և
զմեզ՝ զիջանելով ասելն լուսով երա
նաւէտ ղեւսարքնոյն. ձեղը:

ա Ընշտակայն ձայնիւ ծրհնեսցուք զա-
մենասքն վերդրդուելիւնն. փառաւո
րելով զհայր՝ որ վերակացեաց զամե
նեսեան ի մահուանէ յանմահութիւն:
Նոգեկեք ան երգնոր եկեղեցիք սրբե
ցեալց. քի երկրպագելով. որ վերակո
չեաց: Ընդհանայ ձայնիւ ծրհնեսցուք.
հոգևորական հրնչմամբ՝ գովեսցուք.
սուրբ զհոգին փառաւորելով. որ վերա
հանգոյց զամենեսեան:

ա Ի ձայն փողոյ գաբրատեան՝ քոյ ար ա-
մենայն հոգիք զարթեցեն կաք ի դատաս
տանի քոմ քրիստոս անարատ մեր:
Ծորժամ հընչէ բարբառն անճառին. և
հարկանի փող յաբրուելե մերոյ՝ էմք
գանելով ասեմբք փառբք գալըստեան

քոյ ար:

Յ՝որժամ առնէք զՅաւուցմէն ձեր՝ և
ոչ լաք քո պարծեսցին ի քեզ՝ Եւ մեզ
հնարէնացես փրկիչ կամ ի յաջմէ քումմէ։

Ժ ա՛ծաւոր անանձն՝ արարիչ յաւիտե
նից մարդասիրութիւնդ քո խնայեա յա՛ն
ձինըս մեր՝ ստեղծիչ կենդանեաց՝ ևՀայե
ցուցիչ նընջեցելոց՝ Ի խաչին քեւեռե
ցար զմահու լուծիր զիշխանութիւն՝ յա՛ր
հաւնիդ ըզնընջեցեալսըն վերածիր յա՛ն
մահ ի կեանս՝ ստեղ՝ Ի՝որժանաւորաց
քոց անձինքիւք յիշեա ըզմեր ըզնընջե
ցեալսըն՝ յորժամ գայցես անձա՛ն փա
ռօք՝ հաւուցանել մարդկան ըզդործս
և՛ մեր նընջեցելոցըն հնարհեա դասիլ
ընդ սուրբս քո։

Ի՝ ր՛ւրիչ և մարդասէր՝ ո՛ր
վասըն մեր ըզմահ ձեռն
կեցեր՝ տէր՝ ո՛ճ հարցըն
մերոց՝ Ի՝ր խոնաւցար հա՛ւա
տ ոտացելոց նընջեցեալ յանո՛ւն քո ըզկեանս
հա՛ր ո՛ճ՝ Ի՝րդ խընդրեմք ի քէն մեր
դասիլ՝ ո՛ր՝ զհոգիս նընջեցելոց դասեա
ընդ սուրբսըս քո՝ ո՛ր՝ Ի՝ զո՛ր օրհնեցեք
բարձր արա՛ր ըզնընջեցեալսըն ի յաթոռ
փառաց՝ անդադար հնչեմք երգով։

Ա՛ր

Ար գալոյն ե ընդ ամմս երկնից ի տուր Ա՝ա՝
գել՝ զերեսս երկրի. քան զեր՝ Լ՝գնել 2664
ձածոյին փողոյն. զարթուցանել զնեջե
ցեալսն հանդերձ կենդանեօք՝ քա՝

Ար՝ երդիւ ես և քանդ աստեաձ. հաւա ա
ան րակից ընհօր յիսուեե. ան քեզ կար
գամբ մարդասեր՝ հանգո զհոգիսն ընձեն
ջեցեալսդ մեր՝ ընդ սերս քո՝ Ար ինչեր յեր
կնից վեցն մեր զառաջինն առեր գյատ
յանան ադամայ. մերոյ բնութե քար
ձեր իմերոյ խանչին անարատ ձեռօք.
հանգո՝ Ար լուծեր զիշխանութիւն
մահու կամաւորականն մահուամբ քո
քրիստոս. բանաւ զայց զաղաչանս առա

ջի՛ քո հեղեալ մաղթեմք՝ հանգո՝

Ար՝ ել վայելել ասուաձ օրհնութե. ար ա
յանմատոյց՝ ամեն անմահից փառաբա
նիս ի բարձունս. զնընջեցեալսն յանուն
քո ընկալ յերկնային քո սուրբ առա
գաստ. ար միա՛ծնդ ես մարդասէր՝
Ար ունիս իշխանութիւն մահու և կե
նաց. յիշեա՛ զհոգիս նընջեցելոց մե
ծոց. և հանգո՛ ընդ սուրբսդ քո՛ ի լան
դան քոում սերո՛ղաց՝ ար միա՛ծնդ
Ար յաւերժական ես օրհնեա՛լ աստ՝ ար՝

ժա՞մն է՞ արա՛ ըզգա՛ստացա՛ք զի վի՛ճըրա
տի՛ն նոցոգմա՛ն՝ ի լսե՛լ ըզձա՛յն ածա՛յին
փա՛ղցն. ընդ առա՛ջ ելա՛նե՛լ քոց փա՛
ռացդ՝ ո՛ր ա՛ւ։

ա Ա՛ւ ա՛ձա՛ւոր խաղաղութե՛ա՛ն՝ ո՛ր քա՛ղցրա՛
թեա՛ն լսա՛մա՛ն ղո զարարածս. յի՛շեա՛
ա՛յ ըզմո՛դս նըմո՛ջեցե՛լոցն ընդ ո՛ջ՛ըս
քո՛. և դասաւորեա՛ ի յաւի՛տեան այ՛ցելու
թե՛ա՛ն։ Ա՛ւ կո՛չեցե՛ր ի դրա՛նց մա՛հու ըզ մե
ըլի՛ն զո զաշա՛ւարս. և ծանո՛ւցե՛ր զնո՛ա
ւութի՛ւնդ ընդ հանո՛ւր տիեզե՛րաց՝ ընդ
սաւո՛րեա տէ՛ր ըզմո՛դս։ Ա՛ տա՛ճարի՛
քո՛ւմ սըրբո՛ւթե՛ա՛ն մա՛տուցանե՛մք քեզ պա
տա՛ւս ա՛ստա՛ուա՛ծա՛յ։ պա՛յծա՛ռացո
ա՛ա՛ ըզմո՛դս նըմո՛ջեցե՛լոցն։

ա Ա՛ւ դի՛ւրա՛ց կանխեա՛ զ սաղմո՛սիւք և՛ աղ
տաստո՛ւք՝ հա՛յցե՛մք ի քե՛ն. քրիստո՛ս յի՛
շեա՛ ըզմո՛դս նըմո՛ջեցե՛լոն ի ո՛ջ ա՛նո՛ւնըդ քո՛.
և՛ հանգո՛ւ ըզմո՛դս նոցա՛ ընդ ո՛ջ՛ըս քո՛։
Ա՛ւ յա՛նմա՛րմնոց վերըմ՛ըտնխ. ա՛ռ քեզ
կա՛րգա՛մբ և պատրաստի՛մբ քրիստո՛ս յի՛
շեա՛։ Ա՛ւ մա՛րմնացար վա՛ստա՛կ մե՛ր. ա՛զգ
ա՛ն՝ ո՛ր ածա՛ծնին. քրիստո՛ս։

ա Ա՛ւ հա՛յրդե՛ա՛ս բա՛ւե՛ն լսա՛մա՛ն. գո՛ղթա՛ ի մե՛ր
նըմո՛ջեցե՛լոն. և պա՛տրգևեա՛ մեզ փա՛ռս
ա՛ա՛ղ

ժամանուշ ընդ քումբերբեր։ Ալ հրաւ
իրծղդ ես կիչեցելոյ. զնդ աղմկ դամե
լոցըն կաթգես և ըղմեր նըղջեցեամըն. և
պարդ։ Ալ հարոգօդդ ես ալդի մարդ
հրան աբան արժանի և ըղմեր ըզնըղջ
ցեալըն ընդ բանզմեղոցն աբրահամու.

փառըս տալ։

Պանլոց և միածինըն փողով և փոռոք
հօ՛ր. և ըզհնդղեղեն քնուքի՛ւնա հրե
ղէն՝ հարոգե։ Ալ՛ռասաւ՛ր են ձանոա
պարհք աբդամարո՛յ. և՛ն քիւբաբեր քա
նակըս հրեշտահայց ամպով՛ք ընեթանար։
Խվերջինն երուսաղէմ թվոզին ամպք
ընդ առաջ տեառըն յօ՛դս. և՛ այնպես
յաւիտենայնժամ ընդ տէն լինիս։

Պատրա՛ստ արարեր առաջի իմ ըզ
տեղա՛ն։ ակնն յանդիման՝ նեղ
ջաց ի մէց։

Աղօտ Տէր հովտեայդ ակն։

( ) ձեռ՛ ժո՛ր լիւղով ըզգըլխով իմ. քա
ժակ քոռ ըպէտ զանապակ ա՛ր բերցոյց զի՛։

Աղօտ ( ) ձեր խոտ ակնոտ։

Ալ՛ղջ ա՛ն քեզ սո՛ւրբ եկեղեցի։ ա՛ղ
ջի՛ ա՛ն քեզ սո՛ւրբ սո՛ւրբ թեանն։ ա՛ղ
ջին

Ջ՛աղջ՛կայն ձեզ դամբք քահանայութեե՛ն. ես
Ձ՛ոնասպարհս՛որ ե՛մ ես ասա՛ր ի՛նչ իմ։

Ա՛աղմա։ ոչխա՛ր եղէ՛ ես ոչ՛ ասէ՛ին։

Ա՛աղջ՛կայն ձեզ մ՛անկուհք եկե՛ղեցւոյ՝։
աղջ՛կայն ձեզ հ՛աւատացեա՛ք եղբա՛րք
իմ ի՛ քրի՛ստոս։ ա՛ղջ՛կայն ձեզ հ՛ամ՛ո՛րհ՛ն
ժ՛ողո՛վ՛ո՛ւրդականք՝։ ե՛ս Ձ՛ոնասպա՛րհս՛ո՛ր
դեղի ասա՝ քրի՛ստո՛՛ս յ՛այսմ ա՛մե՛նե՛ցունս։

Ա՛աղմա։ Հ՛ոգեաւո՛ր հայր ե՛ք ասա՛ն ո՛ր՛ ե՛ք հայր։

Ա՛հա՛՛ հ՛րաժա՛րի՛մ ի՛ք՛է՛ն՝ զբ՛ զ՛ եկե՛ղե՛
ց՛ի ա՛՛հա՛՛ մ՛ե՛ռնի՛մ ի՛ ձ՛է՛նէ՛ սի՛ք՛ե՛լի՛
ք՛աղա՛ք՛ք՛։ ի՛ կո՛չ՛ա՛մ՛ն՝ վ՛ե՛ր՛ա՛ն՛ի՛ր՛ի՛ն՛ գ՛ո՛ղ՛ի՛ն
ք՛ր՛ի՛ս՛տո՛՛ս՛ ա՛ս՛ա՛ո՛՛ւ՛ծ՛ո՛յ մ՛ե՛ր՛ո՛յ։

Ա՛աղմա։ Տ՛ի՛՛ տ՛ո՛ւ՛յ՛ն՛ե՛ր՛ ի՛ն՛։

Ա՛՛ղո՛՛ւ՛թ՛ա՛ս՛ ա՛ր՛ա՛ծ՛ի՛ք՛ վ՛ա՛ս՛ ի՛մ՛ հ՛ա՛ր՛ք ի՛մ՛։
ե՛ղբա՛ք՛ք՛։ և՛ ո՛ր՛դի՛ք՛։ և՛ ո՛ր՛հ՛ն՛ե՛ա՛ց՛ի՛ն
ղ՛ձ՛ե՛զ՛ ք՛ա՛՛՝ փ՛ր՛կ՛ի՛ն՛ մ՛ե՛ր՛։ ա՛պ՛հ՛ե՛ա՛ց՛ի՛ հ՛ա՛ծ՛ա՛
տ՛ա՛տ՛ո՛ւ՛ն՛ ի՛ հ՛ա՛ւ՛ա՛տ՛ա՛ տ՛ի՛ր՛՝ մ՛ի՛ն՛չ՛և՛ ի՛ս՛ա՛հ՛մ՛ն
հ՛ա՛ե՛՛ր՛ կ՛ի՛տ՛ կ՛ո՛ւ՛չ՛մ՛ի՛ն՛ա՛ ա՛յ՛ի՛ս՛ո՛ր՛ի՛կ՛։ և՛ ի՛ս՛ա՛
ղ՛ա՛ղ՛ո՛ւ՛թ՛ի՛՛ տ՛ո՛ն՛ ե՛ղ՛ե՛ց՛ի՛կ՛ ը՛ն՛դ՛ ձ՛ե՛զ՝
յ՛ա՛ւ՛ի՛տ՛ե՛ա՛ն՛ա՛ ա՛ա՛մ՛ե՛ն՛։

Ա՛աղ

Աղջիկ։ Ո՞վ անվզգից իմ պետին ասէ այս։

Ո՛գնուքիդ կ՚մեռչ յանուանէ տեառնդ.
այլ. ուր պարար զերկինս եւ զերկիր։

Աղջիկ։ Նոյնիսկ ուշ եր առ մեզ։

Նուրանի ազգիկ. որոմ առ՚ած յայիծ,
քան զնգամանի նիկ համ։

Աղջիկ։ Ո՞րդնեա անչն իմ պիտ. օրհնեցէք։

Ընդ պատրաստեաց ուր զօրհնութիւն.
եւ ընկերահասն յաւիտեանից։

Աղջիկ. Ո՞ւ բարի համ պէն վայելուչ։

Ո՛րդնեացէ զձեզ աստ ի սիրեանք. այլ ուր
քանակեաց կ յերրորդաւորէ։

Աղջիկ. Ա՞ա օրհնեցէք ամ ձառայ։

Ա՞երգեցան անձեր իմ ի հո՞ղ յորջ
ոչ առեղծանց. քանզի պատուիրա
նան մեղայ. եւ ձաշակեցի զդատնա՛ա
թեն մահու. ասէ յոյս իմ օգնեա ինձ։

Աղջիկ։ Ա՞երջեցաւ անչն իմ՚ երիտղ. պէր։

Ո՛ ձանաստարհցիս քո ես ոչ պահեցի.
քանզի ոչ ժամանեցի ապաշխարել.
այլ հեղգացայ. ով՛ց. այլ առ՚ քեզ միտք
մտալ։

պատճառելիմ հայրը երկնաւոր. որը լոյս լիմ.
ծգնեա՛ք երեք։

Աղօթ. Ո՛ Ճանապարհը ինչպէ՞ս է եղեր։
Ո՛րչափ ըսգիտեմ արար ինձ որ ի Ճանապ
արհիւ քու. քանզի խըստագրեցի զիմ
անձ քեզ. դառնալանդրդնեն ի՛մ ա՛ղ յոյսը
մեզ ստեղծա՛ր մեզ. այլ առ քեզ միայն
պատճառելիմ. հայրը երկնաւոր. որը լոյս
լիմ. ծգնեա՛ք երեք։

Աղօթ. Ո՛րչափ գիտե արա. ինչ Ա՛հ մեր։
Ի՛ աստուածընտրեալ հոգի խաղաղութե՛ն.
երթա առ արարիչն հայրերովք. ա՛ծ
լիմ հանգիր։ Ա՛ր ետուր հոգի յե՛ր. ըզսա
պահեա. զի քոյ խաչն և յարութեանդ
հաւատա՛ց թագաւոր երկնաւոր. հանգո
զհոգի սորա. լինելով սմա զհատուտս,
Ա՛քաղաք ազն զըրութեանդ և խըզնաք
թագաւորին մերոյ. ուր ժողովք սրբոյն
են ի խաղաղութե՛ն. գնասցես յուսով. և
հանգիցես ընդ հրեշտակսդ զա՛սա տե
սանել ըզլոյսըն յաւիտենից։

Ա՛ե՛րձիցու անձն իմ ի հոգ յորմէ ստեղ
ծեր զիս. և հոգւոյս մեղկեաւ լինիցի.
ա՛ր զասպաւինեալս յիւրս ի քո՛ւմ գալըս
սեռանն։ Ստեղծուածքեմ անապատ ձեռա՛ց
քոց

քոյդի ա՛նտես առնեը. այլ խնայեա՛ յիս
յահա՛գին աւուրն. ասէ՛ր։ Յո՛րժամ գա՛ս
փառաւք հօր գա՛տել զգտիեզերս ամ. և
հա՛րկանի փո՛ղ հընչմա՛ն յարուածէ՛ն։ ասէ՛ր։
Գա՛լ ըստեան աեառըն դրո՛ւնք երկնից
բանի՛ն և ձառագայթիւք անձա՛ռ
լուսո՛վ սուրբ խաչն երևի՛։
Յերեսաց աեառըն լերի՛նըք հա՛լի՛ն.
և ի յա՛հէ փառաց նորա շարժի՛ն զծրուա
թի՛ք։ Վեեաեաք աեառըն մեռեա՛լըք
յա՛ռնե՛ի՛ն. և սուրբք անմե՛նայն անձա՛ռ
փառաւք՝ զա՛րդարին։
Զայ զօրութեանց թագաւորն՝ ինորս
գե՛լ զարաբածս։ Ի ձայն ա՛հեղ բարբա
ռոց զարթո՛ւցանէ զնո՛ր եակեալսն Ադամա
երկի՛նք և երկիր՝ յա՛հէ փառաց քի՛։ հնա՛ր
բո՛րբռեալ՝ ընթա՛նայ. բո՛ցակի՛ղ եղմի՛
ղաւորան։ Ո՛րպէս եառնե՛ր զարդարին
դա՛նըք սրբոցդ հաւատացեա՛լ. ո՛ևարախուռ
թի՛ք մեծանեն ի յա՛ռաջաստ փեսայի՛ն
Ա՛ք քեզ եմք՝ ա՛ղաչելեալ՝ ամէ՛ն ո՛ր հնեալ
սրբոյդ. լե՛ր բարեխաս անդադա՛ր
վասո՛ն մերոյ՝ փրկուածէ։
Ա՛ռաքեա՛լն որո՛տացաւք՝ և ա՛հ հագի՛ն զո՛
րութի՛ք։ գա՛լոյ ե փրկի՛չն յա՛խանո՛ր
յարու

յարուցանել զմեռեալսն։ Այլ հեղ և
մեծ բարբառով հրեշտակ կապէտսն զոչէ.
պրիք ասէ մի նըմնջիք. ահա եկայ ձեր
փըրկիչն։ Նոյնմանըկ սը բարիւք յարու-
ցեալ ընթանամք առաջի. և տեսանեմք
զփըրկիչն եկեալ փառօք ի յոյնեան։
Պաղատանք գործոցն ծածկուկք. յայտ
նին ի մեծ հրապարակին և դողալով ըմ
թանան ի յանվախճան ի տանջանս։
Ի յօթեվեցնա հօրն իւրոյ կոչէ զպատ
արգատրոցն. և յանպատում իւսրիս զնր
խաստացեալ ընդ նոյա։ Այրոյ անմահ փե
սային եղեր դու մայրդ մարիամ. բարե
խօսեա վըտ մեր ի յայնմ աւուր ահեղին։

Որհնեմք զքեզ հայր ամե-
նակալն. ստեղծիչ ամենայն ի
ղելոց. զիաստուածոյդ սուրբ ա
նուանդ զոր ըզնընջեցեալսըն հանգո
յս բերայ՞ւթեր քուն. աստըւած ծնո
ղն մերոյ։ Պահվիմք ըզքեզ աննձան
ծնունդ հօր անբաւական զանակից որդի. որ
մնհու խաչն համբերեցեր, վասըն մեր.
ըզնընջեցեալսըն իքեզ ուղիղ հաւատով
պայծառացոյ ընդ ազգս քո. ամէն։

Նա

Բանբ[ի]ն համար սե[ր]՝ հոդի փառակից հօր և
որդւոյ. հայցեմք ի քէն՝ ըզնոյնջեցեալսըն
ձըշմարիտ հաւատո՛վ սուրբ ե՛րրորդու
թե՛ն՝ ի միասանգամ նո՛րոգմանն դա
սեա՛ ի դասս ընտրելոց քոյ. ա՛ա՛ն՝ Ա՛ղաչ
Ա՛նթառանձական ձայնիւս. Ժո՛ղովուրդք ա՛
ռաւել քարձր ա՛րարէ՛ք ըզնա յա՛ւէ
տեան՝ Ա՛ր գա՛լոյն ե փառ՛ք հո՛ր միա
ծին որդին՝ ձայնի՛ւ ածայի՛ն փողոյն. ա՛ռ
նէ՛ւուլ՝ ա՛՛ յարուքի՛՛ որդւոյ մարդկան՝
միա՛բան՝ Ա՛ր ա՛ռնէ՛ հա՛տուցո՛ւմն ըստ ի՛ւ
րաքանչի՛ւր գործոց՝ դա՛տաւո՛րքն կե՛նդա
նեաց՝ և մե՛ռելոց. և փառա՛ւորէ՛ ըզսրբե՛
լո՛ս իւր. պա՛յծա՛ռացեա՛լ ի կամարսն լո՛ւ
սեղենա՛. քա՛հանա՛յ՛՛ յ՛ք առա՛ւել՝

Ա՛յր քա՛րեգո՛ւթ. ո՛ր գ՛ընա՛ցար ՚ի
յաշդս ո՛րդւոյ մարդկան՝ ա՛ռաքե՛ցեալ
ըզմիածի՛նդ ի փր՛կո՛ւթի՛ւն. յի՛՛շեա՛՛ զնո՛
դի՛ս նընջեցեալսդ մե՛ռո՛ւ. և հանգի՛ւ ընդ
սո՛ւրբս քո՛։ Ա՛րդէ՛ն միածի՛ն. որ՝ յա՛ր
ե՛ւարդ իմո՛ւէ՛լոյ. ի միասանգամ գալո՛ւս
տեանսն քո՛ւ յարուքի՛ւն մե՛ռ խո՛նո՛տացար՝
յի՛՛շեա՛՛՝ Ա՛՛ղէ՛ն ձ՛ըշմարիտ մե՛ծի՛
քա՛հանայ՛ սրբազա՛ւորաց. ա՛ղաչանո՛ք սո՛ւրբ
ա՛ծածնին և ա՛մենայն քո՛ւ սրբո՛ւց՝ յի՛՝

Ա՛ձայն

ա Ի՛ ձայն մեծի զուարթանոյն. և ի հնչեն
զումըն հրաշալի փողոյն. ուր հողայեալ
մարմինքդ մարդկան նորա՛ գին. յոյժ
անւնւր ահեղին՝ յիշեա տէր՝ զ՚ը և զ՚ը
մեր ըզնչնչեցեալսն. և հանգի՛ ընդ
սուրբսըս քո։ Յորժամ նըշան տերու
նեան ձառագայթիւքը փայլի. և թագա
ւորըդ թագաւորաց փառաւք՝ տեսանի.
յոյնմ աւուր։ Յորժամ առեան դատաս
տանի դըռնի. և դիպրն՚ը թիւնըք հրա
շեցն քանին՝ յոյնմ։

ա Ո՛ր երկայնամիտդ եմ տէր. քաղցր և
ողորմած. հանգի՛ զհոգիս քոյ ծառայ
քոյ. զի մի դարձցէ տանկ ամենեցեալ
յաւուրը ահեղ՝ ատենին։ Ո յիշատակ
հրաժարեալցն ի հաճոյս քեզ ընկալեալս.
և զուխտըս մեր ընկալ՝ որպէս զաբելին
զնոյնն և զաբրահամն. զի մի։
Ի՛ խորան քումմ սիրողաց հանգուստես
ըզ՝ ծառայսս քո. և զհոգիս նոցա դո՛
սեպես ընդ սուրբսըս քո. զի։

ա Ո՛ր խոնարհեցար՝ յերկինից քան՚զդա՛ղ
և առեր մարմին ի սրբոյն կուսէն. յիշեա
զնչնչեցեալսըն ըմեր յորժամ գայցես
անձամբ փառաք. զի դու ես տէրն ո՛
ամե

ամենայն երկրին։ Եւ ոչնախ իշխանաւ
թիւ մահուամբ եւ կենաց։ եւ խանչիւղդ քո
լուծեր զերկիանցն մահու. յիշեա՛ զիս։
Ո՛վ նեղեալ քո յատենիկ դատաւորդ ա-
հեղ. անդ՛ամանօք սի՛ւ ածածկելոյն՝ յիշեա՛ զիս
նորընծա՛յ եւ ապրեցո՛ զիս. յորժամ գայցես
առնուլ փառաւք. քանզի քո՛ են փառք
ա՛ւրհնեալ յաւիտեանս ամէն։

Ա՛ւրհնեալ ի՛ր ածուածոյ. զարթուածոյս
քո՛ մի՛ անտես առնես. այլ գիշերա՛ւ ի՛
նորընծա՛յ ապրեցո՛ զիս. եւ հանգո՛ց ընդ
սուրբսդ քո՛ ի խորան քո՛ւմ սի՛ւ բնակեց։
Ա՛ւրհնեալ ի՛ց հօ՛ր որդի. ի միւսանգամ
քոյ գալստեանն՝ անդամատապարտ պա՛
հեա՛ զիս նորընծա՛յ եւ ապրեցո՛ զիս։
Ակնդանդաղի՛ր սուրբդ հոգի. յորժամ
նորոգես զերե՛սս երկրի. նորափետուր
զարդարեա՛ զիս նորընծա՛յ։

Ա՛ւրհնեալ ի՛ր ածուածոյ. որ յոչընչէ՛
գոյացուցեր զերկինս եւ՝ զերկիր. օրհ
նեմք զ՛քեզ. որ հանգուցիչդ ես նորընծ
ջեցելոցն հա՛յր ամենահաւատ։ Ա՛նդ ածծ
եւ հանդոյ փառաց հո՛ր սպասիր. գո՛
վեմք զ՛քեզ. որ յարուներիւնդ եւս
նորընծացեալ. որդի՛դ միածին։

Աղբիւր անըսպառ յոյսիդ ջուխտ տիեզ
երականն չընայր. բաղբեղանեմք ըզ զքեզ. որ նորոգողդ ես ընդ
գիրդ ձիւնամրիտ։

ա Յանձաւոր քոյ գալըստեանըն յորժամ
գայս ընդ իւր ի յերկինից ահագին քո զօրուն
թեղդ. և նոր շանթս սուրբ խաչին պայծառա
նայ իմիջերկրի։ Այրդ ինձ տարընդ երկ
րի ի ձայնէդ հրեշտակին փողոյն. որ գոչէ
զկենդանուն թի. ասէ արիք. Եկեալ ընդ
կնդանեայ և մեռեալըդ։ Ընդ որ հեա մեզ
առը ողորմութիւնն ի ծագէն ըսրբոյ խոս
չին. որպէս եղև մեզ փրկութիւն. զի
նովաւ ելցուք ընդ առաջ ածորդոյդ որ
ի յերկինից։

Ք Ր ի ս տո՛ս աւրծ. յիշեա՛ ինձ զնոյնչ
գեալըն ի սէր անունդդ քո։ Ոչ գինս ա
րեան քոյ աւր՝ յիշեա՛ ինձ և հանգո՛ ընդ
ս ո՛ւրբըս քո։ Այս ի միւսանգամ քոյ գա
լըստեանն զնոյնչ գեալըսըն մեր յիշեա՛։
Աղերսա՛կան արդարութե՛ք. և անպա՛ճ
էն յուսացեալըցս. որ և ըզմեղըք մե
ռեա՛լ մարմինըն կենդանացո՛ւցեր փրկ
կիչ. զնակա՛լ ըզմերնոյնչեալըն. և՛ հան
գո՛ ընդ սո՛ւրբըս քո։ Այո՛ քեզ կարդա՛մք
անձամ

անձամբըք քեզ կերտիչ. և արտանաւաչից հաւատաց՝ նոքա. որ ի գերեզմանն զարտ քոյ արտանաւեցեր փրկիչ։ Ի՛ քէն հայցէ՛ մըք բըղխանալ ողորմութե՛ և պատ գաւիչ կենդանո՛ւթե՛. որ աւազակին ըզդրախտըն ժառանգեցուցեր փրկիչ։

ԴԿ Հ

Ա՛նդ ած ո՛ր ի՛ծո՛ղ հօր. վասըն մե՛ր փրկութե՛ ի յերկինից խոնարհեցար՝. զի ըզմե՛զնոր մո՛գես ցես ի կեանս՝. ած հարցո՛ն մերոց։

Ա՛ր հանդերձեալ ես գա՛լ փառո՛ք հօր. զարթուցանել ըզնընջեցեալսն ի սո՛ւ՝ աղետից. նո՛րոգեա՛ և զմե՛ր նըո՛նջեցեալսն. ած։ Ի՛նամհո՛ւթե՛ց տուո՛ղ քոյ և պարգևիչ կենդանո՛ւթե՛. ի միասին գամ գալ ըստեղծանն՝ և յաշխարհական ա՛տենին՝. թո՛ղութե՛ն՝ ընդրեա՛ մեր նըո՛ն ջեցելոցն՝ ամենածա։ Ի՛ զ՝ ա՛ր՝ օրհնեցէ՛ք՝ բարձր ա՛րարչի՛ք ըզնա՝ յաւիտեա՛ն։

Ա՛ր նընջեցի՛ն ընդ աջմէ՛ հօրն ծընո՛ղի իւրոյ. և մարդասիրեալսի՛ն խընամէ՛ զարարածըն՝ բարձր։ Ա՛ր ըզ՝ հո՛ղացեալ բնո՛ւթի՛ն մարդկան՝ նո՛րո՛գէ՛ իւր պատուհա՛ն։ Ա՛ւ կենագործէ՛ ի կեա՛նս անմա՛հ. բար։

Յ ԱՆԵՐԿՐՂԱՆԱԿԱՆ Ծոցոյ հօր խոնար
հեաւ բանըդ՝ մանաւանդար իկուսէն
վասըն փըրկութե մերոյ. աղաչեմք ըզ
քեզ՝ զնընջեցեալըսն մեր ի քէզ ուղիղ
հաւատով յիշեա՛. տէ՛ր յորժամ
գաս թագաւորութեըդ քո։ Նախակալ
քաղցրութե որդի՝ հանձեցար քան
նալ ըզ մեղս աշխարհի քո խաչելութե
աղաչեմք։ Լամաւորականն մահուամբ
քո լուծեր զերկունըսս մահու՝ և արժա
նի արարեր՝ թաղել յանցանաց քաւիչ
քո արեամբ. աղաչեմք։ Ո՛ր փոխանակ մե
ղաւորաց ըզ մեռանիլ յանձն առեր՝ ի
ջանելով ի դըժոխըս փըրկեցեր ի մէջ
աւերն բանտին ըզգեներեալսն. աղա։
Լարե բանեմք զանչափ քո զմարդասի
րութեդ. ար երեքօրեայ յարուցեալ։
զկենդանութե ըն պարգևեցեր աշխար
հի. աղաչեմք։

Ա ՅՍ ի լուսոյ զմեզ՝ լսեսաւորեա. ար
փառաւոր հօր՝ հանդերձեալս գալ ի դա
տեւ զերկիր. արժանաւորեա և ըզմեր
զնընջեցեալսն՝ անձառ՝ խոստմանդ՝ զոյ
ընդ սուրբսըն քո։ Հօր և հոգւոյ համա
գոյակից՝ ի տիեզերականն ահեղ առեն
արժան։

արժան։ Այրկնի և երկրի արդար ա-
տաւոր՝ յորժամ հատուցանես ըստ գոր-
ծոց իւրաքանչիւրոց՝ արժա-

ա Որ արարիչդ ես հրեշտակաց և հոգեղէն
նաց՝ և միշտ ընթերնաւոր՝ փառաբանիս ի
բանաւորս պաշտօնեից. ի քէն հայ
ցեմ մեք թողութիւն հնարհեա նըմին
ցեալս մերոց։ Որ ի յերկրի երեւեցար՝
ընդ մարդկան բընակեցար. և զանա
հուելիդ՝ պարգեւեցեր մեզ մահկանացոյս՝
ի քէն։ Յորժամ նըստիս յանթառ փա
ռաց գահոյիդ ընդ հրեշտակսն երկնա
ւորս՝ ի քէն փառաց ընդդէմ ա-
րեան քոյ տէր. ի քէն։

ա Որ անբաւ քո մարգա՛ սիրութիւնդ
գըթացար յազգըս մարդկան. ծընա՛ր
ի կուսէն. ընդծընեա՛ս սուրբ աւա
զանին ընդնջեցեալսըն ընդ ընդ
սուրբ ըն՛ քո՛ հանգո՛ թագաւոր
յաւիտենից։ Որ էիր բայ խաչին զե
նա՛ր որպէս գառն՝ և զմահ մեր և զա
րիւնդ քո բաշխեցեր ի փրկութի՛ն
աշխարհի. զհաղո՛ղդ ես մարմնոյ քոյ
և արեան. ընդնջեցեալսըն ընդ
Որ ըստ նըմանութեան մահու քոյ տըն
կա

կակի՛ց արարեր. Ա՛ երկնից արքայու-
թեանդ ժառանգութիւն լինի՛ իմ սուրբ
ցար՝ վհատութեամբ ես գալստեան
քոյ տէր. ըղձանքով։

ՃՓառըք քեզ ասէ փառաւորեալ յաւէ-
տեան. որ կենդանդ ես միշտ յաւիտեան. Ա
գոյացուցիչ հոգւոյ մերոյ՝ ընդունելոյն
զոր բարձրացար ի խաչին վասն մեղաց
մերոց մահուամբն. Ա՛ իջանես լուսով քո ի գերեզմանս
աւերս առեր՝ զգեղեցկացոյց։ Զգինա
պարեան քոյ յիշեա կենդագործ՝ ամէն խար
հի. Ա՛ հանգստեան արժանաւորեա
յերուսաղէմ ըն վերին.

Ընդ գերեզմանեան երկնից ծրհնեցէք
ընդ ընտանեան ի յաթոռ փառաց. զի հան
գուցէ ըզնընջեցեալ ծառայս իւր՝ յաւե
տեան. ի միւսանգամ փառաց իւրոյ
գալստեան։ Ընդ սերովբէիցն սըր
բացաց ձայնիւ գոչեցէք զնորին միա
ծին՝ զի հան։ Ընդ քերովբէիցն փա
ռաբանութեամբ բանբերանեցէք զՀո
գին Աստուած. զի հան։

Եանըն վիմածին՝ աղբիւր յորդա
ռատ բարութեան ծաղկեալ այգի վայե
լուչ սրտիկ հողեղէն. բաբաշնուոյ բանիւն

տունկ սնօրէնութեան. ոտաղնաւար հո
գւոյն. սո ծընեալն ի քէն միշտ բարե
խօսեա անդադար հայցմամբ. ջնորհել
զթողութիւն մեր նընջեցելոցն.

Փափկութեբ դրախտին բանցող բանալւ
քի բարձող նըմանող երկնից. սանփոր ոտ
կէզիւն լի մանանայիւ գաւազան ծաղ
կեալ յարմատոյն յեսսեայ. տաճար լու
սոյ մայր. սո: Յօղ քաղցրածաւալ
ցանկալի զուարթնոցն. հիւթեղիկն սրօ
քի գէղ մարգարտափայլ հիմն եկեղե
ցւոյ մաքուր աղբիւրն ամպ հովանաւոր
առւրբ կոյս մարիամ. սո ծը:

Ա՛ր փառաբ հօր հանդերձեալ էս
գալ ի դատել զերկիր արդարն
արդարութեբ. զի զոզ հողիդ ըզ
բընութիւնս ըս մեր վերստաւալ նորո
գեսցես ի կեանս. ընդ այնմ քո տէր
անստուեր հա՛ զոյն լսեր ոգւոյ: Ա՛ր աճապ
ին բարկութեամբդ դատես զոչնչա
ցեալըս մեղաբ լսաստուե տէր եզեր ոգւոյ.
լուսաւորեա և զոմեր զոնընջեցեալսն
անդադեալի ա՛ծայինն լուսով. ընդ.

քեզնից թանձրեր խաղաղութեան. հանգիր
և ըղձիր ըզնըջեցեալսն ի վերինդ քո
— դ
երուսաղեմ. ընդ այնմիկ, Ոչիր օրհնէ
նեաբ[illegible]կէք և բարձրարարիչ քրիստոս
յաւիտեան։ Որ յանհեղակեղ հայրե
նի[illegible]ն կառս. ընդ հօր կենդանիսն յան
խտեսիոյ. և իշխանութիւնք դասուք զամե
նայն արարածս. օրհ։ Ոչ[illegible]նաբան հոյ
գիմք ի քէն սէր՝ հոգիդ կենդանարար.
աղաչանօք սրտիդ առատաձեռնին՝ ա
րար արժանի և ըղձիր ըզնըջեցեալսըն
մըտանել ի յերկինսին քո սիրով առա
գաստ. և ընդ վերինն զօրսն օրհնեմ

Ոչ[illegible] սուրբ զերծրդութիւնդ։

— ա
Յորժամ հարկանի փո՛ղ գաղտնաւանն
քոյ ահր. յայնժամ զայրհուրեաք դոլան
արարածք ի յահէ քումէ. աղաչեմք ըզ
քեզ փրկիչ. հանգիր և ըղձիր ըզնըն
ջեցեալսն ընդ սուրբսըն քո. որ միայնդ
ես բարձրմաղթիմ։ Յահաբեկ լինիցի
ծագումն քոյ ահր. ցընծան դաշք ա
ռաքինեացն ի վերայ լուսեղէնն ամպին.
աղաչեմք զըզ։ Ոչնո խակալ բանմնգուեթ
ձողբմնծ ահր. մի անտես անտներ ըղձիդ
ղուցեաղբըս յահնգիկն աւուրն. որ։

Վհան

ա Պատմէ զքեզ՝ ծրհնեն իշխանութիւնք
երկնից Թագաւոր փառաց՝ ամենակալ
ամենահարցող Թոզ ըզմեզս մեր ընծայե-
ցեալ ըզմարդ. և հանդիպ ի խորանի քումմէ ի
յանբծոյական ի հանգըստեան։
Մեր ի նախնեաց ըզմարգարէն մեծն ըմ-
բաւորեցեր ածայիւն փառաւք՝ տեսլեամբ
ածութեանդ քոյ. լուսաւորեա և ըզմեր
ըզսրտիցըեաքն. և հանդիպ։ Պարբերաբար
Թեամբ սէր ածածկի ծընողն և մօր քոյ
յիշեա զդինս արեանն քոյ սէր. և զաստ
ւածրատ յերանաւէտ յանԹառամ և յան
տրտում ի կեանսդ. ի յանբծոյ։
բ Փառըք քեզ հայր՝ որ կենարարդ ես
մարմնոց և ոգւոց. ընկալ՛ և
զծրհնաբանծդ հոգւոց յանմահական քո
հանգիստ։ Պարգասիրի հօր որդի.
որ պատկերակից եղեր հոգեղենաց. և
խաչեցար. ընկալ՛ և Պմեռելոցդ սուրբ
հոգի. որ անդնդըրիչ ես ներելոց՝ և մի
խիԹարիչ հոգւոց՝ ընկալ։
գ Հանգիստ քո տար՝ որ ամենայն սըրբոց
քո հանգչին. հանգո՛ զհոգիս ծառայի՛ց
քոյ ըզ սուրբըս քո մարդամարմ
սէր։ Պատ ամէն. որ ինձ խրատես.
զնը

զերկունեաց մահու լուծեր զկապեալսն արձակեցեալ ը. և զհոգիս ծառս։ Լինդ հո
ընծա զառն՝ արդա թոյլ կատարելոյ և զհոգիս ծառայի քոյ՝ հանգո մարդ։

ա Ո՛վ ամենակալ դարձիւ խնդ երկնա
կեր. արդ ա՛ր ընկալ զծառայս քո. և
հոգիս քո բարի առաջնորդեսցէ նմա
ի յերկիրն ուղիղ։ Աստուածնծդ հոգիս
որ ելից զունայնութենէ՝ ընթացաց աշխար
հի. արդ ա՛ր՝ ի վերջնական աւուր մե
ծի յարժամ առնես զայցելութիւն՝ քոյոց
սիրելեաց. յայնժամ խնայեա՛ ի ծառայս
քո. և հոգիս քո բա։

ա Վ՛ասի ա՛ր ի հնձիս մեր նեղեցեալ ընդ
և յիւեա՛ տղերմանութենէ. քանզի զինքն
սէր ա՛րեան քոյ են. ի յոյժ ցաւս հրա
ւիրէ ձայնիւ փողոյն յառնել մեռելքն.
և կա՛ն առ ի՛ն ահաւոր՝ քոյ բո՛ւն։
Ո՛ ընկերութեալսդ յանդիման մեղաց ծո
վեա. ապրեցո՛ զգեհենոյն ընդ դատաւորդ
ըս սո՛ւրբ երրորդութեանդ. ի յոյժ։
Ո՛ լուսաւորեալսդ ծընընդեամբ սո՛ւրբ
աւազանին. միո՛ բարկութեամբ խրատ
տեր. և մի՛ սրտմտութեամբդ քո՛վ
յանդիմաներ. ի յոյժ։

Լ՛արգ

Ա ամբ ըեան Թադէոս յաւետեանից՝ ա
համ՛յր աճըակիզբն.ա ը զիաձինդ ա
ռաքեցեր ի փըրկութի՛ն ազգի՛ մ՛որդ
կան՝ աղաչեմք ըզքե՛զ. յիշեա՛ զՀոգիս՝
նըշոյլ ցնծ՛ոյց մե՛ռոց. և հանգո՛յ ի քեզմ՛
յար ըքայ՛նըթեանդ։ Ա՛նդ աճ ԵրևԼ
եան մանրամասն յերկրիքաՀանայապե՛տ
Հըշմարիտ. որ իվերայ խաչին պատարա
գեալ բարձաւ մեղա՛յ գաՀն անա՛րատ.
ազա։ Ա՛ր ամանակա՛ն շնո՛ր Հա՛յց բա՛ժնող
սբ՛ Հոգի՛դ Հըշմարիտ. որ վերընտի՛ն
ծնընդեամբ աւազանին կոչեցեր յորդէ
դրո՛մի՛ն ըզ տի՛ն վերըս. զլինութի՛ն

ըզ քո՛ նորոգեա՛ զՀոգիս՝ նըշոյլ։

Այր անըսկիզբն ատրուճ յաւետեանից.
առ քեզ կանդրա՛մք և պատաւիրք՝ Հանգո՛յ
ցնծ՛ոյցեալըն մեր ի սբ՛ անո՛ւնըդ քո։
Ա՛ղբիդ միածի՛ն էակից Հօր և Հոգւոյ.
ի միասանգա՛մ քոյ գալստեանն՝ Հանգո՛յ
ա՛զբիդ Հըշմարիտ փառակից Հօր և ո՛ր
դւոյ. ազաչանո՛ք ամենայնի՛ն Հանգ։

Ո՛ր Հայրական իշխանութեամբ և փա
ռաք գա՛ղոյ ես տէր. նըստեալոյ ես դա
տաւոր Հանդե՛ր գ քո առաքելով. և
ա՛նտես ըզ Հատուցմա՛ն քոյ ար՛ար
ծոյս

ծոցս։ Ո՛ր լուսափայլ Հառաջադայթիւք
նը՛ւ շանաւ սիրբոյ խաչին յանհատը քե՛
մի՛ն բռնվին. և ընտրեա՛ս զօդին յոյ
ծեաց. և առնեա ընդհան Աբդ աղաչեմք
ըղքեզ քրիստոս ո՛րդի աստուծոյ. հան
գո՛ զմեզ նը՛ւ նըշեցեալն ի վերի՛ն դա
երնատեղեմ. զի մի դարձցի տըշնակ ա
մաչեցեալ ի յայտ՝ ՚ւր ահեղ ա՛՛տե
նին։

Ա՛՛ղաչեալ քս ի սաձան փառաց սըրբոյ
Հոգեան. խոնարհեալ անձամբըք պաղատ
իմք. դա՛տաւո՛ր կենդանեաց և մե
ռելոց քրիստոս ո՛րդի աստուծոյ. յոյնմ
աւուրս ահեղին՝ լուսազարդեալ պայծա
ռացն զնո՛գիս մեր նըշեցեալ. ի վե
րինն երեսաղեմ ի յա՛ջակողմանն դա
տին։ Ա՛՛ծ և ահեղ է օր գալըստեան
քո՛յ տեր՝ յորժամ շարժի՛՛ն զօրութիւնք
երկնից. արեգականակերպ Հառաջադայ
թիւք փայլին ի յատեանն. յոյնմ
ժամ Հարկանի փո՛ղ գալըստեան
քո՛յ տեր. ի յայնմ՛ժամ և երկիրըս դո՛
ղըդեաձ վերադարձ ընդ՝նըշեցեալն
ա՛ղք յադամայ. յոյնմաւո՛ւր ահեղին
լուսազարդեալ։

ա

Ո ան՝ ձեռնտու համբառ գաղթատեղւոյն քոյ ՚ի
ընդ մէջտեղ անդ՚ոցեալդ. զարհուրելիք իւրեր
կիսեղէն ի սպառնալեաց գեհենին. ա-
ղաչեմք ընդ քեզ փրկիչ հանգոյ և ընդեր
ընդունելեաւքն ընդդ սուրբքս քո. որ
միայ յդ ես բանտարկելոյս: Յորժամդաւթ
բինել հարկանի ընդ տիեզերասլացըդ ընդ բաց
բառ փողին. և նա ընդգիմն հնչիգիքնդ
կատեն զնեբրաքանչիւր տեղւոյն. աղա՛
չեաւնդն գնի և դըպրութիւնդք հրա
շեցընն բանին. և դանաձայն անհնեղ
յանկանելն իւր յարարածս՝ հաւուցան
նդ վարձս ըստ գործոց իւրաքանչիւրոցն
աղաչեմք ընդ քեզ:

բ

Պհոպ՚ին կ՚երթայ գաղատանին. և գա՚
զնեմն առաջի բեմին. սարսափին հրեշ
տակք սաստանի երկնից՝ ընդընդնջեալըն
մեր ու անտես առնեն. յայհագին՝ աչ
ուըն գատաստանին. բարեխօսութիւ՚
տեառն աստուածածնին:

Ասնին գրնդնք երկնից բարբառին
հրեշտակք՝ բանին գերեզմանք բեր
բոքի գեհեան. ընդընդնջեալըք: Վայա
րին երկինք որպէս մագաղաթ. գերանգ՚ին
գոյն փող գաբրի երեան. գերասանդ

ընդ

ընտանի զմբդաբերին ամբաստանքն. ըղձնը։

Ա

Ա՛երձեցայ ես ի դուռնըն գերեզմանին՝ և՝ եհան ինձ ժա՛մանակ մի՛ստա նե՛ղ ի յարգանս երկրի. յորմէ ստեղ ծեալ՝ լեմք ամենեքեան. բըժիշկ իմաս տուն և ձարտարապետ. բըժըշկեա զիս գուցէ՝ իմ զհիւանդութիւն. արարօղ և յո՛յ փըրկութե՛ն մերոյ։ Այղեցի՛ ձեռ ըն քո պահապան անձին իմոյ. և՝ ա՛յլ քո բաբի առաջնո՛րդեսցէ ինձ ի յարդա րո՛ւթի. բըժիշկ։ Ըղձեսցե՛ս առ ի՛ղ գութ մի՛րդասիրո՛ւթե՛դ. և՝ յաղե՛ ըղձկե՛նաց լսե՛ասցես զմի՛ղս անձին իմոյ. բըժիշկ՝։ Ակնոյկ անձն ինձ՝ ծրհնեսցէ ըղձեզ՝. զամենայն՝ ա՛ւուրըն կենաց իմոյ. և՝ առ քե՛զ ապա՛ վէնիմ հո՛վիւ՛ և բանաստո՛ր հօտի. դարձի՛ զմի՛ըրեալս ի քո քրիստոս. բըժիշկ։

Ընձնակիզըն առաւած սկիզբն արարչու թեան ի հնոյն ստեղծեր ըզ՝ մարդն առաջինն. գործել և պահե՛լ յանապա տումի կեանս. ի՛սկ ի սատանայ՝ հրա մանի՛ քոյո՛ր. ըզվըձիռ մահու ի վե՛ րայ եդեալ. հնոյ հիւր անդրէն և ի հող դարձեալ. և այժմ աղաչե՛մք զաստեղծողդ. ամենից.

ամենից. վնասել և հանգամ վերածարեալ
հոգին. յեօթեն ամաեղեան ընտանեցն
խորանս՝ ուր ժամուխքն էն սրբացեալ ի
թանգամղձութեան. հոգալով հեղձութեանն
յերկնից բարութիւնն։

Ա՝սկի եղեալս անպիտանացայ. գերեզ
կայարմանը չինուածոյս քակտուին. իմա
տունըս՝ յիմանըցայ ի յալեաց՝ մեղաց յոր
ընկրղմեցայ՝ և այժմ աղաչեմք։

Կոչմն էհան վերինն կանչողին. կանչատերն
աշխեղ կոչմն ահաւոր՝. դատաւորն անա
չառ դատաստանին արդար. հրեշտակք
անողոք դատեն զմեզ աւուրս՝. և այժմ։

Հազարապատիկ վեհագունիցըն հոյլքըն՝ ր
յոգնախառնեալ մեզ ղանա՛կ կեին՝ երգս
անեալ մատուցանեն զերկածրշտականաց
զերանաւէտսն հո՛գեղեն հընչմունս.
քերովբէ՛ք և կիմմանուէլք. որ ծընաւ տը
ղայաբար՝ և վերածին զազգըս մարդ
կան՛ն հո՛ր յորդի՛ գրուեցին՝. աղ
աչանօք հայցեմք ի քէն ըզնըշխեցեալ
անըմն մեր՛ըն տա՛ւրըքս քո՛ հանգո՛ղ
վերգեղեա՛լ գովեն ըզքեզ գերապատիւ
ծա՛ռս գո՛նդք հոգեղինսյն՝ հեզա

քար թեւաւորեալ պարսնակեալ ծոյծ

կ՚ենն ըզդիմ՚ի յա՛ւհ փա՛ռաց քոյ։
քե՛ր։ Օ՚նո՛ւն և մե՛ք երդե՛մըք քե՛զ ըս
բա՛նական ձայնի՛ւ զե՛ղբս հո՛գւո
ո՛րս։ ա՛ռ քե՛զ ըմ՚ի՛մ քե՛զ պա՛տառագ՚ն
կի՛ կըսդրմո՛ւի զը՛ մեռա՛ւ և՛ զհա՛լա
հո՛։ քե՛ր։

Ա՛ՁԺ և՛ա՛հ՚ի՛զ օ՚րըն դատաստանին և՛
դո՛ղ՚ւն առա՛ջի քե՛մին։ ի լրնե՛լ ըզ
ձայն փողոյն և՛ ը՛զհրեշտա՛ւն ա՛՚հա
գո՛՚ն հը՛ըմն։ Ա՛ռըսա՛փմա՛մբ ստասանի
երկի՛ր և՛ զոլո՛ւ ա՛ռա՛ւտաք՝ և՛ գա՛ղըմի
կ՚հրե՛նչեցո՛ւցանի՛ ըզ՝ ա՛ղեղե՛ըմ՚ը ը՛զ
քա՛ղաքա՛ւ փո՛ղոյն։ և՛ հո՛գի՛ ըն ը՛զգե
նո՛՚ն զո՛ւնա՛՚ւ պակա՛՚ւ ն՛ա մա՛րմի՛նոյ։
Լսա՛՚ղըն փայլի՛ յա՛ւրևե՛լից և՛ ծա՛ղկ
պայծա՛ռ քա՛՚ն զա՛րեգա՛կն։ պայծա՛ռա՛
ձա՛ղկ ա՛՚ղբրքն։ և՛ մե՛ղա՛ւորքըն՝ ծա՛ծ
կի՛ն յա՛ՅերսուԱ՛ւր լո՛ւսոյն։ և՛ ձնա՛ւ
զա՛յլք ա՛ռ՚ըք խա՛չին ա՛ռա՛ջի՛ քոյ գա՛յ
մա՛քրի՛ զա՛ղջի՛ք քե՛զ լի՛նե՛ի՛ն։ ի
յա՛յնմա՛ւտ ա՛՚ՀեղինՆ ողբըմա՛ծ
Տ՚ա՛ւ մե՛ր ը՛նդ՚ունե՛լ
ղե՛լոյն։

Յաւիտենից՝ աչք՝ և արարիչ ամ-
նոյնի. որ մնչկանոյսուցոյ
կեանքդ ես և անմահուն. ըզ
քեզ բարեբանեմք ոչ ձայնիւ հայրոյն
մերոյ։ Որ սպասաւորեալդ ես խոսքոյ
քոյիւ. զգեցեալ զծառայի կերպարանս՝
եւ խոնարհացեալ նըշոյեցեր
ոտից յաշակերտս՝ զի ըզկեանս. ըզքեզ
Որդի խոստովանիմք ի բերնէ ձկնորդաց
կոչ հօր և սուրբ հոգւոյն. որ դասուս
որդի ես կերպանեալ մեռելոյ. զհնդկիս
նըշոյեցեր ոտից դասեալ ընդ սուրբսըս քո. ըզ
քեզ բարեբանեմք։ Ազաւ՝ օրհնեցեք
Տեառնմ՛ս՛ս. բարձր արարիչք ըզնա
յաւիտեան։ Որ գալոցն ես ընդ ամպս
երկնից ի նորոգել զերեսս երկրի. եւ
զարթուցանել ըզնըշոյեցեալսըն հան
դերձ անմեռնայն սրբովք. առաւեմ՛ս՛ս։
Որ աշակերտաց ըզթադաւորըն
մեր քրիստոս. զի արժանի արասցէ ըզ
նըշոյեցեալսըն մեր. միաւորել ի յաւա
զանն ընդ իմաստուն կուսանան՝ առ
տեառնմ՛ս՛ս։
Որ թադաւոր ընդ ես յաւիտենից քո ածիր
ընկալ ըզծառայս քո՝ ի քարի. ես՛ս՛ս

ընդ երեսս քո ի յայլակողմանսն քոնմ դասիչ
ա ոչ ունիս իշխանութիւն մահու և կեանաց. հանգոյն զհոգիս քոյ ծառայից.
քոյոց։ Յորժամ կարգիւ աթոռս քո
թեղդ քոյ. և հաստատեսցի սահեսցն դա
տաստանեն. յայնժամ խոնարհեա ի ծա
ռայս քո. ե՛՛։

ա Ողորմութեանդ տրտուղ ընդ իմեսանն
գամ քոյ գալըստեանն. զնորհեա և մեր
նընջեցելոցդն կրկ ի յաջմէ քոմանէ որ
ողորմած ես՝ յամենայնի։ Յորժամ
գոնամահութիւն կենաց՝ զնորհես. և ի
կեանսըս հրաւիրես՝ ընդ կամարարս ա
նուանդ քոյ ըզ՝նընջեցեալսըն մեր դա
սաւորեա. որ ողորմած։ Ընդ ջեբս քո
դասեա. և ընդ արդարսըն պըսակեա. ի
տեղի անկեալոց հրեշտակաց ըզնընջե
ցեալսըն մեր կարգաւորեա. որ ողոր։

ա Սիրա՛ն եղբարցն քոմբ եկեղեցոյդ մանրգա
սէրս. որ սահեցիդ ես հոգւոյ և մարմ
նոյ. յիշեա զնընջեցեալսըն մեր. և
հանգո՛ն ընդ սուրբսըս քո։ Արդիդ միա
ծին. որդեթագդ ես՝ որ ամենեսեան.
և խաչիւ և արեամբ գնեցեր ըզ քո ժողո
վուրդս. յիշեա զդևնա՝ որբեան քոյ սուր.
և հան

և հանգո՛ն ըստ սո՛ւրբըն քո՝ ո՛ւղիդ ճըշմա-
րիտ. ո՛ր աղբիւրդ ես ա՛նըսպառելի. և
լը՛ցուցիչ ամենայն բարութե՛ց. յիշեա՛՝ Թէ
ես ընդդի՛մ եմ խըղճ թաղաւոր փառաց՝
փառաւո՛րեալդ ի զառ՛ածնոց. լըզնըջէ
ցեա՛լըն մեր ընկալ մա՛րդասէր տէր. և
հանգո՛ն ընդ սո՛ւրբըն քո՝ Յո՛րժամ գա՛ս
փառօք հո՛ր դատե՛լ զերկիր արդա՛րու-
թեա՛ն արի՛գական. լըզնըն։ Ո՛չնըչաւո՛ր քո
յա՛տենի՛ դա՛տաւոր ա՛հեղ՛ քո՝ փըրկի՛չ
մեր և յոյս. լըզնըն։

Ո՛ր արարի՛չդ ես արարածո՛ց հանգու
ցեա՛լ ի հեղձն կառս. յիշեա՛՝ զհո՛գի՛ս
նըմըջեցեալդ մըռոց. և հանգո՛ն ըստ սո՛ւրբըն
քո՝ Ո՛ր երկայնամի՛տդ ես առ ամենե՛
սեա՛ն. և հերժո՛ղ յանցա՛նաց մերոց՝
յիշեա՛՝ զհո՛գի՛։ Ո՛ր մի՛ւսանգա՛մ գալոց
ես հայրենի՝ փա՛ռօք նորընդե՛լ զնախա
ստեղծեա՛ծդ. յիշեա՛։

Ո՛վ անա՛ւետ փառա՛ց քո՝ ա՛նմա՛հութե՛ց
քաշհող. ի փառաւո՛րեալ գանձո՛ւտեանցն
քոյ. արժա՛նաւորեա՛ ընդնըջեցեալըս
մեր. դա՛սանկի՛ց լինել սո՛ւրբոյ՛ց քոյ. մնք
դա՛խրամա՛ պես՝ ո՛ր ես միշտ ի յաՀաւո-

քո հայտորդիկ՝ մերմինդ և արեան քոյ տեր։
այսօր լսկալեալ հանդոյ զհոգիս նոցա.
կենադործելով ի կեանսիդ յաւիտենից
մարդասիրաւ՝ պես։ Յորժամ առնես
զհատուցումն եր՝ և ոչըն քո պարծես
ցին ի քեզ. յայնժամ խնայես ի դատա
ծողըս քո. դատաստանելով յաջակողմանն
դատես. մարդասի։

Եւ անգամ փառաց քո յայս աշգի մարդ
կան. անհասանելի քո զօրութեդ՝ ի
ջեր ի յերկնից կենսագործելով զանա
բաւ՝ ձեռաց քոց ստեղծուածս. զայսպէս
նեալն ի քէն՝ զհոգիս նընջեցեալըց մեր
ընկալ յանտրտում ի կեանսդ. որ օրհ
նիս՝ երգով ի հրեղէն զբաւթենացն։
Ի յերեւել հրաշից արփիահրաշ փայլ
մամբ. ի քառակերպեան նըշանի քոյ
տեր. և զջորը երկնից ի յերկիր ծածալեն
զանպատմելին։ Ի հանրականել փոքոյ։
հրեշտակապետին մեծի. ի բանաձգե
րեզմանացըն զարթեցիցեն մեռեալքն ա
նապական մարմնով. զանդամին ընդ ա
ռանջ քո տեր. զանպատմելին։

Ո՞ր ի հօրէ առաքեցեալ մարդանէր կա
րող փրկիչ. ի ըղձս ղատեալ ընդ մարդկ

քրիստոսէ եկեալ. ոչ ոք մերձենայ առ նա
եթէ ոչ հրաւիրեսցի ի հօրէ. զի ոչ ոք
գիտէ զհայր եթէ ոչ միայն որդի. եւ
որում կամեսցի որդի յայտնել. եւ
զայս ամենայն ասէ առ նոսա. զի
ընդ ամենայն ժամ ընդ նոսա էր. եւ
ոչ ոք ոչ ինչ ասէր. եւ ոչ ոք ոչ ինչ
հարցանէր զնա. զի գիտէին զի
ամենայն ինչ գիտէ. եւ ոչ ոք ոչ
ինչ ասէր. զի ոչ ոք ոչ ինչ գիտէր
զհայր. եթէ ոչ միայն որդի. եւ
որում կամեսցի որդի յայտնել. եւ
զայս ամենայն ասէ առ նոսա. զի
ընդ ամենայն ժամ ընդ նոսա էր. եւ
ոչ ոք ոչ ինչ ասէր. եւ ոչ ոք ոչ
ինչ

պարգևատուն ծաղրմունքե՞. յինս մարդ։
Ա՛յլ կենդանիքն օրհնեմք զքեզ՝ քրիս-
տոս Թագաւոր յաւիտենից. որ փառօք
փառաւորիս ի յերկինսն ի յերկրի
նոյն. յինս մար։

Փառաբանուքե՞ առաքեմք քեզ հայր
երկնաւոր. յիշեա՞ զնզնդեալսն մեր՝
և հանգո՞ զնդ սբ՞ըս քո։ Որ հակիճ դես
հօր և հոգւոյ՝ ո՞րդի՞դ միածին. յիշե։
Որ փառակից դես հօր և որդւոյ՝ հո՞
գի՞դ ճըշմարիտ. յիշեա՞։

Որ անըսկիզբն յեսուքե՝ եկիր յաշ
խարհ. մարմնացար ի կուսէն յաղագս
մերոյ պարտեաց. հանգո՞ զնզնդե-
ցեալսն մեր։ Որ ի հօրէ ըստոյգ ըլյս
ծագեցար մեզ և՝ կեանք. միածինն որ
գի՞ հօր հանմագ՞ակից. հանգո՞։
Որ իվեր դես քան զդմիտս և զխո՞ր
հուրգս. և՝ խաչի՞ համբերեալ վըրդով
ցեր ըզտի՞եզերս. հանգո՞։

Որ յանէ՞ից ստեղծո՞ղդ՝ հայր ա՞
բարձակից հո՞ր բանդ ա՞ըծ. թո՞ղու
թի՞ւն շնորհեա՞ նըզնզեցեալսդ քո՞յ ծառայ
քոյ. յորժամ գա՞՝ս դատաստանի. զնո՞ր
անաթատ ձե՞ռագ՞ործ ստեղծեր։ Որ ի հօ-

ըմ առաքե ՍՏԱՑՈՑ ՝ եւ մարմնացար ի սա՛ռըք կուսէն. Թագաւո՛ր ընդ
Ո՛ր ի խաչին անշընչա՛ցար. զմա՛
հո՛ւ լուծեր զիշխանութի՛ւն. Թագաւ
Ո՛ր պըսակիւդ ես քո՛յ սըրբոյդ. եւ
անվախճան քո՛ւ թագաւ զաշխոյ՛. Թա՛ւ

Տէ՛ր ողորմեա՛ մեզ. երեսիւ ողորմութեան ամէն։

Ա՛ն առա՛ւ Հրեշտա՛ւն ննջեցելոց։

դկ
բկ

Ե՛ւ անեղ անժամանակ՝ հայր ան
ըսկիզբն եւ անքաննակ. որդւոյ
պատճառ ծնընդեամբն անճառ՝
հոգւոյն բըղխմամբն անքընննաբար. աղա
ղամբ ըղքեզ գըթած՝ երկնչնամիտ եւ ո
ղորմած. ողորմեա՛ քոյ ստեղծուածոյս ի
քեզ յո՛ւսով նըմըչեցելոյս։ Յ՛ամէն որ ի
ծոյ հօր միածին՝ եւ հեղապարան սկըզբնա
տրակին. որով երկինըք զոյացան՝ աշխարհ
լըրիւ հաստատեցաւ. հայցեմք ի քէն
ար եւ փըրկիչ՝ ամէնողորմ եւ կեցուցիչ. ո՛
Վ՛ե՛րագոյն հնոր հայ՝ բաշխող երկնաւո՛
րայ եւ երկրայոյ. կեա՛նք եւ կենաց տո՛ւ
ո՛ղ հոգի հօր եւ որդւոյ արարչակից. խընդ
րեմք ի քէն աղերսիւ՝ բարեաց արբու՛
ցանօղըդ ծարաւեաց՝ ողորմեա՛ քոյ։

պատահեմք ընդ սրբոյն՝ զկենդանի
քարդ համայնից՝. երեք սրբեան մի՛ ա՛ր
ուքեն հայր և որդի և սո՛ր հոգի. յո՛ր հան
գուցեալըս մեկ ըստեալ՝ և հանատուալ խոս
տովանեալ. ողորմեա։ Ո՞րպակի՞ թիւ
կանա՛րեալ՝ յերկիս՝ անձինըս բաժանեալ.
ածուքե՛ միաւորեալ՝ միովքան՛ քե՛ հաւա
տարեալ՝. յո՛րմէ կապեալք և արձա
կիմք՝ և վերըստին անլոյծ կապիմք՝. ո
ղորմեա։ Օ՞րպակի՞ երդ հօր՝ զո՛րդի փա
ռաւո՛րեմք անլռելի՛. ո՛ր իջեր յար
գա՛նդ կուսին՝ զադամ՛ին առեր մար
մին՝ աղա՛նաձք ա՛ծածնին՝ անապական
քում՛ ծընողին՝. ողորմեա։ Ո՞րպէսզի
մարմնով յերկրի. որ ի հնձէ ամենեցի.
ընդ հնձեղինըս՝ բնակեցար՝ ե հրեշտ
նայ երկրըպագեալ դ՝. պա՛տուական՛ երկ
նայ հաւո՛րդայ՝ փառաբա՛նիչ քոյ հրեշտակայ.
ողորմեա։ Ո՞սո օրինացըն մ՛անկի ըն
ծայեցար ե առաքարին՝. վի՛ր զբնութիըս՝
մարդկային՝ ընծայեսես հօր ի յերկին.
խընդրըտածո՛վք սո՛ր ծերանըդն՝ քե ի
կապից արձակեցին՝. ողորմեա։
Ո՞ւրդաւո՛րըդ հրեշտինայ որ ընդ մարդ
կան հոգեղինայ՝. շրջեցար անօրի՛նա
քար

քար կրեցեր ընկկիրըս մարդկաբար՝ որ
վանըն մը զայս անմնայն ի յանձն առեր
խոնարհութեէ՝ ողորմեա։

Յ. ողորմեաց ի հրաժարումն ծանուցեալ զքեզ
քոյ յաշխարհէ՝ հայցեմք ի քէն արտա-
սուեալ և պաղատելով զայս ասելով՝ Աս
նապարհ ընդ քեզ՝ եկիր՝ հանգուցեալդ
լեր ուղեկից՝ ի յօթեվանս հօր՝ քոյ լոե
սոյ ընդ նընջեցեալըս՝ մեր հանգոյ։

Ա. փրկութեան մերոյ՝ սկզբնան՝ մկրտ
ութեայ ի յորդանան՝ զոր հնարհեցեր
նոր աւազան՝ ի մաքրութեէ մեղայ մերդ
կան՝ հայցեմք կրկին կարապետին
մեծին ի ծնունդըս մկրտուչին՝ ի յօ։

Ա. ուսաւոր ձայնիւ յերկինից զքեզ դաւա
նեաց հայր երկից՝ աղաւնակերպ հո
գին իջեալ՝ առ հանդիպիդ իւր հանգու
ցեալ՝ ընկմկըտեալ նովին՝ հոգւով
յորդիդրութեան հօր հաւատալ՝ ի յօ
թեվանս։ Ա. ոչ աւար մեղայ հալածե
ցաք՝ լոյս գիտութեան քո ծագեցաւ՝
խնկեցուած օձին քո ժըշկեցաւ՝ հիւան
դութեան մեր ոգջացաւ՝ կենդանա
րարդ մեռելոյ՝ և ընտաւոր խաւա
րելոյ՝ ի յօթեվանս։

Ա. ոչ

Ծադումն անձն առ ի հօրէն որ ընտրե-
ցեր ի յաշխարհէն լուսաւորիչ տիեզերաց
ըզդասս ընտր եաւ աշակերտացն . ամենայն
նօթ առաքելոյն փող յայրուձէ մեր եղե-
ցոյ . ի յոթեվանս . Կեանքն ի կենացդ լոյս
ի լուսոյ . որ ընտրեցեր զմեզ ի հողոյ . նո-
րոգեցեր պարձեալ կերպիւն ծնընդեամբ
սրբոյ աւազանին . զոր կենցուցեր շնոր
հիւ քոյին ի մանուանէն այն առաջինն . ի
յոթեվանս . Հօգւով լըցեր զմարդն ա-
ռաջին . զոր կորուսեալ խաբմամբ չա
րին . ըզնոյն հոգի բանիւ քոյին հեղեր
յոգիս մեր վերըստին . նովին հոգւովդ աբ
ե՛ բարի առաջնորդեա հոգւոյ սորին . ի
յոթեվանս . Զայնեցեր առ զանգուած ո
րովհետուր մեռելոց յոյս . կենդանութիւն
յորիքբօրեայն կենդանացեան որք յադա
մայ . կենաց ձայնիւ վերջին փողոյ կո
չեա ըզմա յայսմ հողոյ . ի յոթեվանս .
Ո՛ղեալ սարսեաց սահակ մանուէ ի կե
նարար ձայնիդ լըսոյ . արագապէս
գնդ ընդ բանին եւս ըզմեռեալն լսել
հրամանին . ի՛շխանք օգնեա այս սաղմոս
այն զհոգի սրբոյ մարգելչին . ի յոթե-

ակ գկ Ա՛նապատ մոլորեալ եւ ձանապարհ

խաւա

խաւարելոյ. հրաւիրեցեր զնոքին լուսոյ
ի յերկինսն հարատևիս քո. ընդ զուարճ
ձալիցդ անդ ժողովոյ՝ արժանացո զմեզ սա
դասուց՝ լի լսպտերօք մեծ յաւուրս
ընդ՝ եմասատուն սուրբ կուսանացն։
Ո՞րով բնութիւ՞ զոր ըզգեցար՝ ի փայտ
խաչին՝ բևեռեցար՝. լուծ անելով զմեզ
ի մեզաց՝ ինանիաւորըն կապանաց՝. լոյծ
ևըզսա ի յանցանաց՝ վասըն քո սքանչար
չարանաց՝. լի։ Յիմ կամաւ որ մահու
խաչի եդար ինձ զերեզմանի. երեքօր
թեայ թաղմամբ յերկրի. նոր ընտէղեր
զմեզ կենդանի. զիջեալս ընդ քեզ ի հող
մահու՝ վերանիչեա ձայնիւ՝ փողոյ. լի։
Ա՝ ընտեալ կանանցն իւղաբերից՝ և ոդ
բանին արտասուալից. իբր ըզմեռեալ
անյուսալից՝ ըզկենդանիդ յաւիտենից.
վասըն նոցին ծը արտասուաց՝ մաքրեա
ըզսա ի յանցանաց՝. լի լսպ։
Ե՝ ամրժեալ հիմանցըն գնիժոխոց՝ ի տեսա
՝նել ըզքեզ նեղքնոց. հաներ զհո
գիսն՝ որք ի քանտիսն՝ կապեալ զինչհանըն
մահաճին՝. ընդ հանգուցեալ հոգիս՝
սրբոցդ՝ հանգո զհոգիս նընջեցելոյ՝. լի
լսպ։ Ա՝ ուրախութեամբ զօրք երկնայինք՝

երկնից լուրկիր իջանէին. յորժամ
յարեաւ ի մեռելոց՝ լոյս ծագեցաւ արա
րածոց. սուրբ յարութիւնդ քո կենարար՝
յարո զմեզ ի կեանս անմահ. լիւ լապաե։
Ընդունդուրժեալ պահապանացն ի լեր
կիւղէ երկնաւորացն. ոչք զաւետիս տայ
ին կանանց՝ թէ մեռ լուծաւ մահկանաց
ցուածց. սա ոչ մահուիւ քոյ աղնկաւկիչ՝ լիւ
ցին կենաց հաղորդակիչ. լիւ։
Պարակեալ անմարմնականքն՝ առ կեն
սատու սուրբ գերեզմանն՝ տան զաւետիս
աղգիւ մարդկան՝ վասն կենացն յաւէժա
կան. դասաւորեալ պարուց՝ նոցին զգ
նչնջեցեալս յորդն վերկին՝ լիւ։
Ոչ սհաւորեալ նշան խաչին՝ յարևելից
վայրէ ծագէ. հաւատացեալքն ի քեզ
քերկրին՝ և ուրացօղքեզն կոծեսցին. զեր
կրպագուս սրբոց խաչին՝ պայծառացո
լուսով նորին. լիւ լապ։

Ա ահ գործեալ երկնաւորաց դանդաղ
զի քո նախընթացն. զընտրեալս՝ քո ժո
ղովովքեզ ընդ առաջ բերեն ամպով.
ընդ աղաւնեացդ օդապարիսյ՝ խաւնեալ զ
սուրբ երամիցդ. դասաւորեալ զգ սա վեր
նոցն երգեալ քեզ փառս ընդ զբաթիւ։

Սոր

Աղբատներին տարբերք երկրի յորժամ փաղաքս գան հայրենի. արեգական լոյս խնայարի լուսինն անտեղբքըն նըւազին. ըզսա յաւուրն աներեւի լուսաւորեա լուսով քոյին. գնաւաւոր։

Երնական զօրացըն պետ փողէ զբանըզ քառ աւետաբեր՝ արիք մեռեալք որք յադամայ՝ քանզի ահա եկըն փեսայ. ընդ հարանացեալ մաքուր՝ հնգւոյ կարգեա ըզսա իմիւսըրբոյ. գնաւաւորեա։

Տիրական աճիւն նըշատիս յարարածոյ երկրըպագիս. արդարութեամբ զանշ խարհ գատես. վարձս ըստ գործոց հատուցանես. յայնժամ հնարհեա ողորմութեամբ նըւիրեցելոցս մերզթողութիւն. գնաւաւորեա։ Նմեռալ մարդկան ազգ ժողովին որք յադամայ ծընեալք լինին. եւ հրեղինաց գաւք երկնային համանգամանն վայրաբերին. ի յայնմ ահեղ հրապարակին յիշեա ըզսա յօրն ահագին. գնաւաւորեա։

Յուցանին գաղտնիք՝ մարդկան իւրաքանչիւրք որք գործեցան. բարեաց գործողքըն ալեսակին՝ չարացն՝ ի հուրն անշէջ մնանեն. յայնժամ յիշեա զսորա բարին

բաներին գործը մեղայրն ջընջեսցին։ դ։
Ի՝ բուսին պըտուկը զտնազանեալ։ և պատ
մուճանք լուսափայլեալ։ եթէ վը կայիցն
իգլուխս եղեալ և արդարոցըն զարդա
րեալ։ հաղորդս արաւ հայցմանէ նոցին
ըզսա լուսոյ փառաց նոցին։ դատաւո
փառաց ի փառըս բանձրանան աջակողմ
մանըրըն վերանան։ յորժամ լսեն զերանա
կան ձայն օրհնութեն ի բերն կոչման։ նըշ
ջեցեալցա մեր լըսեցը զանծայնն բարբառ
ըն քո։ դա։ Վանհանայք և ժառանգուրդք
հայցեմք՝ ի բերն ար բարեգութ։ ընդ
նընջեցեալըս՝ հաւատով ընկալ՝ ըղմեզ
նուիրն յուսով։ յերուսաղէմ քաղաք վե
րին յորում արդարքըն ժողովին։ փառա
երգել միշտ՝ ընդ նոսին երրնրդութեդ

երբեակ անձին։

Ղ Ա՛բարեչ և մարդասիրը անոխակ
կալ և քաղեցուցութ. որ գովելոդ ի սրտ կէ
ի՛ց տէր գատաւոր արդարութեի՝ ընդ
սրբոց ձառագքեալըս ար պըտակեա
զմեր նընջեցեալըս. ոդորմած ար
ողորմածի՛ հոգւոցըն մեր նընջեցեալց։
Յորժամ գրեալ լքըն կատարիսն որ
զայնմ աւուր մեզ պատմեցին՝ մնդրա

ընկերոջ քանքը՝ն յարդիւ՝ն ամաքելոց
ըն վըճ՝ռարին՝ ոդըը։ Ա՝վերի՝նն երա՝ւ
սաղէ՝մ ի՝ քնակարանըս հրե՝շտակայ.
ուը ենո՝վք և ե՝ղիսա՝ն կա՝ն ծերա
ցեալք. աղա՝՝նակերպ ի դրախտի՝՝ն
եղե՝՝մակա՝՝ն՝ պայծառացեալ արժա՝՝
նապէն. ոդըը։ Ա՝ռաւո՝՝ր փառա՝՝ց
քրիստո՝՝ս. ար ժամանեալ գաս ի՝՝ յեր
կինչ. ի վերա՝՝յ թեւո՝՝ց հողմո՝՝ց
քո հայրենի կերպա՝՝ռանաք՝ Ա՝առնե՝՝
հրաւի՝՝ռ բնութեա՝՝մբ զքնչնութի՝՝ն ար
դո՝՝ց մարդկան՝ ոդը։ Ա՝դնել բեմի՝՝ն
քաղմի՝՝ փեսա՝՝յն՝ Ա՝առաքաւորըն զա՝՝ր
դարի. գաթրիելեա՝՝ն փողը՝՝ն գոչե՝՝
սո՝՝ւրբք ամենայն անդ հա՝՝ւաքին. ար
դարո՝՝ց դասըն բերկրի՝՝ն. ի՝ակ մեղ
սասիրք ըն թա՝՝խանձին՝ ոդըը։
Յարժամ հընչէ՝՝ն փողը՝՝ յն լինի՝՝ և զև
տական գո՝՝ն յայտնի. Ա՝ռաքաւ՝՝թ
սրբո՝՝ յ խաչի՝՝ն յարեաւ՝՝ց փառա՝՝ք ծա
գե. հրեշտակա՝՝ գունդք ծա՝՝ալի՝՝ն
հրեշտակապետք պարո՝՝ւնակեն՝ ոդըը։
Ո՝՝հեղ խորհո՝՝ւրդ քահա՝՝նայի՝՝ն
քաղկատարած կոյր ի՝՝ բեմին՝ Ա՝առաջի՝՝
նը սե՝՝ղանի՝՝ն. հո՝՝ւր շինչանի՝՝ խաւա՝՝ր

մեր ժի մը ըստ ամեն հոգի ՝ քն ուրա ՝ խա
նահ՝՝՝ն . զի ՝ թողութիւն մեղա ՝ ց լինի .
ողոր : Ո ՝ օսկ ՝ ա աստուա ՝ ծախօ՝՝՝ն և
ահարօ ՝ ն ըղձ ՝ ւատային . մ ՝ ըգարկ ՝ քն
խարա ՝ յիլի՝՝՝ և քահանայ ՝ ք հինն ՝ ՝ ՝

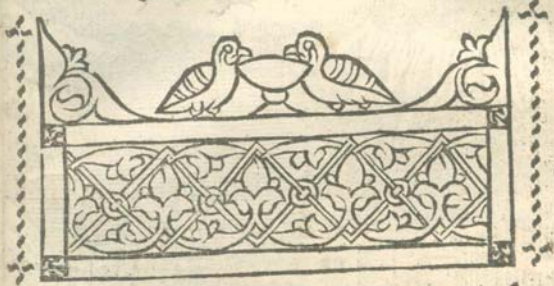
տուա՛ծ ամենի՛ն և յոհաննու կարա՛
պետին. և սրբոց՛ յն ստեփա՛նոս
սի՛ն և առաջի՛ն մարտի՛ր քոսե՛. և սրբո
քո՛յ լուսա՛ւորչի՛ն հայաստանեա՛ց
հայրա՛պետին. և սրբոց՛ յ առա՛քե
լո՛ն. և համօրէ՛ն մարտի՛ր քոսաց՛. ա
ղերսա՛ծ ե՛ր։

Ա՛ն ա՛մասի՛ն իվ՛ր անո՛ւ լինէն ա՛ե ✠
ո՛ւղղ ի՛մոյ. յո՛ւ վ՛ր թ՛ագեմ՛ե այս
օր՛. յա՛ռաջի՛ն օթե՛վանին զոր ոչ գի՛տէ՛ի
ա՛ղնեա՛ւ և ինձ՝ քո՛ այ՛սօր՛. յա՛ռաջի՛ն
ձանձա՛պարհին. և ի՛ միւսանգա՛մ գա՛լըս
տեա՛նըդ քո՛յ՝ ա՛ղնեա՛ւ ի՛մ՛ ինձ։
Ա՛յլն ե՛ՀԱ՛ւ ա՛ օր վախճանի՛ ի՛մոյ՝ լա
լո՛ւմն ո՛ղբուա՛ն և աշխարհա՛ն. սի՛ւ՛ւ ըստ
իմ խոս՛ւ՛վ՛ցա՛ւ լիս. և ոսկե՛րք իմ ցանմա՛
քե՛ցան՝ ա՛ղնեա՛ւ և։ Ա՛մահի՛ւ՛ւ ձա
իմ զա՛րթո՛ւցին զնա՝ ա՛ահանջո՛ւ՛ւ ղբ հո
գո՛ւյ ի՛մոյ. տա՛նէ՛ւ՛ւն զնա ձանա
ա՛ւրհ հեռագո՛ն. զոր ոչ՝ գի՛տէ՛ի. ա՛ղն։
Ա՛յ՛ե՛ցա՛ւ՛ւ. և ո՛չ ոք կ՛ո՛ր ա՛ղնէ՛ր ինձ՝.
ա՛պա՛ւ՛ւ՛հ՛ե՛ցա՛ւ՛ւ յա՛ծ փ՛ր՛ւկո՛ւ՛թ՛ե՛ ի՛մոյ
ցը՛ն՛ծա՛ւցի՛ւ՛ւ հո՛գւի իմ յա՛ւր՛ք՛այ՛ն՛
թ՛ե՛ան ք՛ո՛ւմ. ա՛ղնեա՛ւ և ինձ։

Վ՛ր՛ե

Վ.ըրէցայ ՚ռայ ես ի գիր կենդանութե՛.
և մէկնեցայ ՚ռայ երթալ առ արարիչն եր
կինի և երկրի. օգ։ Յանկուսուե ՚ռայ ը
և յանեղ լուսոյն՝ հնուացայ ՚ռայ. խաղ
մամբ խանարհեալին՝ ձաշակեցի ՚ռայ ըղմանդ
անէիթ պըտուղն. հնդանա ՚ռայն պատկեր
բարերար ստեղծողիդ. օգնեա ՚իմ։
Յանդամանի ՚ռայն հոգւոյս՝ ի մարմնոյս՝
ի քակտի ՚ռայ և գերեզիկ՝ չինուածոյս՝
զարհուրի ՚ռայ մի սպառնալեաց Թագաւո
րին՝ Թէ պահանջի ՚ռայ յինէն զառաքնդ
պատուիրանին՝ օգն։ Կուսածի ՚ռայն
մարդայեաղ ՚ձ իմ յինուս. յայնմահա
ւի ՚ռայը ահիդ ամենին՝ զգինա ա
րեա ՚ռայն քոյ մի դատապարտեր՝ օգ։
Վահակաւի ՚ռայ է օր վախճանի. և ահե ՚ռայ ղ
է օր քոյ դատաստանին՝ յայնմաւա ՚ռայը
ահիդ ամենին զգինա արեա ՚ռայն քոյ
մի անտես առներ՝ զի պատկե ՚ռայ ը եմբա
րերաը ստեղծողիդ՝ օգնեա ՚իմ։
Օ.ահաւա ՚ռայը դատաստան դատաւո
րին տեսի և զարհուրեցայ ՚ռայ. զի ան
պատրաստ եգիտ զիս՝ ի հրամանա ՚ռայ ը
քոյ Թագաւորը յաւիտենից՝ օգնեա։
Կնդ.ածի ՚ռայն անապատ մեյր ՚ձն և կոյս
աւրը

ուրբք՝ բարեխօսեա՛ հաւ առ ծրդիդ քոմիջ
աճիչն. զի փըրկեսցէ՛ հաւ ըզմեզ ի սպառ
նալեաց գէհենայն. և պարգևեսցէ՛ հաւ
մեզ զերկնից զարքայութիւնն. և հաճո
գուսցէ՛ հաւ զՀոգիս մեր նընջեցեալսն.
ծգնեա՛ ժամ լինել։

Արտ Օրհնութեան Յարութեան Տեառն մերոյ
Յեսուսի Քրիստոսէ։

ՊՈՒՏԱՅԻՍԱՒ ԵՐԳՆԱՒՈՐ

Այ փըրկչին մերոյ. որ փըր
կեացն ի թըշնամանէն ծառայու
թենէ ըզմեզ. հըզօրն իւր կարողութիւ
և ապրեցոյց փառաւորեալըն փառօք.
Դու յանձն առեր աճիչ եւ անեղ ի խաչ
վաճըճն մեր. և ընդ նըմին բնութիւն
հնուութիւն մեղաց՝ մերոց. վանեալ էր
կըրպագեմք. և վերծրհնեմք ըզքո զան
ձնա-

Եւ օրհնէին զերկիր նորա՝ եւ ասէին. արքայութիւն եւ տէրութիւն՝ եւ իշխանութիւն՝ ի նմանէ եւ գործեցեր այս ամենայն ըստ Տեառն. գլխ. 9։

ՀՈՒ

տեսնէք. Եւ տեսաք զբազեզ իշխան մա-
նանէք զբազեզ քո թագաւոր յաւիտեան
է. Եւ ասեմ զբազեզ քո թագաւոր յաւիտեան
դուռացս անմահաբեր երկրորդութեանդ՝ զայս
նեն բարեխօսութեամբ սուրգիսեան երկրորդած
Հիկն յայտնեցին։ Աստուածայ՝ աճած
եմ ես եր. Եւ վասն ամենայնի փրկութեան
շակեցաք. Եւ տեսաք. զի քաղցր է ուղիղ.
մարդկան։ Յայգաւոյդ անմահութեան չա
ընդդիմանալ դժոխոց եւ լուծեր՝ ընդմէն.
Եւ զանմահութիւն պարգեւեցեր՝ ամբողջ
տիեզերաց արբուցեր զանմահութիւն։
Յիշա՛ ծին անարատ կոյս առ քեզ ա-
պաւինիմք. քարեխօսեա առ քո վանն
անձանց մերոց։

Ո՛ր ուրախ ձայնեցեալ քոյ քո այրեցեալ զին
ընդդիմանալ դժոխոց եւ լուծեր՝ ընդմէն.
Եւ զանմահութիւն պարգեւեցեր՝ ամբողջ
մարդկան։ Յայգաւոյդ անմահութեան չա
շակեցաք. Եւ տեսաք. զի քաղցր է ուղիղ.
եմ եր. Եւ վասն ամենայնի փրկութեան
Հիկն յայտնեցին։ Աստուածայ՝ աճած
նեն բարեխօսութեամբ սուրգիսեան երկրորդած
գուռացս անմահաբեր երկրորդութեանդ՝ զայս
րութեան յուսոյ կենացըն յայտնեցին։

Ո՛ անեաք ընդքեզ քո թագաւոր յաւիտեան
տեսնէք. Եւ տեսաք ընդքեզ իշխան մա-

հոգ և կենաց. զի դուք եթե՞ր ՚ի չիք այլ՚ի
քա՞յց ի՞ քէն ՚ի՞ջիվ քո բարձրելոյ առ
յԵս ըզվրէժս ի թշնամւոյն. և նեղոլք
քո արբցեն զանրիծն նորա. զի՝
Ո՛ր յարեաղդ ի մեռելոյ. նորո՞գեցեք
զանգիտս մարդկան. սրբեսուրբն աղա
չանօք հաստատեա զհիմունս եկեղեցւոյ
սրբոյ քոյ. զի դուք՝

հատ Այստատուածի իմ լեր ինձ. որ յաղ
թող խաչիւ քո ըզդիմաձիս աւերեցեր.
քանզի յարեար երեքօրեայ. զանկեալըն
կանգնեցեր զադամ: ( ) գնեա՛ փրկիչ
աստուա՛ծ. պաքծելոցս ի խաչ քո յոր
սողացս իքեզ ինձ. և փրկեա՛ միայն բա
րերար ի վտանգէ զանձինըս մեր:
Ո՛վ ամէն օրհնեալդ ի կանանցէ. մայր՝ և
միշտ կոյս և իմանալի լոյս. ծընօղ արար
չին մերոյ անդադար բարեխաւսեցուք:

գիշ Ո՛վ զիշեր ըսկ կանխեալ վերծրհնեմք զըզ
քեզ քրիստոս աստուածած. որ վասըն
մեր խոնարհեցաւ. յանձնառեր զանմե
նայն և խաչի համբերեցեր:
Ա՛ւետաւորեցաք. ի հրամանակ քոյ Թա
գաւոր Թագաւորաց ամէնց. որ ըզմահս
ուծեր՝ զիշխանութեի. յանձն

վ[ե]ր օրհնեսցուք. զի ընդ ամենայն ար-
րարս ծոյ. և ի ծագաց մինչ ի ծագս երկրի
ընդ երկրպագեսցէ. զմանկանցեալ բանն ի
կուսէն ձայնիւ երգով օրհնեսցուք։
Որ դիւրաձգայ յերգմամբ բարձրացեալ
փառօք. յարուցեալ ի պատերազմ ընդ
կըղմեացոյ զանեզրևոյթն ամենիցկ. զիջեալ
բանն ի գերժոխս ձայնիւ։ Ածգուսցի ի
հօրէն փառակից սուրբ Հոգւոյն. կենդա-
նութենատիպ մարդկան. որ յարեաւն

այսօր ի մեռեալսդ. զհամբարձեալ քանն
ի յերկինս ձայնիւ։

Նեղ Ա՛ր լըսեալ ՚ի ճ գումանեցեալ յամենայն ցե-
ղուսյն կիսրէն. սպրեցո՛ և զիս յանե
ւրէն Թըշնամուչյն փըրկիչ գոլով. ո՛ր
նըսատիս ի քըօրեակաւն աթոռ։ Ա՛ր լսատըբ
ցեր քեզ վերըստին քարոզիչ նինուէ
այցոց. զյափշտակեալն ի կիսաէն երեք
օրեայ իջմամբ ի դըժոխս. և զիս ըզ բազ
մամեղս սրձանկեա՛ ի կապանացդ մահո՛ւ և
հեռասըդ՝ յաւիտեանից։ Ա՛նկեալդ ի փըր
կուԹիւն ըստեղծուածոց քոց. պատկե
րանկիր եղեր հողեղէն մարդոյն ըզմեզըս
ասպաներ. և զմահո՛ւ դերեալն ազատե
ցեր ի մեղաց։

Հ՚ատանի զօրք երկնից ընդ քո՛ յանձն
առնուլ ըզծառայի ըզկերպ՝. և մար
գարէնն զարհուրեալ ասէր. լըսեայ ըզ
լսեր քո. և երկեայ. նայեցայ ի գործըս
քո՛ և զարհո՛ըեցայ. Վ՚ասնզի դու՛. որ
յառաջ քան զյաւիտեանս. որդի հօր և
հոգւոյն փառաւկիր. եկեալ ի մեջ երկուց
կենդանեացն երևեալ. քարձրացար ի
խաչին ամենըի՛ զհեծելուԹիւնն փըր
կուԹեանն. քանզի լուծեալ երկին՝ եր
կուքըք

կ՚ունիմք մահու։ Այրևեցաք ի փըրկու
Թիւն ըստ Աղծուածոյ քո։ ոչ մեկնե
լով ի հօրէ յանձն առեր կամաւ զեանչն
և զԹաղումն. և յարութեամբ ի մեռելոց
ինչ հանուրեամբ. քանզի լուր Աստծին
անհարմանալի. սրբըմուհի ըզքեզ աղա
չիմք անդադար ձայնիւ. որ զեկաք քան
զի հօր ի քեզ կրեցեր. և ծընաւ անձա
ռանգես. առնան միշտ բարեխօսեա վանն
անճանց մերոց։

Երգեցեք տեառն երգոնոր. և օրհ
նեցէք զանուն նորա յաղթականն
օրհնեցուրթեաւ. զի նա փառաւոր
փառաւորեալ։ Այրսեա՛մբ հրոյ և ամ
պոյ առաջնորդեաց ժողովրդեանն իս
րայէլի ի յանապատ. և ընկերմեաց
զփարաւոն զօրաւքն իւրովք ի ծովն կար
միր. երգեցեք տեառն երգոնոր. զինա
կ
Ի զքեզ աղաչեմիք հանապազ սբ՚ասու
ածածին. բարեխօսեա քրիստոսի ամ
ուածոյ մերոյ փրկել ըզմեզ ի փորձու
Թենէ. և յամենայն վըտանգից մեր ըզ
նայ
ամատուածոյ մերոյ. ունկընդիր լերուք
հաւ

հաւատացեալը քեզ ի միտ առէք զմեր
դատաստանն՝ արշմարտութեան. զի նա կ
յոյս հաւատացեալ ըլլայ։ Յովնաթիւնն անեղ
անբաժանելի բանին աստուածայ կամաւս
բովանդակ յանձն էառ զմահ խաչի. և թա
զեցաւ ինքն ի գերեզմանի. և յարու
թիւնն իւրով հնարհեաց մեզ կենդանու
թիւն։ Վերայ լեր մայր անձառ լուսոյ
մարիամ սուրբ աստուածածին. քան
զի ի քէն կրեցեր զհնար աստուածու
թեանն լուսեղէն տաճար աստուածոյ
բանին. առ նա միշտ բարեխօսեա վասն
անձանց մերոց։

Ոչ ոք զերծ զերծեցաւ ի զօրութենէն խաչի
քոյ քրիստոս. կիզիչ լինի զգեցչանմէն ո
ի վէրսայ երկրի. որ հակառակիչք ըստեղ
ծուածոյ ձեռին քոյ։ Ջանեալով զո ի
գլժախոսս գերապանծ իշխանութիւն յամր
թեցեր մահու հրգոյր զօրութեամբ. կե
նադործեալ զմարմնեանսն առ ի նմա
նէ։ Անուցեր տիեզերայդ անսրբուած
ամարդ գոլով. մարմնացեր ի սուրբ կու
սէն ի փրկութիւն ազգի մարդկան.
միշտ փառաւորեալ յանմարմնոց զինուո
րութենէ։

Ի՛ սոյնը ի երկրորդութենէն ծանեալ. ծան
որ յառաջքան ըզյաչախեաննըս բանն
աը ծ. ի հայրական ծոցոյ խոնարհեալ ի
վարձն մեր՝ և ոչնձ ինչ այլ աը ծ բայց
նմանեալ։ Այր բանբրայեալ բազկաւ ի վե
րոյ խաչին. խորտակեաց զամբիստամբ
ըզԹըշնամին. իջանել ի ստորինս ա
զատութեի չնորհեաց նըմա ել յոտն ի խուռ
բն. և ոչ։ Այնպատա տաճար սատուծոյ
բանին, որ ըզինամամբն և այլ զանդ ծ
սէն բարձեր՝ անձառելի ծըննդեամբն
ի քէն. սո՛ւռ նա միշտ բարեխօսեա վասն
անձանց մե՛ր ոց։

Այրատ իմ հանաատեցաւ ի քէզ հաւա հա
տով քրիստո՛սաւէր ծ. և բարձրացաւ
յոյս ևմ ի փառըս քո. որ յանձառելի
ծոցոյ հօր խոնարհեցար ի վարձն մեր. և
երևեցար մարդ ձըշմարտապէս։
Այր զկենդանանալդ մարմին և զանբիծնըդ
քո բաշխեցեր ի քաղցեալսդ. և ի խաչի ն
բայցեր ըզկողահոս աղբիւրդ՝ որ բուսոյ
նելով տիեզերաց զանմահութեի. ի ձա
շակմանէ մեհաբեր պըտղոյն։
Այր ըզի և ընակարան բանիկն առատ
ծոյ. անհասութեե խորհըրդոյն ըսպա
սաւորե

սաւորեցեր միջնորդ եղեր ամուսնոյ
և մերկական. անհնամիւռ բարեխօսեա
վասն անձանց մերոց։

ԳՀՐ Ա ոյս ձրիշնորհիւ քոյ աղջ. սու քեզ
հոգի իմ ամաւսոտէ ի յերկրի երևեք
ցո ինձ զերեսըս քոյ։ Վայրկ պատուա
կան խաչիս քոյ աղջ. և հրաշափառ քո
ամաւսոտու։ յարութիդ երևեցո։
Հոգւոյն զգեա հովանացեալ միայն սըր
բուհի. ծընար զգեսան աղջ զանձա
ռելոյ հօրծընունդ։ և յայտնեցաւ մի
ւրթի երրորդութե։

ԵՒԱ Ղաչեցից զգեսամողր քո ամաւսոյցած.
և լուսաւոր ձայնիւ խոնդրուածոյ իմոյ.
զինուաղեցան աչք իմ ի տեսանելոյ. և
յինէն փառատեցոյց զցաւս անձին և
մոյ։ Օ թագաւորդ երկն քոյ բարեբա
նեցեալ. որ ի յանձն էիր զմահ խաչի
և խափանեաց զմահու թագաւորու
թիւն։ և յինն վ ուրախացիր յօգնու
թիւն սուրբ ծածկին. ևաղաչեա զնո
ի քէն զմարմնացեալ բանն աստուած.
զի յայտներ և ի միաստղակ գալըս
տեանն իւրոյ. պարգևեսցէ մեզ զգ
կեանսըն յաւիտեանից։

Ա՛ր
յաւուրն երգեաց մարդարէն ամբակում
զայս ամենայն. զի ոչ ոք կարէ ի վերայ խաչին. զի
բարձրացեալ եղեր ի վերոյ խաչին. զոր
ոչ ոք կարէ
զայս ամենայն. զի ոչ ոք կարէ ի վերայ խաչին. զի
բարձրացեալ եղեր ի վերոյ խաչին. զոր
Ա՛ր
յաւուրն երգեաց մարդարէն ամբակում
Ա՛ր ոք անք ընկնինդ ես յերուսաղէմ. ընդ հօր
անբաժանելի բանդ աստուած. խոտ
նարհեցար ի լերուին ծիրանաց և մարգա
րէից. և խիղճ երկուց կենդանեացըն
բարձրացեալ եղեր ի վերոյ խաչին. զոր
յաւուրն երգեաց մարդարէն ամբակում
Ա՛ր ոք անք ընկնինդ ես յերուսաղէմ. ընդ հօր
անբաժանելի բանդ աստուած. խոտ
նարհեցար ի լերուին ծիրանաց և մարգա
րէից. և խիղճ երկուց կենդանեացըն
բարձրացեալ եղեր ի վերոյ խաչին. զոր

Ա՛ր ի կամըս քո՛ երթալ՝ կամանըս վերա՛նալ
տեա՛ր հանգչելո՛ւ ի սկակից հօր և տեա՛ր հո
գւոյն. հա՛ճ եցար ելանել ի կամըս հո
ղիցնա. և հեծելովք՝ քո փրկե
ցե՛ր ըզ տիեզերս. վերականգնելո՛վ զան
կումն առաջինն։ Ա՛ր առաքեցե՛ր վերջի
վա՛րըս քո՛ զԵ՛զմարգարէսն. աւետա
բանե՛լ ըզկենսատո՛ւն անօրինութիւնըդ
քո՛ ի սրբոց կո՛ւսէն. և երևե՛ցար մարդ

Ձրշմարտա՛պէս։

Ո՛րհնեսցուք ըզՔրիստոս. որ օրհնեաց
ըն զԱբրահա՛մ. և փրկեաց ըզժո
ղովուրդն ի՝ձեռաց՝ փարաւոնի.
ա՛մենաքոյր և սքանչելի փառաբան իւրով՛ք։
Տէ՛ր խո՛րհուրդ զպատե՛րազմունըս՝ որ՛ և
յոյս անուն նորա՛. ո՛ր փրկեաց զամենե
սեան ի՝ձեռաց՝ նեղչաց իւրեանց. ա՛մե
նաքոյր։ Լա՛ռ՛ր խօսեա՛ վանըն մեր աճա
ծին մարիամ. ո՛ր ծընաւ զՔրիստոս. ո՛ր հո
վուեըն զԱբրահա՛մ ա՛մենա։

Ա՛ստուածածնի խօսեցաւ ի բա՛րձանց. ընտի
րո՛ւք բընակիչք երկրի. ո՛ր ելից և փրը
կեաց զամենայն աշխարհս. զի զանո՛ւն
Քո՛ կարդացո՛ւք. և տո՛ւք օրհնութի՛ւն
ի բար

է բարձրանա։ Այր խորհրդ կոչեցաք էքս։
եղա՞ք բաժին ձեր և ժառանգակից
քի։ զի զայնո՛ւ Այ վկայեն կենդանութեա
ձայնակեցաք զի քաղցր է տէր։ Եւ կիւղսըը
բուլթե՛ օծաք հաւատով։ զի՝
Այքեզ եմք ապաւինեալ։ որ մայրդ ես և
ալախինն քի։ լեր բարեխօս վասն մեր։
զի զանձն ձեր կարդասցուք և զքեզ մե
ծարեալ պատուեսցուք։

Ա քանչելի հօրս ձեր՝ տա զհո
րածեցաւ առ հասարակ ընդ տիեզերս։ և
հրոդեհեալ բոցակիզեաց զզպատրանս
նախաստեղծին։ զի զամենեսեան վերա
կոչեաց ի մանկութենէ յանմահութիւն։
Այդպէսյդ անմահութեա ձայնակեցին ձք
առաքեալքն։ և լրացին զպտիեզերս
աւետեօք սուրբ յարութեանն։ զի ընդ
նոսին վայելեսցուք յանվաճառն՝ որս
խութիւնս։ Այր քզհուրն ա՛ստուած
յորովայնի քումմ ընկալար։ և ծընար ան
ճառապէս զկենսատուծօղն ամենեցուն՝
քարեխօս լզքեզ՝ունիմք։ որ երանեալդ
ես իկանայս։

Ո՛նեալք զքեզ՝ ձեր հանկից հօր և հո ձանձ
գուին՝։ որ վասըն մեր խոնարհեցար ի

յերկինից՝ ծանեա՞ք ոչ այլ ատելա՞ծ
քսոյ իքեն, Ծանեա՞ք ըզքեզ՝ քո՛. որ ե
խանչին բևեռեցար. և հնդմամբ արեան
ըզ քո՛ փըրկեցեր ըզ ամենեսեան. ծա՛ղ
Ա՛ր զթածաւորն ամենեցուն յարուսյնի
քուսմ կրեցեր. սը ըբնո՛ւհի մայր և կոյս.
և աղախին՝ քի բարեխոսեա՞ առ տէր
վասըն մերոյ փըրկուԹե՛ն։

Հաս ա՛ստուածոյս սիրամարի՛ր՝ և բարձրա
ցար յոյս իմ ի փառըս քո՛. որ՝ նըմոտիս
իքրո՛ւբեականն աԹո՛ռ. Հաստա՞տուԹի՛
իմ լեր ու՛ր քոյո՛վ յարուԹի՛ւդ։ Ա՛ր զանա
րատ բազո՛ւկըս քո տարածեցեր ի վէրայ
խաչին. ժո՛ղովել ըզ հեռացեալսն ամե՛
նահարկո՛ղ զօրուԹի՛ւդ. Հաստա՞տուԹի՛,
Յո՛յս մե՛ր և ապաւէ՛ն մայր ու՛ն և կոյս
ու՛ր. որ՝ հո՛ւր ածո՛ւԹենն ոչ՝ բո՛ցակիզեաց
զքո՛ ու՛ր զօրուվայն. բարե խոսեա՞ առ
ու՛ր վասըն մերոյ փըրկուԹե՛ն։

Գիշ Լ՛ գիշերայ կանխեցից փառաւո՛րե՛լ զը
բանդ ու՛ղղ. ո՛ր վասըն իմ խոնարհեցա՛ր
ի յերկինից. արարե՞ր զխաղաղուԹի՛ ի
յերկի՛նս և ի յերկրի՛. Տնո՛ղ խաղաղու
Թե՛ն՝ քո՛. որ զդատակնի՛ք մահո՛ւ լուծեր
ի վէրայ՛ու՛ խաչին. և հաշտեցուցեր ըզ
հայր

հայր ընդ աբրահամ ծն. արարե՞ր ։ փառա
բանական հօր և որք՝ հոգւոյն. որ լուսա
փայլ յաբրահամէ ընդ քո՝ կենագործեցեր
զաղգս մարդկան. տուր մեզ տե՛ր
զքո զնանալաղութիւնդ ։

(ա) Եզեկիայեն քեր՛ զ մանգեմ հա եաս
ունչմամբ սրբոյ իմոյ. որ վանն իմ խո
նարհեցար ի յերկինից՝ յոյս կենդանու
թե՞ և փրկութե՛ իմոյ ես ։ (բ) որ ի խա
չին բարձեր ըզ դատաւկիք մարդու. տարա
ծելով ըզ բազուկըս քո. արձակեա և զիս
ի կապանաց բանսարկուին՝ յոյս կենդա
(գ) որ յամենայն ազգաց երա՛նեցար որը
քուհդ և կոյս մարիամ. աղաչեա զառ ի
քէն ըզ մարմնացեալն ա՛րդ. ապրեցուցա
նե՛ զ ըզմեզ ի սպառնալեաց դեհենին ։
(դ) եկեալն ի փրկութի՛ւն մեզ ըզ բանն
աստուած. խորհրդո՛վ անօրինե՛
թե՞ ըզ նո՛ր երդո՛վ օրհնեցո՛ւք զա
նո՛ւնն նորա. զի ի բարձունս ես փառաւո
րեալ յանմարմնից ։ խաչեցեալդ պատ
մեցո՛ւք զքաջութի՛ն. որ դուշմա՛ մբ ձայ
նի ըզ պատե՛ բաղմէն չարին վանեաց.
եր՛ւ մահուամբ ըզ մահկանացեալսդ կե
նաց ոգոծեաց. զի ջնջեցին ի դէժո՛խս վէ
րաց

րած եաց զՀոգի՛ն։ Ա՛ւրա խաչեցան զնո՛ր
երկնից ի վերուստ. քանզի յո՞ր անա՛ւ
պական ի քէն հնարեաւ ըմի՛ շտ կայ. և
մայր բանին տըն տեսութեան լուսաճի՛ն
անմա՛ռ. ծագելով ի մեզ զարդարութեան
արեգա՛կն։

Նեղ Նեղութեան իմում աղաղակեցի առ
աւուրս՝ ղրկն կենդանութե՛ն. եւ՛ լըսաւ
ձայնի՛ աղօթից իմոց. և՝ կ՛ասէ ըզկեանս
իմ յապականութե՛ն։ Յորժամ ընկալաք
եա ի խո՛րս սո՛նդ ընդ՛ոց. ըմբըռ՛ռնեցայ
ի ժա՛նիս վիշապին. եւ՛ փըրկեաց զնս
փըրկիչն աշխարհի՛. և՝ կ՛ասէ։

Ա՛խայն ծըրհնեա՛լ սըրբութե՛ն ի կանայս.
բընա՛կ կարան և առատաձա՛ռ աշարչին՝.
քանե՛ւ խոսեա առ նոր վասն անձնից մե
րոց. զի՛ փըրկեսցէ ըզմեզ ի սպառնա
լեաց դեւ՛ն հնոյն։

Աղա՛չ Ըզա՛ւր ըզսքանչելի՛ տնօրինութե՛ն քոյ
ըզ լա՛ւր. քանզի անձա՛ռ քանդ ետ
մարմնացար ի կուսէն՝. ըզ վե՛ւրսն ծածկե
ըզ բե՛կուսն սդատմոյ. և՝ զարմանացայ ընդ
քո՛ ընդ անհաս մարդասի՛րութիւնդ։
Ա՛ւրհնարկի՛ն ձայնեա՛ ըզ քո՛ քաջու
թի՛ւնդ. ասէ ելե՛ր դու ի կարճն քո
փըր-

փրկութեան։ Ալ ուրախ լեր մարիամ
նորատունկ քաւութեան. երկնաբերձ
աշտանակ ձոյլ ոսկի և ճաճանչաւոր քան
զարեւն առաւօտոյ։

ղկոյ Հրով ամառաւոյ ծուխ քո ելանէր ի
խստերէն. վայրկեան մի հոգւոյ. և ըզնիւթս
դըժոխոյն այրեցեր հնձօրեղապես. զքեզ
քարեքանեմք ընդ հրեղէն օրհնան
քանան։ Ալ տընկեցար յերկրի որթ
ճշմարիտ՝ և ձգեցեր ի խաչին ողկոյզդ
անբոսպատ՝ յուրախութիւն ամենայն սրբոց
մերոց. զքեզ։ Ալ ըզհնձան աստուածա
յայրուածոյ քոմ կրեցեր անբծակիզ
մուրհն. դառնացաւակ պատրաստեցին քաղց
բացուցիչ. ըզքեզ դիւնիմբք բարեխօս առ
տէր վասն անձանոյ մերոց։

ծան Ուռեաս անստուեր՝ անձառ ծանուցար
մարգարէիցն էր. և մերոյն քեզ ձըշմար
տի՝ և անանձին. միշտ երկրըպագեն ա
մենայն հաւատացեալք։ Ալ զբոնե
թեամբ բազկի քոյ խըմնդրեցեր ըզ
վրէժս յաւետ լեաց՝ և հանատաւեցեր զհա
ւատացեալսս ի քեզ՝ նըշանաւ խաչիդ
աղաւնեցեր յաւետեսիչ ի մահուանէն։

Ընդ

Ա՛րդ խընդրեմք ի քէն Թադեաւս փա-
ւանց քրի՛ստոս. ողջոյնս սիրելւոյն
անձրատեսիմը քոյ և կնոջ. անպրեկյո-
ղջ մեզ յաւիտեանից։

Հատ Հասատատութեի իմ լեր ու՛ր և յոյս փրկ
կութեա՛ն. ու՛ր զառաջինն ադամն ազատեցեր
ի մեղայ՛. նո՛ր ոգեա և զիս զապաւկա՛
նեալս մեղօք։ Ա՛ր յատենի կացեր ան
պարտադ կո՛ղին պատրանօք. և ա՛րբա՛ւցեր
մեզ ի կո՛ղմանոս աղբերէդ. նո՛ր ոգեա։

Դին Ա՛ծին անա՛րատ մայր ու՛ն. և կոյս մա
րիամ. ա՛ր եղեր ընդա՛ւնօղ բանին աՅ.
բարեխօսեա՛ առ ու՛ր վանո՛ն մերոյ՝ փրկ
չա՛ռ տնօրէնութե՛ն քոյ խորհուրդ. ու՛ր
վանո՛ն մեր խոնարհեցաւ ի յերկինս. խա
ղաղացո՛ ըզկեանս մեր միայն մա՛րդա
սե՛ր։ Ա՛ր բարձրացար ի խաչին յաղթա՛ց
դատապարտութե՛ն ադամայ՝. և բարձեր
ըզ փշաքեր անիծադրութե՛ն հեղմամբ ա՛
րեան քոյ սրբոյ. խաղաղացո։

Ա՛ր ի վեր քան ըզքերովբէին երևեցար
ա՛ծածին մարիամ. առնելով յորովայն
նի զան իմանալի ղբընծայութե՛ն. բարե
խօսեա՛ առ ու՛ր վանո՛ն մերոյ փրկուԹե՛։

Ա՛ն

Եսա

Ա՛նհամ է թագաւոր՝ որ կամիս ըզկեանս անմեղսն մարդկան. որք կո՛րդան առ քեզ՝ ընդ աղաչանսն մերոց՝ և նո՛ր ըզհաւատ հնգաւո՛վ գիտեն։ Ա՛ր զամս ժամանակ կեայ ըզցասըն բարձեր ի մարմնոյն եղեր կիսայ. մի՛շտընջենաւո՛ր ցուցանե՛լով նը մա՛ զնոգեւորականն առատութի՛ւն. ընդ որ։ Ա՛նդխակալ և բա՛րեգութ. քարեր խոտո՛րելութեամբ սրբոցուհոյդ անարատ ըմ՛ր քոյ և կո՛ւսիկ. ընդ աղա։

Երգ

Ո՛՛՛

ցեալ՝ բանի՞ գ առաւ ծով։ Յանապաղ
Թաքեր արմատ փայտին մնակադրեա՞լ
ընդ քո՞ զ անհնչելի հնչմամբ՝ և սեր եռե
ա՞լ քեւ եռաք. և՝ ի հրանցայտ կողմ քոյ
ի ձեռըն գինուս տիգն հոսանըս վըտակա՞ց
գործեցեր. գովասանական։

Ամանակի բանաւոր տախտակ անտրա
մադրելի տառից ըն մանկական օրի
նաց. ո՞ր զայծն ամենեցուն խոպոպէս
մարմնով ի գիրկս քո բարձի՞ր մարիամ.
նէրքոտական ձայնիւ՝ եղանակեմք քեզ՝
զերգս օրհնութեան ամէն օրհնեա՞լդ
ի կանայս։

Նահղին եղեա՞լ մարդ տեսեալ զարմա
նայր մարգարէն՝. և՝ հեղհեղսեալ քեւ
ռաք զմարմինն ի խաչին՝ նէրգործեալ ի
մէ՞ջ երկուց՝ կենդանեաց։ Պատմեցոյցեն
երկինք ընդ վայել չուքիւն փառաց քո. և՝
ընկալեալ լուսաշէմ տարերըն զգոյնն
արեան անեղին՝. և օրհնութ՝ խանձելոյն
լըցան տիեզերք։ Չիաւրեալ ոչ միայն
ի վերայ քո՛ւսաքեր արմատոյն՝. այլ քո
քէնական կառոյցն ըստոր ի՞ջեալ ի դը
ժոխս. կենդագործեաց հրէշտ ելոյսն
զերանն արդարոց։ Նշանակեր ածոյին

քարքաշուվքն տէր յիսուս ի խաչին. և
ընդդէմ անտէղայ կենաքն ը հրաչեալ շա
այլին սէր ձեռնքն. և բարկութիւն զարհո
ցեալ ի վէրսն խաւարասէր՝ ի չխանիչն։
Տ ենչուհի անաղատ մայր ես և կոյս մա
րիամ. քրիստիանն աշխոյ ըզքեզ տե
սաք ի յերկրի. քարեխօսեա անդադար
վասն մերոյ փրկութեանն։

Ա՛նգնական ընդունելի եղիր իմ
տիրուհի ինձ ի փրկութիւն.
սա կ՚իմ ածի. և փառաւորեցից
զսա։ Ո՛ խաչին բեւեռեցաւ և զդիժա
խոյժն հրկիզ ըզբանսն վերին։ ո՛
ը մահուամբն եղեալ ընդ մահ՝. և կոյր
թեամբն զնախահօրըն ջընջեաց ըզ
մեղս. սա է։ Ո՛ստուածածին զձեզ
կոչս և ապաւէնս խնամատարութեան
ըզքեզ. ո՛րդւոյդ քոյ՝ և աստուածոյ բա
րեխօսեա կեցուցանել ըզմեզ։

Ա՛յլեցաւրուք երկինք և խօսեցայց. և
վերս հրճուեսցի ց զբրիստոս փառաց թա
գաւորն։ Փառքդ քեզ. ո՛ր յարեարդ
մեռելոց քրիստոս. պարգեւեցեր ըմեզ
ըզկեանս

զկեանսըն յաւիտենից։ Այլ ելեալ ի
անդադար առ որդիդ քո, և աստուածա-
բեմիր. ծնօղ և աղախին տեառն։

Աստուածայինն հաւր կենդանի զօրու-
թեամբ սուրբ՝ հոգւոյն այրեա՛ց
զդրունս դժոխոց. և զարդելեալսն ի
նմա կորզեա՛յ ի կեա՛ղս՝ և պարգեւեա
մեզ կենդանութիւն։ Յանմահական
ի յայգւոյն ձա՛շակեցիկն սուրբ առա-
քեալքն. և ըզհրաբաժակ դառնութեա-
այրմանն ընկալեալ սոդո՛մ ի յաւուրըն
տժգոյժմանն։ Ի բարեխօսութիւն փու-
թացիր մեզ սուրբ աճապարին. առ ի փլիլ
կիլ ըզժողովուրդս ի՛ մեղա՛ց և յապա-
կանութենէ։

Ա՛ սուրբ երրորդութենէն ճանեալք ճան
ըզտէր մեր յի՛սուս՝ ըզբա՛ծնեան աճ. որ ի
ծնօղի հօր յառաջ քան զյաւիտեանս ո՛ր
դի. փառաւորե՛ալ մեր եկիր ի փրկիլ
զարարածս քո։ Ընդձա՛ռ անօրէնութիւ-
ի միշտ կուսէն զանիծիցըն բարձեր ըզ
դատապարտութիւն. և կամաւո՛ր խաչելո՛ւ
թիւ քո ետր՝ կեա՛նսըս չնորհեցեր անո՛խտ
կաւ՝ փըրկիչ. առաւե՛լ ի՛ լիի բօրհնեմք և
երկրպագեմք՝ . ո՛ր մեր

ես երկնի և երկրի քո ա՛ր ծ։ Պատի
նիմք իքս բարեխօսութիդ աճաճ ին մա
րիամ. մա՛ յր տեառն և կոյս աստուած. հարսն
երկնից և դաւռըն կենսքեալ. զո՛ր մաղ
գարիէն եառեա։

Հաս ։ ստատուցաւ սիրտ իմ ի ա՛ր. և
բարձրացաւ եղջիւր իմ յաստուածն իմ.
դի փառաւորր յաղթուեցեն երես իմ
բեանց ընդդէմ ինա։ Ո՛նդ արձակեցաւ
բերան իմ տէր ի վերայ թըշնամեացն ի
մոյ. քանզի հարեր ընդ պատերազմ քո
հրեշտ զօրութիդ։ Ա՛ր տարար ընդ բանն
աճ՝ յաղթականսն քոհամ. և ճշմարտո
մարմնով ապրեցուցիչ աճաճին. բարե
խօսեա կեցուցանել ընդ մեզ։

Գիշ ։ ոգի իմ յամենայնի ժամ դքէզ փա
ռաւորէ ա՛ր. վասնզի դի լսես հրամանն
ըս քո ի վերայ երկրի։ ։ ոգի քո եզե և
բարի. զկն ինձ քո՝ եղիցի յամենայն
ժամ ընդ դեմ թըշնամեացն հակառակո
դի։ ։ ոգուկն սրբոյ հովանացեալ
դքեզ աճաճին. մարմնացեալ հօր հա
ւուքըս երկնին միածին մեզ ի փրկուի։

Եսա ։ ուսաչէցի զանլըռելի ընդ կենճուքին
ան բարեգուշակն աճ՛ ծ. և լըսաւ ինձ՝ ի
լեռ

լինեն սրբոյն իւրմէ. և ինձն ըզկնի
իմ յանպակասնմանէն։ Ո՛վ երեք՝ ցըզ
մանուկ կարօղութիւնն. որ՝ խաչեցաւ
վասըն մեր. և յարեաւ իմովհետոյ ոչ
պէս յամենայնի կարօղ. փրկելով ըզ
սատանայ ե՞ս. որ ծընանաւ ի միշտ կոյս
սէն՝ ի փրկութիւն ազգի մարդկան. լուա
սաւորելով ըզտիեզերս ի գիտութիւն
շըշմարտութեան. և քարեբանեմք ըզ
նորա բարեգթութիւնն։ Ո՛վ անարատ ե՞ս
օրհնեսցուք զքո ծաղիկն. որ՝ կոյս մընաց
յեա ծընընդեանն. և առաքեալ յորվայնի
զանառանելին ամենեցուն. զհամբերնա
կիցըն հօր և առեղծաքէ հոգւոյն։

Յ օրհնաւէտ նոր օրհնեսցուք ըզքեզ՝ օրհ
որ ի վերայ քերովբէիցըն հանգիր ե՞ս.
և ի զօրայ երկնաւորայ փառաբանիլ
սը բազասայ ձայնիւ։ Ո՛ր կամաւոր խաչ
լութեանն իւրում աւերեաց ըզզօրութիւն
մահու ե՞ս։ և երեքօրեայ յարութեան
քո լուսով պարգեւեաց մեզ կենդանութիւն։
Բանբեխնամութեաբ աբ՝ ա՛ծաղկին. պահէս
ցե զհեղեղեալ իւր ա՞ղբք. և ի միւսանգ
գամ գալըստեանն քո լուսոյ հորդեսցէ

ի փառս։

Ո՛հրան

նեղ ՝ Ո՛հ հրաշալի խորհո՛ւրդ տեսողնո՛ւթեան քոյ՝ որ ցո՛ւցանելով մարգարէի՝ [illegible] ի փո՛ր կիսին լինիլ զերիս՝ տիւս և զերս գիշե՛ր՝ ըս. պահելով ի խաղաղութեա՛ն յամանգո՛ւիկ հաստի՛ւ գոլով խոնարհե՛ցար երկնից՝ և խաչեցար կամաւ հո՛ր վասըն մե՛ր. Թանելով խաչիւ երկրի զրնս տիւս՝ [illegible] մեք՝ ձայնիւ վերնոյ փառաւորեացուք զքե՛զ՝ քո. ո՛ր համանգո՛ւիդ և հո՛ր և աբ՛ հոգւո՛ [illegible] ին. զի միանանե՛ս ցնա՛ զեկե՛ղեցի՝ քո՝ սո՛ւրբ՝ պահելով ի խաղաղութեա՛ն։

Ա՛ՅՍ ըզ սէրդ քո լըսայ Ես. և զարհուրեա՛ւ գործդ քո. Հայեցայ ի գո՛րծս քո. և փառաւո՛րեցից զքե՛զ՝ քո՝ ո՛րպէս մարդասէ՛ր։ Ո՛ի աղբիւրը ըն կենաց՝ քո անանպակա՛ն մարմնացաւ ի քէն կոյս. ընդմէջըս մեր բոցակիզեա՛ւ չիջոյց. վասն ո՛րոյ ըզքե՛զ ա՛նդադար բա՛ր բերա՛նե՛սցուք։ Ո՛ի խաչն ցընծութի՛ւն ծընաւ տիեզերաց՝ նախայաւիտեան բանն փառաւո՛ր հո՛ր և աբ՛ հոգւոյն. ըզնա՛ անդադար՝ աղաչեա՛ վասն անձանց մե՛ր։

Երգեցեք տէն՝ երգոյ նոր զայնիւ զին
ծուխեամբ. որ խոնարհեցաւ ի
հայրական՝ ծոցոյ փըրկել զարա
րածս. օրհնութիւնք նըմա յաղթական
երգով։ Որ բաժանեաց ըզծով աշխար
հիւ խաչին խորհըրդով. և ազատեաց
յանմաքրին փարաւոնէ ըզնորա ի՛ջիլ.
օրհ։ Ինձ ածին սիւն լուսոյ անդ հնա
ւատս. և քնակարան՝ քաղին. որ՝ քա
նիւ հոլուէր զիսրայէլ. բարեխաւսեա
նըմա վանն անձանց մերոց։

Այեցարուք՝ ժողովուրդք խաչանիշ
լոյս փըրկութեամբ մերոյ՝ որ մարդասի
րասիրն՝ քաղցն ի հօրէ ծըրկիս ցօղ խոնար
հեալ սերկիր. տուք օրհնութիւն նմ
առաքեցոյ մերոյ։ Որ զանարատ՝ քա
զուկս իւր միածինըն տանջեաց իվե
րոյ խաչին. և ըզբաժանեալ՝ մարդկան
ազգամայ ժողովեաց ընդ՝ թևօքն իւրովք.
տուք։ Օ անապական՝ կոյսըն մնրիամ
աճապինն խոստովանիմ տուըք եկեղեցի.
ուսուի տըւաւ հայոց առմնհուրեք և քա
ջակ մեզ՝ ուրախարար. տուք օրհնու
թիւն նըմա հնգեւոր երգով։

Որ

ՂԵՒ Ա՛ր ըզՀնարաճարութեա՛ն քոյ՝ քո՛ բժիշկ
քեզեր՝ ընդ տիեզերս ամենա՛ն. բոյս
կիզեա՛ր ըզբերանութիւն՝ թրչնամուխն
Ի՛ յայգւոյն անմահութեա՛ն եդեմայ՝
Ճաշակեցին դասք առաքեալ՛՛ն. զբան
ժամ կենաց քոյ տէր և մեզ՝ արբուցին։
Օ տաճար անանձնական՝ բանին հնար բան
բերանեն դասք հոգեղինա՛՛ն. գովեմք
և մե՛ք ձայնակցելով՝ երկնայնոյն։

ԾԱՆ Ա՛ր յարուկըզբանական հնարք ծընեալ
նախքան զյաւիտեանս ի՛՛րդի. և ծա՛
նո՛ւցար մարգարէիւք ա՛ծ՝ ընդ հնար
գոլով. ըզքեզ օ՛րհնե՛՛մք զեկեալդ
փրկութե՛ն արարածոց քոց տէր։
Ա՛ր ի խաչին մարմնով պատարագեա՛լ հե
ղեր զարիւն քո՛՛ սուրբ. և արբուցեր ըզ
նեա քո յարեա՛ն խաթդախո՛՛ղին մերոյ.
ըզքեզ՝ Ա՛ր ըզՀնարն անտեսած ի
քեզ կրեցեր՝ մարենի անկիցե՛՛լն. դառ
նա՛ձաշակ պղտղոյն քաղցրացո՛՛ցիչ ան
ճառն քոյին ծնընդեամբդ. ի քէն հայ
ցե՛՛մք մաղթեա փրկել ըզմեզ ի հրոյն
յաւիտենից։

ՀԱՍ Ա՛ստուածեան սիրոյդ մեր առ քեզ
փառաց՝ Թագաւոր՝ ար ի՛՛ երկնից
հա

խոնարհեալ լինիմ փըրկել զարարածս։
Պահեա զմեզ ընդ ամենայն յաղթող խա
չիդ քոյ քե՝ յոր բա ՚՚՚ըզդայար կանմանե
հօր. բարձեր զանիծան աղամայ։
Որ զնա խոնարհըն զյանցանս լուծեր ծնըն
դեամբ քո սուրբ կոյս՝ բարե ՚՚՚խոնարհա
նդադար վասըն մերոյ փըրկութե։

Ոյդ որ՝ ընդ հօր նախքան զյաւիտ ենեանս. եկիր լուսաւորել զոչխարըդիշ
մեղաց աչխարհի. ծագեալ ի սմա զոլյս
հրամանի. առ քեզ հոգի իմ առաւօտ։
կեացիք ի կենսոյ՝ և յոյս յարութե. որ
արարեր խաչիւ քո զքաղաքութիւնս յերկ
կինս և յերկրի. տուր մեզ սէր զքո
զխաղաղութիւնդ՝ որպէս սըրբոյդ քոյ
առաքելոց։ Ո մայրըդ լուսոյ բանիւն
արևեալ քաստուածոյ. որ եղեր արեգակն
իմիջ ծագողին՝ բարե ճաճ ունիմք՝ փըր
կել զմեզ ի փորձութենէ։

Ո եղեկնայինն քեզ՝ մանկեամ փըրկիչ. եասը
որ կենարար՝ բանիւ քո լուծեր զեր
կունըս մահու. փառատեաց և զիմ զհիւ
անդութիւնս՝ յոյս կենդանութեան
մեր՝ կեցո զմեզ։ Որ անմահարար քո
մեռելութեն՝ առերելով զդրունըս դը

ժո՛խտդ մեռա՛ւցեր ըղմա՛հ. կենսագործ
ծեա՛ և զի՛ս զմերոջ ըզմեռեա՛լս. յո՛յս։
Ա՛ջքուր և՛ ա՛նբիծ կոյս՝ յե՛ռ ծընո՛ղ
դեա՛ն. ո՛ր մարմնով ծընա՛ր զանբաւակո՛ն
ի կա՛պից մահու. բա՛ռ բեխա՛լեր վա՛նան
ձա՛ռնձդ մերոց՝ փրկիչ ի սպառնալեա՛ց
գեհենո՛յ։

օր Օ՛ փա՛ռաւո՛րեան՝ ի հրեշտակաց գո՛վե
նա՛նուրբ զերդո՛ւթիւն. օրհնեցո՛ւք
ի սրբբուեա՛ն՝ նո՛ր դասք՝ հո՛ղեզի՛ն
նաց յօրհնութի՛ւն ի՛ նո՛ր։
Օ՛ յաղթո՛ղն ի՛ մա՛րտ պա՛տերազմի դի
մեալ կամա՛ւ իմո՛ խաչին. գո՛վեցո՛ւք
ո՛ր էա՛ւ աւա՛ր բաշխեաց՝ ո՛ր զուտ մա՛րդ
կան՝ բա՛ժնէ բա՛ղձալեաւ փո՛ղոյ։
Ա՛ւրհնա՛բանեալ երկնի և երկրի՝ ա՛մէն
թեթև յօդեա՛լ ի մէզ զաւրդա՛րութի՛.
քաւի՛չ բա՛նիս մե՛զ ըզբաղխեա՛ծն ի քէն
մա՛րմնով յաւրհնա՛տուն յե՛սուեայ գա՛ւա
զան ծա՛ղկեա՛լ։

նեղ Ա՛ռնդ յո՛ճախ՝ ա՛նձն իմ ծըփեա՛լ յա
ղի՛ս մեղաց ծո՛ւխտ. աղաղա՛կեցի՛ մ ի՛
նեղութե՛ն՝ լսի՛ր ա՛ռ փրկո՛ղդ և յո՛յս
ղի՛ւր ձայնի՛ իմո՛ւմ։ Ա՛ր փրկեցե՛ր զմ
մեղաւո՛րն յորովայնի՛ կո՛ւսէն. ապրե՛
ցո

ցաւս եւ զնմանեսեան ի ժանեսոյ չար
վիշապին կենսարար խաչիւդ։
Նաեւ հաճեսեա սա միասին ընդ
ցեաղ ի մեռելոց։ մեզ անսուտ
կեր զանձինսն մեր ի յաւիտենից։
րոյն։ աղաչեմք ընդ քեզ։

Ար յանգնեսին ծոցոյ հօր խոնարհեաղ
որդի։ երեւեցար՝ լեալ երկուց կենդա
նեաց։ զոր նախագուշակ տեսլեամբ
ծանոյց մարգարէն։ Ար յաթոռոյս հրա
կերպեսնոյս բազմիլդ ընդ հօր՝ քարձ
բացար կամաւ ի կառն խաչի։ Եւ
հեծելովթեամբդ քով ազատեցեր զնզ
գերեալսն։ Ար կուսականն ծնընդեամբ
ի վերկուքիւն յայտնեալ՝ եւ առաքեցեր
զերիվարսն քո քարոզ։ աւետարա
նել զկենսասարեր յարուքիւնդ։

✠

Երհնեսցուք զնզ տէր եւ զյաղ
թող զբրիքին նորա. փառօք
երգեսցուք նմա. զի փրկիչ
եւ ապաւէն եւ ծգնասկայն մեր է։

Ար

Այ Է՞ անտրտնջամբ. որ յանձն առ
ոսոյ ընդ հօր՝ յերկիրի երևեալ տեսաք՝
սմա փառաբերգեսցուք զի փրկիչ։
Յաղթական օրհնեբերգաբեմին. որ ապրե
ցոյցըն վխորհել ի ձեռաց՝ փայլատանն
քի փրկչին՝ մերոյ ամենեքեան երգես
ցուք. զի փառաւորեաւ։ Ա՛ր մեհու
խաչին իւրոյ կենդանացոյց զըմահա
ցեալըն. և մարմնոյն՝ իւր բևեռմամբ ըզ
կապանըս մեհու եղոյծ. ամենեքեան։
Ա՛ր տարբր յորովայնի զանտանելին ա
մենեցուն. և ծընաւ անձառապես՝ զքո
յոյս ազգի մարդկան. առ նա միշտ քա
րեխնամեա կեցուցանել ըզմեզ։
Օ կա՛ռըս փարաւանդ և ըզ զօրութիւն
նորա տէր ընկէց ի ծով կարմիր. այս
որ՝ հնազօրին կարծղութեամբ՝ նըման փա
ռաբեր երգեսցուք. զի փառաւորեալ է
տէր։

Նայ Ա՛, այեցեան զինուորութիւնք երկնայինք
յահաւա՛ր տնօրինութեան քոյ խոր
հուրդ. և փառաւորեցին զանապատումն
ըսքանչելիս քոյ մարդասիրութիւնդ։
Ա՛նցն՛վ սրբատրտմութիւնք քոյ քս. ի խա
չի՞ն կիզեր ըզբանսաարկուին բըռնու
թիւն.

Թ[illegible]. և կենդանեաւ յարուցեալմբ զի
կելցէ զի փըրկեալ. փառըս քեզ վեր
առաքելական[illegible]։ Ցեսին զաղք իմա
նալի զօրութեանդ զանտըես ՚ի մեր
ծանել առ ի քէն՝ ծընեալ. իսկ եկելցէ
արդեւք զոյ աստուածածինն ըզքեզ խոս
տովանիլ. ո՛ր միա՛յն կուսութեանդ եւ
մա՛յրն։

Աստուածայինն բարկութիւն՝ հըրոյ զի
քո կիզիչ ըզդըժոխս՝ և ըզստուերինս
արձակեցեր զըմարդկանեաքն առ ի նմա
նէ. ըզքեզ օրհնեմբք Քաղաւոր յաւի
տենից։ Ո՛ր փոխանակ դանդուածէ՝ տա
կոյն եդեմայ ըզխաչ քո ետուր մեզ քրիս
տոս. և ա՛րքունեցեր ի կողահարս աղեբրիդ
զանըսպառ և զանվախճան ուրախու
թիւն։ Ցածին անպատկեցեր և յոյս
բարեխոսեա առ ո՛րդիդ քո միածին. զի
փըրկեացէ ըզմեզ ի հրոյն տանջանաց. և
պարգեւեսցէ մեզ զերկնից արքայութիւն։

Տեսեալ ըզքեզ մահո՛ւ լուծիչ. ծանո
և դըժոխից սարսեալ դո՛ղ կոյն.
ո՛ր ըզմահ մահո՛ւ[illegible]մբ ծանուցեր
մահ։ Ո՛ր հոգւովդ քո՛վ լըրով.
ծանաւցեալ քո արա՛րած։ ո՛ր
հնդ

Եւ ինձ ասաց հրեշտակն. մի՛ վախենար, Մարիամ, զի շնորհս գտեր առաջի Աստուծոյ։ Եւ ահա յղանաս արգանդաւ եւ ծնանիս որդի, եւ կոչես զանուն նորա Յիսուս։ Եւ նա մեծ լինի եւ Որդի Բարձրելոյն կոչեսցի։ Եւ տացէ նմա Տէր Աստուած զաթոռ Դաւթի հօր նորա, եւ թագաւորեսցէ ի տան Յակոբայ յաւիտեան, եւ ոչ լինի ոչ վախճան թագաւորութեան նորա։ Ասէ Մարիամ հրեշտակին. զիա՞րդ եղիցի այս, զի զայր ոչ գիտեմ։ Պատասխանի ետ հրեշտակն եւ ասէ. Հոգի սուրբ եկեսցէ ի վերայ քո, եւ զօրութիւն Բարձրելոյն հովանասցէ զքեզ։ Վասն որոյ եւ որ ծնանիցի ի քէն սուրբ, կոչեսցի Որդի Աստուծոյ։ Եւ ահա Եղիսաբեթ ազգական քո, նա եւս յղացաւ որդի ի ծերութեան իւրում, եւ այս ամիս վեցերորդ է նմա, որ անպտուղ կոչեցեալ էր։ Զի ամենայն ինչ անկարելի է առաջի Աստուծոյ։ Ասէ Մարիամ. ահա աղախին Տեառն եմ ես, եղիցի ինձ ըստ բանի քում։ Եւ մեկնեցաւ ի նմանէ հրեշտակն։

Եւ յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ՝ գնաց ի լեառնայինս ի քաղաք Յուդայ։ Եւ մտեալ ի տուն Զաքարիայ, ողջոյն ետ Եղիսաբեթ։ Եւ եղեւ իբրեւ լուաւ Եղիսաբեթ զողջոյն Մարիամայ, ցնծաց պտուղ որովայնի նորա։ Եւ լցաւ Սուրբ Հոգւով Եղիսաբեթ, եւ աղաղակեաց բարձր ձայնիւ եւ ասէ. Օրհնեալ դու ի կանայս, եւ օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո։ Եւ որո՞ւ ինձ այս, զի մայր Տեառն իմոյ գայցէ առ իս։ Ահա զի եղեւ ձայն ողջոյնի քո ի ականջս իմ, ցնծաց պտուղ որովայնի իմոյ ի հոգեւոր ցնծութեան։ Եւ երանի՛ որ հաւատացեալ է, զի կատարեսցին խօսք որ ասացան նմա յՏեառնէ։ Ասէ Մարիամ. մեծացուցանէ անձն իմ զՏէր, եւ հոգի իմ ցնծացաւ յԱստուծոյ Փրկչէ իմմէ։ Զի նայեցաւ ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ։ Եւ ահա յայսմհետէ երանի՛ ասասցեն ինձ ամենայն ազգք։ Զի արար ինձ մեծութիւն Զօրաւորն, եւ սուրբ է անուն նորա։ Եւ ողորմութիւն նորա ազգէ յազգ, որ երկնչին ի նմանէ։ Զօրութիւն արար բազկաւ իւրով, ցրուեաց զհպարտս մտաց սրտից իւրեանց։ Հանեալ զզօրաւորս յաթոռոց, եւ բարձրացոյց զխոնարհս։ Զքաղցեալսն լցոյց բարութեամբ, եւ զհարուստսն ետ սնանել սովով։ Ընկալաւ զԻսրայէլ մանուկ իւր, յիշել զողորմութիւն իւր, որպէս խոստացաւ հարցն մերոց, Աբրահամու եւ զաւակի նորա յաւիտեան։ Մնաց Մարիամ ընդ նմա ամիսս երիս, եւ դարձաւ յիւր տեղի։

Ա՛ր եկիր ի հատարումն կանխաւոյ՝ մնր

գարեջից. յանձն առէր մարմնանալ ի
սրբոյ՝ կուսէն Մարդ Աստուած՝.

վասըչն զի լոյս։

Յայս կենդանութեան և փրկութեան ի եաս
մեզ՝ տէր՝ ողջ ես՝ ըմ. յիշեա զիս որպէս ես
բեմըն զեզեկիայէն. և դարձո զհոգի իմ ի
գրանց դժոխոց։ Որ կամաւոր մահու
ամբ քո մեռուցեր զմահ՝ քրիստո՛ս
աստ. և լուսաւորեալ յարութեամբ քո կենա
գործեցեր զաշխարհս. կենագործեա և
զիս՝ զմեղաց զմահուանէ։ Որ քեզ ա
պաւինիմբ ես՝ աստ՝ ծառայ քո. բարեխօսեա
անդադար առ որդիդ քո և աստուած
մեր՝. փրկել զմեզ ի փորձութենէ

և յամենայն չարէ վըտանգից մերոց։

Օ ան՛ձառըդ՝ քո՝ փառաւորեմք զմարդ օրհ
դանալդ. ի գըլխոյ լերանց հրաւա
րանակեմք զքեզ քաջ քաջնըթեր. քանզի հա
րեր զպատերազմ եկեալդ ի փրկու
թիւն մեզ։ Օ յաղթօղըդ քո քրիստոս
գոլեմք զքեզ զօրութիւն. քանզի վանե
ցեր զընդիմամարտ թըշնամին. և դար
ձուցեր զքեզ զերկիր ողորմութեան։
Որ ըղձեաց երկիր զողորմութիւն. և նորա
յուսաց զօրհնութիւն. քանզի աճ ծըշնըղ
դեամբ

դեամբ ի միշտ կուսէն ի փըրկուԹի մեզ
յայտնեցաւ. ասէրեաց ըզդըժուխս։
Նեղ Ա՛ր լըսար ամբ ծ մարգարէին Ձայնիկ
գոչմանն. և ես նախչին Ձայնիկս գոչեմ.
ևչիս միանտես առներ. այլ պահեաւ պա
տուականն ևերբ խաչիս քո։ Ա՛ր քոյին հրա
մանաւդ ըզմահու լուծեր զիչխանու
Թիւն. ևս անխծիցն եղեր քակտումն. և։
Ա՛ր ի ջուր ի յերկինս. և մարմնացար ի
սուրբ կուսէն. անձառելի քոյին ծնըն
դեամբդ. ևս ղիս միանտես։
Ձրը ՅՈՎ ըզլուր քո լըսայ. վերծրհնեալդ
ի բազմաչեայս. և տեսաք ըզ քեզ մար
մնով ի վերայ խաչին՝ ի մէջ երկուց կեն
դանեացըն. զի՞ր երգեա՞ց ամբակումըն
նախիմայ՝ եթէ հոգւովն։ ՀեծելուԹիւն
ըդ քո՝ փըրկուԹիւն եղև ազանց. յե
լանելըն քո ի կառըս զուարճացան սրտ
բածք. և օրհնուԹեամ՞բ նոր երգով
լըցան տիեզերք։ Ա՛րևեցար ի փըրկու
Թիւն նախահօրն ադամայ. և առաքեցեր
զերիվարըս քո քարոզս աշխարհի. ասե
տուր յարուԹեն. ոչք ընդ հանո՞ւր
պատմեին ըզմիւսանգամ քո գալստդ։

Յանդիմանիչն քեզ օրհնութիւնք
տէր. որ ըզխորհուրդս ծածուկս հնչը
ձեր ըզջուրբն. զի ինանի բռնաւո
րին չախեցեր ըզգլուխ. և զարգե
լեալսն ի ձեռըն՝ խաչի քոյ վերացեր ի
կեանս։ Կամաւոր մահուամբ ի քէն
տէր արձակեցեր զհոգի զօրութեան.
իմիջ մահու ըզմահ աւերեալ վանե
ցեր. և զարդե։ Ա՛հաւոյ քեզ ի կանոյս
կոյս յեր ծընդեան՝ երգեմք զօրհնու
թիւն՝ զի ըզմս ի լուսոյ քէ յայտնեցար աշ
խարհի. և զնախամօրն եբաւրձ զա
նէրծս՝ անձաւոյ ծընընդեամբն ի քէն։

Պայեցարուք ի բարբառ մարգարէին՝ նոյ
և ի պատգամըս կենդանեաւ՝ ուր քարո
զեաց մեզ ըզցօղըն կենացդ ի յերկինից։
Ո՛ ընձեռեալ քո քրիստոս գուշակեաց մեզ
մարգարէն. և զկամաւոր չարչարանըս
խաչին գոչէր ասելով. տարածեաց
զթևս իւր ընկալաւ ըզնս. և քարձեալ
քերդ ի փրկութիւն աշխարհի։

Ո՛ եզ միանոյ մարմնասերդդ ի տուրբ
կուսէն. օրհնութիւն ի բարձունըս
վերս երգեմք ասելով փառք քեզ քրիս
տոս

տոս. ձր եկիր կամաւ հօր կեցուցանել
ընդ միջ։

ՂԻՆ (). ափս հաւրիք ամենայն հեթանոսաց.
և ծրհնեցիք զնոր. զի հաւրն աւրհ
բանեն մանկանացաւ ի կուսէն. աւետեաց
ըզդէժիխս և զզօրութիւն մահու եկոյծ։
Պ՝նակալեալք ըզ բաժակն ուրախութեան
յայդուցն անմահութեան՝ ընդ բոլոր առաքե
լոյն. ծրք ընդ հանուր ընթացան ընդ
տիեզերս. լուսաւորեցեալն հրաւիրեալք
յերկնից յարքայութիւնն։ Յանուր
վերիժուց հատուցմանն ամենարշտաց. վե
րածին ըզ մեզ ընդ հոգեղինաց դասուս
ի տեղի անկելոց հրեշտակաց. բարեխօ
սութեամբ սրբոյ ուհուդ աստուածածնի
նէն։

ՃԱՆ (). անեաք ըզքիզ քո փաւաւկիս հօր
և հոգւոյն. նախատապատմող մարգա
րէին ըզ խնարհելն քո յերկինից ճա
նեցուք. և տեսցէք. զի սքանչելի սրբոյ
ներ։ Յարուցեալոյ մեզ փայլեաց պրե
գանն արդարութեան. իշխանութիւնք
բազմեալ տեսան ըզ նա ի կառսն խաչին.
ճանեցուք. և տեսցէք. զի։
Պ՝րեմ երկինք և երկիր. ոչ բաւէին
տանիլ

տանիլ լուսոյն. քանակարան քնուքե
քանին ընպանաւորեցեր. աղաչեա վա
մեր զգիաճին քո զուրդին։

Հաս Աստանեցան սիրտը մեր առ քեզ
քրիստոս աշխ. և ուրախացաք մեք ի փրկ
կենեաս քոմ. ընկա՞ղ զանդ
հանգս մեր միայն մարդասէր։ Ո՛ր պա
տրաստեցեր քո խմանուքդ զգ
տուքիւն յարարածս. և ծանուցեր քո
յայտնքդ զգ յայտնքիւն մեր. ընդ
կա՞ղ։ Ըստեղա մարիամ. որ եղեր
մայր ձեր. և աղաչեա զառ իքեն զգմար
ծանցեալ բանն աշխ. զի փրկեսցի զգ
մե՞ղ ի փորձութենէ։

Գիշ Ա՛զգիշերոց կանխեալ աղաղակեմ քեզոր
մեղ։ ուսոյն զի քաց ի քէն զայլ ոչ
գիտեմք մարդասէր։ Տուր մեղ
զքո զհաղորդութիւնդ. և փրկեա իձ
ուաց անօրինաց խրստացց անպստամո
ղաց. ուսոյն։ Ա՛պրեխաւութիւնք ծընող
զի քոյ և միշտ կուսի. հայցեմք իքէն քո
փրկիչ աշխարհի. ուսոյն։

Ա՛ւ բանալ հինեաւոյ իմոյ՞ղ զգ
ծգնեա ինձ միայն մարդասէր։

Օ՛ չարչարանքս խաչի և մահու յանձն
առեր

ամէնէ՛ր. տէ՛ր ողորմեա՛ ։ Յաւերեխօսուե
թեամբ սքն աստուածածնի և միշտ կոյ
սի. տէ՛ր ողորմեա՛ ։

ՏԵՐ Ո՛ մեծատէր երկրպագութեանդ երկիրպա
գէն զերք երկնայինք. և աստղածուածք
անարատ ձեռացդ. փառաւորելով վ զտէ
րութիւնդ քո հանապազ ։ Ո՛ մեծազօր
խաչի քոյ ահ՝ երկրպագեցո՛ւք. ուրով
բարձեր ըզդատաւկինք մահու քո ա՛րար
ածոյ. փա՛ ։ Ո՛ մեծաւորհնեալ աճմամբդ
մարիամ. քերթբեխական աթոռս ա՛րարչին
մերոյ տէրնոր ։ զնր երանեցին
ամենայն ազգ նրք հանապազ ։

ՁԵՂ Ա՛րդարև ի փրկիչ կիտին՝ աղաղակ
կէր և ասէ՛ր. տիւմա՛ մր նայեա՛ց
կիս և մի տար զիս հեղգութիւն ա՛յս ։
Զայն բարձեր և խաչ ի անդընդոց աս
տղեաց՝ ողորմած. երկնա՛ւոր ։ Ա՛րե խօսուեցե՛ր սքն
ածնին և միշտ կուսի աղաղակէ՛ր. տէ՛ր
ողորմեա՛ զիս և յորոգայթէ
աներևոյթ թըշնամւոյն ։

ՅԱՐՁ Ըստ զսքանչելի տնօրինութեանդ քոյ
ընդ լուր. քանզի յերկինից խոնարհեա՛ր
մարդ

մարմնացեալ ի սուրբ կուսէն. և խաչելեալ
ընդ աւազական. և զաթոռելեաղ հիացեալ
ընդ քո ընդ անհաս մարդասիրութիւդ։
Օ՜ ինչ անաւրէնք զայրութիւնդ գործեալ
կեաց մեզ մարգարէն. ասէ ելե՞ր դու
իկածել քո. հեծեալ ի քերիս
տա՞ծ փրկութիւն եղե՞ր յերկանչելդ
քո։ Այրևեցար ի փրկել զարարածս
ի մահուանէ և դժո՞ւխք հիացեալ սա
անհեցան ի յայնմ ամենազօրիդ փառաց
քոյ։

Արիւնք գերբարփին և ծնաւ
րան լուսածին. զանմայրն
ծընեաւն առաջին ծընաւր
անհայրն յերկրորդին. բարեխոսեա մի
աճնին աճաճին մայր բանիւն։ Լանին
հօր մարմնաւրան. և առագաստ բնակու
թեան. որ կաթամբ կուսական կերակրե
ցեր զեակն բան. բարեխոսեա։
Վերջագոյն սրբութեաք. և կուսական մա
քրութեաք. բարձեր զանհանցն բընութեաք
ի գիրկըս քո սընդեամբ. բարեխոս։
Վաս ծաղիկ անթառամ տնկի սեռիս
մարդ

մարդկութեան. և շատերը օրհնութեան՝ նախնական ծնողին մեր բնութեան՝ բարեբ-
[illegible] երկնաւոր աղբեայրն՝ եղեր տաճար ըստ երկոցուն՝ յանկարծակի փեսային՝ ի յարուցեալ բազմաց քոյրն՝ բարեբ-
խօսեալ՝ Օ՜ծրք երկնից անմարմնոց ի մանաւանդ զբարերնոց՝ ինչ՞ւ երկ-
նից և երկիր ապականութիւն մեծ աղբեայ-
ին՝ բարեբ-խօսեալ՝ [illegible] հօր պարագրեցաւ ի մարմնի՝ [illegible] ծընանդ ծոյած ին ինձ զընութիւն նա
խատեղծին՝ բարեբ-խօսեալ՝ [illegible] յառաջքան զկիմանալ ի սկզբանէ աշ-
խարհի՝ տումար անձառ աղբընին՝ և ամպ
թեթեւ լուսածին՝ բարեբ-խօսեալ՝
[illegible] երեսաց երկնային կերուածք ականց անմարմին՝ բերեալ պըսակ որ կուսին՝
յորժամ փոխիւր յաշխարհ վերին՝ բա
րեբ-խօսեալ՝ [illegible] գընդին՝ երր
կուսասան դասուց խըմբին՝ սպասեալ որ
պէս զարծըւիք՝ երրուսաղէմ քաղաք հա
սին՝ բարեբ-խօսեալ՝ [illegible] եկեալ բազմա-
թիւն աշակերտաց նորոյ կտակին՝ ի փո
խումն աճածնին՝ մարդարտափայլ սըր
բոյ կուսին՝ բարեբ-խօսեալ՝

[illegible]

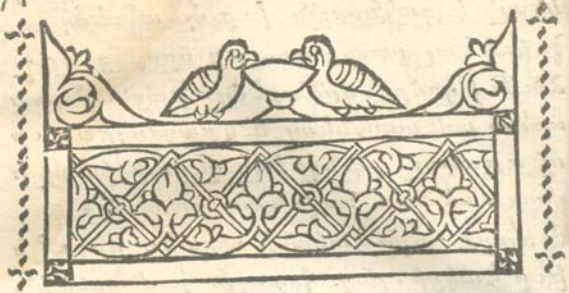
| ոչ ոք լսեսցի հօր ծոցածին՝ իջեր՝ յերկ
նից յաշխարհ ստօրին. զանաք անմարմնոց
ընդ քեզ իջին՝ ի պատիւ մեր քոյ և կանա-
նէ ըզառեալ զայս անեին. դու ես տանձար
անէղ բանին՝ | Խնդրին՝ խորհուրդ ան
քննին ծածկեալ յազգաց յաւիտե
նից՝ յայտնեցար յամենս վերջին՝ ի փրկ
կուԹիւն մարդկան՝ սեռին՝ զոր տեսա
նող քոյն ծանուցին՝ կուսին ծընող լինիլ
բանին՝ | Ծածկեալ խորհուրդ յաւի
տենից՝ լըռեցեալոյ՝ և անձառին. ի հա
մանել ժամանակին՝ պարգևեցար մարդ
կան անգին. կամն քնուԹիւն բանին՝
խառնեալ անշփոԹ ի մեր քնուԹիւն՝
| Կատարեալ անօրինուԹիւք՝ քո ի յերկրի
ներ մարդուԹեամբ. զոր ի վերջին դա
տաց վախճան՝ կատարեցեր վասն մարդ
կան. այսօր յերկնից իջեր հօր բան՝ ե
չօր կուսի մեր քոյ նըմնջման՝
| Ոչնչաք վերին զօրացն իջեալ շուրջ ըզ
կուսիշն պարառեալ. զերգս օրհնու
Թեան երգանակեալ. քաղցրը ձայնիւ ա
կամբ առեալ. զհուահիւսակըն նուա
գեալ զմի տերուԹի՝ երգաբանեալ՝
Զայնակից նոցին՝ երեալ դանք երջանիկ

պետացն ընտրեալ. ի հոգւոյն վերայ
քերեալք. որք յընդ հանուր աշխարհ
ըստեռեալք ամենայնիւք համաձայնեալ
ըղկոյսըն սքն երգաբանեալ: Ոյամբա
րափայլ ջահիւք լուսեալ սքը կանանացն
գումարտառեալ զերգս օրհնութեանն նըշա
գեալ ի պատիւ մօրն ամենանոր օրհնեալ. քան
րեբանեալ ես կոյս գուլեալ. յորոյ ամ
բանըն ծընեալ: Ոանագայթ հօր ծն
ցածին յորժամ ելից առ հայր յերկինս.
խոստանայիր բանիւ քոյիւն ի կատարածին
ձածանին. քեզ միայնոյ զորօք քոյիւն գալ
ի փոխանումըն միշտ կուսիւն:
Ոանրգաբերիտ լուսափայլ հոգւոյն որբ
տուն եւ տաճար. մարգարէիցն բանք նո
խաձառ այսօր լըցան ի քեզ գումար.
մանկն գոտուքն իւրովք խոպան ի պատիւ
քո անդ զօրանայր: Ոարմարեալ ձայն
հերքանդ յոբաբխութեանն որ քոյ ծնող.
հանդէր զնորընդ հերքողն առաքելոց գա
ուց խըմբել. ասանդեցեր զքո զսքն հոգի
ի ձեռն որդւոյ քոյ միածնի:
Ոյորմանաչ ամդ հրոյից ներսակէ բառել
ի յերկրի. քանզի պայծառ քան զար
փին փայլեալ որբոյ կուսիւն զհոգի. զոր

զարհուրեալ պետրոսի յոր հարցանէր
զխորհուրդն յայտնի։ Ընդ նմին ազդ
փառաց փայլեալ որպէս ըզմիոյր քո միւտ
գովեալ։ ի մարդկանէ ով քաւտակեալ հո
գւով պայծառ արփւոյ նմանեալ։ որպէս
փայլակըն բարբառեալ յերկինաւորացն վե
րաբերեալ։ Ով պետրէ լուր ձայնի զոր
հարցանէս պատասխանի. լոյսն առաջին
հայր կոչի և յետ նորա որ ի կարգի. պայ
ծառ զհոգիս՝ մարդկան առնէ ձի որպէս
ըզմօրս ինձ զոր ցուցեր։ Ընդրեք նիւթեայ
քննութիւ խառնեալ՝ շաղկապ ըզշունչն ի
մէջ եդեալ. զոր ի դրախտին զարդա
րեալ՝ փառաց եդի վայելել և այժմ ըզ
հոգին՝ ձեզ շնորհեալ արեամբ իմով՝ պայ
ծառ մաքրեալ։ Պարառեալ անմոռաց
նոցըն շնորհազարդ զբաւարքնոցն՝. սըկս
ցեաւ երկնայնոցն զկոյսըն բարձեալ յեր
կրայնոցս. յոր վերանկեալ առաքելոյն
զերգս օրհնութեան հընչեն երգոց.
Ջ անհագ գնատեալ սբ՝ կոխիկն՝ հանդերձ
գաւազ՝ մաքուր խըմբիկ. երկոտասանն
սբ՝ գընդիկ և աշակերտքնոցին բանիկ.
ձայնակից եղեալ միաբանց եղանակեն
զերգս օրհնութեան։ Ուստ լուսոյ սըր

քանզի՝ հնդրեալ զօրացդ անմարմնոց. և
գունդք հրեղէն զնաւարքնոց՝ յառաջըն
քաց յաշխարհ վերնոց՝ հըրճուժական
ձայնիւ երգոյ գովչին զքեզ սքանչ սիրե
լոյ։ Երթևեկիդ գունդք հնչացեալ յար
ժամ տեսին զքեզ իջեալ. ի փոխանակն
աճածնին անապական և միշտ կեանս՝ զայր
հնազանդել զոյս ասեին՝ օրհնեալ ես որ
աճածնիր։ Երկապոյն սերոբէից և
բարձրապոյն քերոբէից. վերհամբաւ
ձայր իբարձնոս յերկրական առհասարակ.
փառաւորեալ լնդ՝ միաձնին՝ հրճուղա
կան ձայնիւ երգոյ։ Ընդ[illegible]
րութիւնք և զօ
րութիւնք իշխանութիւնք և պետութիւնք.
հրեշտակապետք և հրեշտակք երկնա
կեն զերգս օրհնութեան՝ օրհնեալ ես
կոյս տաճար մաքրեալ յորում ստեղծող
երից բազմեալ։ Նաբանեալքն խըմբից
աշակերտացըն դասուց. բարձեալ զմար
միննըն մաքուր աճապարեալ սուրբ բաղ
ինք. եդին ի դիր՝ հանգըստեան քաղց
ձայնեալ սաղմոսիւք։ Ընծայիւ բերկ
րանօք՝ և յորդահոս արտասուօք՝ երա
նակեին՝ քաղցր երգօք երիքօրեայ խըմ
բեալ պարուք՝ բարդուղիմ յետոյ և
կեալ

կեալ՝ և զտեսչալին իւր ոչ տեսեալ։
Լուծեալ բամից գաւուց սրբոց զընդ
ձաւնն երջօրէն վըճարեալ. բացեալ զտուա
պանն ամենարհնեալ և զբանձալին իւր
ոչ գըտեալ. քանզի միայն վերափոխեալ ի
փառս անձառ նախ պատրաստեալ։
Վ ամբք հօրն հակառակ պատիւ որդւոյն
իւր էակից. ընդ հոգւոյն համաշխուգի.
որ զարդարեաց զկոյսն ի յերկրի. ժա
ռանգել զանձառ բարիսն՝ զոր պատրաս
տեաց իւր միածինն։ Վ անզի անձառ
կ խորհուրդ փառաց կուսին անմարմ
նոց. զոր ի դարձ ցըս վերջնոց կ հիմնմարդ
կան ըստորայնոց. զոր այժմ յուսով բերկ
րելոցս յայնժամ ջնորհկ յուսացելոցս։
Կ երտող զոլոր եղելոց ի մանալեաց և
ստորնայնոց. Բաբանն բարի անմարմնոց՝
Ա ռեր պատիւ յերկրայնոց. կուսական
տնկիւ՝ փոխանակ որդեգրութե՛ լեցուք
արժանաւ։ Ա ան որոյ աղաչեա՛ կ ին
ծինն մայր բանին Ամեալ կհոգի և զմնը
մի՛ն. Վ արձեալ ի սէր փեսային՝ կ րժա
նի՛ լեցուք՝. Պ ատղոյ՝ դրախտին՝ կ րանա
նաւէտ՝ կենաց Տ ընկէն։

Բաղումաց օրհնութիւնք. պծնիկ պերճանականաց.
եւ սրբոց. ըստ խորհրդոյ պատարագին։

դկ

Երգեցէք որդիք սիոնի երգոնոր 5
Յակիւ հօր եւ հոգւոյն. ան 38
Շրաշափառ ծընունդ քո ի՛նը 52
Որ ըզմարմնացեալըն սիրա 39
Այսօր յայտնեցար մեզ բարձրեալ 52
Աստուածածին խորան լուսոյ անվա 24
Աստուածածին սիւն լուսոյ ամպ հո 727
Անապական կոյսն մարիամ ածա
Ստաձար անապական բանին հօր. 728
Այսօր ցընծան դասք առաքելոցն 404
Եառըն վիմածին աղբիւր յորդա 672
փառք հօր եւ որդւոյ։

ակ

Որ նախխնայ խմաստուածէ անօրինե 13
Ագաւորըն բոլորիս պարածա 415
Որ զնծային ըզրուխ ինդ քո ծանու 522
Յանսահման ծովէն հոյր՝ գըթու 115
Ոբք թագաւորաց ազգայ և տզանց 529

Որ

Ըբք յերկնային զօրս անմարմնոյն նախ 396
Նայր անօրհնակալ և բարեգուէթ մաղ 653
Ով գերահրաշ ծաղիկ քուրեաղ յերդե 67
Նվերքայ վիմի հաւատոյ հիման առա 452

Խորհուրդն անձառ ծածկեալ յա 20 ակ
Ընդունիլ ձեզ ածՙ անձառելի սնոք 13
Օ անձառելի ըզ լոյս ածուէթեանն 458
Ըզ ըզկեանքն անմահարար մահկա 146
Ըզ քեզ աղաչեմք հանապազ սըբ ածՙ 707
Ընդառ լեր մայր անձառ լուսոյ մա 708
Օ անուցար տիեզերաց ածՙ և մարդ
Ըզ առաքեցար ի հօրէ հոգիդ անեղ 395
Յորժամ յերկնից գոչէ փողն աղդե 653
Ըզ ի սկզբանէ իմաստուէթ հաստա 454

Ուրախասիր սըրբուհի գաբրիելի 27 բգ
Խնամարհեցար ի բարձանց. և մնոր 55
Օ քեզ հայր յառաջ քան զ յաւիտե 53
Ըզ քեզ կոյս և մայր. և բնակարան 45
Ընանն առաքեալ ի հօրէ. որ վասն 53
Ըզ կուսութիւնդ քո ածածկին անա 55
Ընքեզ եմք ապաւինեալ. որ մայրդ 713
Ըզ զթագաւորն ամենեցուն յորով 714
Յոյս մեր և ապաւէն. մայր ընն և կ
Ըստ աւետեաց մարգարէին. որ 227
Ընդն ևնման հօր և որդւոյ հոգիդ 393
Ընրեշտակային ձախիւն օրհնեեսցո 655 դկ

Խորհուրդ մեծ և սքանչելի որ յայ 32
Ընյաւր բանն ի հօրէ անմեկնելի 35

Ա՛ճաճ ինն՝ որ կոյս . անապական տաճ 24
Ա՛ղբիւր աճաճ ինն . աղբիւր անապատ 44
Ա՛ստուածաճաճ ինն և սրբբուհի . որ ըզ 47
Ա՛խոյով քեզ ի կանայս կոյս յետ 737
Ա՛ղեղ միոյով մարմնացեալդ ի՛նձ կու
Ա՛ստուածածին ինն և սրբբուհի . որ ըզ 739
Ա՛ստուածածին ինն և սրբբուհի . որ ըզ 402
Ա՛ր ի հօրէ առաքեցար մարդասէր 686

ԴԿ

Ա՛յսօր բանն ի հօրէ անմեկնելի և ան 35
Ա՛յ՛ն ծրնեալ այսօր ի քեթլեհէմ 41
Ա՛ր ի հրեղէն աթոռ ընդ հօր ես քնա 44
Ա՛րանաես և անքննելին . քառակերպ 48
Ա՛ր կէ բարարան հօր . և արաչակից 40
Ա՛ր երն ի գիկր զբանէ առ աստուած. 48
Ա՛տրե խաստուածէ ծնողի քոյ և միշտ 739
Ա՛յսօրհնեալ ածամայր մարիամ. 740
Ա՛տրե խաստուածէ ած ածնի . և միշ 740
Ա՛ղբիւր կենաց . քաշխող հնօրհաց 402
Ա՛ր արարիչդ ես արարածոց հանդ 685

ԳԿ

Ա՛կից հօր և հոգւոյն . անսկիզբն 38
Ա՛ռաջնափառ ծրնունդ քո ի սքէ կու 52
Ա՛ռաւ կենաց տնկեալ յադեմն սքէ կոյս. 9
Ա՛ստուածածին խորան լուսոյ անվոյ 24
Ա՛ծածածինն և զմիշտ կոյսն անդադար 69
Ա՛յր և կոյս աղաղակեն ՚քի . որ բարե
Ա՛ղբիւր կենաց բը ղեսեալ յերեմայ 158
Ա՛ստուածածին սիւն լուսոյ ամպ հով 727
Ա՛նապատական կոյսն մարիամ ած

Ո՛ղջոյն ամենակը ղբղխումն ի հո 403

Ա՛յսօր գաղթ բիւրք ցընծութիւք երդ 42 գձ
Ա՛յսօր որ յաթոռ փառաց ընդ 46
Ընծաիք զբնական տեսիլ փառաց քոց 50
Փառագայթ և կերպարան էութե 34
Դասք անմարմնականք երկնաւոր զօր 37
Ո՛ անձառելի լուսոյ միոյ. և երկ ընտ 30
Ընտանեբնոյն տաղաւար բարձօղ 175
Որ վառեցար ի յարփւոյն և ոչ կիզ 176
Ծածկեն զդուռնս յոյս և ապաւէն 722
Ընդգանն ապրարութե քո ծագե 400
Որ խոնարհեցար յերկինից բանդ ընդ 666

Ա՛յսօր որ յաթոռ փառաց ընդ հօր 46 գձ
Ա՛ղբ յիւթեդ ես հօր և աբ հոգւո 50
Ընդգին իմաստ ամենից հայր բազմազ 34
Ո՛ահաւոր բարբառս վերնոյն հոգ 37
Ընթացեր ծածկեն յոյս և փրկուե 33
Ուրբ զծածկեն օրհնութիւք մեծա 34
Ընդ բաբեխօսեա անդադար առ որդիդ 723
Ընդ բաբեխօսութիւն փութացիր մեզ աբ 723
Ընդ պատիւնիմք ի քո բարեխօսութիւդ 724
Որ համագոյդ ես հօր և որդւոյ. անձ 401
Ընդ բարչագործ ընդ զարարածս քո մի 667

Ընակը զբնական տեսիլ փառաց քոյ 50 գձ
Ա՛ զծնեալն ի սրբոյ կուսէն ըն 46
Ընծածկեն երկնային դուռնն. ածային 68
Ընդ լուսոյ միոյ. և կենարար բանին 37

Ընդ

Ընկակը զբնական քանին հօր բընական 43
Ը տարար ըզգանն ած յարգանտի 724
Նգաւոյն սըրբոյ հովհաննայեաւ զքև
Օանարատն օրհնեացուք զածածինն 725
Նարեխօսութե՛ն ած ածնինն պահես
Ըյլ մեք ձայնիւ վերնոյն փառատրես 726
Օ ի ի քէն ցրնծութե՛ն ծրնաւ տիեղե
Նոգիդ Ճրշմարիտ որ զած այնին ըզ 410
Ըարչագործ արձ. որ յոչընչէ գոյա 667
Ընեղանելի բընութե՛ն. որ յհոութե՛ դ 53
Օ քեզ հայր յաւաչ քան զյաւի 53
Ընախացիր սըրբուհի գաբրիելի աւ 27
Ընկանխմբ առաչի քո ած ածնին. և ա 29
Ուրբ և ած ածնին մարիամ ցանկալի 67
Նարեխօսեա վասն մեր ած ածնին 712
Ի քեզեմբ ապաւինեալ. որ մայրդ ես 713
Ը ըզ հուրն արձ յորովայնի քումբ ըն
Ոարսափելի հողմոյ նրմանն. ահեղա 394
Ի ձայն փողոյ գալըստեան քոյ ահ 655
ոյս ի լուսոյ ի հօրէ առաքեցար. և 58
Օ ագումըն հրաշալի. որ անչայա 29
Ըաւետ խաղաղութե՛ն և արուսեակ 15
Ըրախ լեր մարիամ ած ածնին. զի 22
Ը զքեզ օրհնութե՛ն մեծ ացուցոնեմբ 70
Ը տարար յորովայնի զանտանելին 732
Ցեսին դասք խմանալի զօրութեանց 733
Ընծածնին ապաւէն մեր և յոյս քար
Ուաքելոց աղաչնոյ ի քանելով մե 389

753
Ընծայիցեն ահա սկիզբն արարչութեան. 680

Ա արմնացեալդ ի կուսէն նախայաւիտ 75 աՃ
Ա յսօր անբաղդիր զբնական ծրնունդդ
Այս ի լուսոյ ի հօրէ առաքեցար և 58
Ար ունիս իշխանութիւն մահու և կեա 477
Գալուստ քո ձեզ այսօր յերուսաղ 251
Ուսաւորեայ երուսաղեմ զարդա 471
Նարատ կոյս ահա ծնանի մանուիամ սրբ 70
Կենդանարար ճրագ մարդասէր հոգի 390
Ամբարամբ վերհագուն իսկըն հոյլքըն 681
Ր գերազանցեալ գերատր առաւել 81 աՃ
Կարապետ արքայութիւն երկնից 310
Ղբի սկըզբանէ պատուեալ եղեն 113
Ըգս առեալ մարգարէիցըն հրաշա 527
Ռաքինասեր վարուք հաճոյացան. 608

Յոփոյ գալ ըսրբեան. հանգստեան. աճմանիէ. և խաչէ. փառս։

Ա ր զերկնաւոր թագաւորութիւնդ 86 ակ
Ազաւորըն քոյոր ի պարած. է. 415
Մաքրագործ հոգւոյն անօթ ըն. է. 116
Ազաւորին երկնաւորի որ զօրա. է. 128
Տաձնարի հանգըստեան սրբ բոց վը 615
Ր յերկնայինն զօրս անմարմնոցըն նա 396
Ժամ յերկնից գոչէ փողն աղգե 653
Ր նախնմաց խնամստութիւնն տնօրինե 13
Վերոյ վխի հաւատոյ հիմնն առա 452
Ղաթօղ գըտաւ յօրհնաբանն եր 91 դՃ

Ամէն ըզ հաւատով այսօր փայլին 103
Որ ի հրեղէն զօրացն երկնից փառաբ 541
Որ աւետաւոր քումդ գալստեանդ 524
Ասացեր ողորմութիւնք չինել զաշ 436
Որ ի վերայ բերդ խեաղ գաւազանին 399
Հանդի զքեզ օրհնեն իշխանութիւնք 675
Հաղաւոր փառացն Հոգւով կենդա 16
Գաւազան զօրութեան ելանէ քո ե 497

Գ կ
Ահատակ բարւոյ քրիստոսի եղեր 95
Ընդաքեաղ և նախաւկայ քոյ սէր 96

Դ կ
Որ էն յերութիւնէ որդին միշտ յիւն. ան 106
Մասատուիչ երկնային ի քէ ալ ի վե 119
Յրրորդութենէն սիրոյ անձինք յաղ 646
Ղեւիւր կենաց քաշխող հնարհայ 402
Ա ասացի ես ողորմութիւ Հոգւոյ իմոյ 687
Որ անտես և անքննին քառակերպ 48
Ա աչի քոյ ջու երկը լսպադեն արար 512

Զ կ
Ջնծայ այսօր եկեղեցի ոյ յիշատ 101
Ընտանի արքային անարուեստ ա 542
Օրհնեցէք ըզ ի ր յօրհնութիւն հնոր 93
Այսօր ցընծան հրեշտակք ի յերկ 421
Բարւոյ փառ ալիծ . և միշտ բարեխո 429
Կենդանարար ալիծ . մարդասէր հո 390
Որ հայրական իշխանութիւնք և փառ 677
Այսօր ժողովեալ սը բրբոյն իսիաս 473
Ընծ ալիծ մեր հնարհեա մեզ քնդ պե 459

Դ կ
Որ էն յերութիւնէ որդի միշտ յիւն. 106
Ընդաքեալ և նախաւկայ քոյ սէր 96

755
Որ զօրհնակ երկոտասան առաքելոց 119
Այսօր ուրախացեալ սէր եկեղեցի 543
Այսօր ցընծայ եկեղեցի ի հոգևոր 422
Հոգիք հրեղինաց այսօր տօնեն ընդ 402
Այցեցայ ի քարձունս առ քեզ կարօղ 687
Ի հասեալ ցամիս դասուց սրբոց· ՟ք 747
Որ յանսկիզբն էիշն անյեղլապէս 466

Գ

Ընտանեցի սէր առաքեալք հրաւիրէ 111
Ընդաքեաքն յայ կարապետ մեծն 425
Այսօր տօնէ եկեղեցի ուրախութիբ 223
Հոդովեալ սէր հայրապետքն հրաւիր 544
Որ արժանաւորեցայք կոչիլ յաշակ 570

Հոգոյ գալստեան : հանգստեան : աճմանէ : ա
նաւի : քառա :

Դ

Ի մաստուերի երկնային իջեալ ի վէմ 119
Որ էն յերութեան որդին միւռ յէ 106
Ընդաքեալ ևնախասիրկայ քի սէր 96
Արդարեից գերագոյն և մեծ ի ծ 422
Այսօր զիմանալի լուսոյն ծագօղն 223
Հարաշարժ յաղբերէն անհատա 409
Հազաւոր փառաց քոյ անմահութեիդ 685
Այսօր զանձառելի ծնընդեան քոյ 478
Ընջմիած լինն ի հօրէ և լոյս փառաց 472

Դ

Ընանն որ ընդ հօր յերութեէ և համ 131
Որ ողորմութեէ զգեցար զմար 229

Սրահրաշ տեսլեամբ յարուցե քոյ 230

Որս որ երկնէց ապաշխարուկ ասա : աջացնի ի
խաչի : փառ :

Ա աբան ջրհնաւորկին ի մարտիրոսաց հարգին ասա
որպես ի յիւրում տեղոջ գրեալ է :

Ար զօրհնեալ սրբոցդ պահոցնախ 144

Ա թաթոր ի լերին ձեւացեր ըզ 459

Ա յսօր ըզխորհուրդ քո կըրկնակի 460

Ա տաւուր արդար. որ հաստատե 201

Ա ր փառաբանիս ի հրեշտակաց ընդ 201

Ա ստուածածնին : Խաչի : և փառք Հօր :

Ա բան ջրհնաւորկին ի մարտիրոսաց հարգին ասա որ
պէս ի յիւրում տեղոջ գրեալ է :

Ա րհնեմք ըզքեզ անըսկիզբն Հայր 157

Ա նորհեա մեզ որ ընդ աղքատաց 177

Ա ր ըզ լոյս ածային քոյ բանի. ծագե 178

Ա նսկիզբն ործ զՀայրն ամենա 187

Ա նսկիզբն ասծ և թագաւոր երկնաւ 188

Ա տաւածատուկ խընկաքեր ծառ 177

Ա վ քառաթեւ լուսածին գերապա 508

Ա բան ջրհնաւորկին ի մարտիրոսաց հարգին ասա որ
պէս յիւրում տեղոջ գրեալ է :

Ա րաարեր զօրութիւք զհմանալեացն 175

Ա յսօր որ էն ի յերկինս բան և ծր 465

Ո՛ր յանապատեաստ ի յաթոռ քաղմեալ 465
Ըստ որ երկնից ապաշխարութիւն առաւ : աճապնդի :
ի խաչի փառս հօր :

Ա՛յսօր ընդ անմարմնոյն գաս պատ 191 գկ
Ո՛վ երջանիկ Հառագայթ . առա 98
Խոստովանող քի ձր շնորհուի կայ : ը 214
Ա՛յսօր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմար 438
Նորին շարականն մարդեղութեան առաւ : աճապնդի :
ի խաչի : փառս :

Ո՛ր զպատուիրան ձր շնորհուեցե 198 բկ
Հառագայթ փառաց հօր որդիդ 462
Ո՛ր գերագոյն փառաւք պայծառացեալ 462
Ընդ լուսափայլ գերարձնոյն երգ յա 160
Նորին որ երկնից ապաշխարութիւնն առա 166
Ա՛պաւածանդն : խաչի : ի փառս :

Ա՛յսօր փառաւորեալ ցընծայ եկե 211 գկ
Ա՛պաւածանդն : ի խաչի : փառս :

Ո՛ր ըզկնորհուրդ քոյ գալստեանդ 226 բձ
Յաճախին ձայնք գոչմանըն սրբոյս 242
Ընդեղն ի հօրէ ծնեալ որդի յանեփոյ 253
Ըստ որ երկնից ապաշխարութիւնն առաւ աճապնդի : ի
խաչի : փառս :

Ա՛յսօր գոլով ի բեթանիայ քո ամ 241 աձ

Յաճախին ձայնք գոչմանն սարսեց 242 բձ
Ա՛յսդ քո որդիք մարդկան այսօր . 253
Ո՛ր ըզկնորհուրդ քոյ գալստեանն 226

Ո՛ր

Որ իվերդ ես քան զնամ ըզմիտս և զ 160
Ասասփեալի հողմոյ նըման. ահեղա 394

Յանփպեան ածածինի: Խալէի: Ի փառս:

ԱՍՁ
Որ վերջորհնիս յաստուած քե ըօքէից 246
Յսօր գոյալ իբեթանիայ քո ա 241

Կենդանութեանց բաշխող քրիստոս
Որ իլերինն այլակերպեալ յուշեր 457
Ո վիտաւորեալն յամ արարածոց 705
Որ ի քրօքեական կատարդ հանդչի 392
Զայն արկալ կենարարին ածոյին 649
Ոարմացեալդ ի կուսէն նախայաւ 75
Ի խորանի քումմըրբութե զոր ընտ 490

ՔՁ
Ընդէն ի հօրէ ծընեալ որդի յանէ 253
Ո.ագաւոր փառաց քեզ սպասես 259
Որ նըստիս ի քրօքես ածծ քանդ այ 260
Շ նորհեա մեզ ածր արթնութիւն
Որ իվերդ ես քան զնամ զմիտս և զիս 161
Կոյն և նման հօր և որդւոյ. հոգի 393
Ընշտակայնին ձայնիւն օրհնեսցուք 655
Ր զբեզ կոյս և մայր և բնակարան ածծ 45
Ր անանձալի արքայութե տուաւ հո 506

ՔԿ
Ի մաստուն կուտանքըն պատրաստե 258
Շ առագայթ փառաց հօր որդիդ մի 462
Ոըրախ լեր եկեղեցի ածծ. ի գալըս 246
Ո ատաւոր արդարութեան հաստա 198
Ի մեռեալն երկիր տուք փառս այնմ 169
Ի քեզ ածր ողորմութե քո յաշխարհս 405

Գ ա

759
Զ ալոյ է միածինն փողով և փառաք 659
Բ զքեզ ձածածին. որ վերօրհնիս ի 68
Ի վերայ վիմի հաւատոյ չինեցեր զ 489

գձ Ո ր յաթոռս փառաց բազմեալ ընդ 261
Պ երաձգօղն երկնից մըշտընջենն 265
Ը րկնդ զլոյս որպէս զօթոց. այս 268
Ո ր անըսկիզբն յԱստուծ ես աստու 269
Ի կեալդ ի փըրկութիւն աղգի մարդ 274
Ը րեգակն արդարոյն քո ծագեալ 400
Ձ այն մեծի զաւարթնոյն. և ի հրէշ 666
Յ օր գաբրիէլ ցնծութիւք երգեայ 42
Յ օր ցընծան դասք հրեշտակաց ընդ 505

գձ Պ երաձգօղն երկնից մըշտընջենաւ 265
Ո ր համագոյդ ես հօր և որդւոյ 401
Ո ր երկայնամիտդ ես ինր քաղցր և ա 666
Ո ր յԱստուածամայդ ես ընդ հօր և սքն հո 50
Յ օր ուրախացեալ ցընծան երկին 503

դձ Յ օր ի կատարումն ձածայկն ընծիր 271
Ը րծաթաթիրուքքն մոլեալ յուդա 773
Ո ր նըստիս ի քրօքէս ոքընչ բանդ. 260
Զ քեզ օրհնեմք. որ բաշխողդ ես 255
Պ արսպատիեզի հողմոյ նըման. ահեղա 394
Ա ռաքեալդ անմահ արարածիչ յաւ 676
Զ քեզ կոյս և մայր և բնակարան. 45
Պ աւհնեցաք ի խոչ քո արարիչ յ 621

զձ Պ արգևատուն ամենեցուն այսօր. 291

Ար Թագաւորդ ես Թագաւորաց 274
Ընծաթե սիրուն Թէն մոլեալ յուդա 272
Ար նըստես իքրօքէս ՚ուրծ. բանդ. սյս 260
Լոյն և նըման հօր և որդւոյ հոգիդ 393
Ձայն փողոյ դալստեան քոյ ՚ուր ՚ամ 655
Օ քեզ հայր յառաջ քան զյաւիտե 53
Ողջոյնաւ Թըշնամին ընդ յայտնիլ 521
Յոյս յարեաւ ի մեռելոց փեսային 297
Ի նդ լուսանալ միաշաբաԹին 302
Պատրաստ նախաստեղծին մերկա 303
Ի նդ կանայսն իւղաբերսն առ քեզ 304
Ար անձառ էուԹէ հօրդ ես փառա 306

Ոչ ոք գալոյեան : հանգպետեան աճմանին : և խոս
էն . գառ :

Այս ջաբաղոտա օրհնուԹեան ել ՚ուր երկնից աստ
ի յայնէն . և զկնի հոգւոյ գալոյեան . հանգս
պետեան աճմանին . և խոյէ . գառ :

Ա որոգեալ կըզգիք առ ՚ուծ եկեղե 311
Յոյս հրեշտակք ի յերկինս ուր 300
Յորժամ եկին ի գերեզմանն իւղաբ 378
Զ հրեշտակն յերկինից աւետաւոր 380
Հրեշտակ քո ՚ուր որ զյարուԹիւն քարո 382
Ի հարուստ յաղքերէն անհատա 409
Ար արարիչդ ես արարածոյ հանգու 685

Ասուածանին : խոյէ : գառ :

Ամբարձաւ ՚ուրն մեր յերկինս . ա 365
Հագին ձայնիւ ըդ քո ՚ըս իվեր 360

Փառաբանակից հօր որդի՝ որ վէ 357
Օ անձառ ըդ քո քեզ փառաւորեմք 735
Ընդ նեղակից բանդ հօր և եղելոց պատ 361
Ուսաքելոյ աղաւնւոյ իմանելով մեծ 389
Կարճրեալ թագաւոր յաւիտենից. 677
Ը խոնարհեցար յերկինից՝ անմեռ 485
Ընծայ այսօր փառաք միածնին. լեա 464

Ա եծահրաշ այս խորհուրդ աւանդ 373 դկ
Իշխանութիւնք երկնից զարհուրե 367
Այսօր հրեշտակք ի յերկինս ուրախ 300
Բրեշտակայն դասք. յերկնից ի յեր 381
Յարուցեալ է տէրն ի գերեզմանէն 384
Համբառնալ բանին յերկ՝ ս ի 409
Ը ի հօրէ առաքեցար մարդասէր 686
Այսօր բանն ի հօրէ անմեկնելի և ան 35
Այսօր Նըշան յաղթօղ երևեալ է 512

Ո ւսաքելոյ աղաւնւոյ. իմանելով մե 389 դէ
Ընդհարար բաժակ հեղեալ 406
Ոգին՝ որ էր միշտ. և է և եղիցի՝ ե 411
Ամբարձաւ ետն մեր քո օրհնութե 365
Ամանակ դարձի խնդկ հաս ի յեր 676
Որ սիօն ծնեալ մանկունք՝ որ աւազ 10
Ղքեզ որ հոգւով և հրով մաքրեցեր 58
Յագաւոր փառաց՝ ած հոգիդ կենդ 16
Ը հաստատեցեր բանիւ զեկեղեցի 471

Ա յն և նման հօր և որդւոյ հոգիդ 393 բէ
Այր անսկիզբն. որ վերօրհնեալ գ 329

Ընեղն ի հօրէ ծնեալ որդի· յանէից 253
Սատ աւետեաց մարգարէին· որ առ 227
Ամն առաքեալ ի հօրէ որ վասն մեր 53
Օրհնեմք զքեզ անբոսկիզբն հայր 162
Ընչմամբ փողոյ սաղմոսարանաւ և 164
Բեշտակայն ձայնիւն օրհնեսցուք 655
Աբրահամայիր սբբբուհի գաբրիէլ աւ 27

քկ
Այսօր երկնայինքն ուրախացան 397
Այսօր աղբիւր գիտութեան 405
Օրհնեցէք մանկունք զնդ երկնային 464
Ջեր որ ողորմութիւն քո յաշխարհ 405
Որ օրհնիս ի հրեշտակաց անդադար 163
Օրհնեցէք մանկունք զնդ երկնայ 173
Որ յանէից ստեղծեր զպաշտօնեա 539
Ապաւոր խաղաղութիւն· որ քաղ 658
Որ ողորմեցար ի մեզ զոս ծնեալ մարդկ 8

գձ
Բեզական արդարութիւնք քոյ ծագ 400
Յոդիդ Ճշմարիտ· որ զնծա 410
Որ ի թիւս թեթեւս աննիւթ սաւառ 411
Որ զտիրականս առ իքեն կարգեալ 175
Զհայրն երկնաւոր օրհնեցէք զնդ 179
Յոդի իմ յամենայն զքեզ փառաւո 724
Յսօր գաբրիէլ յնծութիւն երկ 42
Նակ զբնական բանին հօր բնակա 41
Խաչանիշ փայտին դղրդեցան 345

գկ
Անսկզբնաւոր բղխումն ի հօ 403
Օրհնեմք զքեզ անսկիզբն 157
Անսկիզբն ծրծ զհայրն ամենակ 187

763

Հնսկիզբն ած և Թագաւորելնաւ 188
Ը ըզՀուր ածուԹե՛ քոյ քեզուրբո 728
Ստուածատունկ խնկաբեր ծառ 177
Ծառ կենաց տընկեալ յադ ին ըզ կոյս 9
Եառն վիմածին աղբիւր յորդառ. 672
Ստուածածին խորան լուսոյ անվայ 24

Ընմահաբար բաժակ հեղեալ յեր 406 դէ
Ուաքելոյ աղաւնւոյ իջանելով 389
Նքն կինքեան նոյն միշտ ընդ որս. Ջ. 411
Ամբարձաւ ՚ի ըզ մեր յերկինս ասե 365
Նդ երկնայինոց հոգեղինաց դասու 399
Ոյս ի լուսոյ ի հօրէ առաքեցար. և 58
Այր անսկիզբն. արարիչ յաւիտե 677
Հնսկիզբն ած. անհասանելի բնուԹ 477
Ուսաւորեաց երուսաղէմ զարդա 471

Ի հարաշարժ յաղբերէն անհատա 409 դկ
Ոգիք հրեղինացն այսօր տօնին 402
Ղբիւր կենաց քաշխաղ հնորհայ հո 402
Յբեր յերկինից միածին. անմահնելիդ 382
ՕրհնեմՔ զքեզ անեղ անսկիզբ 236
Ի ած ուԹի՛ երրորդուԹի՛ անբա 234
Այր անսկիզբն բարեխնամ մարդ 684
Ը անտես և անքննին քառակերպի 48
Յ միածինն ի հօրէ և լոյս փառաց 472

Ըթգականն արդարուԹի՛ ծագ 414 ակ

գէ Ո մարգարէ բարձրելոյն և գիշատ 423

դկ Ո՛ր յորովայնէ ընտրեցար յաստ
Ո՛յր ուրախացեալ սէր եկեղեցի քո 543
Ո՛յսօր ցնծայ ղուարճացեալ եկեղե 525
Ո՛յսօր գիմանալի լուսոյն ծագումն ի 223
Նրանելի սէր մանկունքն որպէս քաջ 539

Յոտոյ գալստեան : Հանգստեան : աճմանին :
ի խաչէ : գառոյ :

զէ Ո վ երջանիկ ՚ար ՚ոբ գրիգոր սրբո 426
Ո՛րմանատ ՚ձմարիտ ՚ածային օրէն

դկ Ո՛րեգակն արդարութեան ի հայաստա 577
Ո՛ր կուսեցեր գՀեռւայեալն ի հարսա 222
Ո՛յսօր գիմանալի լուսոյն ծագումն ի 223
Ընդրեմք ի քէն թագաւոր փառա 685
Ո՛ծածկեա սէր կոյս անապական տաձ 24
Ո՛չխամճճեան ի հօրէ և լոյս փառաց 472

զկ Ո՛ր ըզ լոյս անձառ Հնորհայ ՚ածայ 434
Ո՛ծնդադարձ յերկինս օրհնաբանս 540
Ո վ երանելիդ ամենեցուն տիեզերա 88
Ո՛ր զՀուր սիրոյ քոյ ՚ձս բորբոքեցե 554
Յիշեա զմեզ ՚ած փրկիչ մեր յորժա 623

Յոտոյ գալստեան : Հանգստեան : աճմանին :
ի խաչէ : գառոյ :

գէ Ո՛ՂՁՆՔ Նուիրեալ սիրոյն ՚քո. եր 439

Յոտոյ գալստեան : Հանգստեան : աճմանին :
ի խաչէ գառոյ :

Ո՛ՂՔԵՂ

765

Ողբեզ քաղաք ով և տաձար անա 451 սկ

Այսօր նոր ժողովուրդք ընդ երկնա 313
Ը անմարմնոց հոգեղինաց դասակ 147
Ագաւորեաց ած իւերայ հեթան 321
Ը նախնաց իմաստութիք անօրինե 13
Ը յերկնային զօրս անմարմնոցն նա 396
Որժամ յերկնից դոյէ փողն ազդե 653
Սոր խորանիդ արեգական արդար 312
Վեղան քո ած զօրութեց հաւատով 491

Ը ի լերինն այլակերպեալ ցուցեր 457 աէ
Տաձարի փառաց քոց քրիստոս 491
Այսօր զանակիզքն բանն. որ յաթ 246
Թագաւորն փառաց քս. որ վան 308
Փառաւորեալն յամ արարածոց 705
Ուրախ լեր յոյժ դուստրըդ սիոնի. 247
Ը ի քրօբէական կառսրդ հանդչիս 392
Այն արկեալ կենարարին ածային 649
Արմնայեալդ ի կուսէնն նախայաւի 75

Ա՛ատագայթ փառաց հօր որդիդ 462 քկ
Ը պատուիրան ձշմարտութեան 198
Երկնեցէք ըզ ած ընդ երկնայինսն 193
Երկնութիւն ի բարձունս անօրին 342
Աստատութե իմ լեր ած՝ և յոյս 719
Այսօր երկնայինքն ուրախասյան ըզ 397
Ալոյծ միածինն փողով և փառօք 659
Ուրախ լեր մայր լուսոյ մարիամ. եր 159
Նկայք ժողովուրդք ի տաձարի փա 489

Այս

Ա.	Յաւր որ էհաս ի յերկինս բան և.	465
	Ո՛ր արարեր զլուծ զիմանալ	175
	Ո՛ր զհիւրականս առ ի քէն կարգեալ	
	Ո՛ թագաւորն ՚քս օրհնութիւն երգս	351
	Օրհնութիւն նոր օրհնեսցուք զնոր	725
Ա.	Ըստ գահին արդարութեանդ քո ծագ	400
	Ձայն մեծի զուարթանոյն և ի հրնչէ	666
	Ո՛ր յիւրում ի ես ընդ հօր և ՚ս հոգւ	50
Ա.	Յաւր ելիցն ի դասէ հրեշտակաց	505
	Ուրախ լեր ՚ս եկեղեցի • քանզի քո	469
Ա.	Յաւր հրեշտակաց բազմութիւնք	324
	Ըք արժանաւորեցայք ի կոչումն	325
	Ուսաւորեաց երուսաղէմ զի հաս	453
Ա.	Յաւր ՚ածուելոյն զուարճանայ նոր	454
	Ո՛ր արարեր զօրութիւն զիմանալեաց	175
	Ո՛ր լեռն ես թեթեւս անկուիր սաւառ	411

Ո՛ անգամեան : ՚ածականի : ես գոյ :

Ա.	Յաւր ժողովեալ սրբոցն իսիսայիս	473
Ա.	Յաւր հրաշափառ կուսին մարիամ հո	482
Ա.	Յաւր ըզնախատումն երկանց բազ	483
	Ո՛ր ի բարձրութիւն երկնից բարձր	17
	Ուրախ լեր մարիամ սքր ՚ածայնի • զի	22
	Ո՛այր լուսոյ մարիամ սքր կոյս որ ըզ	516
	Նահատակ կոյս ՚ածածկին մարիամ սբր	70

Ո՛ գոյ գալոյեան : Ո՛ անգամեան :

Ա. յո

Ա Նահապետութիւն կառք անքննելի 504 քկ
Ա Նիւթեայ վիմի հատատոյ շինեցեր 489
Ի կայք ժողովուրդք իտաճառի փա
Ը եւ իբրեւ կնիք եղեր բանդ ուրծ . և 334
Ի ջեր ուր և մարմնացար ի կուսէն և 336
Ն հեղին եղեալ մարդ տեսեալ զար 721
Յ ոփոյ գալոքեան . հանգոքեան . աջոյնի . և
հաչէ . գոտ :

Ն Նահապետ ՝որ զ խաչն ՝օրհնեա 506 քգ
Ա յսօր խընդրի պատուական 520
Ա զաւինեցաք ի խաչ քո արարիչ 521
Ի ջեր յերկնից որդի այ . աղաւեց 323
Ը կամաւոր խաչելութիւն քո ուր 328
Ո անեաք զ քեզ ՝քս . որ ի խաչին 714
Ը զանարատ բազուկս քո տարածե
Ց ուռաղ խաղաղութիւն ՝քս . որ զ դատա

Յ ոփոյ գալոքեան : հանգոքեան աջոյնի :
գոտ :

Ա ր ծագեցեր մեզ լոյս մեծ զ նրշ 509 քգ
Փ այլ կենայ որ փոխանակ մահա 493
Ն հուանեալ փայտ գ իտուքե զ 404
Ն ահիկ հօր կամաւորութիւ եկիր 342
Յ ՝ամի բազում ողորմ ուրծ . նայեաց 344
Վ ՝ա ուրծ . որ տարածեցեր զ ձեռս 345
Ն խայանիշ փայտին դ զ զ դեցան

Յ ոփոյ գալոքեան : հանգոքեան : աջոյնի :
գոտ :

ՄԱՐ

Ա Ն շահաւ ամենայաղթ խաչիւդ 514
Ա Ղեղան քո ահ զօրութեանդ Հաւ 491
Ա Ղբեր յերկնից որդի այ և մարգիսայ 317
Ա Ր խոնարհեցար յերկնից ի հայրդ 319
Ա Ռաքաւութեայդ ահ ի վերա հեթանո 321
Ա Ր խակը զբանէ լսնասուրբ Հաս 454

Յոփոյ գալոյեան : Հանգոյեան : ահ ձայնի : գառ :

ՄԱՐ

Բ Ռաշակերտ և զօրեղ վիպայ խաչի 518
Ա Ր զանարատ բազուկըս քո ի խա 492
Ո Ւրբ խաչն օգնական հաւատացելոց
Ն Ահատեալդ Հօր հակից ի խաչելեր 304
Ա Ր խոնարհեցար ի յերկինից և իջեր 305

Յոփոյ գալոյեան : Հանգոյեան : ահ ձայնի : գառ :

ՄԱՐ

Ա Ր զահ ձայնն զօրութեդ քո ծանաւ 522
Ա Ռաջ օրինացն մեծախ լուսաւ. Ք. 417
Ի յանապահման ծուխն Հօր գրթաւ . Ք. 115
Ա Ր Հրաւիրեցեր զօրդիս մարդկան 432
Զ յիշատակ սրբոց մարտիրոսաց 613

Յոփոյ գալոյեան : Յանգոյեան : ահ ձայնի :

Ի վերայ վիմի հաւատոյ Հիման առա 452

Գառաք Հօր :

ՄԱՐ

Ա Ր զաւրդ արեգին անօրինաբար զի 528
Ի մաքրագործ Հոգւոյն անօթ. Ք. 116
Յ Յսօր ընդ երկնային զըւարթունս 432
Ա Ր զաւրդ արեալ գերազանց վայելչ 86

Յ. զա

771
Ա. Ղազարոս ըղ քեղ՝ եր զարե խօսուբ 571
Յ ոգւոյ գալստեան : Հանգստեան : աճեցին և
նայն ի ծառ :

գկ
Յ աղթօղ և տէր հայրապետնըմեան 532
Ո ր ընտրեցար ի կոչումն առաքե 95
Յ ովիւ քաջ բանաւոր հօտի տէր սէր 429
Ա. յսոր ցընծայ եկեղեցի ընդ անմարը 438
Ա. յսոր հրեշտակաց դասքն ի յերկին 631
Ա. յսոր ցընծան դասք առաքելոցն 404
Յ անգստեան : աճեցին և նայն ի ծառ :

բկ
Ո ր յանեխ ստեղծեր ըզ պաշտօնե 539
Ո ր օրհնեսս ի հրեշտակաց անգադ 173
Օ րհնեցեք ըզ տէր ընդ երկնայինսն
Յ որժամ գայցես բազում հրեշտակ 167
Ա. յսոր ընդ հրաւէ ըսեան դասուցն 249
Ա. յսոր աղբիւր դխտուեն բղխեալ 405
Պ արսափելի որոտամաբ և ահագին 663
Ա. յսոր ցընծան երկնայինքն և պսր առ 8
Ա. նապատումն կառք անքննելի խոր 504
Ա. յսոր սրբոց հայրապետացն ժո 336 գճ
Ա. յսոր տօնէ եկեղեցի ուրախ 223
Ա. յսոր զուարճայեալ տօնեն երկնայ 436
Յ այրապետ՝ աբ և անբիծ և ընտրեալ 535
Օ անմարմնոյն ըզ մաքրուեթ՝ իսըն 627
Յ ոգւոյ գալստեան : Հանգստեան : աճեցին :

Ա. յսոր ուրախացեալ ցընծան երկին 503
Վ խառք հօր :

Ի սկզբան յաւուրն սահմանեցեր երկ 575
Ի յաւուր յինն ամսոյ հրեշտակք ի յերբ 421
Ի յաշխատս արդ և միշտ բարեխնամ 429
Ի յաւուր ժողովուրդք որք ի հեթանոս 524
Ի հրաւիրեցեր զ յաւուրդ ընտ 550
Ի հաստատեցեր բանիւ զերկիրս 471

ոգեաց գալստեան : հանգիստն : աշխարհն :
փառք հօր :

Ի սկզբան յաւուրն սահմանեցեր երկ
և զկնի հոգւոյ գալստեան : հանգստեան
աշխարհն : խաչի . փառք : Ի սկզբան
յաւուրն պատուիրեցեր ոչ գտանիցի դու
յամացելոյն և կամ յաւուրդ սակս օրէն
սաս . զոր և կամիս . բոլոյ զնորոգը
պատուիրեն և ըստ
խորհրդոյն :

ա. ան նուագ շարականացն. հանապէն հարցէք. ըստ յայնմ ին։

շրհնք աձ. ՉԻ. 104	հարցք. իբ. 22.
շրհնք ակ. ոլթ. 809	հարցք. ճթ. 19.
շրհնք բձ. ձը. 88	հարցք. ի. 20.
շրհնք բկ. զ ը. 98	հարցք. ճ. 10.
շրհնք գձ. ՉԺԹ. 119	հարցք. լիգ. 26.
շրհնք գկ. ձղ. 86	հարցք. ճ. 10.
շրհնք դձ. ՉՀե. 175	հարցք. լը. 35.
շրհնք դկ. ՉծՂ. 156	հարցք. լը. 35.

ա ընկեր բոլանդակ շարականք ետուին. 1625
և հարցք ՉՀՀ. 177։ իսկ հարցքն և
շարականք միանգամայն լինկեն
ետուք. 1802։

ա. նուագք խաչէց շարականաց։

֊	ծանուկ	ա	էկսրՉ
՚	շէշտ	բ	ձակսրՉ
՛	փուշ	գ	խոռմ
՝	բուէթ	դ	փաթուէթ
՞	պարոյկ	ե	վերնախաղ
՟	երկար	զ	ներքնախաղ
ՠ	սուղ	է	թեհկսրՉ
ա	սուր	ը	խոսրովական
բ	բաուր	թ	ծկներ
գ	ծանրակ	ժ	զարկ
դ		ի	հուհայ
ե		լ	փաթուէթ
զ		խ	ձագուրհ
է		ծ	կռունկ
ը		կ	հաստատ
թ		հ	ոսկան
ժ		ձ	վարդան
ի		ղ	ղազար
լ		ճ	պողոս
խ		մ	մովսէս
ծ		յ	գրիգոր
կ		ն	նահապետ
հ		շ	սահակ
ձ		ո	մեսրոպ
ղ		չ	ներսէս
ճ		պ	ներսէս
մ		ջ	ներսէս
յ		ռ	ներսէս
ն		ս	ներսէս
շ		վ	ներսէս
ո		տ	ներսէս
չ		ր	ներսէս
պ		ց	ներսէս
ջ		ւ	ներսէս
ռ		փ	ներսէս
ս		ք	ներսէս
վ		օ	ներսէս
տ		ֆ	ներսէս

Ասան անուանդ յօրինողդ զշնորհականս.
որք սկսեալք եղեն ի թուոյն քի.
և այլք ի մերում թուոյ։

Հայոց	քի
	Նժթ
	Նկը
	Նձե
	Նղգ
ա	Շդ
	Ոլթ
	Ող
	Ոձ
	Ոճա
	Չիը
	Չկե
	Ռժը
	Ռկե
	Ռչկթ
	Ռժզ
	Ռձղը
	Ռխե
	Ռմհ
	Ռիե
	Ռյ
	Չխհ

Ասահակ Հայրապետան
Եսրօսէ վարդապետան
Յօհան մանդակունին
Մօսէս խորենացի և քրթօղ
Նահանիա շիրակացին
Ոսիմտաս յարտագածոտնէ
Դրիդոր մագիստրոսն
Աահակ Հայրապետ ձորափորեցի
Յօհան օձնեցին
Ստեփաննոս սիւնեցին
Եսրօս գետադարձն
Ղեւոնդ կլայեցին
Ղեւոնդ լամբրօնացին
Ղեւոնդ լամբրօնացին
Արդան վարդապետան
Դրիդոր վկայասէր փոքր
Յակօբ կլայեցին
Յօհաննէս պլուզն

Նա զայս յայլուստ գտաք զի զաւետեաց պատակերն և մնէր խորենացին է ասա յեալ։ Նա զուտագ տճաերն և նե՛ր մէխ կլայեցին։ Նա զհամարձմանն նե՛ր մէխ լամբրօնացին։ միայն զմեղաք յամե հայնին օձնեցին։

Ա դաք ներ քաղուած ու՞մ օրհնութիւն ին
զիւրաքանչիւրոյ շարաւանայ զհամա
րութիւս հանդէպ միմեանց. եթէ քա
նուն երեսուն գտանել պարտիցէ: վերջ
դժուարագիւտն լինելոյ և զհայոց գրոյ
համարութիւն առ ընթերց եդաք:

Համարողութիւն նշանագիրացն ըստ հայոց և
ըստ հռոմայեցւոց:

ա	1	ի	10	ր	100	ռ	1000
բ	2	լ	20	ս	200	ս	2000
գ	3	խ	30	տ	300	վ	3000
դ	4	ծ	40	ւ	400	տ	4000
ե	5	կ	50	փ	500	ր	5000
զ	6	հ	60	ք	600	ց	6000
է	7	ձ	70	և	700	ւ	7000
ը	8	ղ	80	օ	800	փ	8000
թ	9	ճ	90	ֆ	900	ք	9000

ժա	11	իա	21	լա	31	խա	41	ծա	51
ժբ	12	իբ	22	լբ	32	խբ	43	ծբ	52
ժգ	13	իգ	23	լգ	33	խգ	43	ծգ	53
ժդ	14	իդ	24	լդ	34	խդ	44	ծդ	54
ժե	15	իե	25	լե	35	խե	45	ծե	55
ժզ	16	իզ	26	լզ	36	խզ	46	ծզ	56
ժէ	17	իէ	27	լէ	37	խէ	47	ծէ	57
ժը	18	իը	28	լը	38	խը	48	ծը	58
ժթ	19	իթ	29	լթ	39	խթ	49	ծթ	59

կա 61

կա	61	հա	71	ձա	81	ղա	91	ճա	101
կբ	62	հբ	72	ձբ	82	ղբ	92	ճբ	102
կգ	63	հգ	73	ձգ	83	ղգ	93	ճգ	103
կդ	64	հդ	74	ձդ	84	ղդ	94	ճդ	104
կե	65	հե	75	ձե	85	ղե	95	ճե	105
կզ	66	հզ	76	ձզ	86	ղզ	96	ճզ	106
կէ	67	հէ	77	ձէ	87	ղէ	97	ճէ	107
կը	68	հը	78	ձը	88	ղը	98	ճը	108
կթ	69	հթ	79	ձթ	89	ղթ	99	ճթ	109

ճժ	110	մա	201	ն	601	ոա	1001
ճի	120	մբ	202	շ	701	ոբ	1002
ճլ	130	յա	301	ո	801	ոգ	1003
ճխ	140	յբ	302	չ	901	ոդ	1004
ճծ	150	ղա	401	պ	902	ոե	1005
ճկ	160	ղբ	402	ջ		ոզ	1006
ճհ	170	շա	501	ռ		ոէ	1007
ճձ	180	շբ	502	ս		ոը	1008
ճղ	190			վ		ոթ	1009

սա	2001	տա	4001	ց	6001	փա	8001
սբ	2002	տբ	4002	ւ	6002	փբ	8002
վա	3001	ր	5001	ու	7001	ք	9001
վբ	3002	րբ	5002	ւբ	7002	քբ	9002

ֆ	10000	ֆն	100000	ֆոն	1000000
և	20000	մն	200000	քոն	2000000

ֆնոն	100000000	ոոոն	1000000000։

Զայնագիտա այսպէս այս։

Ա ալ ՚ի զատակէն մինչև ուր և էցես, և երթ ընդ. և որ մնայցէ, տուր ձայնիդ ա ա. սկսեալ յառաջի ձայնէն. ուր թիւն դադարեսցի յայնմ ձայնէդ էցես։ բայց զզատակի օրն և ՚ի հետ կալ։

Ի աչեայս են այսոսիկ։

Ա՚ռաջի ձայն	աձ	Երրորդ ձայն	գձ
Ա՚ռաջի կողմն	ակ	Ա՚ռ	գկ
Երրորդ ձայն	բձ	Յորորդ ձայն	դձ
Ա՚ռաջ կողմն	բկ	Ա՚ր	դկ

Ե նորհաւք ան մերոյ Յ ի Ս ՚ի ն և ողոր մութիւն նորին յանկ ե լեալ աւարտե ցաւ գիրքս երաժշտական, որ է շարականոց ՚ի տապարանի մատենիսոի վանականցդ։ որ եթե անուամբ յանուն սրբոյ Խաչի և ամենօրհնեցելոյ կուսին Մարիամու ՚ի ծածկի։ ՚ի հայրապետուե ան Ներսէսի բուն համհայոց Կաթուղիկոսի և յաջորդ սրբոյ առաքելոյն Յակոբոսի և Յարդուղիմէոսի և սրբոյն գրիգորի լուսաւորչին Կանուաստս յամենից մատենիս դպիրս եկեծառայելով ընդ արենակից վարդապետին իմոյ յերկիրն Յիտալացւոց և ՚ի մայր աքաղաքն Հռոմ, և վերջն իմ գնաց յայլ ուրեք։ և ես դարձայ յաւիկոնայ առ ուսո աշակերտի ան ասկանայ արհիեպիսկո կա

կարապետի վրդապետ, և ուսայ ի նմանէ
զարհեստ շարաբարդուե, և ծնայի ես վե
հին ոսկանայ արհի եպիսկոպոսի և քեռ
որդւոյ նր սաղմոնի ամն չորեքտասան և
վարձուց կողմանէ ոչինչ ընկալայ. քանզի
և ես Յակոբ կաթուղիկոսն գրեաց առ
իս ի մարսիլիայ թէ ընկալայ զհամբաւ
ի քէն զբարւոք ուսանիլն զարհեստիդ.
վ՛որ ոյ և զփոքր նամակս օրհնուե առա
քեայի առ հոգեւոր որդեակդ իմ մատթէ
ոս զի բազում ծառայիցես ես ոսկանայ
արհի եպիսկ աշակերտի իմոյ, և զկնի
վախճանի նր միումբք կարօտասցիս այն
պես համարեա թէ ինձ ես արարեալ ոմն
ասէ Ցկ՛ըն։ և ես զքո վարձն հատուցա
նելոյ եմ, և եթէ մնչ հասարակաց հան
դիպի՝ զհետնամնայ նբազոց սրբոյն աթո
ռոյն պարտին հատուցանել։ սակս որոյ
ժամանակս բազում ծառայեցի. և զկնի
փոխելոյն նր առ ես, և իմ տեսեալ զաս
բակրութի և զանաջողուե յամ կողմանց.
վ՛որ ոյ դիմեցի յերկիրն հօլանդիոյ՝ ի
վայելուչ քաղաքն յամստելոդամ, և գտի
զաս վարպետ իմն, որ անուանէր նիկոլայ
ուս ասի. և եառ յօրինել զգիրս այդու
քենիկ բազմօք աշխատանօք, և զայլ ան
սակս և ես գրոց նօտրի և բոլորի։

Ն՛ի աւարտման գործոյս՝ ի՛ ունելով
քաւականապէս զդրամն վ՛որ տալոյ ըզ
գիրս